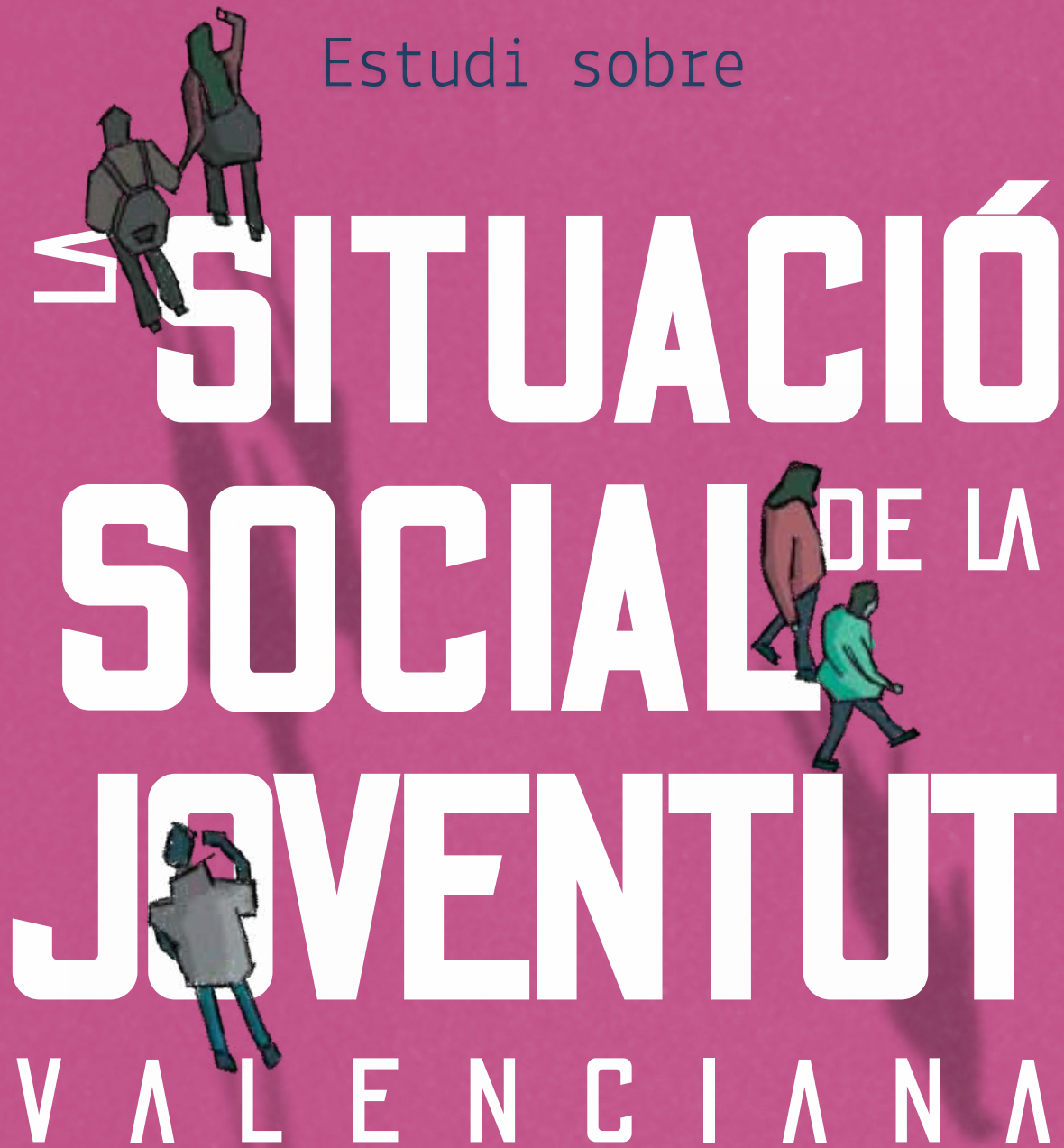
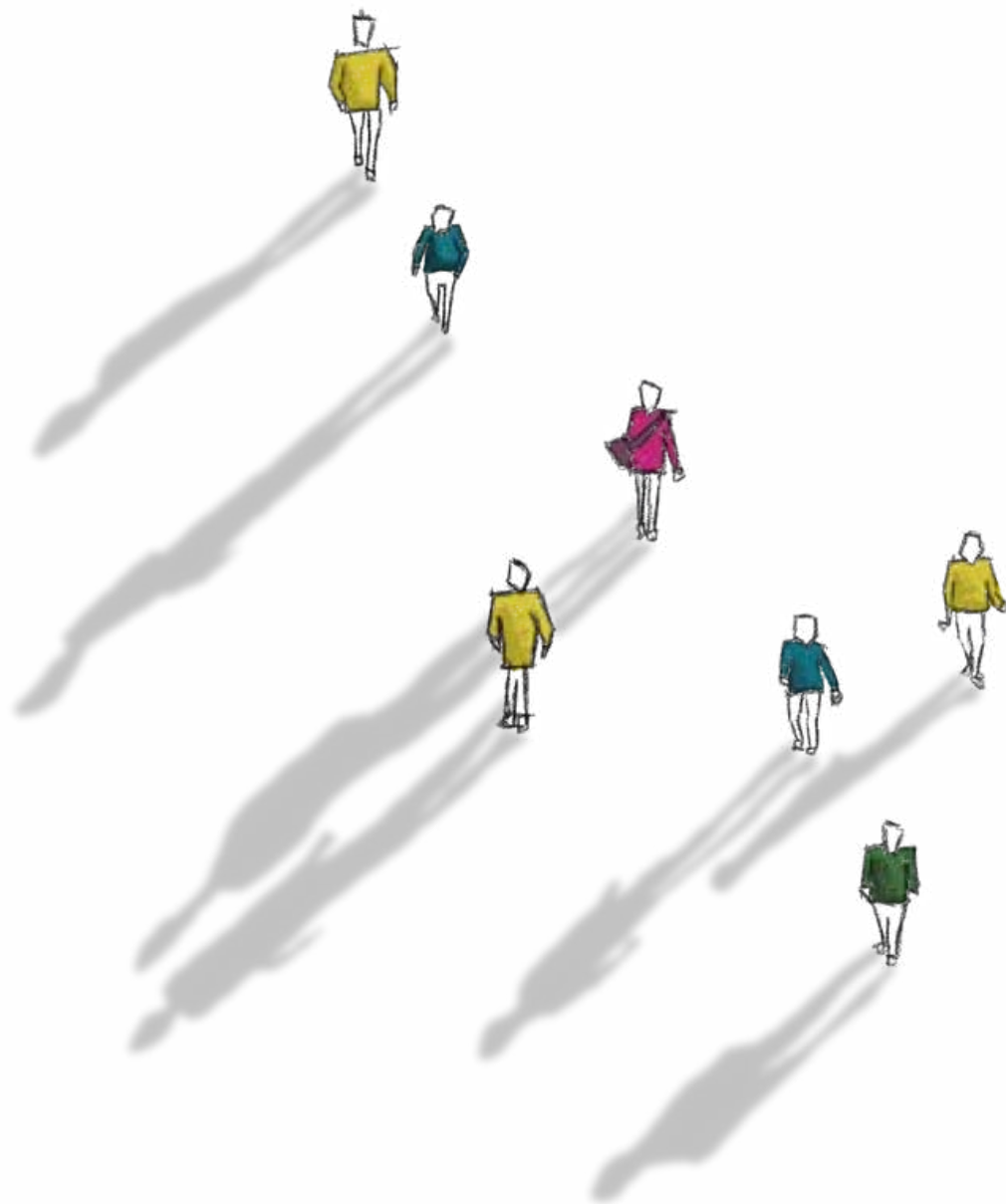

Estudi sobre

SITUACIÓ SOCIAL DE LA JOVENTUT VALENCIANA

Consell Valencià de la Joventut

Encomanat a la Càtedra de Joventut de la Universitat de València per part de la Comissió Permanent del Consell Valencià de la Joventut durant el segon semestre de 2024.

Autors:

» David Gil Solsona

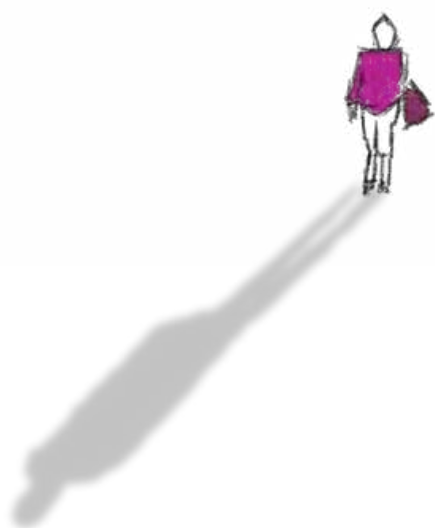
Sociòleg i Politòleg. Professor de la Universitat Jaume I de Castelló i membre Càtedra de Joventut de la Universitat de València

» Raül Beltrán Benages

Sociòleg. Professor de la Universitat Jaume I de Castelló

Disseny i maquetació: Francesc Vaquer i Gregori

Publicat en setembre del 2025

Part A: Estudi estadístic en base a fonts secundàries	6
Presentació de l'estudi	8
Capítol 01: Demografia. La població jove valenciana	12
Població segons origen nacional segons dades de l'ECEPOV	19
Nacionalitats de procedència	22
Evolució de la magnitud de la població jove: moviment natural i migració	30
Distribució territorial de la joventut	34
Composició familiar	44
Capítol 02: Educació. Trajectòries educatives de la Joventut Valenciana	52
Nivell educatiu de la joventut	55
Nivell educatiu de la família d'origen i mobilitat social	62
Camp d'estudis	66
Estudis universitaris:	72
Capítol 03: Activitat. Trajectories juvenils de treball productiu, reproductiu i atur	76
Treball segons l'ECEPOV	82
Activitat segons territori (Dades del Cens)	95
Treball segons l'EPA	102
Treball reproductiu segons l'ECEPOV	193
Capítol 04: Emancipació. Anar-se'n de casa i formar una nova llar	200
Emancipació segons l'EPA	203
Emancipació segons l'ECEPOV	223
Emancipació segons territori	226
Capítol 05: Condicions de vida. Ingressos i habitatge de la població jove	230
Ingressos	233
Emancipació segons l'ECV	250
Costos de l'habitatge i emancipació	254
Sobrecàrrega de les despeses de l'habitatge	261

Capítol 06: Salut i benestar	262
Estat de salut auto percebut	265
Població amb problemes de salut crònics	269
Limitacions per problemes de salut	273
Satisfacció amb la vida	275
Suport social	279
Problemes de salut	280
Causes de mort	283
Capítol 07: Oci	288
Participació en activitats d'oci com esports, cinema, concerts...	294
Bo cultural jove	298
Població que accedeix a Internet durant al menys 5 dies per setmana	301
Població que té un perfil a xarxes socials	303
Temps dedicat als desplaçaments	305
Conclusions de la Part A	308
 Part B: Estudi dels discursos socials dels joves sobre les seves perspectives de futur 312	
Introducció i metodologia	314
Resultats	316
Conclusions de la Part B	326
 Bibliografia	328

índex

A

PART A

A

ESTUDI

ESTADÍSTIC

EN BASE A FONTS

SECUNDÀRIES

Ara bé, el focus en la naturalesa transicional de la joventut no desapareix en el moment que decidim simplificar operativament la definició de “població jove”. Per estudiar quin és “l’estat de la població jove”, cal centrar-se en aquells aspectes que són constitutius de la seua condició social en tant que joves: els processos de transició, o canvi de posició social: el seu pas pel sistema educatiu, la seua integració al mercat de treball, i a les responsabilitats de cura i treball domèstic a les unitats familiars, així com l’accés a l’habitatge. Amb aquest concepte ben present, proposem estructurar el present estudi en sis apartats temàtics, en els quals aprofundirem, respectivament, a la situació social de la joventut en un determinat àmbit.

PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI

El present estudi té com a objectiu principal analitzar l’estat de la població jove en la Comunitat Valenciana, per tal de proporcionar al Consell Valencià de la Joventut de dades empíriques que fonamenten la seua acció d’incidència política. Per tant, s’ha elaborat en base a dades empíriques, tant quantitatives com qualitatives, tractades de forma rigorosa.

La població jove no només es defineix com aquella que es situa dins d’uns determinats límits d’edat. Abans al contrari, el seu tret definitori és un altre: el trobar-se immersos en un procés social de transició, que implica l’emancipació de la família d’origen, i l’adquisició de posicions socials a les estructures de producció i reproducció (Casal, Masjoan, and Planas, 1991; De Zárraga, 1985). Això no obsta que, per motius d’economia analítica, ens centrem en estudiar la població les edats dels quals es troben compreses entre, aproximadament, els 12 i els 34 anys (amb un focus especial en el període dels 16 als 24, i en el dels 25 als 34), que es on es concentren la majoria de transicions que implica aquest procés social al que anomenem joventut. Tot i que això no deixa de suposar una simplificació. Si hi ha tanta controvèrsia sobre els límits de la joventut és precisament perquè aquesta no es defineix (no es pot) en termes exclusivament d’edat, i si ho fem d’aquesta forma és purament per conveniència analítica.

El primer apartat constitueix una aproximació sociodemogràfica a la població jove, entenent com a tal aquella compresa entre els 12 i els 30 anys. Durant les darreres dècades, la composició sociodemogràfica de la població jove ha experimentat profunds canvis, especialment en dos aspectes clau: el canvi a les seues formes de convivència, i el canvi a la seua composició pel que fa a la nacionalitat i el país d’ascendència. En quant al primer aspecte, les formes familiars s’han diversificat i actualment és més comú que les persones joves s’hagen socialitzat en famílies monoparentals, reconstituïdes, homoparentals, o alguna altra de les anomenades “noves formes familiars”, i en el cas dels emancipats, que no visquen en parella (Gil-Solsona, 2024; Moreno and Marí-Klose, 2013). En quant al segon aspecte, degut als forts fluxos migratoris, actualment una proporció molt elevada de la població valenciana jove no té la nacionalitat espanyola, no ha nascut a Espanya, o tot i haver nascut a Espanya, té ascendència d’altres països. El primer objectiu d’aquest informe és, doncs, analitzar la diversitat de la població jove valenciana en termes sociodemogràfics, amb un focus especial a la família on s’ha socialitzat, i al seu origen nacional. També atendrem, en aquest apartat, a la distribució de la població jove al territori valencià, per identificar aquelles zones amb més concentració de gent jove, i aquelles zones més envellides. Les principals fonts de dades al respecte seran el Cens de Població i habitatges i l’Enquesta de característiques essencials de la població i els habitatges (ECEPOV) de l’any 2021, ambdues procedents de l’Institut Nacional d’Estadística.

El segon apartat es centra fonamentalment en una de les transicions clau que conformen la joventut com a procés social: la transició educativa-laboral. En un primer moment, ens anem a centrar fonamentalment a analitzar quin és el nivell educatiu de la població jove valenciana, i com ha canviat a les darreres dècades, donat el procés de progressiu increment del nivell educatiu que estem experimentant des de la crisi econòmica (Simón, 2020). Ens centrarem en aspectes com l'abandonament prematur de les trajectòries educatives, ja siga sense haver aconseguit el nivell d'ESO (school drop-out, o fracàs escolar), o només amb aquest nivell (early school leaving, o abandonament escolar prematur). També analitzarem quins són els itineraris i camps formatius que més trien les persones joves valencianes. En síntesi, l'objectiu fonamental d'aquest apartat serà analitzar el nivell educatiu i els itineraris formatius de la població jove valenciana. Les dades que es faran servir procediran, fonamentalment de l'ECEPOV, i en aquest apartat ens interessarem per la població entre els 16 i els 30 anys, tot i que en ocasions ens interessarà incloure només els de 25 a 34 (per exemple, per analitzar el nivell, o el camp, de les trajectòries educatives completades)

El tercer apartat es centrarà a l'estudi de la inserció al mercat laboral de la joventut. Aquest apartat estarà estretament connectat amb l'apartat anterior, ja que començarà necessàriament per l'anàlisi de la connexió entre el món de l'escola i el món del treball. Així mesurarem per exemple quins nivells educatius o quines disciplines proporcionen més o menys facilitats per trobar una feina entre la joventut valenciana, o fins a quin punt el nivell formatiu de la joventut és apropiat per al seu treball, o es troben sobre-qualificats.

També analitzarem, dins d'aquest apartat, les situacions en què es troben les persones joves en relació a la feina: activitat, ocupació i atur, condicions de temporalitat, parcialitat i subocupació, tipus d'ocupació, sector, combinació de feina i estudis, etc. També ens interessarem, fent servir les dades de l'ECEPOV, per la implicació de les persones joves a les tasques de cura no remunerades. En definitiva, l'objectiu d'aquest apartat serà analitzar la situació de la joventut valenciana en relació amb el treball, i la seua vinculació amb les trajectòries educatives.

En aquest apartat, farem servir fonamentalment l'Enquesta de Població Activa, tot i que també utilitzarem l'ECEPOV i el Cens. L'estudi de la inserció laboral aconsella fer servir, al menys, les edats dels 16 als 34 anys, per comprovar a quines edats solen completar-se els processos de plena inserció i acomodament laboral.

El quart apartat es centrarà a les trajectòries d'emancipació. En aquest sentit, ens centrarem fonamentalment en tres aspectes: el canvi a les formes d'emancipació de la joventut, la major importància de l'habitatge en lloguer, i les dificultats que troben les persones joves per accedir a un habitatge. Quant al primer aspecte, ens interessa saber quines són les formes d'emancipar-se de la població jove valenciana: si una vegada marxen de la llar familiar viuen soles, en parella, o compartint pis, ja que existeixen diferents investigacions que apunten a una major importància de les formes d'emancipació diferents a la vida en parella (Gil Solsona, 2023). En quant al segon aspecte, durant la darrera dècada s'ha produït un increment molt important de la proporció de joves que viuen de lloguer (Fuster, Palomares-Linares, and Susino, 2023), la qual cosa combinada amb l'increment dels preus de l'habitatge de lloguer han complicat molt l'accés a l'habitatge de la

joventut, generant una reducció continuada de les taxes d'emancipació (Consejo de la Juventud de España, 2024). L'objectiu d'aquest apartat, doncs és analitzar com es produeix el procés d'emancipació de la joventut valenciana, posant un especial interès en les seues modalitats, i en la relació entre els ingressos de la joventut i el cost de l'habitatge. Per a aquesta finalitat, explotarem dades de l'ECV de l'INE, així com de l'ECEPOV. Necessàriament, per a aquesta anàlisi deurem ampliar la franja d'edat que estudiem fins a, al menys, els 34 anys.

El cinquè apartat es centra a una de les principals conseqüències de les dificultats que troben les persones joves per a dur a terme transicions exitoses i desenvolupar-se positivament en els diferents àmbits de la seua vida: el deteriorament de la salut, i especialment, de la salut mental (Simón, 2020). Farem servir diferents indicadors, com l'autopercepció de la salut, la proporció de població jove que té problemes de salut, o dificultats per accedir a la salut. També explorarem altres indicadors relacionats amb la salut mental, com la satisfacció amb la vida, o l'aïllament social. Aquesta explotació la farem, fonamentalment, en base a l'ECV. L'objectiu fonamental d'aquest apartat és avaluar l'estat de salut de la

joventut valenciana. També prestarem atenció a les estadístiques de causes de mort de l'INE i a la Base de Dades Clíniques d'Atenció Primària del Ministeri de Sanitat.

Finalment, dedicarem un sisè apartat a estudiar l'àmbit de l'oci entre la població jove valenciana. Donat que es tracta d'un àmbit tan ample, proposem estructurar-lo en quatre eixos. El primer és la disponibilitat de temps lliure per a l'oci, basant-nos en indicadors de temps dedicat als desplaçaments. El segon és l'oci digital, mesurat mitjançant l'accés a internet i l'ús de xarxes socials i de telèfons intel·ligents entre la població jove. En tercer lloc, farem ús de les estadístiques d'ús del bo cultural jove del ministeri de cultura, analitzant si procedeix el tipus de producte consumit. En quart lloc, analitzarem el component social de l'oci, mitjançant l'estimació de la proporció de persones joves que es reuneix amb amics, i que participa en activitats d'oci.

En definitiva, l'estudi que proposem ens permetrà obtenir una visió ampla i detallada de diferents indicadors sobre la situació social de la joventut valenciana, en àmbits clau com l'ocupació, la formació, l'habitatge, o la salut, a més d'analitzar les seues pràctiques d'oci, i la seua

composició sociodemogràfica. Cal assenyalar que les anàlisis que plantegem aquí es proposen amb un elevat grau de precisió i desagregació, proposant el creuament amb altres variables clau, per tal de poder analitzar com els diferents fenòmens estudiats (salut, transició educatiu-laboral, emancipació, etc.) es configuren al llarg de les diferents edats que componen l'etapa jove, i com els experimenten els diferents tipus de joves, atenent especialment a les diferències entre xics i xiques³, entre joves de diferents orígens nacionals i, si fora possible, de diferents classes socials. A més, es proposa un marc temporal ample, sempre que siga possible, per analitzar com han evolucionat en el passat recent fenòmens com l'ocupació i l'atur juvenil, o l'emancipació.

Finalment, com s'explica a la secció corresponent, aquestes dades s'han complementat amb un estudi qualitatiu amb grups de discussió. Aquests grups s'han enfocat, principalment, a comprendre millor els discursos dels joves de diferents posicions socials sobre les seues perspectives de futur.

³ La majoria d'estadístiques oficials no permeten la desagregació d'altres gèneres.

01

CAPÍTOL PRIMER

DEMOGRAFIA
LA POBLACIÓ
JOVE
VALENCIANA

ASPECTES CLAU

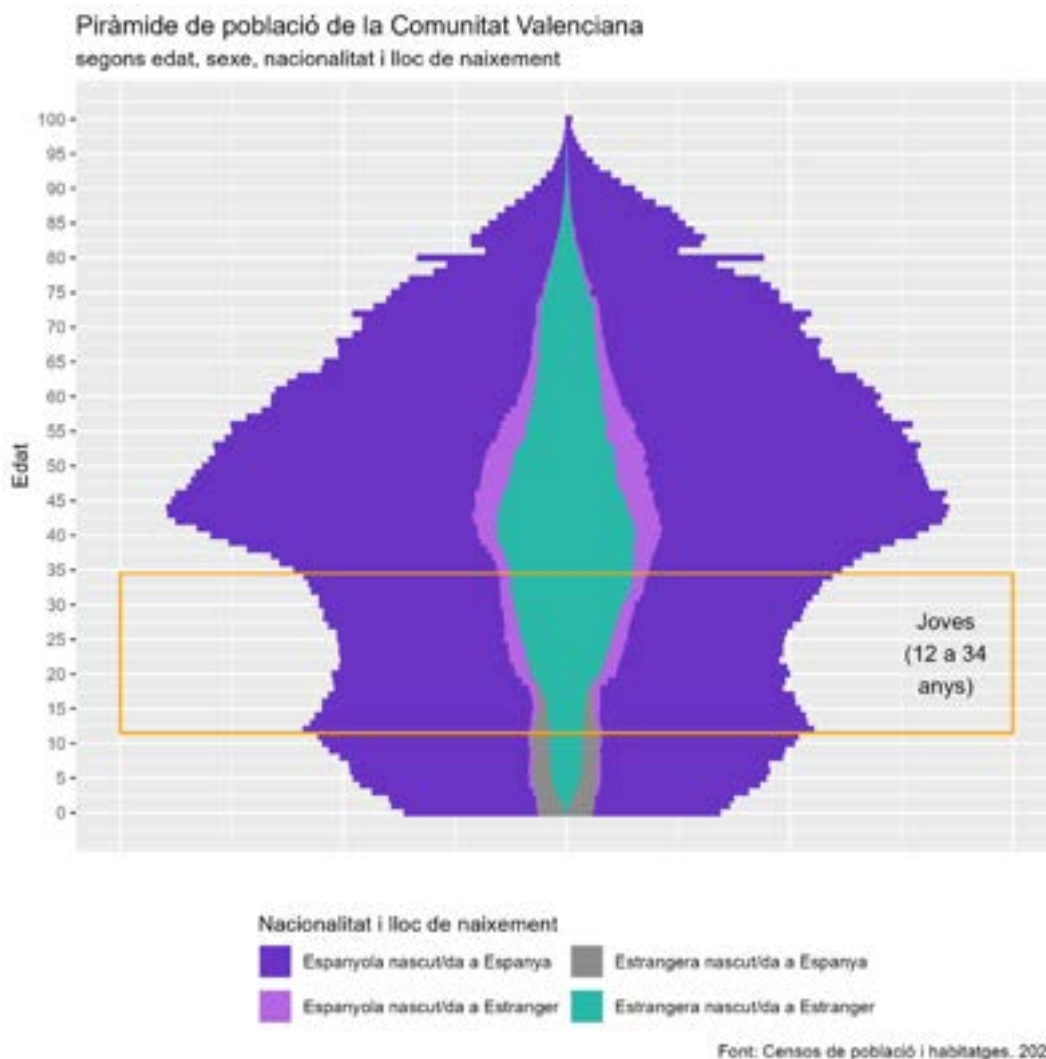
- L'any 2021, un 14.3% de la població valenciana té entre 16 i 29 anys. Un 24.5% té de 12 a 34. Les cohorts més nombroses són les que tenen de 30 a 34 anys.
- Entre 2008 i 2015 va haver una reducció de 300.000 efectius de població jove (16 a 34) degut a que les cohorts cada vegada eren menys nombroses, i no arribaven migrants.
- Des de 2020 fins a 2024 hem guanyat més de 100.000 efectius, per una nova onada migratòria, i perquè les generacions de nascuts entre 2005 i 2008 són més nombroses que les millenials que deixen de ser joves (1986 al 1990).
- Un 23% de la població jove (16 a 29) no ha nascut a Espanya, o no té la nacionalitat. A més, un 2,8% addicional és espanyola, nascuda a Espanya, però de pares estrangers. Entre els adolescents de 12 a 15 anys, aquesta categoria suposa un 6.2%.
- Del 22% de població (16 a 29) nascuda a l'estranger, només un 36% ha arribat als darrers 5 anys; Un 31,5% porta més de 15 anys a Espanya, i un 53%, al menys 10 anys. No són joves migrants, sinó, en una proporció majoritària, fills i filles de migrants que van arribar sent xiquets i han crescut i estudiat a Espanya.
- Els llocs de naixement més comuns són Colòmbia (2.6%), Marroc (2.5%), Romania (2.1%), Equador (1.6%), Veneçuela (1.2%), Argentina (1%) i el Regne Unit (0.7%).
- La població jove de 16 a 29 anys es concentra a les ciutats; València, les Hortes i l'Alacantí tenen un 16% de població jove; i l'Alt Maestrat només un 12%. Ara bé, les diferències territorials s'han reduït, ja que València i les altres tres ciutats són les que han perdut més població jove des de 2007, en proporció.
- La població jove valenciana ha crescut en famílies diverses: un 17% dels menors de 25 anys viu només amb sa mare; un 5% només amb son pare, i entre un 5 i un 7%, en una família reconstituïda. Només un 0.12% ha crescut en una família homoparental.
- Només un 39% dels joves de 30 a 34 anys tenen fills o filles

CARACTERITZACIÓ I COMPOSICIÓ DE LA JOVENTUT VALENCIANA SEGONS ELS CENSOS

El primer que anem a fer en aquest estudi és quantificar i caracteritzar la població jove valenciana. Per tal d'obtenir informació que siga alhora el més precisa possible, però sense perdre grau de detall, en aquesta secció treballarem, paral·lelament, amb dues fonts de dades: el Cens de 2021 i l'enquesta de característiques essencials de la població i els habitatges (ECEPOV), del mateix any. Ambdues són fonts de dades procedents de l'INE. També aportarem alguna dada complementària procedent del cens anual de 2024, per tal de contrastar les dades del Cens i l'ECEPOV (més riques) amb aquestes (més actualitzades). Tant quan treballem amb el Cens, com amb l'ECEPOV, hem considerat en tot cas l'edat a l'1 de gener (ja siga de 2021 o de 2024). Això ens permet simplificar l'anàlisi, considerant als membres d'una mateixa generació de naixement com a equivalents, i no diferenciar-los per edat (per exemple, totes les persones nascudes al 2005 tenen 15 anys el dia 1 de gener de 2021, ja que cap d'elles ha complert els 16 (si ignorem els que fan anys el dia 1 de gener)). D'aquesta forma, no dividim la generació del 2005 entre els que ja han fet els 16 anys, i els que encara tenen 15.

Amb aquesta precisió metodològica feta, anem a començar per fer una descripció de la població jove valenciana, considerant com a tal les persones que tenien de 12 a 34 anys l'1 de gener de 2021. Posteriorment, ens centrarem en els diferents subgrups d'aquesta població, i farem una ullada a la seua evolució recent.

Aquesta piràmide de població mostra l'estructura de la població valenciana, tot ressaltant aquells grups d'edat que són d'interès del present estudi.

L'1 de gener de 2021, hi havia al territori valencià un total de 5.037.948 persones, de les quals, 1.231.848 eren persones joves (de 12 a 34 anys). Per grups d'edat, es distribueixen com segueix:

Taula 1: Distribució i quantia de la població jove valenciana, per edats

Grup d'edat	Nascuts entre	persones	Proporció respecte al total
De 12 a 15 anys	2005 i 2008	223,449	4.4%
De 16 a 19 anys	2001 i 2004	207,957	4.1%
De 20 a 24 anys	1996 i 2000	252,426	5%
De 25 a 29 anys	1991 i 1995	262,008	5.2%
De 30 a 34 anys	1986 i 1990	286,008	5.7%

Font: Censos de Població i habitatges 2021. INE

A la taula podem comprovar com, si només considerem com a persones joves aquelles que tenen de 16 a 29 anys, la proporció respecte al total de població valenciana és de només un 14.3%, percentatge que s'amplia al 18.8% si incloem també els adolescents de 12 a 15 anys, i al 24.5% si incloem també als menors de 35.

Per sexe

Si desagreguem la informació de la taula per sexe, podem comprovar com, com és usual a poblacions occidentals, el percentatge d'homes és lleugerament superior al de dones, i com aquesta diferència es va retallant a mesura que analitzem grups d'edat més majors.

Taula 1.02 : Distribució i quantia de la població jove valenciana, per edats i sexe

Grup d'edat	Homes	Dones	% Homes	% Dones
De 12 a 15 anys	114,768	108,681	51.4%	48.6%
De 16 a 19 anys	107,157	100,800	51.5%	48.5%
De 20 a 24 anys	129,210	123,216	51.2%	48.8%
De 25 a 29 anys	133,656	128,352	51%	49%
De 30 a 34 anys	143,658	142,350	50.2%	49.8%

Font: Censos de Població i habitatges 2021. INE

Per origen

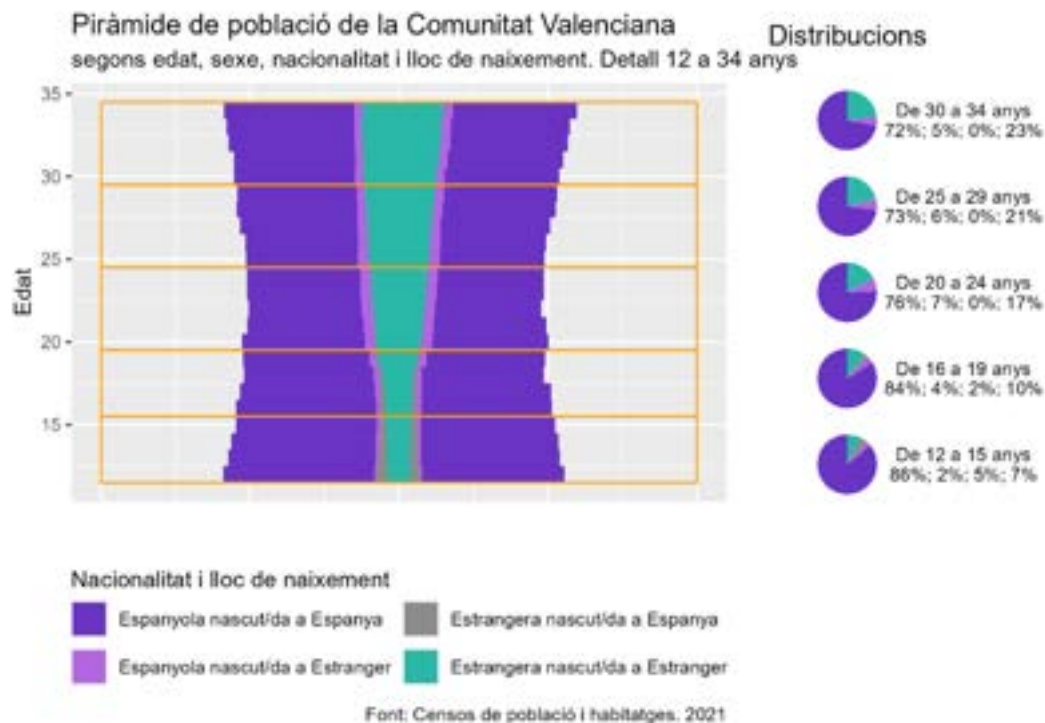
Ara bé, més rellevant encara és analitzar com es distribueix la població jove valenciana en funció del seu origen nacional. Per "origen nacional" ens referim tant a la nacionalitat, com al lloc de naixement.

Cal cridar l'atenció de qui llig sobre la diferència entre aquests dos conceptes, especialment a països com Espanya, on la nacionalitat no es concedeix automàticament amb el naixement (cal demanar-la, en el cas de fills de pares no espanyols, un tràmit que no sempre és fàcil, ni possible), i on és possible mantindre la residència d'un altre país, tot i haver nascut a Espanya.

Per això, la piràmide de població que hem mostrat dalt ens mostrava la població jove distribuïda en quatre categories:

- » persones amb nacionalitat espanyola nascudes a espanya,
- » persones espanyoles nascudes a l'estranger (és a dir, persones que són filles d'espanyols a l'estranger, o, molt més freqüentment, estrangers nacionalitzats),
- » persones estrangeres nascudes a l'estranger (és a dir, persones que han migrat),
- » persones estrangeres nascudes a espanya (és a dir, persones que tot i haver nascut a Espanya, els seus pares han triat que mantinguen la nacionalitat d'origen, o bé no se'ls ha proporcionat nacionalitat espanyola).

Aquesta diversitat és clau per entendre la joventut valenciana, ja que, com veurem, un percentatge molt rellevant de persones joves no són persones espanyoles nascudes a Espanya, sinó que la seua casuística és molt diversa. Per aproximar-nos en major detall a aquesta realitat, la següent figura mostra el detall de la piràmide de població anterior, juntament amb la distribució interna, per grups d'edat, d'aquestes quatre categories d'origen. Es proporcionen també les dades numèriques per grups d'edat

Taula 1.03 : Distribució de la població jove valenciana, per edats i naturalesa

tipo	De 12 a 15 anys	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	De 30 a 34 anys	Total 16 a 29 anys
Espanyola nascut/da a Espanya	86.1%	84%	75.6%	72.9%	72%	77%
Espanyola nascut/da a Estranger	1.9%	3.7%	6.9%	6%	4.9%	5.7%
Estrangera nascut/da a Espanya	4.9%	2.2%	0.5%	0.2%	0.1%	0.9%
Estrangera nascut/da a Estranger	7.2%	10.1%	17%	20.9%	23%	16.4%

Font: Censos de Població i habitatges 2021. INE

A la taula, podem veure com només el 77% del total de persones de 16 a 29 anys tenen la nacionalitat espanyola i han nascut a Espanya; és a dir, que entre 1 de cada 4 i 1 de cada 5 joves o bé no ha nascut a Espanya, o bé no té la nacionalitat.

Aquesta és una dada molt rellevant que cal tindre en compte a l'hora de parlar de "la joventut", ja que aquesta paraula amaga una realitat molt diversa.

A banda d'aquest 77% de la població que es espanyola de naixement i de nacionalitat, trobem un rellevant 16.4% de població jove format per persones que no han nascut a Espanya ni tenen la nacionalitat. És el que podríem considerar com a immigrants en el sentit estricte de la paraula: persones que, en un determinat moment de la seua vida, van traslladar-se a viure a Espanya. Ara bé, com veurem, molts d'ells van vindre de menuts, i han passat la major part de la seua infància i adolescència a Espanya

Les altres dos categories tenen un pes testimonial: les persones sense nacionalitat estrangera però nascudes a Espanya (el cas que s'ha comentat abans de persones que mantenen la nacionalitat dels seus pares) només representen un 0.9% de la població jove. Aquesta categoria només té una rellevància visible entre la població adolescent (representen un 4.9% de la població de 12 a 25 anys), i desapareixen totalment entre els grups de joves majors d'edat; tal vegada degut al fet que molts sol·liciten la nacionalitat en arribar als 18 anys.

Pel contrari, el grup de persones nascudes a l'estranger però amb nacionalitat espanyola (un 5.7% del total) s'incrementa progressivament amb l'edat, sent més important entre les persones que tenen de 20 a 29 anys. Probablement es tracte de persones migrants que aconseguixen la nacionalitat, encara que també es pot tractar de persones que, descendint de pares espanyols, hagen tornat a viure a Espanya

Per tal d'esclarir aquest punt, així com tindre una imatge més completa de l'origen de la població jove, anem a fer ús de dades de l'ECEPOV, també per a l'any 2021. Aquestes dades recullen informació no només de la persona jove, sinó també dels seus pares, visca o no amb ells.

Això ens permetrà comprovar, per exemple, quina proporció de la gent jove que ha nascut a Espanya, i té nacionalitat espanyola, prové de famílies on ambdós progenitors són estrangers (nascuts a l'estranger), i per tant, quina part de la població jove pot estar exposada a patir situacions de discriminació

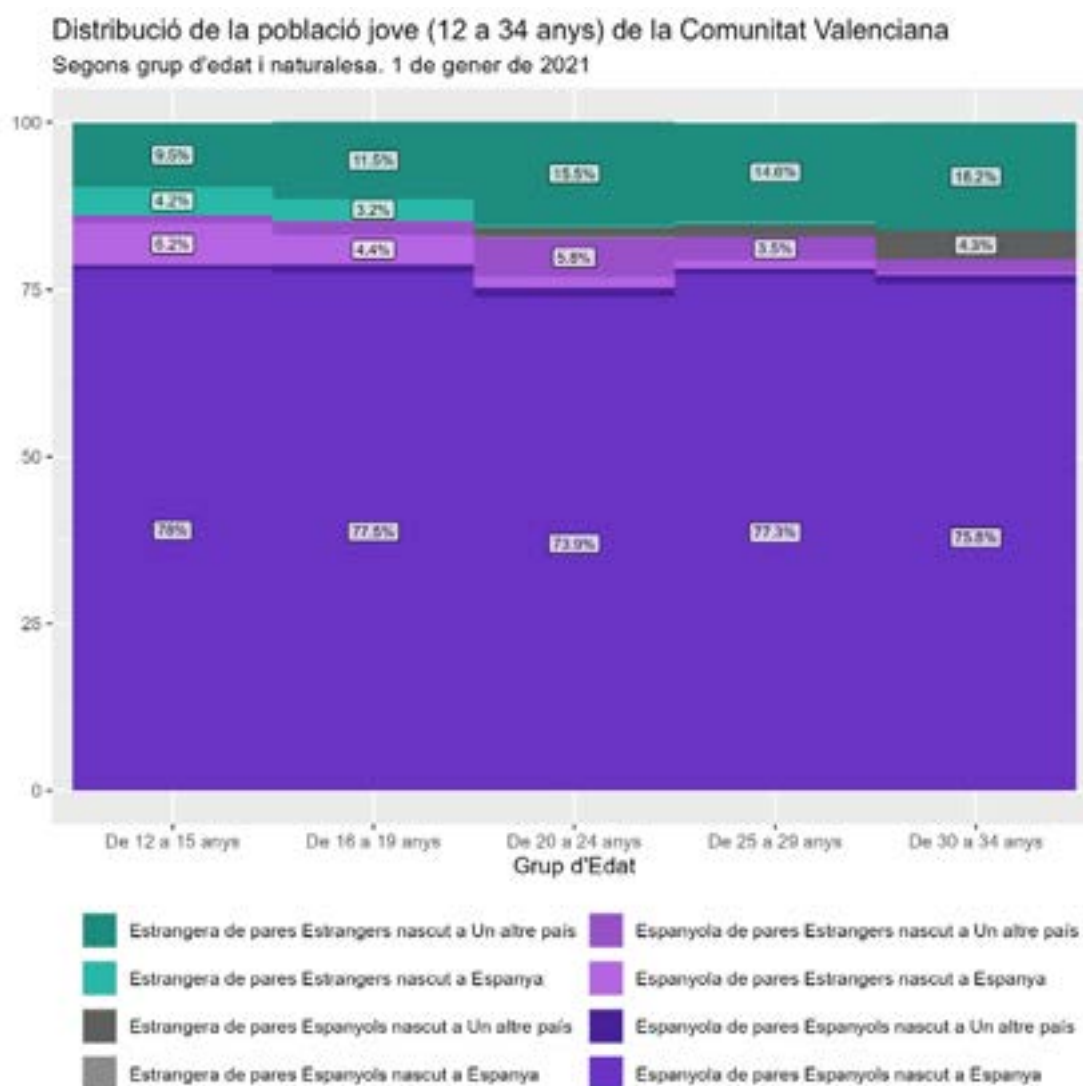
que van més enllà de la nacionalitat i el lloc de naixement, i es relacionen amb trets ètnics, racials o lingüístics. Introduïm d'aquesta forma el concepte d' "ascendència", com el fet de provindre d'una família estrangera, tot i haver nascut a Espanya i tindre la nacionalitat Espanyola.

POBLACIÓ SEGONS ORIGEN NACIONAL SEGONS DADES DE L'ECEPOV

L'Enquesta de característiques essencials de la població i els habitatges (ECEPOV), elaborada per l'INE, és una enquesta censal, que va acompanyar l'elaboració del cens de 2021, per tal d'aprofundir en l'estudi de la població espanyola. Per a la Comunitat Valenciana, inclou una mostra de 7613 casos de persones entre els 12 i els 34 anys, la qual cosa ens proporciona una ferramenta còmoda per poder fer estimacions a nivell de grup d'edat.

Aquesta enquesta inclou dues preguntes sobre el lloc de naixement del progenitor, o progenitors, de cada persona enquestada. Si agrupem les persones en dos grups, segons si tenen algun progenitor nascut a Espanya, o si pel contrari, no en tenen cap, podem obtindre una tercera variable de segmentació dels casos, que ens permetrà estudiar l'ascendència familiar de la joventut valenciana.

Això és el que proporcionem al gràfic i la taula següents: una distribució de la joventut valenciana, als diferents grups d'edat, segons nacionalitat, lloc de naixement, i lloc de naixement dels pares

Taula 1.04 : Distribució de la població jove valenciana, per edats i naturalesa

Nacionalitat	Nacionalitat dels pares	Lloc de naixement	De 12 a 15 anys	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	De 30 a 34 anys	Total 16 a 29 anys
Espanyola	de pares Espanyols	nascut a Espanya	78%	77.5%	73.9%	77.3%	75.8%	75.5%
Espanyola	de pares Espanyols	nascut a Un altre país	0.7%*	1.3%*	1.4%*	0.9%*	1.3%*	1.3%*
Espanyola	de pares Estrangers	nascut a Espanya	6.2%	4.4%	1.6%*	1.2%*	0.3%*	2.8%
Espanyola	de pares Estrangers	nascut a Un altre país	1.2%*	2%*	5.8%	3.5%	2.1%*	4.1%
Estrangera	de pares Espanyols	nascut a Espanya	0.1%*	0.2%*	0.2%*			0.2%*
Estrangera	de pares Espanyols	nascut a Un altre país			1.4%*	1.9%*	4.3%	0.8%*
Estrangera	de pares Estrangers	nascut a Espanya	4.2%	3.2%	0.3%*	0.5%*		1.6%*
Estrangera	de pares Estrangers	nascut a Un altre país	9.5%	11.5%	15.5%	14.6%	16.2%	13.8%
Marge d'error		2.5%	2.5%	2.3%	2.7%	2.6%	1.7%	

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

A la taula, podem comprovar com, si incorporem la informació sobre el lloc de naixement dels pares, d'un total d'un 78,3% de persones nascudes a Espanya i amb nacionalitat espanyola, d'entre la població valenciana de 16 a 29 anys, un 2.8% ha nascut de pares estrangers. Aquesta proporció s'eleva a un 6.2% entre la població més jove (12 a 15 anys). Si bé un 84.2% d'adolescents valencians han nascut en Espanya i tenen la nacionalitat espanyola, un 6.2% són fills de pares estrangers.

A més, cal destacar com la presència de joves espanyols, nascuts a Espanya, però fills de pares que no havien nascut a Espanya, és una tendència clarament en increment. De fet, entre el grup de generacions que tenien de 8 a 11 anys a l'ECEPOV, i que tenen de 12 a 15 anys en el moment que s'escriu este informe (1 de gener de 2025), la proporció de joves espanyols, amb nacionalitat espanyola, que són fills de pares estrangers ja es situa, segons aquesta mateixa font, en un 7.9%. Per tant, es tracta d'un grup poblacional invisible amb les xifres per nacionalitat i lloc de naixement, que es troba en creixement, i que pot enfrontar-se, pels seus orígens familiars, a situacions de racisme, però que és, a tots els efectes (tant de nacionalitat com de naixement), població nativa espanyola.

Per l'altra banda, la taula també ens mostra la insignificància numèrica de dos grups poblacionals que hem mencionat abans: les persones amb nacionalitat espanyola però nascudes a un altre país, però que són filles d'espanyols que en el seu moment van migrar, i que suposen un escàs 1,3%, en tot cas dins del marge d'error de l'enquesta. Tampoc són rellevants les persones en la mateixa situació (fills d'espanyols nascuts fora d'Espanya) però sense la nacionalitat: un escàs 0.8%; tot i que este grup de "retornats" sí que són numèricament rellevants entre la gent de 30 a 34 anys.

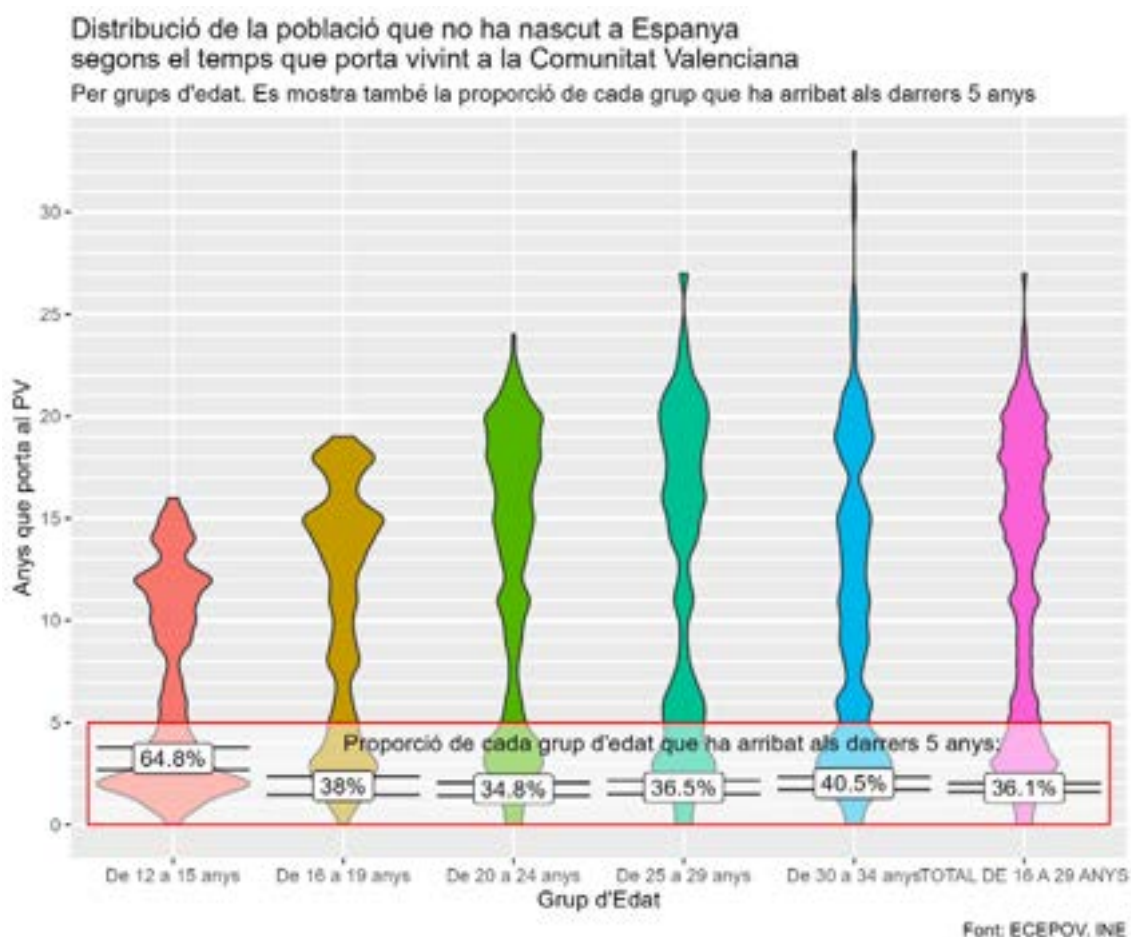
Migració

Hi ha un darrer element que cal tindre en compte a l'hora de caracteritzar la població jove en funció de la seua procedència: quant de temps porten al territori valencià (o, al menys, a Espanya), les persones que no han nascut ací. Per aquest fi, l'ECEPOV compta amb una pregunta sobre residències anteriors, la qual podem fer servir

Taula 1.05 : Proporcions de la població no nascuda a Espanya que porten al menys 5, 10 i 15 anys a la Comunitat Valenciana

Moment d'arribada	Grup d'edat	%	error
Als darrers 5 anys	De 12 a 15 anys	64.8%	11%
	De 16 a 19 anys	38%	8.9%
	De 20 a 24 anys	34.8%	6.1%
	De 25 a 29 anys	36.5%	6.7%
	De 30 a 34 anys	40.5%	6.1%
	Total de 16 a 29 anys	36.1%	4%
Als darrers 10 anys	De 12 a 15 anys	79.1%	11%
	De 16 a 19 anys	56.5%	8.9%
	De 20 a 24 anys	41.8%	6.1%
	De 25 a 29 anys	48.3%	6.7%
	De 30 a 34 anys	57.6%	6.1%
	Total de 16 a 29 anys	47.3%	4%
Als darrers 15 anys	De 12 a 15 anys	99.9%	11%
	De 16 a 19 anys	81.4%	8.9%
	De 20 a 24 anys	67.7%	6.1%
	De 25 a 29 anys	62.2%	6.7%
	De 30 a 34 anys	78.5%	6.1%
	Total de 16 a 29 anys	68.5%	4%

Font: ECEPOV 2021. INE

A la gràfica, podem comprovar com només un 36.1% de la població jove (16-29) no nascuda a Espanya ha arribat als darrers 5 anys, per la qual cosa, podem parlar de que, tot i que un 22% de la població jove no ha nascut a Espanya, com hem vist, una proporció majoritària d'aquests (64%) porten al nostre país més de cinc anys, i fins i tot són majoria els que porten més de deu anys (52,7%). Parlem, doncs, d'una població completament assentada, i que hem de considerar a tots els efectes com a joventut valenciana.

A continuació, analitzarem més en detall la procedència d'aquesta joventut d'ascendència estrangera, independentment de si es tracta de la seua nacionalitat, país de naixement, o país de naixement dels seus pares

NACIONALITATS DE PROCEDÈNCIA

ECEPOV

Pel que fa als grups de nacionalitats dels quals procedeixen aquestes persones joves (ja siga perquè en són nacionals, perquè han nascut allà, o perquè els seus pares van nàixer allà), destaquen els països d'Amèrica llatina, excepte el Con Sud (Argentina, Uruguai, Xile i Brasil), així com els països d'Europa Oriental (fonamentalment romanesos i búlgars), i el Magrib i els països àrabs (Marroc i Algèria, fonamentalment). Per darrere d'aquestes trobem els de països d'Europa occidental i USA, i els del Con Sud. La resta de grups no tenen una importància significativa, i es queden per baix del marge d'error

Taula 1.06 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) per grans grups d'ascendència (nacionalitat/lloc de naixement/lloc de naixement dels pares)

Regió	n	N	prop	base	error
Subcontinent indi	9	2.020.839	0.3%*	4,585	1.45%
Àsia oriental i sud-oriental	23	2,279.615	0.3%*	4,585	1.45%
Àfrica sub-sahariana	13	3,553.040	0.5%*	4,585	1.45%
No ho sap / No contesta	28	4,955.528	0.7%*	4,585	1.45%
Con Sud	68	11,331.820	1.6%	4,585	1.45%
Europa Occidental i USA	67	20,155.278	2.8%	4,585	1.45%
Magreb i països àrabs	75	22,143.242	3.1%	4,585	1.45%
Europa Oriental	167	44,837.401	6.2%	4,585	1.45%
Amèrica llatina (excepte Con Sud)	302	64,315.657	9%	4,585	1.45%
Espanya	3,833	542,110.504	75.5%	4,585	1.45%

Font: ECEPOV 2021. INE

Abans de tancar aquest apartat, anem a comprovar les dades del Cens, ja que ens proporcionen resultats més afinats; no obstant, és important tindre en compte que, si estudiem la nacionalitat de les persones joves censades a la Comunitat Valenciana, en molts casos estem oblidant grups rellevants d'ascendència llatinoamericana: un 46.5% dels llatins (un 61.8% en el cas dels del Con Sud) tenen la nacionalitat espanyola, com podem veure a la taula següent. Fins i tot un 24% dels Magrebins i un 21% dels que tenen ascendència de l'Europa Occidental i USA també tenen la nacionalitat espanyola. En el cas dels europeus orientals, pocs joves amb aquesta ascendència tenen la nacionalitat espanyola

Taula 1.07 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) per grans grups d'ascendència, i nacionalitat (espanyola/estrangera)

Regió	n	prop	Dels quals, nac. Espanyola	Dels quals, nac. Estrangera
Espanya	3,833	75.5%	100%	
Amèrica llatina (excepte Con Sud)	302	9%	46.5%	53.5%
Europa Oriental	167	6.2%	6.8%	93.2%
Magreb i països àrabs	75	3.1%	23.9%	76.1%
Con Sud	68	1.6%	61.8%	38.2%
Europa Occidental i USA	67	2.8%	21.3%	78.7%
No ho sap / No contesta	28	0.7%*	100%	
Àsia oriental i sud-oriental	23	0.3%*	56.1%	43.9%
Àfrica sub-sahariana	13	0.5%*	9.2%	90.8%
Subcontinent indi	9	0.3%*	29%	71%

Font: ECEPOV 2021. INE

Resultaria molt més ajustat utilitzar el lloc de naixement com a forma d'estimar amb les dades del Cens un major percentatge de persones que tenen ascendència d'altre país. Com podem comprovar a la taula següent, segons l'ECEPOV només les persones amb ascendència Europea Occidental i dels EEUU (i els escassíssims asiàtics) tenen un percentatge superior al 20% de nascuts a Espanya. (i per tant, només aquests poden ser confosos amb persones amb ascendència espanyola si utilitzem el lloc de naixement com a indicador principal)Taula 1.08 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) per grans grups d'ascendència, i lloc de naixement (Espanya/Estranger)

principal)Taula 1.08 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) per grans grups d'ascendència, i lloc de naixement (Espanya/Estranger)

Regió	n	prop	Dels quals, nascuts a Espanya	Dels quals, nascuts a Un altre país
Espanya	3,833	75.5%	100%	
Amèrica llatina (excepte Con Sud)	302	9%	11.3%	88.7%
Europa Oriental	167	6.2%	15.7%	84.3%
Magreb i països àrabs	75	3.1%	17.2%	82.8%
Con Sud	68	1.6%	12.5%	87.5%
Europa Occidental i USA	67	2.8%	21.3%	78.7%
No ho sap / No contesta	28	0.7%*	100%	
Àsia oriental i sud-oriental	23	0.3%*	26%	74%
Àfrica sub-sahariana	13	0.5%*	3.1%	96.9%
Subcontinent indi	9	0.3%*	9.6%	90.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

Censos

Una vegada decidit que ens centrarem al lloc de naixement, a la següent taula comprovarem la composició de la joventut valenciana per lloc de naixement, fixant-nos en el detall dels països més rellevants numèricament (la resta es pot consultar a l'Annex estadístic). Aquesta informació l'hem extreta del Cens degut a que ens dona un major detall de nacionalitats concretes, al no estar afectat per restriccions de mostra. En primer lloc, ens centrarem en els països llatinoamericans i del Con Sud

Taula 1.09 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Amèrica llatina

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Amèrica llatina	Colòmbia	18,744	9,219	9,522	2.6%	26.4%	1
	Equador	11,451	5,994	5,457	1.6%	16.2%	4
	Veneçuela	9,012	4,356	4,659	1.2%	12.7%	5
	Argentina	6,918	3,642	3,276	1%	9.8%	6
	Bolívia	4,278	2,136	2,139	0.6%	6%	10
	Hondures	4,254	1,341	2,916	0.6%	6%	
	Brasil	2,790	1,308	1,482	0.4%	3.9%	
	Uruguai	2,511	1,332	1,179	0.3%	3.5%	
	Cuba	2,424	1,182	1,242	0.3%	3.4%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

A aquesta taula, podem comprovar com els països més comuns com a lloc de naixement dels joves valencians no nascuts a Espanya són Colòmbia (el país del qual procedeixen més joves), Equador, Veneçuela i l'Argentina. Junts, les persones nascudes en aquests quatre països representen el 65.1% de tots els joves de procedència llatinoamericana, seguits dels bolivians i hondurenys, amb més de 4200 joves cadascú, i dels brasilers, uruguaians i cubans, amb almenys 2400 joves.

Cal assenyalar, a més, que la immigració llatinoamericana suposa un col·lectiu de població molt equilibrat en gèneres; només en les persones de procedència hondurenya les xiques són clarament majoria (un 68.5% del total)

Taula 1.1 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Magrib i països àrabs

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Magreb i països àrabs	Marroc	18,138	9,843	8,298	2.5%	78%	2
	Algèria	3,795	2,298	1,497	0.5%	16.3%	
	Síria	276	159	114	0%	1.2%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

Al Magreb i els països àrabs, trobem una clara preponderància dels procedents del Marroc: uns 18.000 joves, que representen el segon país de procedència entre els joves nascuts a l'estranger, i el 78% de la immigració d'aquesta regió. Si sumem els algerians, junts concentren el 94.3% de la regió, i la resta de països tenen una aportació molt testimonial. En aquest grup si que trobem una majoria d'homes: per a tota la regió, suposen el 55.6% del total

Taula 1.11 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Europa Oriental

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Europa Oriental	Romania	15,333	7,584	7,749	2.1%	48.9%	3
	Ucraïna	3,990	1,890	2,103	0.6%	12.7%	
	Bulgària	3,705	1,824	1,881	0.5%	11.8%	
	Rússia	3,546	1,692	1,857	0.5%	11.3%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

A Europa de l'est, predominen els romanesos (uns 15.000, un 49% dels europeus orientals, i el tercer país de procedència més comú entre la joventut no nativa). Els altres tres grups amb una importància rellevant serien els ucraïnesos, búlgars i russos. Junts sumen el 84.7% dels europeus orientals. La resta de països tenen una presència molt menor.

Aquest grup està equilibrat en termes de gènere.

Taula 1.12 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Europa Occidental i altres països occidentals

Regió	País.de. naixement	Total	Hom e	Don a	Percentat ge total	Percentat ge dins del grup	rankin g
Europa Occident al i USA	Regne Unit	5,097	2,364	2,739	0.7%	26.9%	7
	França	3,651	1,554	2,094	0.5%	19.3%	
	Itàlia	2,772	1,371	1,401	0.4%	14.6%	
	Alemanya	1,566	702	861	0.2%	8.3%	
	Estats Units d'Amèrica	1,089	495	594	0.2%	5.7%	
	Països Baixos	1,050	468	582	0.1%	5.5%	
	Bèlgica	891	453	438	0.1%	4.7%	
	Portugal	552	261	294	0.1%	2.9%	
	Suïssa	519	258	264	0.1%	2.7%	
	Noruega	411	168	243	0.1%	2.2%	
	Suècia	315	147	168	0%	1.7%	
	Irlanda	252	120	132	0%	1.3%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

Entre els nascuts a la resta de països occidentals, destaquen els 5.000 anglesos que viuen a la Comunitat Valenciana (setè grup de procedència), així com els Francesos (3.600) i Italians (2.700), seguits pels alemanys (1.500) estat-unidencs (1000) i neerlandesos (1000). També trobem comunitats importants de belgues, portuguesos, suïssos, noruecs, suecs i irlandesos. En aquest cas, les procedències es troben molt més repartides que als grups anteriors. Aquest grup està equilibrat en termes de gènere

Taula 1.13 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Subcontinent Indi

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Subcontinent indi	Pakistan	4,317	3,183	1,134	0.6%	63.9%	9
	Índia	2,124	1,533	594	0.3%	31.5%	
	Nepal	222	105	120	0%	3.3%	
	Bangla Desh	87	51	36	0%	1.3%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

Cal assenyalar una important presència a la Comunitat Valenciana de persones joves nascudes al Pakistan (4.000 persones, el novè país més freqüent entre els joves nascuts a l'estranger), així com una important comunitat d'Indis (2000)

Aquest grup està clarament masculinitzat: un 72.1% són homes

Taula 1.14 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Resta d'Àsia i Oceania

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Resta d'Àsia i Oceania	Xina	4,794	2,121	2,676	0.7%	83.2%	8
	Filipines	216	66	150	0%	3.7%	
	Kazakhstan	180	75	108	0%	3.1%	

Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

Pel que fa a la resta d'asiàtics, el grup més rellevant són els xinesos: uns 4800 (el vuité grup més nombrós). Altres nacionalitats rellevants són els filipins (200) i els kazakhs (180), encara que a molta distància dels xinesos

Aquest grup està equilibrat en termes de gènere.

Taula 1.15 : Distribució de la joventut valenciana (16-29) segons país de naixement. Àfrica sub-sahariana

Regió	País.de. naixement	Total	Home	Dona	Percentatge total	Percentatge dins del grup	ranking
Àfrica sub- sahariana	Senegal	1,257	1,086	174	0.2%	28.4%	
	Guinea Equatorial	726	306	420	0.1%	16.4%	
	Mali	576	498	78	0.1%	13%	
	Nigèria	390	183	207	0.1%	8.8%	
	Guinea	321	261	60	0%	7.2%	
	Costa d'Ivori	204	171	33	0%	4.6%	
	Gàmbia	159	138	24	0%	3.6%	
	Ghana	150	132	18	0%	3.4%	

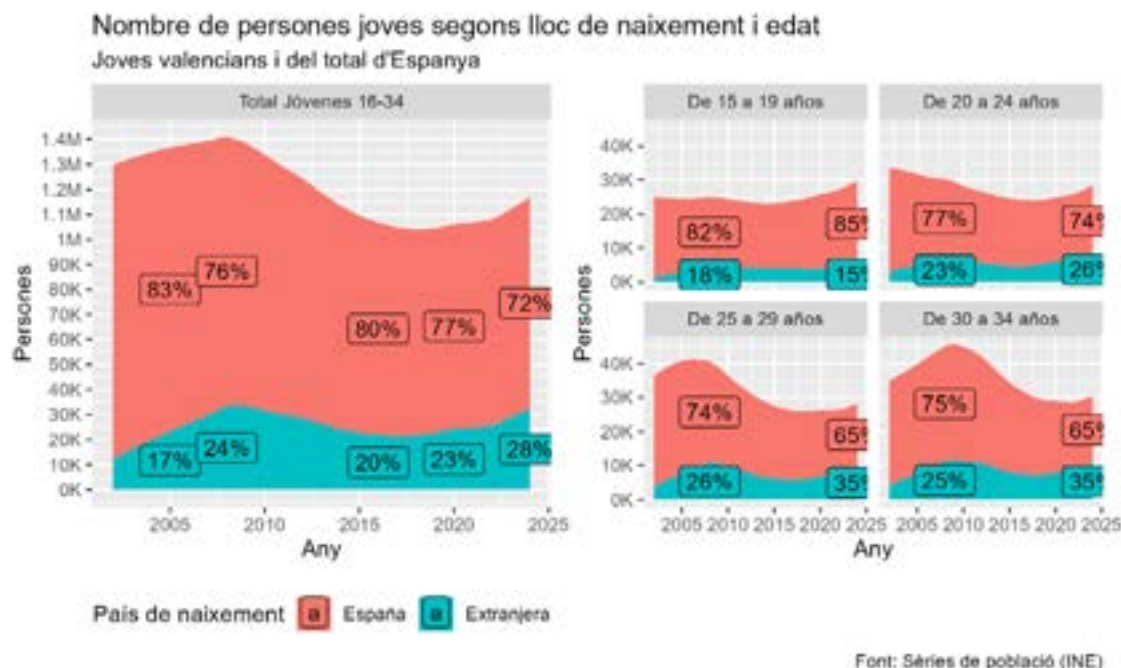
Font: Censos de població i habitatges 2021. INE

Els africans sub-saharians suposen el grup menys nombrós d'entre les grans regions globals emissores d'emigrants cap a la Comunitat Valenciana. No obstant, trobem una important comunitat de senegalesos (1200), i de guineans (700), així com també prou maliencs (500), nigerians (400) i guineans (300). Altres grups rellevants són els procedents de la Costa d'Ivori, Gàmbia o Ghana.

En conjunt, i llevat d'alguns grups específicament feminitzats (guineanes i nigerianes), es tracta d'un grup molt masculinitzat, amb un 70.9% d'homes.

EVOLUCIÓ DE LA MAGNITUD DE LA POBLACIÓ JOVE: MOVIMENT NATURAL I MIGRACIÓ

Cal tindre en compte que, durant els darrers anys, la magnitud de la joventut valenciana ha experimentat canvis molt rellevants. Abordem aquesta qüestió després de parlar de migració, pel fet que gran part del canvi s'explica pels moviments migratoris.

Aquesta gràfica ens mostra l'evolució de la magnitud de la població jove, així com la seua distribució per país de naixement.

En ella, podem comprovar ràpidament com des de 2008, es produeix una pèrdua molt acusada de població jove al territori valencià. Entre 2008 i 2015, es perden uns 306.000 joves al territori valencià (passem d'uns 1,4 milions de joves a només 1,1 milions)

A pesar del que poguera semblar, no obstant, aquesta pèrdua no està reflectint una emigració masiva com a conseqüència de la crisi econòmica; es tracta d'un efecte demogràfic, de composició de les cohorts joves que, això sí, en coincidir amb el moment en què esclata la crisi, deixa de ser compensat per l'aportació de la migració, com venia passant als anys anteriors.

La següent taula expressa el volum demogràfic de les diferents cohorts de naixement, any rere any, a mesura que travessen les edats joves (dels 16 als 34 anys, ressaltades amb un requadre)

EVOLUCIÓ DE LES COHORTS DE NAIXEMENT 1968-1999 durant el període 2002-2015. Comunitat Valenciana.																
(Milers de persones)																
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Nascuts a 1999	40.1	41.6	42.8	43.8	44.8	45.9	47.0		47.5	47.4	47.5	47.5	47.4	47.2	47.1	
Nascuts a 1998	38.8	40.2	41.5	42.5	43.5	44.6	45.5		46.	46.	46.	46.1	45.9	45.8	45.8	
Nascuts a 1997	38.2	39.6	40.8	42.0	42.9	44.1	45.2		45.8	45.9	46.	46.1	46.	45.9	45.8	
Nascuts a 1996	37.9	39.6	40.8	41.7	42.8	43.9	45.1		45.7	45.8	45.8	45.9	45.8	45.7	45.7	
Nascuts a 1995	38.3	39.6	40.8	41.8	42.7	43.8	44.9		45.4	45.5	45.5	45.6	45.5	45.5	45.7	
Nascuts a 1994	38.6	40.	41.2	42.1	43.0	44.1	45.2		45.7	45.8	45.8	46.	46.	45.9	46.1	
Nascuts a 1993	40.4	41.8	42.9	43.9	44.8	45.9	47.0		47.5	47.7	47.9	48.2	48.2	48.1	48.3	
Nascuts a 1992	42.	43.3	44.5	45.5	46.4	47.5	48.6		49.1	49.4	49.7	50.1	50.1	49.9	49.9	
Nascuts a 1991	41.8	43.1	44.4	45.4	46.4	47.4	48.6		49.3	49.6	50.	50.4	50.4	50.2	50.1	
Nascuts a 1990	42.6	43.9	45.0	45.9	46.8	47.9	49.2		50.1	50.5	51.	51.4	51.3	51.	51.1	
Nascuts a 1989	43.1	44.3	45.5	46.5	47.5	48.7	50.7		51.7	52.	52.5	52.9	52.7	52.1	52.	
Nascuts a 1988	44.	45.3	46.5	47.5	48.6	50.3	53.0		54.	54.3	54.5	54.8	54.4	53.9	53.7	
Nascuts a 1987	44.5	45.7	46.8	48.0	49.4	51.8	54.7		55.8	55.9	56.	56.3	55.6	54.9	54.5	
Nascuts a 1986	45.9	47.1	48.4	49.7	51.6	54.2	57.4		58.5	58.5	58.5	58.5	57.9	57.	56.6	
Nascuts a 1985	47.8	48.9	50.4	52.4	54.6	57.2	60.4		61.5	61.4	61.1	60.9	60.	59.	58.6	
Nascuts a 1984	49.9	51.4	53.2	55.5	57.9	60.6	64.0		65.2	64.8	64.4	64.2	63.3	62.2	61.7	
Nascuts a 1983	51.3	53.2	55.4	57.8	60.3	63.1	66.4		67.4	67.1	66.7	66.2	65.3	64.	63.5	
Nascuts a 1982	55.7	58.1	60.6	63.3	65.8	68.7	72.0		73.1	72.6	72.	71.6	70.4	69.3	68.8	
Nascuts a 1981	59.4	62.1	64.7	67.7	70.6	73.6	77.1		77.8	77.1	76.6	76.1	74.9	73.6	73.	
Nascuts a 1980	63.9	67.	69.9	73.1	76.1	79.1	82.4		83.	82.2	81.5	81.	79.8	78.5	77.8	
Nascuts a 1979	66.9	70.3	73.4	76.7	79.8	82.7	85.8		86.4	85.5	84.7	84.1	82.7	81.5	80.9	
Nascuts a 1978	71.	74.6	77.9	81.3	84.2	87.0	90.0		90.6	89.9	89.2	88.6	87.3	86.1	85.3	
Nascuts a 1977	73.1	76.5	79.6	82.9	85.8	88.6	91.4		92.	91.3	90.7	90.3	89.	87.7	87.1	
Nascuts a 1976	74.2	77.8	80.8	83.9	86.7	89.2	91.9		92.3	91.6	91.1	90.6	89.6	88.3	87.6	
Nascuts a 1975	73.5	76.9	80.0	83.1	85.6	88.1	90.4		91.	90.4	89.9	89.3	88.3	87.2	86.6	
Nascuts a 1974	73.6	77.	79.9	82.8	85.5	87.8	90.3		90.7	90.1	89.6	89.3	88.3	87.3	86.7	
Nascuts a 1973	71.4	74.6	77.4	80.0	82.3	84.5	86.6		87.	86.5	86.1	85.7	84.9	84.	83.4	
Nascuts a 1972	71.1	74.1	76.6	79.3	81.5	83.7	85.7		86.1	85.7	85.3	85.1	84.3	83.4	82.9	
Nascuts a 1971	70.7	73.6	76.1	78.5	80.7	82.7	84.6		85.1	84.7	84.5	84.2	83.3	82.5	82.	
Nascuts a 1970	70.	72.9	75.4	77.9	79.9	81.9	83.8		84.2	83.9	83.5	83.4	82.5	81.6	81.1	
Nascuts a 1969	69.4	72.2	74.5	76.9	78.8	80.7	82.7		83.1	82.7	82.5	82.3	81.6	81.	80.3	
Nascuts a 1968	69.2	71.9	74.2	76.4	78.2	80.2	81.9		82.2	81.9	81.6	81.4	80.7	80.	79.5	
(Milers de persones)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2002-2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2008-2015
Població jove	1228	1254	1273	1290	1301	1310	1324		1296	1247	1198	1153	1100	1052	1018	
Saldo total		25.9	18.8	17.1	10.7	9.7	14.0	96	-28.	-49.3	-48.8	-45.7	-52.3	-47.8	-34.4	-306
Saldo migratori i natural		49.4	44.5	45.9	42.4	43.8	49.9	276	14.8	-4.	-2.7	-9	-9.8	-10.9	-3.1	-17
Pèrdua per promoció		-69.2	-72.2	-75.4	-78.5	-81.5	-84.5	-461	-90.3	-91.	-91.6	-90.7	-88.6	-82.7	-78.5	-613
Guany per incorporació		45.7	46.5	46.5	46.8	47.4	48.6	282	47.5	45.8	45.5	45.9	46.	45.8	47.1	324
Saldo per canvi generacional		-23.5	-25.7	-28.9	-31.7	-34.1	-35.9	-180	-42.8	-45.2	-46.1	-44.8	-42.5	-36.9	-31.3	-290

Entre el període 2002 i 2008, a la comunitat valenciana, el nombre de persones amb edats compreses entre els 16 i els 34 anys es va incrementar, de 1.228.000 persones, a 1.324.000 persones. Un guany de 96.000 efectius, que es va produir fonamentalment per l'aportació de la migració. Durant eixos anys, la suma del saldo migratori i natural (defuncions⁴) va ser d'uns 276.000 efectius; no obstant, també durant eixos anys, la joventut va perdre 178.000 efectius degut a que les generacions més majors i nombroses (nascudes entre els anys 1968 i 1973) van deixar de ser joves, i les noves cohorts que s'incorporaven a la joventut (nascudes entre 1987 i 1992) eren molt menys nombroses. Tot i així, el saldo va ser positiu, degut a l'impressionant aportació poblacional de la migració, majoritàriament jove.

4 Donada l'escassíssima taxa de mortalitat de la Joventut a Espanya, aquest saldo es pot considerar com a 100% compostat de saldo migratori

No obstant, en el període 2008-2015, continua aquesta dinàmica de reemplaçament generacional que resta efectius a la població autòctona, però sense ser compensada per l'aportació de la migració, que dibuixa un saldo negatiu però molt tímid. Entre 2008 i 2015, la joventut valenciana va perdre uns 306.300 efectius, com hem dit. No obstant, el saldo migratori i natural només va ser d'uns 16.600 efectius en negatiu. La pèrdua dels altres 289.700 efectius es va produir per l'eixida de la joventut d'unes generacions molt nombroses (els nascuts entre finals dels setanta i els anys 1980 i 1981, sobre tot els primers), que no van ser compensades per altres generacions, molt menys nombroses, les nascudes entre 1993 i 1999. Cadascuna d'aquestes noves generacions aportava només la meitat dels efectius que deixaven de ser joves.

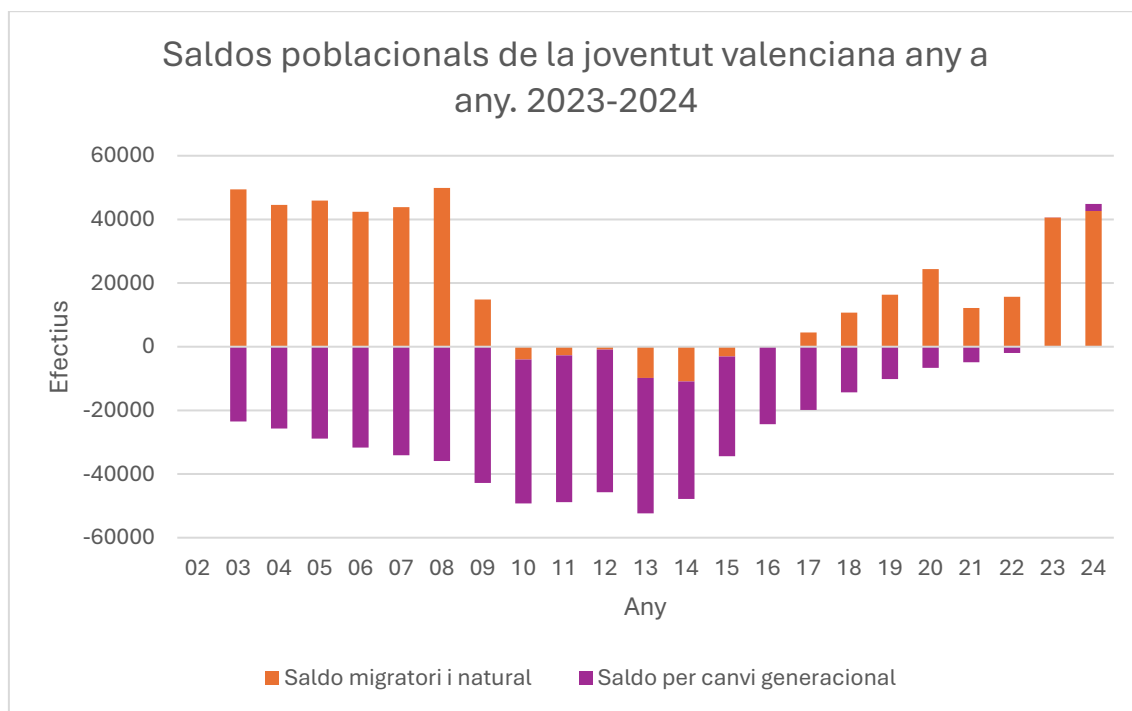
Durant el període següent, com veiem al gràfic, la població jove es va estancar: entre 2015 i 2020, es van perdre només 19.000 efectius. Aquesta menor pèrdua es deu fonamentalment a dos factors: la recuperació del saldo migratori-natural, que aporta uns 56.000 efectius en el període, i la pèrdua d'intensitat en l'efecte de reemplaçament generacional, ja que l'efecte de la pèrdua per promoció de les velles generacions (les minvants generacions del 81 al 86) no va ser tan greu, i va poder ser millor compensat per l'aportació de les noves generacions (les més nombroses generacions del 2000 al 2004).

A partir de 2020, però, assistim a un nou increment de la població jove: des d'eixe any, i fins a 2024, hem guanyat uns 106.500 efectius de població jove, que s'expliquen, fonamentalment, per la migració: el saldo migratori i natural ha sigut d'unes 111.000 persones, i el saldo per reemplaçament de generacions, de -4.500. Aquesta reducció del saldo per reemplaçament s'explica perquè pràcticament s'han igualat els efectius que perd la joventut per les generacions llicenciades (les poc nombroses generacions del 86 al 90), i els que guanya per les noves incorporacions (les nombroses generacions del 2005 al 2008).

EVOLUCIÓ DE LES COHORTS DE NAIXEMENT 1981-2008 durant el període 2015-2024.												
Comunitat Valenciana (Milers de persones)												
Any de naixement	2015	2016	2017	2018	2019	2020		2021	2022	2023	2024	
Nascuts a 2008	56.3	56.3	56.2	56.4	56.8	57.6		57.8	58.4	60.2	61.7	
Nascuts a 2007	54.4	54.5	54.5	54.8	55.2	55.9		56.3	56.9	58.5	59.8	
Nascuts a 2006	53.8	53.8	53.9	54.	54.4	55.2		55.6	56.3	57.5	58.8	
Nascuts a 2005	52.6	52.7	52.7	52.9	53.3	54.		54.2	54.9	56.3	58.1	
Nascuts a 2004	52.	51.9	52.	52.2	52.6	53.3		53.6	54.2	56.3	58.5	
Nascuts a 2003	51.2	51.2	51.3	51.5	52.	52.6		52.9	53.7	56.	58.2	
Nascuts a 2002	48.9	48.9	49.	49.2	49.7	50.4		50.9	52.1	54.2	56.2	
Nascuts a 2001	48.6	48.6	48.8	49.1	49.6	50.7		51.4	52.4	54.4	56.6	
Nascuts a 2000	48.6	48.6	48.8	49.	49.9	51.4		52.	53.	55.3	57.6	
Nascuts a 1999	47.1	47.1	47.3	47.9	48.9	50.2		50.8	51.7	53.8	56.2	
Nascuts a 1998	45.8	45.8	46.2	46.9	47.8	49.1		49.7	50.5	52.6	55.	
Nascuts a 1997	45.8	46.1	46.6	47.4	48.3	49.6		50.3	51.1	53.5	56.2	
Nascuts a 1996	45.7	45.9	46.4	47.1	48.1	49.6		50.3	51.1	53.6	56.4	
Nascuts a 1995	45.7	45.9	46.5	47.3	48.5	50.		50.7	51.7	54.1	56.9	
Nascuts a 1994	46.1	46.4	46.8	47.6	48.7	50.2		51.	51.9	54.5	57.4	
Nascuts a 1993	48.3	48.5	48.8	49.5	50.3	51.8		52.6	53.5	56.	58.7	
Nascuts a 1992	49.9	50.1	50.3	51.	51.9	53.4		54.1	55.2	57.7	60.6	
Nascuts a 1991	50.1	50.1	50.4	51.1	52.1	53.6		54.3	55.3	57.9	60.5	
Nascuts a 1990	51.1	51.	51.2	51.9	52.9	54.5		55.3	56.1	58.8	61.7	
Nascuts a 1989	52.	51.9	52.2	52.7	53.6	55.2		55.9	56.8	59.5	62.2	
Nascuts a 1988	53.7	53.6	53.7	54.2	55.2	56.7		57.6	58.4	61.1	63.8	
Nascuts a 1987	54.5	54.3	54.4	54.9	55.9	57.4		58.2	59.1	61.8	64.5	
Nascuts a 1986	56.6	56.5	56.3	56.8	57.7	59.1		59.9	60.9	63.4	66.1	
Nascuts a 1985	58.6	58.4	58.6	59.1	59.9	61.4		62.2	63.	65.5	67.9	
Nascuts a 1984	61.7	61.6	61.7	62.1	62.9	64.2		65.	65.9	68.5	70.8	
Nascuts a 1983	63.5	63.4	63.5	63.8	64.7	66.1		66.9	67.6	70.1	72.4	
Nascuts a 1982	68.8	68.6	68.8	69.	69.7	70.9		71.7	72.5	74.7	76.6	
Nascuts a 1981	73.	72.7	72.7	73.	73.7	74.9		75.5	76.	78.1	80.2	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015-2020	2021	2022	2023	2024	2020-2024
Població jove	1018.0	993.9	978.5	974.9	981.0	998.7		1006.0	1019.8	1060.4	1105.3	
Pèrdua total		-24.1	-15.4	-3.7	6.2	17.7	-19	7.3	13.7	40.6	44.9	107
Saldo migratori i natural		.2	4.5	10.7	16.3	24.4	56	12.2	15.7	40.6	42.7	111
Pèrdua per promoció		-73.0	-68.6	-63.5	-62.1	-59.9	-327	-59.1	-58.2	-58.4	-59.5	-235
Guany per incorporació		48.6	48.8	49.2	52.0	53.3	252	54.2	56.3	58.5	61.7	231
Saldo per canvi generacional		-24.3	-19.8	-14.3	-10.2	-6.6	-75	-4.9	-2.0	.1	2.2	-5

Aquesta evolució es pot veure de forma més visual a la següent gràfica:

D'aquest apartat és important fixar-se, sobre tot, en la idea que els efectius de la joventut valenciana estan tornant a augmentar, des de 2019, i especialment després de la pandèmia, degut a que les generacions que actualment comencen la joventut són més nombroses que les que es fan majors, i per altra banda, a la recuperació del saldo migratori i natural (composat fonamental per saldo migratori)

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LA JOVENTUT

Un altre dels elements que incorpora diversitat a la joventut valenciana és la seua distribució territorial. És a dir, si la joventut viu majoritàriament a l'espai urbà o a l'espai rural, i on es concentra.

Per això, en aquesta secció abordarem l'anàlisi de la distribució territorial de la joventut, atenent tant a la seua distribució per estrats poblacionals com a la distribució detallada per municipis i comarques.

La següent taula mostra la distribució de la població valenciana i de la població jove valenciana segons l'estrat poblacional.

Podem observar com hi ha un gradient aproximat pel qual els municipis de major grandària són els que concentren una proporció més elevada de població jove, tant en termes absoluts com relatius, encara que la forma concreta d'aquest gradient ha canviat lleugerament des de l'any 2007.

Començant per les dades actuals, veiem que, segons el padró de 2022 —l'últim disponible—, un 14,6% de la població jove valenciana viu a les tres grans capitals d'entre 100.000 i 500.000 habitants: Castelló, Alacant i Elx.

A aquesta xifra cal sumar-li un 15,5% que viu a la ciutat de València, i un 14,8% que resideix a les ciutats mitjanes, d'entre 50.000 i 100.000 habitants.

Aquests tres estrats poblacionals, que podríem anomenar conjuntament la Comunitat Valenciana

urbana, tenen una mitjana d'entre un 15.5% i un 16% de població jove (entre 16 i 29 anys).

Tanmateix, hi ha un quart estrat poblacional que concentra un 28% de la joventut valenciana, és a dir, gairebé tant com dos dels tres estrats anteriors junts. Es tracta dels municipis mitjans, amb entre 20.000 i 50.000 habitants, que també compten amb una proporció de població jove del 16%. Aquests municipis configuren la xarxa de ciutats mitjanes i ciutats petites valencianes, que trobem principalment a les comarques del sud de València i el nord d'Alacant, a més d'alguns casos específics que comentarem posteriorment en el mapa.

D'altra banda, veiem com la proporció de població jove en els àmbits semi rurals —és a dir, municipis d'entre 5.000 i 20.000 habitants— també s'aproxima molt a la dels estrats urbans, amb una mitjana del voltant del 15 % de població jove.

Tot i que aquests estrats representen una part numèricament menor de joves, en conjunt aglutinen un 17% de la població jove valenciana. Això indica que, en relació amb la seua població total, la joventut hi té un pes relatiu força important, equiparable al de les grans ciutats.

Pel que fa als municipis de menys de 5.000 habitants, veiem que tampoc presenten una taxa molt més baixa. En general, tenen una taxa d'entorn del 13-14%, sent la proporció més baixa la dels municipis de menys de 500 habitants, amb un 12.7%, que tot i això només és 3,4 punts inferior a la taxa més alta, que és la de la ciutat de València (16,1%).

Aquest panorama és significativament diferent del que trobàvem l'any 2007, principalment perquè en aquell moment hi havia una major diversitat territorial i unes taxes de població jove que, del valor més alt al més baix, es diferenciaven en almenys 6.5 punts percentuals.

L'any 2007, les ciutats grans (Castelló, Alacant i Elx) tenien una taxa del 21.3% de població jove (de 16 a 29 anys). A la resta de ciutats de més de 20.000 habitants, la taxa també era superior al 20%, i a la ciutat de València era d'un 19%

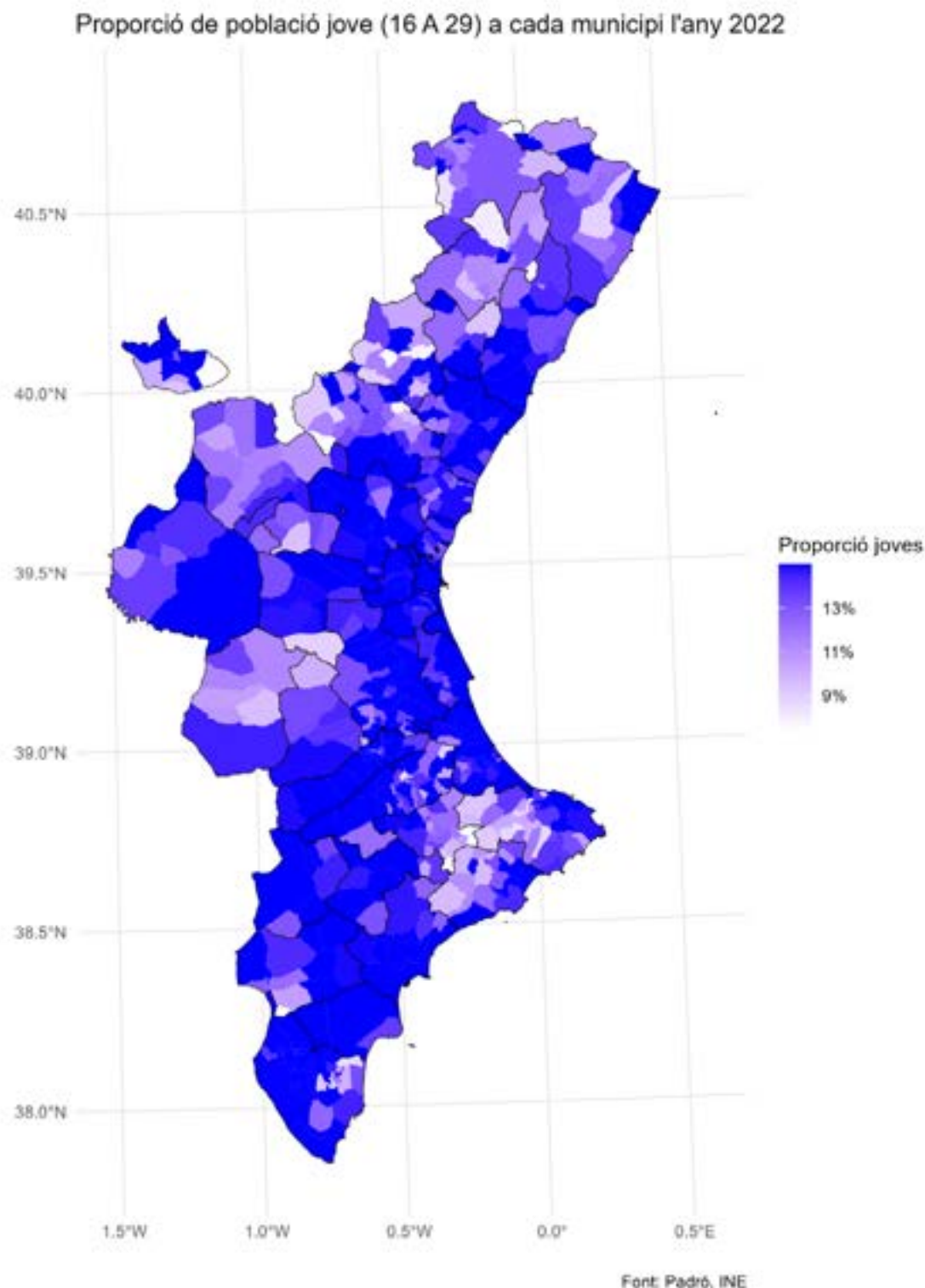
A aquestes xifres cal sumar-hi les dels municipis de més de 5.000 habitants, que tenien també una taxa d'entorn del 20%.

Tanmateix, en els municipis rurals —és a dir, els de menys de 5.000 habitants, i especialment els de menys de 2.000—, la taxa era molt inferior: en els municipis de menys de 500 habitants, per exemple, només un 14,8% de la població tenia entre 16 i 29 anys, la qual cosa implicava una diferència de 6.3 punts respecte a les ciutats.

Actualment, però, aquesta diferència entre els àmbits urbans i rurals s'ha reduït, fonamentalment perquè tots aquests àmbits han perdut població jove, tant en termes absoluts com relatius.

Les grans ciutats valencianes han perdut 5 punts percentuals de població jove, mentre que els pobles de menys de 500 habitants n'han perdut només 2 punts.

Indicadors de població i de població jove per estrats territorials a la Comunitat Valenciana						
Any 2007						
Estrat poblacional	municipis	Total població	Total joves	Proporció de la població	Proporció de la població jove 16_29	Proporció de joves
500 habitants o menys	137	33093	4899	0.7%	0.5%	14.8%
De 500 a 1.000 habitants	85	61394	10034	1.3%	1.0%	16.3%
De 1.000 a 2.000 habitants	83	118318	20911	2.4%	2.2%	17.7%
De 2.000 a 5.000 habitants	87	276793	52143	5.7%	5.4%	18.8%
De 5.000 a 10.000 habitants	53	383267	77312	7.8%	8.0%	20.2%
De 10.000 a 20.000 habitants	39	570991	110839	11.7%	11.4%	19.4%
De 20.000 a 50.000 habitants	45	1291325	262434	26.4%	27.0%	20.3%
De 50.000 a 100.000 habitants	9	634475	127943	13.0%	13.2%	20.2%
De 100.000 a 500000 habitants	3	717719	152662	14.7%	15.7%	21.3%
Més de 500.000 habitants	1	797654	152551	16.3%	15.7%	19.1%
TOTAL	542	4885029	971728	100.0%	100.0%	20%
Any 2022						
500 habitants o menys	144	33839	4290	0.7%	0.5%	12.7%
De 500 a 1.000 habitants	78	54223	15109	1.1%	0.9%	12.8%
De 1.000 a 2.000 habitants	78	108511	74393	2.1%	1.9%	13.9%
De 2.000 a 5.000 habitants	85	267516	119079	5.2%	4.9%	14.4%
De 5.000 a 10.000 habitants	55	413002	38617	8.1%	7.8%	14.9%
De 10.000 a 20.000 habitants	36	494147	226978	9.7%	9.4%	15.1%
De 20.000 a 50.000 habitants	51	1431391	6917	28.1%	28.6%	15.9%
De 50.000 a 100.000 habitants	11	756832	61602	14.8%	14.9%	15.6%
De 100.000 a 500000 habitants	3	746014	118279	14.6%	15.0%	16.0%
Més de 500.000 habitants	1	792492	127317	15.5%	16.1%	16.1%
TOTAL	542	5097967	792581	100.0%	100.0%	15.5%
Font: Estadística contínua de Població. INE						

En aquest segon mapa es mostra la proporció de població jove de cada comarca dins del territori valencià.

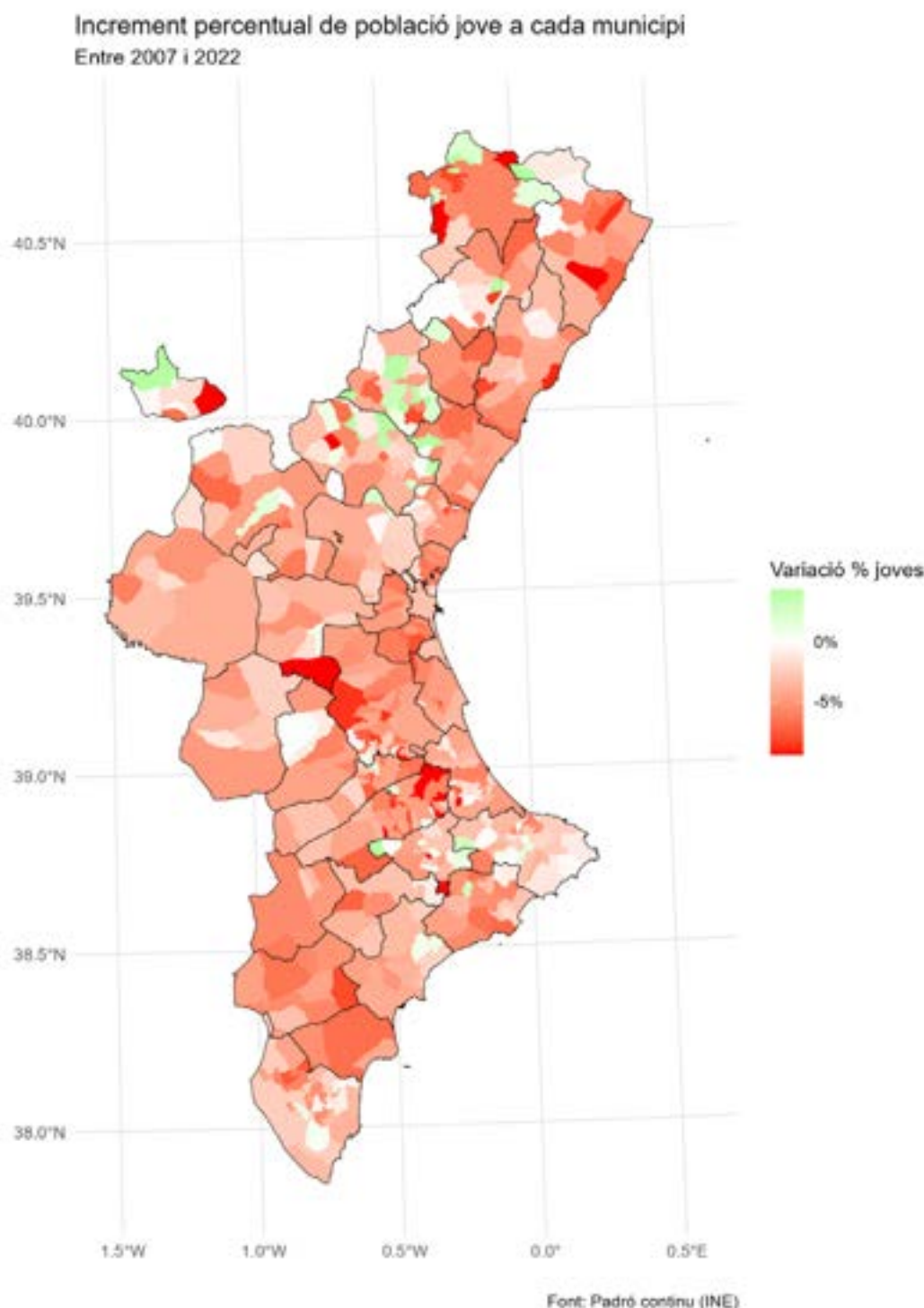
Ara sí que podem comprovar com les diferències territorials són notables i afecten el conjunt de determinades comarques. Per exemple, a l'Alt Maestrat hi trobem la taxa de població jove més baixa de tot el territori valencià, amb només un 12.3 % de persones d'entre 16 i 29 anys.

També observem altres comarques amb percentatges inferiors al 14 %, com ara l'Alcalatén (12.9 %), els Serrans (13.1 %), la Vall d'Aiora (13.1 %) o els Ports (13.3%).

En general, veiem que les comarques rurals d'interior són les que presenten una proporció més baixa de població jove. No obstant això, també trobem alguns casos significatius en zones costaneres, com el Camp de Morvedre, amb només un 14.4 % de població jove, o la Marina Alta (14.2 %) i la Marina Baixa (14.5 %).

Per contra, les comarques amb un percentatge més elevat de població jove són la ciutat de València (16.1 %), L'Horta Oest (16.1%) i l'Alacantí (també amb un 16.1%).

Amb tot, també s'aplica el que hem assenyalat abans en referència als estrats territorials: les diferències entre els llocs amb menor proporció de població jove —com ara l'Alt Maestrat— i aquells amb proporcions més altes —com la ciutat de València— són relativament reduïdes. En aquest cas, la diferència no arriba ni tan sols als 4 punts percentuals.

En aquest tercer mapa s'observa la reducció o l'increment percentual de la proporció de població jove en cada municipi.

De nou, ens trobem amb una situació similar a la del primer mapa: apareixen municipis amb una pèrdua percentual molt destacada de població jove (Herbers, que cau d'un 15.3% a un 3.2%, o Benillup, que passa d'un 25.7% a un 12%) , però cal tindre en compte que, en la majoria dels casos, es tracta de municipis amb menys de 100 habitants. En aquests contextos, la pèrdua de cinc persones joves ja representa una davallada del 5 % en termes relatius.

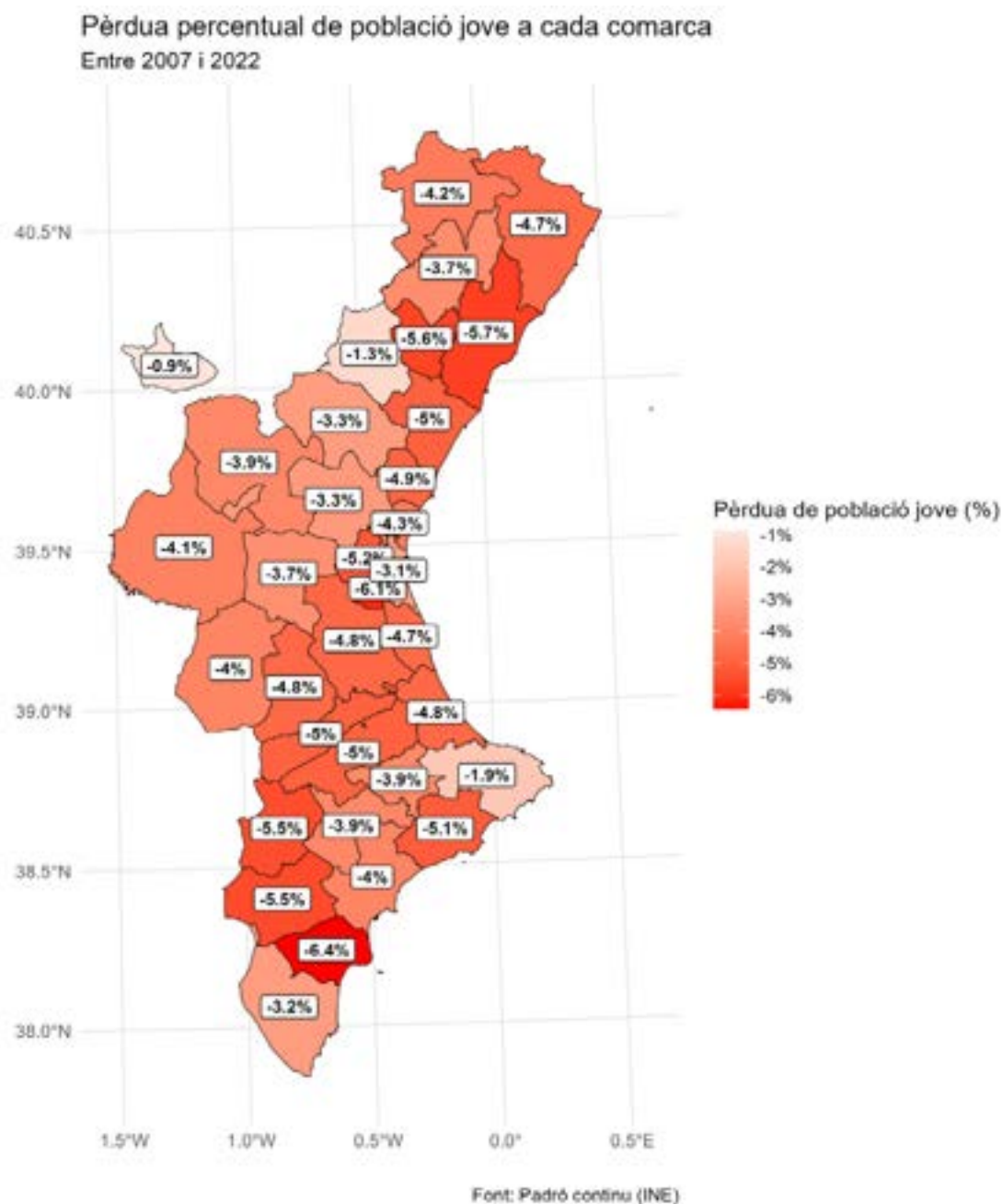
Per altra banda, els municipis que han guanyat població jove també són molt pocs; la majoria són municipis com Villores o Palanques, que han passat de tindre 4 i 2 joves, respectivament, a 15 i 12), però que tenen una població inferior als 50 habitants.

Tot i així, hi ha algun exemple concret de municipi relativament gran que ha guanyat població jove. A continuació detallem uns pocs municipis de més de 300 habitants que tenen una major presència relativa de gent jove ara de la que tenien a 2007 (tot i que alguns, com Calles, Fanzara o Bellús tenen, de fet, un nombre inferior de joves)

Detall d'alguns municipis que han guanyat presència relativa de població jove

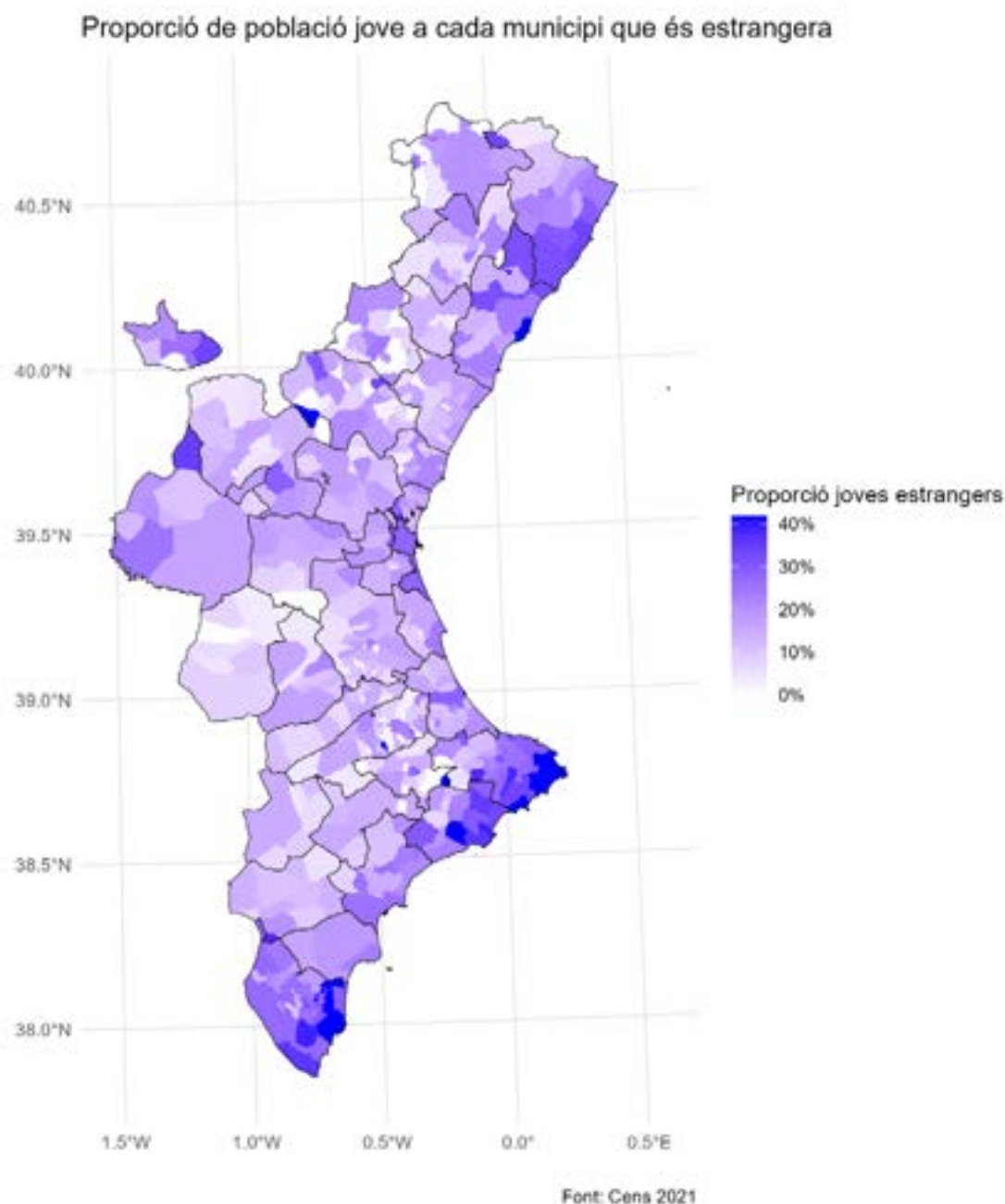
Municipi	Comarca	Total 2007	Total 2022	Joves 2007	Joves 2022	% joves 2007	% joves 2022
12107 Sot de Ferrer	El Alto Palancia	484	447	60	67	12.4%	15.0%
46902 Gátova	El Camp de Turia	466	412	58	62	12.4%	15.0%
46079 Calles	Los Serranos	449	374	51	49	11.4%	13.1%
03010 Alfafara	El Comtat	430	417	52	69	12.1%	16.5%
46049 Bellús	La Vall d'Albaida	387	301	61	53	15.8%	17.6%
12059 Fanzara	El Alto Mijares	362	283	48	44	13.3%	15.5%

En el pròxim gràfic analitzarem la distribució detallada per comarques, però ja es pot avançar que totes les comarques del territori valencià han perdut població jove durant el període comprés entre 2007 i 2022.

La lectura és similar a la que fèiem anteriorment en relació als estrats territorials: les comarques rurals han perdut menys proporció de població jove que les comarques urbanes. Això es deu, fonamentalment, al fet que ja partien d'una situació amb una presència molt menor de joventut en comparació amb les comarques d'àmbit urbà. En tot cas, també ens indica que la pèrdua de població jove al rural sembla tindre un terra, i que estem arribant a ell.

Per exemple, contrasta clarament la pèrdua del 6,1 % de població jove a l'Horta Sud, del 6,4 % al Baix Vinalopó, o del 5,7 % a la Plana Alta, amb la molt menor pèrdua registrada en comarques com l'Alt Millars, amb només un 1,3 %, o el Racó d'Ademús, amb un 0.9%.

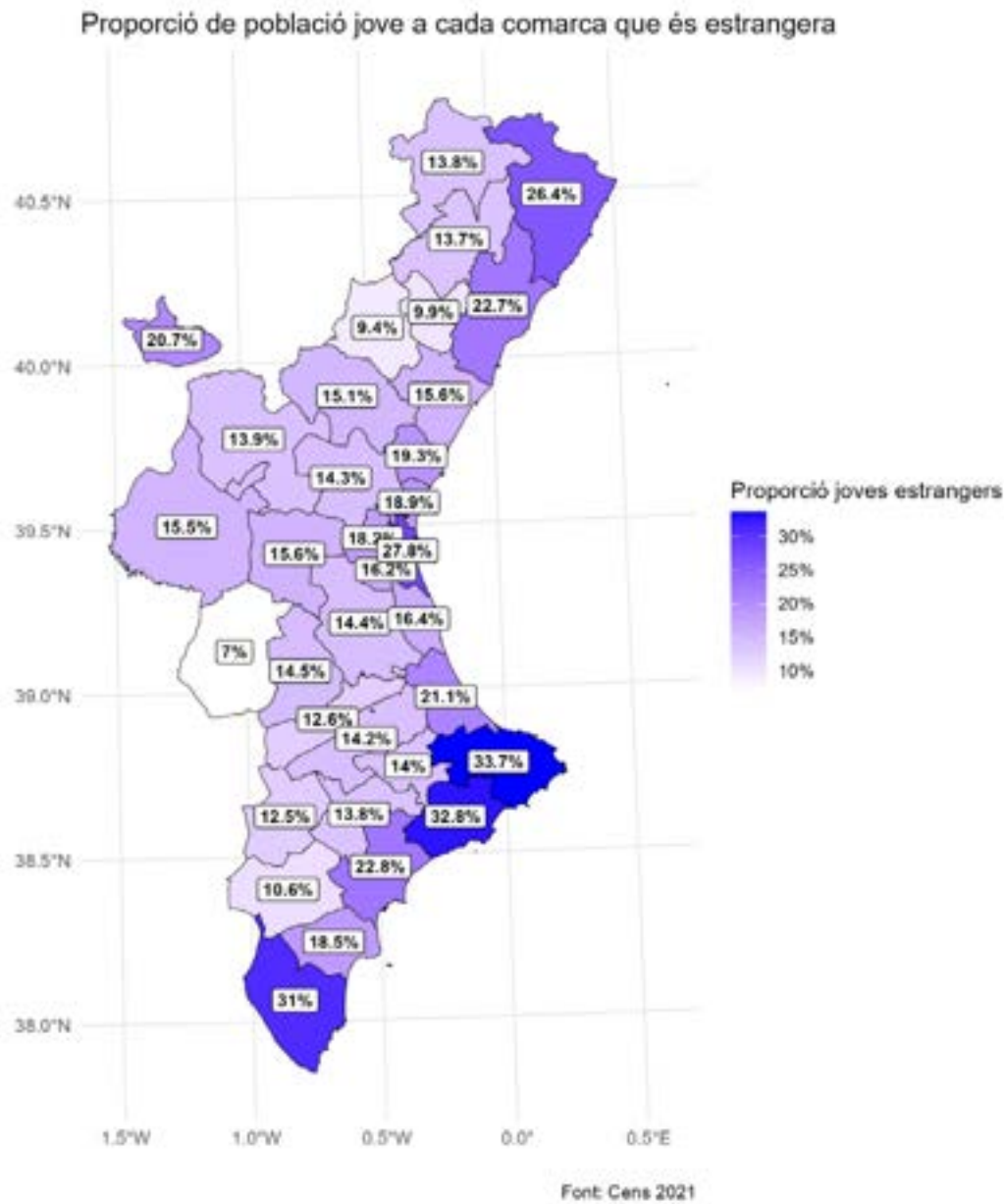
Per a concloure l'anàlisi territorial de la població jove valenciana, aquest mapa mostra la proporció de joventut d'origen estranger (és a dir, nascuda a l'estranger) en cada municipi del territori valencià.

Com podem veure, s'hi combinen dues dinàmiques. En primer lloc, com ja passava amb els mapes anteriors, trobem municipis molt menuts on la proporció de joventut estrangera és aparentment molt elevada, però això es deu a la baixa magnitud absoluta de la població: un nombre reduït de persones pot provocar percentatges alts. És el cas de Fàmorca o Sacañet (un 42% de joventut estrangera, a pobles de 45 i 60 habitants, respectivament)

En segon lloc, comencem a observar una clara concentració de la joventut estrangera a la franja litoral del territori valencià. En concret, els municipis costaners del Baix Maestrat, la Marina Alta, la Marina Baixa i el Baix Segura presenten proporcions molt elevades de població jove estrangera. Aquestes xifres són destacables no sols en comparació amb l'àmbit rural —on en general la presència de joventut estrangera és menor—, sinó també respecte d'altres zones urbanes o semi urbanes del territori valencià.

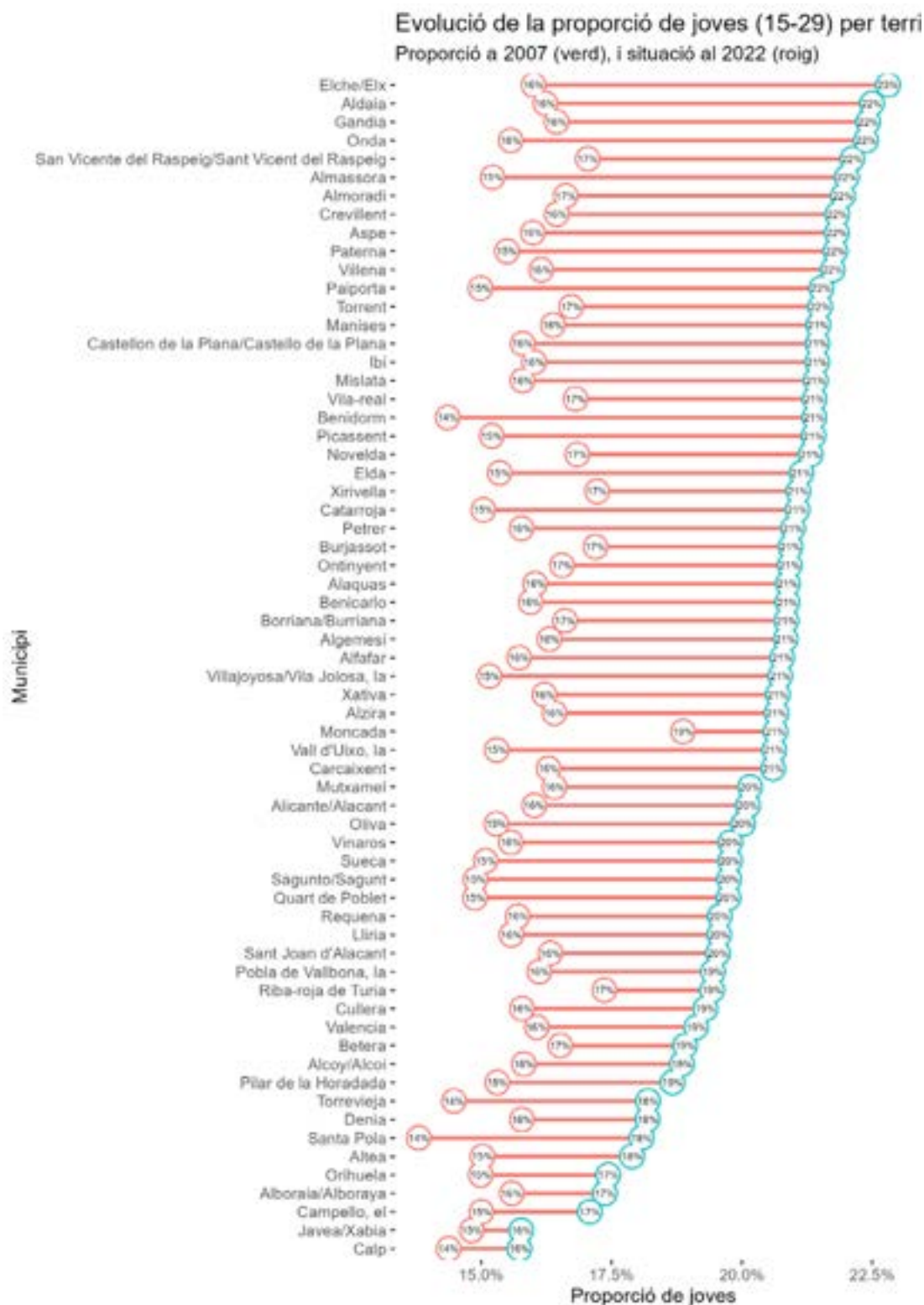
A continuació, mostrem un extracte de municipis amb vora un 40% de joves estrangers. Excepte dos (Alfara del Patriarca, a l'Horta Nord, i Orpesa, a la Plana Alta), són tots municipis del Baix Segura o les Marines

Detall dels municipis que tenen una major proporció de joves estrangers (s'exclouen els municipis molt petits)				
Municipi	Comarca	Joves 2022	Total 2022	Proporció de joves estrangers
03062 Daya Vieja	El Baix Segura / La Vega Baja	50	683	42%
03118 San Fulgencio	El Baix Segura / La Vega Baja	526	9091	42%
03113 Rojales	El Baix Segura / La Vega Baja	1127	16943	42%
03042 Benitachell/Poble Nou de Benitatxell, el	La Marina Alta	322	4687	42%
03128 Teulada	La Marina Alta	1071	11944	42%
03082 Jávea/Xàbia	La Marina Alta	2846	28731	42%
03047 Calp	La Marina Alta	2351	24096	42%
46025 Alfara del Patriarca	L_Horta Nord	460	3315	42%
03133 Torrevieja	El Baix Segura / La Vega Baja	7934	83547	42%
03069 Finestrat	La Marina Baixa	649	7909	42%
12085 Oropesa del Mar/Orpesa	La Plana Alta	950	10184	42%
03011 Alfàs del Pi, l'	La Marina Baixa	1906	20668	39%
03120 San Miguel de Salinas	El Baix Segura / La Vega Baja	545	6659	39%

Aquesta major presència de població jove estrangera en determinades zones costaneres del territori valencià es reflecteix clarament en el mapa de proporció de població jove estrangera per comarques, que mostrem a continuació. En aquest mapa podem observar com destaquen quatre comarques amb una proporció de joventut estrangera superior al 25%: les dues Marines i la Vega Baixa (Baix Segura), amb un percentatge superior al 30%, a més de la Vega Mitjana (Vall del Segura), amb un 26,4%. També hi sobresurt la pròpia ciutat de València, amb un 27,8% de joventut d'origen estranger.

Per altra banda, les comarques amb un percentatge menor de joventut estrangera són comarques clarament rurals: la Vall d'Aiora, l'Alt Millars o l'Alcalatén, totes amb valors inferiors al 10%. Per finalitzar l'anàlisi territorial, es mostra un gràfic de punts i línies que ordena, de major a menor, la proporció de població jove l'any 2007 als principals municipis del territori valencià, mostrant també la proporció actual.

Aquesta gràfica ens permet observar l'evolució de la importància relativa de la població jove durant aquest període en municipis amb un pes poblacional substantiu. Al gràfic, podem veure com hi ha una sèrie de municipis que destaquen per haver patit una pèrdua significativa de població jove. Es tracta de municipis que es trobaven entre els 10 amb major proporció de joventut el 2007 i que actualment han caigut notablement en aquest rànquing. És el cas, per exemple, de la ciutat d'Elx, i de molts municipis de l'Horta Sud com Paiporta, Catarroja o Aldaia, així com d'altres municipis de l'Horta com Paterna o Manises.

Tots aquests municipis tenien una elevada proporció de població jove el 2007, però actualment han vist reduïda aquesta presència. Aquesta evolució pot respondre a diversos factors, com ara la migració de la població jove cap a altres municipis amb més oportunitats laborals, el trasllat o la no renovació de població jove d'origen estranger, o bé la manca d'arribada de noves cohorts joves.

També es pot relacionar amb el fort creixement immobiliari que van experimentar aquests municipis a principis dels anys 2000, fet que va atraure molta població jove a residir-hi. Aquesta població, amb el pas del temps, ha envellit, i encara no ha estat substituïda per una nova generació de joves.

Cal recordar, tal com vam assenyalar a la primera secció d'aquest informe, que aquest fenomen pot estar condicionat per efectes de mida poblacional. Tanmateix, el que sí és evident és que determinats municipis de l'Horta Sud, que el 2007 figuraven entre els més joves del territori valencià, han perdut posicions respecte a altres municipis que han guanyat rellevància en termes de joventut, com ara Montcada, Sant Vicent del Raspeig, Burjassot, Novelda o Xirivella.

COMPOSICIÓ FAMILIAR

Característiques de la família d'origen

En aquesta secció analitzem la composició de la joventut valenciana en funció de les característiques de les seues famílies d'origen. Tal com hem anticipat a la introducció, un dels canvis més importants de les darreres dècades ha estat l'increment de la diversitat familiar en què han crescut els joves valencians i valencianes que arriben actualment a les edats analitzades.

Per a aquesta anàlisi, utilitzem fonamentalment les dades de l'ECEPOV de 2021, ja que permeten reconstruir les relacions de convivència entre les persones joves i els membres del seu nucli de residència.

Convivència amb figures parentals

En la primera gràfica es mostra la distribució de la població jove per edat en funció de la composició de la seua llar d'origen, centrant-nos en les figures parentals amb qui conviu. Cal advertir que aquesta variable només pot ser observada entre les persones que encara no s'han emancipat, ja que la informació recollida fa referència a les persones amb qui conviu en el moment de l'enquesta, no a la composició familiar en què han crescut.

El que observem és que un 72% dels adolescents de 12 a 15 anys i un 70% dels joves de 17 a 19 anys viuen amb el pare i la mare, és a dir, en una família nuclear heterosexual no reconstituïda. No obstant això, prop d'un 28% dels adolescents i joves d'aquestes edats conviu en altres formes familiars.

Entre aquestes noves formes, la més comuna, i amb diferència, és la família monomarental, en què la persona jove viu només amb la mare. Aquesta situació afecta un 15% dels adolescents i un 17% dels joves de 17 a 19 anys, i es manté elevada fins i tot en edats on ja es registra un cert grau d'emancipació. Per exemple, als 24 anys, un 17% dels joves valencians continuen vivint únicament amb la mare.

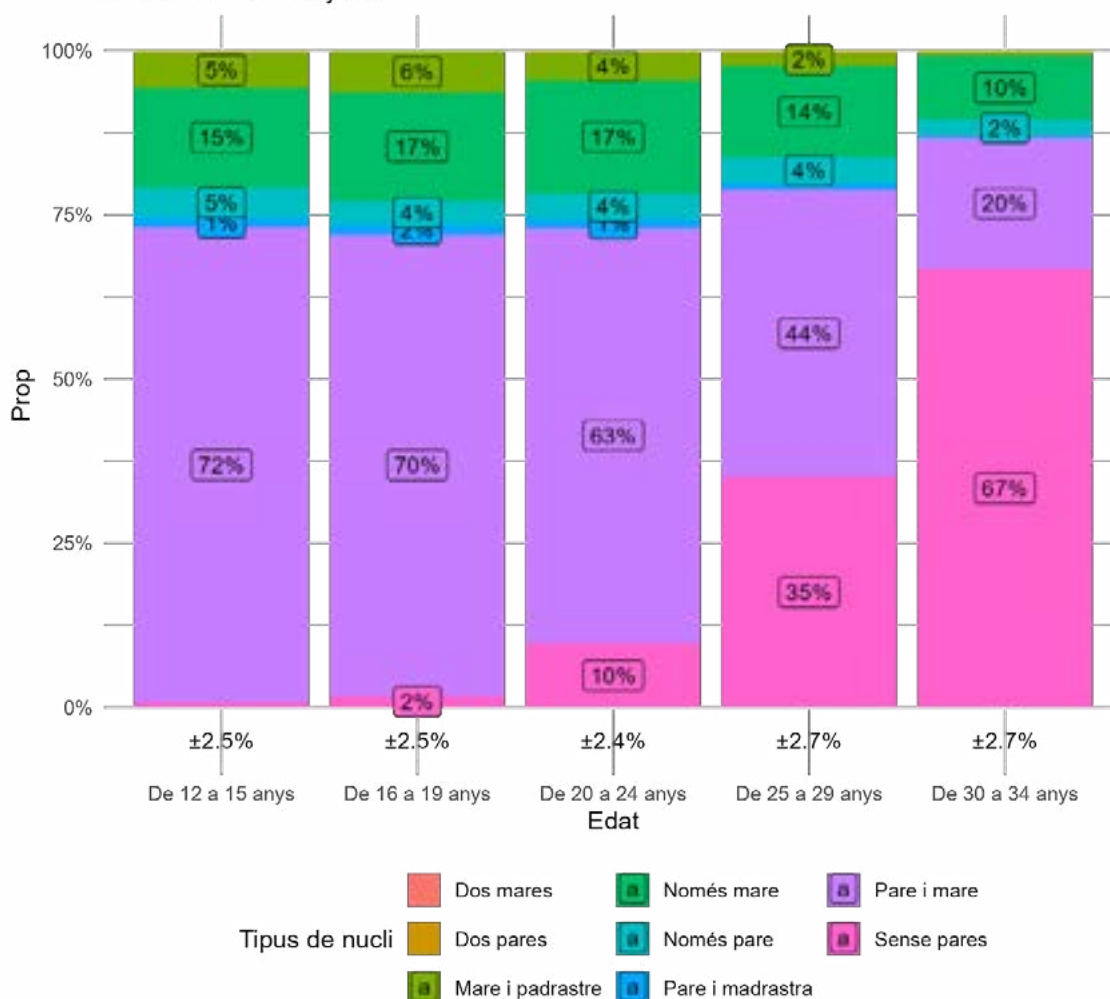
En canvi, les famílies monoparentals encapsulades pel pare són molt menys freqüents. La proporció de joves que viuen només amb el pare oscil·la entre el 4% i el 5%.

D'altra banda, trobem una proporció significativa de joves que viuen en famílies reconstituïdes. Entre els menors de 20 anys, entre un 5% i un 6% conviuen amb la mare i el padrastre, mentre que entre un 1% i un 2% ho fan amb el pare i la madrastra. En conjunt, doncs, entre un 6% i un 8% de la joventut valenciana menor de 20 anys viu en aquest tipus de famílies.

A partir dels 20 anys, i especialment entre els 30 i 34 anys, la proporció de joves que viuen amb les seues famílies d'origen disminueix dràsticament, reflectint el procés d'emancipació. Tot i això, encara un 20% de les persones de 30 a 34 anys viuen amb el pare i la mare, i un destacat 10% continuen vivint només amb la mare.

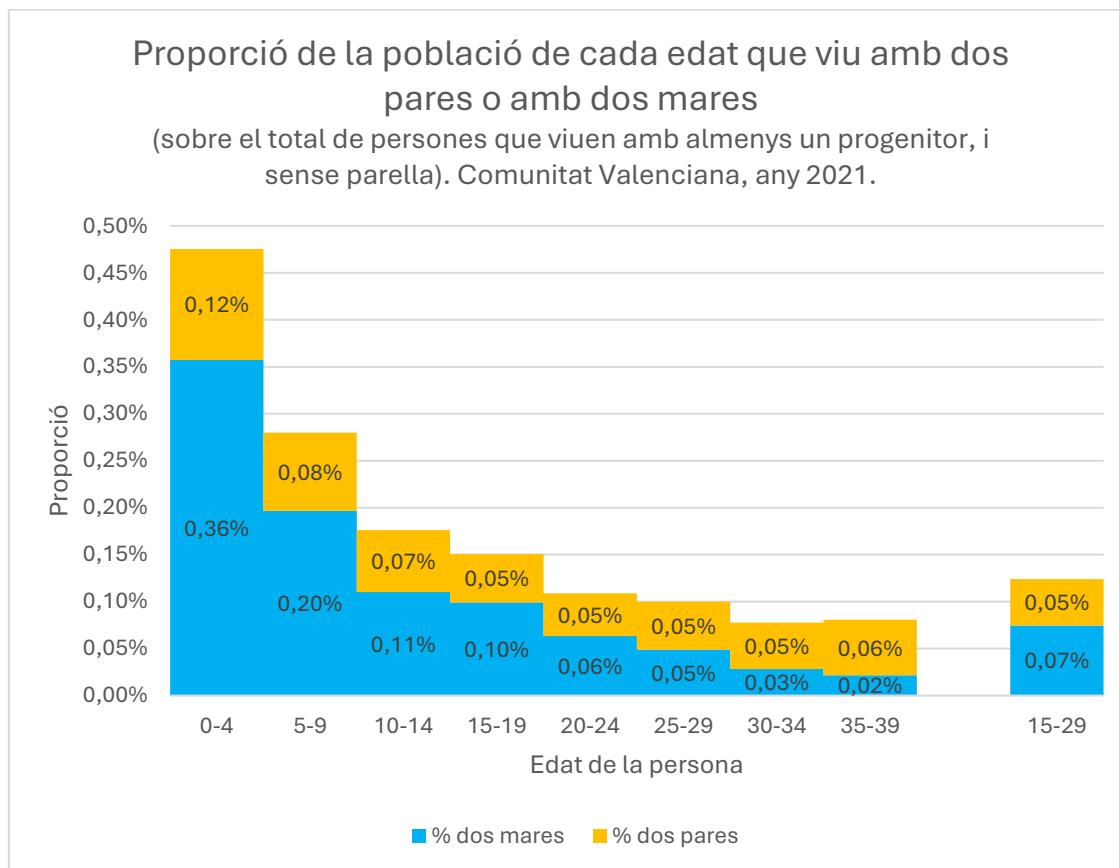
Aquestes dades suggereixen que els joves criats en famílies monomarentals tendeixen a emancipar-se més tard que aquells que provenen de famílies biparentals. Les causes d'aquest fenomen poden ser diverses: d'una banda, factors relacionals i emocionals, com la voluntat de fer companyia a la mare; de l'altra, qüestions econòmiques, ja que les famílies monomarentals solen disposar de menys recursos, i poden tenir més dificultats per ajudar els seus fills i filles a emancipar-se.

Composició de la joventut valenciana segons nucli dels pares
SEGONS EDAT. Any 2021.

FONT: ECEPOV (INE)

Cal assenyalar la invisibilitat, al gràfic, de les famílies homoparentals, les formades per dos mares, o per dos pares. Les xifres de l'ECEPOV ens proporcionen uns percentatges d'al voltant del 0.2% en els dos grups més joves, la qual cosa està en tot cas dins dels marges d'error. Per això, hem volgut complementar aquesta informació amb dades del Cens, per tal d'obtenir una xifra precisa del nombre de joves valencians que han crescut a una família homoparental

Font: Cens de Població i Habitatges (INE)

Podem veure com la proporció de joves (15-29 anys) que vivien en una família homoparental l'any 2021 és del 0.12%, però que aquesta proporció s'està incrementant a passes agegantades. Entre el grup dels adolescents (de 10 a 14 anys), la proporció ja es situa en un 0.18% (aquest grup té actualment de 14 a 18 anys). El que és més: entre el grup dels xiquets de 5 a 9 anys, un 0.28% viu amb dos progenitors del mateix sexe (actualment tenen de 9 a 13 anys), i entre els joves de l'any 2040 (tenien de 0 a 4 anys l'any 2021), un 0.5% haurà crescut a una llar homoparental (un 0.6% si només ens fixem als menors d'un any)

Nombre de germans i germanes

En el segon gràfic s'analitza la distribució de la joventut valenciana segons el nombre de germans amb qui conviu. De nou, ens centrem en els grups d'edat de 12 a 15 anys i de 17 a 19 anys, ja que a partir dels 20 anys la situació residencial pot canviar significativament per efecte de l'emancipació, tant de la persona jove com dels seus germans majors. A més, el fet de no conviure amb cap germà o germana no implica necessàriament que no se n'haja tingut.

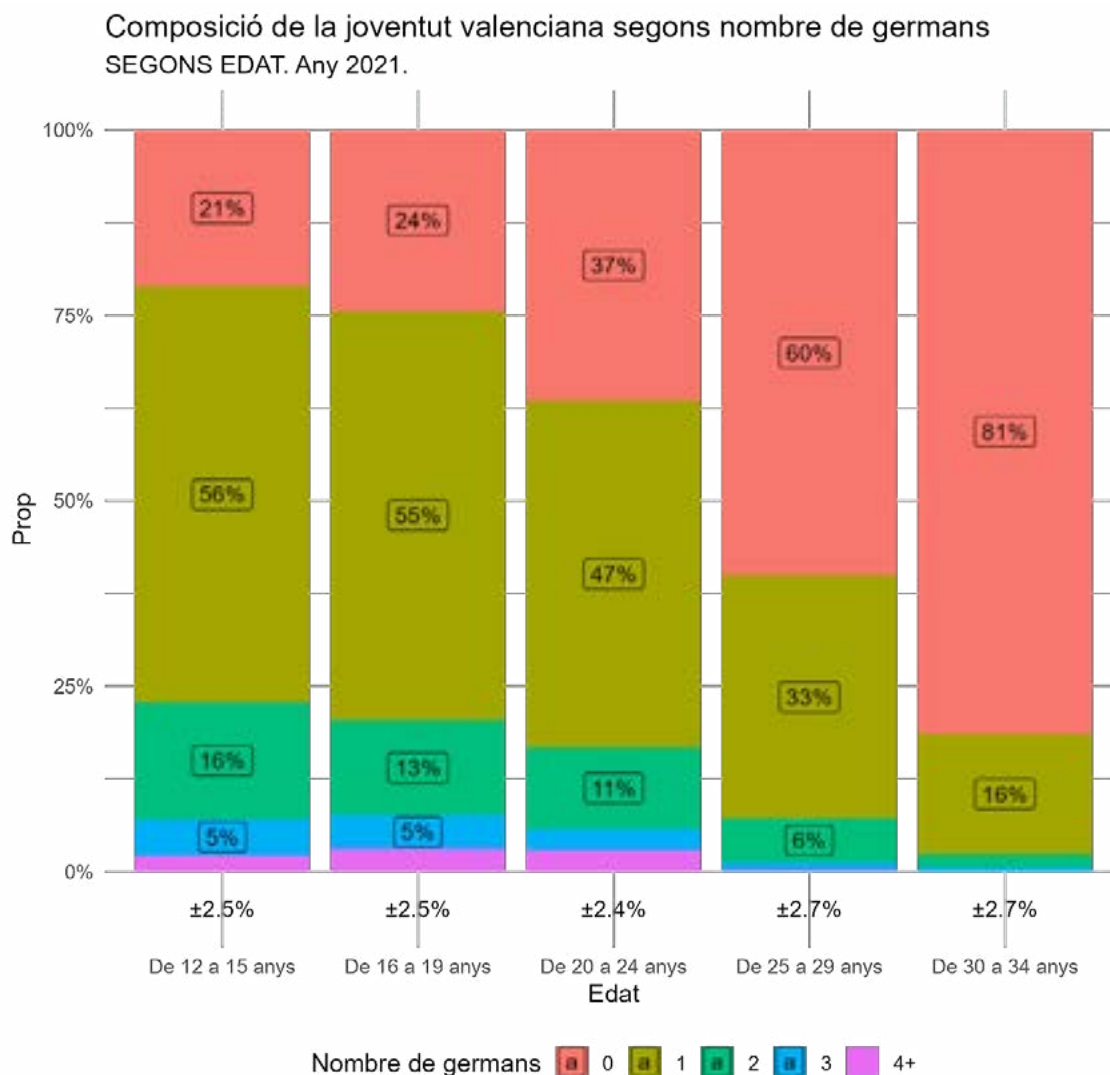
Entre els joves de 12 a 15 anys, un 21% no conviu amb cap germà o germana, és a dir, són fills únics. Aquesta proporció és del 24% en el grup de 17 a 19 anys. A més, un 55% dels joves d'aquests grups d'edat conviu amb almenys un germà o germana, conformant llars amb dos fills. Finalment, entre un 13% i un 17% conviu amb dos o més germans, una proporció gens menyspreable que indica la presència de llars amb tres o més fills.

Podem veure com la proporció de joves (15-29 anys) que viuen en una família homoparental l'any 2021 és del 0.12%, però que aquesta proporció s'està incrementant a passes agegantades. Entre el grup dels adolescents (de 10 a 14 anys), la proporció ja es situa en un 0.18% (aquest grup té actualment de 14 a 18 anys). El que és més: entre el grup dels xiquets de 5 a 9 anys, un 0.28% viu amb dos progenitors del mateix sexe (actualment tenen de 9 a 13 anys), i entre els joves de l'any 2040 (tenien de 0 a 4 anys l'any 2021), un 0.5% haurà crescut a una llar homoparental (un 0.6% si només ens fixem als menors d'un any)

Nombre de germans i germanes

En el segon gràfic s'analitza la distribució de la joventut valenciana segons el nombre de germans amb qui conviu. De nou, ens centrem en els grups d'edat de 12 a 15 anys i de 17 a 19 anys, ja que a partir dels 20 anys la situació residencial pot canviar significativament per efecte de l'emancipació, tant de la persona jove com dels seus germans majors. A més, el fet de no conviure amb cap germà o germana no implica necessàriament que no se n'haja tingut.

Entre els joves de 12 a 15 anys, un 21% no conviu amb cap germà o germana, és a dir, són fills únics. Aquesta proporció és del 24% en el grup de 17 a 19 anys. A més, un 55% dels joves d'aquests grups d'edat conviu amb almenys un germà o germana, conformant llars amb dos fills. Finalment, entre un 13% i un 17% conviu amb dos o més germans, una proporció gens menyspreable que indica la presència de llars amb tres o més fills.

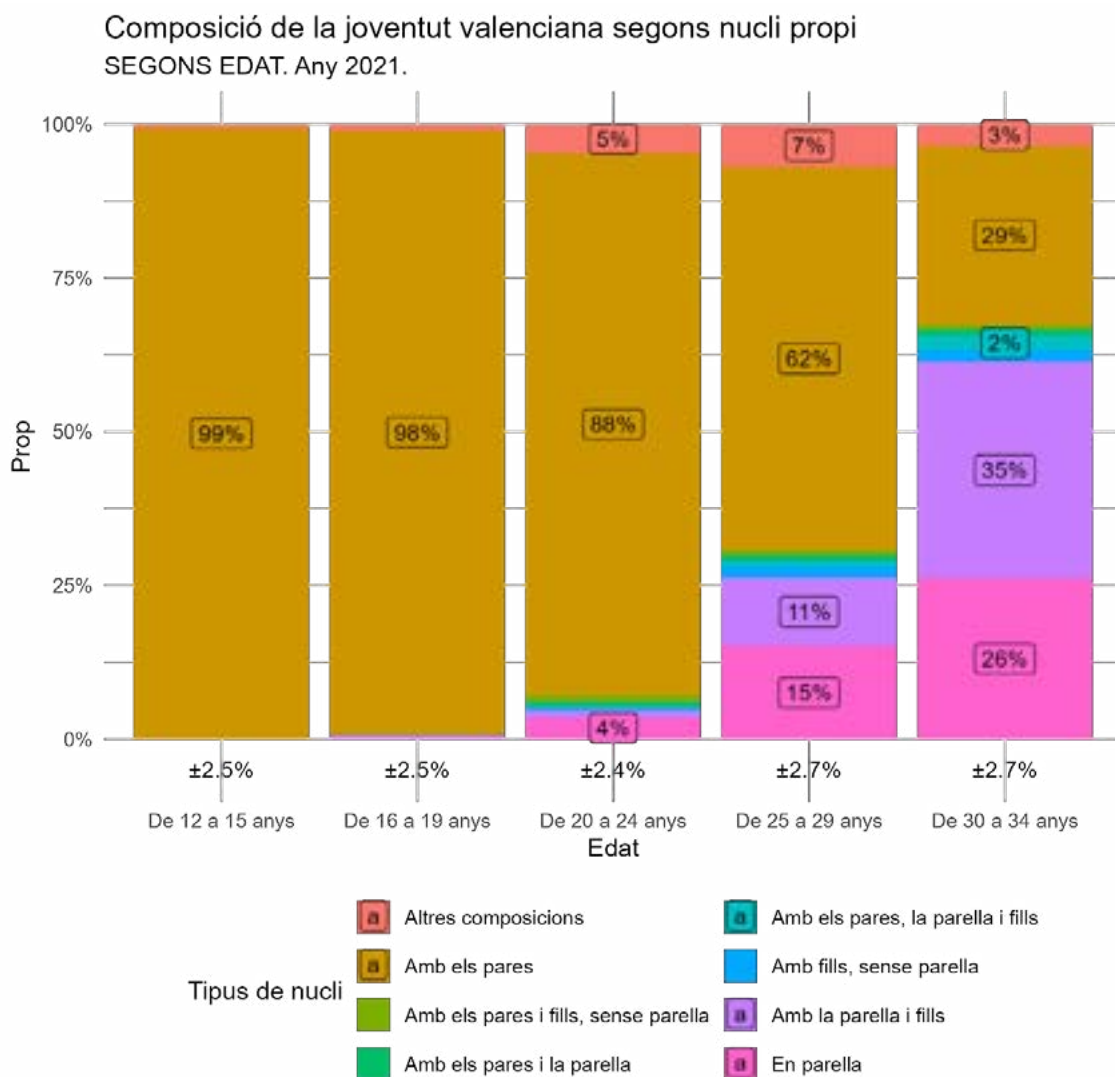
FONT: ECEPOV (INE)

Formes familiars pròpies entre la joventut emancipada

A continuació, analitzem la composició de la família pròpia de les persones joves valencianes que ja s'han emancipat, és a dir, aquelles que han deixat de conviure amb els progenitors i han format un nou nucli familiar. Cal recordar, com hem vist en els gràfics anteriors, que la proporció de joves que no viuen amb els pares arriba al 35% en la franja de 25 a 29 anys, i al 67% entre els 30 i 34 anys, mentre que a les franges d'edat anteriors és molt més reduïda, tot just un 10% entre els 20 i 24 anys.

Ara bé, amb qui conviuen els joves valencians un cop s'han emancipat? És important precisar que en aquesta secció no analitzarem l'evolució dels taxes d'emancipació —aquest serà l'objecte d'una secció posterior—, sinó que ens centrarem exclusivament en la composició familiar dels joves que ja no viuen amb els seus pares.

Segons les dades de l'any 2021, la majoria dels joves valencians emancipats de 30 a 34 anys han constituït un nou nucli familiar amb parella i fills. En concret, un 35% viu amb parella i almenys un fill, mentre que un 26% viu només amb la parella. Aquestes formes familiars, que podríem considerar més tradicionals, són les més habituals en aquest tram d'edat.

FONT: ECEPOV (INE)

A aquestes situacions se sumen altres configuracions menys freqüents però rellevants, com ara:

- Viure amb els pares i la parella
- Viure amb els pares, la parella i els fills
- Viure amb els pares i els fills, però sense parella

Aquestes últimes situacions són poc habituals i només assoleixen certa visibilitat en el grup de 20 a 24 anys. En la resta de grups d'edat, no superen conjuntament el 5% de la població jove.

Tanmateix, sí que destaca, entre les persones de 30 a 34 anys, un 2% que viu amb fills però sense parella, és a dir, famílies monoparentals encapçalades per joves.

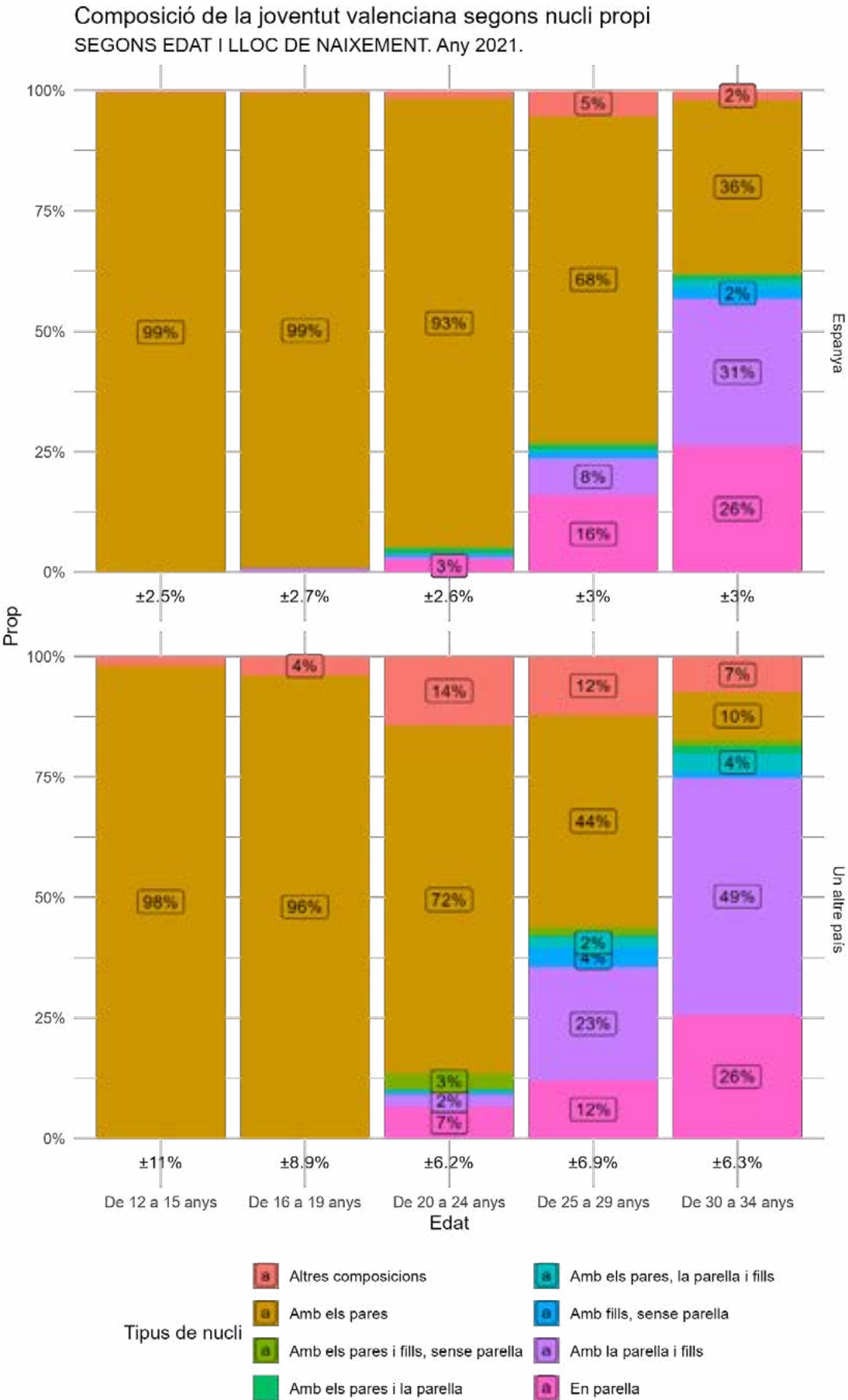
Pel que fa a la franja de 25 a 29 anys, la situació és diferent: la forma més comuna de vida independent és la convivència amb la parella sense fills, que representa un 15% dels joves. Tot i això, ja comença a ser visible un 11% que viu amb parella i fills, així com un 2% que viu només amb fills.

Aquestes dades indiquen que el model d'emancipació de la joventut valenciana tendeix a una transició ràpida entre la convivència amb els pares i la formació d'una nova família amb fills. És a dir, la fase de convivència en parella sense fills és relativament curta o menys freqüent que la convivència en parella amb fills.

Diferències segons el lloc de naixement

Si desagreguem aquestes dades segons el lloc de naixement de la població jove, observem diferències notables entre les persones nascudes a Espanya i les nascudes a l'estranger.

FONT: ECEPOV (INE)

Tot i que les taxes d'emancipació són més altes entre la població estrangera, les proporcions de convivència amb la parella sense fills són relativament similars:

- » Entre els 25 i 29 anys, un 17% dels joves espanyols i un 12% dels joves estrangers viuen amb parella sense fills.
- » Entre els 30 i 34 anys, aquesta proporció és del 26% tant per a espanyols com per a estrangers.

No obstant això, sí que s'observen diferències significatives pel que fa a la presència de fills. La població jove estrangera presenta una major proporció de convivència amb parella i fills:

- » Entre els 30 i 34 anys, el 49% dels joves estrangers viuen amb parella i fills, front al 31% dels espanyols.
- » Entre els 25 i 29 anys, aquestes proporcions són del 23% per als estrangers i del 8% per als espanyols.

A més, entre la població estrangera apareix amb més freqüència la convivència amb pares i fills però sense parella, amb valors que arriben al 2% o 3% segons el grup d'edat. Tot i que aquestes proporcions entren dins del marge d'error, indiquen una major diversitat de formes familiars entre la població jove d'origen estranger, amb una incidència més gran de famílies monoparentals o configuracions intergeneracionals (convivència amb pares, parella i fills).

02

CAPÍTOL SEGON

EDUCACIÓ
TRAJECTÒRIES EDUCATIVES
DE LA JOVENTUT
VALENCIANA

ASPECTES CLAU:

- El nivell educatiu de la joventut valenciana és elevat: un 40% de la joventut que tenia de 24 a 26 anys l'any 2021 ja havia assolit un nivell d'estudis universitari, i a més un 12% té un nivell de FP Superior.
- Menys d'un 5% de la joventut es queda només amb un títol de primària (fracàs escolar), i la taxa dels que no continuen més enllà de l'ESO (abandonament escolar) es situa en un 19% per als que tenen de 24 a 26 anys (la proporció és major entre els de 33 a 34 anys: un 27% es va quedar només amb l'ESO i un 8% només tenia primària)
- La FP (mitjana o superior) continua sent minoritària: només un 22% la tria.
- Els xics tenen un pitjor nivell d'estudis que les xiques: el doble de xics (12%) de 16 a 19 anys que de xiques (6%) abandona amb només l'ESO, i dels 25 als 29 anys molts més xics (25%) que xiques (16%) només tenen l'ESO. Les xiques arriben molt més a la universitat: un 46% de les de 25 a 29 anys tenen un títol universitari, front a un 30% dels xics. Ells tenen més probabilitat de fer una FP superior (15%) que elles (8-10%)
- Els nascuts a l'estranger tenen molta més probabilitat de tindre només l'ESO (35%) o la primària (10%) que els nascuts a Espanya (20% i 4%). Els nadius tenen més opcions d'anar a la Universitat (39%) o fer FP (14%) que els estrangers (26% i 8%)
- Existeix una forta desigualtat educativa al territori valencià: els fills de pares amb estudis universitaris tenen moltes més probabilitats d'anar a la Universitat (un 64%) que els fills de pares que només tenen la primària (23%) o l'ESO (28%). Els fills de pares amb només la primària tenen moltes més opcions de no traure's l'ESO (16%) o de quedar-se només amb l'ESO (35%) que els fills de pares amb estudis superiors (0% i 11%)
- Les titulacions de FP més comunes són les relacionades amb els serveis (hostaleria, perruqueria, turisme) i la salut i serveis socials. Al menys entre les xiques, ja que entre els xics destaquen els estudiants d'oficis tècnics.
- En les titulacions universitàries existeix una forta segmentació per sexe: un 35% dels xics estudia ciències i tecnologia, front a 16% de les xiques; i les xiques majoritàriament estudien Magisteri i Salut i Ciències Socials
- Els estudis també estan segmentats per lloc de naixement (estrangers a Socials, i espanyols a Magisteri i Salut) i classe social (classes altes a Salut, Enginyeries i Negocis i Dret, i classes treballadores a Magisteri i Socials)

NIVELL EDUCATIU DE LA JOVENTUT

En aquest apartat, ens anem a centrar al nivell, itineraris i trajectòries formatives de la joventut valenciana. Començarem analitzant la distribució de la joventut per nivell educatiu aconseguit fins el moment de ser entrevistats.

En primer lloc, anem a analitzar en detall la distribució per nivells educatius de la població jove (de 16 a 29 anys), i aprofitarem per presentar l'agrupació de nivells educatius que hem fet servir, basant-nos en la classificació exhaustiva que fa l'ECEPOV.

Taula 2.01 : Distribució de la població jove valenciana segons nivell d'estudis

Nivell d'estudis (grups)	%	%	Nivell d'estudis (detall)
		0.3%*	No sap llegir o escriure
Primària	3.8%	0.2%*	Sap llegir i escriure, però va anar menys de 5 anys a l'escola
		3.4%	Educació primària completa o va anar a escola almenys 5 anys
Secundària I	28.7%	28.7%	Primera etapa d'educació secundària i similar (EGB, Batxiller elemental, ESO, certificat d'estudis primaris, certificat d'escolaritat o certificat de professionalitat nivells 1 o 2)
Secundària II	21.5%	20.3%	Segona etapa d'educació secundària amb orientació general (BUP, COU, PREU, Batxiller Superior)
		1.2%*	Educació postsecundària no superior (Certificat de Professionalitat nivell 3, títol propi universitari de menys de 2 anys que requereix batxillerat)
FPI	11.9%	11.9%	Segona etapa d'educació secundària amb orientació professional (FP grau mitjà, FPI)
FPII	10.5%	10.5%	Ensenyaments de formació professional, arts plàstiques i disseny i esportives de grau superior i equivalents; títols propis universitaris que necessiten el títol de batxiller, de durada igual o superior a 2 anys. (FP de grau superior, FPII)
		10.3%	Graus universitaris de fins a 240 crèdits ECTS, diplomats universitaris, títols propis universitaris d'expert o especialista i similars
Universitat	23.7%	8.7%	Graus universitaris de més de 240 crèdits ECTS, llicenciats
		4.4%	Màsters, especialitats en Ciències de la Salut pel sistema de residència i similars
		0.2%*	Doctorat universitari

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

A la taula de dalt, podem comprovar com, només un 3,8% de la joventut valenciana compta amb un nivell educatiu de primària o menys; la qual cosa vol dir que o bé tenen l'educació primària completa o al menys tenen 5 anys d'escolarització.

Seguidament, tenim un 28,7% de joves amb nivell de secundària de primer nivell (ESO). Com veurem de seguida, la gran majoria es tracta de persones prou joves que encara continuen estudiant, i no han completat encara el següent nivell educatiu (FP o batxillerat)

Podem veure també com hi ha un 21,5% de joves que només han completat una secundària de segon nivell amb orientació general. La immensa majoria d'ells tenen el batxillerat, i com veurem, gran part són joves que encara no han terminat la següent fase de la seua educació.

Per tal de distingir aquelles persones que, per exemple, tenen només l'ESO perquè van abandonar el sistema educatiu amb eixe nivell, de les que només han completat l'ESO però perquè són massa joves i estan cursant el batxillerat o un mòdul, caldrà veure el detall per edats, i en funció de si han terminat o no els estudis, que veurem de seguida. A més, aquesta anàlisi ens servirà per comprovar quins són els nivells educatius que assoleix la joventut valenciana una vegada dona per conclosa la seua trajectòria formativa.

Continuant amb els nivells concrets, veiem com un 11,9% dels joves tenen una FP de grau mitjà, i un 10,5% una FP superior

Finalment, trobem un 23,7% de titulats universitaris, la majoria de Grau o Diplomatura (10,3%) seguits pels llicenciats (8,7%) i persones amb títol de màster (4,4). El doctorat és un títol molt poc freqüent.

Per als anàlisis posteriors, anem a fer servir aquesta classificació simplificada en sis nivells que hem vist a la taula.

Nivell educatiu per edat

Com hem dit, és clau desagregar la joventut valenciana per categories d'edat per poder analitzar millor les trajectòries educatives en funció de si s'han completat o no (del contrari, de poc ens serveix saber que un 28,7% dels joves només ha completat l'ESO). De fet, per a aquest apartat, pot ser especialment interessant analitzar les diferents categories d'edat amb un major nivell de detall: en trams de tres anys en lloc d'un any.

Cal tindre en compte que la variable del nivell d'estudis completats no es recull per als menors de 16 anys, pel que només tenim informació de part de la generació que va complir 15 anys el 2020 (aquells que ja havien fet el 16 per al moment de l'entrevista, l'any 2021). Per això, considerem millor eliminar aquesta cohort, i centrar-nos en aquelles que al 2020 van fer 16 i 17 anys.

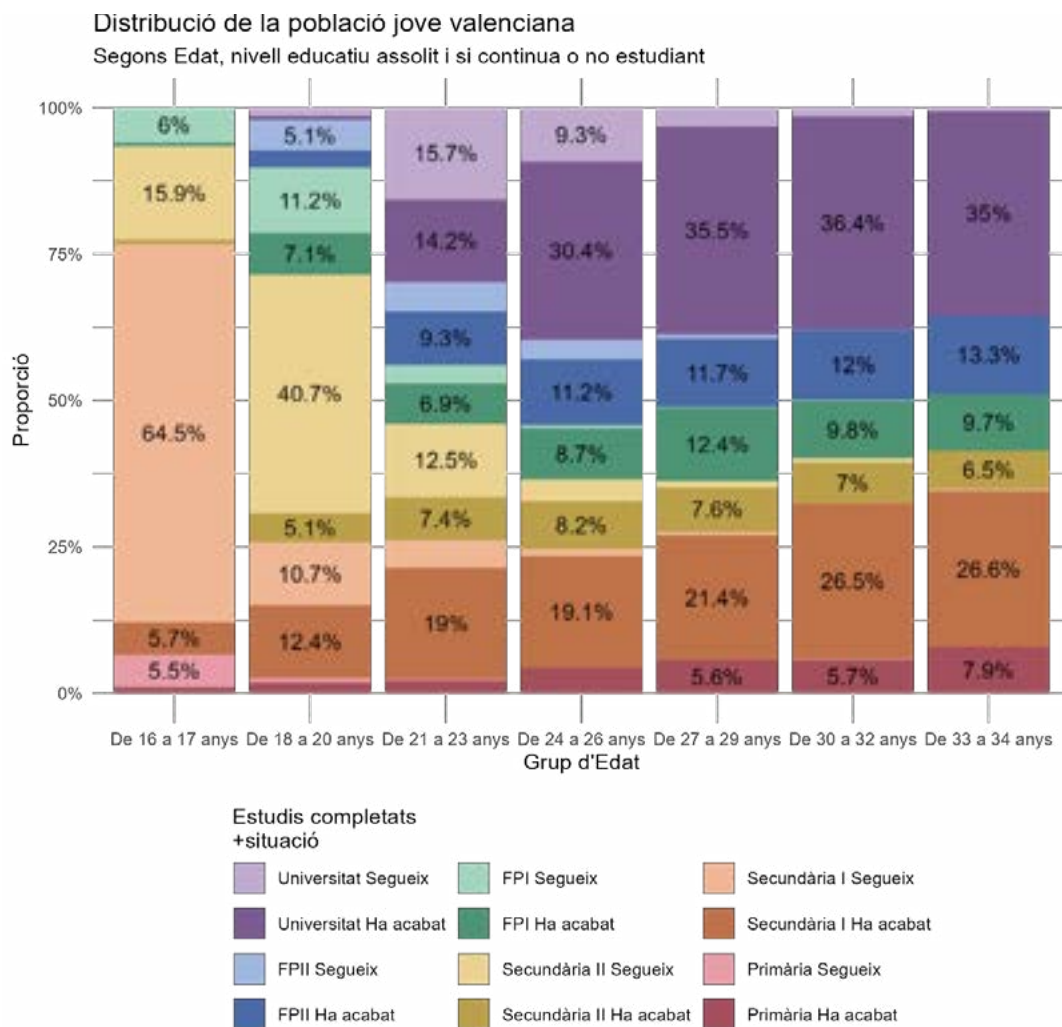
Per a aquesta anàlisi, hem classificat la població jove, a banda de per edats, en funció de si continua o no estudiant, i del nivell educatiu aconseguit fins el moment. La taula, realment, només ens serveix com a suport, ja que al gràfic inferior, podem comprendre la tendència de forma més visual:

Taula 2.02 : Distribució de la població jove valenciana segons nivell d'estudis, edat i continuïtat en els estudis

Edat	Estudia	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat	Total
De 16 a 17 anys	Ha acabat	1.1%*	5.7%	0.8%*	0.6%*			8.2%
De 16 a 17 anys	Segueix	5.5%	64.5%	15.9%	6%			91.8%
De 18 a 20 anys	Ha acabat	1.9%*	12.4%	5.1%	7.1%	2.9%*	0.8%*	30.2%
De 18 a 20 anys	Segueix	0.7%*	10.7%	40.7%	11.2%	5.1%	1.4%*	69.8%
De 21 a 23 anys	Ha acabat	2.3%*	19%	7.4%	6.9%	9.3%	14.2%	59%
De 21 a 23 anys	Segueix	0.2%*	4.6%	12.5%	3.1%	4.9%	15.7%	41%
De 24 a 26 anys	Ha acabat	4.3%	19.1%	8.2%	8.7%	11.2%	30.4%	81.9%
De 24 a 26 anys	Segueix	0%*	1.2%*	3.7%	0.6%*	3.3%*	9.3%	18.1%
De 27 a 29 anys	Ha acabat	5.6%	21.4%	7.6%	12.4%	11.7%	35.5%	94.1%
De 27 a 29 anys	Segueix		0.6%*	1.1%*	0.2%*	0.7%*	3.3%*	5.9%
De 30 a 32 anys	Ha acabat	5.7%	26.5%	7%	9.8%	12%	36.4%	97.4%
De 30 a 32 anys	Segueix	0.2%*	0%*	0.6%*	0.2%*	0%*	1.5%*	2.6%*
De 33 a 35 anys	Ha acabat	7.9%	26.6%	6.5%	9.7%	13.3%	35%	99%
De 33 a 35 anys	Segueix		0.4%*		0%*		0.6%*	1%*

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

A aquesta gràfica, podem comprovar com els nivells educatius, i les situacions educatives, canvien molt al llarg de la joventut.

Per començar, entre les generacions de 2003 i 2004 (van fer 17 i 16 anys l'any 2021), molt pocs (només un 8,2%) ja havia deixat d'estudiar a aquestes edats l'any 2001. D'entre ells, el més comú era haver terminat la ESO i haver deixat els estudis aleshores (un 5,7%), sent testimonial la proporció de joves d'esta generació que van deixar els estudis sense arribar al nivell de l'ESO. No obstant, cal assenyalar també que trobem un 5,5% d'aquestes cohorts encara estudiant a aquestes edats sense haver obtingut un títol de secundària, la qual cosa ens indica que a algun moment anterior havien abandonat els estudis, o bé que han repetit un curs o dos.

Podem veure, també sobre aquesta generació, com dos comptaven, l'any 2021, amb l'ESO, i continuaven estudiant, o bé ja havien completat (els més majors) el batxillerat, o un grau mitjà, i continuaven estudiant.

Si avancem als que van fer de 18 a 20 anys l'any 2020 (nascuts entre el 2000 i el 2002), aquests es troben també majoritàriament estudiant: només un 30,2% ja ha terminat la seua trajectòria educativa. D'estos, destaquen els que han deixat d'estudiar després d'aconseguir la ESO (un 12,4%), i molts pocs han abandonat l'escola només amb la primària (un 1,9%). Trobem també perfils de joves que no han seguit formant-se després del batxillerat (un 5,1%), així com un grup de joves que s'incorporen al mercat laboral després d'haver aconseguit un cicle formatiu de grau mitjà (un 7,1%) o superior (un 2,9%). Cal assenyalar, junt al 40% de joves que continuen estudiant després del batxillerat, l'existència d'un percentatge important de joves que han completat ja una FP de grau mitjà (11,2%) o Superior (5,1%) però segueixen formant-se per acumular més credencials formatives, un signe clar de que al nostre país continua existint una important inflació de títols, i que encara és estrany trobar-se joves incorporant-se al mercat de treball als 20 anys o abans, i si ho fan, és perquè només han completat l'escolarització obligatòria.

Avançant de cohort, entre les persones que van fer de 21 a 23 anys l'any 2020 (nascuts en 1997 a 1999), ja es més comú trobar persones que han terminat d'estudiar (un 59%), que persones que encara segueixen estudiant (un 41%). Entre els primers, trobem que el nivell d'estudis més freqüent, no obstant, és el de Secundària obligatòria (un 19%). Si afegim el 2,3% de joves que només tenen la primària i han no han seguit estudiant, obtenim un significatiu 21,3% de joves que no han seguit estudiant més enllà de l'escolarització obligatòria, o fins i tot no l'han completada. Per altra banda, trobem un 14,2% de joves que a aquesta edat ja han terminat una carrera universitària (14,2%), o un grau formatiu de grau superior (9,3%) o mitjà (6,9%) i s'han llançat al mercat laboral amb aquests títols. La freqüència dels que deixen d'estudiar només amb el títol del batxillerat es manté al voltant del 7,5%-8% en este i els següents grups d'edat. Cal assenyalar que en aquestes cohorts, encara hi ha un 41% de joves que continuen estudiant. A més, en aquesta edat apareix un rellevant 15,7% de joves que ja han deixat d'estudiar a pesar d'haver obtingut ja un primer títol universitari; de nou, apareix la qüestió de la inflació de credencials: la necessitat d'aconseguir algun títol addicional per integrar-se al mercat laboral de forma satisfactòria. A aquests, s'afegeixen els que continuen estudiant amb un títol de FP mitjà (3,1%) o superior (4,9%)

A la següent cohort, els que van fer de 24 a 26 anys el 2020 (nascuts, per tant, de 1994 a 1996), només un 18% continua estudiant l'any 2021, i els que ho fan és perquè encara no s'han tret un títol professional o universitari (un 3,9%), o perquè ja tenen un títol universitari (9,3%) o professional (un 3,3%) però segueixen estudiant. Cal destacar, per a aquesta cohort, el seu gran nivell formatiu: un 39,7% tenen estudis universitaris.

A la següent cohort, la dels que van fer de 27 a 29 anys el 2020 (generacions de 1991 a 1993), només un 5,9% continuaven estudiant a eixes edats, per la qual cosa ja estem en posició d'avaluar el nivell acadèmic finalment aconseguit: la situació que descriu aquesta gràfica és la d'unes generacions amb formacions polaritzades: un percentatge molt elevat de persones amb educació secundària obligatòria (un 21,4%) o fins i tot primària (un 5,6%), que juntes ens donen un 27% d'abandonament escolar precoç

(un 5,6 molt precoç). Si a això li sumem els que només s'han quedat en el batxillerat, tenim un 34,6% d'aquestes generacions sense un títol professional o universitari. A l'altre extrem, tenim un 38,8% de titulats universitaris, però només un 25% de titulats de formació professional.

El panorama de les generacions més majors és similar al d'aquesta última, tal vegada amb una proporció lleugerament inferior de graduats universitaris, un 22-23% de titulats de FP, i proporcions de persones només amb la ESO més significatives (26,5%), o fins i tot només amb la primària (un 8% entre els que tenien de 33 a 34 anys el 2020, nascuts entre 1986 i 1987).

A continuació, farem una anàlisi d'aquestes trajectòries educatives per sexe i origen nacional, però en general, podem comprovar com: - les generacions més joves (fins a les que van complir de 24 a 26 anys a 2020) estan millor formades que les que són huit anys majors que elles. - existeix un fenomen d'inflació de credencials que fa que els joves continuen estudiant tot i haver aconseguit una titulació que en principi els deuria habilitar per enfrontar-se al món laboral - la FP, tot i tindre ara més importància que adés, continua arraconada entre les trajectòries d'abandonament, i l'opció per la universitat.

Nivell educatiu per edat i sexe

Si analitzem les diferències per sexe a les trajectòries educatives, podem comprovar la ja coneguda diferència entre xics i xiques, a favor d'aquestes darreres. Per prendre només alguns exemples:

- » Les proporcions de xics que han deixat d'estudiar només amb l'ESO són molt més elevades que entre les xiques; de fet, entre els més joves (de 16 a 19 anys), són el doble.
- » Mentre que un 45% de les xiques acaben tenint un grau universitari, la xifra gairebé arriba al 30% entre els xics.
- » El que sí que és major és la proporció de xics amb FP superior (un 15%) que xiques (un 9-10); en la FP mitjana es troben igualats.

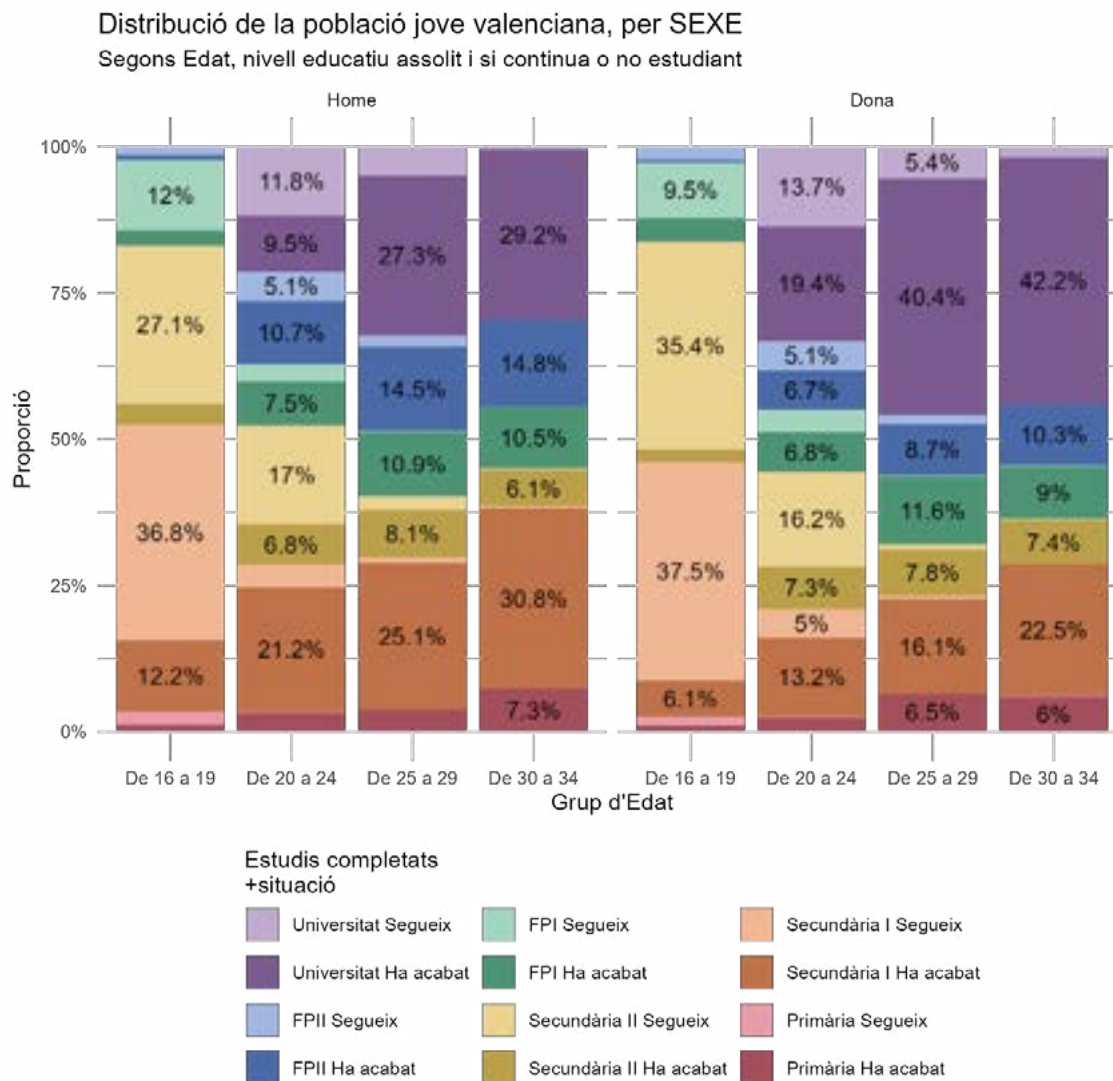

Taula 2.03 : Distribució de la població jove valenciana segons nivell d'estudis, edat, sexe i continuïtat en els estudis

SEXO	edat_estudia	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat	Total
Home	De 16 a 19 anys_Ha acabat	1.2%*	12.2%	3.6%	2.6%*	0.9%*		20.4%
Home	De 16 a 19 anys_Segueix	2.2%*	36.8%	27.1%	12%	1.4%*		79.6%
Home	De 20 a 24 anys_Ha acabat	3.3%	21.2%	6.8%	7.5%	10.7%	9.5%	59%
Home	De 20 a 24 anys_Segueix	0.2%*	3.9%	17%	3%*	5.1%	11.8%	41%
Home	De 25 a 29 anys_Ha acabat	3.7%*	25.1%	8.1%	10.9%	14.5%	27.3%	89.6%
Home	De 25 a 29 anys_Segueix		1%*	2.3%*	0.2%*	2%*	4.9%	10.4%
Home	De 30 a 34 anys_Ha acabat	7.3%	30.8%	6.1%	10.5%	14.8%	29.2%	98.8%
Home	De 30 a 34 anys_Segueix		0.3%*	0.4%*	0%*		0.4%*	1.2%*
Dona	De 16 a 19 anys_Ha acabat	1%*	6.1%	2.1%*	4.1%	0.4%*		13.8%
Dona	De 16 a 19 anys_Segueix	1.5%*	37.5%	35.4%	9.5%	2.2%*		86.2%
Dona	De 20 a 24 anys_Ha acabat	2.4%*	13.2%	7.3%	6.8%	6.7%	19.4%	55.9%
Dona	De 20 a 24 anys_Segueix	0.3%*	5%	16.2%	3.8%	5.1%	13.7%	44.1%
Dona	De 25 a 29 anys_Ha acabat	6.5%	16.1%	7.8%	11.6%	8.7%	40.4%	91.1%
Dona	De 25 a 29 anys_Segueix		0.7%*	0.9%*	0.2%*	1.7%*	5.4%	8.9%
Dona	De 30 a 34 anys_Ha acabat	6%	22.5%	7.4%	9%	10.3%	42.2%	97.3%
Dona	De 30 a 34 anys_Segueix	0.2%*		0.3%*	0.3%*	0.1%*	1.8%*	2.7%*

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

Nivell educatiu per edat i lloc de naixement

Pel que fa al lloc de naixement, aquesta variable també determina les oportunitats educatives a les que ha pogut accedir la persona jove

En aquest cas, hem triat agrupar els joves en només dos grups d'edat per la reduïda mida de la mostra en el cas dels joves estrangers: només comptem amb 378 joves nascuts a l'estranger combinant els dos grups més joves, i 473 en els dos grups més grans, la qual cosa ens dona uns marges d'error, respectivament, del 5% i del 4.5%. Haver mantingut quatre grups ens haguera dut a uns marges d'error encara superiors

De la gràfica de baix, i de les dades de la taula anterior, podem obtindre les següents claus:

- » Més joves nascuts a Espanya (37,6) que a l'estranger (25,3) han estudiat un grau universitari
- » La proporció de joves amb només l'ESO és aclaparadorament superior entre els joves nascuts a l'estranger (35,1%), i un 10% només té la primària (front a menys del 5%). També trobem prou més joves amb només el batxillerat.
- » La major diferència, no obstant, la trobem a l'FP: un 25% dels espanyols la tenen, front a només un 15% dels estrangers

Taula 2.04 : Distribució de la població jove valenciana segons nivell d'estudis, lloc de naixement, edat i continuïtat en els estudis

Lloc de Naixement	edat_estudia	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat	Total
Espanya	De 16 a 24 anys_Ha acabat	2.2%	9.5%	4.9%	5.4%	5.4%	8.4%	35.9%
Espanya	De 16 a 24 anys_Segueix	0.9%*	19.8%	24.9%	7.2%	4%	7.4%	64.1%
Espanya	De 25 a 34 anys_Ha acabat	4.7%	20.5%	6.7%	11.4%	13.5%	37.6%	94.3%
Espanya	De 25 a 34 anys_Segueix	0.1%*	0.5%*	1.1%*	0.1%*	0.8%*	3.2%	5.7%
Un altre país	De 16 a 24 anys_Ha acabat	1.5%*	31%	6.5%	5.7%	4.1%*	6%	54.9%
Un altre país	De 16 a 24 anys_Segueix	1.4%*	15.5%	15.6%	4.5%*	2.3%*	5.8%	45.1%
Un altre país	De 25 a 34 anys_Ha acabat	10%	35.1%	9.7%	7.3%	7.2%	25.3%	94.7%
Un altre país	De 25 a 34 anys_Segueix		0.5%*	0.6%*	0.3%*	1.2%*	2.7%*	5.3%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

NIVELL EDUCATIU DE LA FAMÍLIA D'ORIGEN I MOBILITAT SOCIAL

Ara bé, com veurem el principal factor diferenciador del nivell d'estudis finalment assolit són els antecedents familiars. És a dir, quin és el nivell formatiu que tenen els seus progenitors o figures equivalents. Posar en relació aquest nivell formatiu amb el finalment aconseguit per la pròpia població jove ens donarà una idea de quin és el grau de mobilitat social existent a la societat valenciana.

Començarem per analitzar quin és el nivell educatiu més elevat assolit pels progenitors o equivalents de la joventut valenciana. Per tal d'obtindre un únic valor per a cada persona jove, hem hagut d'establir una jerarquia de valors entre els nivells educatius. El valor més problemàtic, la jerarquia entre FP mitjana i secundària de segon nivell (que són dos títols equivalents en termes de rang) hem decidit resoldre-la prenent el valor de FP mitjana com a superior, ja que es tracta d'un títol habilitant per a l'exercici d'una professió, a diferència del batxillerat, de contingut general. Així, un jove els pares dels qual tenen, respectivament, batxillerat i FP mitjana, tindrà un valor de "FP Mitjana" en aquesta variable de nivell d'estudis més elevat dels progenitors.

Nivell educatiu de la família d'origen

Una vegada feta aquesta precisió, podem comprovar a la taula següent quins són els nivells educatius de la família d'origen dels joves valencians:

Taula 2.05 : Distribució de la població jove valenciana segons edat i nivell d'estudis més elevat **DE LA FAMÍLIA D'ORIGEN**

Grup d'Edat	Primària o menys	Secundària I	Secundària II	FP Mitjana	FP Superior	Universitaris	NA
De 12 a 15 anys	3.7%	26.6%	10.6%	11.3%	11.1%	36.6%	0.1%*
De 16 a 19 anys	4.2%	28.6%	13.8%	14.6%	8.4%	29.8%	0.6%*
De 20 a 24 anys	7.9%	29.1%	12.4%	12.9%	8.7%	27.2%	1.9%*
De 25 a 29 anys	12.9%	29.7%	15.3%	11%	6.3%	20.5%	4.3%
De 30 a 34 anys	22.2%	26.7%	15.4%	6.1%	4.1%	17.1%	8.5%
Total	10.9%	28.1%	13.6%	10.9%	7.5%	25.6%	3.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Com podem comprovar, les famílies de les cohorts de joves valencians estudiades (nascudes entre el 1986 i el 2008) tenen un nivell educatiu prou divers: un 25,6% té estudis universitaris, i un 7,5% estudis de FP superior. Un 10,9% tenen estudis de FP, i un 13,6% de Batxillerat. No obstant, el grup majoritari és el d'aquells que només tenen la primera etapa de secundària (EGB), que juntament amb els que només tenen nivell de primària o inferior (10,9%) representen vora el 40% dels progenitors.

Podem veure com el nivell educatiu dels pares s'incrementa entre les generacions més joves: entre els adolescents trobem un 36,6% d'Universitaris i només un 3,7% amb primària o menys, i entre els que tenen de 30 a 34 anys, trobem només un 17,1% d'Universitaris, i un 22,2% de progenitors amb primària o menys.

Això és indicatiu de dos fenòmens: - que entre els progenitors de l'actual població jove valenciana veiem reflectida la fortíssima expansió del sistema educatiu públic que es va viure durant els anys 80 i 90 (la qual cosa ens parla també de la diferència entre els ambients familiars en els que s'han criat les cohorts que als propers anys suposaran el gruix de la població jove, front a les cohorts que abandonen aquesta etapa vital) - que entre els grups d'edat més majors trobem més població estrangera, els pares dels quals no solen tindre un nivell educatiu tan elevat, com podem veure a la taula següent:

Taula 2.06 : Distribució de la població jove valenciana segons país de naixement i nivell d'estudis més elevat **DE LA FAMÍLIA D'ORIGEN**

Lloc de Naixement	Primària o menys	Secundària I	Secundària II	FP Mitjana	FP Superior	Universitaris	NA
Espanya	8.5%	27.1%	12.7%	11.7%	8.4%	30%	1.7%
Un altre país	16.4%	28.1%	13.8%	5.9%	6.3%	21%	8.5%
Espanya (% vàlid)	8.6%	27.6%	12.9%	11.9%	8.6%	30.5%	
Un altre país (% vàlid)	17.9%	30.7%	15.1%	6.4%	6.9%	22.9%	
Total	9.8%	27.3%	12.9%	10.7%	8%	28.4%	2.9%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Com podem comprovar, mentre que un 39,1% de joves nascuts a Espanya tenen pares amb estudis de FP Superior o Universitaris, el percentatge entre els nascuts a l'estranger és de només un 29,8%. A l'altre extrem, un 17,8% dels pares dels nascuts a l'estranger tenen la primària o menys, i només un 8,6% dels pares dels joves nascuts a Espanya té aquest nivell d'estudis.

Nivell educatiu propi segons nivell educatiu de la família d'origen

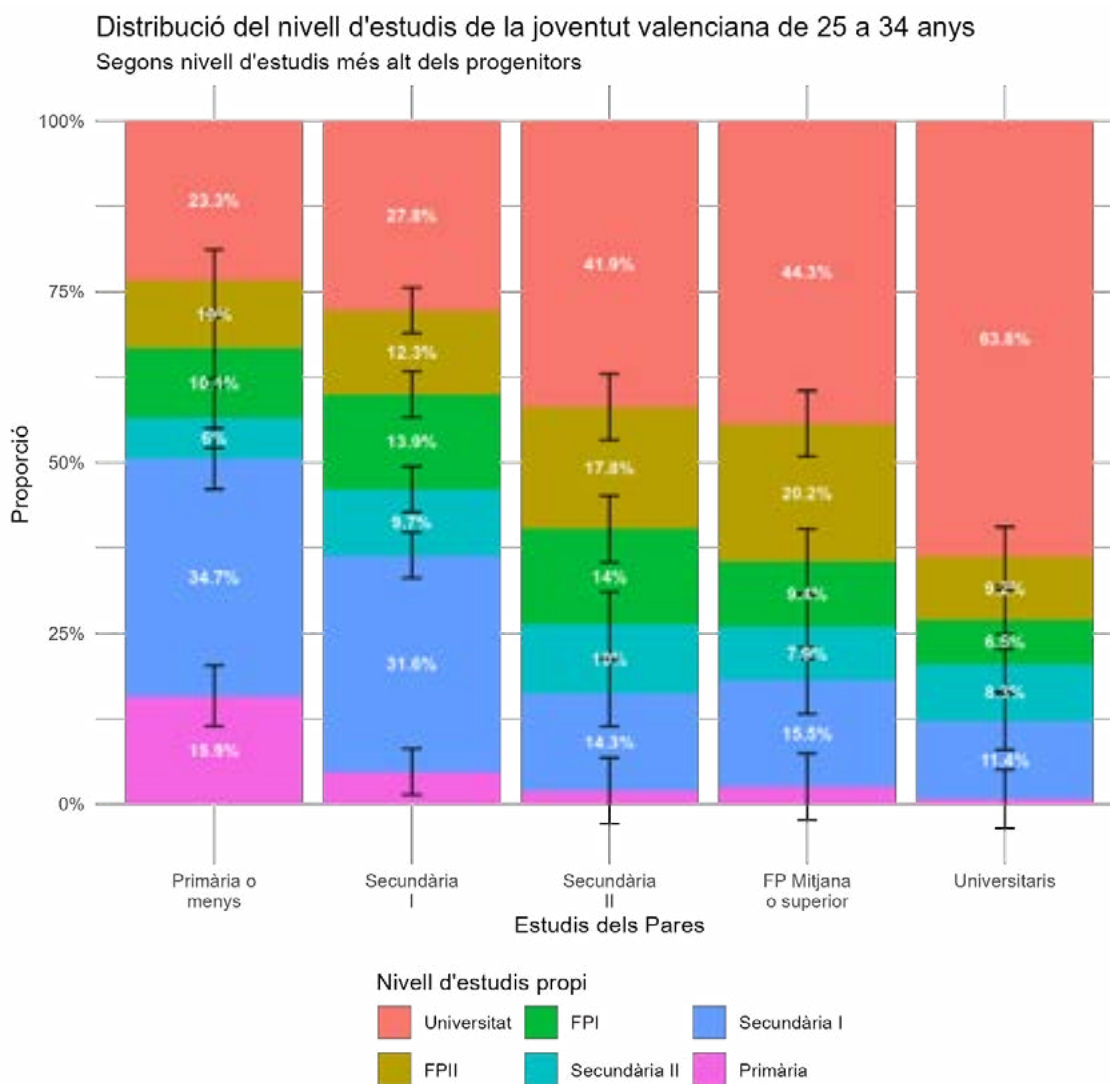
Una vegada comprovats els nivells d'estudis de les famílies d'origen, cal analitzar si procedir d'una família amb major o menor nivell d'estudis afecta a les possibilitats d'aconseguir un major nivell d'estudis propi. Per a aquesta anàlisi, ens centrarem en el grup d'edat de 25 a 34 anys, que són els que majoritàriament ja han terminat la seua formació, com hem comprovat abans. D'aquesta forma, ens centrem només en la variable d'estudis completats Per aconseguir una bona mostra, combinarem algunes categories de nivell d'estudis (FP mitjana i superior), i exclourem aquells joves que no ens indiquen el nivell d'estudis dels pares.

Taula 2.07 : Distribució de la població valenciana (25-34) segons nivell d'estudis més elevat de la família d'origen i nivell d'estudis propi

Estudis dels pares:	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat
Pares: Primària o menys	15.9%	34.7%	6%	10.1%	10%	23.3%
Pares: Secundària I	4.8%	31.6%	9.7%	13.9%	12.3%	27.8%
Pares: Secundària II	2%*	14.3%	10%	14%	17.8%	41.9%
Pares: FP Mitjana o superior	2.6%*	15.5%	7.9%	9.4%	20.2%	44.3%
Pares: Universitaris	0.8%*	11.4%	8.3%	6.5%	9.2%	63.8%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

Com podem comprovar, l'associació entre el nivell d'estudis propi i el nivell d'estudis dels pares és molt forta:

- » Entre els joves els pares dels quals només van assolir un nivell educatiu de primària o menys, la probabilitat d'aconseguir ells mateixos només aquest mateix nivell educatiu és d'un 15,9%, mentre que aquesta probabilitat es redueix per baix del 5% entre els que tenen pares que al menys han completat l'escolarització obligatòria, i és virtualment zero entre els que tenen pares amb educació post obligatòria.
- » A l'altre extrem, només un 23,3% de joves amb pares sense estudis aconsegueixen completar un grau universitari, mentre que la proporció és d'un 63,8% entre els joves que són fills de titulats universitaris.
- » Amb l'educació secundària el patró és similar als dos punts comentats: la probabilitat d'abandonament escolar primerenc, només amb la ESO, es més del doble entre els joves els pares dels quals només han completat l'educació obligatòria, o menys, que entre aquells que han completat estudis post obligatoris. En aquest cas, la bretxa es fa ben visible ja entre els fills dels pares que han fet, al menys, el batxillerat
- » Els estudis professionals mostren una tendència curvilínia: els que tenen major probabilitat d'assolir un nivell formatiu de FP superior són precisament els fills de pares amb estudis secundaris post obligatoris, o que tenen ells mateixos FP superior

A banda d'aquesta important segregació educativa, cal comentar que la tendència general encara és a l'ascens educatiu: un 49,6% dels joves de 25 a 34 anys tenen un nivell educatiu superior al dels seus pares; un 29,9% té una formació de nivell equivalent, i només un 14% ha obtingut un nivell inferior. Un 6,5% d'aquest grup no aporta informació sobre el nivell d'estudis dels pares.

CAMP D'ESTUDIS

A banda d'analitzar quins són els nivells d'estudis de la població valenciana, resulta rellevant estudiar quins són els camps d'estudis més triats per la joventut. Per a això, podem utilitzar una variable de l'ECEPOV que ens aporta informació a aquest respecte.

A continuació, es mostra la població valenciana jove de 25 a 34 anys (per ser la que ja ha terminat la seua trajectòria formativa), distribuïda en funció del nivell d'estudis i el camp formatiu triat:

Taula 2.09 : Distribució de la població valenciana (25-34) segons nivell d'estudis i camp dels estudis realitzats

CAMP	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)			9.0	2.3	5.0	18.5
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)			26.3	3.5	2.4	8.9
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)			18.5	4.8	10.6	15.5
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)			3.9	13.2	12.2	11.7
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)			22.1	2.3	1.8	7.5
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)			2.5	11.2	13.6	3.2
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)			4.5	18.2	20.3	11.9
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)			3.1	3.5	3.4	1.5
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)			4.7	20.6	16.4	18.5
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)			5.4	20.5	14.2	2.6
Sense especialització	100	100	0	0	0	0
Mostra (n)	161.0	666.0	247.0	325.0	354.0	1,049.0
Error (%)	7.7	3.8	6.2	5.4	5.2	3.0
Total Joves (N)	32,353.0	131,432.0	45,021.0	57,759.0	70,424.0	205,363.0

Font: ECEPOV 2021. INE

A la taula, podem comprovar com existeix prou varietat en els estudis cursats. Ignorarem la columna de Secundària II, ja que ens informa sobre la branca de Batxillerat triat, i no ens és especialment rellevant. Acudint directament a la primera columna de FP, podem observar com les FP més cursades pels joves valencians són les de Salut i Serveis Socials, i les relacionades amb el sector serveis. Juntes, aquestes dues sumen un 41% dels joves. Podem veure com també són rellevants les joves que han estudiat FP de negocis (un 13,2%).

Per altra banda, trobem un grup important de joves que han estudiat una FP relacionada amb algun ofici de la branca de la construcció o la indústria (un 18,2%), i un 11,2% de joves que han estudiat alguna FP mitjana relacionada amb les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Estudis de FP

Podríem agrupar els estudis de FP en: - aquells relacionats amb els serveis prestats per l'Estat del Benestar, o per sectors que cobreixen necessitats similars (Salut i Serveis Socials i Educació). - Aquells relacionats amb els oficis tradicionalment "masculins", lligats a la indústria, la construcció, les telecomunicacions o l'agricultura i la ramaderia (Ciències, Tecnologies de la informació, Construcció i Indústria, i Agricultura i Ramaderia) - Aquells relacionats amb altres activitats auxiliars dels serveis (Arts, Administració, Negocis, i Altres serveis).

Si férem aquesta agrupació per als estudis de FP1 i FP2, obtindríem les següents xifres:

Taula 2.1 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis de FP, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis

CAMP	FPI	FP2
Altres serveis	42.0%	39.4%
Oficis tècnics	35.2%	39.1%
Serveis del Benestar	22.9%	21.4%
Mostra (n)	325.0	354.0
Error (%)	5.4	5.2
Total Joves (N)	57,759.0	70,424.0

Font: ECEPOV 2021. INE

Podem comprovar d'una ullada com un 40% dels estudiants de FP, tant mitjana com superior, cursen uns estudis que els orienten cap al sector dels serveis (excepte els serveis del benestar). Un altre 40% s'orienta cap a l'exercici d'algun ofici tècnic (especialment aquells relacionats amb la construcció i la indústria, o bé les telecomunicacions). El 20% restant s'orienten cap als serveis del Benestar (educació, salut i serveis socials, fonamentalment aquests últims)

Pot ser especialment rellevant analitzar les diferències en les FP escollides en funció del sexe, la nacionalitat, o el nivell d'estudis dels pares. No obstant, donat la reduïda mida de la mostra amb què comptem (325 en FPI i 354 en FP2) considerem recomanable fer aquesta anàlisi conjuntament per als titulats de FP bàsica i superior, per tal de poder desagregar les dades per altra variable.

Taula 2.11 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis de FP, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i Sexe

CAMP	Home	Dona
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	1.2%	7.1%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	11.2%	27.2%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	12.4%	34.4%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	1.7%	2.4%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	19.6%	3.5%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	30.2%	5.4%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	4.2%	2.6%
TOTAL OFICIS TÉCNICS	55.7%	13.9%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	2.4%	3.5%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	3.5%	13.7%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	9.5%	16.7%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	16.5%	17.8%
TOTAL ALTRES SERVEIS	31.9%	51.7%
Error	5.2%	5.5%

Font: ECEPOV 2021. INE

A la taula, podem comprovar com d'intensa és, encara avui dia, la segmentació per sexes de les titulacions de Formació Professional:

Començant per les professions de serveis del benestar, la presència de dones es aclaparadorament superior en Educació, i també en Salut i Serveis Socials. Un 34,4% de les titulades en FP tenen un títol d'aquesta branca, front al 12,4% dels xics.

Per altra banda, els oficis tècnics estan fortament masculinitzats, exceptuant tal vegada els oficis de tècnics mitjans en ciències, on no hi ha una diferència significativa. No obstant, tenim un 20% de xics titulats en FP relacionades amb les telecomunicacions, i un 30% de xics titulats en les FP de construcció i indústria, front a només un 3,5% i un 5,4%, respectivament. En total, un 55,7% de xics tenen una FP de la branca tècnica, front a un escassíssim 14% de xiques.

Pel que fa ala resta de serveis, tot i que la branca en el seu conjunt es troba fortament feminitzada (amb un 51,7% de les xiques, i només un 31,9% dels xics), hi ha diferències segons els sectors concrets: mentre que en imatge i so no hi ha gairebé diferència, als graus d'administració trobem un 13,7% de les xiques front a l 3,5% dels xics, i a la branca de negocis també trobem moltes més xiques (un 17% del total) que xics (un 10%). Finalment, el segment d'"altres serveis" es troba més equilibrat, sense una diferència significativa. Així doncs, podem veure un primer factor de diferenciació en quant a l'itinerari de formació professional escollit. Aquestes tries, fortament condicionades pels rols de gènere, com veurem més endavant en l'informe, tenen conseqüències a nivell d'ocupabilitat, i també a nivell de salaris. Estudiar els camps de formació és un primer pas molt rellevant per estudiar l'estructura ocupacional del mercat laboral jove valencià

Taula 2.12 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis de FP, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i ascendència

CAMP	espanyola	estrangera
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	4.1%	2.2%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	16.5%	27.3%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	20.6%	29.5%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	1.8%	2.8%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	13%	10.1%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	20.7%	12.4%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	3.5%	3.4%
TOTAL OFICIS TÉCNICS	39%	28.8%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	3%	2.2%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	7.7%	9.4%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	11.7%	17.9%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	18%	12.1%
TOTAL ALTRES SERVEIS	40.4%	41.7%
Error	4%	10.6%

Font: ECEPOV 2021. INE

Pel que fa a les diferències per nacionalitat, pels resultats de la taula, semblaria que els joves d'ascendència estrangera trien més sovint ensenyaments tècnics propis de la branca del benestar que els d'ascendència espanyola; per altra banda, els fills d'espanyols i espanyoles triarien més sovint oficis de la branca tècnica. No obstant, el marge d'error del grup de titulats de FP d'ascendència estrangera (un 10,6%) ens impideix ser massa rotund en aquestes afirmacions.

Taula 2.13 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis de FP, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i Nivell d'estudis dels pares

CAMP	Educació obligatòria	Batxillerat o FP	Universitaris
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	3.8%	3.6%	2.2%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	17.6%	18.2%	19.4%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	21.4%	21.7%	21.5%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	0.5%	4.6%	0.2%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	9.6%	13.7%	19.4%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	17.8%	20.2%	19.6%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	2.6%	4.3%	1.7%
TOTAL OFICIS TÉCNICS	30.5%	42.7%	40.9%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	2.3%	2.5%	7.2%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	8.8%	8.5%	3.7%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	17.4%	8.1%	12.7%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	19.5%	16.4%	14%
TOTAL ALTRES SERVEIS	48.1%	35.5%	37.5%
Error	5.4%	6.3%	10.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

Pel que fa a les diferències per nivell d'estudis dels pares, tampoc trobem diferències molt marcades, i en un dels grups, tenim un marge d'error molt ample. Si hi haguera que suggerir una tendència, la més clara seria el fet que els joves els pares dels quals tenen ells mateixos estudis de Batxillerat o FP trien més sovint ensenyaments de la branca tècnica, front als fills de pares amb estudis bàsics que trien en major mesura ensenyaments orientats a altres treballs del sector serveis.

El marge d'error del grup de titulats de FP amb pares universitaris (un 10,4%) ens impedeix afirmar res específic sobre ells

ESTUDIS UNIVERSITARIS:

Taula 2.09 : Distribució de la població valenciana (25-34) segons nivell d'estudis i camp dels estudis realitzats

CAMP	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)			9.0	2.3	5.0	18.5
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)			26.3	3.5	2.4	8.9
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)			18.5	4.8	10.6	15.5
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)			3.9	13.2	12.2	11.7
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)			22.1	2.3	1.8	7.5
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)			2.5	11.2	13.6	3.2
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)			4.5	18.2	20.3	11.9
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)			3.1	3.5	3.4	1.5
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)			4.7	20.6	16.4	18.5
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)			5.4	20.5	14.2	2.6
No aplica	100	100	0	0	0	0
Mostra (n)	161.0	666.0	247.0	325.0	354.0	1,049.0
Error (%)	7.7	3.8	6.2	5.4	5.2	3.0
Total Joves (N)	32,353.0	131,432.0	45,021.0	57,759.0	70,424.0	205,363.0

Font: ECEPOV 2021. INE

Tornant a la taula inicial amb la que començàvem la secció sobre camps d'estudis, podem fer una primera comprovació dels percentatges de titulats de cada camp. Podem veure com la branca amb més titulats és la de Salut i Serveis Socials, que inclou tant medicina, com infermeria, farmàcia i treball social; empatats amb aquests trobem molts titulats de la branca d'Educació (Magisteri i Pedagogia). Trobem també molts titulats (un 15,5%) de la branca de Ciències Socials, així com un 12% de titulats d'Arquitectures i Enginyeries, i un altre 12% de Negocis i Dret. Trobem també un 9% de titulades en Arts i Humanitats, i un 7,5% de titulats universitaris en ciències pures. Els grups menys nombrosos són els graduats en algun títol universitari de telecomunicacions (un 3,2%), Turisme o altres serveis (2,6%), o Veterinària o Enginyeria Agrònoma (1,5%)

En aquest cas, proposar una agregació de titulacions és molt més complicat, i menys informatiu, que l'exercici que hem fet anteriorment amb els titulats de FP. No obstant, la quantitat de mostra amb què comptem (1049 enquestes) ens permeten, de moment, treballar amb aquests percentatges. Podem utilitzar les mateixes agrupacions que hem fet servir per als titulats i titulades de FP, però mantenint un major interès per les categories originals.

Taula 2.14 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis
Universitaris, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i Sexe

CAMP	Home	Dona
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	15.1%	20.9%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	15.7%	20.5%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	30.8%	41.4%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	8.7%	6.6%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	5.9%	1.3%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	19.3%	6.8%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	1.2%	1.6%
TOTAL CIÈNCIA I TECNOLOGIA	35.1%	16.4%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	6.6%	10.6%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	12.2%	17.8%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	12.1%	11.5%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	3.1%	2.4%
TOTAL HUMANITATS, SOCIALS I JURÍDIQUES	34.1%	42.2%
Error	4.8%	3.9%

Font: ECEPOV 2021. INE

A la taula, podem comprovar com, també en els estudis universitaris, existeix una forta segmentació per sexes. Començant per les professions educatives, sanitàries i de serveis socials, la presència de dones es superior: un 15-16%% dels xics front a un 20-21% de les xiques. La segmentació no és tan intensa com als estudis de FP de la mateixa branca, en part gràcies a la major acceptació del Magisteri (front al les FP d'Educació infantil) entre els xics, o a la gran importància de la Medicina, inclosa en aquest grup. No obstant, un 40% de xiques tenen un grau universitari en alguna professió de serveis del Benestar, front a només un 30% de xics.

Al segon grup, sí que trobem una forta masculinització: un 35,1% dels xics han estudiat algun títol universitari relacionat amb les ciències i la tecnologia, front a només un 16,4% de les xiques. Les categories on la diferència és més intensa són les Arquitectures i Enginyeries (un 19% dels xics front a un 7% de les xiques), les telecomunicacions (6% front a 1%), i en menor mesura, les ciències pures (9% de xics front a 7% de xiques). A les carreres de l'àmbit agropecuari, no hi ha diferència

Pel que fa al tercer grup, també trobem una major presència de xiques, encara que la diferència es fins i tot menys marcada que al primer grup: un 42% de les xiques estudien carreres d'humanitats, socials i jurídiques, front a un 34% dels xics. Ara bé, en aquest grup sí que existeixen fortes diferències segons la sub-branca analitzada: mentre que les xiques estudien en major mesura Arts i Humanitats (un 11% front a un 7% dels xics), o Ciències Socials (un 18% front a un 12%), la diferència desapareix quant arribem a la branca dels negocis i el dret, on hi ha un 12% dels xics i un 11,5% de les xiques. A la branca d'altres serveis, trobem més xics que xiques, però el percentatge és molt baix.

De nou, a nivell universitari també podem veure una forta diferència en quant al camp escollit. De nou, aquestes tries tindran conseqüències a nivell d'ocupabilitat, i també a nivell de salaris.

Taula 2.15 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis Universitaris, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i ascendència

CAMP	espanyola	estrangera
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	21.6%	5.9%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	18.4%	19.3%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	39.9%	25.3%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	7.4%	7.6%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	2.7%	5.3%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	12.3%	10.3%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	1.4%	1.7%
TOTAL CIÈNCIA I TECNOLOGIA	23.8%	24.9%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	9%	8.9%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	14%	22.1%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	11.3%	13.5%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	2%	5.4%
TOTAL HUMANITATS, SOCIALS I JURÍDIQUES	36.2%	49.9%
Error	3.3%	8.2%

Font: ECEPOV 2021. INE

Pel que fa a les diferències per nacionalitat, trobem diferències rellevants segons l'ascendència, encara que totes elles han de ser llegides tenint en compte que el marge d'error per als fills d'estrangers és d'un 8%: al primer grup, un percentatge molt major dels espanyols (22%) que els d'ascendència estrangera (6%+/-8%) trien estudis de magisteri, mentre que els percentatges de joves que han triat estudis de salut i serveis socials són similars (un 18-19%). Al segon grup, trobem un percentatge virtualment idèntic de titulats de tots els grups d'estudis. Tant espanyols com estrangers trien en igual mesura estudis de ciències, tecnologia, enginyeries, etc. Al tercer grup, trobem una major proporció de fills d'estrangers (un 50%, front a un 36% entre els espanyols), fonamentalment impulsat per la major proporció de fills d'estrangers que han triat graus de ciències socials (un 22% front a un 14% dels d'ascendència espanyola)

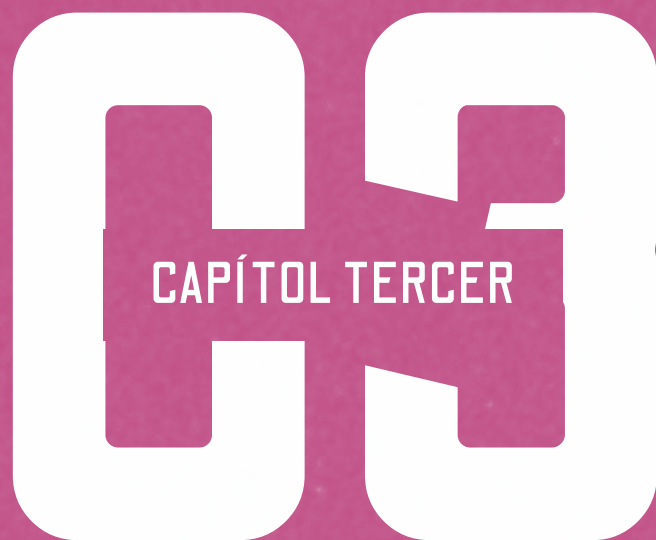
Taula 2.16 : Distribució de la població valenciana (25-34) amb nivell d'estudis Universitaris, segons camp (agregat en grans grups) dels estudis, i Nivell d'estudis dels pares

CAMP	Pares: Educació obligatòria	Pares: Batxillerat o FP	Pares: Universitaris
Educació (Magisteri, Educació Infantil, Pedagogia...)	24.4%	14.6%	16.7%
Salut i Serveis Socials (Medicina, Infermeria, Farmàcia, Treball Social...)	15.7%	18.5%	20.8%
TOTAL SERVEIS DEL BENESTAR	40.1%	33.1%	37.5%
Ciències (Biologia, Química, Física, Matemàtiques...)	7.7%	8.2%	6.6%
Tecnologies de la informació i comunicacions (Xarxes, Administració bases dades, anàlisi programari)	3%	5.6%	1.1%
Arquitectura, Construcció, Formació Tècnica i Indústries (Mecànica, Metall, Electrònica, Disseny, Confecció, Alimentació, etc., incloses Enginyeries d'aquests camps)	5.1%	15%	16.5%
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Veterinària (inclosa Enginyeria Agrònoma o similar)	2.3%	0.9%	1.4%
TOTAL CIÈNCIA I TECNOLOGIA	18.1%	29.7%	25.5%
Arts i Humanitats (Història, Llengües, Imatge i So...)	7.9%	11.7%	6.2%
Ciències socials (Administració, Psicologia, Economia, Periodisme...)	20.7%	11.5%	15.4%
Negocis i Dret (Comptabilitat, Finances, Màrqueting, Secretariat...)	9.4%	11.2%	13.6%
Uns altres serveis (Turisme, Hostaleria, Perruqueria, Ensenyament Nàutic, Militar...)	3.8%	2.7%	1.7%
TOTAL HUMANITATS, SOCIALS I JURÍDIQUES	41.7%	37.1%	37%
Error	5.3%	5.3%	5.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

Pel que fa a les diferències per nivell d'estudis dels pares, trobem al menys dues tendències significatives: La primera és la major tendència entre els fills de pares amb estudis obligatoris a estudiar Magisteri (un 24%, front a un 15-17% dels fills de pares més instruïts), així com la seua menor tendència a estudiar estudis de la branca de Salut i Serveis Socials (un 16% front a un 19-21%, que segurament marcaria una diferència molt més intensa si poguérem desagregar els estudis de Medicina de la resta). Per altra banda, els fills de pares amb estudis bàsics estudien en molta menor mesura Arquitectura i Enginyeries (un 5%) que els fills de pares amb major nivell d'instrucció (un 15-17%); la diferència no es tan intensa per a la resta de titulacions de la branca.

Finalment, els fills de pares sense estudis es troben molt més presents a les carreres de Ciències Socials (un 21%) que els fills de pares amb ensenyaments post obligatoris (11,5%) o Universitaris (15,4%). També es troben menys presents en les titulacions de negocis i Dret (un 9%) que els fills de pares universitaris (un 14%).

CAPÍTOL TERCER

ACTIVITAT

TRAJECTÒRIES JUVENILS
DE TREBALL PRODUCTIU,
REPRODUCTIU I ATUR

ASPECTES CLAU: POBLACIÓ ESTUDIANT

- Ha augmentat molt la proporció de joves que es troben inactius per motiu d'estudis: per al conjunt de la joventut (16 a 34 anys) ha augmentat del 14% al 27% entre 2007 i 2024.
 - » El 80% dels joves valencians de 16 a 19 anys estan estudiant. Abans de la crisi, només un 53% estudiava (A la resta d'Espanya, un 61%)
 - » Les xiques allarguen més els seus estudis (un 56% està estudiant dels 16 als 24, front a un 52% dels xics). També estudien més els nascuts a Espanya (un 57%) que els estrangers (un 41%), tot i que la distància s'ha retallat.
 - » Els fills de pares universitaris estudien més (un 75,6% dels joves de 16 a 24) que els de pares poc formats (un 50%)
 - » Els joves de ciutat estudien més (65-66%) que els dels municipis de menys de 50.000 habitant (58%)
 - » Per comarques, a les Marines només un 45% dels joves de 16 a 24 anys estan estudiant, i al Baix Segura un 46%. Al Comtat, l'Alt Maestrat, els Ports i el Racó d'Ademús són més d'un 55%

ASPECTES CLAU: POBLACIÓ OCUPADA

- Només la meitat (un 52%) dels joves valencians treballaven a 2024. La taxa ha baixat 16 punts des d'abans de la crisi
 - » La taxa varia molt amb l'edat: només un 9% dels menors de 20 anys treballen (abans de la crisi eren un 26%, ara tothom està estudiant).
 - » Entre els joves de 20 a 24 anys un 46% està treballant (abans eren un 60%). Els joves de 25 a 29 anys tenen una taxa del 70%, i els de 30 a 34, del 74%. Es confirma la necessitat de considerar dues etapes diferenciades: 16-24 i 25-34
 - » La taxa varia amb el sexe (un 8% favorable als homes entre els majors, de 25 a 34 anys). La bretxa s'ha tancat respecte a abans de la crisi (14 punts)
 - » Els nascuts a l'estranger comencen a treballar abans (35% treballen dels 15 als 24 anys; 28% entre els espanyols), però després tenen menys opcions de treballar (taxa de 66% dels 25 als 34 anys front a 76% entre els espanyols)
 - » Les persones amb estudis superiors tenen una taxa d'ocupació més alta que les que tenen estudis bàsics. Esta diferència és molt més ampla entre les xiques (79% front a 44% per al grup d'edat de 25 a 34 anys) que entre els xics (80% front a 69%)
 - » Els titulats en oficis tècnics (de 25 a 34 anys) tenen una taxa d'ocupació del 77%, front als titulats de la resta de branques, amb taxes entre el 67% i el 71%
 - » Les persones que resideixen a municipis menuts tenen una taxa d'ocupació del 70%, front als que viuen a les ciutats (63%-66%)
 - » Per comarques, les Marines, l'Alacantí i el Baix Segura són els territoris amb menor taxa d'ocupació (dels 25 als 34 anys: només un 51-57%. Els Ports, l'Alt Maestrat i l'Alcalatén, estan totes per damunt del 75%)

- Un 9% dels joves valencians estudia i treballa al mateix temps. Es una taxa més elevada que a la resta d'Espanya i que no ha fet més que créixer des de 2015, especialment amb la pandèmia
- » Sobre tot són joves de 20 a 24 anys (un 12%), i xiques (un 12% en el grup d'edat de 16 a 24). Tant espanyols com estrangers.

ASPECTES CLAU: POBLACIÓ ATURADA

- La taxa d'atur de la joventut valenciana es va situar, l'any 2024 (mitjana anual), en un 18% de la població activa de 16 a 34 anys. L'atur mostra encara una tendència a la baixa des de la pandèmia.
- » L'atur és més intens entre els joves de 16 a 19 anys (41%) i entre els de 20 a 24 anys (22%), i més moderat entre els de 25 a 29 anys (17%) i els de 30 a 34 anys (14%)
- » No hi ha diferència en les taxes d'atur d'homes i dones
- » Els estrangers tenen una taxa d'atur major (un 22%) que els nascuts a Espanya (17%). Esta diferència s'ha reduït des de la crisi
- » Les persones amb estudis bàsics tenen una taxa d'atur més elevada (25%) que la dels joves amb estudis post-obligatoris (21%) i sobre tot, la dels superiors (13%) (franja de 25 a 34 anys). El nivell d'estudis genera diferències sobre tot entre les dones (30% vs 12%; entre els homes són de 24% vs 14%).
- » Els titulats de branques tècniques tenen una taxa d'atur d'un 13,6% (joves de 25 a 34 anys), front a un 20% entre els titulats d'Educació i Sanitat, un 24% entre els titulats de la resta de branques, i un 27,6% en els no especialitzats (nivell de batxillerat o inferior).
- » Les taxes d'atur registrat (25 a 34 anys) són d'un 26,4% a la Marina Baixa, i són superiors al 21% en el Vinalopó Baix i Mitjà, el Baix Segura i la Marina Baixa. Només un 10% dels joves dels Ports i l'Alt Maestrat estan inscrits com a demandants d'ocupació. La taxa també es baixa a la Vall d'Albaida, l'Alcalatén, la Plana d'Utiel o la Plana Baixa

ASPECTES CLAU: ALTRES INACTIVITATS

- Només un 9% dels joves de 16 a 34 anys es troba inactiu per un motiu diferent a cursar estudis reglats. Les situacions més comunes són estudiar (però no estudis reglats; un 3.2%), i ser mestressa de la llar (un 4.1%).
- » Entre les dones més joves, la figura de la mestressa de la llar quasi ha desaparegut (només un 2% ho són). Però una de cada deu joves valencianes de 25 a 34 anys es dediquen en exclusiva a les tasques de la llar. Sobre tot són xiques nascudes a l'estranger (un 17- 20% entre les més majors, i un 7-10% entre les més joves són mestresses de la llar). Entre les xiques nascudes a Espanya, només un 5% de les més majors (i un 1% de les més joves) es mestressa de la llar
- » Entre els homes, només un 2% es dedica a aquesta activitat.

ASPECTES CLAU: CONDICIONS DE FEINA

- La taxa de temporalitat dels joves (16-34) s'ha desplomat amb la reforma laboral del 2021, des del 45% de 2021 a l'actual 26% (mitjana de 2024).
 - » La major taxa de temporalitat la trobem entre les xiques de 16 a 24 anys: un 42%. Els xics més majors (25 a 34) tenen la taxa més baixa, amb un 19%
 - » El fet de tindre un contracte temporal ha perdut pes com a indicador de precarietat laboral: no marca diferències per lloc de naixement ni nivell d'estudis
- La reforma laboral no ha aconseguit reduir la inestabilitat laboral: a 2021, l'antiguitat mediana per als treballadors joves (16 a 34 anys) era de 21 mesos, i a 2024, continua sent de 20 mesos.
- La taxa de parcialitat de la joventut s'ha mantingut prou estable al voltant del 25% (cinc punts més que a la resta d'Espanya)
 - » El principal motiu per treballar a temps parcial és no trobar una feina de jornada completa (45% dels casos), però ha guanyat molt de pes el fet de compatibilitzar feina i estudis (un 34%). Ha perdut pes la parcialitat per motius de cura de fills o altres familiars (un 4% actualment).
 - » Entre la gent més jove (16-24), el motiu majoritari és compatibilitzar feina i estudis. Entre els més majors majoritàriament es deuen a no trobar feina a temps complet, tot i que entre les xiques, algunes ho fan encara per motiu de cura
- Ha augmentat la proporció de persones joves (de 16 a 34 anys) que són assalariades del sector públic, d'un 7% dels ocupats a 2005 a un 12% a 2024. Per altra banda, es redueixen els autònoms i empresaris (d'un 11% a un 8%).
 - » Les que treballen més sovint al sector públic són les xiques de 25 a 34 anys (un 20%, front a un 10% dels xics de la mateixa edat), especialment si tenen estudis superiors (un 25%) i són espanyoles (un 28%). Només un 1% dels ocupats joves amb estudis bàsics treballa al sector públic, així com només un 3% dels nascuts a l'estranger.
- Per sectors, ha crescut l'ocupació als Serveis prestats per l'Administració pública o similars (d'un 11% a un 21%). Per altra banda, s'han perdut moltes ocupacions a la construcció (d'un 16% a un 6%).
- Per ocupacions, han augmentat les ocupacions tècniques i professionals científiques, i paral·lelament també els treballadors de serveis. S'han perdut feines amb qualificacions mitjanes, sobre tot, els treballadors semi-qualificats de la indústria i la construcció
 - » Les proporcions de professionals són més altes entre les xiques, però també les de treballadores dels serveis. La pràctica totalitat dels treballadors semi-qualificats de la indústria i la construcció, i els operadors de maquinària, són homes. Els nascuts a l'estranger es concentren entre les ocupacions elementals, i els nascuts a Espanya entre els tècnics i professionals.
- Un 30% dels joves valencians amb titulació superior està sobrequalificat; és a dir, que treballa en una feina que no requereix tanta formació, tot i que la taxa està baixant.
 - » La sobrequalificació afecta més als xics, i a les persones nascudes a l'estranger

ASPECTES CLAU: TREBALL REPRODUCTIU

- Una proporció important de xics continuen sense assumir de forma equilibrada la seua responsabilitat a les tasques de la llar:
 - » Ja des de la llar d'origen, només un 28% es fa responsable de al menys una part important de les tasques, front a un 49% entre les xiques.
 - » Quan viuen en parella, només un 67% assumeix una part important, mentre que el 33% restant fa poc o res; com a contrapart, el 38% de les xiques han d'assumir la major càrrega de les tasques (virtualment cap xic ho fa)
- Pel que fa a la cura, la imatge és semblant: només la meitat dels xics es fan càrrec de la cura dels seus fills en termes d'igualtat plena, i un 40% de les xiques han d'assumir una part majoritària de la cura

TREBALL SEGONS L'ECEPOV

Situacions d'activitat auto declarades

En primer lloc, anem a fer una primera anàlisi de les dades que ens proporciona l'ECEPOV sobre la situació d'activitat. Tot i que els indicadors que ens proporciona l'enquesta (per exemple, la taxa d'atur) no es corresponen amb les taxes d'atur oficials harmonitzades per Eurostat, ens permetrà comparar les situacions d'activitat en funció d'altres variables rellevants que hem introduït al nostre anàlisi fins ara, com l'ascendència o el nivell d'estudis dels pares.

La distribució de freqüències global, per als joves de 16 a 29 anys, i per als diferents grups d'edat que hem anat diferenciant fins ara és la següent:

Taula 2.17 : Distribució de la població valenciana segons situació d'activitat auto declarada i edat

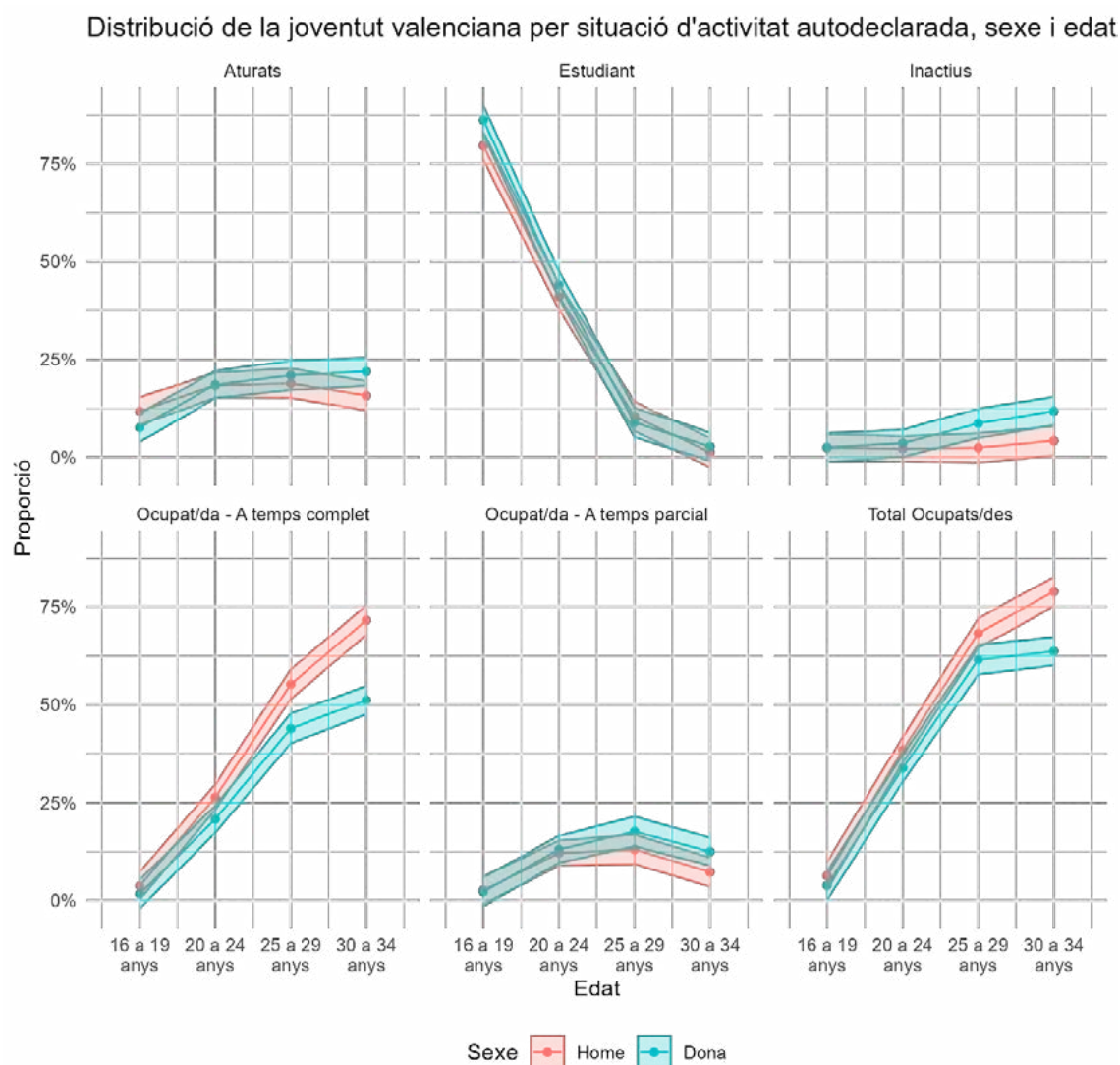
SITLAB	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 16 a 34 anys
Ocupat/da - A temps complet	2.7%	23.7%	49.7%	61.3%	36.8%
Ocupat/da - A temps parcial	2.4%*	12.6%	15.3%	9.9%	10.5%
Estudiant	82.7%	42.5%	9.6%	1.9%*	30.7%
Aturat/da - Ha treballat anteriorment	3.5%	12.1%	17.4%	16.9%	13.1%
Aturat/da - No ha treballat anteriorment	6.3%	6.4%	2.5%*	2%*	4.1%
Jubilat/da, prejubilat/ada				0.1%*	0%*
Incapacitat/da permanentment per treballar	0.3%*	0.6%*	0.5%*	1.2%*	0.7%*
Dedicat/da a les tasques de la llar	0.4%*	1.3%*	2.6%*	3.8%	2.2%
Un altre tipus d'inactivitat	1.7%*	1%*	2.3%*	2.9%	2%
Marge d'error	2.5%	2.3%	2.7%	2.6%	1.3%

Font: ECEPOV 2021. INE
*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Podem comprovar com el 47,3% de la joventut valenciana de 16 a 29 anys declara estar treballant. Tenim, a més, un 30.7% de joves estudiant, i un 17.2% que declaren estar a l'atur, sent la resta (un 4.8%) joves en diferents situacions d'inactivitat. Com és natural en comparar un segment poblacional que es troba immers en un procés de transició social, les proporcions canvien en funció del grup d'edat analitzat: entre els menors de 20 anys, només trobem un 5.1% d'ocupats i un 9.8% d'aturats, mentre que entre els que tenen de 25 a 29 anys, les proporcions són d'un 65% i un 20%, respectivament, i entre el grup d'edat de 30 a 34 anys, un 71,2% i un 19%, respectivament

Situacions d'activitat auto declarades per edat i sexe

A continuació, agruparem els diferents tipus d'inactius, per una banda, i els diferents tipus d'ocupats, per altra, per fer una anàlisi combinada, d'edat i sexe

Font: ECEPOV 2021. INE

Taula 2.18 : Distribució de la població valenciana segons situació d'activitat auto declarada, sexe i edat

SEXO	Activitat	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 16 a 34 anys
Home	Aturats	11.8%	18.4%	18.9%	15.7%	16.4%
	Estudiant	79.6%	41%	10.4%	1.2%*	30.2%
	Inactius	2.4%*	2.2%*	2.4%*	4.2%	2.8%
	Ocupat/da - A temps complet	3.7%	26.4%	55.3%	71.7%	41.6%
	Ocupat/da - A temps parcial	2.6%*	12.1%	13.1%	7.3%	9%
	Marge d'error	3.5%	3.2%	3.8%	3.7%	1.8%
Dona	Aturats	7.6%	18.5%	20.9%	21.9%	18%
	Estudiant	86.2%	44.1%	8.9%	2.7%*	31.2%
	Inactius	2.5%*	3.5%	8.6%	11.8%	7%
	Ocupat/da - A temps complet	1.6%*	20.8%	44%	51.2%	31.9%
	Ocupat/da - A temps parcial	2.2%*	13.1%	17.6%	12.5%	11.9%
	Marge d'error	3.7%	3.4%	3.8%	3.6%	1.8%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

A la taula, i a la gràfica podem comprovar com les diferències en la dedicació laboral de xics i xiques no són massa marcades. Tot i així, encara trobem diferències a la proporció d'Ocupats, superior entre els xics sobre tot al grup dels 25 als 29 anys (Un 68,4% dels xics treballen front a un 61,6% de les xiques, i a més el percentatge de temps parcial és significativament superior entre les xiques), i més encara a la franja dels 30 als 34 anys (Un 79% dels xics treballen, front a un 63.7% de les xiques, tot i que en este segment la importància del temps parcial ha baixat) Tant als 25-29 com als 30-34 anys, la proporció de xiques inactives és prou major (8.6% i 11.8%, respectivament) que entre els xics (2.4% i 4.2%). A més, entre les xiques de 30 a 34 anys també trobem més aturades (21.9%) que entre els xics de la mateixa edat (15.7%).

Tot i que realitzarem una anàlisi més profunda i detallada de la situació al mercat laboral de xics i xiques joves fent servir la EPA, aquestes dades ens donen alguns primers indicis de la realitat de l'ocupació jove: nivells d'atur significatius, i una menor taxa d'ocupació dels xics, respecte a les xiques, entre les que encara trobem una proporció significativa d'inactives, segurament degut a la coincidència amb les responsabilitats de criança i altres càrreges de treball reproductiu

Situacions d'activitat auto declarades per edat i lloc de naixement

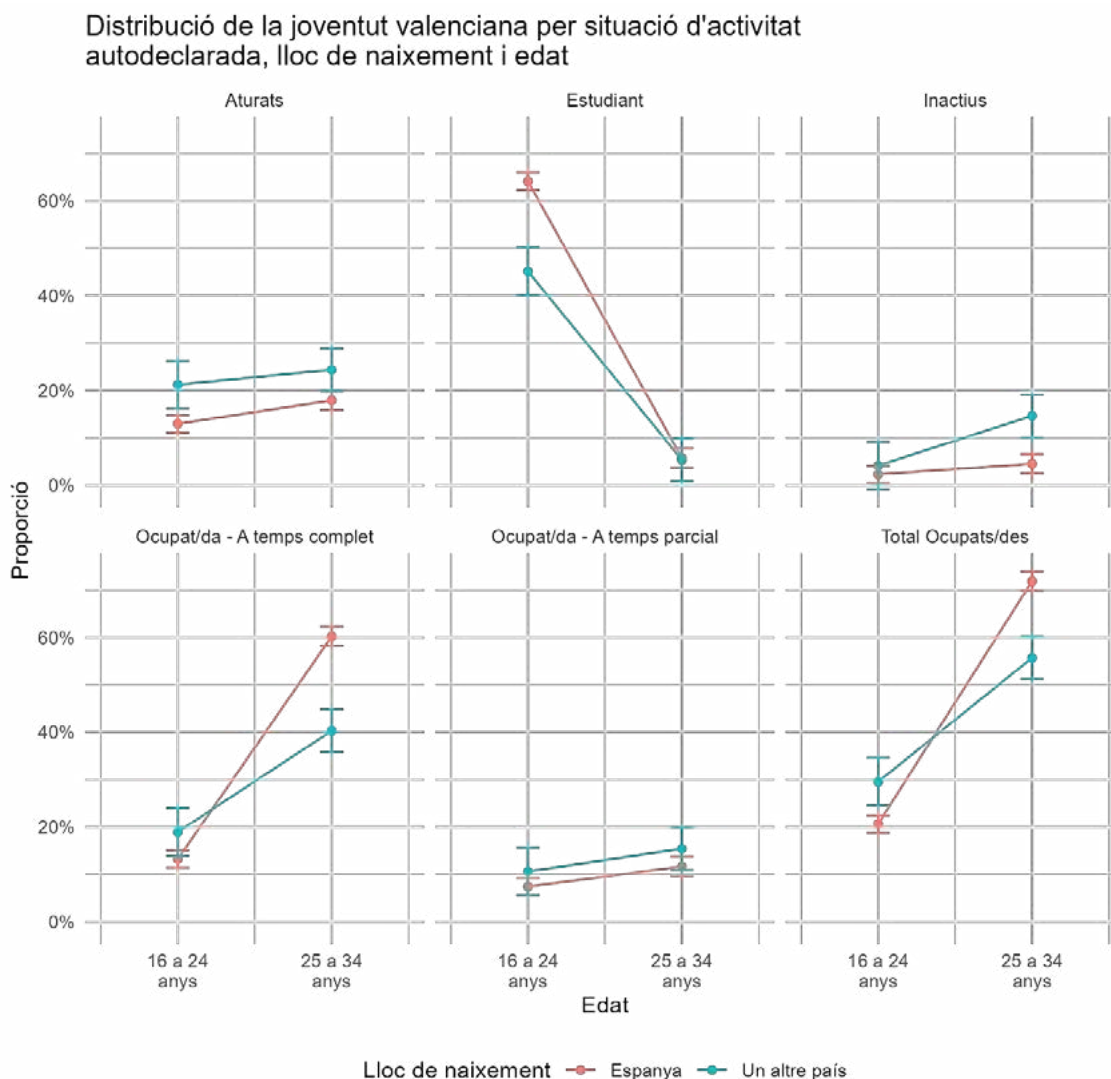
A continuació, realitzarem una anàlisi combinada, d'edat i lloc de naixement. No obstant, degut a l'elevat marge d'error de les estimacions per als nascuts a l'estranger, agruparem les franges d'edat en dos.

Taula 2.19 : Distribució de la població valenciana segons situació d'activitat auto declarada, lloc de naixement i edat

Lloc de Naixement	Activitat	De 16 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 16 a 34 anys
Espanya	Aturats	12.9%	17.9%	15.6%
Espanya	Estudiant	64.1%	5.7%	32.9%
Espanya	Inactius	2.3%	4.5%	3.5%
Espanya	Ocupat/da - A temps complet	13.2%	60.2%	38.3%
Espanya	Ocupat/da - A temps parcial	7.4%	11.6%	9.7%
Espanya	Marge d'error	1.8%	2%	1.4%
Un altre país	Aturats	21.2%	24.4%	23%
Un altre país	Estudiant	45.1%	5.3%	22.4%
Un altre país	Inactius	4.1%*	14.6%	10.1%
Un altre país	Ocupat/da - A temps complet	18.9%	40.3%	31.2%
Un altre país	Ocupat/da - A temps parcial	10.6%	15.4%	13.3%
Un altre país	Marge d'error	5%	4.5%	3.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

Podem veure clarament com les trajectòries d'inserció laboral d'aquells joves nascuts a Espanya i d'aquells nascuts a l'estranger són significativament diferents:

En primer lloc, entre el grup d'edat més jove (de 16 a 24 anys), trobem més estrangers aturats (21.2% front a un 12.9% dels Espanyols) i ocupats (un 30.5% front a un 20.6% dels espanyols), i molts més espanyols estudiant (un 64.1% front a un 45% dels estrangers).

No obstant, al grup d'edat següent, és molt més comú entre els espanyols estar ocupats (un 71.8%, front a un 55.7% dels estrangers), i entre els nascuts a l'estranger és molt més comú estar a l'atur (un 24.4% front a un 17.9%) o inactiu (Un 14.6% front a un 4.5% entre els espanyols).

De nou, més endavant podrem comprovar amb més detall, amb dades de la EPA, aquestes tendències.

Situacions d'activitat auto declarades per edat i nivell d'estudis dels pares

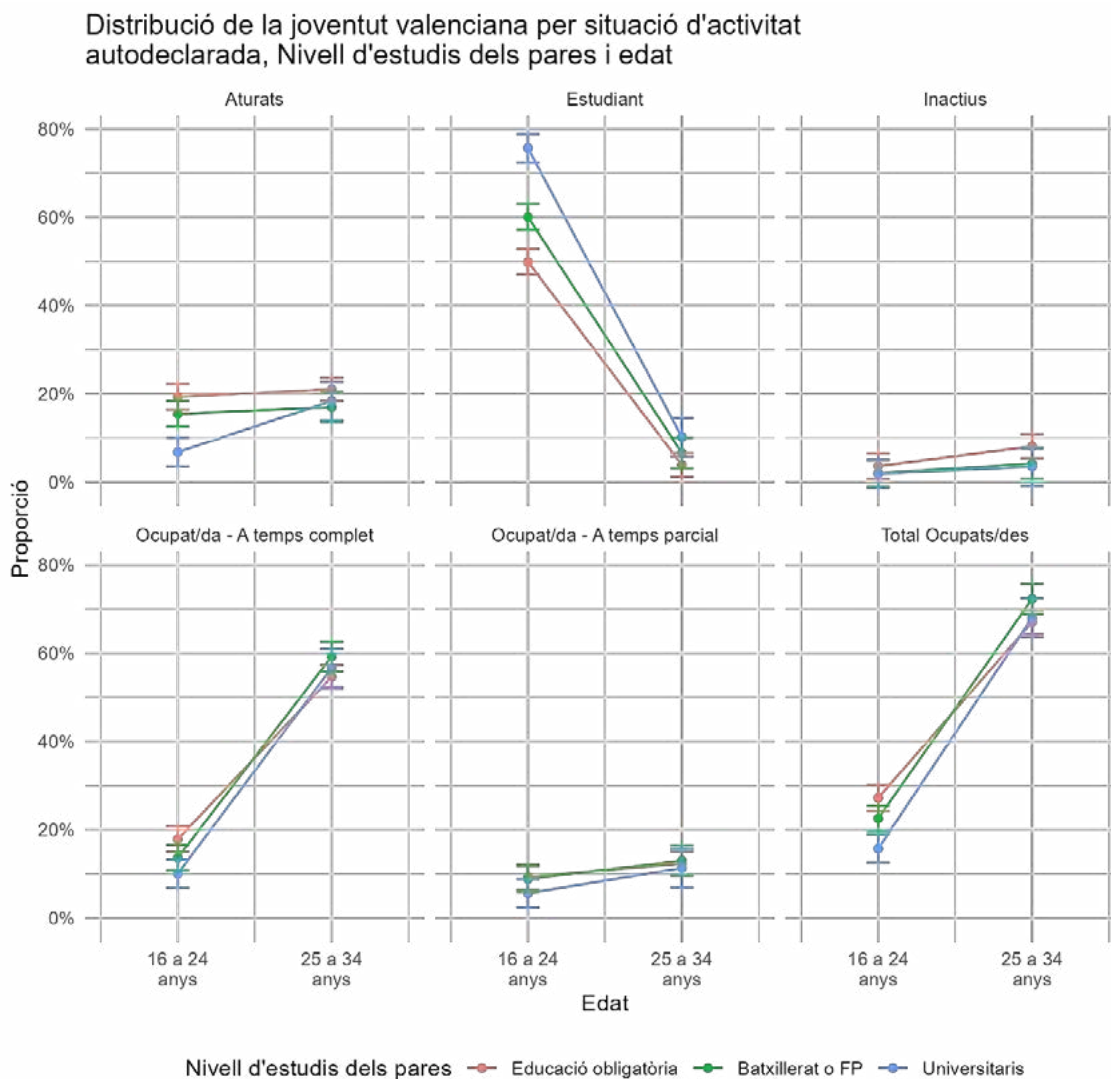
A continuació, realitzarem una anàlisi combinada, d'edat i nivell d'estudis dels pares. No obstant, de nou degut a l'elevat marge d'error, agruparem les franges d'edat en dos.

Taula 2.2 : Distribució de la població valenciana segons situació d'activitat auto declarada, **NIVELL D'ESTUDIS DELS PARES** i edat

estudis_pares	Activitat	De 16 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 16 a 34 anys
Educació obligatòria	Aturats	19.3%	21%	20.3%
Educació obligatòria	Estudiant	49.9%	3.9%	21.9%
Educació obligatòria	Inactius	3.6%	8.1%	6.3%
Educació obligatòria	Ocupat/da - A temps complet	17.9%	54.7%	40.2%
Educació obligatòria	Ocupat/da - A temps parcial	9.3%	12.4%	11.2%
Educació obligatòria	Marge d'error	2.9%	2.7%	2%
Batxillerat o FP	Aturats	15.4%	17%	16.2%
Batxillerat o FP	Estudiant	60%	6.5%	33.6%
Batxillerat o FP	Inactius	2%*	4.2%	3.1%
Batxillerat o FP	Ocupat/da - A temps complet	13.7%	59.3%	36.2%
Batxillerat o FP	Ocupat/da - A temps parcial	8.9%	13%	10.9%
Batxillerat o FP	Marge d'error	2.9%	3.4%	2.2%
Universitaris	Aturats	6.8%	18.3%	11.8%
Universitaris	Estudiant	75.6%	10.2%	46.9%
Universitaris	Inactius	1.8%*	3.5%*	2.6%*
Universitaris	Ocupat/da - A temps complet	10.1%	56.7%	30.5%
Universitaris	Ocupat/da - A temps parcial	5.7%	11.3%	8.2%
Universitaris	Marge d'error	3.2%	4.3%	2.6%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

En aquest cas la diferència no és tan clara:

En primer lloc, entre el grup d'edat més jove (de 16 a 24 anys), trobem més fills de pares sense estudis post obligatoris aturats (19.3% front a un 6.8% dels fills de pares universitaris) i ocupats (un 27.5% front a un 15.8% del grup de pares universitaris), mentre que els fills de pares més formats continuen estudiant en major proporció (un 75.6% front a un 50% dels fills de pares sense estudis).

No obstant, al grup d'edat següent, les diferències no són marcades: trobem una proporció prou important d'estudiants (un 10,2%) entre els fills de les classes més formades, així com un major nivell d'inactius entre els fills de pares sense estudis. No obstant, no hi ha diferències significatives en els nivells d'atur (entre un 17 i un 21% segons el grup) ni d'Ocupació (entre un 67% i un 72%)

Situacions d'activitat auto declarades segons el nivell d'estudis propi

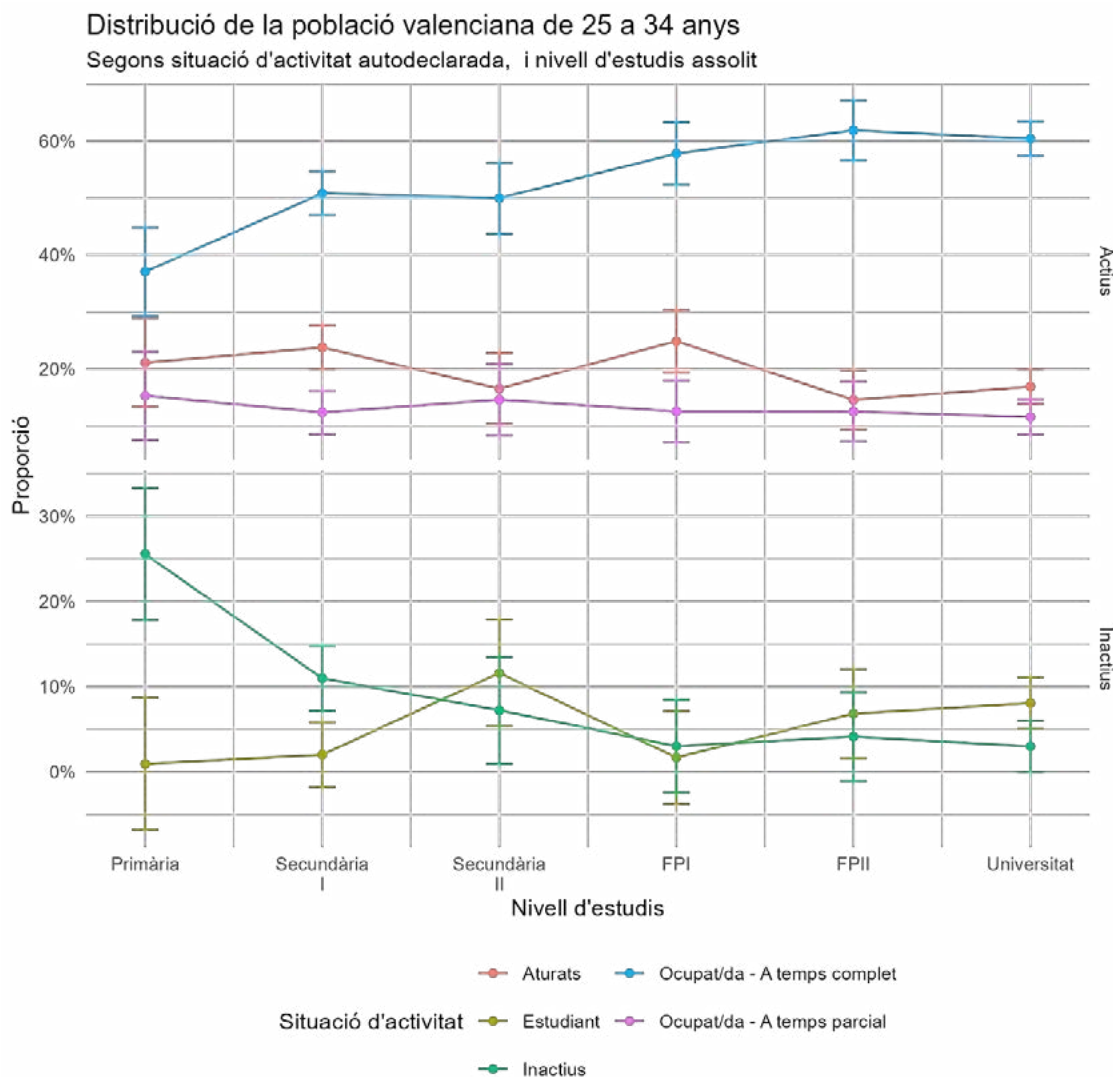
Finalment, farem una última anàlisi, relacionant-ho amb la darrera secció: comprovarem els nivells d'atur, inactivitat i ocupació, en funció del nivell d'estudis assolit. Això ens permetrà comprovar el vincle entre estudis i ocupabilitat. Com volem analitzar persones que hagen terminat els seus estudis, limitarem l'anàlisi a joves de 25 a 34 anys.

Taula 2.21 : Distribució de la població valenciana de 25 a 34 anys segons situació d'activitat auto declarada, i nivell d'estudis assolit

Activitat	Primària	Secundària I	Secundària II	FPI	FPII	Universitat
Aturats	21.1%	23.8%	16.6%	24.9%	14.6%	16.9%
Estudiant	0.9%*	2%*	11.6%	1.7%*	6.8%	8.1%
Inactius	25.6%	11%	7.2%	3%*	4.2%*	3%*
Ocupat/da - A temps complet	37.1%	50.8%	50%	57.8%	61.9%	60.4%
Ocupat/da - A temps parcial	15.3%	12.4%	14.6%	12.6%	12.6%	11.6%
Taxa d'atur	28.7%	27.3%	20.4%	26.1%	16.4%	19%
Marge d'error	7.7%	3.8%	6.2%	5.4%	5.2%	3%

Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

Font: ECEPOV 2021. INE

Al gràfic, i a la taula, podem comprovar com els joves que tenen una menor taxa d'atur (tenint en compte només als que treballen o busquen feina) una vegada han fet els 25 anys són els que han cursat una FP de grau superior, seguits dels universitaris. No obstant, els que han fet una FP de grau mitjà o no tenen estudis post obligatoris són els que major probabilitat tenen d'estar a l'atur. Per altra banda, la proporció d'ocupats (sumant temps complet i temps parcial) és major entre els que tenen, de nou una FP superior (74.5%) o estudis universitaris (72%), mentre que els que tenen menor probabilitat d'estar treballant són els que només tenen la primària (52.4%) o bé tenen només la ESO (63.2%) o el Batxillerat (64.6%)

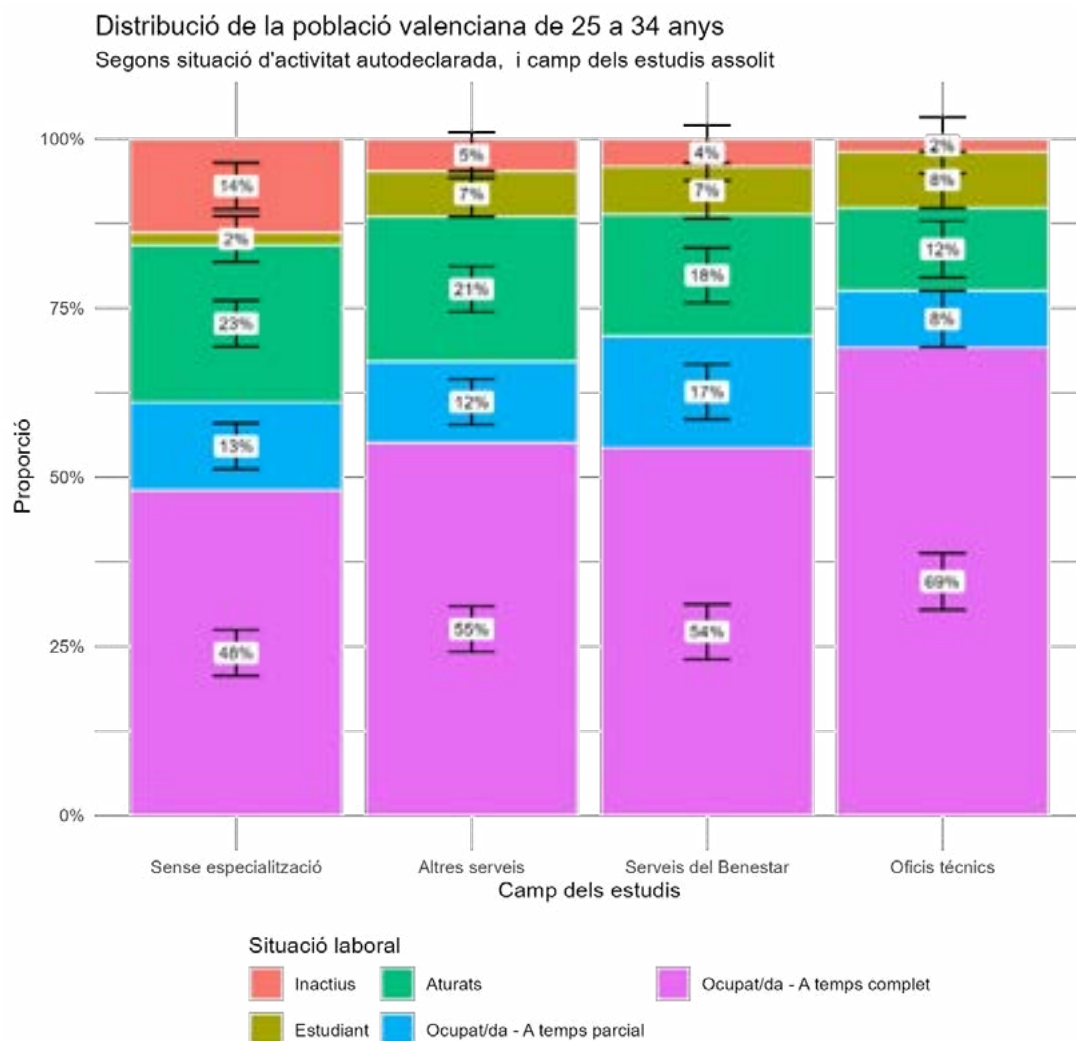
A més, la probabilitat d'estar inactiu augmenta exponencialment entre les persones amb menor nivell formatiu.

Situacions d'activitat auto declarades segons el camp d'estudis

Ara, anem a comprovar si el camp d'estudis afecta en algun sentit a aquests indicadors

Taula 2.22 : Distribució de la població valenciana de 25 a 34 anys segons situació d'activitat auto declarada, i camp dels estudis completats

Activitat	Altres serveis	Oficis tècnics	Serveis del Benestar	Sense especialització
Aturats	21.4%	12.2%	17.9%	23.2%
Estudiant	6.7%	8.3%	7.1%	1.8%*
Inactius	4.8%	1.9%*	4.1%*	13.9%
Ocupat/da - A temps complet	55.1%	69.2%	54.4%	48.1%
Ocupat/da - A temps parcial	12%	8.4%	16.5%	13%
Taxa d'atur	24.1%	13.6%	20.2%	27.6%
Marge d'error	3.4%	4.2%	4.1%	3.4%

Font: ECEPOV 2021. INE

En aquest cas no estem diferenciant entre nivells formatius, sinò entre titulats de diferents camps (entre els que tenen al menys una FP de grau mitjà). La dada de les persones “Sense especialització” es correspon amb la gent que té un nivell formatiu de batxillerat o menys.

A la taula, podem comprovar com els estudis que proporcionen una major protecció front a l'atur són els estudis tècnics i de Ciències, amb només un 14,2% d'Atur. Per altra banda, entre aquelles persones que si han cursat estudis especialitzats, aquells que tenen una major taxa d'atur són els que han cursat estudis d'Arts, Humanitats, Socials o Altres Serveis (un 23,5%), encara que la diferència respecte a les persones que han cursat estudis de la branca del benestar no és significativa.

Quant a la qualitat de l'ocupació, destaca el fet que els joves amb estudis tècnics tenen una molt elevada probabilitat de treballar a temps complet (un 71,1%), molt més elevada que la resta.

Situacions d'activitat per lloc de residència

Un altre aspecte que és important considerar a l'hora d'analitzar les diferències en les situacions d'activitat és l'hàbitat de la persona jove, és a dir, si viu en un poble, en una ciutat, etc. La següent taula mostra la distribució, segons la situació d'activitat auto percebuda, de la població valenciana de 25 a 34 anys segons el lloc de residència, considerant únicament la mida del municipi. De nou, ens fixem en la població de 25 a 34 anys perquè és aquella que ja està plenament integrada en el mercat laboral i ha finalitzat les seues trajectòries educatives. Això ens permet fer una millor comparació de les possibles diferències territorials sense que es barregen qüestions composicionals relacionades amb si un grup d'edat és més nombrós que l'altre.

Taula 2.23 : Distribució de la població valenciana de 25 a 34 anys segons situació d'activitat auto declarada, i lloc de residència

Activitat	De 50.000 habitants o menys	De 50.001 a 100.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	Més de 500.000 habitants
Aturats	16.5%	19.3%	26.1%	23.6%
Estudiant	5.8%	5%	4.9%	6.6%*
Inactius	8.1%	6.5%	5.1%	3.9%*
Ocupat/da - A temps complet	57.5%	57.3%	51.3%	51.7%
Ocupat/da - A temps parcial	12.2%	11.9%	12.6%	14.2%
Taxa d'atur	19.1%	21.8%	28.9%	26.4%
Marge d'error	3.2%	2.7%	4.9%	7.7%

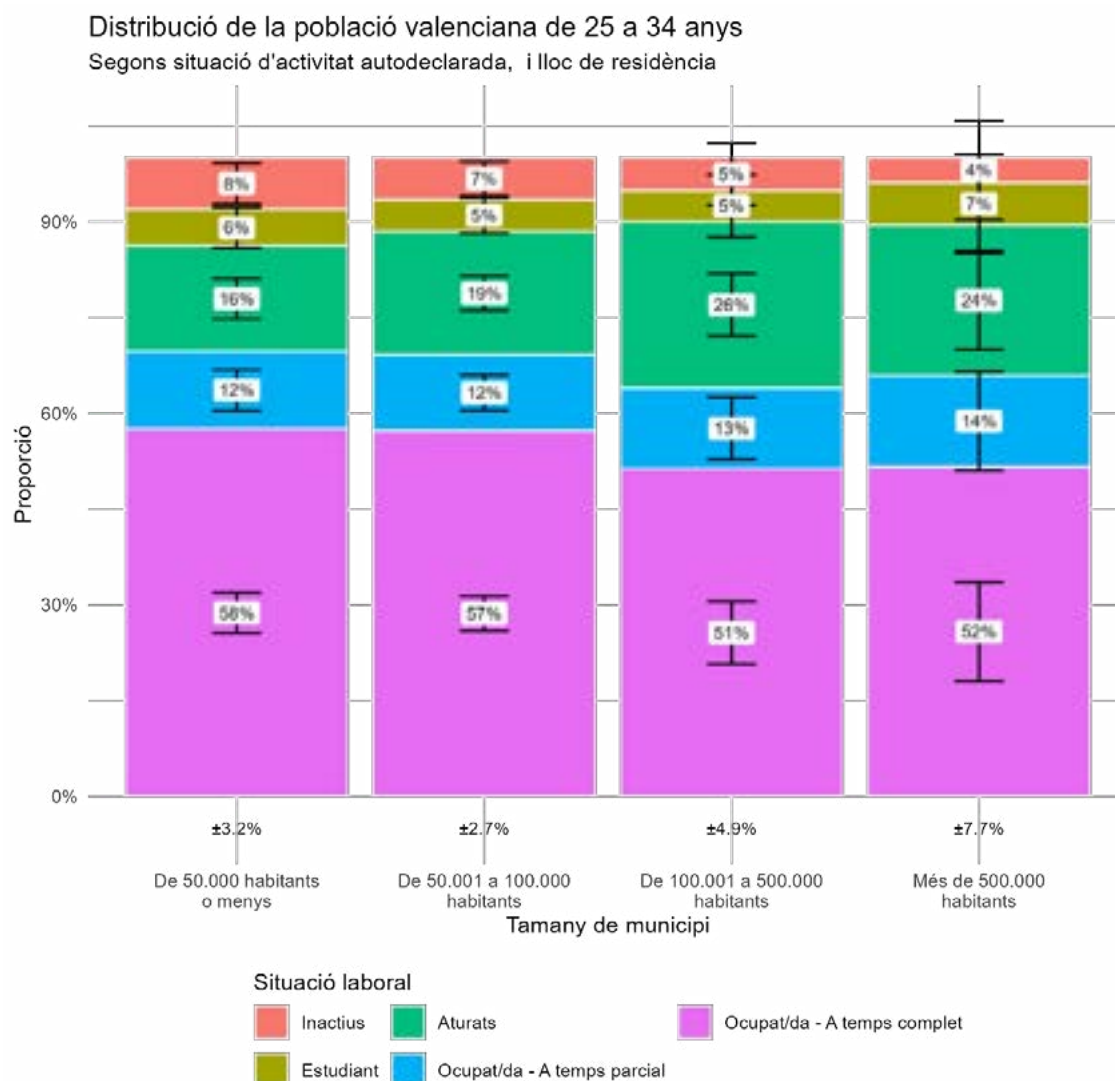
Font: ECEPOV 2021. INE

*: L'estimació es troba dins del marge d'error i no és fiable

En la taula veiem que els joves que viuen en municipis de menys de 50.000 habitants són els que tenen una menor taxa d'atur, mentre que els joves que viuen a la ciutat —en municipis de més de 100.000 habitants— són els que tenen una taxa d'atur més alta, arribant al 26,1 % en municipis com Castelló, Alacant i Elx.

A més, podem observar que hi ha un nombre important de joves inactius als pobles. És a dir, l'àmbit on hi ha una major proporció de joves que ni treballen, ni estudien, ni busquen feina és precisament el dels municipis de menys de 50.000 habitants. Tanmateix, també és en aquests municipis on trobem la major proporció de joves ocupats, tant a jornada completa com parcial. Un 70 % dels joves que viuen en municipis de menys de 50.000 habitants treballen, enfront del 63 % o 65 % dels que viuen a les grans ciutats.

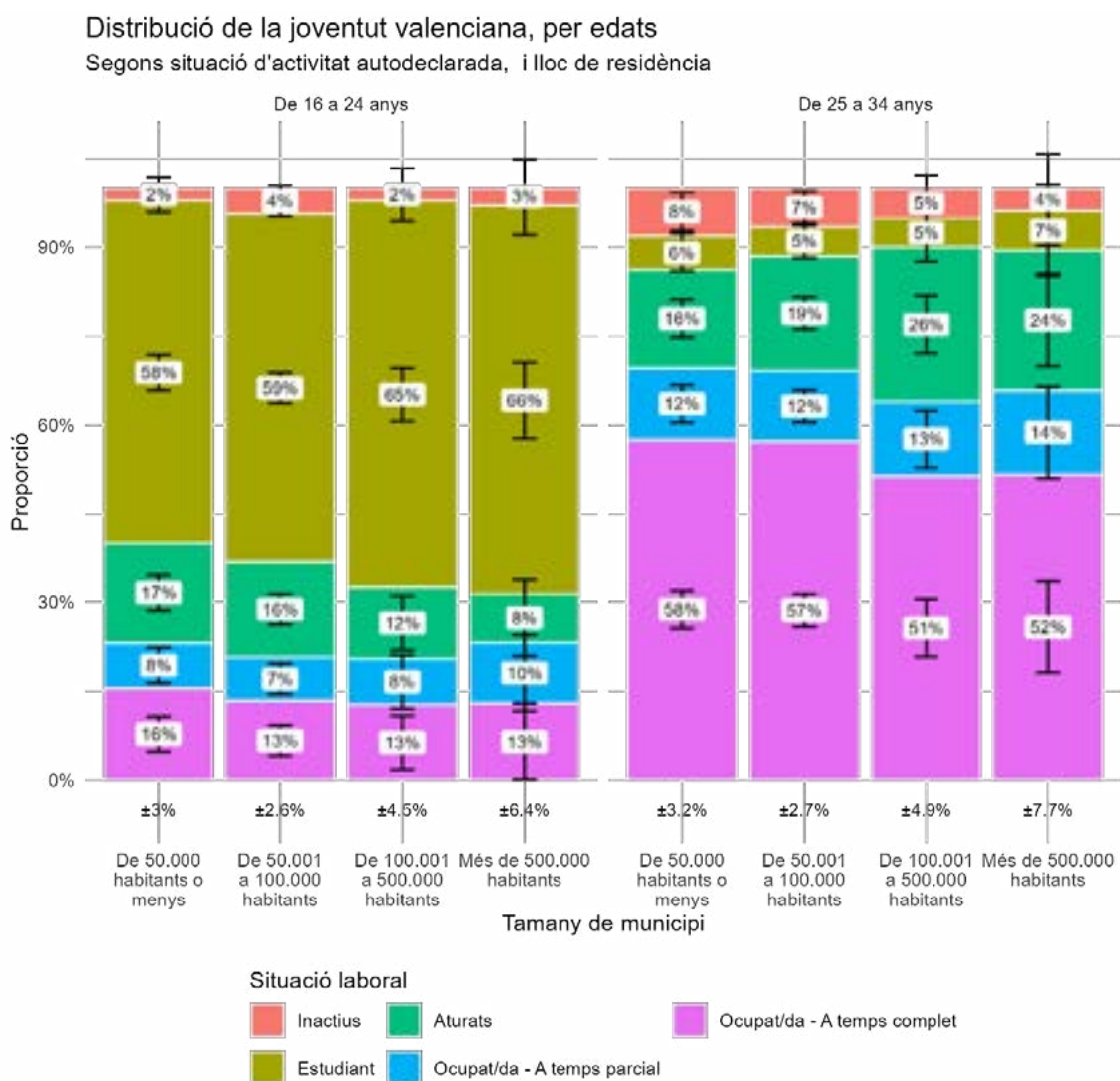
Podem veure com la taxa d'atur dels municipis de menys de 50.000 habitants és la més baixa de tots els àmbits quan considerem la taxa d'atur com el percentatge de persones aturades sobre el total de persones que o bé estan treballant o bé estan aturades, però excloent les persones inactives.

Font: ECEPOV 2021. INE

Situacions d'activitat per lloc de residència i edat

Ara bé, aquesta imatge canvia un poc si analitzem les diferències entre el grup d'edat més jove i el grup d'edat més gran, com podem observar en el gràfic següent.

Font: ECEPOV 2021. INE

En aquest gràfic veiem que, als municipis de menys de 50.000 habitants, els joves s'incorporen abans al món laboral que a les ciutats. Mentre que en aquests municipis un 58 % de les persones d'entre 16 i 24 anys està estudiant, als municipis més grans aquest percentatge puja fins al 65 % o 66 %, és a dir, gairebé 10 punts més.

A més, cal tenir en compte que als municipis menuts no només hi ha una major proporció de joves treballant en aquestes edats primerenques, sinó també una proporció més elevada de joves aturats entre els 16 i els 24 anys. En canvi, a les ciutats, en aquestes mateixes edats, la taxa d'atur és sensiblement més baixa.

Ara bé, com s'explica aquesta aparent contradicció entre la major taxa d'atur en les edats joves i la menor taxa d'atur que presenten les persones d'entre 25 i 34 anys als municipis menuts, tal com veiem a la part dreta del gràfic? Una possible explicació es troba en la qüestió de la migració. És probable que molts joves dels municipis petits que no troben un lloc adequat per a inserir-se en el mercat laboral opten per migrar a municipis de major mida en busca de millors oportunitats. Això podria estar provocant que la taxa d'atur augmente a les ciutats: no només per una possible major dificultat per accedir a una feina, sinó també perquè són més les persones que hi arriben a buscar-ne.

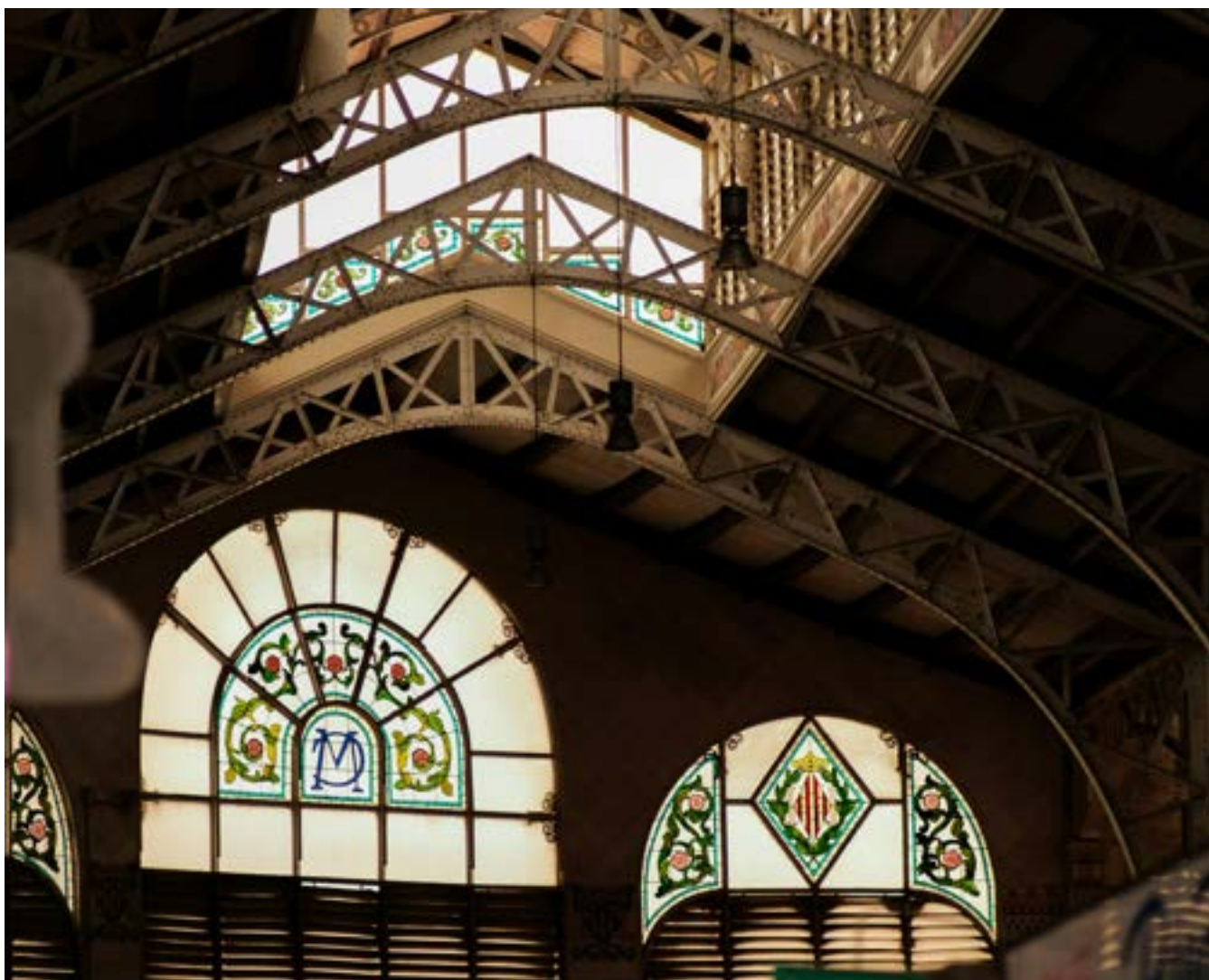
ACTIVITAT SEGONS TERRITORI [DADES DEL CENS]

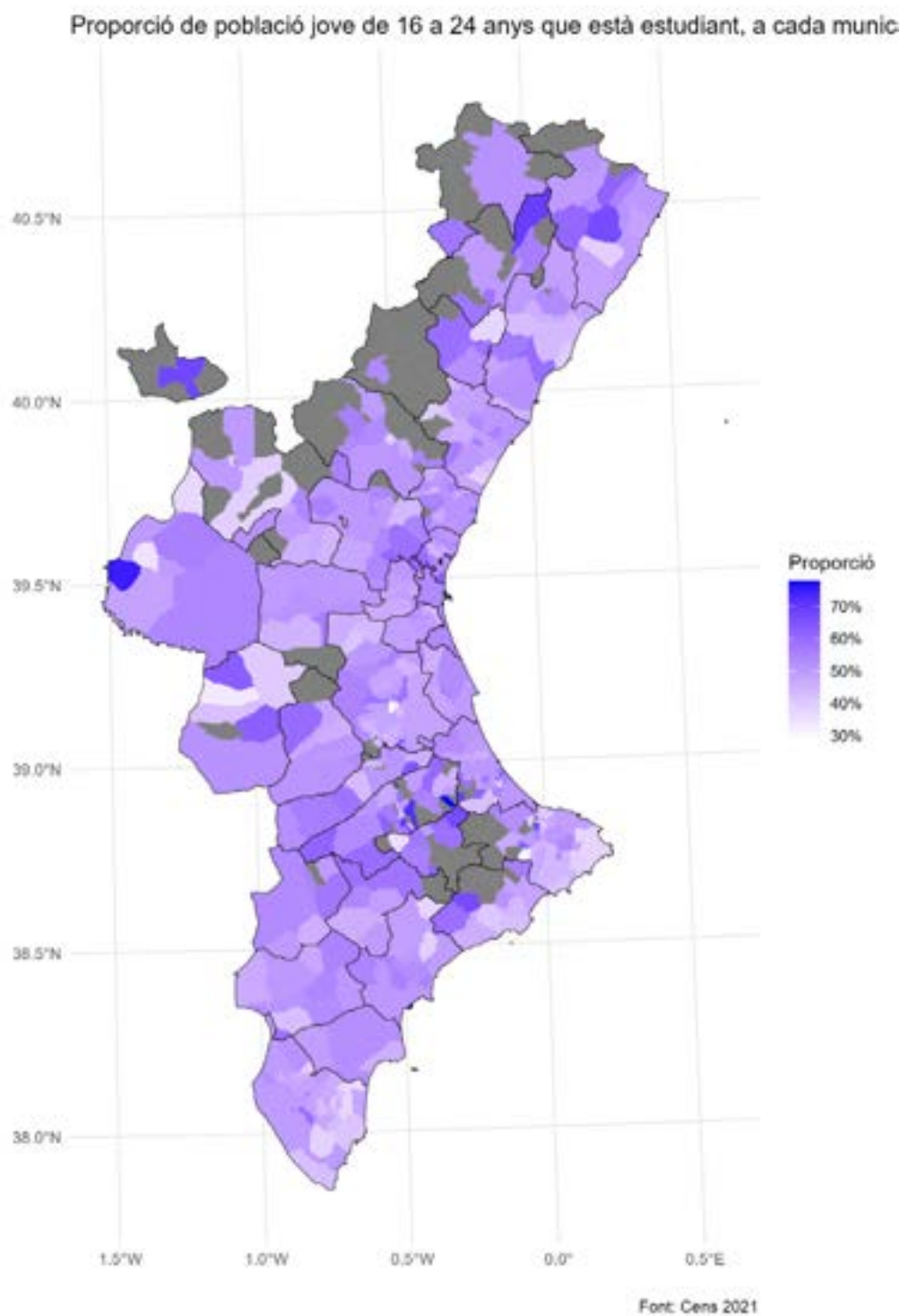
Joves de 16 a 24 anys que estan estudiant

Podem complementar aquestes dades amb una anàlisi territorial més detallada si analitzem la proporció de joves que estan estudiant, treballant o en atur en cada territori, utilitzant les dades del Cens de 2021.

Ara bé, cal tindre en compte que aquestes dades són lleugerament diferents de les de l'ECEPOV, ja que provenen de registres administratius. Això vol dir que el que es mesura és la situació registral de cada persona en un municipi determinat: si la Seguretat Social té constància que una persona treballa, si LABORA indica que està inscrita com a demandant d'ocupació, o si el sistema educatiu acredita que està cursant estudis oficials. Per tant, es tracta de dades objectives registrals i no d'auto declaracions, com passa a l'ECEPOV.

Amb aquesta consideració feta, podem centrar-nos en l'anàlisi de la situació de la joventut valenciana al territori. Comencem per la proporció de joves d'entre 16 i 24 anys que estan estudiant, segons municipi. Al mapa següent podem observar com, una vegada més, hi ha municipis amb població molt escassa —com és el cas de Catí o Ademús— on, pel baix volum de població, els percentatges poden aparèixer molt elevats. No obstant això, el que ens interessa més és el patró territorial més ampli: destaquen els municipis litorals de la província d'Alacant pel seu color més clar, cosa que indica una menor proporció de joves estudiant.

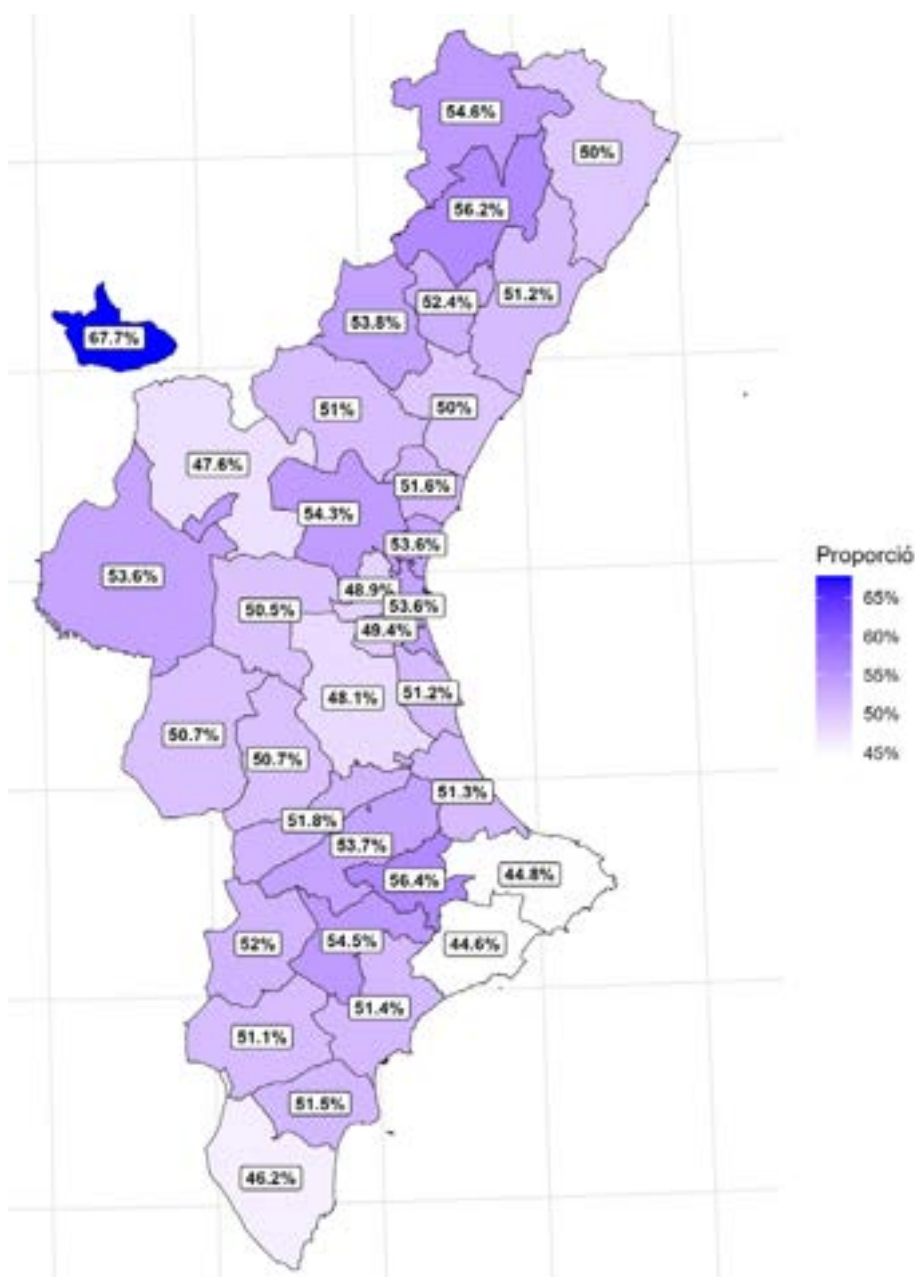

Aquest patró s'aprecia millor si passem al mapa següent, que mostra la proporció de joves d'entre 16 i 24 anys que estudien a cada comarca. Ara bé, cal aclarir que aquestes dades no reflecteixen la totalitat de la comarca, sinó únicament aquells municipis per als quals tenim informació. Així, per exemple, les dades del Racó d'Ademús o de l'Alt Millars corresponen només a un únic municipi per comarca (respectivament Ademús i Montanejos), mentre que en comarques com les Marines o el Comtat no s'inclouen els municipis més menuts que apareixien en gris al mapa anterior.

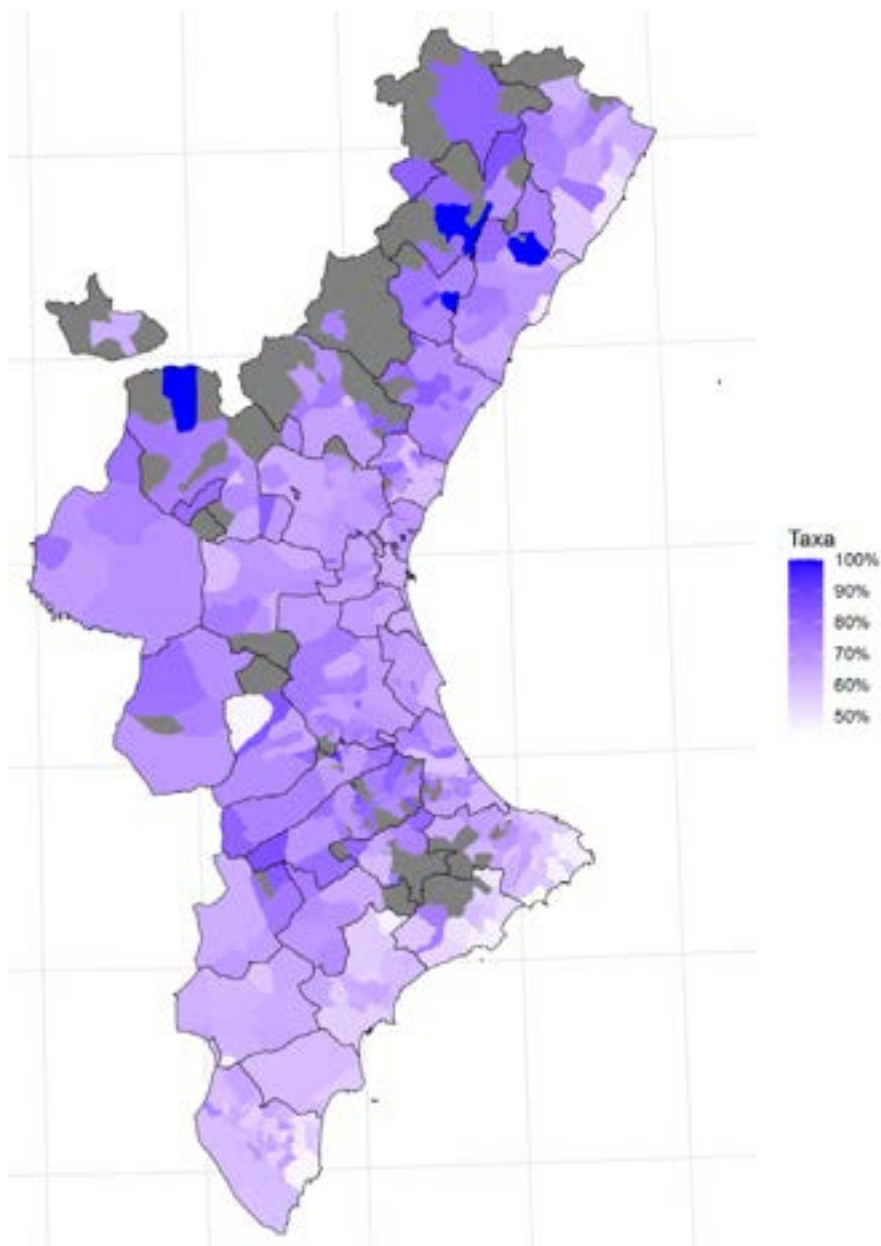
Tot i aquestes limitacions, aquest mapa ens ofereix una imatge general de la participació dels joves als estudis al llarg del territori valencià. I així podem destacar dues qüestions principals:

1. Les comarques amb menor participació educativa: Les dues Marines (Alta i Baixa) i el Baix Segura mostren una proporció especialment baixa de joves de 16 a 24 anys que continuen estudiant. Això pot estar indicant una major taxa d'abandonament educatiu prematur, ja que menys joves allarguen les seues trajectòries formatives. També cal esmentar els Serrans i la Ribera Alta, on la participació educativa és també força reduïda.
2. Les comarques amb major presència d'estudiants: Comarques com el Camp de Túria, el Comtat, l'Alcoià, l'Alt Maestrat o el Racó d'Ademús (tot i que només hi tenim dades d'Ademús) presenten una proporció molt més elevada de joves que continuen estudiant més enllà de l'etapa obligatòria. En resum, aquest mapa ens ajuda a entendre millor les dinàmiques territorials que condicionen les trajectòries formatives de la joventut valenciana.

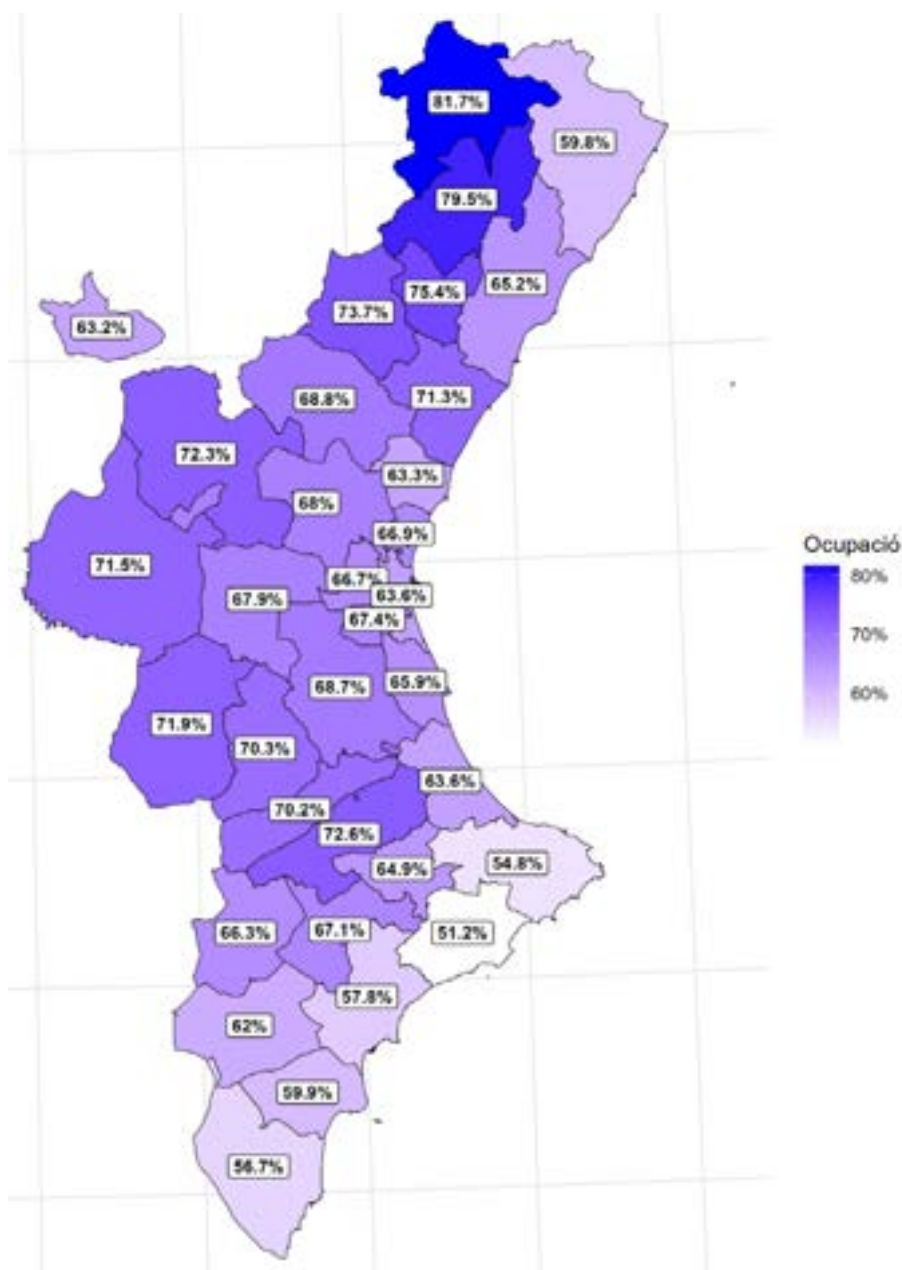
Taxa d'ocupació

En aquest segon mapa podem veure la proporció de joves de 25 a 34 anys de cada municipi que està ocupada, també de nou amb dades del cens procedents de registres.

El que podem veure en aquest cas és que, de nou, alguns municipis, tenen una taxa d'ocupació molt elevada, però degut a que són municipis menut. És el cas de Culla, Vilanova d'Alcolea, o Alpont, a la comarca dels Serrans, tots ells amb un 100% d'Ocupació, però només uns 40 o 50 joves. També tenim altres municipis que, per la seua mida tenen una taxa d'ocupació molt baixa degut també als petits números. Aquest seria el cas de Bicorp, a la Canal de Navarrés.

No obstant això, sí que podem observar que hi ha un gradient clar de taxa d'ocupació més forta a les comarques de l'interior i del nord, i una taxa d'ocupació més reduïda a les comarques del sud i, sobretot, a les comarques del litoral. Als municipis de la costa d'Alacant, això es pot comprovar de seguida amb el mapa d'ocupació per comarques.

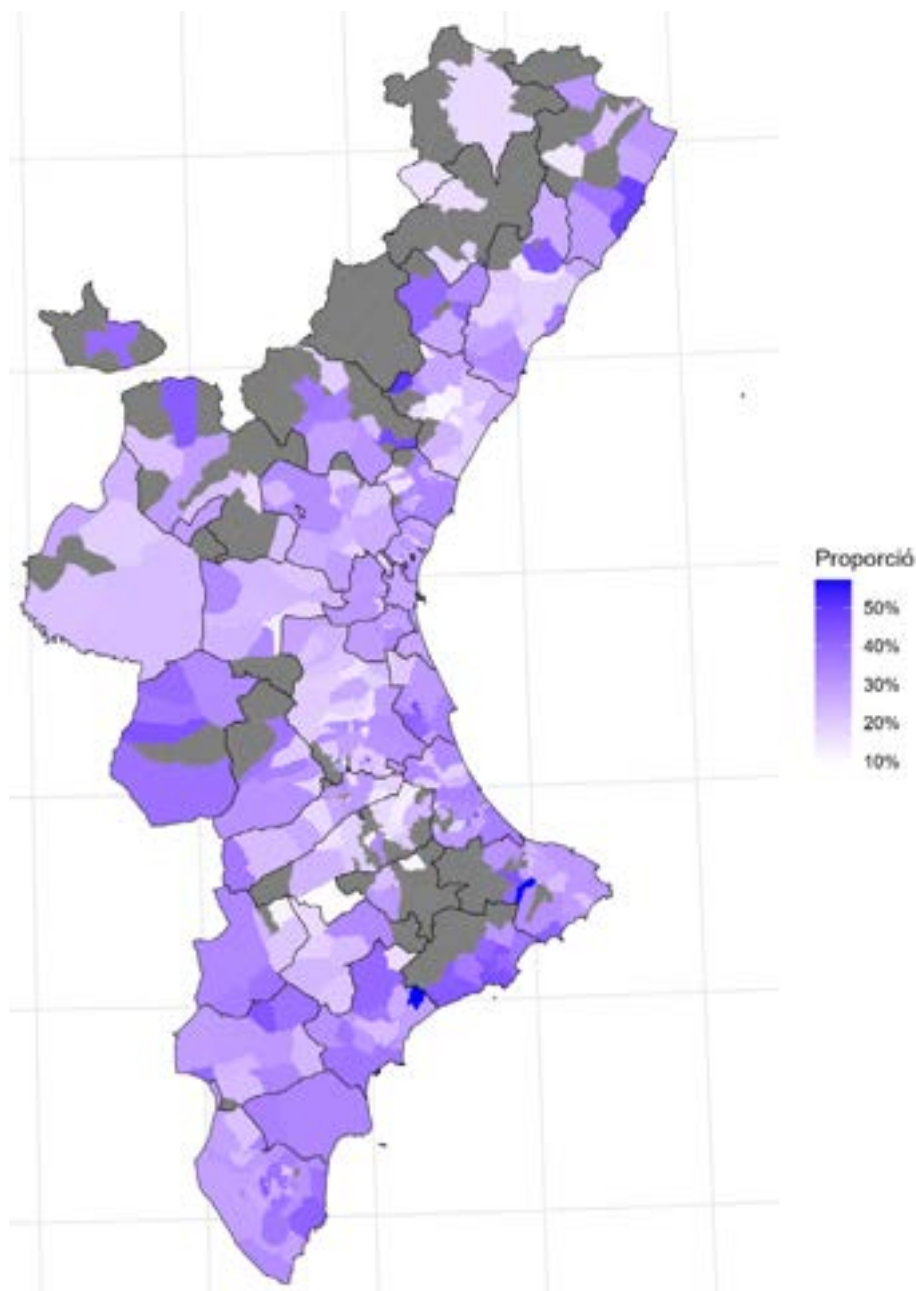
En el mapa d'ocupació per comarques podem veure clarament com les comarques de la Marina Alta i la Marina Baixa destaquen de nou per una reduïda taxa d'ocupació. A la Marina Baixa, només un 51,2% dels joves de 25 a 34 anys tenen treball, i a la Marina Alta són un 54,8%. Aquestes són les dues comarques del territori valencià que tenen una pitjor situació pel que fa a la relació dels joves amb l'ocupació, o almenys amb ocupació registrada i formal.

També tenim una taxa d'ocupació molt reduïda al Baix Segura i a l'Alacantí, amb taxes al voltant del 56%. No obstant això, hi ha una sèrie de comarques que tenen una taxa d'ocupació molt elevada. Destaquen les comarques de l'interior nord de Castelló, amb valors per damunt del 70% d'ocupació. Cal recordar que no s'inclouen tots els municipis, ja que en aquesta comarca hi ha molts municipis menuts.

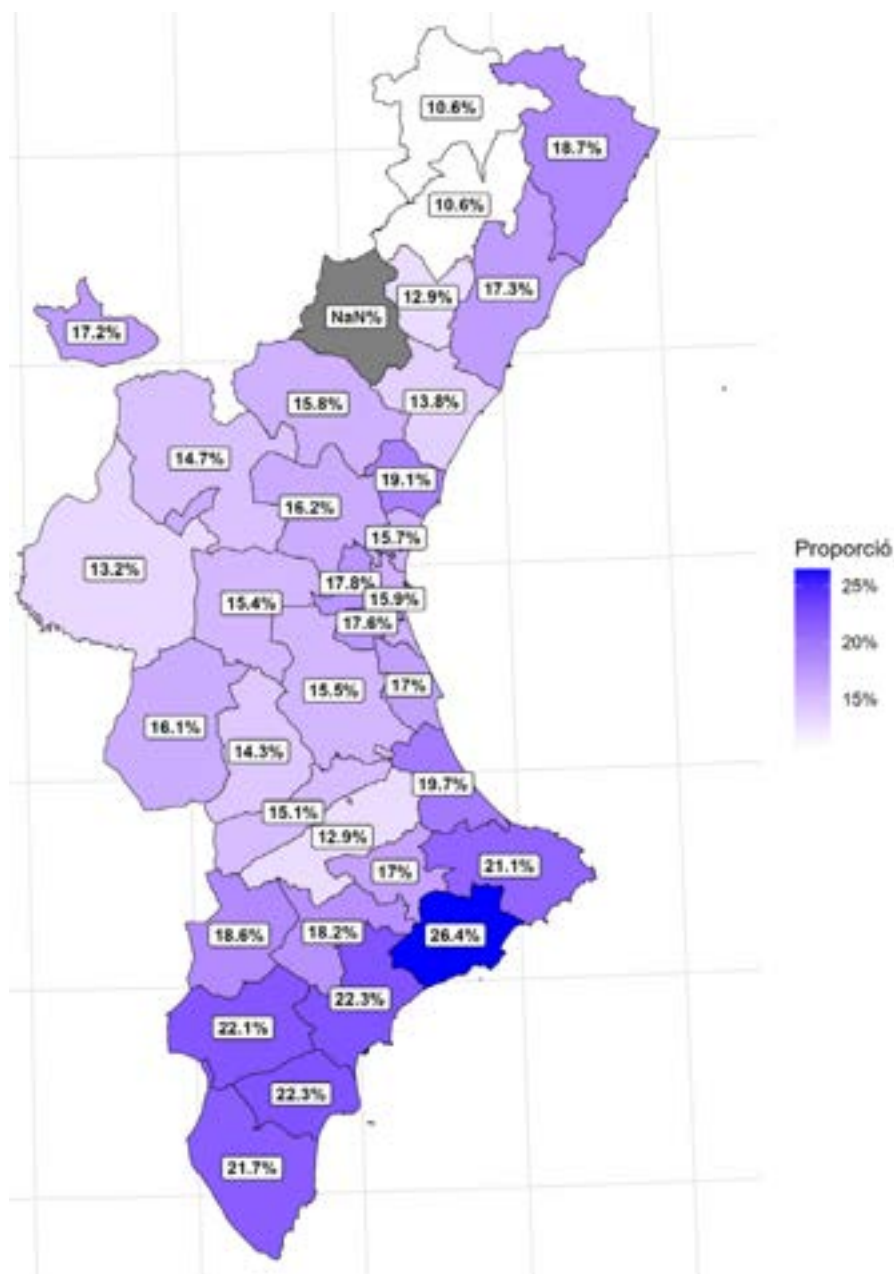
Cal destacar també la elevada taxa d'ocupació dels Serrans, de la Plana d'Utiel, o de la Vall d'Aiora, així com del Comtat. Entre les comarques costaneres, destaca la Plana baixa, amb un 71,3% dels joves de 25 a 34 anys ocupats

Taxa d'atur

L'altra cara de la moneda ens la dona la taxa d'atur: aquesta és molt més elevada als municipis del sud, encara que també hi ha alguns territoris del Baix Maestrat o de la Vall d'Aiora amb una taxa elevada.

Per comarques, l'anàlisi és el mateix que amb l'ocupació: bona situació laboral als Ports i l'Alt Maestrat, així com a la Plana Baixa, el Comtat i la Plana d'Utiel, i mala situació sobre tot a les comarques del Sud, i en aquest cas també a la Safor, el Camp de Morvedre i el Baix Maestrat

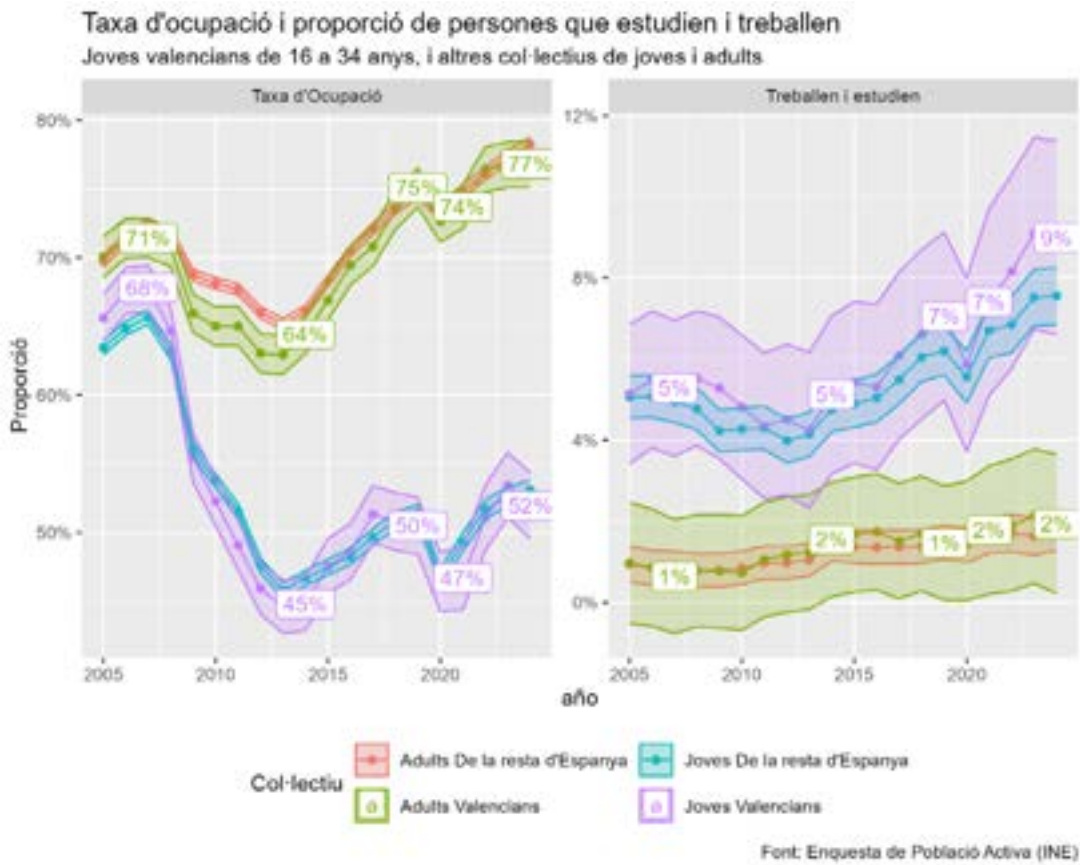
Cal tindre present, per a l'anàlisi que emprenem a continuació amb dades de l'EPA, el que hem vist en aquests anàlisis per a comarques com les Marines, que presenten dinàmiques laborals molt diferenciables respecte de la resta del territori valencià.

TREBALL SEGONS L'EPA

Activitat, Ocupació i Atur

Començarem el nostre anàlisi sobre la situació del jovent valencià al mercat de treball amb un repàs per les taxes d'ocupació, atur, i els diferents tipus d'inactivitat, seguint les dades de la EPA, i la metodologia per al càlcul d'aquests indicadors harmonitzada amb Eurostat.

Taxes d'Ocupació i combinació de treball i estudis

Taula 3.1: Taxes d'Ocupació de la joventut valenciana (de 16 a 34 anys) comparada amb altres grups (mitjana dels quatre trimestres de l'Any

any	Adults De la resta d'Espanya	Adults Valencians	Joves De la resta d'Espanya	Joves Valencians
2.020	73.1%	72.6%	46.7%	46.4%
2.021	74.9%	73.7%	49.3%	46.7%
2.022	76.1%	76.4%	51.7%	51.1%
2.023	77.4%	76.8%	52.6%	53.5%
2.024	78.3%	76.8%	53.1%	52%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

A aquesta primera gràfica, podem comprovar quina és la taxa d'ocupació de la joventut valenciana (de 16 a 34 anys). Podem veure com, de mitjana, durant l'any 2024 un 52% dels joves valencians es trobava treballant. Aquesta taxa es situa lleugerament per baix de la dels joves de la resta d'Espanya, que és d'un 53.1%, però en tot cas la diferència no és significativa, ja que es troba dins dels marges d'error.

Pel que fa a l'evolució temporal, podem veure com els joves valencians han recuperat (igual que la resta de grups) l'ocupació perduda durant la pandèmia (quan la taxa es va arribar a enfonsar al 46.4%, un valor proper al de la crisi), tot i que aquest darrer 2024, hi ha hagut un petit retrocés (l'any 2023, la taxa d'ocupació es va situar al 53.3%.)

Si observem més en detall la situació durant la crisi de la COVID, podem veure clarament com el mercat laboral valencià va recuperar-se a un ritme molt més lent que el de la resta d'Espanya: en 2021 encara vam tindre una taxa d'ocupació d'un 46.7% entre el jovent, quan a la resta d'Espanya ja havia pujat al 49.3%. Segurament això siga degut a la forta presència al nostre mercat laboral d'ocupacions relacionades amb l'hostaleria, el turisme i altres serveis d'atenció al públic.

Pel que fa al panorama des de la crisi del 2008, cal assenyalar un punt fonamental: l'any 2007, la taxa d'ocupació de la joventut valenciana es situava més de dos punts per damunt de la de la resta d'Espanya: un 67.8% dels joves valencians treballaven, front a un 65.7% de la resta de joves. Això és signe de la bona situació que va crear al nostre territori l'expansió econòmica prèvia a la crisi, fonamentalment per la forta presència dels sectors que arrosegaven l'economia espanyola en eixe moment: la construcció i el turisme. No obstant, la major dependència d'aquests sectors també va comportar que l'ocupació entre la joventut valenciana (i entre el conjunt de la població del territori) es vera més fortament afectada per la crisi que va esclatar al 2008: al més cru de la crisi, l'any 2013, la taxa d'ocupació de la joventut valenciana s'havia enfonsat al 44.6%, mentre que a la resta d'Espanya es va quedar en un 45.8% (tot i que aquesta diferència es trobava dins del marge d'error). Per als adults la diferència encara era més marcada, amb 2.3 punts menys de taxa d'ocupació. Cal assenyalar, a més, que actualment encara ens situem en una taxa d'ocupació que és quinze punts inferior a aquella que va assolir la joventut valenciana abans de la crisi. Una dada molt significativa que més endavant desglossarem per edats, per entendre-la millor.

Taula 3.2: Proporció de la joventut valenciana (de 16 a 34 anys) que estudia i treballa comparada amb altres grups

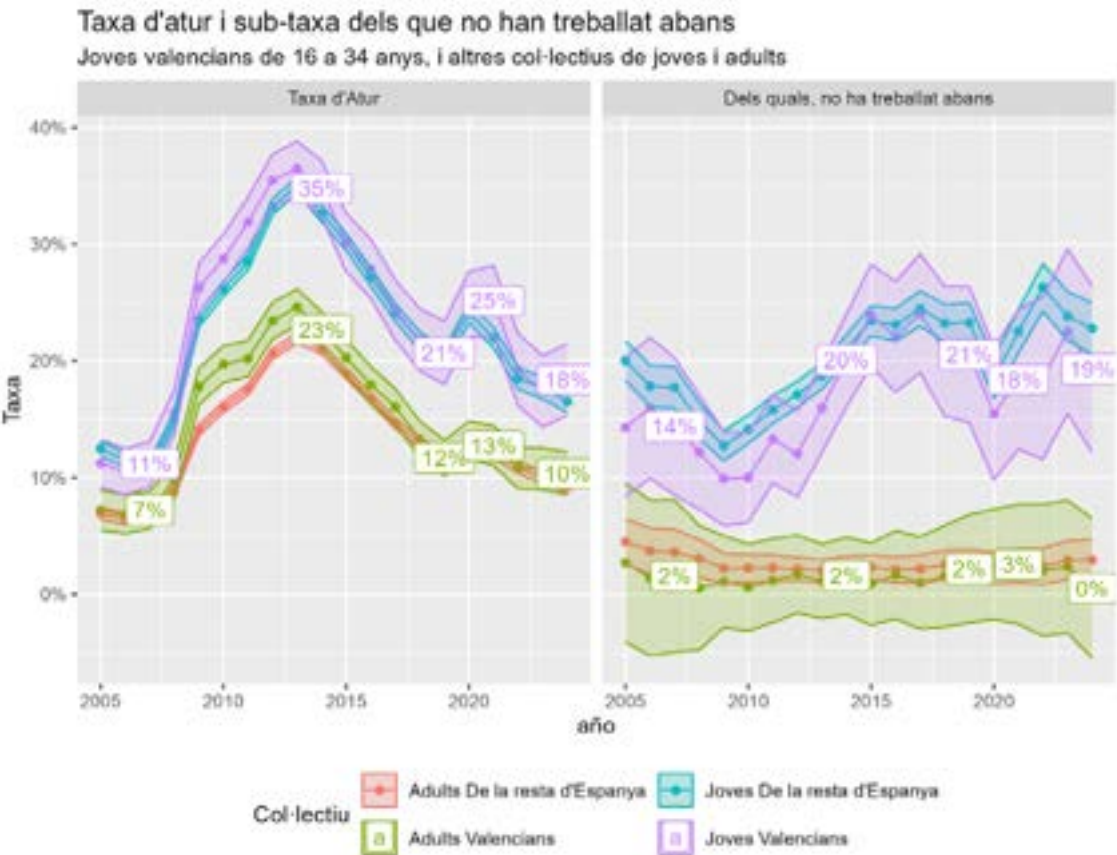
any	Adults De la resta d'Espanya	Adults Valencians	Joves De la resta d'Espanya	Joves Valencians
2.020	1.4%	1.5%	5.6%	5.9%
2.021	1.7%	1.8%	6.7%	7.4%
2.022	1.7%	1.9%	6.8%	8.2%
2.023	1.6%	2.1%	7.5%	9.1%
2.024	1.8%	1.9%	7.6%	9%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

La segona meitat del panell, i la següent taula, ens mostra la proporció de joves valencians que es troben simultàniament treballant i estudiant, expressats sobre el total de població jove treballadora. Podem veure com, sistemàticament, la proporció de joves treballadors que a més estudien (o joves estudiants que treballen) es va fent cada any més gran. L'Any 2024, un 17,3% dels joves valencians ocupats eren, a més, estudiants en algun estudi reglat. Aquesta proporció és tres punts superior a la de la resta d'Espanya, una distància que s'ha anat aprofundint des de la pandèmia.

Podem pensar que la importància de sectors com l'hostaleria o el comerç al mercat laboral valencià proporcionen a la gent jove oportunitats de feina que poden compatibilitzar amb els seus estudis. Tal vegada, l'auge dels estudis online, especialment des de la pandèmia, també estiga relacionat amb aquesta tendència, permetent als joves simultanejar estudis i treball.

Taxes d'Atur (segons si han treballat o no abans)

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Taula 3.3: Taxes d'Atur de la joventut valenciana (de 16 a 34 anys) comparada amb altres grups

any	Adults		Joves (16-34)		
	Taxa d'Atur	Dels quals, no ha treballat abans	Taxa d'Atur	Dels quals, no ha treballat abans	
Valencians	2.020	13.2%	2.6%*	24.8%	15.5%
	2.021	12.7%	2.6%*	25.1%	18.4%
	2.022	10.8%	2%*	19.2%	18.5%
	2.023	10.7%	2.3%*	17.4%	22.5%
	2.024	10.3%	0.5%*	18.4%	19.3%
De la resta d'Espanya	2.020	12.6%	2.2%	24.1%	18.5%
	2.021	12.1%	2.4%	22%	22.5%
	2.022	10.9%	2.4%	18.5%	26.3%
	2.023	10%	2.9%	17.6%	23.8%
	2.024	9.1%	2.9%	16.5%	22.8%

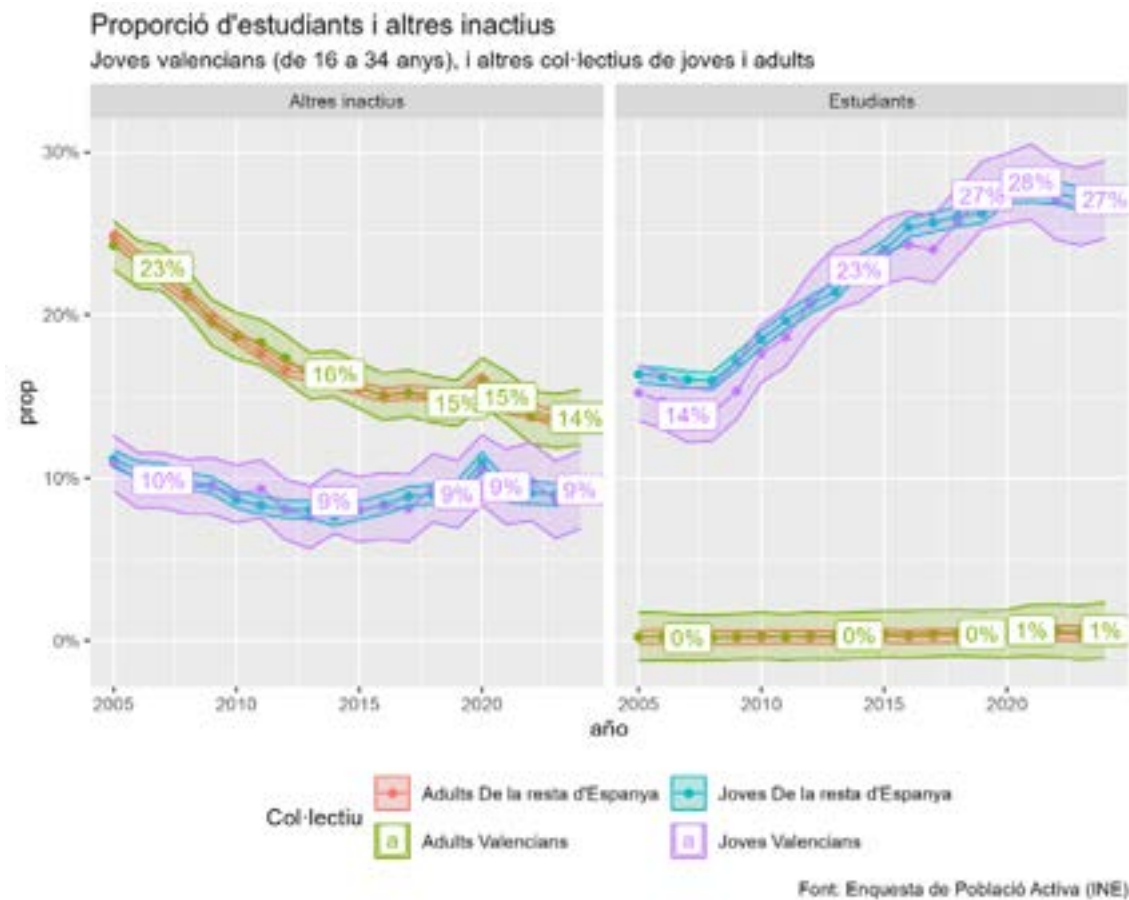
Font: Enquesta de Població Activa. INE

Com era d'esperar, l'evolució de l'atur ha seguit la mateixa tendència que la de l'ocupació, tot i que la diferència entre la situació d'abans i de després de la crisi no és tan intensa.

En primer lloc, comparant amb els adults, podem veure com la taxa d'atur de les persones joves es situava en 2024 en un 18.4% de mitjana, mentre que la dels adults valencians es trobava en un 10.3%. Respecte a la joventut d'altres territoris, podem veure com la taxa d'atur és virtualment la mateixa, ja que els intervals de confiança són massa amples com per poder veure una diferència significativa. El que sí que podem arribar a veure és, paral·lelament al que passava amb l'ocupació, la taxa d'atur dels joves valencians va ser significativament superior a la dels joves d'altres territoris durant la crisi (anys 2009-2012), i també en el segon any de la pandèmia (any 2021). De nou, això està relacionat amb la major dependència del mercat de treball valencià dels sectors més colpejats per aquestes dues crisis (la construcció al 2008 i l'hostaleria i el turisme al 2020). Al segon panell, podem comprovar com, llevat de les situacions de crisi, entre 2015 i 2024, entre un 20 i un 24% dels joves valencians aturats són persones que busquen la seua primera feina, sense haver estat ocupats prèviament. Aquesta xifra descendeix en moments de crisi, on joves que prèviament estaven treballant són expulsats del mercat laboral. En qualsevol cas, aquesta xifra ens serveix per posar-nos en el següent escenari: quina seria la taxa d'atur de la joventut si excloguérem aquestes persones que busquen la primera ocupació? per a l'any 2024, la taxa d'atur global del jovent es reduiria un 20%, fins a un 14,8% de persones que busquen feina per haver perdut la feina anterior. Aquesta xifra encara es situa quatre punts i mig per sobre de la taxa d'atur dels adults valencians, indicant que els joves pateixen una major taxa d'atur que els adults, i que això no s'explica només pel fet que aquests estiguen buscant la seua primera ocupació.

Finalment, pel que fa a la comparació amb la situació abans de la crisi de 2008, podem veure com l'atur continua en tendència descendent (exceptuant la crisi de la COVID) després d'haver arribat al màxim en 2013, però que encara no hem arribat a la taxa d'atur que teníem l'any 2006 (un 10.5%). A més, podem veure com a l'any 2024 vam experimentar un increment de la taxa d'atur respecte a l'any anterior. La diferència entre abans i després de la crisi, no obstant, no és tan pronunciada com passava amb l'ocupació: en aquell indicador, s'han perdut 15 punts percentuals des de 2006, i en este indicador, només s'ha incrementat 8 punts). Això s'explica, com veurem, per l'increment de la inactivitat de la joventut, sobre tot per motiu d'estudis.

Taxes d'Atur (segons si han treballat o no abans)

Taula 3.4: Proporció de la joventut valenciana (16 a 34 anys) estudiant comparada amb altres grups

any	Estudiants Adults De la resta d'Espanya	Estudiants Adults Valencians	Estudiants Joves De la resta d'Espanya	Estudiants Joves Valencians
2.020	0.4%*	0.4%*	27.5%	27.8%
2.021	0.4%*	0.6%*	27.6%	28.2%
2.022	0.5%	0.6%*	27.5%	27%
2.023	0.4%*	0.5%*	27.1%	26.6%
2.024	0.5%*	0.6%*	27%	27.1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

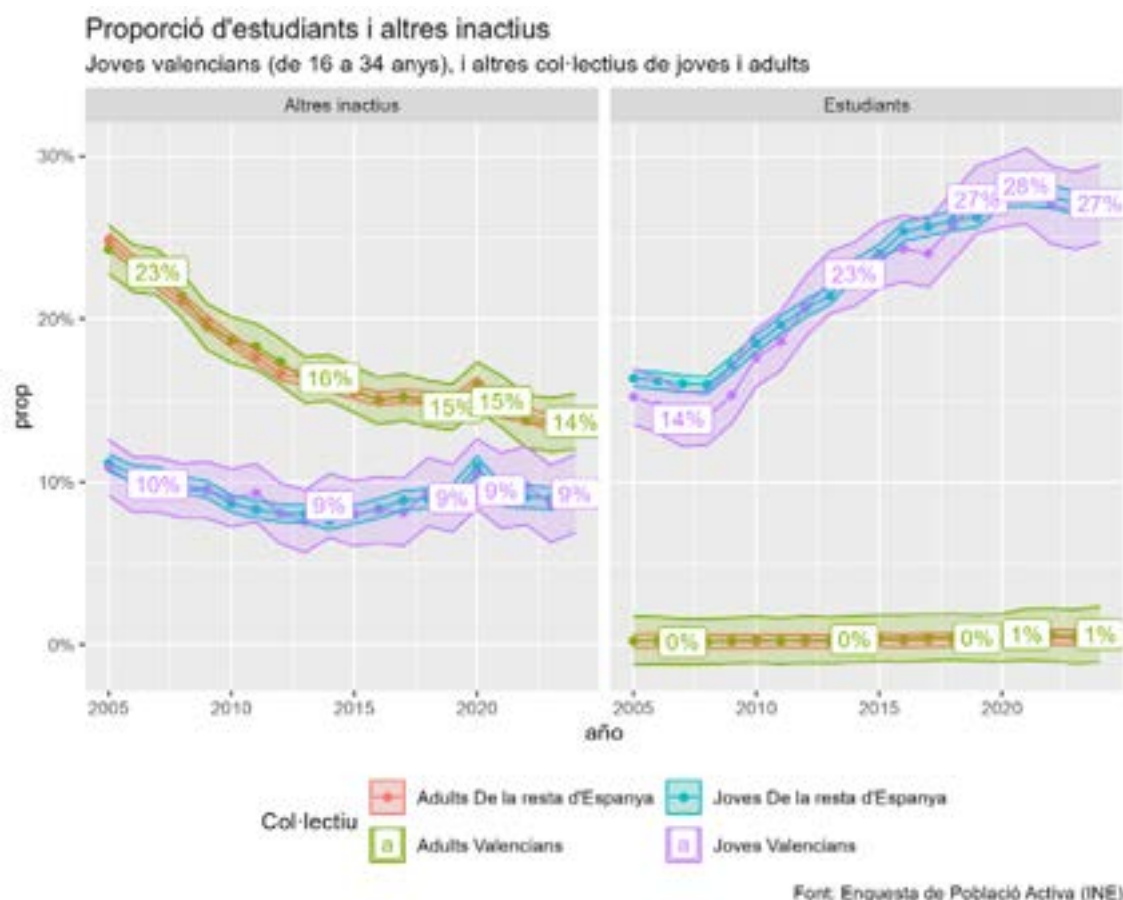
Com era d'esperar, l'evolució de l'atur ha seguit la mateixa tendència que la de l'ocupació, tot i que la diferència entre la situació d'abans i de després de la crisi no és tan intensa.

En primer lloc, comparant amb els adults, podem veure com la taxa d'atur de les persones joves es situava en 2024 en un 18.4% de mitjana, mentre que la dels adults valencians es trobava en un 10.3%. Respecte a la joventut d'altres territoris, podem veure com la taxa d'atur és virtualment la mateixa, ja que els intervals de confiança són massa amples com per poder veure una diferència significativa. El que sí que podem arribar a veure és, paral·lelament al que passava amb l'ocupació, la taxa d'atur dels joves valencians va ser significativament superior a la dels joves d'altres territoris durant la crisi (anys

2009-2012), i també en el segon any de la pandèmia (any 2021). De nou, això està relacionat amb la major dependència del mercat de treball valencià dels sectors més colpejats per aquestes dues crisis (la construcció al 2008 i l'hostaleria i el turisme al 2020). Al segon panell, podem comprovar com, llevat de les situacions de crisi, entre 2015 i 2024, entre un 20 i un 24% dels joves valencians aturats són persones que busquen la seua primera feina, sense haver estat ocupats prèviament. Aquesta xifra descendeix en moments de crisi, on joves que prèviament estaven treballant són expulsats del mercat laboral. En qualsevol cas, aquesta xifra ens serveix per posar-nos en el següent escenari: quina seria la taxa d'atur de la joventut si excloguérem aquestes persones que busquen la primera ocupació? per a l'any 2024, la taxa d'atur global del jovent es reduiria un 20%, fins a un 14,8% de persones que busquen feina per haver perdut la feina anterior. Aquesta xifra encara es situa quatre punts i mig per sobre de la taxa d'atur dels adults valencians, indicant que els joves pateixen una major taxa d'atur que els adults, i que això no s'explica només pel fet que aquests estiguen buscant la seua primera ocupació.

Finalment, pel que fa a la comparació amb la situació abans de la crisi de 2008, podem veure com l'atur continua en tendència descendent (exceptuant la crisi de la COVID) després d'haver arribat al màxim en 2013, però que encara no hem arribat a la taxa d'atur que teníem l'any 2006 (un 10,5%). A més, podem veure com a l'any 2024 vam experimentar un increment de la taxa d'atur respecte a l'any anterior. La diferència entre abans i després de la crisi, no obstant, no és tan pronunciada com passava amb l'ocupació: en aquell indicador, s'han perdut 15 punts percentuals des de 2006, i en este indicador, només s'ha incrementat 8 punts). Això s'explica, com veurem, per l'increment de la inactivitat de la joventut, sobre tot per motiu d'estudis.

Estudis i altra inactivitat

Taula 3.4: Proporció de la joventut valenciana (16 a 34 anys) estudiant comparada amb altres grups

any	Estudiants Adults De la resta d'Espanya	Estudiants Adults Valencians	Estudiants Joves De la resta d'Espanya	Estudiants Joves Valencians
2.020	0.4%*	0.4%*	27.5%	27.8%
2.021	0.4%*	0.6%*	27.6%	28.2%
2.022	0.5%	0.6%*	27.5%	27%
2.023	0.4%*	0.5%*	27.1%	26.6%
2.024	0.5%*	0.6%*	27%	27.1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Taula 3.5: Proporció de la joventut valenciana (16 a 34 anys) en altra situació d'inactivitat comparada amb altres grups

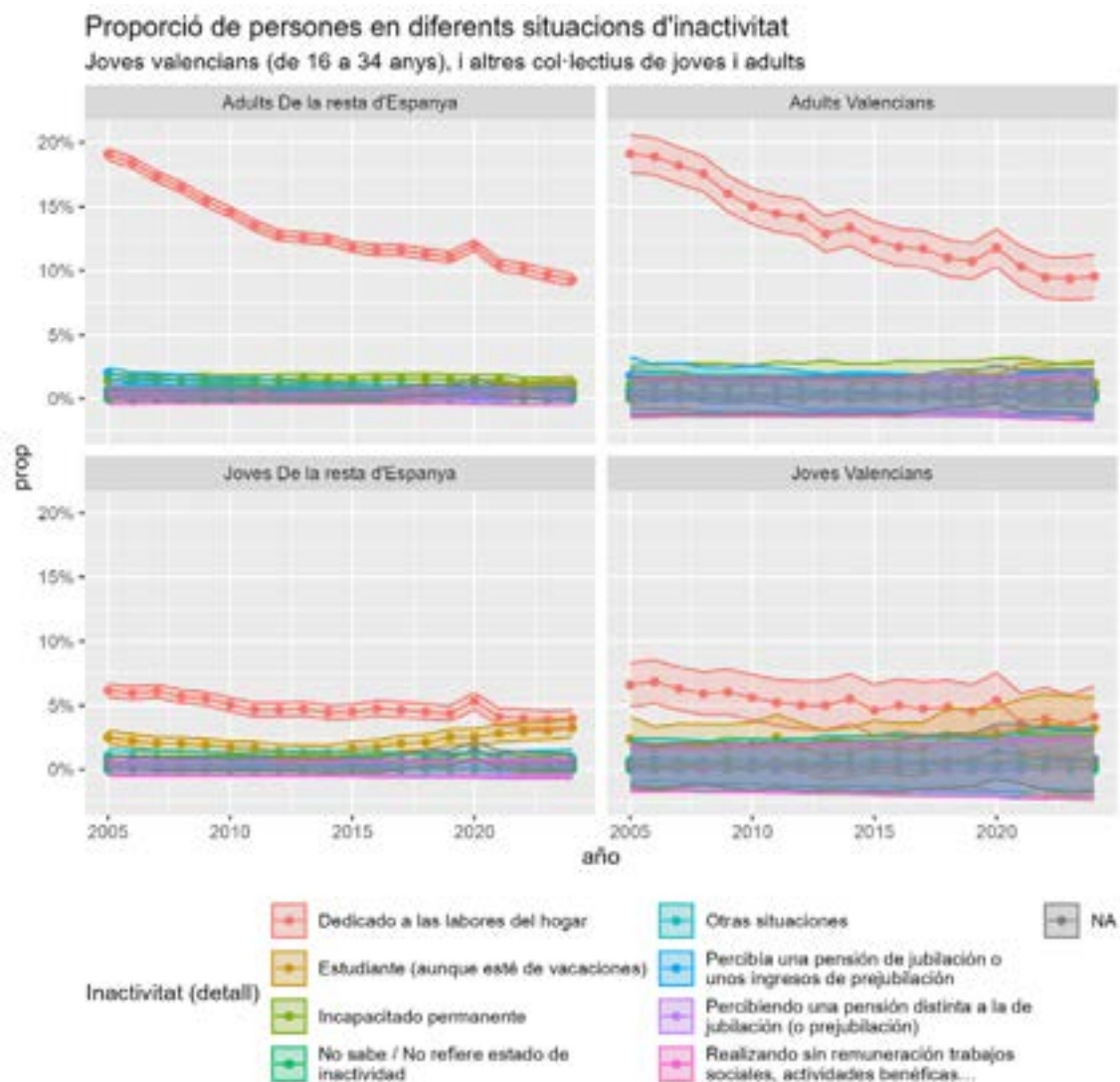
any	Altres inactius Adults De la resta d'Espanya	Altres inactius Adults Valencians	Altres inactius Joves De la resta d'Espanya	Altres inactius Joves Valencians
2.020	16%	15.9%	11%	10.5%
2.021	14.4%	14.9%	9.2%	9.5%
2.022	14.1%	13.7%	9.1%	9.8%
2.023	13.6%	13.5%	9%	8.7%
2.024	13.4%	13.7%	9.4%	9.3%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a les situacions d’inactivitat, la tendència més clara és a l’increment de la proporció de joves que es troben inactius per motius d’estudis: Si a 2007, només un 13.9% de la població jove valenciana de 16 a 34 anys es trobava estudiant, l’any 2024, aquesta proporció s’ha elevat a un 27,1%, és a dir, quasi s’ha duplicat. Aquesta proporció és similar a la de la resta de joves d’altres parts de l’Estat. Això és un signe del canvi de tendència que hi ha hagut a les transicions educatives-laborals de la joventut espanyola en general, i valenciana en particular: abans de la crisi, moltes persones joves interrompien els seus estudis de forma precoç (amb o sense el títol de l’ESO), per anar-se’n a treballar a un mercat laboral que els oferia oportunitats de treball sense necessitat de comptar amb cap qualificació especialitzada. De fet, podem veure com la joventut valenciana va arribar a abandonar el sistema educatiu en una proporció significativament superior als joves de la resta d’Espanya (A 2006-2007, quan només un 13.9% dels joves valencians estava estudiant, un 16% dels joves de la resta d’Espanya continuava els seus estudis) Actualment, no obstant, veiem com els joves romanen al sistema educatiu durant més temps, degut al canvi que hem experimentat al nostre sistema productiu, que ha deixat d’oferir en abundància llocs de treball poc qualificats

Pel que fa als joves inactius, aquests són una proporció poc significativa del jovent: entre un 8 i un 10% al llarg del temps, sense canvis significatius.

Detall altres inactivitats

Font: Encuesta de Población Activa (INE)

Taula 3.6: Detall de situacions d'Inactivitat de la joventut valenciana (16 a 34 anys)

Situació d'inactivitat	2020	2021	2022	2023	2024
Estudiant (encara que estiga de vacances)	2.7%	3.2%	3.5%	3.4%	3.2%
Percebia una pensió de jubilació o uns ingressos de prejubilació	0%*	0%*			
Dedicat a les feines de la llar	5.4%	3.6%	4%	3.5%	4.1%
Incapacitat permanent	0.5%*	0.5%*	0.4%*	0.3%*	0.3%*
Percebre una pensió diferent de la de jubilació (o prejubilació)	0.1%*	0.1%*	0%*	0.2%*	0.1%*
Realitzant sense remuneració treballs socials, activitats benèfiques...	0%*				0%*
Altres situacions	0.4%*	0.6%*	1%*	0.8%*	0.8%*
No ho sap / No refereix l'estat d'inactivitat	0%*	0.2%*	0.1%*	0%*	0%*
<perduts>	1.4%*	1.2%*	0.8%*	0.6%*	0.7%*

Font: Enquesta de Població Activa. INE

La taula i el gràfic de dalt ens permeten comprendre millor la realitat darrere d'aquest 8-10% de joves inactius. El grup més rellevant és el d'aquelles persones que, tot i haver declarat que no cursen estudis reglats ni no reglats, declaren ser “Estudiants”. Tal vegada en alguns casos es tracte d'un error, però en altres pot tractar-se de persones que es troben preparant-se proves d'accès u oposicions, i per tant no es troben com a tal “cursant estudis”, ni reglats ni no reglats. Aquest grup suposa un 3,2% de la joventut valenciana al 2024.

En segon lloc, trobem un rellevant 4,1% de joves (segurament xiques) dedicades a les tasques de la llar. Aquesta és la categoria més nombrosa, ja que suposa quasi la meitat dels joves valencians inactius i no estudiants. No obstant, aquesta categoria es troba en clar retrocés: en 2005, un 6.6% dels joves valencians es dedicaven a les tasques de la llar. De fet, encara està en un declivi més pronunciat entre els adults: si en 2005 un 19% dels adults valencians es trobaven en esta situació, a 2024 no arriben a un 10%)

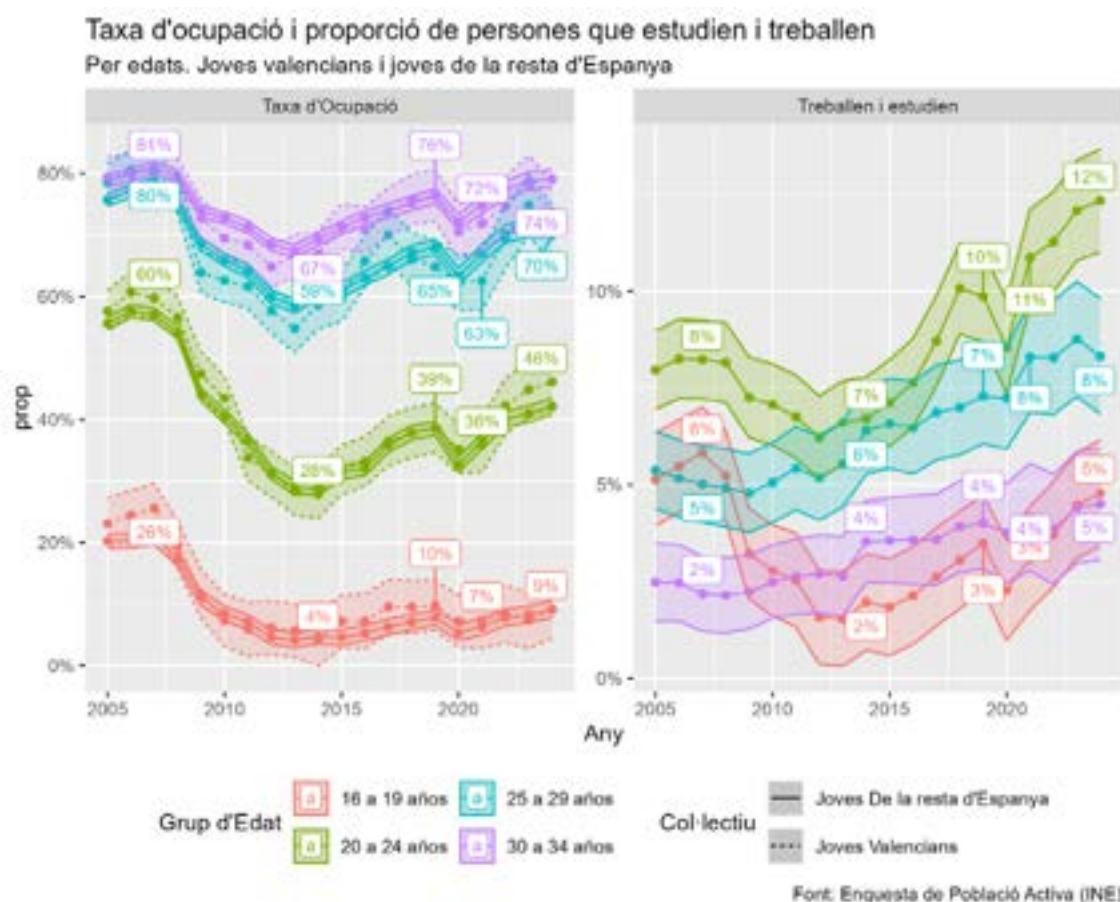
La resta de categories no arriben cap d'elles a un 1% de la població valenciana, i sumen en conjunt un 1,95% de la població jove valenciana. Els únics que s'apropen a l'1% són els que indiquen “Altra Situació”, o no han indicat bé la pregunta. Les situacions d'incapacitat permanent o altres pensions són numèricament inexistents entre la joventut valenciana (un 0,38% entre les dos categories).

Activitat, Ocupació i Atur per categories

Activitat, Ocupació i Atur per edats

Després de tindre una perspectiva general de quines són les proporcions de joves que treballen, estan a l'atur, o estan inactius, a més d'aprofundir un poc més en algunes categories, és l'hora d'analitzar quina influència tenen altres variables sobre aquests indicadors. Començarem per una anàlisi per edats. Assumir un enfocament del curs de vida, en el que considerem a les persones joves com a immerses en un procés de transició i evolució vital, és fonamental a l'hora d'interpretar les dades. No és el mateix analitzar les situacions en les que es troben persones menors de 20 anys, que centrar-nos en persones d'entre 30 i 34 anys.

Taxes d'Ocupació i combinació de treball i estudis

És molt important comprovar, com fem a aquesta gràfica, quines són les taxes d'ocupació dels joves a diferents edats. D'aquesta forma, podem extraure una conclusió més acurada de la forma en la que ha canviat la transició educatives-laboral de la joventut al nostre territori en els darrers anys.

En primer lloc, compararem l'evolució de les taxes d'Ocupació, és a dir, quantes persones joves tenen feina.

Com és natural, les taxes d'Ocupació són més elevades entre els grups d'edat més majors (ja que, com veurem, els més joves es troben a l'escola). Així, mentre que la taxa d'Ocupació dels joves de 25 a 29 anys, i de 30 a 34 anys era, respectivament, d'un 70% i d'un 73.7%, la dels joves de 20 a 24 anys es queda en un 46.1%, i només un 9% dels joves de 16 a 19 anys es troben ja incorporats al mercat laboral.

En aquest cas, la comparació amb altres territoris és difícil de fer, donada l'amplitud dels intervals d'estimació. No obstant, sí que podem veure que la major taxa d'ocupació que havíem observat abans,

respecte a altres territoris, sembla que es va concentrar en la gent més jove (confirmant així que es devia a la integració laboral precoç dels joves sense estudis en sectors com la construcció), però que posteriorment, el diferencial negatiu en la taxa d'ocupació durant la crisi sembla haver-se concentrat en els grups d'edat més majors. Actualment, semblaria que els joves de 20 a 24 anys tenen major taxa d'ocupació que la resta de l'Estat, però això no es pot afirmar amb rotunditat degut a l'amplitud dels intervals de confiança. Pel contrari, la taxa d'ocupació dels més majors seria més baixa que a la resta de l'Estat.

El que sí que podem veure és com el model d'inserció laboral juvenil ha canviat des de la crisi del 2008: Pel que fa als més joves, que tenien una taxa d'ocupació de més d'un 20% durant l'expansió econòmica (vam arribar a tindre a un de cada quatre menors de 20 anys treballant l'any 2007), actualment la pràctica totalitat (un 90,9%) dels joves d'aquesta edat es troben fora del mercat laboral (com veurem, per l'extensió de les trajectòries formatives). El grup d'edat de 20 a 24 anys ha recuperat part de la seua taxa d'ocupació prèvia a la crisi, un 60%, després d'haver-se enfonsat a menys de la meitat (un 27,8% l'any 2014) i actualment es troba en un 46,1%, encara lluny del seu punt inicial (com veure, també en part per l'extensió de les trajectòries educatives).

Ara bé, què ha passat amb els joves de 25 anys o més? A aquesta edat, la gran majoria de joves ja han deixat d'estudiar, i es troben buscant feina o treballant. Podem veure com la taxa original del grup de 25 a 29 anys (un 80,6%) es va ressentir fortament amb la crisi (un 54,8% l'any 2013), i actualment es troba en un 70% (després d'una reducció l'any 2024, ja que el 2023 era d'un 75%). És a dir, que encara es troben 10 punts per baix de la seua taxa original. Podem observar com aquesta és la tònica general al conjunt d'Espanya: uns 7 punts menys de taxa d'ocupació que al 2007. Si observem el grup d'edat següent, els adults joves de 30 a 34 anys van passar d'una taxa d'un 31% a 2007 a una taxa d'un 65% a 2012, i actualment es troben a un 73,7%. En aquest grup d'edat, sí que es pot observar la forta diferència respecte a la resta d'Espanya, on els joves d'aquest grup d'edat quasi han recuperat la seua taxa d'ocupació prèvia a la crisi, mentre que els joves valencians encara els queden més de 6 punts per assolir el nivell d'ocupació previ. En resum, podem veure com els nivells d'ocupació juvenil previs a la crisi no s'han recuperat, i això només s'explica en part per la major permanència dels joves al sistema educatiu durant més anys. Per als joves de 25 a 34 anys, el mercat laboral valencià no ha sigut capaç de generar llocs de treball suficients, equiparables al nivell de 2007.

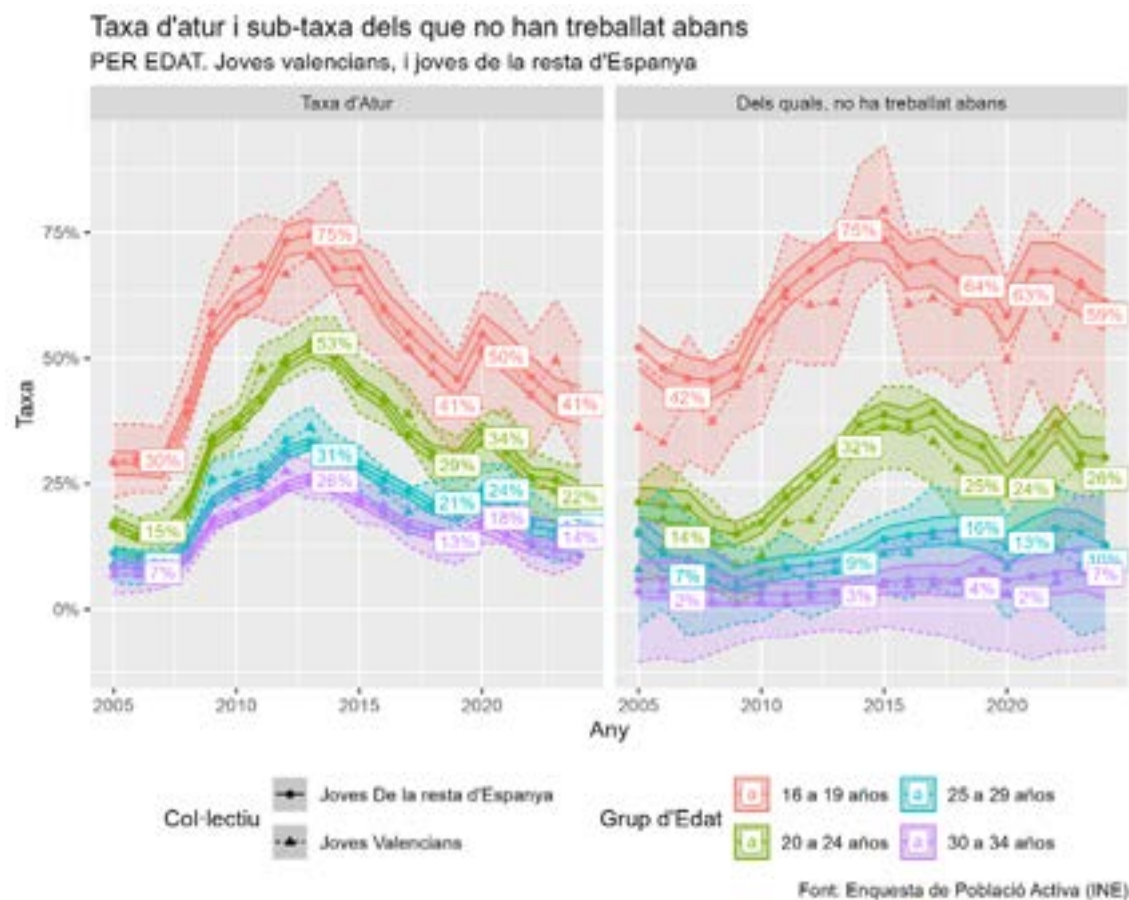
Taula 3.8: Proporció de joves valencians (16 a 34) que estudien i treballen, comparada amb altres grups

	any	16 a 19 anys	20 a 24 anys	25 a 29 anys	30 a 34 anys
Valencians	2.020	3.4%*	9.1%	5.9%	4.8%
	2.021	4.7%	11.1%	9.1%	4.6%*
	2.022	4.8%	12.6%	9.5%	5.3%
	2.023	4.3%*	14.8%	11.4%	5.4%
	2.024	5.6%	13.8%	11.3%	4.9%
De la resta d'Espanya	2.020	2.3%	8.5%	7.2%	3.8%
	2.021	3.1%	10.9%	8.3%	4.2%
	2.022	3.7%	11.3%	8.3%	3.9%
	2.023	4.5%	12.1%	8.8%	4.4%
	2.024	4.8%	12.3%	8.3%	4.5%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a la segona meitat del panell, podem veure com el fet de combinar estudis i treball és freqüent entre els joves d'entre 20 i 29 anys, especialment els més joves: un 13.8% dels joves de 20 a 24 anys i un 11.3% dels de 25 a 29 anys cursen estudis reglats i a més treballen. Això es torna menys freqüent entre els adults joves de 30 a 34 anys (un 5%). En quant als més joves, tot i que només un 5,6% dels menors de 20 anys estudia i treballa, de fet estem parlant del 60% dels joves ocupats d'esta edat. És a dir, que els menors de 20 anys que treballen ho fan, la gran majoria, sense deixar els seus estudis. Això contrasta amb la situació de 2007, quan del 25,6% de menors de 20 anys que treballaven, només un 22% continuava estudiant

Taxes d'Atur (segons si han treballat o no abans)

Taula 3.9: Taxes d'Atur de la població valenciana comparada amb altres grups

	any	16 a 19 anys	20 a 24 anys	25 a 29 anys	30 a 34 anys
Valencians	2.020	51.7%	32.9%	24%	17.8%
	2.021	50.3%	34%	23.7%	18.2%
	2.022	42.5%	25.8%	17.8%	13.5%
	2.023	49.6%	23.4%	14.4%	12.2%
	2.024	40.8%	22.4%	16.5%	14.3%
De la resta d'Espanya	2.020	54.7%	35.4%	22.8%	16.7%
	2.021	50.9%	31.2%	21.1%	14.8%
	2.022	46.3%	26.3%	16.5%	12.5%
	2.023	42%	25.8%	15.7%	11.8%
	2.024	40.6%	23.5%	15%	10.7%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a l'atur, trobem una tendència inversa a la que hem vist amb l'ocupació: els nivells d'atur són molt més elevats entre els grups més joves, i es van reduint a mesura que avança l'edat: mentre que un 40,8% dels joves menors de 20 anys que busquen feina no la troben, només un 14,3% dels que tenen de 30 a 34 anys es troben en aquesta situació. Els vint-anysers es troben en una situació intermèdia: les taxes són d'un 22,4% per als que tenen de 20 a 24 anys, i un 16,5% per als de 25 a 29.

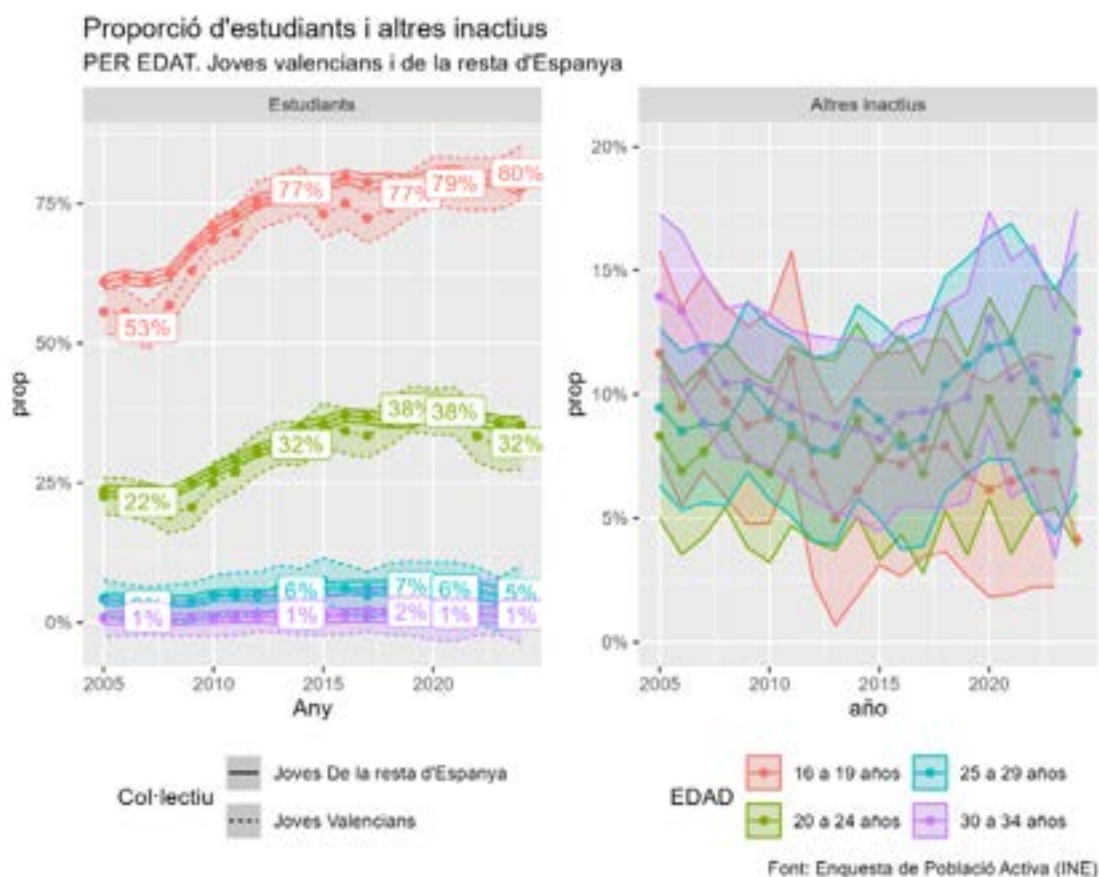
L'evolució des de la crisi ha seguit una tendència similar a l'ocupació: l'atur va arribar al 75% per als més joves, va sobrepassar el 50% per als de 20 a 24 anys, i per als més majors es va quedar en un 36,2% i en un 27,5% respectivament per als de 25 a 29 anys, o per als de 30 a 34 anys.

Amb la crisi de la COVID, també podem veure com l'atur juvenil va disparar-se, respectivament, a un 51,7% per als més joves, un 32,9% per al següent grup, un 24% per als de 25 a 29 anys, i un 18% per als joves adults.

Si comparem la situació actual amb la d'abans de la crisi, podem veure com cap del grups d'edat ha tornat a tindre taxes d'atur tan baixes com abans de la crisi.

Pel que fa al panell de la dreta, podem veure com la proporció de persones aturades que no ha treballar mai és major entre les persones més joves, i menor entre les d'edat més avançada.

Estudis i altra inactivitat

Taula 3.10: Proporció de la població jove valenciana inactiva segons motiu PER EDAT

	any	16 a 19 anys	20 a 24 anys	25 a 29 anys	30 a 34 anys
Inactius per motiu d'estudis	2.020	79%	37.7%	6.2%	1.2%*
	2.021	78.6%	37.8%	6%	1.5%*
	2.022	78.5%	33.4%	4.8%*	2.5%*
	2.023	78.5%	31.5%	3.3%*	2.8%*
	2.024	80.5%	32.1%	5.3%	1.4%*
Inactius per altres motius	2.020	6.1%	9.8%	11.9%	13%
	2.021	6.5%	7.9%	12.1%	10.6%
	2.022	6.9%	9.7%	10.6%	11.2%
	2.023	6.8%	9.8%	9.3%	8.4%
	2.024	4.1%*	8.5%	10.8%	12.6%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a les situacions d'inactivitat, es pot veure clarament com la tendència que hem comentat anteriorment es refereix, fonamentalment, als joves de 16 a 19 anys, que romanen en una major mesura als estudis: mentre que l'any 2007, al territori valencià, només un 52.8% dels joves de 16 a 19 anys estava estudiant, actualment un 80.5% dels joves d'aquesta edat es manté escolaritzat. El canvi ha sigut especialment significatiu al nostre territori: l'any 2007, a la resta d'Espanya, estaven estudiant un 61,3% dels joves de 16 a 19 anys, un 10% més que al nostre territori. Cal tindre en compte que aquesta cohort de naixement, la de les persones que eren joves de 16 a 19 anys durant els anys 2005 a 2007, actualment tenen de 34 a 39 anys, és a dir, que acaben d'abandonar les edats que considerem com a "joves", però per exemple encara ho eren a 2020, una data que hem pres com a referència per a moltes de les dades d'aquest estudi. La trajectòria d'abandonament escolar primerenc d'aquestes generacions, esperonada pel mercat laboral pre-crisis, ha marcat sens dubte la seua evolució laboral posterior. Aquest indicador, el de l'increment de joves de 16 a 19 anys que estudien és, sense cap dubte, un dels millor que trobem en aquest informe.

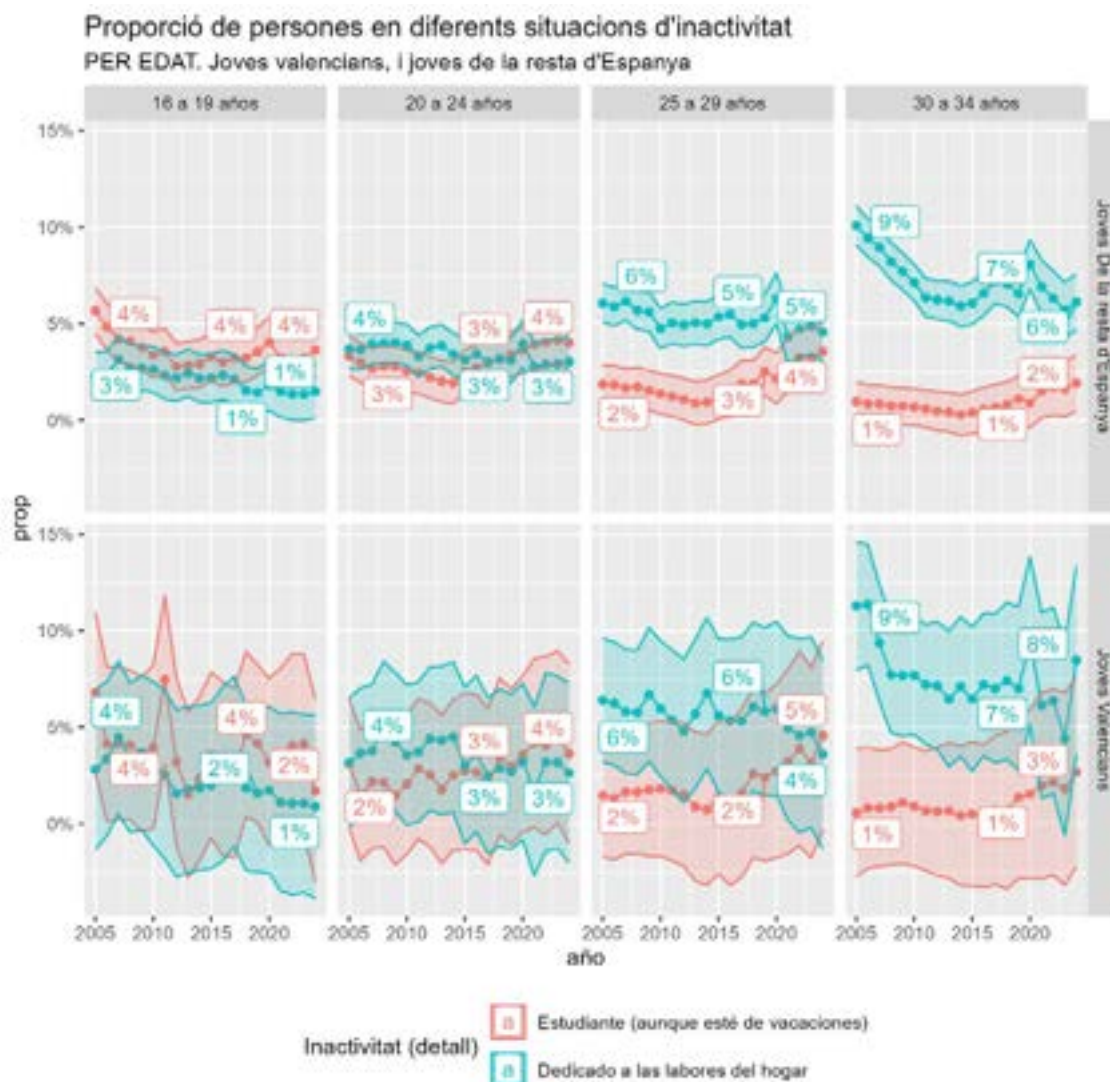
Al grup d'edat següent, podem veure també un creixement pronunciat: mentre que l'any 2008 només un 19.3% del joves valencians de 20 a 24 anys estaven estudiant, aquesta proporció actualment és d'un 32.1%, però va arribar a ser d'un 38.3% a 2019 (es tracta de les cohorts de 1995 a 1999, les que durant més temps s'han mantingut al sistema educatiu)

Si bé podem observar també un increment en les proporcions de joves de 25 a 29 anys que continuen estudiant (d'un 3% a 2007 a un 5.3% actualment, o fins a un 7.5% a 2015), l'increment és molt subtil.

Pel que fa a la resta de situacions d'inactivitat, no hi ha hagut un canvi significatiu a la majoria de grups d'edat: s'han mantingut estables al voltant d'un 8% entre els joves de 20 a 24 anys, al voltant d'un 10% entre els de 25-29 anys, i al voltant d'un 13-14% entre els de 30 a 34 anys. Només s'han reduït (d'un 11% a un 4%) entre els més joves.

Ara bé, deuríem analitzar si tal vegada hi ha hagut algun canvi intern en aquestes situacions, especialment pel que fa a la inactivitat per motiu de cura:

Detall altres inactivitats

Per analitzar el perfil dels “altres inactius”, ens centrarem en aquelles categories que concentren més d’un 2% dels joves (al gràfic) i les que concentren al menys un 1% dels joves (a la taula).

Començant per aquelles persones que diuen ser estudiants però després no declaren cursar estudis ni reglats ni no reglats, la proporció d’aquests ha pujat especialment entre els joves de 20 a 24 anys (3,6%) i entre els de 25 a 29 anys (4,6%), i també són visibles entre els de 20 a 34 anys (2,7%). Aquestes dades són compatibles amb la idea que es tracta d’estudiants d’oposicions o proves d’accès, però no concordarien amb aquest perfil la reducció d’aquest col·lectiu entre els joves de 16 a 19 anys.

En qualsevol cas, la situació d’inactivitat que sí que mostra una tendència coherent és la reducció de les persones dedicades exclusivament a les tasques de la llar: han passat de ser un grup rellevant, especialment entre els més majors (un 6,4% dels de 25 a 29 anys, i un 11,3% dels de 30 a 34 anys) a ser molt menys nombrosos (un 3-4% i un 6-8%, respectivament), tot i resistir-se a desaparèixer per complet.

Taula 3.12 : Detall de situacions d'Inactivitat de la joventut valenciana, per edat

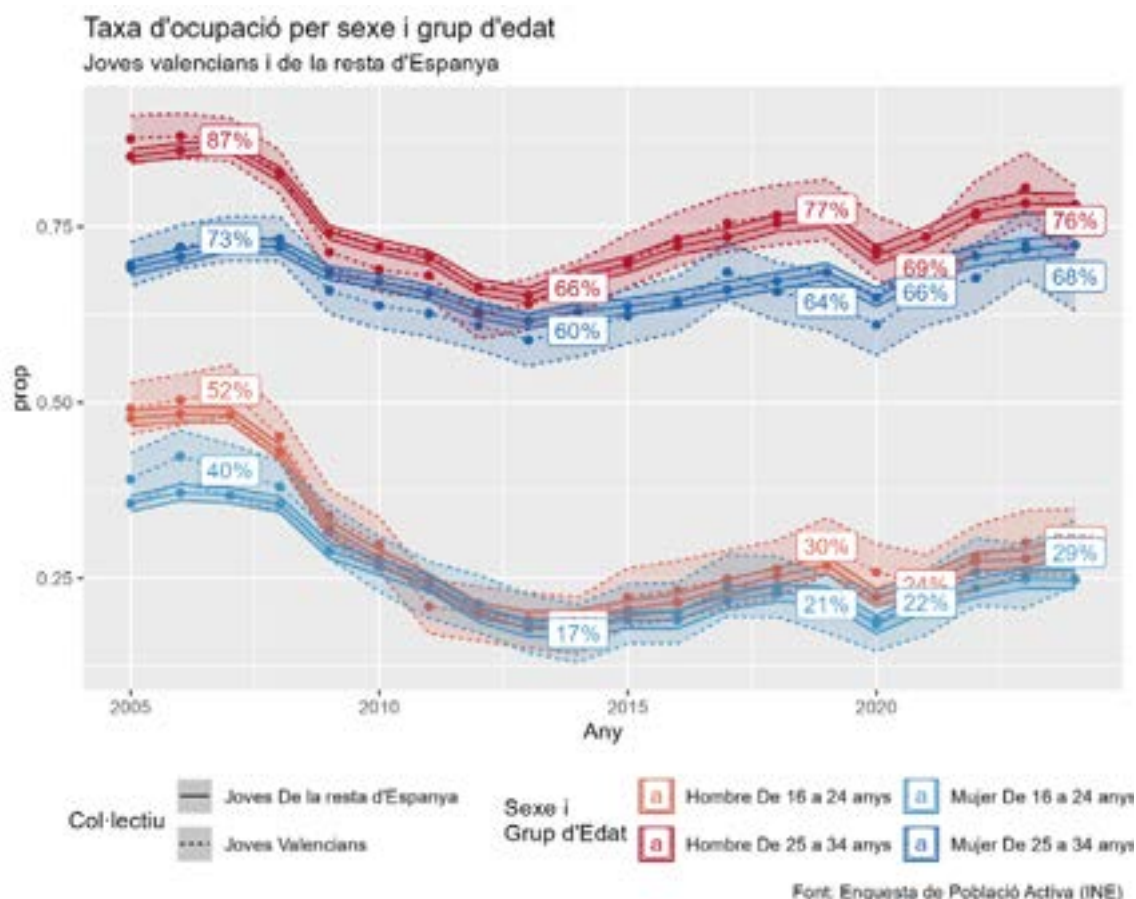
	any	16 a 19 anys	20 a 24 anys	25 a 29 anys	30 a 34 anys
Estudiant (encara que estiga de vacances)	2.020	3.2%*	3.6%*	2.7%*	1.5%*
	2.021	3.5%*	4.2%*	3.2%*	2%*
	2.022	4.1%*	4.1%*	3.9%*	2.2%*
	2.023	4.2%*	4.5%	3.2%*	1.8%*
	2.024	1.7%*	3.6%*	4.6%*	2.7%*
Dedicat/da a les tasques de la llar	2.020	1.8%*	3.2%*	6%	9.5%
	2.021	1.1%*	1.7%*	5%	6.1%
	2.022	1.1%*	3.2%*	4.6%*	6.4%
	2.023	1.1%*	3.2%*	4.7%*	4.4%*
	2.024	0.9%*	2.6%*	3.6%*	8.5%
Incapacitat/da permanent	2.020	0.1%*	0.5%*	0.8%*	0.4%*
	2.021	0.4%*	0.2%*	0.4%*	0.9%*
	2.022	0.4%*	0.3%*	0.2%*	0.6%*
	2.023	0.1%*	0.6%*	0.1%*	0.4%*
	2.024	0.1%*	0.4%*	0.3%*	0.4%*
Altres motius	2.020	0.3%*	0.6%*	0.4%*	0.2%*
	2.021	0.7%*	0.5%*	1.1%*	0.1%*
	2.022	0.9%*	1.3%*	0.5%*	1.1%*
	2.023	1.2%*	0.8%*	0.4%*	0.7%*
	2.024	0.6%*	1%*	1%*	0.5%*
Font: Enquesta de Població Activa. INE					

Altres situacions d'inactivitat indicades i que tenen proporcions visibles són els incapacitats permanents, que apareixen en algun grup d'edat en proporcions al voltant del 0,5%-1%

Activitat, Ocupació i Atur per sexe

Cal assenyalar que no només el moment vital introdueix diferències en la relació amb l'activitat; també el sexe incorpora diferències essencials. En aquesta secció abordarem conjuntament una perspectiva del curs de vida i de gènere per analitzar la relació del jovent valencià amb el treball.

Taxes d'Ocupació i combinació de treball i estudis

Taula 3.16: Taxes d'Ocupació de la població jove valenciana per edat i sexe (mitjana dels quatre trimestres de l'Any)

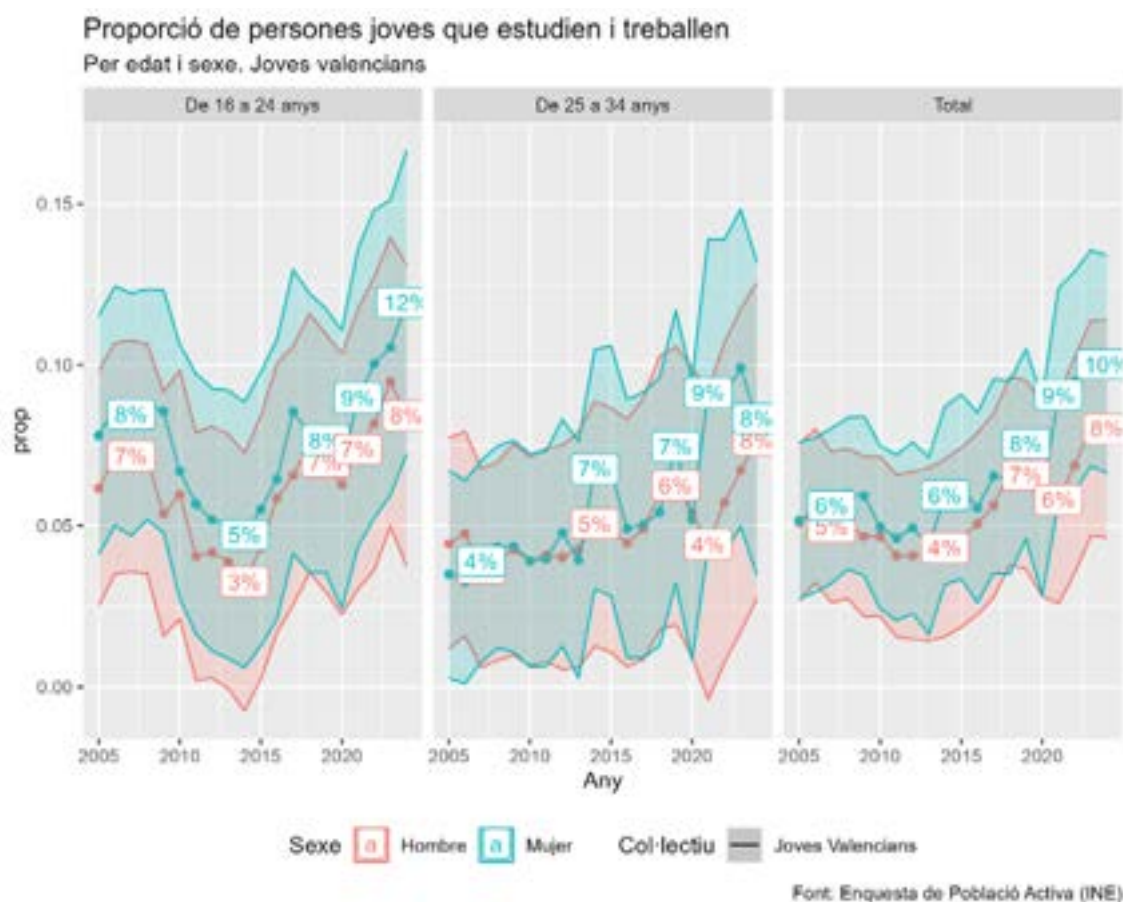
	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Homes	2.020	25.8%	72%	50.6%
	2.021	24.1%	69.1%	47.9%
	2.022	28%	76.6%	53.7%
	2.023	30.1%	80.5%	56.6%
	2.024	30.2%	75.8%	54.2%
Dones	2.020	19%	61.1%	42%
	2.021	21.6%	65.7%	45.4%
	2.022	25.9%	67.7%	48.4%
	2.023	25.3%	72.4%	50.3%
	2.024	28.6%	67.9%	49.5%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Si comparem les taxes d'ocupació dels xics i les xiques joves, podem assenyalar diversos punts.

El primer és sobre la situació actual: Actualment, les xiques joves tenen una taxa d'ocupació d'un 49.5%, cinc punts menys que els xics, que tenen una taxa d'un 54,2%. No obstant, aquesta distància canvia segons les edats: les xiques de 25 a 34 anys tenen una taxa d'Ocupació 8 punts menor a la dels xics: un 67.9% front a un 75.8%, mentre que les xiques de 16 a 24 anys tenen una taxa només 1.6 punts menor (un 28.6% front a un 30.2%)

Ara bé, cal assenyalar que aquestes diferències són més estretes que les que existien abans de la crisi: l'any 2007, mentre que les xiques joves valencianes (de 16 a 34) tenien una taxa d'ocupació d'un 60.8%, la dels xics estava tretze punts per dalt, en un 74.3%. El tanxament d'aquesta bretxa ha sigut especialment intens al grup dels més joves: mentre que la taxa d'ocupació dels xics era 11 punts superior a la de les xiques en 2007, actualment és només 1,6 punts major. El tancament de la bretxa en el grup més major no ha sigut tan intens (d'un 14% més a un 8% més d'ocupació entre els xics).

Taula 3.17: Proporció dels joves valencians que estudien i treballen, per sexe i edat

	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Homes	2.020	6.3%	5.4%	5.8%
	2.021	7.4%	4.4%*	5.8%
	2.022	8.2%	5.7%	6.9%
	2.023	9.5%	6.7%	8%
	2.024	8.4%	7.7%	8%
Dones	2.020	6.8%	5.2%	5.9%
	2.021	9%	9.1%	9.1%
	2.022	10%	9%	9.5%
	2.023	10.5%	9.9%	10.2%
	2.024	11.9%	8.3%	10%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a la combinació de treball i estudis, veiem com és més freqüent entre les xiques que entre els xics: un 10% de les xiques joves (16 a 34) estudien i treballen, front a un 8% en el cas dels xics, tot i que els marges d'error són massa amples com per a fer estimacions generalitzables. També podem veure a la taula com les joves que contribueixen en major mesura a aquesta proporció son les que tenen de 16 a 24 anys: un 12% estudien i treballen, mentre que entre les més majors, la proporció baixa a un 8%

Taxes d'Atur

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Taula 3.18: Taxes d'Atur de la població valenciana per sexe i edat

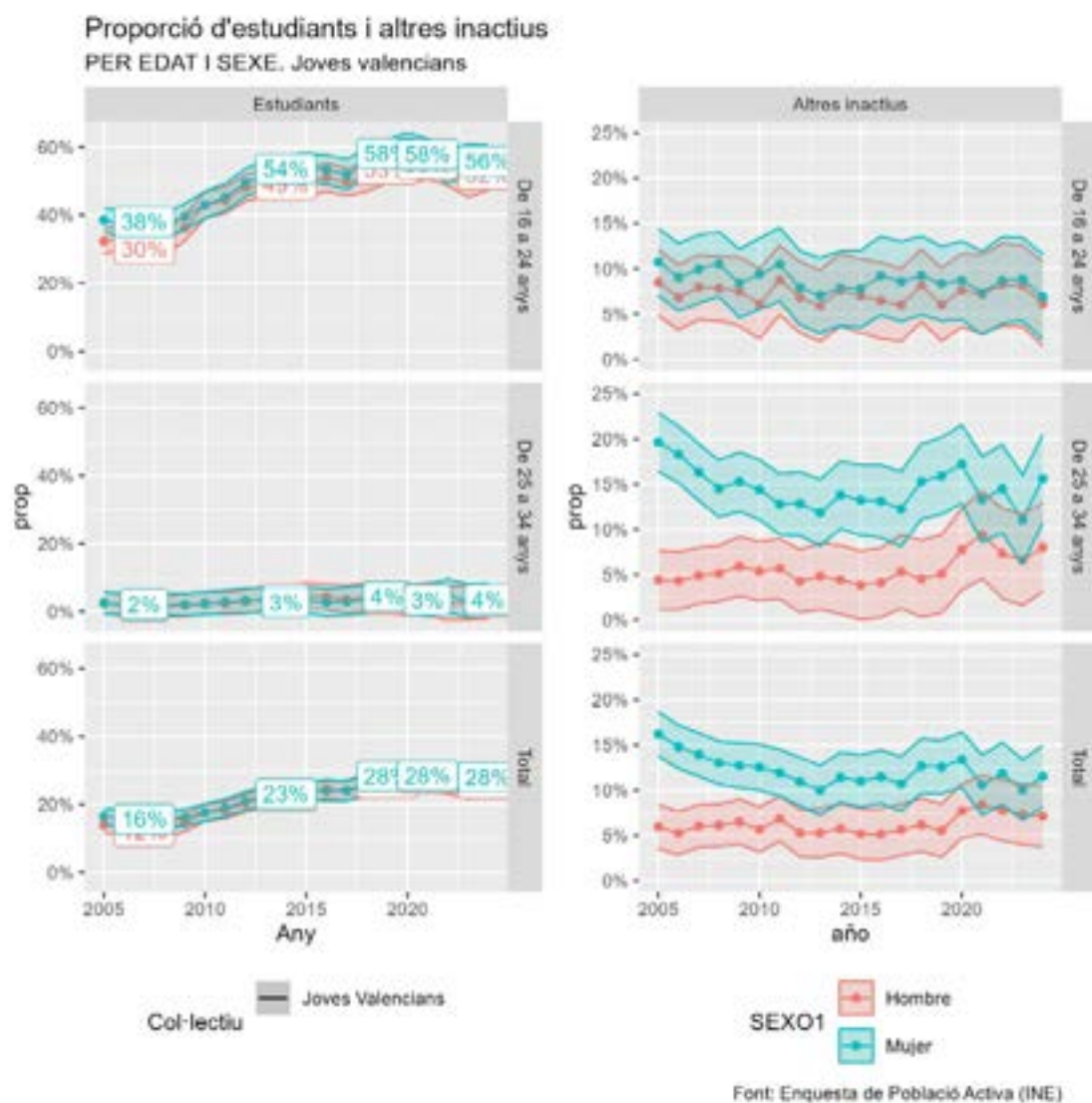
	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Homes	2.020	34%	18.9%	23.1%
	2.021	36.2%	20.4%	24.8%
	2.022	27.5%	14.9%	18.4%
	2.023	28.5%	11.1%	16.3%
	2.024	27.8%	14.8%	18.6%
Dones	2.020	39.7%	22.7%	26.9%
	2.021	38.1%	21.1%	25.5%
	2.022	30.1%	16.2%	20.1%
	2.023	27.3%	15.5%	18.6%
	2.024	23.1%	16%	18.1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a l'atur, les taxes de xics i xiques són prou similars. Cal destacar el fet què, abans de la crisi, les taxes de les dones eren visiblement superiors a les dels homes (la taxa total, per exemple, era d'un 14,1% per a les dones, i d'un 8,9% per als homes). Aquesta diferència es va esvaïr durant la crisi, fins al punt que la taxa dels homes va arribar a ser superior (un 38% l'any 2012, front a un 32,7% per a les xiques). Amb la recuperació econòmica, les taxes es van igualar, i amb la COVID les xiques van tornar a tindre taxes d'atur quasi 4 punts superiors (un 26,9% l'any 2020 front a un 23,1% en el cas dels xics). Actualment, la última dada anual amb la que comptem, la de l'any 2024, ens diu que la taxa d'atur dels xics (un 18,6%) és gairebé la mateixa que la de les xiques (un 18,1%)

Estudis i altra inactivitat

Taula 3.19: Proporció de la població valenciana inactiva per motiu d'estudis per sexe i edat

	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Homes	2.020	53.2%	3.4%*	26.5%
	2.021	55.1%	3.8%*	27.9%
	2.022	53.2%	2.5%*	26.4%
	2.023	49.8%	2.7%*	25.1%
	2.024	52%	3%*	26.2%
Dones	2.020	59.9%	3.8%*	29.1%
	2.021	57.8%	3.5%*	28.4%
	2.022	54.2%	4.7%*	27.6%
	2.023	56.3%	3.3%*	28.2%
	2.024	55.9%	3.6%*	28%
Font: Enquesta de Població Activa. INE				

Taula 3.20: Proporció de la població valenciana inactiva per altres motius per sexe i edat

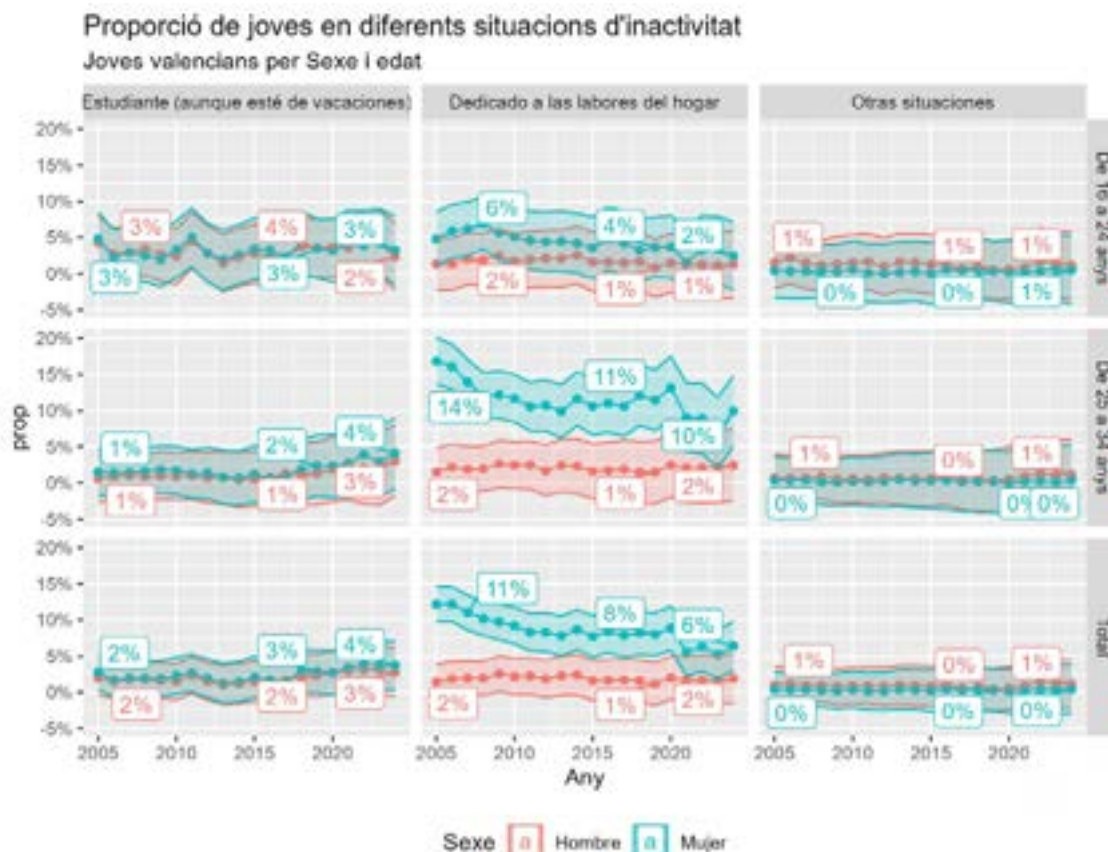
	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Homes	2.020	7.6%	7.8%	7.7%
	2.021	7.2%	9.4%	8.4%
	2.022	8.2%	7.4%	7.8%
	2.023	8.1%	6.6%	7.3%
	2.024	6.1%	8%	7.1%
Dones	2.020	8.7%	17.2%	13.4%
	2.021	7.3%	13.3%	10.6%
	2.022	8.7%	14.5%	11.8%
	2.023	8.9%	11.1%	10%
	2.024	6.9%	15.6%	11.5%
Font: Enquesta de Població Activa. INE				

Pel que fa a les situacions d'inactivitat, podem veure com les diferències de gènere són diferents en funció de si parlem d'inactivitat per motiu d'estudis o per altres motius. Pel que fa a la primera, podem veure com, sistemàticament (llevat, tal vegada dels anys més forts de la crisi, entre 2010 i 2012), hi ha més xiques de 16 a 24 anys que es troben fora del mercat de treball per estar estudiant, que xics. I aquesta és una tendència que s'ha mantingut al llarg del temps, encara que actualment la inactivitat per motiu d'estudis s'allargue durant més anys a ambdós sexes. Abans de la crisi, l'any 2007, que és on trobem el mínim per al total dels dos sexes, només un 30,1% dels xics de 16 a 24 anys estaven inactius per motiu d'estudis, front a un 38,1% de les xiques. Actualment, els nivells són molt més elevats, però la bretxa es manté: un 52% dels xics, i un 56% de les xiques valencianes de 16 a 24 anys es troben inactius per estar estudiant. També podem veure com al grup d'edat superior, d'entre 25 a 34 anys, la taxa es residual i no hi ha diferències de gènere: només un 3% dels xics, i un 3,6% de les xiques valencianes estan inactius per motius d'estudis a aquesta edat.

Això contrasta amb la taxa d'inactivitat per altres motius, que en aquest cas dibuixa un patró de gènere clar, a partir d'aquesta edat. Si bé les proporcions són reduïdes i iguals per als xics i per als xiques al grup d'edat més jove (entre un 6 i un 10%, depenent de l'any), entre els joves adults, trobàvem, abans de la crisi, una proporció significativa (un 19,6%) de dones joves inactives per algun motiu diferent als estudis, front a una taxa inferior al 5% per al cas dels xics. Actualment la taxa és inferior (s'ha situat en un 11,1% per a les dones, tot i que a 2024 ha tornat a pujar fins al 15,6%), i la diferència de gènere s'ha reduït, ja que tenim un 8% de xics de 25 a 34 anys inactius per un motiu diferent a cursar estudis oficials.

Com abans, és imprescindible analitzar la composició interna d'aquestes situacions, especialment pel que fa a quantificar la inactivitat per motiu de cura:

Detall altres inactivitats

Font: Encuesta de Población Activa (INE)

Taula 3.21: Detall de situacions d'inactivitat de la joventut valenciana per sexe i edat

		Homes			Dones		
	any	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total	16 a 24 anys	25 a 34 anys	Total
Estudiant (encara que estiga de vacances)	2.020	3.6%*	1.9%*	2.7%*	3.2%*	2.3%*	2.7%*
	2.021	3.6%*	2.5%*	3%*	4.2%*	2.7%*	3.4%
	2.022	4.2%*	2.1%*	3.1%*	3.9%*	3.9%*	3.9%
	2.023	4.3%*	2%*	3.1%*	4.4%*	3%*	3.6%
	2.024	2.3%*	3.1%*	2.7%*	3.2%*	4.1%*	3.7%
Dedicat/da a les tasques de la llar	2.020	1.5%*	2.5%*	2%*	3.7%*	13.2%	8.9%
	2.021	1.3%*	2.1%*	1.8%*	1.5%*	9.1%	5.6%
	2.022	1.3%*	2.2%*	1.7%*	3.3%*	8.9%	6.3%
	2.023	1.1%*	2.3%*	1.7%*	3.4%*	6.9%	5.2%
	2.024	1.3%*	2.5%*	1.9%*	2.4%*	9.9%	6.4%
Altres motius	2.020	0.6%*	0.5%*	0.6%*	0.2%*	0.1%*	0.1%*
	2.021	0.9%*	0.9%*	0.9%*	0.3%*	0.3%*	0.3%*
	2.022	1.8%*	1.3%*	1.5%*	0.4%*	0.3%*	0.4%*
	2.023	1.3%*	1%*	1.1%*	0.7%*	0.2%*	0.4%*
	2.024	1.1%*	1.2%*	1.2%*	0.5%*	0.4%*	0.4%*

Font: Enquesta de Població Activa. INE

De nou, per analitzar el perfil dels “altres inactius”, ens centrarem en aquelles categories que concentren més d'un 2% dels joves de cada sexe (al gràfic) i les que concentren al menys un 1% dels joves (a la taula).

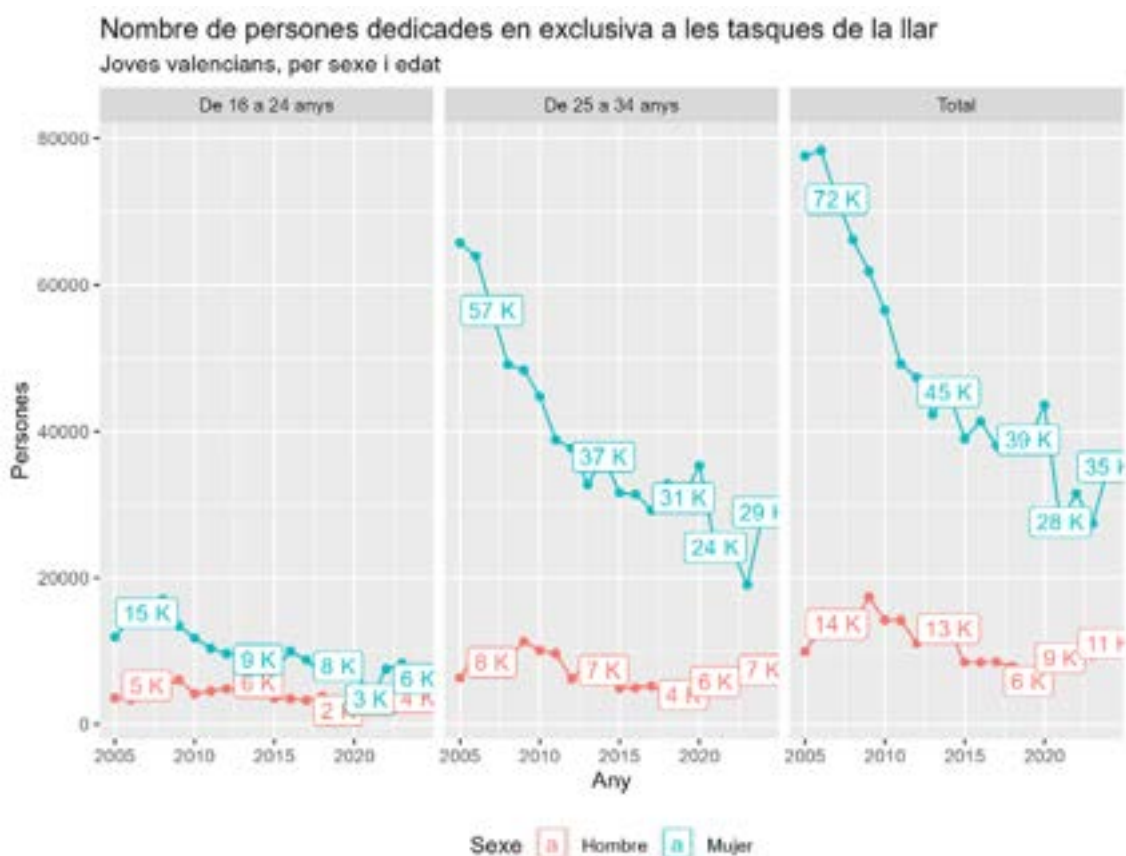
Començant per aquelles persones que diuen ser estudiants però després no declaren cursar estudis ni reglats ni no reglats, podem veure que no existeix una diferència per sexe clara, tot i que sembla que als darrers temps els xics en aquesta situació són uns pocs més que les xiques. Recordem que en aquesta categoria entrarien, per exemple, els que estan preparant una oposició o prova d'accès. En aquest sentit, seria coherent l'increment de persones joves que no treballen ni busquen feina per estar preparant-se una oposició, donat l'increment a l'oferta de places d'ocupació pública que hem viscut els darrers anys a la Comunitat Valenciana.

La resta de situacions d'inactivitat no tenen un patró de gènere marcat (excepte, tal vegada, una major inactivitat sense motiu entre els xics joves, de 16 a 24 anys)

Pel que fa a les persones dedicades exclusivament a les tasques de la llar, es dibuixa un clar patró de gènere: Actualment, un 2.5% dels xics i un 10% de les xiques valencianes de 25 a 34 anys no treballen ni busquen feina per estar dedicades al 100% al treball reproductiu o de cures. És significatiu assenyalar que aquesta xifra, tot i que s'ha reduït des de l'inici de la sèrie, a 2005 (quan vora un 17% de les xiques d'aquesta edat eren mestresses de la llar), es poden apreciar diferents tendències: fins a 2013, la proporció de mestresses de la llar baixa de forma progressiva, situant-se al voltant d'un 10% de les xiques valencianes de 25 a 34 anys. No obstant, a partir d'aquest any la taxa comença a augmentar, fins arribar a un nou màxim d'un 13,2% al 2020, moment des del qual torna a baixar, arriba a un mínim d'un 7% a 2023, i després torna a pujar.

Sobre la situació específica de les mestresses de la llar, podem anar un poc més enllà. En primer lloc, és rellevant assenyalar com no observem un patró diferenciatiu del de la resta de joves d'altres parts d'Espanya.

En segon lloc, i tal i com mostra el següent gràfic, podem observar com les proporcions ens mostren una tendència substantiva, que no és un artifici estadístic generat per les dades: es veu clarament com el nombre absolut de xiques dedicades al 100% a les tasques de la llar es redueix fins 2013, després es frena la tendència, i més o menys es manté el mateix nombre fins a 2020, i posteriorment, es redueix el seu nombre fins 2023, per a tornar a presentar un increment en 2024. En tot cas, la tendència general es decreixent, i el fet d'estar treballant amb una mostra petita ens aconsella prudència, a l'hora d'extraure conclusions massa contundents sobre les nostres dades. El que sí que podem afirmar és que la figura de la mestressa de la llar està en declivi com a model de transició a la vida adulta per a la joventut valenciana, però encara continua havent una quantitat no menyspreable de xiques que troben aquesta opció atractiva, i que en relació amb la -minvant- quantitat total de xiques joves, suposen una proporció important.

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

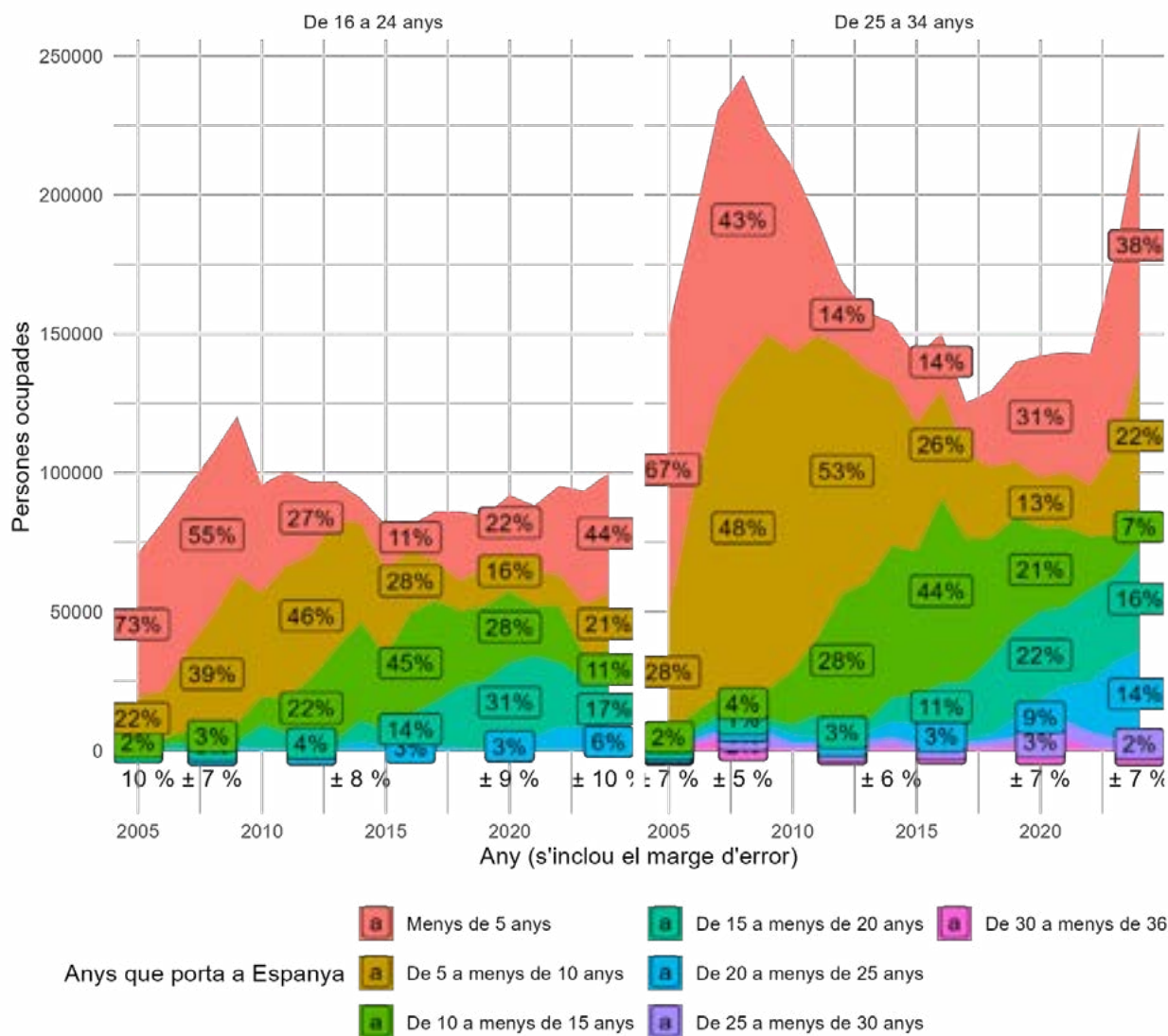
Activitat, Ocupació i Atur per lloc de naixement

Una altra variable rellevant a l'hora d'analitzar les diferències en la situació laboral del jovent és el lloc de naixement (a Espanya o a l'Estranger).

Consideracions prèvies

Cal tindre en compte que, com hem vist, més de dos terços dels joves valencians nascuts a l'estranger porten a Espanya més de cinc anys. També hem vist, amb dades de l'ECEPOV, com molts d'ells arribaren de menuts i s'han escolaritzat i criat al nostre país. Abans de començar l'anàlisi de la situació laboral del jovent nascut a l'estranger, cal veure com ha evolucionat la composició d'aquesta població nascuda a l'estranger (en funció del moment d'arribada), al llarg dels anys que anem a analitzar a les dades de l'EPA. Com veurem aquesta composició ha anat variant molt amb el temps.

Nombre de persones estrangeres segons anys que porten a Espanya
Joves valencians

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Els joves nascuts a l'estranger són, en una proporció cada vegada major, joves que van arribar de menuts i s'han criat en Espanya. En el cas dels joves de 16 a 24 anys, l'any 2008, més de la meitat havia arribat als darrers 5 anys, als quals els podem sumar un 39%±7% que portaven de 5 a 10 anys). No obstant, al 2020, un 34% havia arribat feia més de 15 anys (és a dir, entre l'any i els 9 anys), als quals podem afegir un 28% addicional arribat feia de 10 a menys de 15 anys (és a dir, entre l'any i els 14 anys); és a dir, vora dos terços de la joventut nascuda a l'estranger eren joves que havien arribat a Espanya abans de concloure la seua trajectòria formativa, i per tant han passat pel sistema educatiu espanyol.

No obstant, a partir de 2020 podem veure un increment important dels nouvinguts, que arriben a ser el 44% l'any 2024, i en paral·lel, una important reducció dels joves més arrelats (per passar al grup d'edat següent els fills de l'onada migratòria dels 2000).

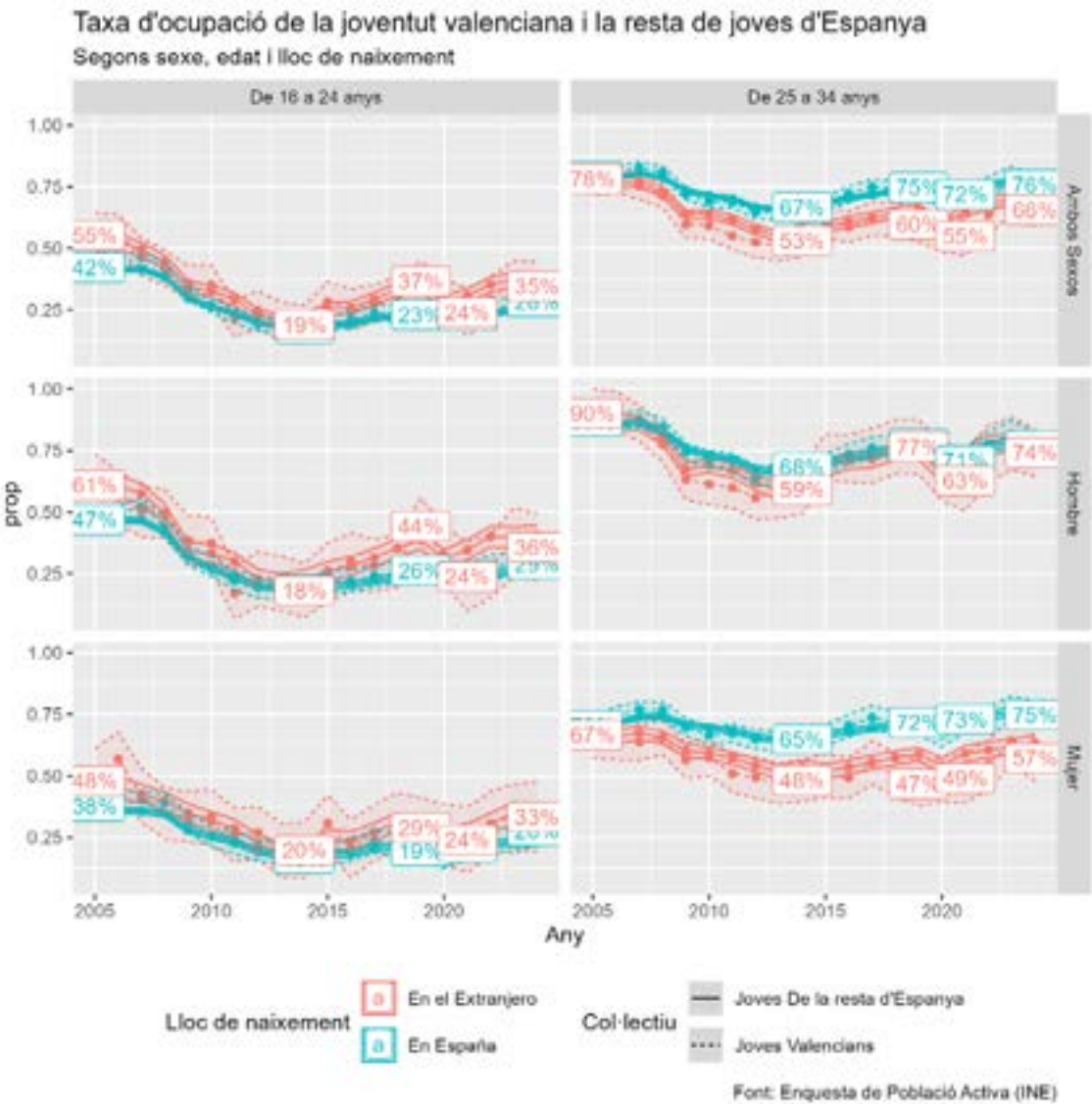
Pel que fa als més majors, la situació a 2008 era pareguda: un 91% havien arribat feia menys de 10 anys, és a dir, durant la seua joventut, i d'ells molts ho havien fet feia menys de 5 anys. Entre aquest grup podem veure una davallada important dels joves estrangers, per l'aturada del flux de migracions, i en molts casos, per una re-emigració durant la crisi. Així, l'any 2016, dels 150.000 joves estrangers que quedaven al territori valencià, un 16% portava més de 15 anys (havien arribat abans de l'any 2001, quan tenien menys de 10-14 anys), i un 44% havia arribat feia al menys 10 anys (abans de 2006, quan tenien menys de 15-19 anys); aquests no s'han format a Espanya, sinó que van arribar a la seua primera joventut, però ha estaven arrelats ací.

A 2020, dels poc menys de 150.000 joves nascuts a l'estranger, un 35% portava més de 15 anys (havien arribat abans de l'any 2001, quan tenien entre 5 i 19 anys); Ací podem veure als joves que van arribar durant el boom immobiliari, sent menors d'edat, dels quals molts s'han escolaritzat al sistema educatiu espanyol, i que suposen, no ho oblidem, un terç dels joves nascuts a l'estranger.

Ara bé, a partir de 2022, la situació canvia dràsticament; tot i que aquest darrer grup de joves creix quantitativament, passant de ser 50.000 a 75.000 els joves nascuts a l'estranger però que porten ací més de mitja vida (més de 15 anys; d'ells, la meitat més de 20 anys). Ara bé, en termes relatius aquest grup continua sent el 33% del total de persones nascudes a l'estranger, degut a l'arribada d'uns 85.000 joves estrangers durant els anys 2023 i 2024. Actualment, trobem dos grups clarament diferenciats de població jove nascuda a l'estranger: un 60% que ha arribat fa menys de 10 anys (entre 2015 i 2024), dels quals més de la meitat (un 38% del total) ho han fet fa menys de 5 anys; per altra banda, trobem un grup nombrós (un 33% del total) que porten a Espanya més de 15 anys, és a dir, que van arribar abans de 2010, durant l'època de creixement econòmic, quan el més major d'ells no havia encara complert els 20 anys, i el més jove tenia, com a molt, 10.

Una vegada fetes aquestes precisions, podem endinsar-nos en l'anàlisi de l'ocupació, atur i inactivitat dels joves en funció del seu lloc de naixement, tenint ben present que, si bé l'any 2008 parlar de joves nascuts a l'estranger era parlar fonamentalment de migrants, l'any 2024, tenim dos grups amb característiques ben diferents: els que acaben d'arribar als darrers 5 anys, i els que, tot i no haver nascut a Espanya, porten ací més de mitja vida. L'ideal seria ser capaç de diferenciar els dos grups, però això no és possible degut a una mida de mostra insuficient.

Taxes d'Ocupació i combinació de treball i estudis

Taula 3.24: Taxes d'Ocupació de la població jove valenciana per edat, sexe i lloc de naixement (mitjana dels quatre trimestres de l'Any

Lloc de Naixement	any	De 16 a 24 anys Home	De 25 a 34 anys Home	De 16 a 24 anys Dona	De 25 a 34 anys Dona	Total Joves Home	Total Joves Dona
A Espanya	2.020	24.2%	73.6%	17.1%	66.8%	50.4%	42.6%
	2.021	24.1%	71%	21%	73%	48.2%	47.3%
	2.022	27.9%	77.5%	24.7%	72.9%	53.3%	49.4%
	2.023	28.6%	81.6%	23.3%	76.7%	54.3%	49%
	2.024	28.9%	76.8%	27.6%	74.8%	51.3%	49.2%
A l'estranger	2.020	32.6%	66.1%	26.1%	48.4%	51.5%	40.4%
	2.021	23.7%	62.8%	24%	49%	46.9%	40%
	2.022	28.2%	73.8%	30.5%	54.5%	54.8%	45.3%
	2.023	37.6%	77.9%	33.4%	64.2%	63.9%	53.6%
	2.024	35.7%	74.2%	33.3%	57.1%	61.4%	50.4%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

i comparem les taxes d'ocupació dels joves nascuts a Espanya i a l'estranger, podem observar diferències rellevants entre aquests dos grups de joves, que s'analitzen millor si adoptem una perspectiva del curs vital, i de gènere; per això les taxes s'han agrupat per edat i sexe.

Ens centrarem, en primer lloc, en l'ocupació durant la primera meitat de la joventut (dels 16 als 24 anys): la proporció d'ocupats entre els estrangers és visiblement superior a la dels espanyols, tant en el cas dels xics com de les xiques: mentre que un 28,9% dels xics nascuts a Espanya i un 27,6% de les xiques menors de 25 es troben ocupats, les proporcions entre els nascuts a l'estranger són, respectivament, d'un 36% i un 33%. En termes agregats, la joventut nascuda a l'estranger té una taxa d'ocupació d'un 34,6%, front a un 28% en el cas dels nascuts a Espanya, és a dir, una taxa més de 6 punts superior. Cal dir que l'any 2023, la diferència va ser d'un 9,3% (un 26,1% per als espanyols front a un 35,4% per als estrangers), i que les dades valencianes estan sotmeses a una forta oscil·lació degut a l'escassa mida de mostra quan comparem grups tan concrets. Per a la resta d'Espanya, que ens mostra unes dades més estables, degut al menor marge d'error, la diferència és prou estable, i es situa al voltant dels 11 punts (un 25,6% de taxa d'ocupació per als espanyols front a un 37% per als nascuts a l'estranger).

Arribem doncs, a la conclusió que els joves nascuts a l'estranger (ja siguen els que van vindre de molt menuts, i s'han criat ací, o els que han vingut durant la seua joventut), inicien la seua trajectòria laboral prou abans que els joves nascuts a Espanya. Això es pot relacionar directament amb l'arribada de població jove migrant, que ve directament a treballar, després d'haver-se format al seu país, o bé amb un inici de la trajectòria laboral més precoç dels fills de migrants degut als seus condicionants socioeconòmics (major necessitat de rendes, diferències a les trajectòries educatives, etc.)

Cal assenyalar, no obstant, que, si analitzem l'evolució des de la crisi, tant espanyols com estrangers, xics i xiques, han reduït la seua participació al mercat laboral durant aquest període: Al 2005, un 55,2% dels joves estrangers estaven treballant, front al 42,3% dels joves nascuts a Espanya. És a dir: les taxes han baixat en els dos grups (De 55,2% a 35%-34% per als estrangers, i del 42,3% al 26-28% per als

nascuts a Espanya), i ho han fet amb una intensitat similar (la diferència s'ha reduït del 13% de 2005 a l'actual 9-11%) Sí que és cert, però, que des de 2014 es dona, per al cas dels joves estrangers, una recuperació de la taxa d'ocupació més sostinguda que la que trobem als joves espanyols: des del 20% a què va arribar la taxa d'ocupació dels estrangers l'any 2013, aquesta s'ha recuperat fins l'actual 35%-34%, és a dir que ha guanyat uns 14-15 punts. No obstant, els joves espanyols van arribar a una taxa d'un 18,4% el mateix any, i actualment es situen en un 26-28, és a dir que han guanyat entre 8 i 10 punts. Podem pensar que aquesta menor ocupació dels estrangers, per al que ha sigut la seua tendència abans i després de la crisi, s'explicarà per un major nivell d'atur.

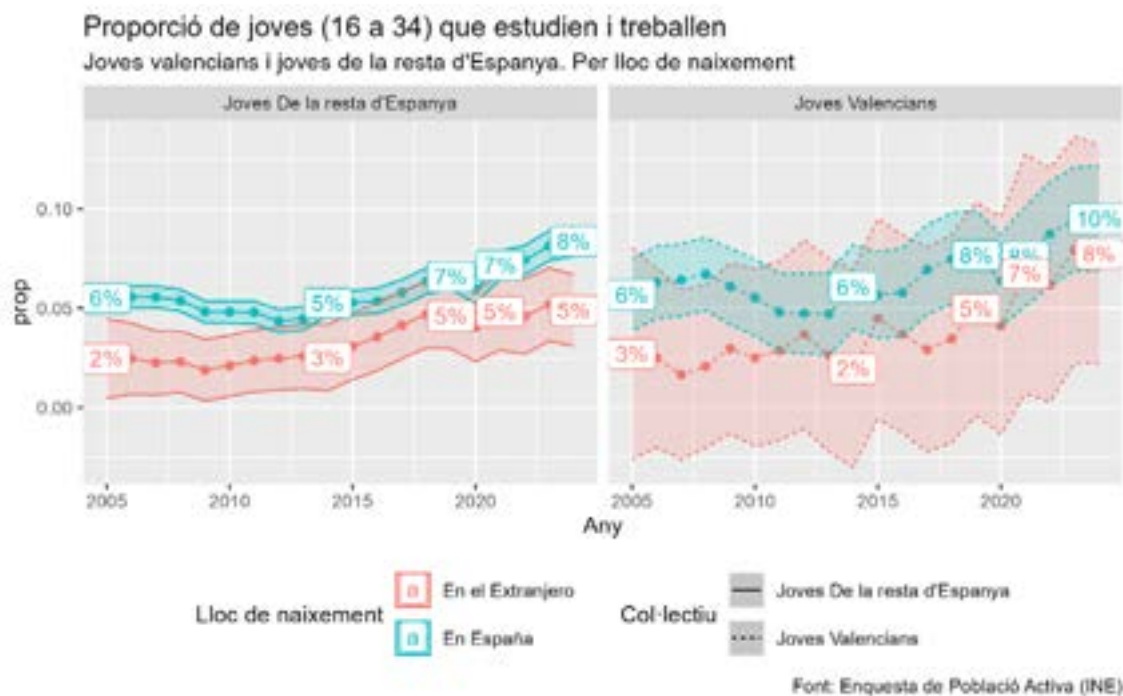
Finalment, pel que fa al gènere, en aquest punt de la trajectòria de transició educativa-laboral, veiem com els xics tenen una major taxa d'ocupació que les xiques, tant entre la població espanyola com entre la població estrangera. En qualsevol cas, els marges d'error no ens deixen comparar la bretxa de gènere per separat per a espanyols i estrangers. La segona meitat de l'anàlisi sobre les taxes d'ocupació de la població nascuda en Espanya i a l'estranger ens situa a la següent franja d'edat, i directament la nostra atenció es situa en el canvi de tendència que apareix: els espanyols tenen, en aquest moment, una taxa d'ocupació més elevada que els nascuts a l'estranger, i aquesta diferència és aclaparadora en el cas de les xiques nascudes a Espanya, front a les seues companyes nascudes a l'estranger.

En primer lloc, pel que fa a l'avantatge general dels espanyols sobre els estrangers, podem assenyalar tres dades:

- » La primera: la proporció de persones ocupades de 25 a 34 anys en el cas dels nascuts a Espanya és d'un 75.8%, i en el cas dels estrangers es redueix a un 65.6%, és a dir, que les persones nascudes a Espanya tenen una taxa d'ocupació 10 punts superior, quan arriben a les edats d'incorporació laboral plena (les xifres a 2023 eren d'un 79% i un 70%; també mostren una bretxa similar les dades per a la resta d'Espanya)
- » La segona: L'any 2005, la bretxa no existia. Un 79% dels joves-adults nascuts a Espanya treballaven, front a un 78% dels nascuts a l'estranger.
- » La tercera: els anys 2020 i 2021, durant la pandèmia, la bretxa es va aguditzar: l'any 2021 (hem vist abans com el segon any de pandèmia va marcar un escenari comparativament pitjor per al territori valencià, respecte a la resta d'Espanya), un 72% dels joves nascuts a Espanya de 25 a 34 anys estaven ocupats, front a un 55% dels joves nascuts a l'estranger. És a dir, una bretxa encara més intensa que l'actual, del 17% (a la resta d'Espanya la bretxa al 2020 era d'un 11%: 71% dels espanyols treballaven front al 60% dels estrangers; i actualment la bretxa és d'un 10%)

És a dir, que pel que fa a la forma com l'ocupació s'ha recuperat després de la crisi de 2008, veiem clarament com les persones joves que no han nascut a Espanya no s'han beneficiat en igual mesura d'aquesta recuperació que la població nascuda a Espanya: afronten nivells d'ocupació més baixos, i els colpejà més intensament la crisi de la COVID. Ara bé, hi ha un important component de gènere en aquesta qüestió: mentre que els xics de 25 a 34 anys tenen taxes d'ocupació similars (82-77% en el cas dels nascuts a Espanya, i 77-74% en el cas dels nascuts fora, els darrers dos anys; és a dir, una bretxa d'uns 3-5 punts), les xiques d'aquesta edat presenten un patró d'ocupació molt diferent segons el lloc de naixement. Per una banda, les xiques nascudes a Espanya tenen taxes d'ocupació elevades, perfectament assimilables a la dels xics (un 75% l'any 2024; 77% el 2023), les xiques nascudes a l'estranger tenen taxes d'ocupació molt inferiors: d'un 57% a 2024 (64% a 2023). El patró és clar; si mirem les dades, més estables, de la resta d'Espanya, les xiques estrangeres tenen una taxa d'activitat d'un 63%, front al 77% de les nascudes a Espanya (les dels xics són, respectivament, d'un 77 i un 79%). És a dir, que en aquesta segona franja de la joventut, trobem una proporció molt elevada de xiques nascudes a l'estranger que es troben fora del mercat laboral.

Caldrà veure, a les dades següents, si estan a l'atur, o a la inactivitat

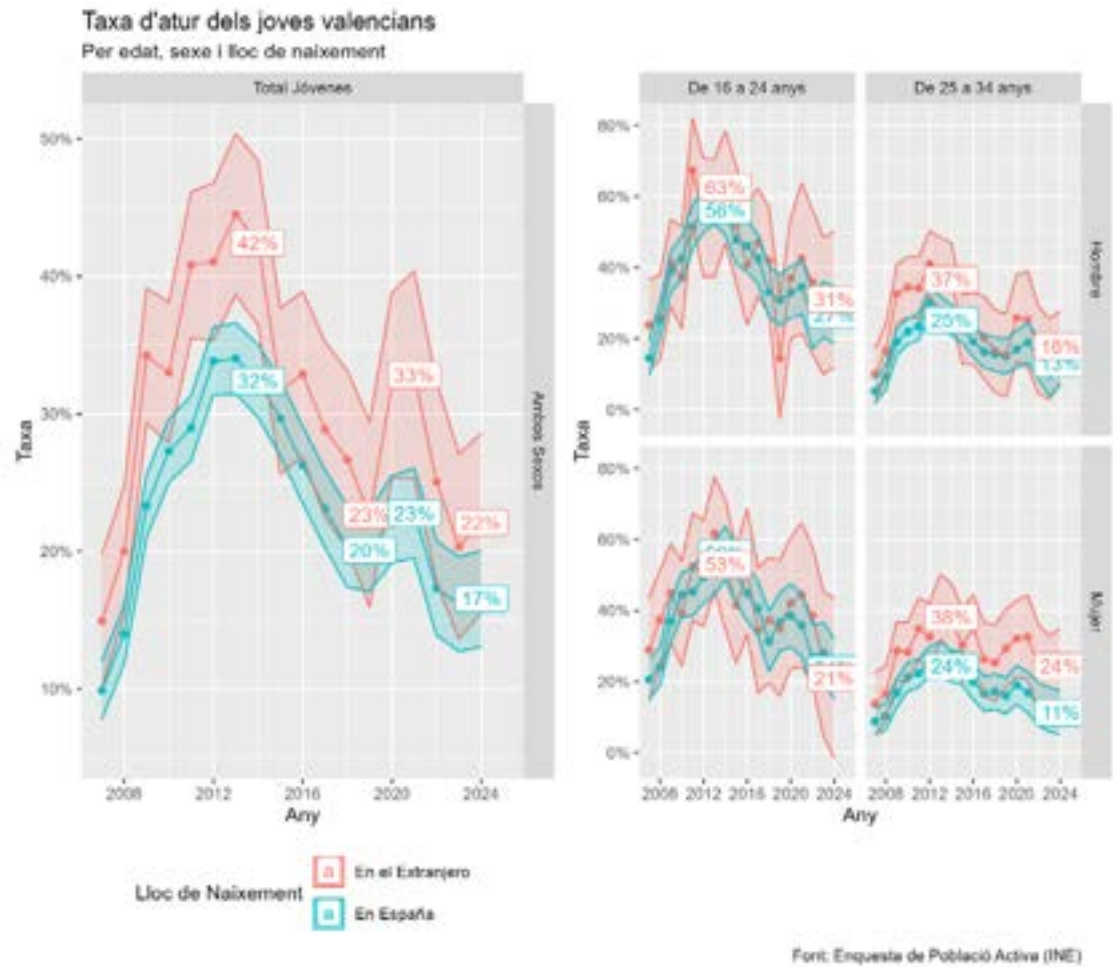
Taula 3.25: Proporció de joves valencians (16 a 34) i de la resta d'Espanya que estudien i treballen, per lloc de naixement

any	Sexe	Grup d'Edat	Joves De la resta d'Espanya A Espanya	Joves De la resta d'Espanya A l'estranger	Joves Valencians A Espanya	Joves Valencians A l'estranger
2.020	Ambdós Sexes	Total Joves	6%	4.1%	6.4%	4.1%*
2.021	Ambdós Sexes	Total Joves	7.2%	4.8%	7.6%	6.7%
2.022	Ambdós Sexes	Total Joves	7.4%	4.6%	8.8%	6.2%
2.023	Ambdós Sexes	Total Joves	8.1%	5.2%	9.5%	7.9%
2.024	Ambdós Sexes	Total Joves	8.4%	4.9%	9.5%	7.7%

Font: Encuesta de Població Activa. INE

Pel que fa a la combinació de treball i estudis, les proporcions són virtualment idèntiques en funció del lloc de naixement, al menys pel que fa al territori valencià. A la resta d'Espanya si que trobem una proporció significativament major de joves nascuts a Espanya que estudien i treballen, però la proporció al territori valencià de joves nascuts a l'estranger que estudien i treballen és d'un 7.7% (+/-5.5%), front al 9.5% dels nascuts a Espanya (a la resta d'Espanya els percentatges són més diferents: un 8.4% front a un 4.9%. Tenint en compte que aquest indicador ens ha donat resultats significativament diferents per a la joventut valenciana, respecte als de la resta d'Espanya, considerem que el més prudent és afirmar que per a la joventut valenciana, no pensem que hi haja una diferència per origen nacional en les proporcions de joves que estudien i treballen

Taxes d'Atur

Taula 3.26: Taxes d'Atur de la població jove valenciana segons sexe, edat i lloc de naixement

Lloc de Naixement	any	De 16 a 24 anys Home	De 25 a 34 anys Home	Total Joves Home	De 16 a 24 anys Dona	De 25 a 34 anys Dona	Total Joves Dona
A Espanya	2.020	33%	17%	21.3%	38.6%	19.1%	23.8%
	2.021	34.7%	19%	23.4%	35.9%	16.9%	22%
	2.022	25.1%	14.4%	17.4%	26.9%	13.6%	17.3%
	2.023	28.3%	9.9%	15.7%	28.1%	12.1%	16.7%
	2.024	26.6%	13%	17.6%	23.6%	11.3%	15.4%
A l'estranger	2.020	37%	25.8%	29.3%	42.1%	32.1%	34.7%
	2.021	42.6%	25.4%	29.7%	44.4%	32.5%	35.5%
	2.022	35.8%	16.8%	21.8%	38.5%	24.1%	28.4%
	2.023	29.2%	14.2%	17.7%	25%	22.3%	22.9%
	2.024	31.1%	17.8%	20.7%	21%*	24.4%	23.8%

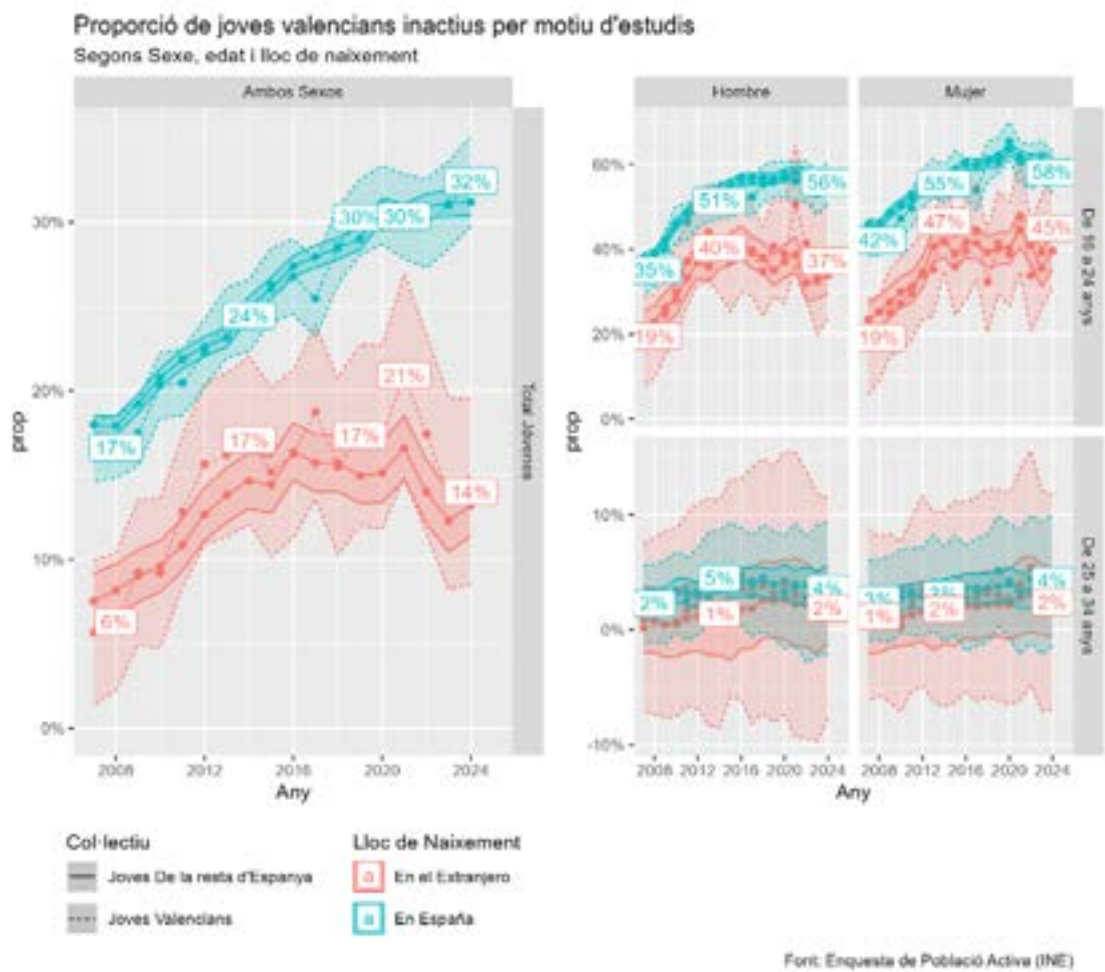
A l'hora de comparar les taxes d'atur, diferenciar entre les diferents franges d'edat deixa de tindre sentit, degut a l'escàs nombre de joves de 16 a 24 anys que formen part de la població activa. D'aquesta forma, podem veure com els intervals de confiança de les estimacions es superposen en tots els casos, i no ens permeten comparar no tan sols agregant els dos sexes.

Per aquest motiu, podem directament analitzar les taxes d'atur del total de la població jove. D'aquesta anàlisi extraïem fonamentalment dos conclusions: que la taxa d'atur sempre és superior entre els nascuts a l'estranger, respecte als nascuts a Espanya, i que aquesta diferència és més profunda per a les dones nascudes a l'estranger, mentre que per als homes nascuts a l'estranger es manifesta en situacions de crisi.

Si comparem les dades, podem veure com la taxa d'atur de la població jove (de 16 a 34 anys) nascuda a Espanya es situa actualment (2024) en un 16,6%, mentre que la dels joves nascuts a l'estranger es situa en un 22,1%; és a dir, 5,5 punts per sobre. Abans de la crisi, no obstant, la taxa d'atur era la mateixa: un 11,1% per als espanyols, i un 11,7% per als estrangers, en 2005. Aquesta diferència va arribar a un 12% l'any 2011 (quan els joves espanyols patien un atur del 29%, i el dels estrangers s'elevava fins el 41%), i es va reduir progressivament, per tornar a situar-se en un 10% de diferència el segon any de la pandèmia (quan l'atur dels joves nascuts a Espanya va arribar al 22,8%, i el dels nascuts a l'estranger al 32,8%). Actualment, com hem dit, la diferència s'ha reduït, fins a poc més de 5 punts.

Ara bé, les diferències no són les mateixes per als dos sexes: actualment, els xics joves (16 a 34) nascuts a Espanya tenen una taxa d'atur d'un 17,6%, i els xics nascuts a l'estranger, d'un 20,7% (és a dir, una bretxa de tres punts); mentrestant, les xiques nascudes a l'estranger pateixen un atur d'un 23,8%, 8 punts per damunt del 15,4% de les xiques nascudes a Espanya. En termes de bretxa de gènere, la de la població nascuda a l'estranger s'ha mantingut uns 4-5 punts per damunt de la de la població nascuda a Espanya, que gairebé no té bretxa en termes d'atur (fins i tot l'any 2024, la taxa d'atur ha sigut inferior per a les xiques que per als xics). Cal assenyalar, no obstant, que la tendència no es tan marcada per a la resta del territori espanyol, i donada l'amplitud dels nostres intervals de confiança, no podem estar segurs de que les bretxes de gènere siguen diferents (de fet, tampoc podem afirmar amb rotunditat que les taxes d'atur siguen, ara mateix, diferents per a espanyols i estrangers, tot i que si que podem dir amb seguretat que han sigut més elevades per als nascuts a l'estranger durant la crisi de 2008-2014, i durant la crisi de la COVID)

Estudis i altra inactivitat

Taula 3.27: Proporció de la població valenciana inactiva per motiu d'estudis. Per sexe, edat i lloc de naixement

Lloc de Naixement	any	Home De 16 a 24 anys	Home De 25 a 34 anys	Home Total Joves	Dona De 16 a 24 anys	Dona De 25 a 34 anys	Dona Total Joves
A Espanya	2.020	56.6%	3.3%*	28.3%	65.5%	4.3%*	34%
	2.021	56%	4%*	29.3%	60.4%	3.3%*	31.5%
	2.022	56.1%	2.7%*	28.7%	59.5%	4.4%*	31.2%
	2.023	53%	3.4%*	29%	60.6%	3.6%*	33.2%
	2.024	55.7%	3.6%*	31.3%	58.2%	4.3%*	33.5%
A l'estranger	2.020	39%	4%*	19.3%	38.9%	2.7%*	15.6%
	2.021	50.6%	3.1%*	22.3%	47.8%	3.9%*	19.8%
	2.022	41.5%	2.2%*	18.6%	33.8%	5.4%*	16.3%
	2.023	34%	1.1%*	12.5%	39.3%	2.6%*	15.1%
	2.024	37.2%	1.9%*	13.6%	45%	2.4%*	14.4%

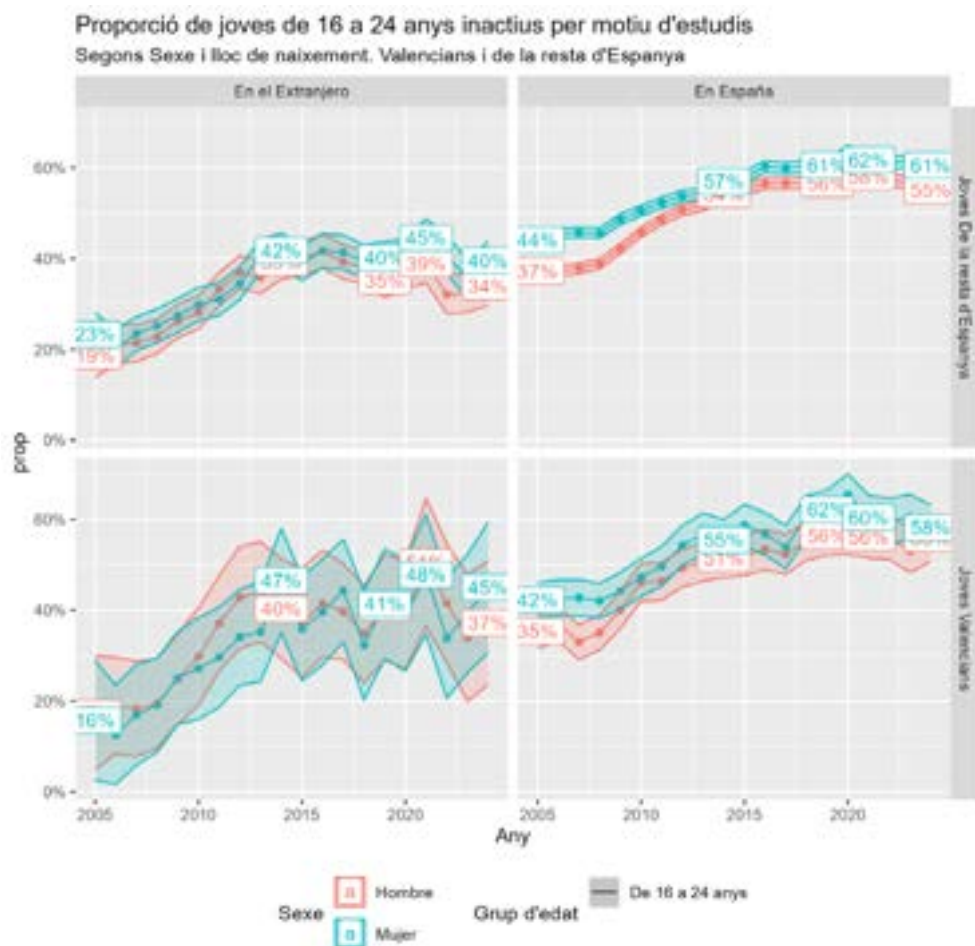
Font: Enquesta de Població Activa. INE

Comencem l'anàlisi de la inactivitat amb el focus en la població estudiant. En aquest cas, podem veure clarament com l'anàlisi s'haurà de centrar a l'increment de la població jove inactiva per motiu d'estudis durant la primera meitat de la joventut, és a dir, entre els 16 i els 24 anys.

Podem veure, en primer lloc, com en este cas també apareix una important diferència per raó de lloc de naixement, que ens connecta amb el que hem dit abans sobre que els joves nascuts a l'estranger comencen abans la seua trajectòria laboral. En línia amb això, podem comprovar com només un 40,7% dels joves de 16 a 24 anys nascuts a l'estranger es dediquen a temps complet a l'estudi, front al 57% dels joves nascuts a Espanya. És a dir, 16 punts més. Això derivarà, necessàriament, en millors qualificacions educatives, i millor posicionament laboral.

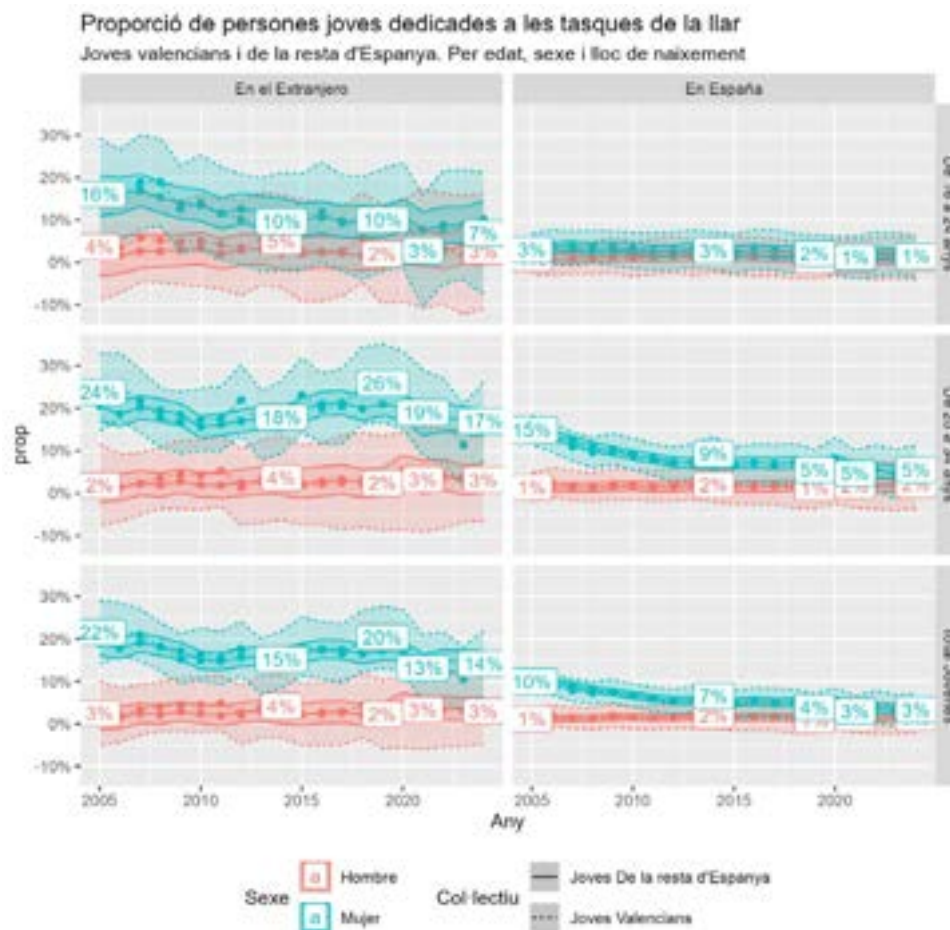
No obstant, també podem veure com la població jove nascuda a l'estranger s'ha beneficiat de la tendència general a l'increment dels anys d'escolarització entre la joventut valenciana. Actualment només un 40,7% dels joves estrangers de 16 a 24 anys estan estudiant; però aquesta proporció era d'un 16,6% en 2005. De fet, podem veure fins i tot que la bretxa en la taxa d'inactivitat per motiu d'estudis ha tendit a tancar-se: si en 2005, era de 22 punts percentuals (16,6% front a 38,8%), en 2024, és de 16 punts; fins i tot va arribar a situar-se en només 10 punts durant la crisi: a 2014, un 53,4% dels nascuts a Espanya estava estudiant, front a un 40,3% dels nascuts a l'estranger. No obstant, des d'aleshores la proporció de joves estudiants ha augmentat, entre la població nascuda a Espanya, mentre que entre la població nascuda a l'estranger, s'ha reduït (fonamentalment per l'arribada de població migrant, que no ve a estudiar, sinó a treballar)

Cal aturar-se per un moment en les diferències per gènere pel que fa a la dedicació als estudis: per la secció anterior, sabem que la proporció de persones dedicades a temps complet a l'estudi és major entre les dones que entre els homes, però ací podem veure que les dinàmiques no són exactament iguals segons el lloc de naixement: pel que fa als joves nascuts a Espanya, les proporcions d'estudiants sempre han sigut menors entre els homes, tant abans de la crisi (un 35% front a un 42% entre les xiques), com després (un 53-55% front a un 60-58% als darrers dos anys). Ara bé, entre la joventut no nascuda a Espanya, la tendència és diferent: mentre que abans de la crisi, eren els xics nascuts a l'estranger els que es dedicaven en major mesura a l'estudi (un 17,4% front a un 15,7%), actualment les xiques nascudes a l'estranger també presenten una major taxa de permanència als estudis (un 39%-45%) que els seus homòlegs xics (un 34-37%), tal i com és el cas amb les xiques espanyoles. Les dades per a la resta d'Espanya, més estables, també mostren aquesta tendència. Aquesta comparació per sexes es pot comprovar més visualment al següent gràfic:

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Detall altres inactivitats

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Taula 3.28: Proporció de joves valencians dedicats a les tasques de la llar. Per sexe, edat i lloc de naixement

Lloc de Naixement	any	Home_De 16 a 24 anys	Home_De 25 a 34 anys	Dona_De 16 a 24 anys	Dona_De 25 a 34 anys	Home_Total Joves	Dona_Total Joves
A Espanya	2.020	1.2%*	2.4%*	1.7%*	8.1%	1.8%*	5%
	2.021	0.9%*	1.8%*	1.2%*	4.7%*	1.4%*	3%*
	2.022	0.8%*	1.8%*	2%*	5.8%	1.3%*	3.9%
	2.023	1%*	1.6%*	2%*	4.6%*	1.3%*	3.2%*
	2.024	1%*	2%*	1.5%*	5.4%*	1.5%*	3.3%*
A l'estranger	2.020	2.7%*	2.9%*	11.2%*	24.3%	2.8%*	19.6%
	2.021	3.3%*	3.2%*	2.8%*	19%	3.3%*	13.1%
	2.022	3.3%*	3.4%*	8.3%*	16.9%	3.3%*	13.6%
	2.023	1.8%*	4%*	8.9%*	11.3%	3.2%*	10.5%
	2.024	2.6%*	3.1%*	6.9%*	16.9%	3%*	14.1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Donat l'elevat marge d'error de les dades, la única categoria a la que li podem dedicar un anàlisi fonamentat estadísticament és a la de les mestresses de la llar. Ara bé, es tracta d'una anàlisi molt rellevant, que ens ajudarà a aclarir millor el que hem vist abans sobre aquesta figura.

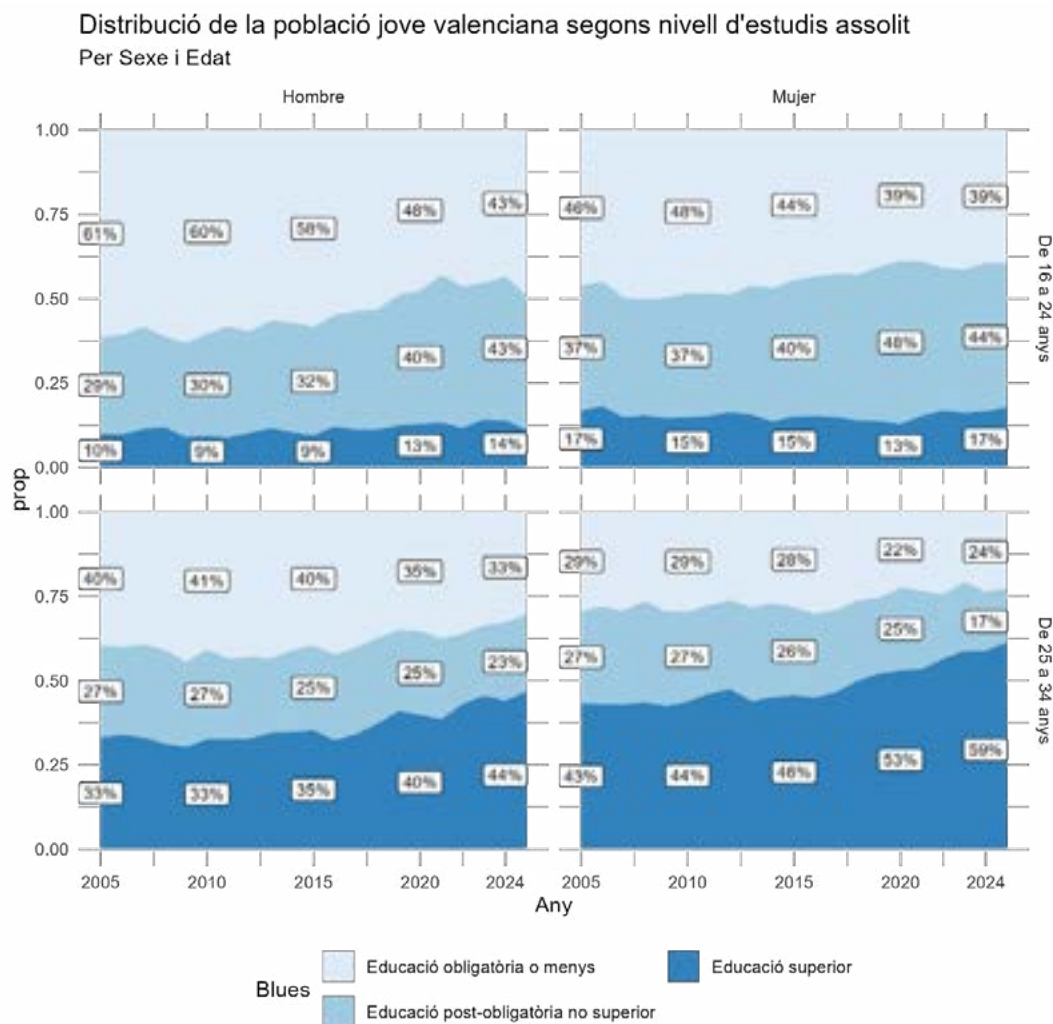
Com podem comprovar a les dades, la figura d'ama de casa és molt més freqüent entre les xiques estrangeres que entre les xiques espanyoles. De nou, podem fer una anàlisi biogràfica i de gènere, a més d'analitzar l'evolució amb el temps d'aquesta figura.

En primer lloc, podem veure com la proporció de xiques que són mestresses de la llar és molt més elevada entre les xiques nascudes fora d'Espanya que entre les xiques nascudes a Espanya: mentre que un 14,8% de les xiques joves (de 16 a 34 anys) nascudes a l'estranger es dediquen en exclusiva a les tasques de la llar, només un 1,8% de les xiques nascudes a Espanya són mestresses de la llar. Aquestes xifres han canviat molt amb el temps, especialment entre les espanyoles (al 2005, un 10% eren mestresses de la llar), encara que les nascudes a l'estranger també han vist una reducció en aquesta figura (al 2005, eren un 22%). Ara bé, si analitzem la dedicació a les tasques de la llar a diferents moments de la biografia, podem advertir com aquesta reducció de la proporció de mestresses de la llar entre les xiques estrangeres té un fort component composicional: les xiques més majors, de 25 a 34 anys han reduït la seua taxa de dedicació completa a la llar d'un 24% en 2005 a un 18% a 2024; no obstant, les xiques més joves, de 16 a 24 anys, han reduït a menys de la meitat la seua taxa: d'un 16% en 2005 a un 7% en 2024. Això vol dir que, tot i que el model de mestressa de la llar continua ben vigent entre les xiques joves nascudes a l'estranger, actualment l'adopció d'aquest rol es retarda, i no és comú trobar xiques tan joves sent mestresses de la llar (mentre que és molt més comú trobar-les estudiant, com hem vist).

Pel que fa als xics, la seua adopció del rol de "mestre de la llar" és testimonial, i en absolut es correspon amb la retirada de les xiques d'aquest rol. Entre els xics espanyols, només un 1-2% es troba inactiu i dedicat a les tasques de la llar, un percentatge que no ha canviat amb el temps; entre els xics estrangers, el percentatge és també molt reduït, d'entre un 2.5 i un 5%, dependent de l'any; un percentatge superior al dels xics nascuts a Espanya, però tot i així no significatiu.

Activitat, Ocupació i Atur per nivell d'estudis

Consideracions prèvies sobre els nivells d'estudis de la població jove valenciana

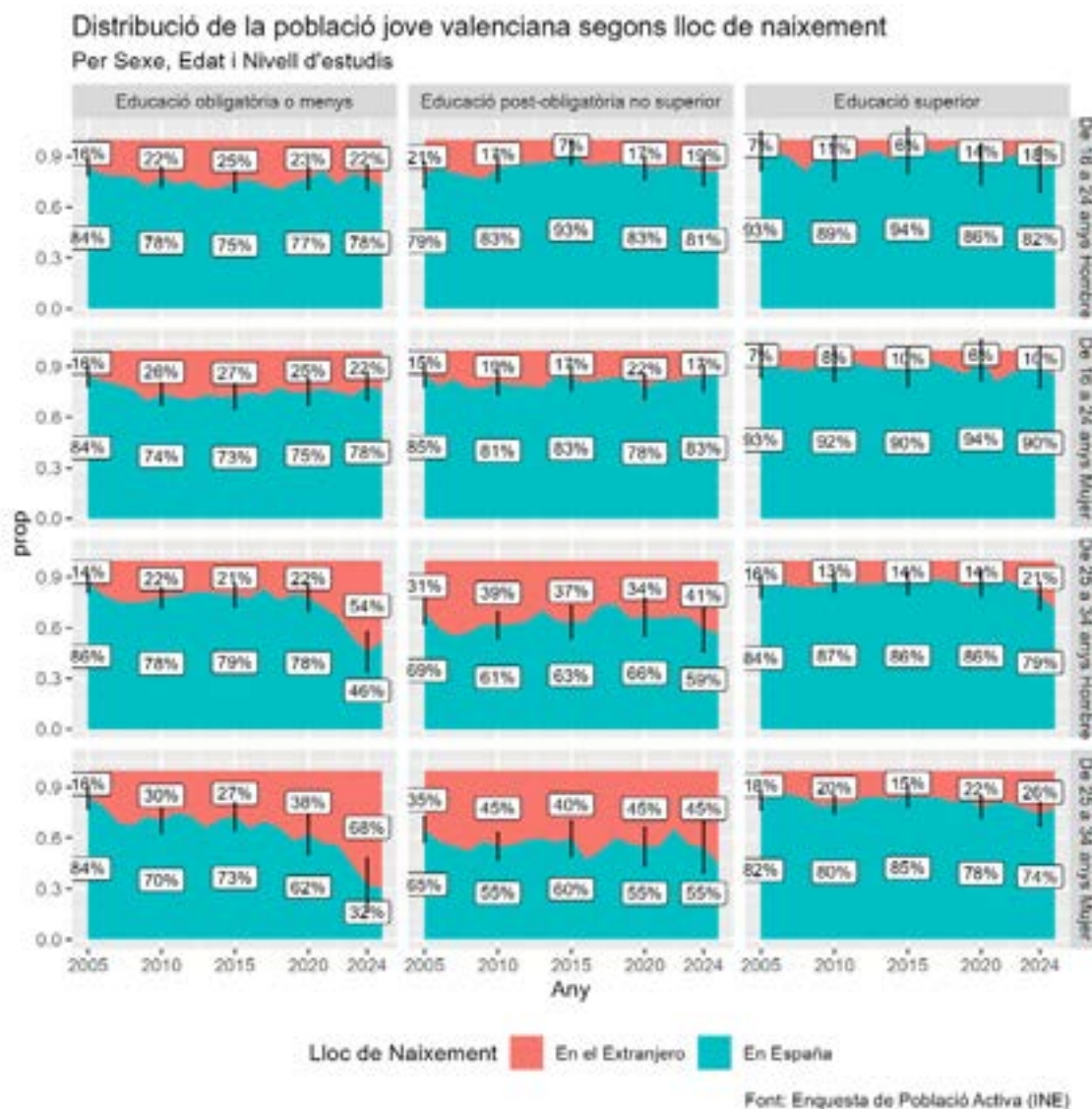

EL primer que cal tindre en compte és el increment continuat que hi ha hagut en el nivell educatiu de la població jove valenciana: entre la població més jove (16 a 24 anys), hem passat de només tindre un 29% amb el batxillerat o una fp mitjana terminada a tindre el 43%, això en el cas dels xics, ja que entre les xiques partiem d'una posició millor, però tot i així, hem passat d'un 37% a un 44%

Ara bé, és en el grup d'edat de 25 a 34 anys on el canvi es nota més. Com hem mencionat abans, aquest és el grup d'edat on gairebé tota la població jove està ja incorporada al mercat de treball. Doncs bé, si al 2005 un 33% dels xics i un 44% de les xiques s'incorporaven al mercat de treball amb un títol superior (universitari o de FP superior), actualment aquestes xifres han pujat fins un 44% i un 59%, respectivament.

Aquesta és la primera qüestió que cal tindre en compte abans de comparar taxes desagregades per nivell educatiu: la major importància numèrica dels titulats superiors, que han guanyat pes front als que tenen només educació post-obligatòria no superior (batxillerat o fp mitjana), o bé no tenen estudis post obligatoris.

Ara bé, hi ha una altra qüestió que cal tindre en compte abans de seguir amb l'anàlisi: considerar la composició interna de cadascun d'aquests grups en termes de lloc de naixement, ja que és molt probable que les persones estrangeres es troben més presents al grup d'estudis bàsics, i correm el risc de confondre efectes de nivell formatiu amb efectes d'origen nacional.

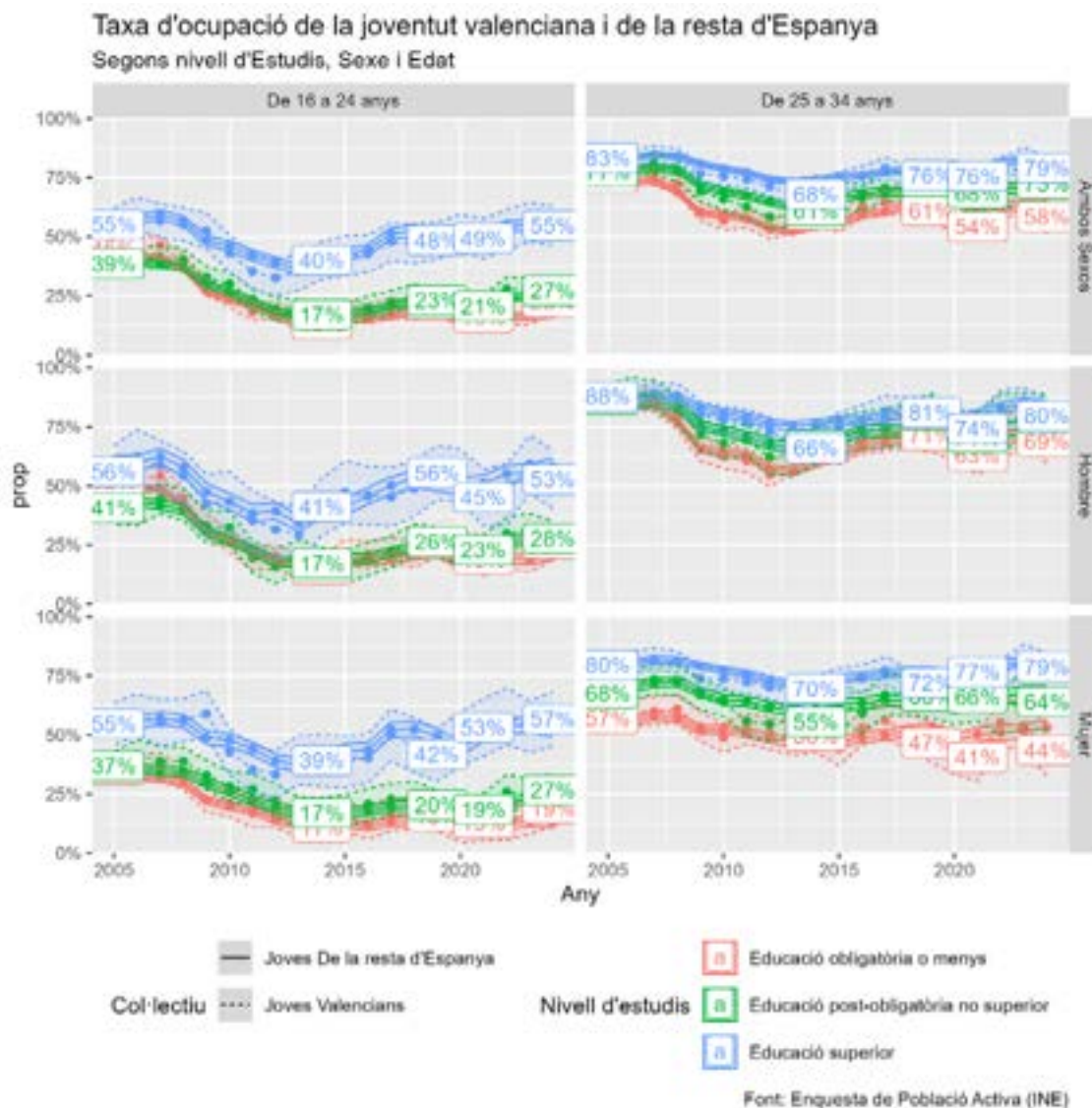
En aquest gràfic podem veure un canvi importantíssim en el perfil per lloc de naixements de determinats grups de nivell d'estudi, sexe i edat.

En primer lloc, pel que fa als grups d'edat més joves, sembla que la proporció d'estrangers s'ha mantingut, si fa no fa, estable. Cal tindre en compte el fet que la proporció d'estrangers és molt més elevada (al voltant d'un 20-25%) entre els joves amb educació obligatòria o menys, mentre que entre els que tenen estudis post-superiors la proporció baixa al 17-20%, i entre els que tenen educació superior hi ha anys que només trobem un 6% d'estrangers, i altres que arribem a un 18%. És interessant també assenyalar que les proporcions per a homes i per a dones són similars.

Ara bé, quan analitzem les proporcions entre els joves del segon grup d'edat, les xifres són prou més marcades. Començant pels joves amb estudis obligatoris o menys, que és el que més crida l'atenció, veiem un increment sostingut de la proporció de joves estrangers: actualment el 54% dels xics sense estudis, i el 68% de les xiques sense estudis de 25 a 34 anys no han nascut a Espanya; aquests percentatges suposaven el 14% i el 16%, respectivament, a 2005. També és molt important la proporció de persones nascudes a l'estranger entre els que han terminat la seua trajectòria formativa en el nivell post-obligatori no superior. Ací, un 41% dels xics i un 45% de les xiques no han nascut a Espanya. Aquests nivells contrasten amb els que tenen educació superior: només un 21% dels xics i un 26% de les xiques no han nascut a Espanya.

És molt rellevant tindre en compte aquesta composició interna quan analitzem les nostres dades. Moltes vegades, quan parlem de joves amb estudis bàsics estarem parlant, molt probablement, de joves que no han nascut a Espanya; ara bé, determinar si la seua situació al mercat laboral és fruit del seu lloc de naixement o del seu nivell formatiu és complicat, i es troba fora de l'abast d'aquest informe.

Taxes d'Ocupació i combinació de treball i estudis

Taula 3.29: Taxes d'Ocupació de la població jove valenciana per edat, sexe i nivell d'estudis assolit (mitjana dels quatre trimestres de l'Any

estudios	any	Joves Valencians Home De 16 a 24 anys	Joves Valencians Home De 25 a 34 anys	Joves Valencians Dona De 16 a 24 anys	Joves Valencians Dona De 25 a 34 anys	Joves Valencians Home Total Joves	Joves Valencians Dona Total Joves
Educació obligatòria o menys	2.020	20.4%	68.5%	11.4%	42.9%	42.7%	24.4%
	2.021	18.9%	62.8%	12.7%	40.5%	40.6%	24.3%
	2.022	21.7%	68.7%	12.8%	55.2%	43.6%	30.2%
	2.023	20.1%	76.6%	15.1%	53.9%	45.5%	29.1%
	2.024	25.6%	68.8%	19%	43.5%	45.3%	29%
Educació post-obligatòria no superior	2.020	23.1%	71.9%	17.3%	63.7%	43.7%	35%
	2.021	22.8%	70.7%	18.5%	65.9%	41.1%	36.2%
	2.022	29.7%	77.6%	25.9%	61.2%	46.8%	38.1%
	2.023	31.2%	78%	24.6%	64%	48.2%	38.4%
	2.024	27.7%	78.7%	26.7%	64.1%	46.9%	38.3%
Educació superior	2.020	54.6%	75.1%	48.2%	67.6%	70.6%	64.4%
	2.021	45.1%	74.3%	53.2%	76.6%	67.5%	72%
	2.022	46.3%	82.8%	57.8%	75.3%	75.6%	71.7%
	2.023	59.1%	84.6%	53.5%	81.8%	79%	76.2%
	2.024	52.7%	79.6%	56.6%	78.8%	73.7%	74.4%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

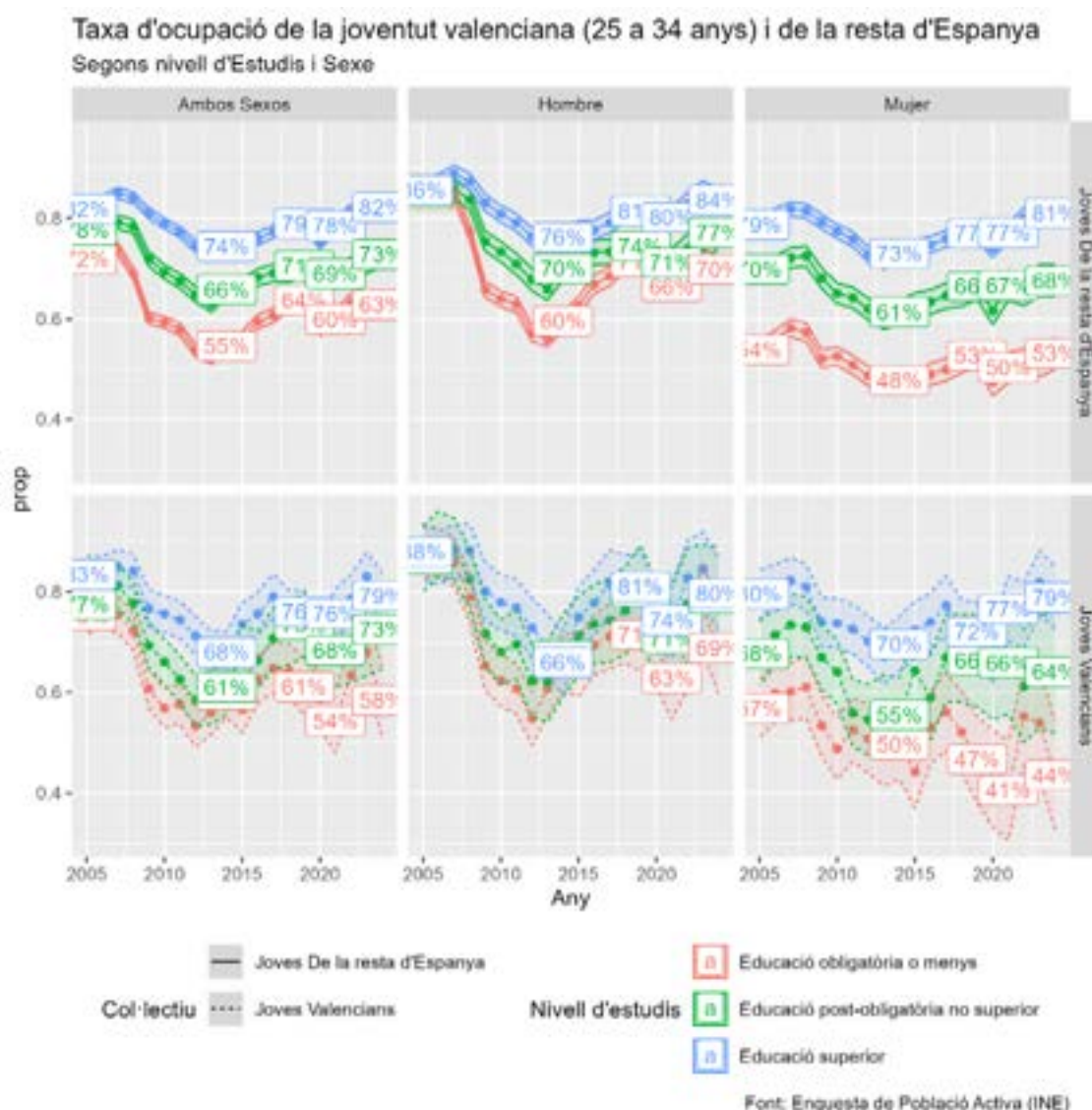
Per comparar les taxes d'ocupació de la joventut segons el seu nivell d'estudis completat, tenim que adoptar, de nou, una perspectiva del curs vital: no té sentit afirmar, per exemple, amb el suport de les dades del panell de l'esquerra, que "els joves de 16 a 24 anys que tenen estudis superiors tenen una taxa d'ocupació molt superior a la dels joves que tenen estudis obligatoris", ja que probablement els d'aquest grup d'edat que tenen estudis superiors són els que tenen ja més de 20 anys i han terminat la seua trajectòria formativa amb el seu títol universitari o de FP, mentre que els que entre els que tenen estudis bàsics trobem tant els que no van seguir estudiant, com els joves de 16 a 18 anys que encara no han completat els seus primers estudis post obligatoris (batxillerat o FP mitjana), i per tant, no treballen perquè continuen estudiant.

Per esbrinar si tindre un nivell formatiu superior ajuda als joves a tindre una probabilitat major d'estar ocupats, cal centrar-se, dons, al panell de la dreta, el que ens mostra només persones joves que, per edat, ja han terminat els seus estudis (recordem que abans hem vist com la taxa d'inactivitat per motiu d'estudis d'aquest grup d'edat és propera a 0)

Pel que fa als resultats substantius, podem veure clarament com tindre estudis superiors ajuda, en tot cas, a tindre un treball. La taxa d'ocupació dels joves adults valencians (25 a 34 anys), en 2024 era d'un 79,2% per als joves amb estudis superiors, mentre que només un 58,4% dels joves amb estudis obligatoris estaven ocupats; els joves amb estudis intermedis es trobaven més prop dels que tenien estudis superiors, amb una taxa d'ocupació d'un 72,5%

Cal assenyalar, però, que aquesta diferència no era tan marcada abans de la crisi: l'any 2005, un 83% dels joves amb estudis superiors treballava, front a un 75% dels que tenien estudis bàsics. La diferència aleshores era de només 8 punts (front als quasi 21 actuals), i podem veure com els que millor han recuperat les seues taxes d'ocupació anteriors a la crisi han sigut els joves amb estudis superiors (tot i que encara es troben 3,8 punts per baix dels nivells pre-crisi, els joves sense estudis han perdut 16,6 punts d'ocupació). La principal conclusió és que, al mercat de treball post-crisi, la formació és un factor protector clau per als joves en el mercat laboral. (cal puntualitzar que la categoria "Estudis superiors" inclou tant als titulats universitaris com als de la FP superior).

També cal observar què va passar a la pandèmia. Els joves amb estudis superiors partien, l'any 2019, d'una taxa d'ocupació del 76%; després de baixar al 70.8% l'any 2020, tornaren a recuperar de seguida el seu nivell d'ocupació de 2019, i a 2021 ja treballaven de nou un 75.6% dels titulats superiors; per a l'any 2022 ja havien arribat al 78.6%. No obstant, els joves amb estudis bàsics, que partien d'un nivell del 61%, no van perdre tanta ocupació al 2020 (un 58,6% treballava), però si al 2021 (Només un 54,3% treballava); segurament pel major impacte a llarg termini de la pandèmia sobre sectors poc qualificats com l'hostaleria. L'ocupació anterior a la pandèmia no es va recuperar fins 2022. Cal assenyalar com el grup d'estudis que està mostrant més dificultats per recuperar l'ocupació perduda durant la pandèmia són els que tenen educació post obligatòria (batxillerat o FP mitjana): partint d'una taxa del 73,5% abans de la pandèmia, van perdre menys d'un 5% d'ocupació, i actualment encara no han recuperat aquell nivell d'ocupació, tot i que són l'únic grup que no mostra una davallada aquest últim any.

Abans d'entrar a l'anàlisi de gènere, cal assenyalar una darrera qüestió. Tot i que els marges d'error no ens permeten fer una bona comparació, les nostres dades semblen suggerir que, durant la crisi, els joves valencians qualificats van eixir pitjor parats que els seus homòlegs de la resta de l'Estat: l'Any 2014, la taxa d'ocupació dels joves valencians amb estudis superiors era d'un 68%, mentre que la de la resta d'Espanya era d'un 74%, quan partien, abans de la crisi, de nivells similars (un 82% els de la resta d'Espanya, i un 83% els valencians). Aquesta diferència també es feia notar entre els joves valencians amb estudis post obligatoris, que a 2014 tenien una taxa d'ocupació del 61%, front al 66% de la resta d'Espanya. No obstant, els joves no qualificats van mantindre nivells d'ocupació similars als de la resta d'Espanya. Això ens convida a fer una reflexió: l'excessiva dependència de l'economia valenciana de certs sectors que es van enfonsar durant la crisi (com la construcció) no només donava treball a joves no qualificats, sinó també als qualificats, i fins i tot han sigut aquests els que van perdre en major mesura la seua posició relativa durant la crisi, si els comparem amb els de la resta d'Espanya.

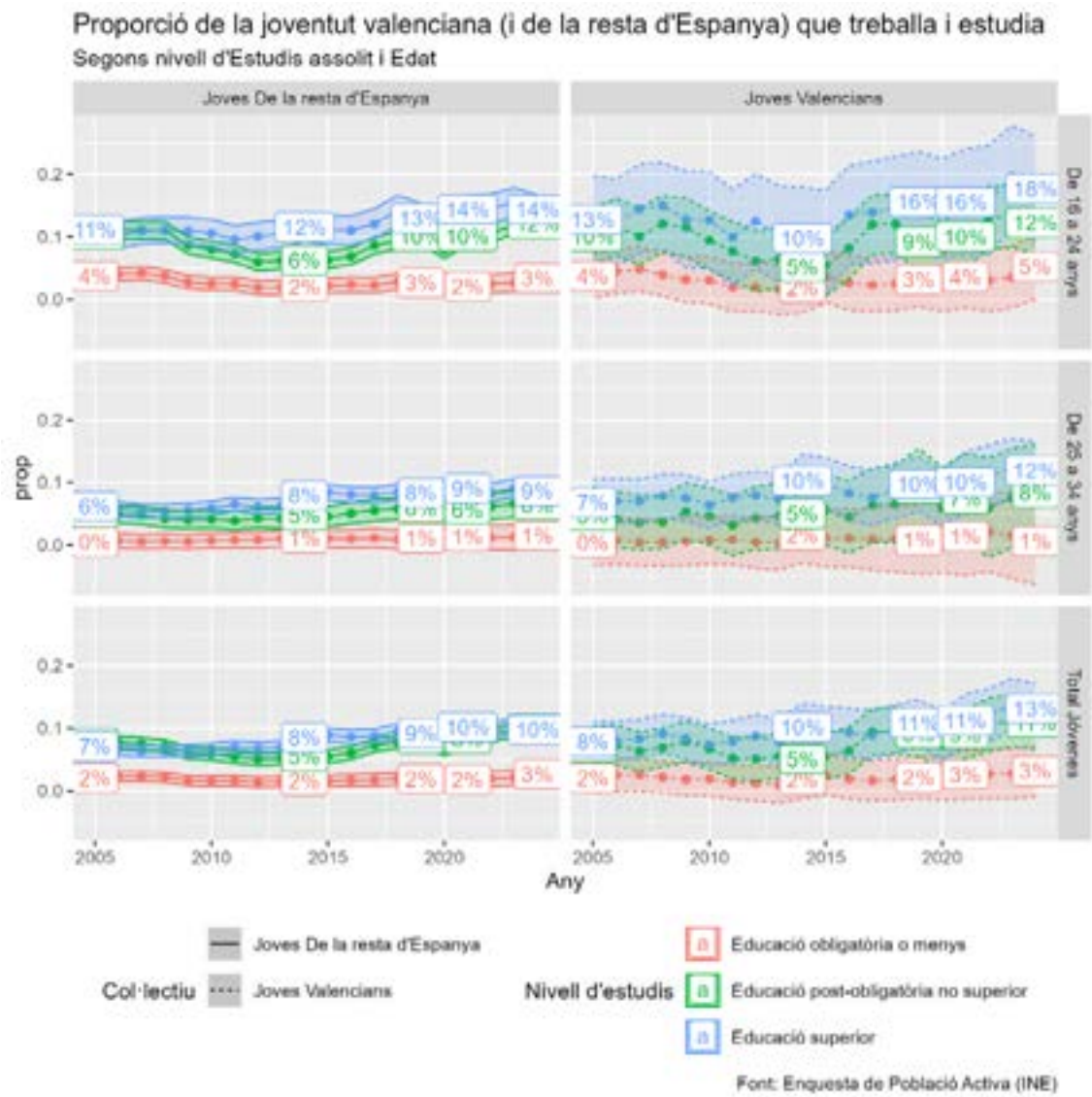
Ara, pel que fa a la comparació entre xics i xiques, podem assenyalar una primera qüestió clau: els xics amb diferent nivells d'estudis tenien un nivell d'ocupació similar abans de la crisi, i actualment existeixen majors diferències, mentre que les xiques ja tenien un fort gradient educatiu en la seua taxa d'ocupació abans de la crisi, i l'han mantingut. De fet, si analitzem les taxes d'ocupació d'abans i després de la crisi, podem veure com són les mateixes per a certs grups de xiques.

Començant pels xics, podem veure com, l'any 2005, les taxes d'ocupació oscil·laven entre un 86,5% (estudis post-obligatoris) i un 87,9% (estudis bàsics), sense que hi haguera un gradient educatiu clar; ara bé, actualment sí que hi ha una diferència ben marcada: els xics amb estudis superiors tenen una taxa del 79,6%, i els xics amb estudis bàsics, del 68,8%, és a dir, més de 10 punts de diferència (els d'estudis post-obligatoris tenen una taxa equivalent als xics d'estudis superiors, amb un 78,7%). Podem veure com els xics amb estudis superiors han perdut uns 8 punts de taxa d'ocupació, però que els xics amb estudis bàsics han perdut 19 punts.

Ara bé, aquesta situació contrasta visiblement amb la de les xiques: a l'any 2005, existia un fortíssim gradient per nivell d'estudis a la seua taxa d'ocupació: mentre que un 79.6% de les xiques de 25 a 34 anys amb estudis superiors treballaven (encara així, un 8,3% menys que els xics), només un 56.8% de les xiques amb estudis obligatoris tenien feina. Les que s'havien quedat amb una qualificació post-obligatòria es trobaven en el mig, amb una taxa del 67.7%. Ara bé, vint anys després, al mercat laboral actual, les xiques amb estudis superiors mantenen (són el únic grup que ho fa) la seua taxa d'ocupació al 78,8%, mentre que les xiques amb estudis post-obligatoris han perdut uns 4 punts (un 64,1% treballa), i les xiques sense formació post obligatòria han vist caure la seua taxa d'ocupació fins a un 43.5%, és a dir, més de 13 punts, situant-les a uns esfereïdors trenta-cinc punts de diferència respecte de les joves amb estudis superiors. Pel que fa a l'impacte de la pandèmia, sembla que les xiques amb estudis superiors es van recuperar abans que els xics, però no hi ha cap altre patró clar, donats els marges d'error. En síntesi, podem veure com l'efecte del nivell educatiu sobre l'ocupació és positiu. Cal assenyalar, no obstant, que actualment hi ha, com hem pogut veure, moltes menys persones amb un nivell d'estudis bàsic, i moltes més amb estudis superiors.

També hem vist com l'efecte canvia en funció del gènere: per als xics, tindre un major nivell educatiu suposa un increment en la seua probabilitat d'estar ocupats d'uns deu punts, una diferència que s'ha anat incrementant amb els canvis en el mercat laboral que ha produït la crisi de 2008. Ara bé, per a tots ells, la crisi també ha portat una reducció important dels nivells d'ocupació, que no s'han recuperat ni tan sols per als xics amb estudis superiors. No obstant, per a les xiques, tindre un major nivell educatiu no és important; és crucial: el diferencial a les taxes d'ocupació entre les xiques amb estudis bàsics i superiors es dispara fins els trenta-cinc punts; les xiques amb estudis tenen gairebé el doble de probabilitat d'estar ocupades que les xiques sense estudis. I aquelles són, a més, les úniques que han mantingut els seus nivells d'ocupació previs a la crisi

Caldrà veure, a les dades següents, si les xiques - i xics- sense estudis estan a l'atur, o a la inactivitat

Taula 3.30: Proporció de la joventut valenciana que estudia i treballa. Per nivell d'estudis

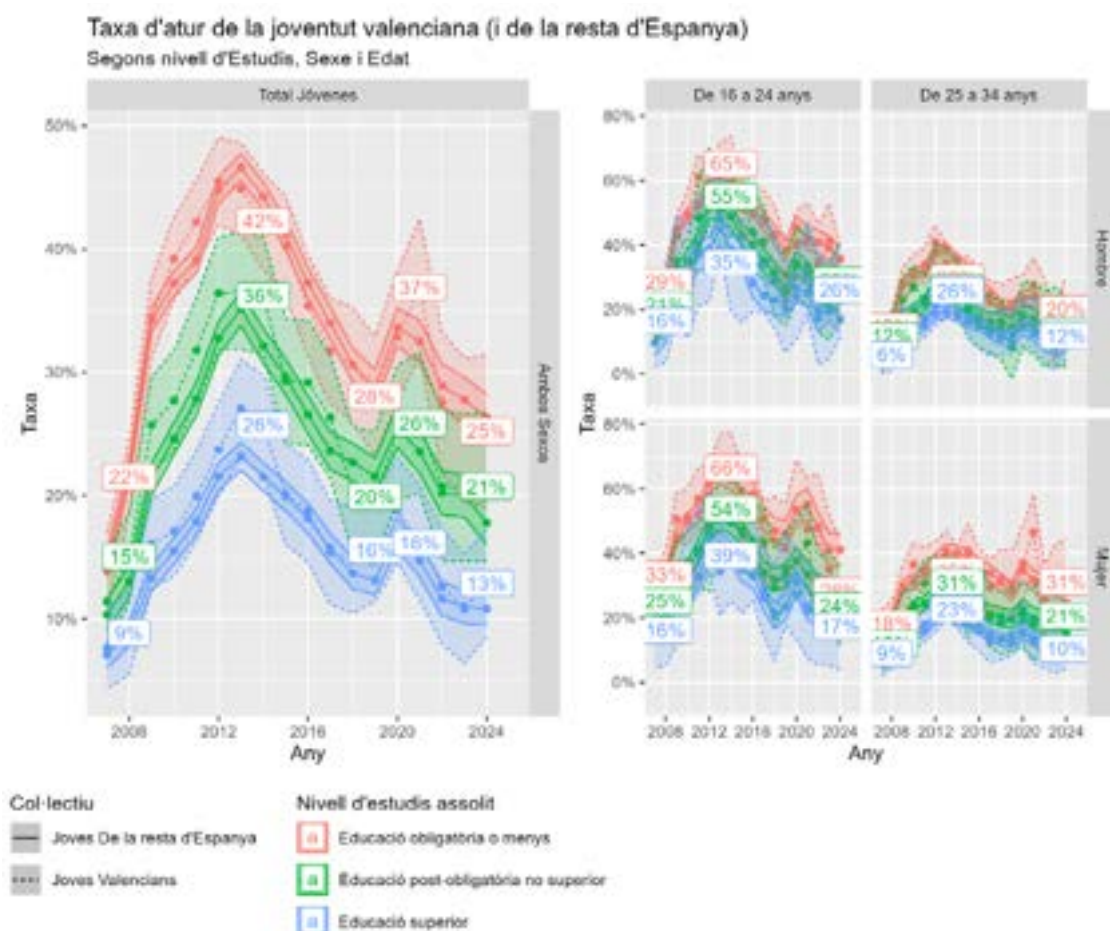
any	Sexe	Grup d'Edat	Joves Valencians Educació obligatòria o menys	Joves Valencians Educació post-obligatòria no superior	Joves Valencians Educació superior
2.020	Ambdós Sexes	Total Joves	2.1%*	7.2%	8.8%
2.021	Ambdós Sexes	Total Joves	2.5%*	9%	11.2%
2.022	Ambdós Sexes	Total Joves	2.6%*	10.5%	12.1%
2.023	Ambdós Sexes	Total Joves	2.7%*	11.2%	13.7%
2.024	Ambdós Sexes	Total Joves	3.2%*	10.9%	13.1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Pel que fa a la combinació de treball i estudis, sorprenentment, aquesta és més freqüent entre els joves que ja han assolit un nivell d'estudis superior, fins i tot entre els grups d'edat més joves. Front a això, destaca l'escassa proporció de joves amb educació obligatòria que combinen treball i estudis. És a dir: el jove que estudia i treballa és una persona que ja té al menys un títol de FP superior, que continua estudiant, i que combina aquests estudis amb treball per tindre uns ingressos. També són rellevants, no obstant, els joves que tenen el batxillerat o una FP (per tant, presumiblement estan ampliant els seus estudis amb un títol superior) i trien combinar els seus estudis amb un treball. No obstant, no trobem gairebé cap jove que deixara els seus estudis al nivell de la ESO o menys i que posteriorment continuara estudiant, mentre compagina els seus estudis amb una feina; segurament, com veurem, els joves d'aquest nivell educatiu que s'han reincorporat als estudis ho han fet en un moment d'inactivitat laboral.

Taxes d'Atur

A l'hora de comparar les taxes d'atur, les conclusions són similars que si comparem les taxes d'ocupació: les persones amb estudis obligatoris o inferiors tenen unes taxes d'atur molt més pronunciades que les persones amb un major nivell d'estudis. Cal destacar, en primer lloc, el fortíssim atur que van patir les persones de 16 a 24 anys amb estudis bàsics que ja estaven incorporades al mercat de treball durant la crisi: les seues taxes d'atur van arribar a situar-se per sobre del 60% entre 2013 i 2014, tant per als xics com per a les xiques. Podem veure com, fins i tot durant la crisi, les taxes d'atur dels joves amb estudis superiors ja incorporats al mercat de treball es van quedar al voltant del 40%, de nou indicant una major capacitat d'integració laboral associada al fet de tindre estudis. Pel que fa a la crisi pandèmica, podem veure com els nivells d'atur, per a aquesta primera fase de la joventut, no van arribar als nivells de la crisi de 2008 (degut, en part, al menor volum de persones buscant feina, ja que molts més joves es trobaven estudiant)

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Taula 3.31: Taxes d'atur de la població valenciana segons nivell d'estudis, sexe i edat

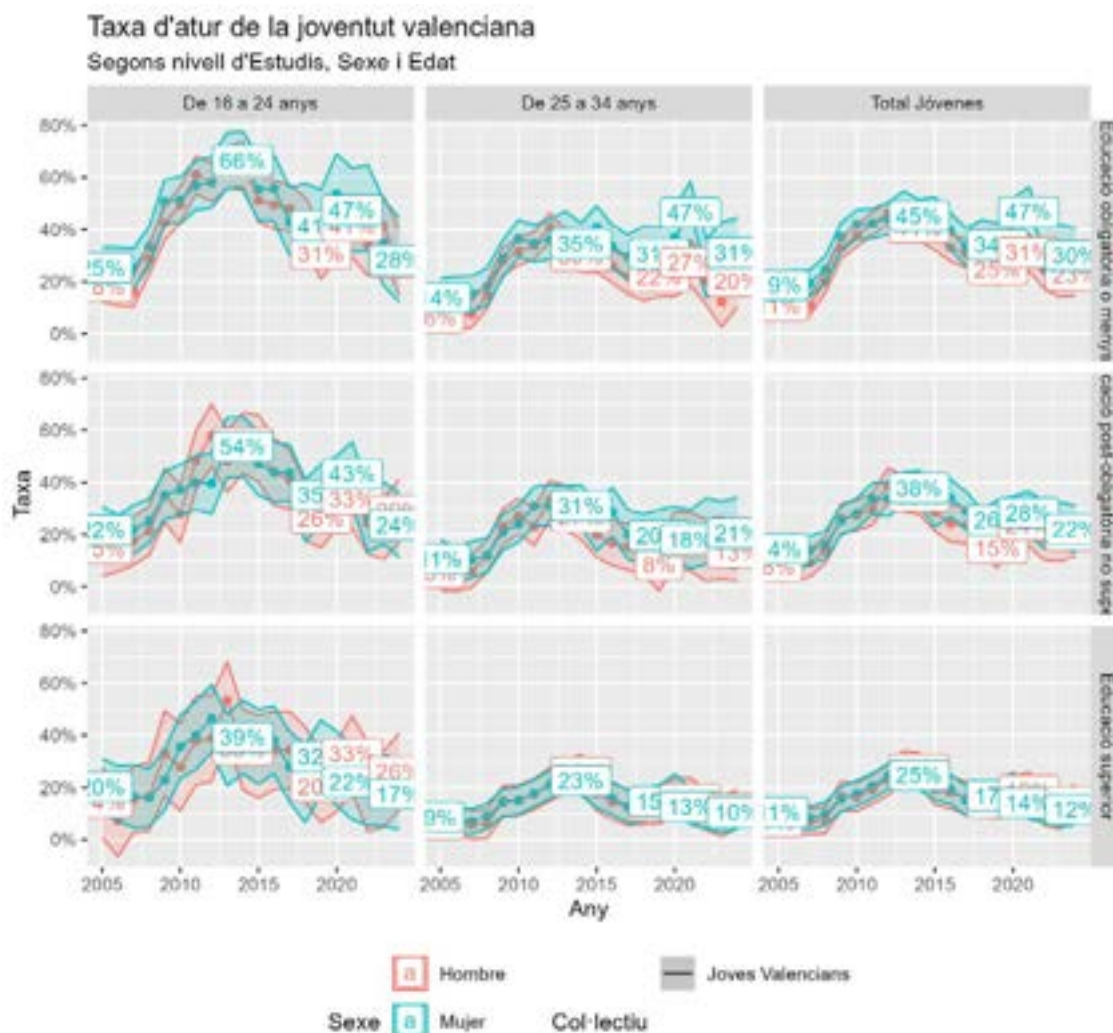
estudios	any	De 16 a 24 anys Home	De 25 a 34 anys Home	Total Joves Home	De 16 a 24 anys Dona	De 25 a 34 anys Dona	Total Joves Dona
Educació obligatòria o menys	2.020	40.1%	22.6%	28%	53.6%	37%	42.6%
	2.021	41.3%	27.4%	31.2%	47.5%	46.6%	46.8%
	2.022	34.2%	20.3%	24.5%	48.2%	25.2%	32.7%
	2.023	41.2%	12.1%	21.5%	35.1%	30.3%	32%
	2.024	27.4%	20.2%	22.6%	28.4%	31.1%	30.1%
Educació post-obligatòria no superior	2.020	33.5%	18.3%	23.6%	37.6%	20.7%	26.7%
	2.021	33.5%	17.3%	23.6%	43.3%	18.1%	28.3%
	2.022	24.3%	14%	18.5%	26.2%	21.3%	23.5%
	2.023	22.2%	14.9%	18.1%	28.3%	20.2%	23.8%
	2.024	29.1%	13.1%	19.7%	23.7%	20.6%	22.1%
Educació superior	2.020	24.1%	16.1%	17.6%	27.3%	18.7%	19.9%
	2.021	32.9%	15.6%	18.8%	22.1%	12.6%	14.1%
	2.022	20%	11.3%	12.4%	19.7%	11.3%	12.8%
	2.023	19.3%	8.8%	10.7%	18.8%	9.6%	11%
	2.024	26%	11.9%	14.5%	17.4%	10.5%	11.6%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Ara bé, la pauta és lleugerament diferent per als joves del següent grup d'edat: en primer lloc, el seu atur va arribar a taxes molt més reduïdes que les dels més joves. Per exemple, l'atur per als joves amb estudis bàsics va arribar al 40% (front al 60% d'abans), i per als d'estudis superiors, es va quedar en un 25% (front a més del 40%). No obstant, el que més crida l'atenció és el fort impacte que va tindre la pandèmia, especialment sobre els joves menys qualificats, i especialment al segon any de pandèmia: la taxa d'atur per als joves de 25 a 34 anys sense estudis es va situar en valors propers a la crisi (un 34%), i com veiem, fonamentalment es tractava de xiques, entre les quals la taxa (46,6%) va superar la de la crisi de 2008 (Un 40% entre 2013 i 2015), tot i que es va recuperar abans que aquella.

Al segon gràfic podem tindre una visió de gènere més acurada, en comparar directament les taxes d'atur, per nivell d'estudis, de xics i xiques per als diferents nivells d'estudis i grups d'Edat.

Ací, podem comprovar clarament com, durant la primera joventut, no hi ha una pauta clara: les taxes de xics i xiques són, si fa no fa, idèntiques, tot i que podem veure una tendència de l'atur de les xiques a estar per dalt en molts moments, fora del període 2008-2014, en què l'atur per als xics va ser especialment elevat.

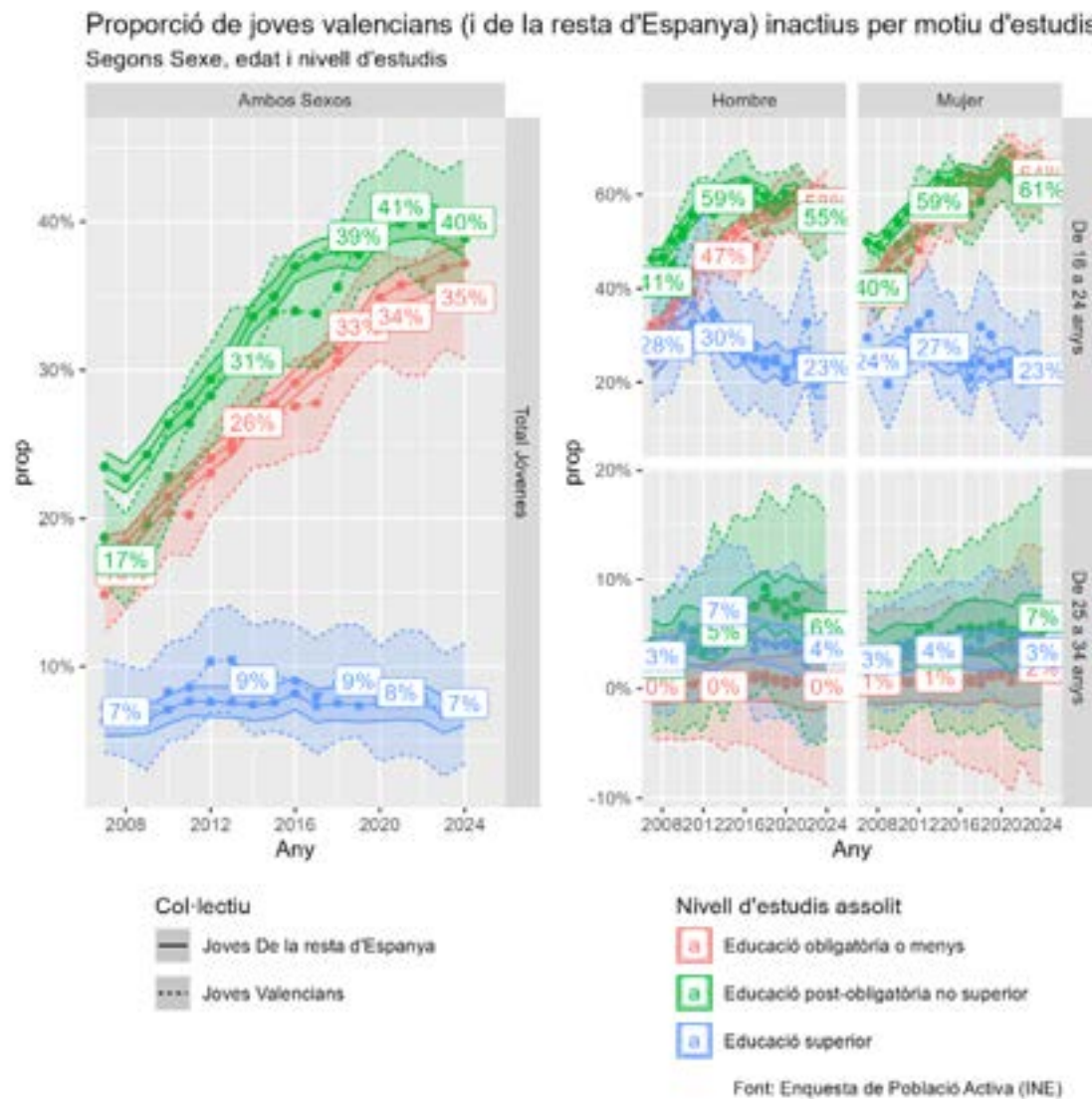

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Ara bé, és més interessant comparar l'atur de xics i xiques en el moment en què la pràctica totalitat de cada generació ha eixit del sistema educatiu i està treballant o buscant feina: si comparem el grup de joves de 25 a 34 anys, podem veure com l'atur de les dones és sistemàticament superior al dels homes, al menys per a les persones sense estudis, o bé amb estudis post obligatoris: actualment, mentre que l'atur per als xics sense estudis es situa en un 20%, per a les xiques sense estudis és d'un 31%; per al grup de persones amb estudis post obligatoris, la diferència es més reduïda, però en el mateix sentit: un 13% per als xics, i un 20,6% per a les xiques, i finalment, entre les persones amb estudis superiors, la diferència és negligible.

Si veiem com ha evolucionat la tendència des de la crisi de 2008, podem veure com les diferències de gènere s'han intensificat per a aquests dos grups. A més, també podem veure clarament com, mentre que l'atur dels xics s'ha reduït progressivament, el de les xiques s'ha anat mantenint prou més estable, al voltant del 30% per al grup de xiques sense estudis, i d'un 20% per a aquelles amb estudis post-obligatoris.

Estudis i altra inactivitat

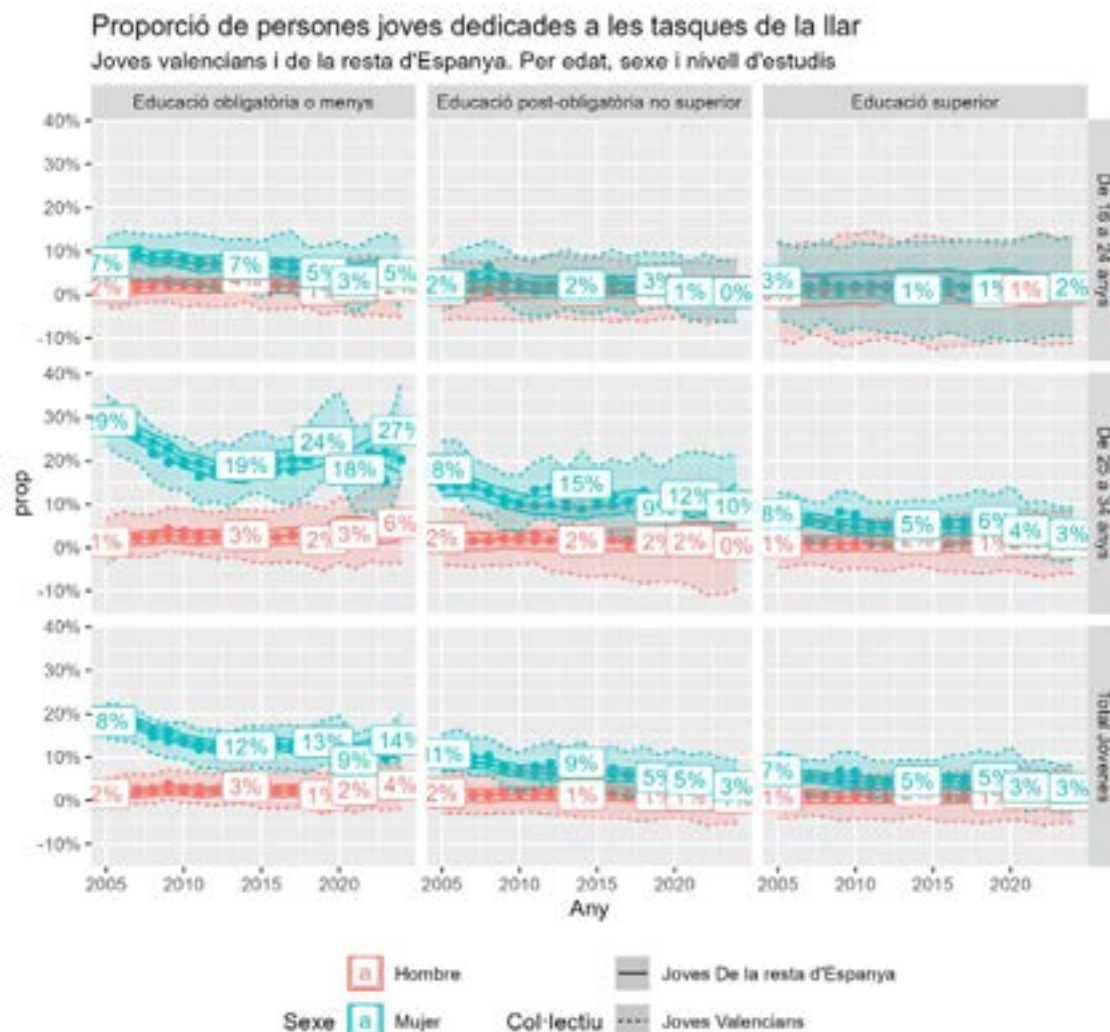
Taula 3.32: Proporció de la joventut valenciana inactiva per motiu d'estudis, per nivell d'estudis

any	Educació obligatòria o menys	Educació post-obligatòria no superior	Educació superior
2.020	34.3%	39.6%	7.5%
2.021	33.6%	41%	8.2%
2.022	33.5%	39.8%	8.1%
2.023	35.5%	39.1%	6.7%
2.024	34.9%	40%	7.5%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Com hem mencionat abans, i com és d'esperar, la població de 16 a 24 anys que té estudis bàsics o post-obligatoris és, en un 60%, població jove que encara continua estudiant, mentre que un 80% dels que ja tenen un títol superior són joves que es troben incorporats al mercat laboral.

Detall altres inactivitats

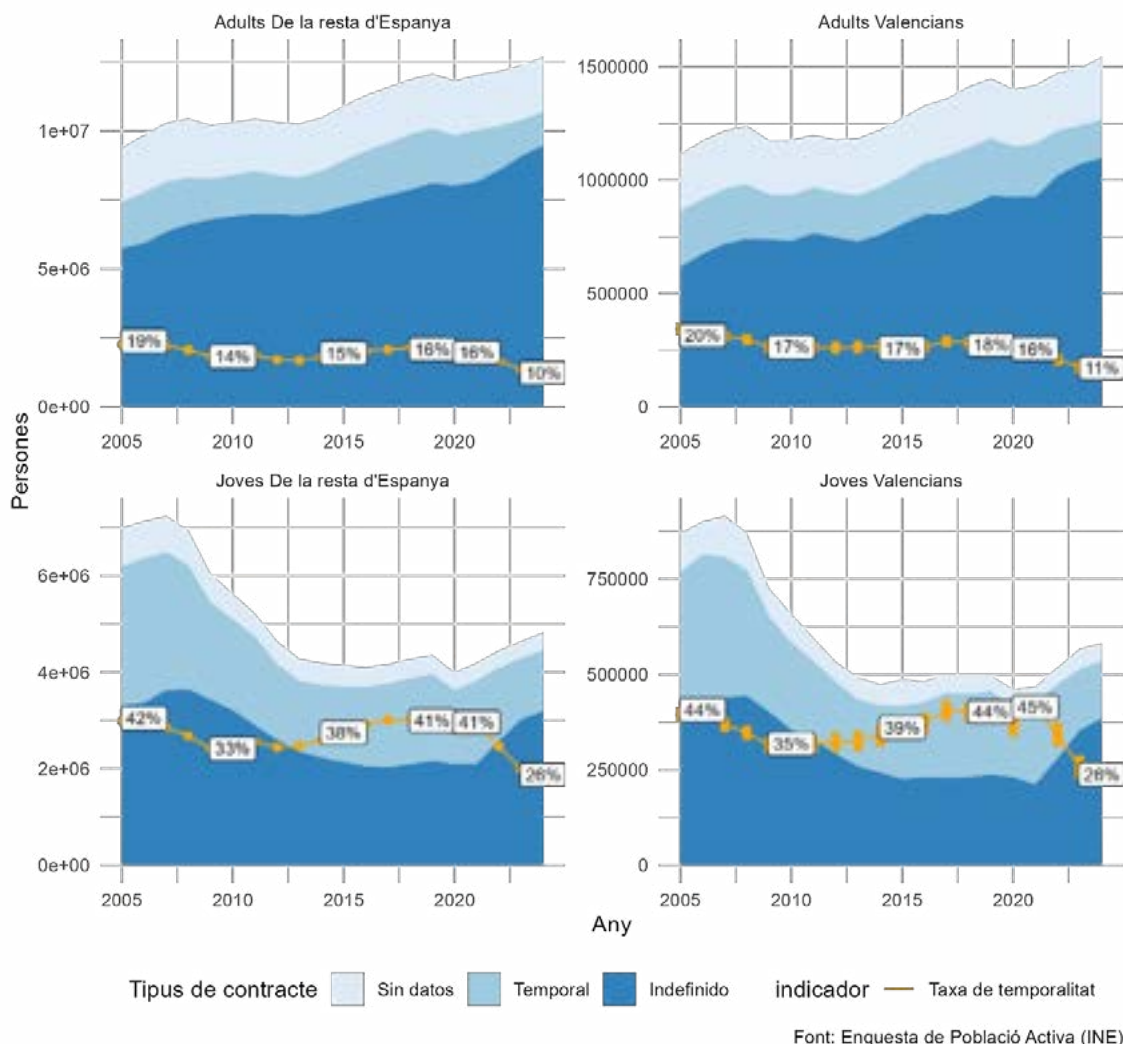

De nou, ens centrarem fonamentalment en les persones dedicades a les tasques de la llar. Com hem mencionat abans, la proporció de mestresses de la llar entre les joves espanyoles era gairebé nul·la. Aquesta gràfica ens mostra com la proporció d'aquesta figura és especialment elevada entre les joves sense estudis post obligatoris. Donada la major proporció de joves no nascudes a espanya en aquesta categoria, clarament el que estem veient és una diferència per lloc de naixement, no per nivell d'estudis

Condicions d'ocupació: Temporalitat, parcialitat, antiguitat i tipus de relació laboral

Temporalitat

Nombre de persones ocupades segons tipus de contracte
I taxa de temporalitat. Joves valencians, i altres col·lectius

Tradicionalment, s'ha considerat el fet de tindre un contracte temporal, front a un d'indefinit, com un dels signes per excel·lència de la precarietat laboral. Per analitzar la temporalitat entre les persones joves ocupades, cal considerar-la conjuntament amb la quantitat de joves ocupats de la qual extraïem la proporció.

En aquest sentit, aquests gràfics mostren conjuntament l'evolució de la població jove (i adulta) ocupada, i la proporció d'aquesta que té un contracte temporal (calculada sobre el total de persones ocupades, informen o no sobre el tipus de contracte que tenen).

El primer que podem observar és la forta davallada de la població jove ocupada: al territori valencià, passem de més de vora un milió (916.900) de persones joves (de 16 a 24 anys) ocupades abans de la crisi, a poc més de mig milió (541.000), després d'haver arribat a un mínim de 475.000 en 2014

Això contrasta amb l'increment sostingut de la població ocupada adulta des de 2017, quan es va recuperar els nivells d'abans de la crisi.

Amb això en ment, pel que fa a la taxa de temporalitat, podem observar com, actualment un 26% de les persones joves ocupades al territori valencià tenen un contracte temporal. Aquesta taxa es situa en

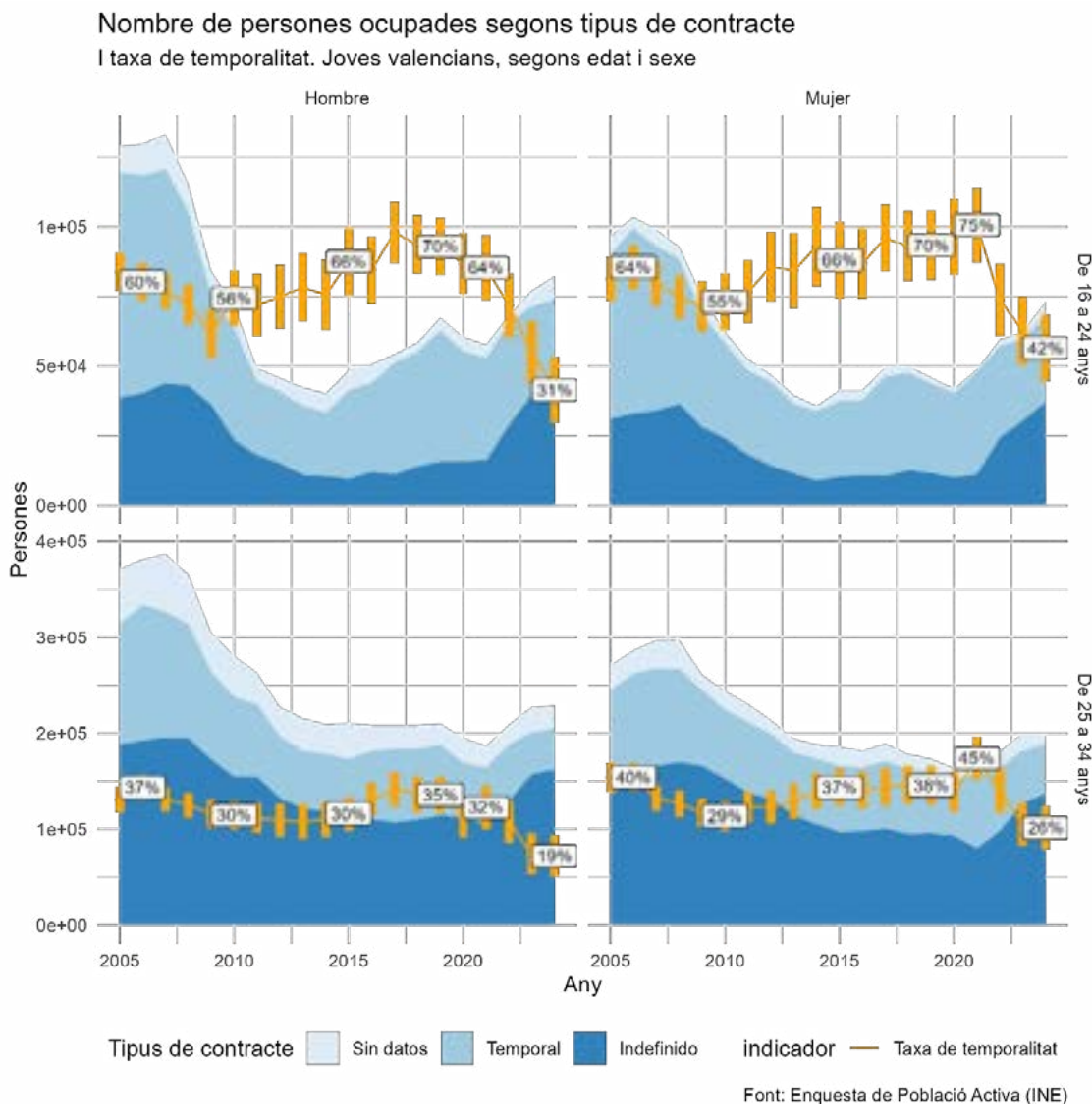
un mínim històric, per efecte de la reforma laboral de 2021, que va restringir els supòsits de la contractació temporal, impulsant una creació sense precedents de contractes indefinits entre la joventut.

Per tindre un poc de perspectiva històrica, cal assenyalar que la taxa de temporalitat presentava valors molt elevats abans de la crisi, amb una taxa del 44% l'any 2006: de vora el milió de persones joves ocupades en aquella època, quasi la meitat tenien un contracte temporal. Aquesta taxa va baixar a un 35% per a l'any 2010, degut a que bona part de la ocupació que es va destruir durant la crisi va ser ocupació temporal. No obstant, podem veure com, de 2010 a 2015, aproximadament, continua descendent l'ocupació any rere any, mentre que la taxa de temporalitat es recupera, per arribar al 39% en 2015, i a de nou al 44% al 2019; podem veure com, de 2010 a 2015, es destrueix fonamentalment ocupació temporal (o bé els joves que tenien aquesta ocupació deixen de ser joves, i els nouvinguts al mercat de treball no troben ocupació indefinida), i entre 2015 i 2019, es deixa de destruir ocupació indefinida, però la que es crea de nova és fonamentalment temporal. Veiem com el primer any de pandèmia redueix la taxa de temporalitat, fonamentalment per destruir ocupació temporal, però que el segon any té l'efecte de portar la temporalitat al seu màxim, un 45%, per la destrucció d'ocupació indefinida. Ací és on es pot observar el dramàtic canvi de tendència, promogut per la reforma laboral de 2021, que juntament amb la recuperació econòmica posterior a la pandèmia, fa incrementar-se el nombre de contractes indefinits, i redueix la temporalitat al mínim de la sèrie, amb l'actual 26%. Actualment, 385.000 joves valencians estan ocupats amb un contracte indefinit, apropant-se més al nivell anterior a la crisi, que es situava en 444.000. Cal assenyalar que des de 2021 es combinen l'efecte de la reforma laboral amb el de la recuperació econòmica, ja que també tenim 20.000 joves ocupats més que abans de la pandèmia

Si comparem als joves valencians amb altres grups, podem destacar varies coses. La primera és que aquests tenen una taxa de temporalitat lleugerament més elevada que la dels joves d'altres parts d'Espanya (una diferència que arriba a ser significativa en 2006 i en 2021, tot i els elevats marges d'error)

La segona és que, tant els joves valencians com els de la resta d'Espanya tenen una proporció d'ocupació temporal molt més elevada que els adults (35-64) dels seus territoris. Ja abans de la crisi, la taxa de temporalitat dels joves valencians (44%) era de més del doble que la dels adults (20%); però això no és tot: podem veure que amb la crisi, la taxa de temporalitat dels adults no es recupera, sinó que dibuixa una tendència a la baixa; entre els adults, també podem veure l'efecte de la reforma laboral de 2021, encara que aquest no ha sigut tan acusat, fonamentalment per la seua taxa més reduïda. Actualment, un 11% dels adults valencians ocupats tenen un contracte temporal

Temporalitat per sexe i edat

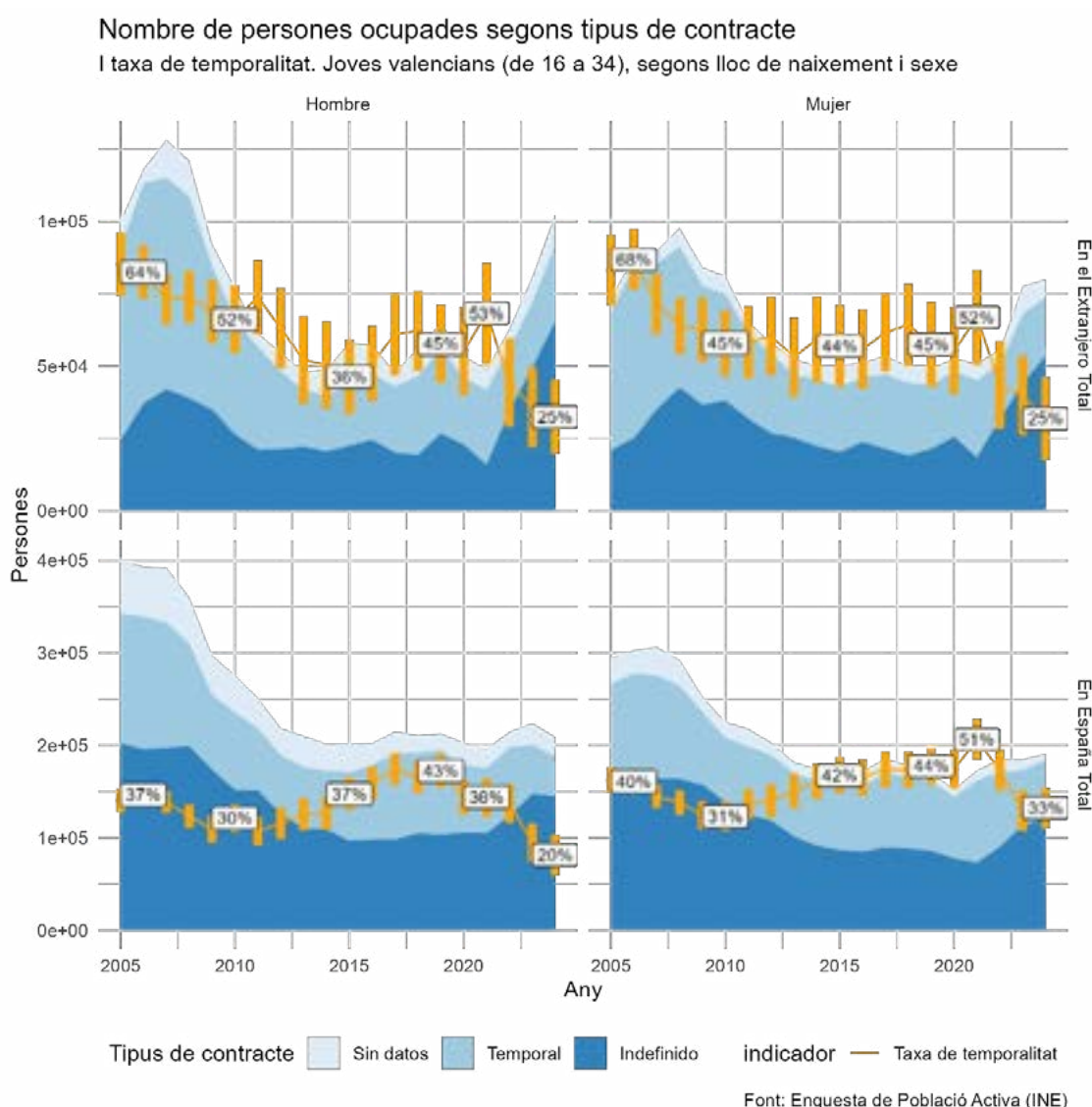

Si comparem l'evolució de la temporalitat per sexe i edat, podem extraure la conclusió de que aquesta és sempre major entre les dones que entre els homes, i que és major entre les persones que ja es troben ocupades dels 16 als 24 anys.

En concret, podem veure com, actualment, mentre que un 31% dels joves valencians de 16 a 24 anys ocupats (poc més d'uns 75.000) tenen un contracte temporal, entre les xiques de la mateixa edat ocupades (no arriba a les 75.000), un 42% tenen un contracte temporal. Per a aquest grup d'edat l'efecte de la reforma laboral del 2021 ha sigut especialment significatiu: l'any 2021, les xiques comptaven amb una taxa de temporalitat del 75%, i els xics, amb una del 64%, però que s'havia situat també ben per sobre del 70% a l'eixida de la crisi. Si analitzem l'evolució de l'ocupació d'aquest grup d'edat, podem veure com la situació al període 2014-2019 era molt pitjor que abans de la crisi: molt poques persones treballant (al voltant de les 40-50.000 xiques i els 40-65.000 xics), i una taxa de temporalitat més elevada (abans de la crisi era d'un 60% per als xics i d'un 64% per a les xiques, front al 70-75% que va assolir amb la recuperació). Podem veure que, per a aquest grup d'edat, la crisi destrueix quasi tota la seua ocupació indefinida, i també bona part de la temporal. La majoria de joves deixen de buscar feina o de treballar a aquesta edat (i es queden al sistema educatiu, com hem vist), i els que sí que treballen ho fan fonamentalment amb contractes temporals. Ara bé, també veiem com, actualment, des de la reforma laboral de 2021, s'han recuperat els nivells de contractació indefinida d'abans de la crisi.

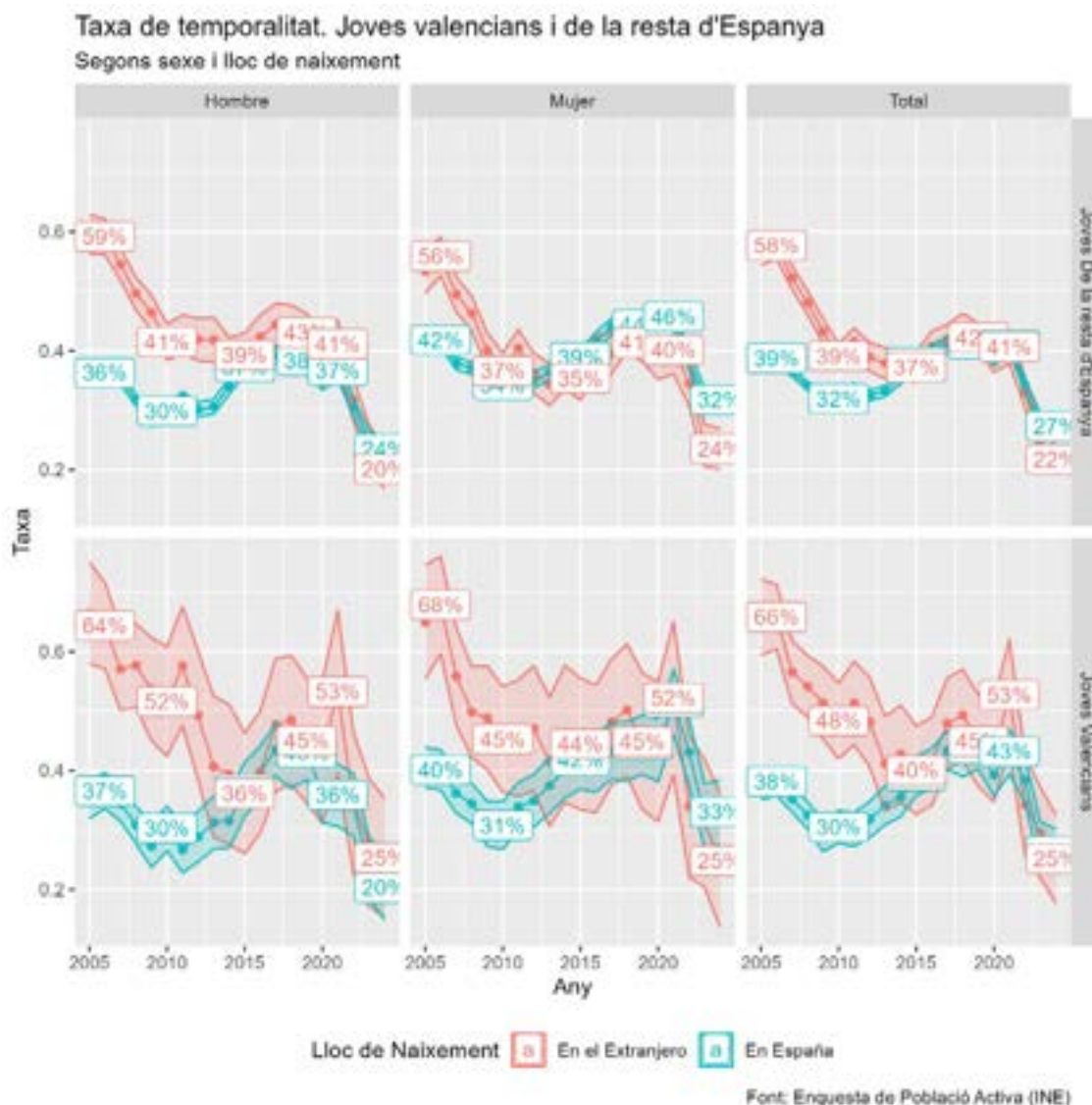
Pel que fa al segon grup d'edat, els més majors, podem veure com la taxa de temporalitat per a ells és molt més reduïda que per als més joves: un 19% per als xics i un 26% per a les xiques. Per a ells, la reforma laboral també ha tingut un efecte molt positiu, especialment per a les xiques, que han baixat d'una taxa de temporalitat d'un 45% l'any 2021 (els xics han vist reduir-se la seua taxa des del 35% d'abans de la pandèmia). L'evolució des de la crisi ha seguit una pauta similar a la dels més joves, tot i que menys marcada: una primera reducció de la temporalitat fins 2010, amb la destrucció d'ocupació temporal amb la crisi, encara que en el període 2010-2015 la tendència adquireix un component de gènere important: els xics mantenen la seua taxa de temporalitat, ja que es destrueix d'igual forma ocupació indefinida i temporal, mentre que per a les xiques, la taxa augmenta, del mínim del 29% que havia assolit a 2010 fins a nivells proper als d'abans de la crisi (un 37%) l'any 2015. Des de 2015, per als xics es produeix una recuperació de la contractació temporal, i un estancament de la indefinida, mentre que les xiques continuen perdent ocupació fins la pandèmia, tot i que les seues taxes s'estabilitzen. Aquest grup d'edat no ha recuperat els seus nivells d'ocupació indefinida previs a la pandèmia.

Temporalitat per lloc de naixement

A aquesta gràfica, podem comprovar com, en els darrers anys, l'efecte del lloc de naixement sobre la temporalitat ha canviat dràsticament.

Si bé abans de la crisi, els treballadors joves nascuts a l'estranger tenien una taxa de temporalitat el doble d'elevada que els nascuts a Espanya (del 66%, front al 38% dels nacionals), amb la crisi aquesta diferència es va anar tancant, fins al punt que, per a l'any 2015, ja tenien la mateixa taxa de temporalitat que els espanyols. Després d'una breu regressió l'any 2021, el segon de la pandèmia, actualment podem veure com, fins i tot, la taxa de temporalitat dels estrangers és lleugerament inferior a la dels espanyols.

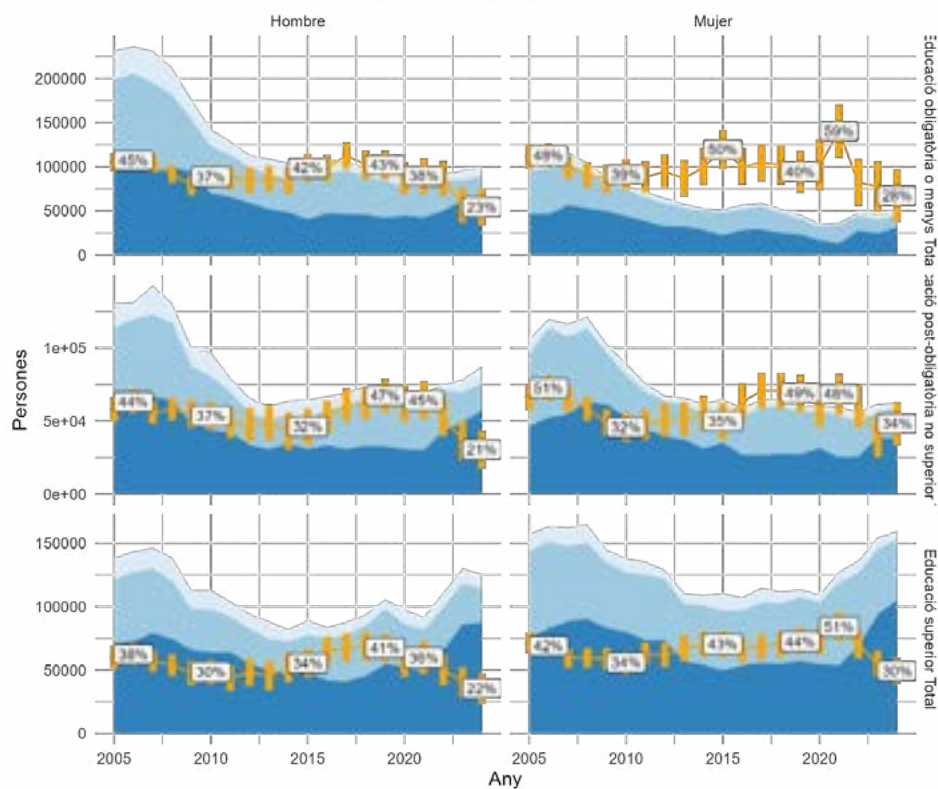
Això ens fa preguntar-nos, necessàriament, si el fet de tindre un contracte temporal continua sent un signe de precarietat laboral, de la mateixa forma que ho era abans de la crisi, donat que els col·lectius més vulnerables ja no es caracteritzen per una taxa de temporalitat més elevada. La menor temporalitat, per exemple, de les xiques estrangeres respecte a les espanyoles ens fa pensar, per exemple, en un tipus de contracte temporal que proporciona una situació laboral millor que la de molts contractes fixes: les treballadores interines del sector públic.

Abans d'aprofundir més en aquesta qüestió, anem a comprovar les dades per nivell educatiu

Temporalitat per nivell educatiu

Nombre de persones ocupades segons tipus de contracte

I taxa de temporalitat. Joves valencians, segons NIVELL EDUCATIU i sexe

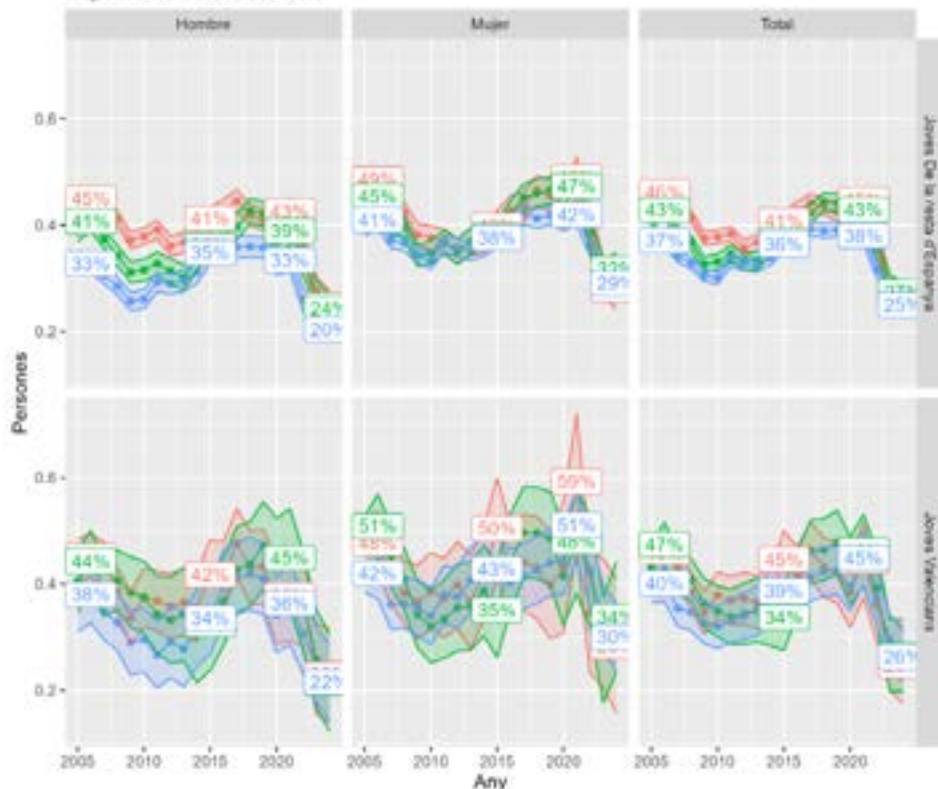

Tipus de contracte Sin datos Temporal Indefinito indicador — Taxa de temporalitat

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Taxa de temporalitat. Joves valencians i de la resta d'Espanya

Segons sexe i nivell d'estudis

Nivell d'estudis assolit Educació obligatòria o menys Educació post-obligatòria no superior Educació superior

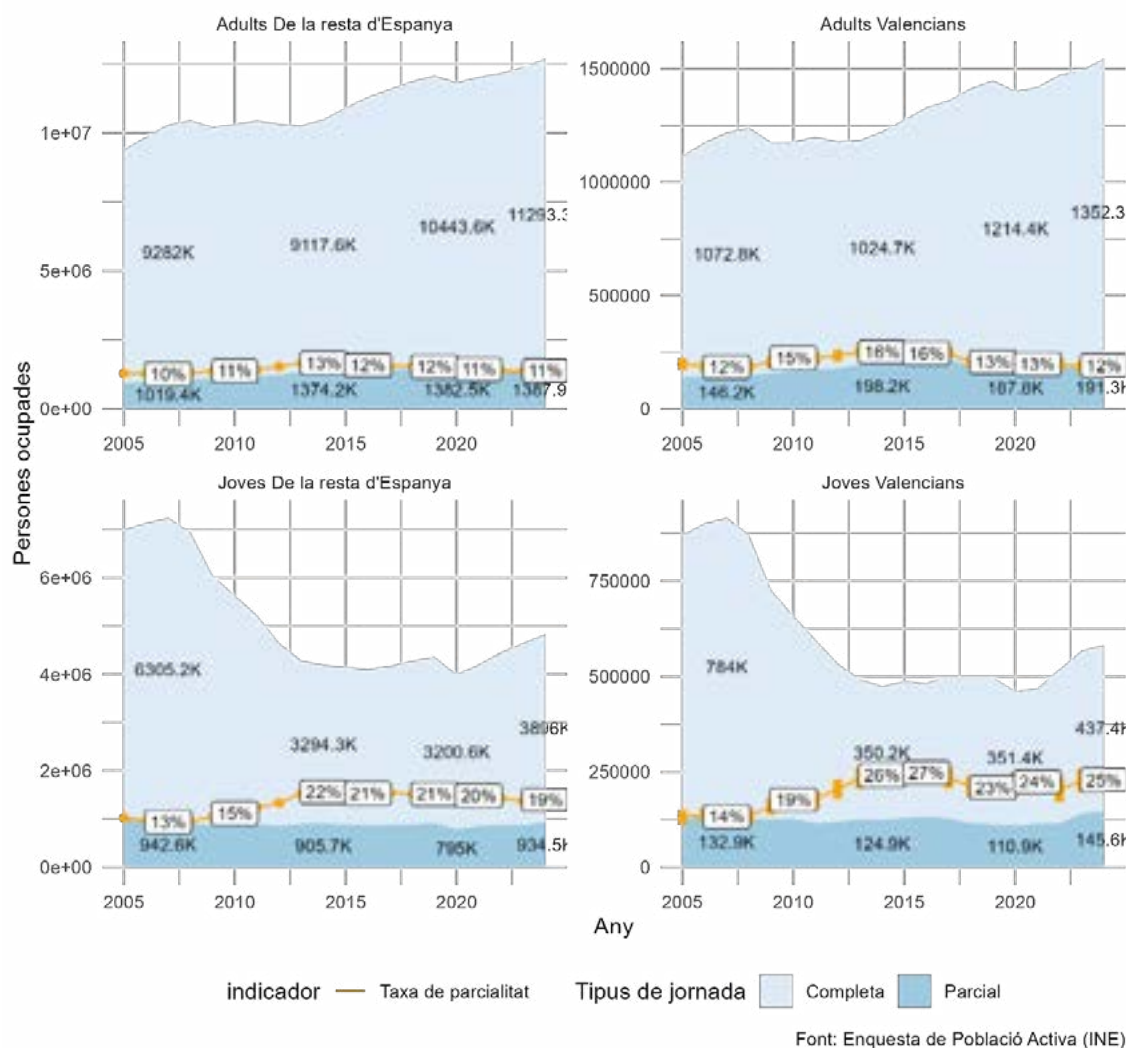
Font: Enquesta de Població Activa (INE)

En aquest cas, la conclusió és similar al punt anterior: si bé abans de la crisi existia un gradient clar per nivell educatiu (un 46-47% de temporalitat entre els que no tenien estudis superiors, front a només un 40% entre els que sí que ho tenien), aquest gradient s'ha anat desdibuixant, fins al punt que, actualment, la taxa de temporalitat és virtualment la mateixa per a tots els col·lectius. En la gràfica per a la resta d'Espanya, que presenta dades més estables per la seua major mida de mostra, podem comprovar com la pauta és també aquesta, per la qual cosa podem concloure que es tracta d'un fenomen general, i que actualment els titulats superiors només gaudeixen d'una temporalitat un o dos punts més baixa que la resta de joves.

Parcialitat

Nombre de persones ocupades segons tipus de jornada

I taxa de parcialitat. Joves valencians, i altres col·lectius

Altre aspecte de la relació laboral que es sol associar a la precarietat és el fet de tindre un contracte a temps parcial, i no a temps complet.

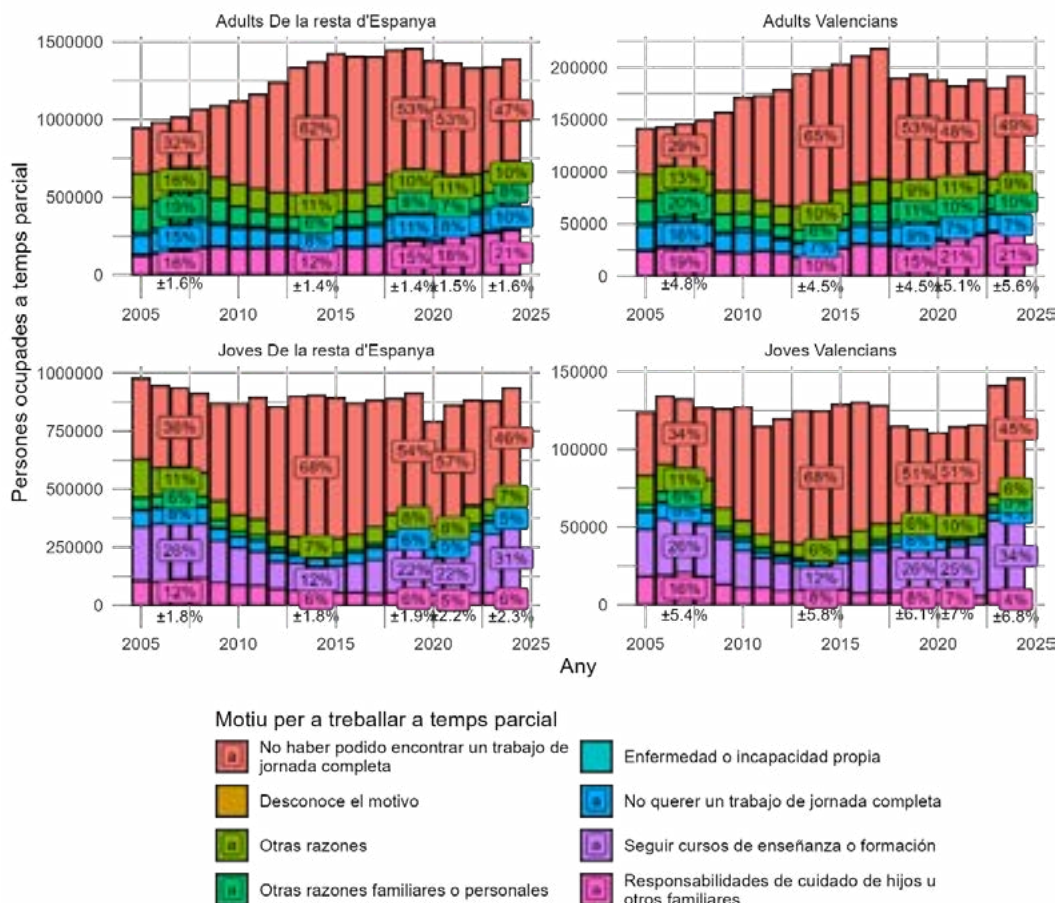
A la gràfica, podem observar un increment de la taxa de temporalitat de la gent jove: entre els joves valencians, ha augmentat d'un 14% l'any 2005 fins a l'actual 25%. La joventut valenciana ocupada va arribar a un nivell d'un 27% de parcialitat l'any 2016, després d'un fort increment durant la crisi, i ha mantingut nivells similars fins ara. Cal tindre en compte un aspecte important quan considerem aquestes taxes de temporalitat: a la gràfica d'àrees, podem comprovar visualment com, entre 2008 i 2015, el que realment està passant és que s'està destruint ocupació a temps complet, i gairebé no es destrueix ocu-

paci  a temps parcial: passem de 784.000 treballadors/es a temps complet al mercat laboral valencià l'any 2007 a només 350.000; per altra banda, només es perden 8.000 ocupacions a temps complet: de 132.900 a 124.900. Això fa pujar la taxa de parcialitat, d'un 14% a un 26% entre estos dos anys. Per altra banda, des de l'any 2021, podem veure com s'han produït, un increment de l'ocupació a temps complet (passant de 321.000 persones ocupades a 2020 a 437.000 a 2024), però la taxa de parcialitat no ha variat significativament, degut fonamentalment a un increment paral lel de l'ocupació a temps parcial, que actualment es troba en 145.000 persones ocupades (front a les 110.000 que hi havia a 2020), la xifra més elevada de la sèrie històrica analitzada al mercat laboral valencià. Podem veure com, a la joventut de la resta d'Espanya, la taxa és inferior, un 19%, però segueix la mateixa tendència: un increment fins a 2015, i un lleuger descens des d'aleshores, i un increment fonamentalment degut a la destrucció d'ocupació a temps complet. Podem veure com, en general, la gent jove té una taxa de parcialitat superior a la dels adults: els adults valencians tenen una taxa d'un 12%, i els de la resta d'Espanya d'un 11%. De nou, també entre els adults, la taxa de temporalitat   més elevada al mercat laboral valencià que a la resta d'Espanya.

Pel que veiem a les gràfiques, pot ser que la taxa de parcialitat ens estiga indicant un increment de la precarietat al mercat laboral jove valencià en el període 2007-2014, amb una forta destrucció d'ocupació a temps complet, i la supervivència de molts llocs a temps parcial (tal vegada per una conversió de contractes a temps complet en contractes a temps parcial, que no podem veure amb les dades), un estancament posterior, i un creixement paral lel de l'ocupació precària i no precària; ara bé, és la parcialitat sempre un indicador de precarietat? Per contestar a esta pregunta, cal desagregar la parcialitat en funció dels motius que duen a la gent a treballar a temps parcial, i  s el que fem a la secció següent.

Parcialitat segons motiu

Nombre de persones ocupades a temps parcial segons motiu per a treballar a temps parcial
 (S'indica el % sobre el total). Joves valencians, i altres col lectius

Font: Encuesta de Població Activa (INE)

A aquesta gràfica, podem distingir les persones que treballen a temps parcial, en funció del motiu per fer-ho. L'objectiu d'aquesta distinció és poder diferenciar aquella ocupació a temps parcial que suposa un signe de precarietat, és a dir, aquella situació en la que la persona voldria treballar a temps complet, però no troba al mercat laboral una feina de més hores, i per tant, treballa menys hores de les que volia. Aquesta categoria es correspon amb les persones que diuen treballar a temps parcial per "No haver pogut trobar un treball de jornada completa". Com podem veure, la proporció de persones en aquesta situació, d'entre les que treballen a temps parcial, es va incrementar molt durant la crisi econòmica del 2008-2014: mentre que l'any 2007, només un 34% ($\pm 5\%$) de les persones joves valencianes que treballaven a temps parcial ho feia perquè no havia pogut trobar una feina a temps complet, l'any 2014, el percentatge havia augmentat a un 68% ($\pm 6\%$). En aquest sentit, podem veure com, tot i que no s'incrementa la parcialitat, aquesta esdevé clarament un indicador de precarietat durant la crisi econòmica: les persones joves treballaven a temps parcial, tot i voler treballar a temps complet, per no trobar una feina amb més dedicació horària. Paral·lelament, centrant-nos en l'evolució d'aquest fragment de la parcialitat, podem veure com la tendència per als joves de la resta d'Espanya és la mateixa, i que entre la població adulta, creix la parcialitat, fonamentalment esperonada per aquesta fracció dels que treballen a temps parcial. Prenent el cas valencià, al 2007 gairebé 150.000 persones adultes treballaven a temps parcial al mercat de treball valencià, i d'aquestes, un 29% ($\pm 5\%$) ho feien per no poder trobar feina a temps complet. L'any 2014, ja hi havia vora 200.000 persones adultes treballant a temps parcial, i d'aquestes, el 65% ($\pm 4\%$) ho feia per no trobar feina a temps complet. És a dir, que la parcialitat com a forma de precarietat va arribar, durant la crisi, a la població adulta, i va deixar de ser un tret exclusivament juvenil. Cal mencionar, a més, que actualment la quantitat de persones adultes que treballen a temps parcial al mercat laboral valencià segueix prop de les 200.000 persones, i que vora la meitat (un 49% $\pm 6\%$) ho fan per no trobar feina a temps complet.

Centrant-nos ara en com ha evolucionat aquest motiu de parcialitat durant el període de recuperació econòmica, podem veure, en primer lloc, com el nombre de persones joves que treballen a temps parcial ha augmentat, i s'ha reduït la proporció d'aquests que ho fan per no trobar feina a temps complet. Actualment (2024), vora 150.000 joves valencians treballen a temps parcial, i d'aquests el 45% ($\pm 7\%$) ho fa perquè no troba feina a temps complet; un percentatge prou inferior al que trobàvem fa deu anys

Quins són, doncs, els motius pels quals la gent jove treballa a temps parcial? Com podem veure en el gràfic, el segon motiu principal per treballar a temps parcial és per motiu d'estudis: un 34% ($\pm 7\%$) dels joves que treballen a temps parcial (uns 50.000 joves) treballen a temps parcial per poder compaginar-ho amb els seus estudis; aquesta és una proporció que no ha fet més que incrementar-se des de l'any 2014, i especialment - i ací és on veiem el canvi de tendència - des de la pandèmia: Abans de la pandèmia, a 2019, només un 26% ($\pm 6\%$) dels joves que treballaven a temps parcial ho feien per poder compaginar-ho amb els seus estudis (és a dir, que uns 30.000 joves treballaven a temps parcial per poder estudiar. Tot i que aquesta diferència queda dins dels marges d'error, podem pensar que tal volta, l'adaptació dels plans d'estudis després de la pandèmia (amb la proliferació, per exemple, d'estudis online) ha afavorit que els estudiants puguin treballar i estudiar alhora.

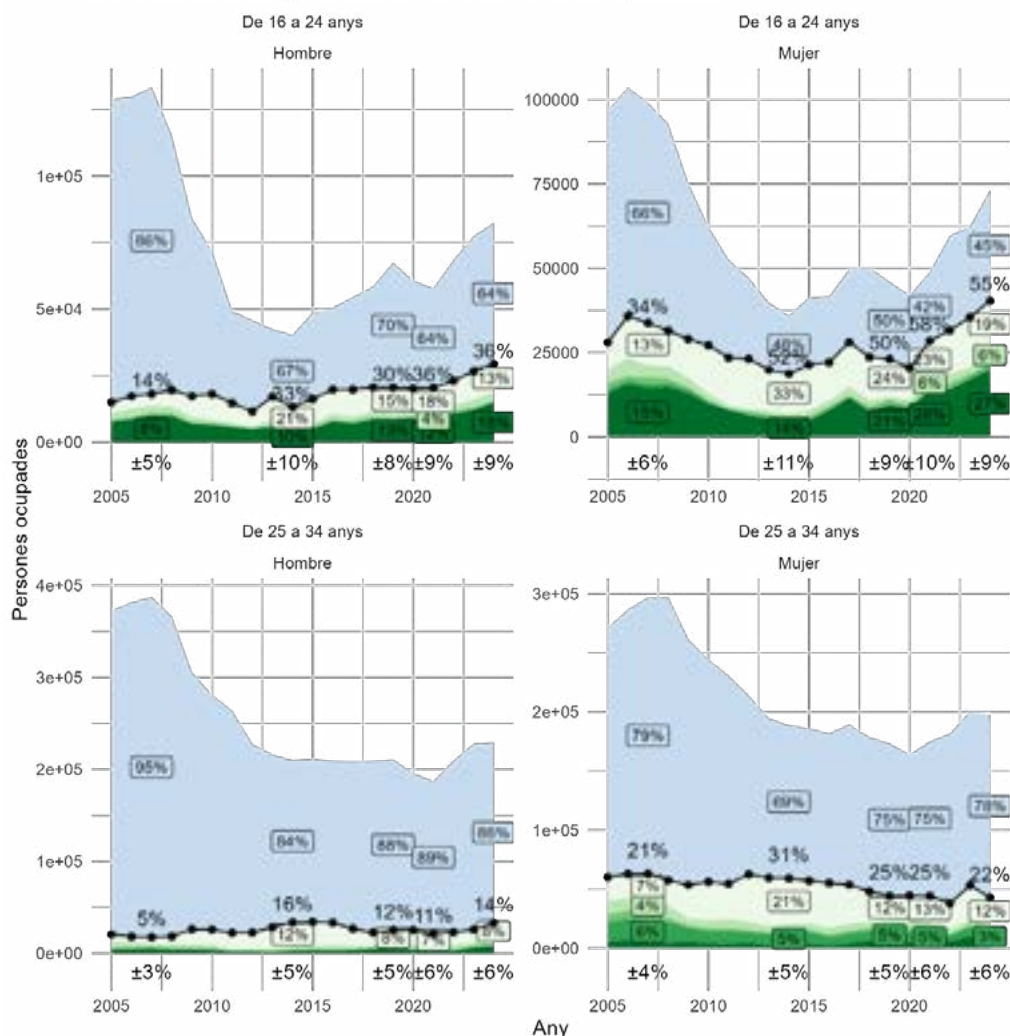
Com podem veure, la parcialitat per motiu d'estudis va reduir-se molt durant la crisi econòmica, fins a un 12% ($\pm 6\%$), segurament degut a que els estudiants no podien trobar feina a temps parcial, degut a que aquests llocs estaven sent ocupats per persones que només treballaven i que, tot i voler treballar més hores, tenien que conformar-se amb els treballs a temps parcial que sobrevisqueren durant la crisi. Actualment, moltes més persones treballen a temps complet, i el temps parcial ha recuperat - parcialment - la seua funció com a forma d'obtenir ingressos complementaris per a qui no pot treballar a jornada completa. Podem veure com el motiu d'estudis està completament absent entre la població adulta. Altre dels motius que les persones al·leguen per treballar a temps parcial és la cura de fills o altres familiars. Cal assenyalar com la proporció de joves que treballen a temps parcial per motiu de cura s'ha anat reduint dràsticament des de 2007: aquell any era un 16% ($\pm 5\%$), i aquesta proporció s'ha anat reduint any rere any, fins a l'actual 4% ($\pm 7\%$); això ens mostra una tendència estructural a la reducció de la combinació de treball amb responsabilitats de cura entre les persones joves. Ara bé, vol dir això

que les xiques (perquè segurament, com veurem, seran majoritàriament xiques les que es troben en aquesta situació) ja no passen a treballar a temps parcial quan tenen responsabilitats de cura? Més aviat no, ja que el panell superior ens mostra un increment continuat en la proporció de persones adultes que treballen a temps parcial per motiu de cura (Un 16%±2% en 2007 i un 21%±2% actualment, per als adults de la resta d'Espanya). Aquest augment ha sigut, en bona mesura, paral·lel a la reducció que s'ha produït entre la gent jove, cosa que ens suggereix que segurament el que està passant és que el moment de passar a treballar a temps parcial per poder cuidar dels fills els arriba a les dones quan ja s'ha terminat el període biogràfic (16-34) que estem considerant ací com a "joventut", és a dir, que és un reflex del retard en la maternitat. Un quart motiu interessant per no treballar a temps complet és el no voler una feina a temps complet. Aquesta proporció s'ha reduït, d'un 9%(±5%) dels joves a 2007, a un 4% (±7%) actualment, mostrant també una reducció estructural del que podríem dir "treball a temps parcial voluntari". La resta de motius no poden ser objecte d'anàlisi, ja siga degut a l'escassa quantitat de persones que es troben en aquesta situació (com en el cas de la parcialitat per malaltia), o per la seua indefinició (com seria el cas dels que desconexen els motius, o que al·leguen altres raons). En anàlisis posteriors, totes aquestes opcions seran agrupades a una categoria de resposta residual d'"Altres motius"

Parcialitat (amb detall segons motiu), per sexe i edat. Joventut valenciana

Nombre de persones ocupades segons tipus de jornada i motiu per treballar a temps parcial

Joves valencians. Segons sexe i edat. S'inclou la taxa de parcialitat.

Font: Encuesta de Población Activa (INE)

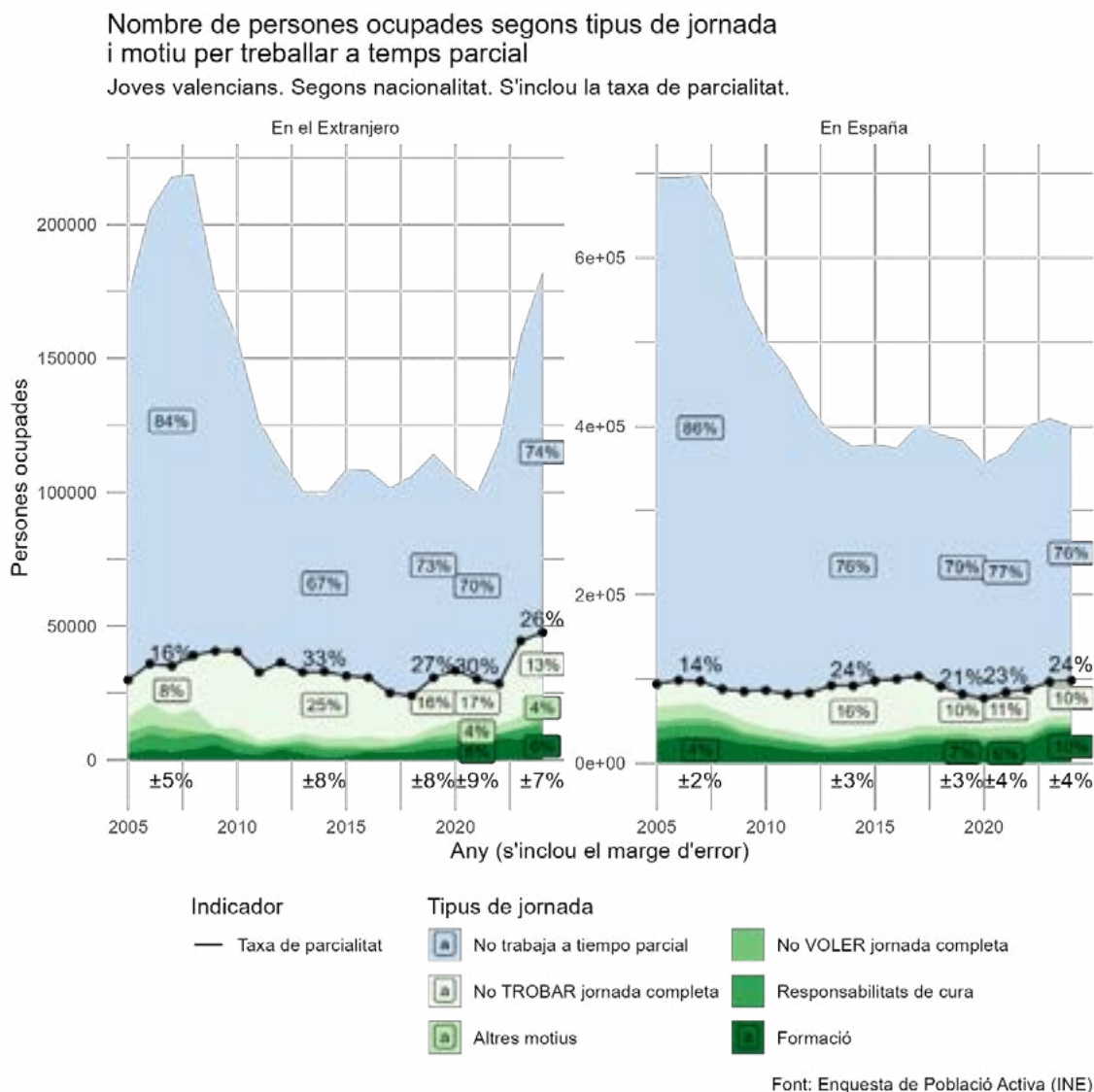
A aquesta figura, podem comprovar clarament com la taxa de parcialitat canvia en funció del sexe i de l'etapa biogràfica en què es troba la gent jove. A més, també podem veure que no només canvia la taxa de parcialitat, sinó també que el motiu de la parcialitat canvia prou en funció d'aquestes variables. – En primer lloc, podem veure com la taxa de parcialitat és major entre els més joves, i especialment entre les xiques. Cal dir que el nombre de persones ocupades de 16 a 24 anys és, com hem dit, molt menor que en la franja d'edat següent, ja que a aquestes edats la majoria de gent jove es troba encara estudiant. D'entre els pocs que treballen (poc més de 75000 xics i poc menys de 75000 xiques), una proporció molt elevada ho fan a temps parcial. Cal assenyalar com, entre les xiques, aquesta taxa s'eleva fins el 55%: més de la meitat de les xiques més joves que treballen ho fan a temps parcial, mentre que entre els xics, només un 36% no treballa a jornada completa. Ara bé, la distribució interna de la parcialitat és, si fa no fa, la mateixa: poc més d'un terç dels que treballen a temps parcial, tant xics com xiques, ho fan per no trobar feina a temps complet, mentre que la meitat treballen menys hores per poder compaginar-ho amb els seus estudis. Aquesta és una pràctica que ha anat especialment en augment amb la sortida de la crisi, especialment entre els xics. Cal assenyalar, no obstant, que el fet de treballar a temps parcial per no trobar un contracte a jornada completa ha passat de ser una cosa residual per als xics (menys d'un 4% dels que treballaven abans de la crisi), a fer-se més comú (un 13% actualment). Per a les xiques, ha passat d'un 13% a un 19%, tot i que, l'any 2014, una de cada tres xiques que treballava ho feia a temps parcial de forma involuntària, és a dir, perquè no trobava feina a temps complet. Eixe any, només un 21% dels xics estaven en eixa situació. En síntesi, entre la gent més jove, trobem molta gent treballant a temps parcial, en les seues dues modalitats principals, tant perquè no troben feina a temps complet, com per a compatibilitzar-lo amb els estudis, i les xiques es troben més presents en ambdues categories. Hi ha que tindre present que els marges d'error, a partir de la crisi, es tornen massa amples (un 9-10%); però la tendència es prou sostinguda en el temps com per a que siga fruit de l'atzar, i la gran diferència entre la taxa dels xics (un 36%±9%) i la de les xiques (55%±9%) es situa fora, fins i tot d'aquest marge d'error tan marcat

Passant a la granja d'edat més major, podem veure com la taxa de parcialitat ha augmentat per als xics (d'un 5%±3% en 2007 a un 14%±6% en 2024), però per a les xiques s'ha mantingut més o menys estable (un 21%±4% en 2007 i un 22%±6% en 2024). Ambdues taxes es van elevar encara més en els pitjors anys de la crisi, fins un 16%±5% per als xics i un 31%±5% per a les xiques, i s'han reduït des d'aleshores. Ara bé, en aquests grups podem veure una diferència molt marcada en els motius de parcialitat respecte del grup superior: si entre la gent més jove, la meitat de la gent que treballava a temps parcial ho feia per compatibilitzar feina i estudis, en el cas dels majors de 24 anys, el motiu dominant per treballar a temps parcial és no trobar una feina a temps complet: un 8% dels xics (sis de cada deu dels que treballen a temps parcial) i un 12% de les xiques (poc més de la meitat) treballen a temps parcial per no haver trobat una feina a temps complet. En aquesta edat, molt poca gent treballa a temps parcial per motiu d'estudis (tot i que es veu un tímid increment des de la crisi).

La parcialitat per motius de cura, per la seua banda, és inexistent entre els homes joves, i mostra una tendència decreixent entre les xiques joves, com hem anticipat abans: si en 2007 un 6% de les xiques (poc menys d'un terç de les que treballaven a temps parcial) no treballaven a jornada completa per tindre responsabilitats de cura, actualment eixa proporció s'ha reduït per baix del 3%

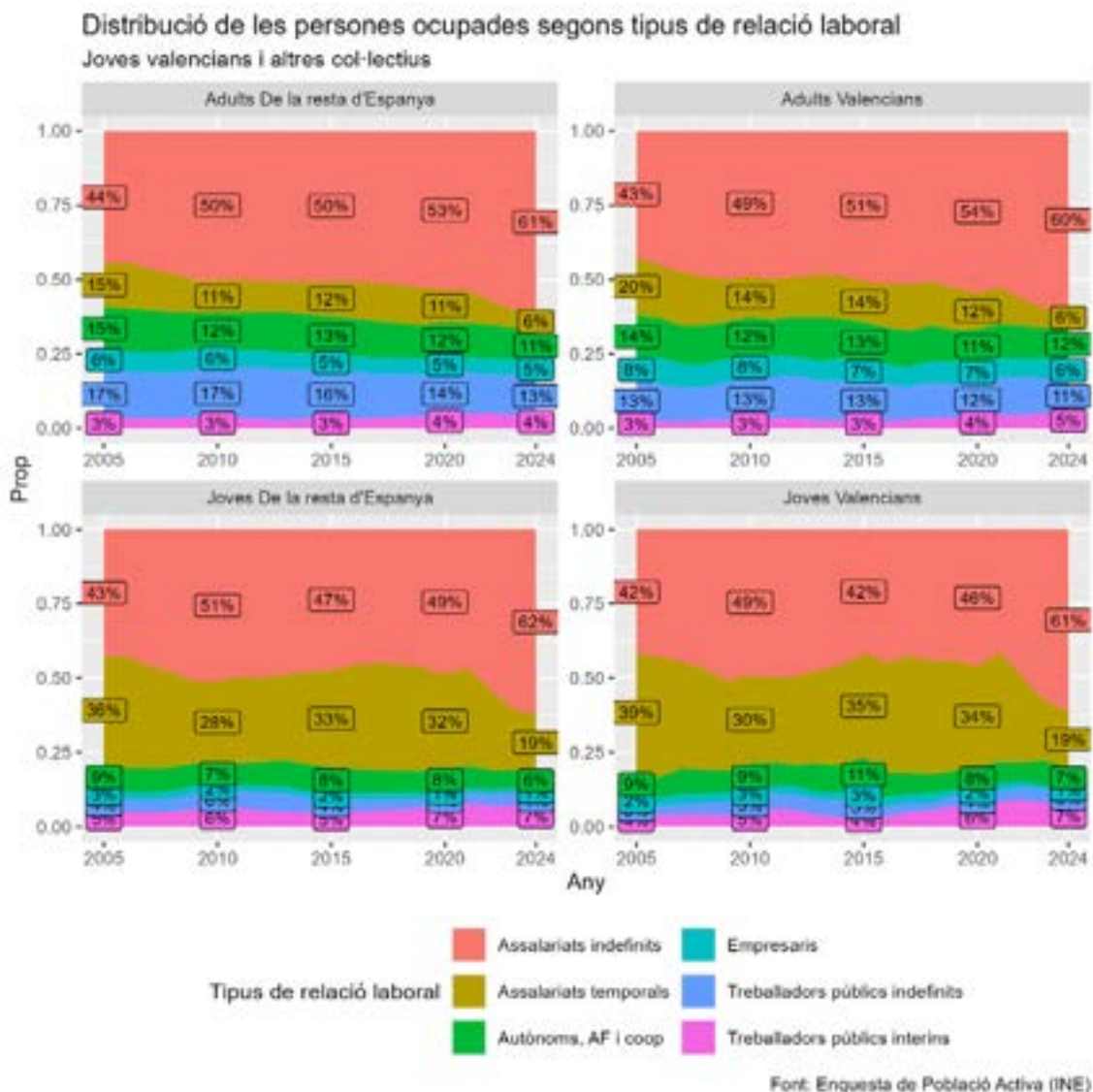
En síntesi, entre la gent més major, la parcialitat significa, en més de la meitat dels casos, precarietat, i aquesta està esdevenint més comú entre els xics, mentre que les xiques abandonen progressivament la parcialitat per motiu de cura: poc més d'una de cada deu de les que treballen a temps parcial ho fa per este motiu

Parcialitat (amb detall segons motiu), per nacionalitat. Joventut valenciana

A la gràfica podem veure com, actualment, ni la taxa de parcialitat, ni els motius per treballar a temps parcial, es diferencien entre persones nascudes a l'estranger i a Espanya, o al menys, no tant com per a eixir-se dels marges d'error, que són especialment amples en el cas dels estrangers. Destaquen, però, dues coses. La primera és que, durant la crisi, sí que va haver-hi una diferència important, amb un 33% dels estrangers treballant a temps parcial (i d'ells, tres de cada quatre perquè no trobava feina a temps complet), front a un 24% dels espanyols (dels quals, dos de cada tres perquè no trobava feina a temps complet). Si avancem un poc, veiem com, al 2021, hi havia encara una diferència rellevant: un 30%±9% dels estrangers treballaven a temps parcial, front a un 23%±4% dels Espanyols. Tot i que la diferència en eixe moment ja no era estadísticament significativa, degut a la reduïda mostra d'estrangers, podem veure com, per a l'any 2024, aquesta diferència s'ha esvaït, fonamentalment per la sobtada incorporació al mercat de treball d'uns 80.000 joves nascuts a l'estranger, entre 2021 i 2024, dels quals molts han passat a treballar a temps complet, i relativament menys a temps parcial.

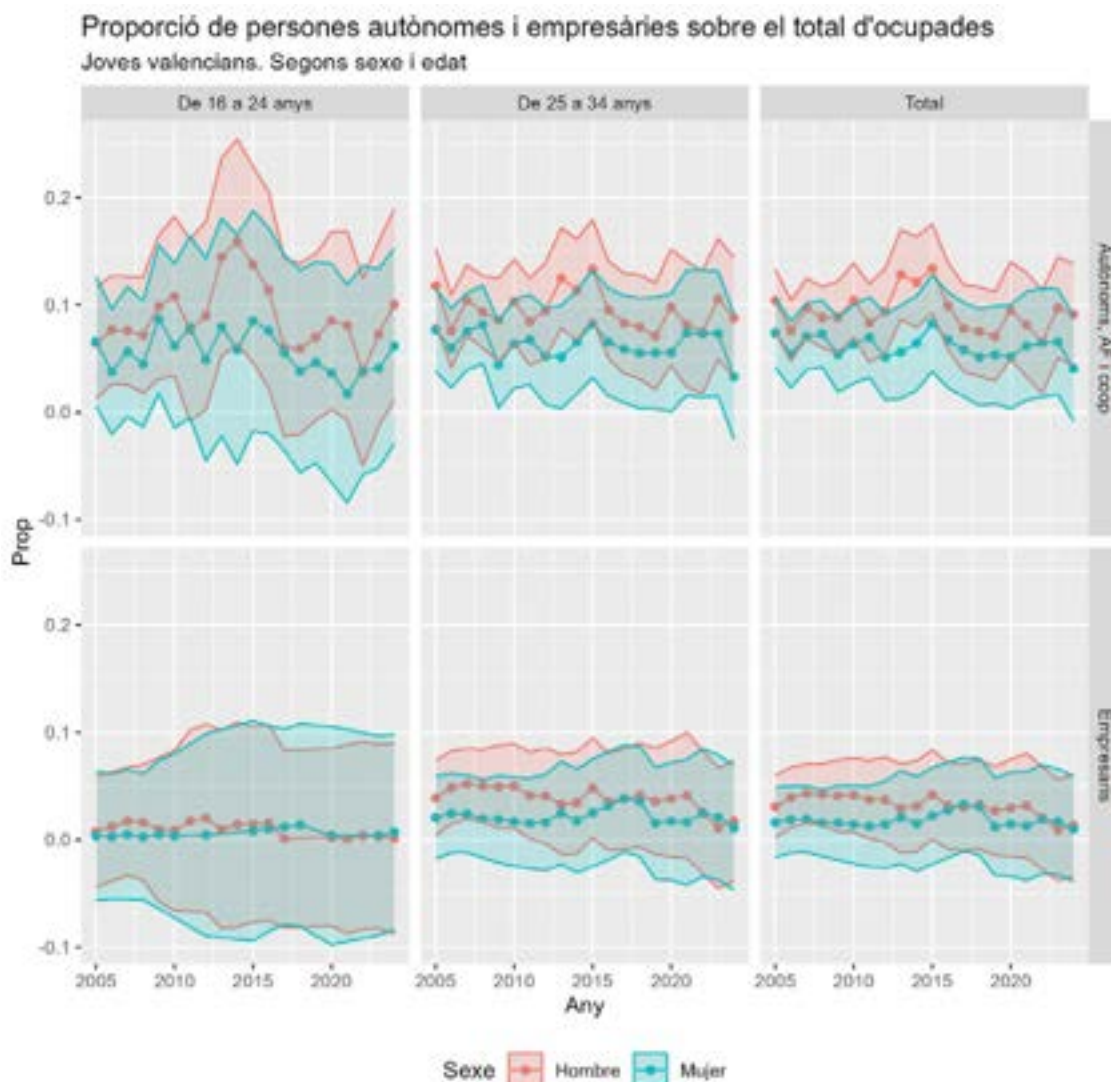
Classificació dels ocupats per relació laboral

Un altre element que ens ajuda a comprendre quina posició ocupen els joves valencians al mercat de treball és la seua distribució en termes de tipus de relació laboral: si són assalariats o autònoms, i en el cas dels assalariats, si treballen al sector públic o al sector privat.

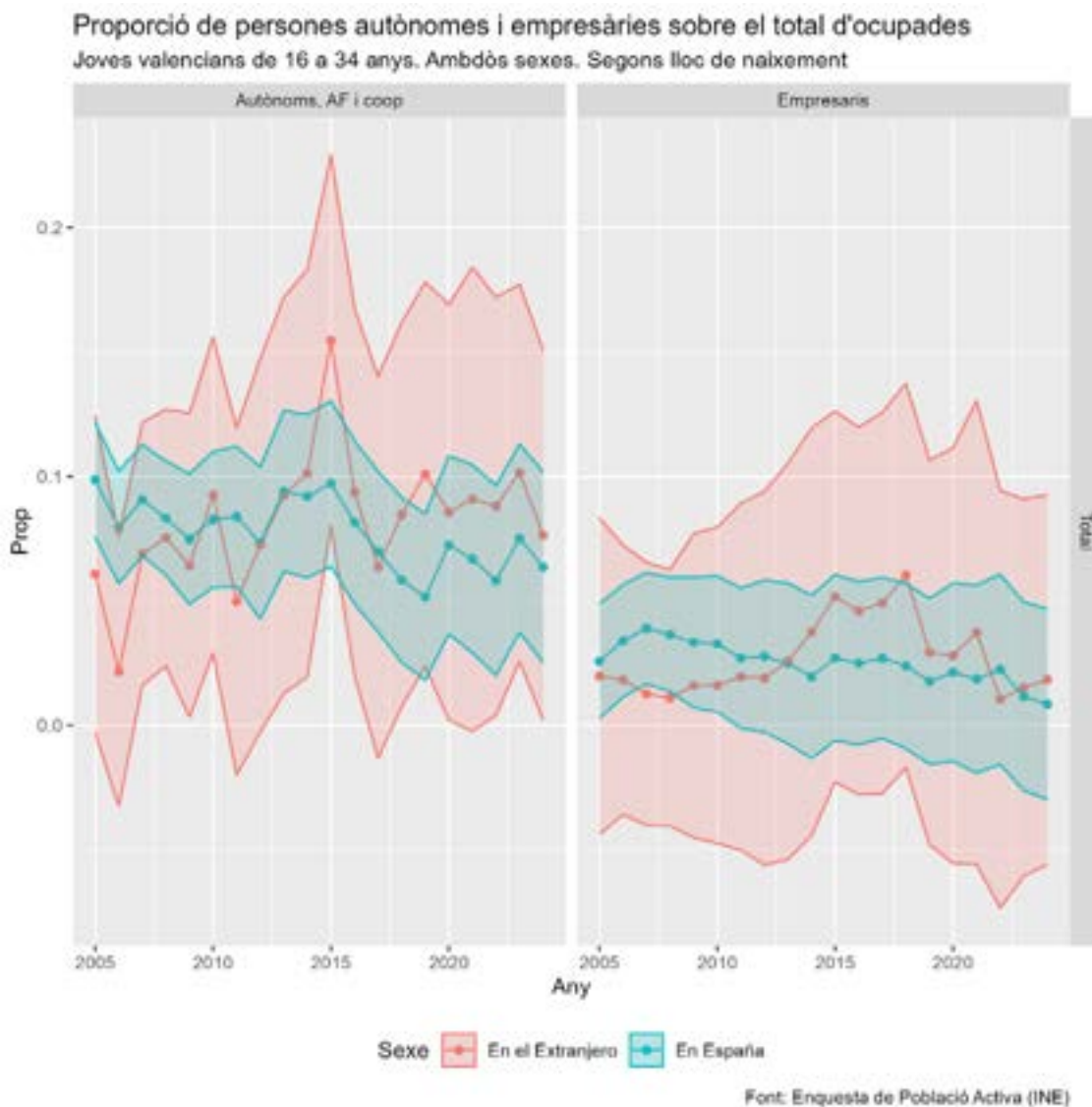
Al gràfic, podem veure una constant reducció del nombre d'autònoms (d'un 9% a 2005 a l'actual 7%) i d'empresaris (d'un 2% a un 1%), tot i que van arribar a ser un 11% al pic de la crisi (Bàsicament perquè el treball assalariat escassejava, i el mateix nombre d'autònoms representaven un major percentatge del total). Podem veure, entre 2021 i 2024, com es redueixen els assalariats temporals, i creixen els assalariats indefinits. També podem veure una lenta però constant recuperació de l'ocupació al sector públic, sobre tot a partir de 2018-2019, degut a una major oferta d'ocupació pública, tant temporal (passem d'un 3% a un 5%) com indefinida (un 7% actualment, front un 4% a 2005). Cal assenyalar que algunes tendències de les que hem comentat no són exclusivament joves: entre els adults també veiem una reducció dels autònoms i empresaris, i per altra banda, es veu una reducció de la proporció de treballadors públics fixes (per l'arribada a l'edat de jubilació de grans cohorts de funcionaris), uns llocs que són arreplegats per una minoria dins dels treballadors joves.

Autònoms i empresaris

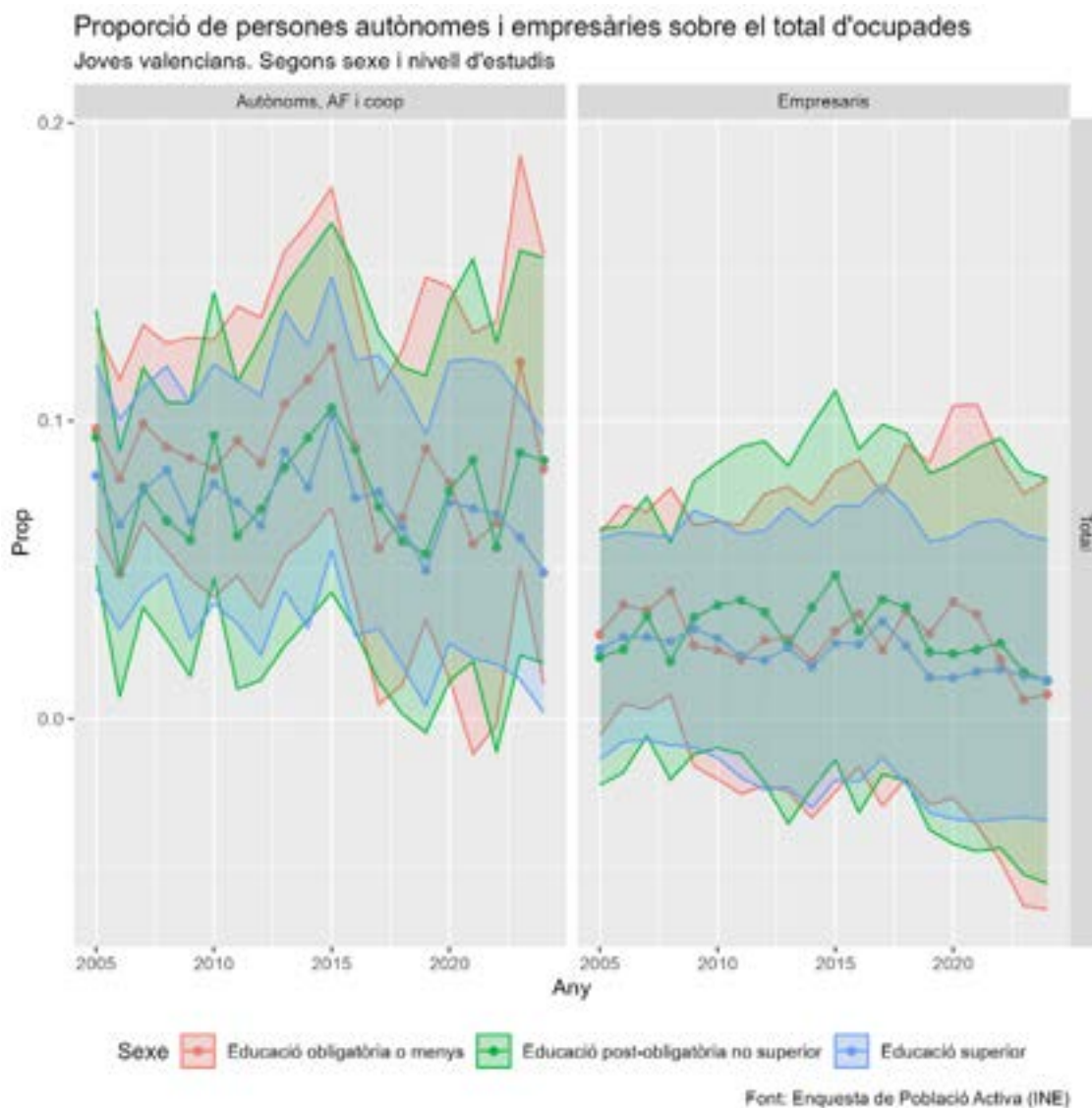

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Aquesta gràfica té uns marges d'error massa amples, encara que podem assenyalar com, al pic de la crisi, va haver especialment una proporció important d'autònoms entre els xics. Pel que fa als empresaris, no hi ha una diferència de gènere significativa

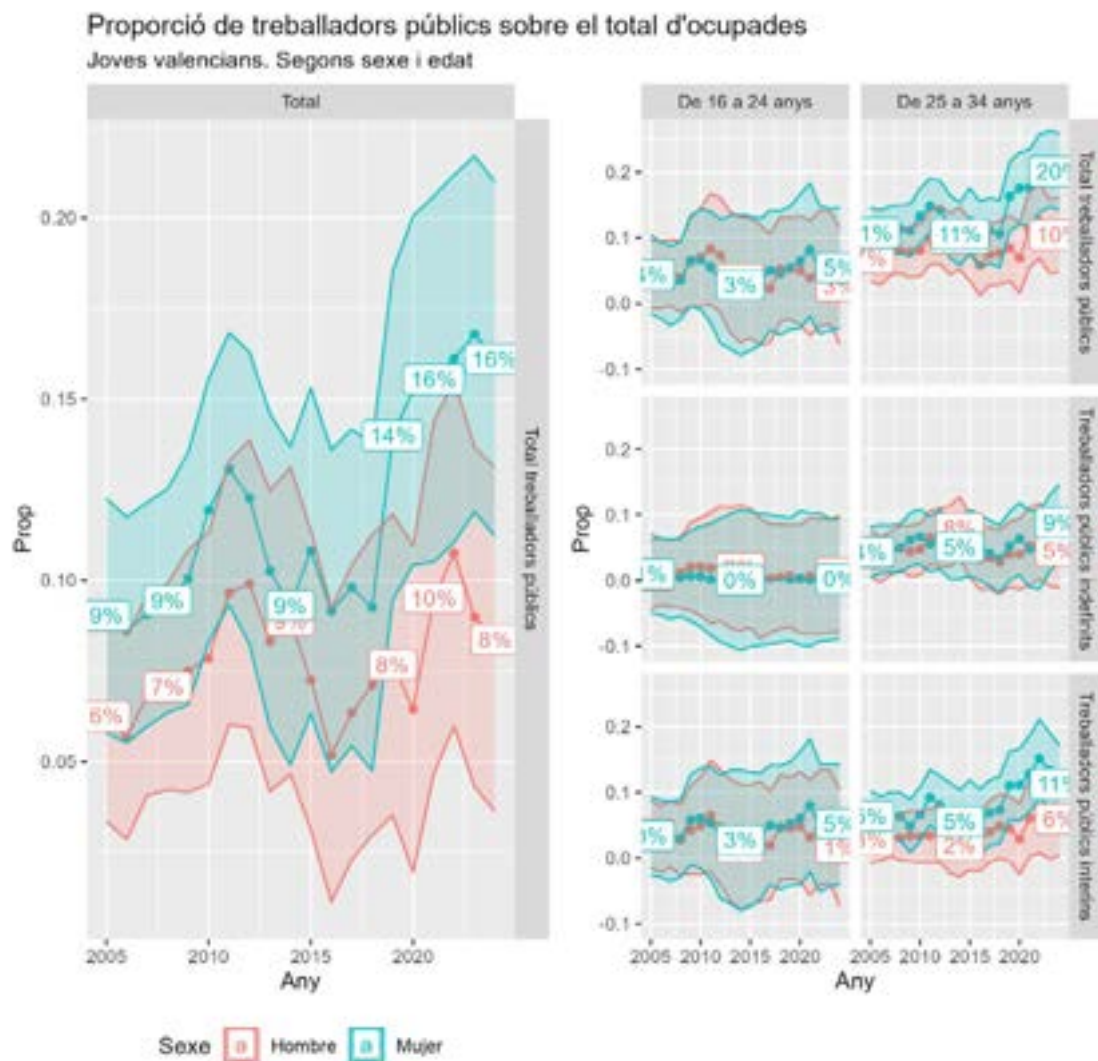

A la gràfica, podem veure com tampoc hi ha cap diferència significativa per lloc de naixement, degut a l'amplitud del marge d'error

Tampoc hi ha cap diferència per nivell d'estudis, per l'amplitud del marge d'error

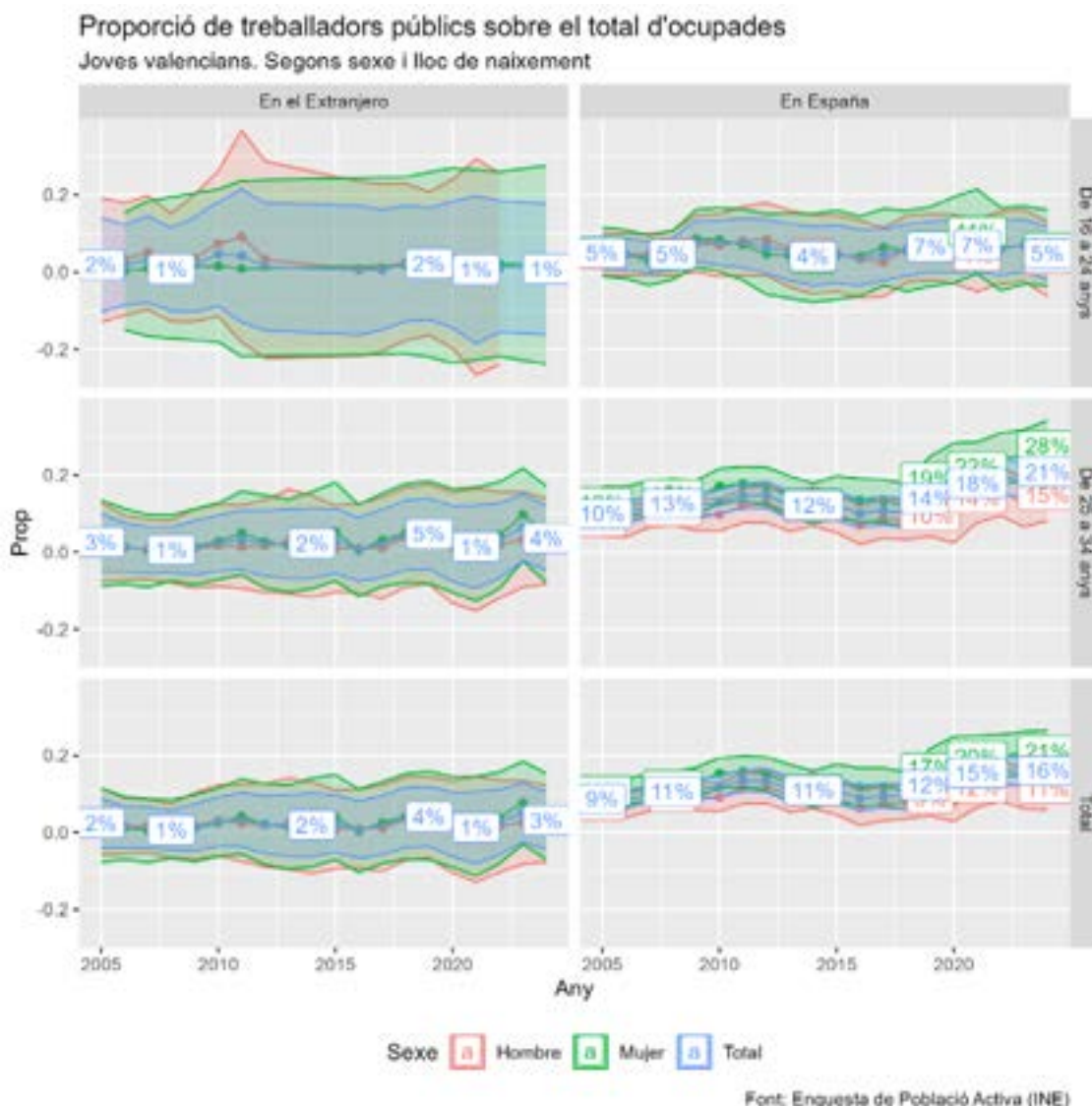
Treballadors públics

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

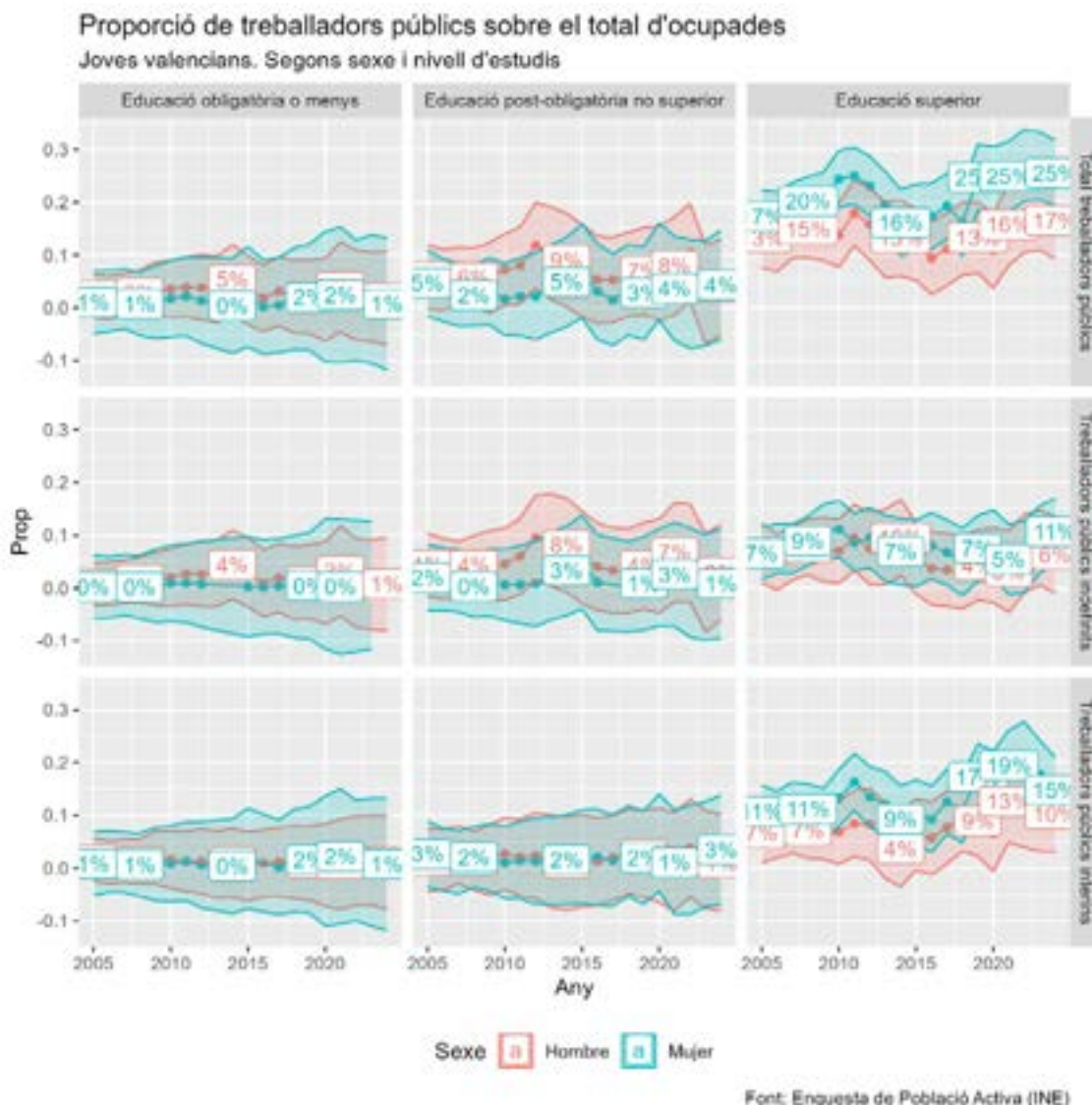
Com ja hem vist anteriorment, entre la gent jove augmenta la proporció de treballadors públics; especialment a partir de l'any 2016, amb la recuperació econòmica i el desbloqueig de l'oferta d'ocupació pública, els treballadors públics passen de ser menys d'un 9% a suposar el 12% dels treballadors joves. Ara bé, no tots els treballadors joves han accedit d'igual forma a l'ocupació pública:

Els qui més s'estan beneficiant són els joves de 25 a 34 anys, i especialment les xiques: A 2024, Un 11,3% de les ocupades valencianes de 25 a 34 anys són treballadores públiques interines, a les que es suma un 8,8% que són indefinides. En total un 20%; Moltes més que els xics, que només sumen un 10% (un 5,9% interins i un 4,5% indefinits). A més, sembla que de 2022 a 2024, una proporció important de joves interines s'han estabilitzat, com es pot veure a l'increment de la proporció d'indefinites, paral·lela a la reducció d'interines.

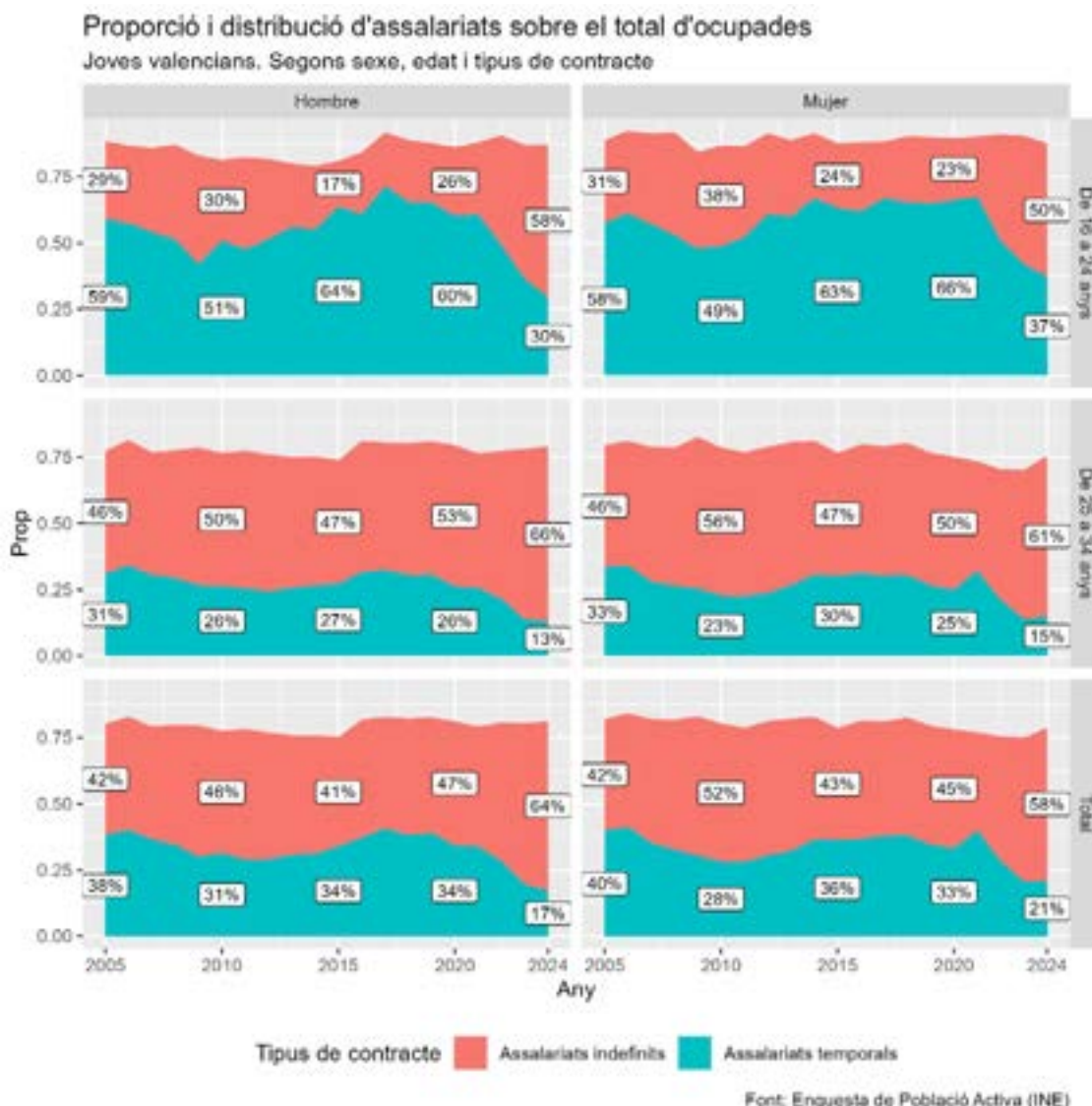
Hi ha un altre element que diferencia a qui ha accedit a l'ocupació pública: el lloc de naixement. Gairebé totes les treballadores públiques són espanyoles: només un 3% dels joves nascuts a l'estranger ocupats són treballadors públics, mentre que un 16% dels joves de 16 a 34 anys nascuts a Espanya ocupats treballen al sector públic. Entre els estrangers, no hi ha diferències per sexe apreciables, com sí que les hi ha entre els espanyols: un 21% de les xiques ocupades nascudes a Espanya són treballadores públiques, front al 11% dels xics. Si ens centrem en la franja d'edat més elevada, veiem com la proporció de xiques espanyoles ocupades amb edats entre els 25 i els 34 anys que són treballadores públiques s'eleva fins al 28% (front al 15% dels xics)

És a dir, que existeix un grup molt important de xiques, espanyoles i majors de 24 anys (per haver terminat ja la seua trajectòria formativa, i haver dedicat temps als processos de selecció corresponents), que es beneficien de les bones condicions laborals que ofereix el sector públic, un lloc al qual no accedeixen en la mateixa proporció ni les estrangeres, ni els xics.

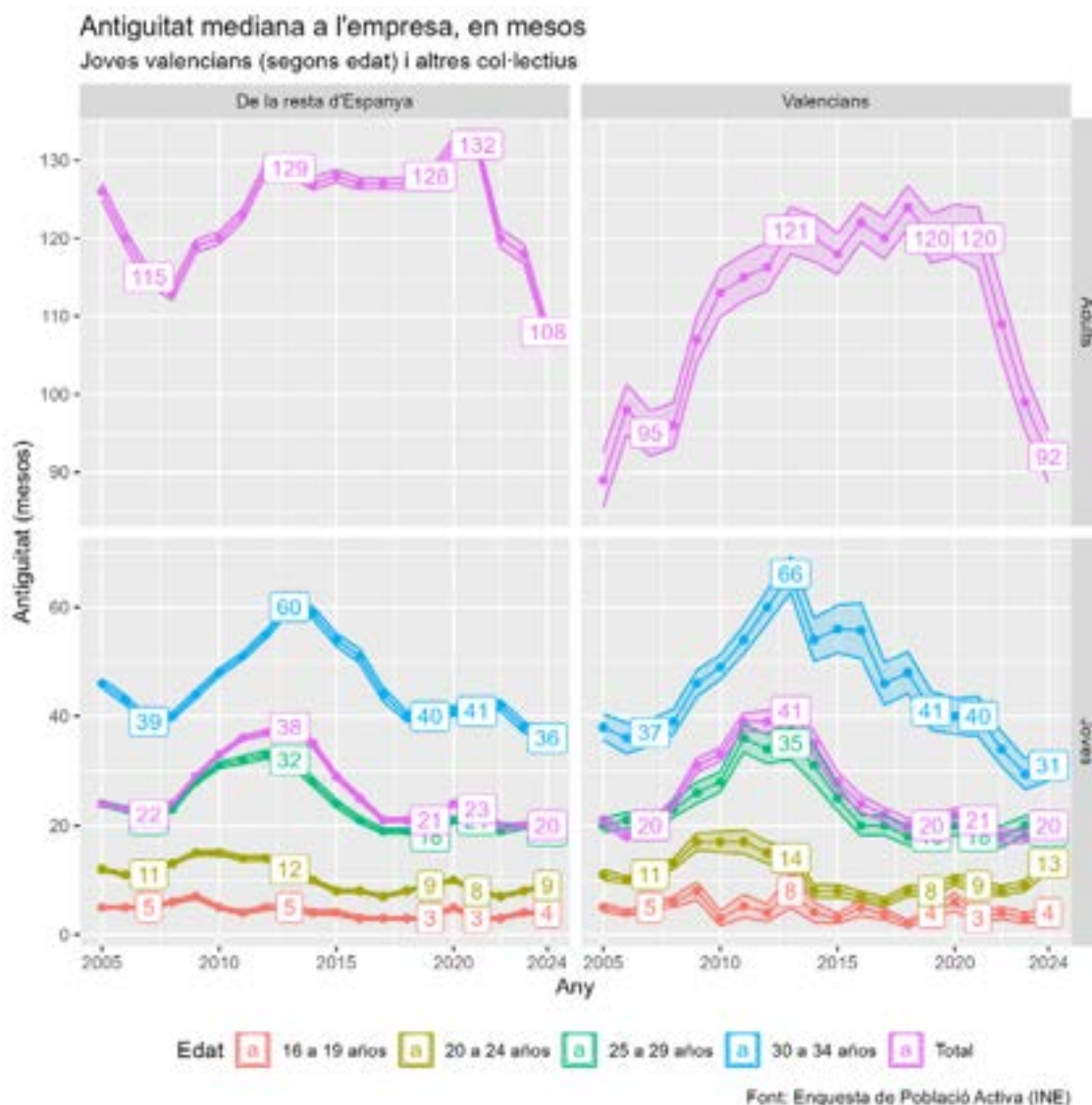
A més, com veiem el nivell d'estudis marca un altre gradient molt important, equivalent al lloc de naixement: els titulats superiors són els que més probabilitats tenen de treballar al sector públic. Un 14,8% de les xiques ocupades amb estudis superiors són treballadores públiques interines, i un 11% addicional són interines (és a dir, que una de cada quatre xiques amb estudis superiors treballa al sector públic); entre els xics amb estudis superiors les taxes són més reduïdes: un 10,2% i un 6,3%, respectivament, però tot i així, la proporció és molt més elevada que entre els que tenen estudis post obligatoris (un 4,3% de les xiques són treballadores públiques, entre interines i indefinides, i un 4% dels xics), i molt més que els que tenen estudis bàsics (només un 1,7% dels xics, i virtualment cap xica)

Assalariats

La proporció d'assalariats del sector privat s'ha mantingut estable per a tots els grups, excepte per a les xiques de 25 a 34 anys, on baixa visiblement (segurament per l'increment de les ocupades del sector públic que hem mencionat). El que sí que canvia visiblement és la composició interna dels assalariats, que com hem vist a la secció anterior, passen a ser en major mesura assalariats indefinits, a partir de 2021, a tots els grups d'edat. No abundarem més en aquesta anàlisi, per haver-ho cobert ja en la secció de temporalitat

Antiguitat

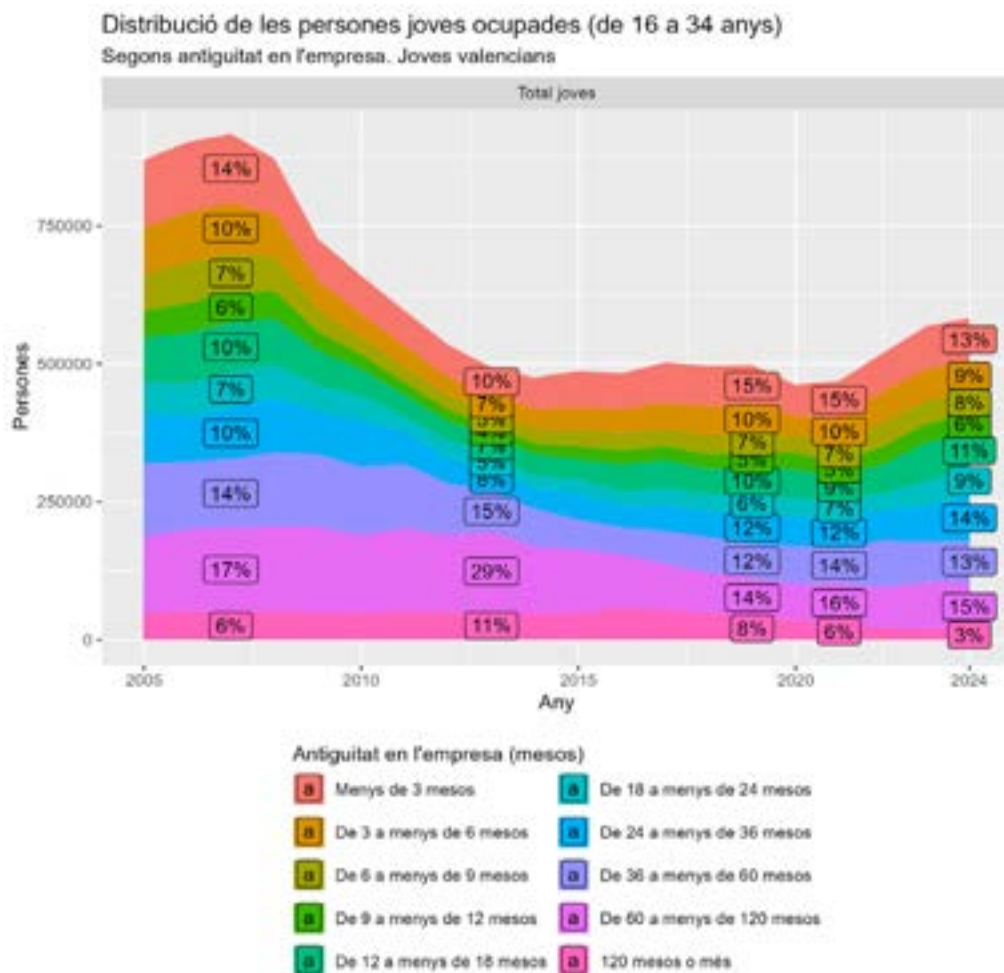

Després de la reforma laboral de 2021, que va eliminar molts tipus de contractes temporals, analitzar l'antiguitat mediana a l'empresa esdevé una tasca clau per comprendre el grau d'estabilitat amb què compten els treballadors joves a la seua feina.

Aquest primer gràfic ens mostra l'antiguitat mediana dels joves valencians, dels joves de la resta d'Espanya, i dels adults, valencians i de la resta d'Espanya. A la gràfica, podem comprovar clarament diferents aspectes d'aquest indicador: el primer és que, òbviament, els joves tenen una antiguitat mediana (20 mesos) molt inferior als adults (108 mesos en el cas de la resta d'Espanya, i 92 mesos per als valencians).

El segon és que, com més majors són els joves que observem, més antiguitat mediana tenen: els joves de 16 a 19 anys tenen, de mitjana, una antiguitat de 4 mesos a l'empresa, els de 20 a 24 anys, 13 mesos, els de 25 a 29, 19 mesos, i els de 30 a 34, 31 mesos.

Finalment, altra qüestió rellevant és que l'antiguitat mediana va incrementar-se fortament durant la crisi, fins arribar a un màxim de 41 mesos, i posteriorment es va anar reduint, fins estabilitzar-se al voltant dels 20 mesos en 2018. Això és degut, com veurem, al fet que, durant la crisi, els treballadors joves amb més antiguitat van ser els que es van mantindre a la seua feina, mentre que els que duïen menys temps es van anar a l'atur o la inactivitat.

El gràfic anterior mostra l'evolució de les persones ocupades en funció de l'antiguitat a l'empresa.

Podem veure clarament com l'increment en l'antiguitat mediana dels treballadors que veiem al gràfic anterior s'explica perquè els joves que continuen ocupats en el mercat laboral són aquells que porten més temps treballant. És a dir, les dues franges inferiors: els que porten almenys cinc anys en l'ocupació són les úniques que no perden gairebé efectius, mentre que els grups amb menor antiguitat són expulsats del mercat laboral. Així el nombre de joves ocupats amb molta antiguitat es manté, però la proporció que representen respecte al total sí que s'incrementa considerablement.

Així, els que tenen una antiguitat de 60 a 120 mesos passen de suposar el 17% del total a representar el 29%. I aquells amb 120 mesos o més, passen d'un 6% a un 11%.

L'evolució posterior del mercat laboral mostra una renovació de la mà d'obra juvenil. Per una banda, augmenten tant el nombre com la proporció relativa de les persones que porten menys de 5 anys a l'empresa, especialment aquelles que porten menys d'un any, que es correspondrien amb els primers quatre grups: podem veure com, en conjunt, passen de representar el 26% a representar el 37% del conjunt d'ocupats. Per altra banda, veiem la reducció tant de la importància relativa com de la presència absoluta de joves que porten més de 5 anys treballant en una mateixa empresa. Veiem com els seus valors absoluts es redueixen a la meitat, així com la seua importància relativa. Per exemple, aquells que portaven entre 60 i 120 mesos a l'empresa passen de suposar un 29% del total l'any 2013 a un 14% l'any 2019. Passa el mateix amb les persones que porten almenys 10 anys a l'empresa: si en 2013 suposaven un 11% del total, en 2019, baixen a un 8%. Cal tindre en compte, però, que bona part d'aquells que en 2013 formaven part del grup de 5 a 10 anys, en 2019 ja formen part del grup de més antiguitat.

Ara bé, i això és el més rellevant: què succeeix entre els anys 2021 i 2024, quan se suposa que ja hauríem de començar a veure els efectes de la reforma laboral en termes d'antiguitat, igual que els hem vist en termes de temporalitat en les seccions anteriors?

Doncs bé, aquest efecte de la reforma laboral és molt més tènue del que cabria esperar, tenint en compte la forta reducció de la taxa de temporalitat que hem vist en seccions anteriors. Si ens fixem, per exemple, en els treballadors que porten d'1 a 3 anys a l'empresa, podem veure com aquestes tres categories conjuntament han passat de representar un 28% de les persones ocupades l'any 2021 a un 34% l'any 2024. És a dir, un increment d'uns 6 punts percentuals.

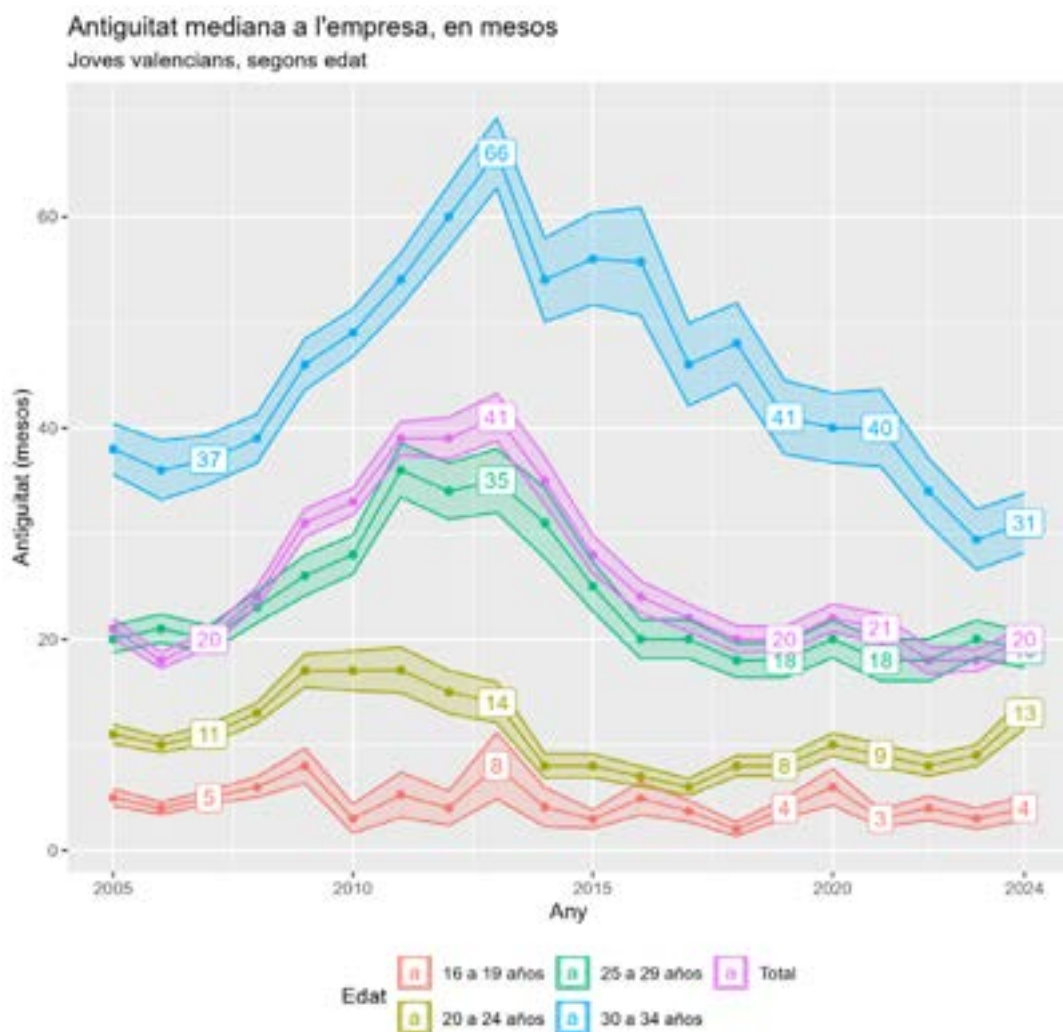
D'altra banda, les persones que porten més de 3 anys a l'empresa continuen sent els mateixos (en termes absoluts) que en 2021, i fins i tot ha continuat la tendència dels joves a no romandre 10 anys a la mateixa empresa —tendència que ja venia sent important des de la crisi econòmica.

Paral·lelament, la proporció de persones que porten menys de 6 mesos a l'empresa s'ha reduït, però ho ha fet en una proporció molt escassa: del 25% al 22% del total de persones ocupades.

Cal assenyalar, d'acord amb la gràfica, com es distribueix la joventut valenciana ocupada segons antiguitat a l'empresa, actualment, l'any 2024. Podem veure, en primer lloc, que un 36% dels joves porta treballant a l'empresa menys d'un any. Entre aquests, destaca la gran quantitat (un 13% del total) que porten menys de 3 mesos. Un 22% dels joves porta treballant a l'empresa menys de 6 mesos.

A la següent franja, trobem els joves que porten treballant d'un a tres anys: un altre 34%. D'aquests, el més comú es portar de dos a tres anys: un 14% dels joves ocupats es troben en aquesta situació.

Finalment, trobem el 31% restant, el que porta al menys tres anys a l'empresa on treballa. D'aquests, el més comú és portar de 5 a 10 anys, i molts pocs treballadors menors de 35 anys (només un 3% porten al menys deu anys treballant a la mateixa empresa). Es tracta de la menor proporció de tota la sèrie analitzada.

Tornant al gràfic que mesura l'antiguitat mediana a l'empresa per grups d'edat, podem obtindre més pistes sobre l'impacte limitat que ha tingut la reforma laboral. Entre 2013 i 2018, l'antiguitat mediana a l'empresa va passar de 41 mesos a 20 mesos. Si bé es cert que des de 2018, aquesta tendència es va frenar, mantenint-se al voltant d'aquests nombres, no podem atribuir aquesta realitat a la reforma laboral, ja que es produeix molt abans de la seua aprovació.

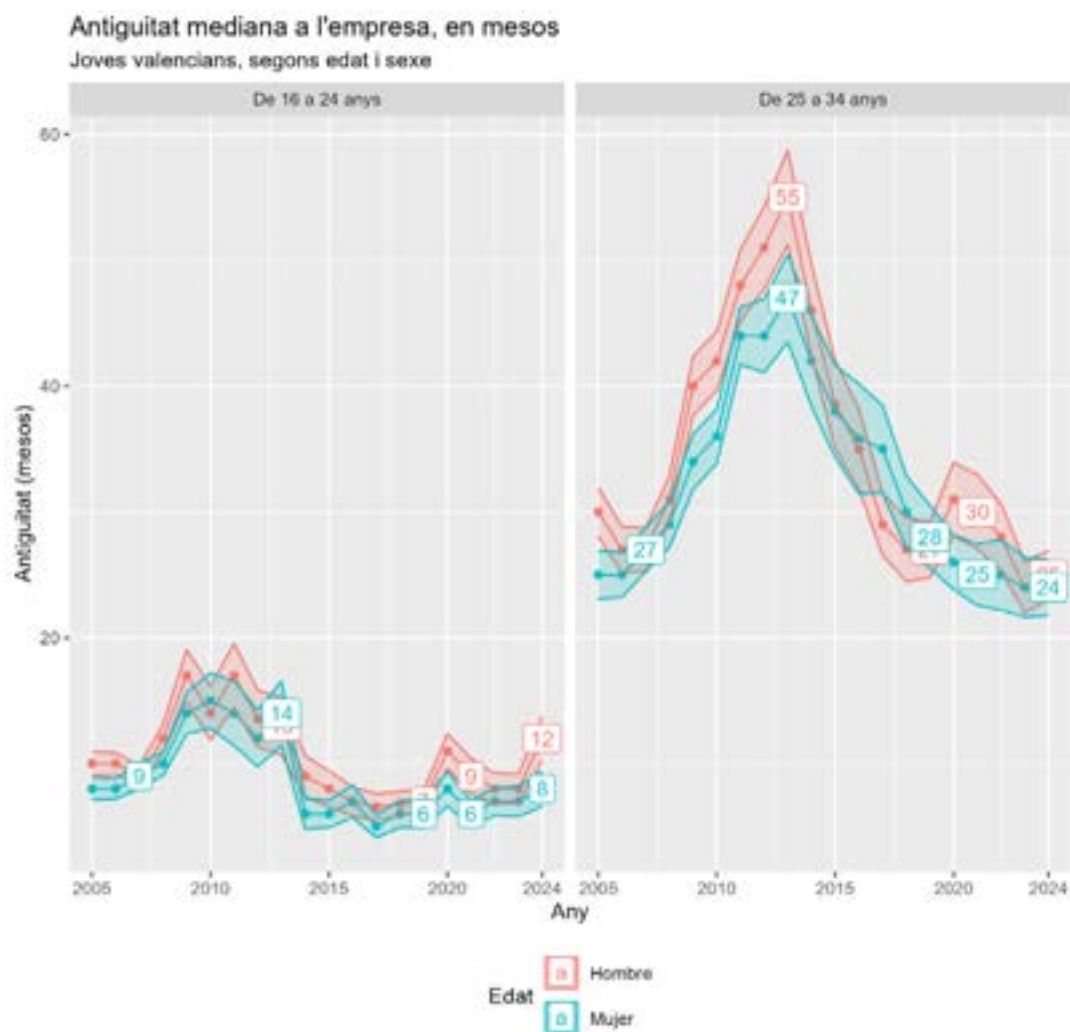
Ara bé, potser el fet de no veure un impacte més marcat a la reducció de l'antiguitat mediana dels contractes es deu, senzillament, al fet que les cohorts més majors de joves (que tenien una antiguitat mediana superior i que fins i tot han mantingut els seus contractes durant la crisi econòmica i la recuperació) ixen fora de les edats que considerem "joves" en aquest estudi.

Per això és interessant aturar-nos en com s'han comportat les antiguitats en determinats grups d'edat específics. I ací sí que podem veure com, per als joves de 25 a 29 anys, entre 2021 i 2023, l'antiguitat mediana va incrementar-se, tot i que aquest any ha tornat a reduir-se. Per als joves de 20 a 24 anys sí que s'ha produït un increment en l'antiguitat mediana dels llocs de treball des de 2022, i també entre els més majors s'ha recuperat un punt de l'antiguitat mediana este darrer any.

En síntesi, podem dir que la reforma laboral ha tingut un impacte molt limitat a l'hora d'afavorir una major estabilitat en l'ocupació dels joves.

Tot i que s'ha reduït la taxa de temporalitat i més joves han passat a tindre un contracte indefinit, això, per si sol, no els garanteix la permanència en l'ocupació.

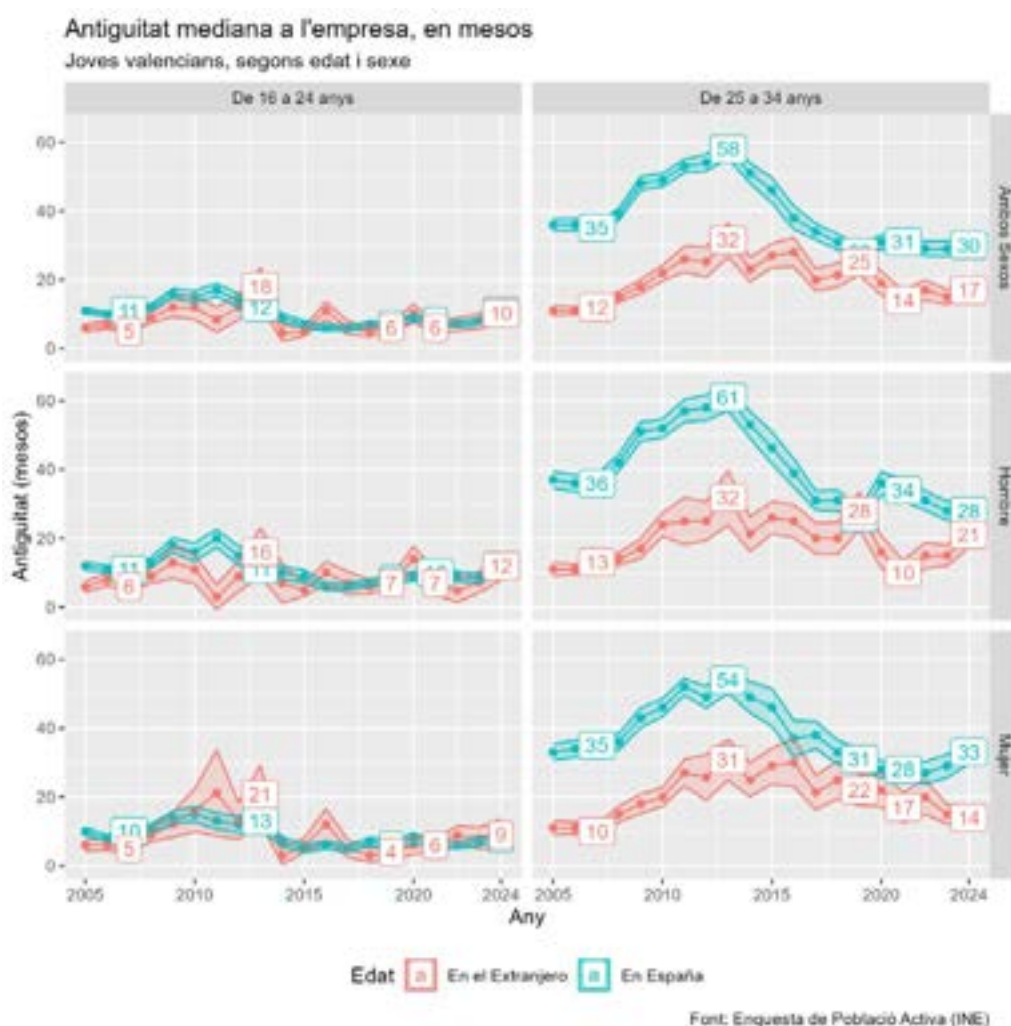
Antiguitat per edat i sexe

Si comparem l'antiguitat mediana d'homes i dones, podem adonar-nos de diferents aspectes. El primer és que entre la gent més jove, les diferències són prou estretes. Només l'any 2024, l'increment en l'antiguitat mediana dels xics ocupats menors de 25 anys han fet que es desmarquen clarament de les xiques, amb una antiguitat mediana d'un any, front als 8 mesos de les xiques. Entre la gent més major, sí que es veu una diferència més ampla, i es veu com els homes tendeixen a tindre una major antiguitat mediana, especialment en moments de crisi (on es mantenen els treballadors més establerts, els xics, mentre que s'acomiaden les treballadores amb menor antiguitat). Això va passar a la crisi de 2008-2014: l'any 2013, l'antiguitat mediana dels xics era de 55 mesos (Quatre anys i set mesos), front als 47 mesos de les xiques (tres anys i onze mesos). Aquesta diferència es va anar tancant amb la recuperació econòmica, però es va tornar a obrir amb una nova crisi, la de la COVID: l'any 2021, els xics tenien una antiguitat mediana de 30 mesos, front als 25 mesos de les xiques. Actualment, les durades medianes de xics i xiques d'aquesta edat tornen a ser similars: 24 mesos per a les xiques, i 25 per als xics.

Antiguitat per edat, sexe i nacionalitat

Antiguitat per edat, sexe i nacionalitat

En el cas de les diferències per sexe i nacionalitat, podem veure com, en general,

En el cas de les diferències per sexe i nacionalitat, podem veure com, en general, l'antiguitat mediana dels contractes és superior entre els nascuts a Espanya.

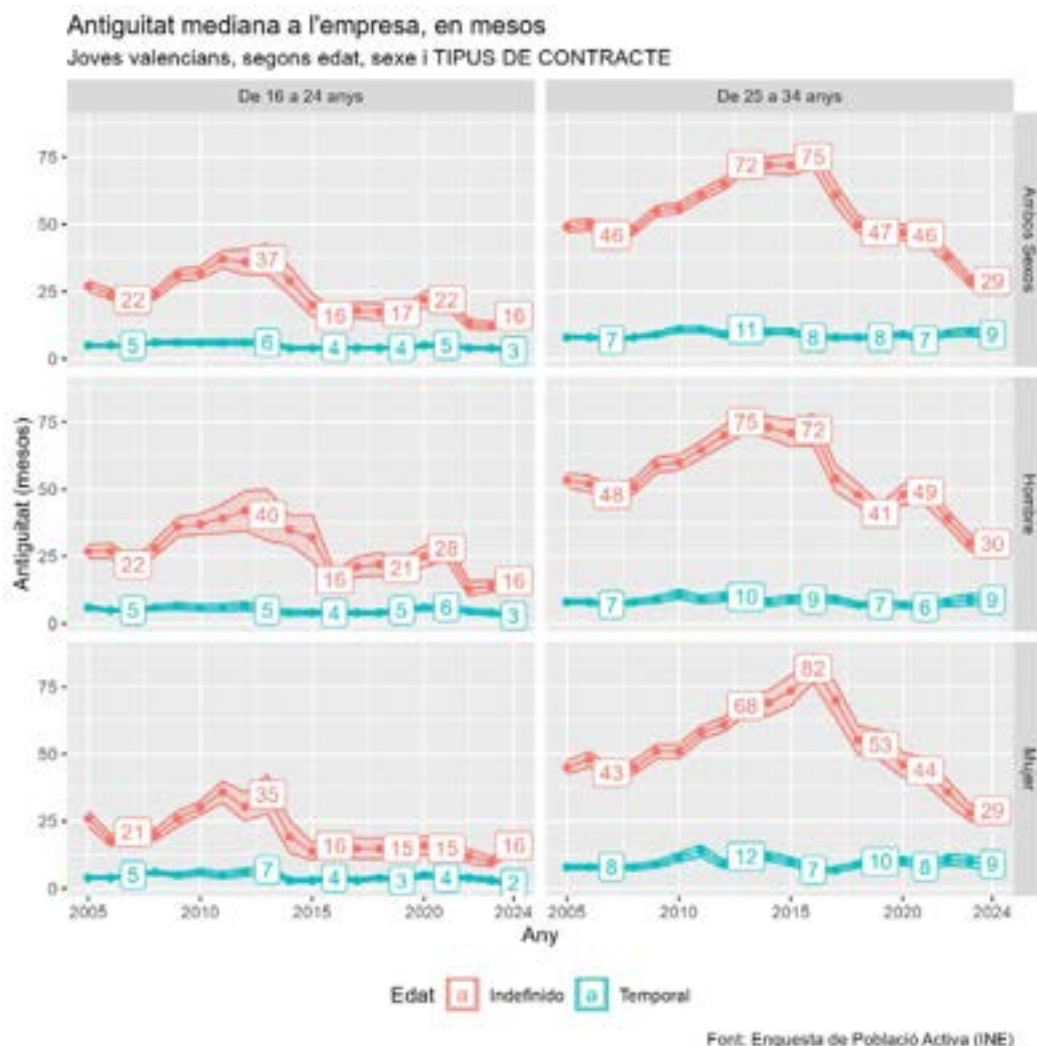
Crida l'atenció que, entre els més joves, els que treballen abans dels 25 anys, les antiguitats siguen similars, tenint en compte que les persones nascudes a l'estranger comencen a treballar més prompte. Sembla que aquesta precocitat en la incorporació laboral no porta aparellada una major estabilitat en la feina, ja que els espanyols, que comencen més tard, acumulen una antiguitat mediana similar.

Pel que fa al grup dels més majors, cal assenyalar primer de tot l'evolució que ha patit l'indicador amb el pas del temps, o més concretament, des de 2013 fins ací. En 2013, l'antiguitat mediana dels ocupats de 25 a 34 anys nascuts a Espanya era de 58 mesos, mentre que la dels nascuts a l'estranger era de 32 mesos. Aquesta diferència va arribar gairebé a desaparèixer, fonamentalment degut a la reducció de l'antiguitat mediana dels nascuts a Espanya (per la incorporació de noves persones al mercat laboral) l'any 2019, quan les dues antiguitats medianes estaven als 25 i als 26 mesos, respectivament. No obstant, amb la crisi de la COVID, es va tornar a obrir de nou una bretxa, i l'any 2021, l'antiguitat mediana dels espanyols d'ambdós sexes era de 31 mesos, i la dels nascuts a l'estranger, només de 14. Actualment, encara existeix una diferència significativa: l'antiguitat mediana per als espanyols es manté en 30 mesos, i la dels estrangers es situa en uns 17 mesos. En qualsevol cas, aquesta diferència és molt inferior a la que trobàvem abans de la crisi (35 mesos vs 12 mesos)

Per sexe, podem veure com els xics partien d'una bretxa d'origen major: els espanyols tenien, a 2013, una durada mediana de 61 mesos, front a 32 per als nascuts a l'estranger. Ara bé, actualment aquesta diferència s'ha reduït molt: l'antiguitat mediana dels espanyols es situa en 28 mesos, i la dels estrangers en 21. Per a les xiques ha passat el contrari: partien d'una diferència menor (54 mesos front a 31 per a les estrangeres), que es va anar estretint entre 2013 i 2020, però que amb la pandèmia s'ha tornat a obrir, i actualment es situa en uns 19 mesos (33 mesos per a les espanyoles de 25 a 34 anys, i 14 mesos per a les estrangeres)

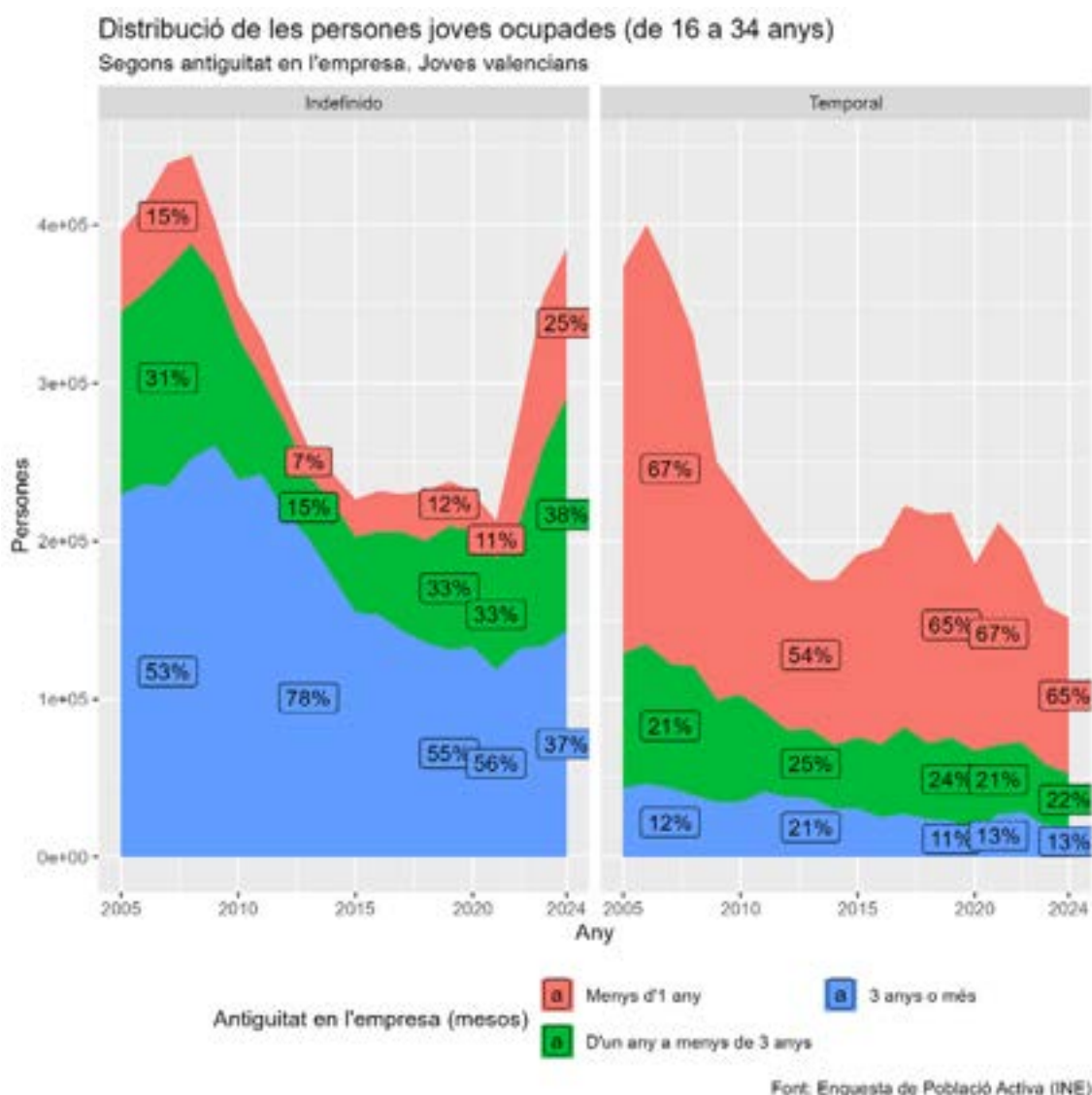
Antiguitat per edat, sexe i tipus de contracte

Antiguitat per edat, sexe i tipus de contracte

Finalment, és important aturar-nos en l'anàlisi de l'antiguitat mediana en funció del tipus de contracte signat. Si ens fixem en el grup d'edat de 25 a 34 anys, podem veure clarament com l'antiguitat mediana de les persones amb contracte temporal s'ha mantingut estable lleugerament per baix de l'any de durada (11 mesos al 2013, 9 mesos al 2024). No obstant, els canvis en la durada mediana dels contractes en termes agregats han vingut, fonamentalment, de la mà dels contractes indefinits: fins a 2016, l'antiguitat mediana dels contractes indefinits va pujar per situar-se en els 75 mesos (sis anys i tres mesos). És a dir, que qui mantenia una ocupació amb un contracte indefinit, era en una proporció majoritària qui portava molt de temps treballant a la mateixa empresa. A partir d'eixe any, l'antiguitat mediana cau de forma abrupta, fins establir-se en 2019 al voltant dels 47 mesos (vora quatre anys), valor en el que es manté fins 2021. No obstant, en eixe moment, es produeix una nova davallada brusca que situa l'antiguitat mediana dels contractes indefinits al valor actual de 29 mesos. Un valor molt inferior als 75 mesos de 2016, i prou inferior al valor d'abans de la crisi, de 46 mesos. La tendència es similar per als dos sexes, i també per als més joves.

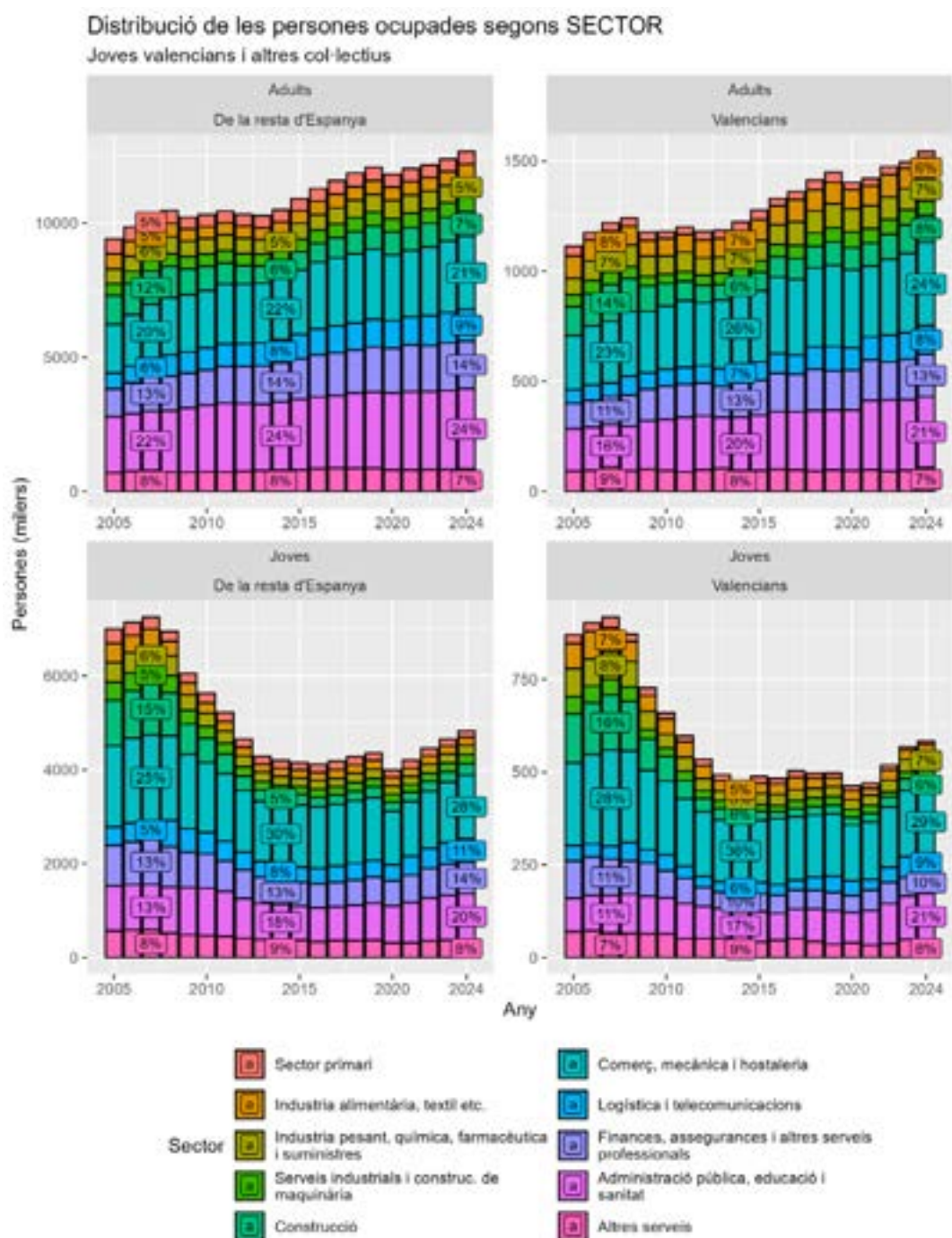
En síntesi, actualment tindre un contracte indefinit no és sinònim d'estabilitat a la feina.

Com podem veure a aquesta figura, actualment un 25% dels joves que tenen un contracte indefinit tenen una antiguitat a l'empresa de menys d'un any, i un 38%, una antiguitat d'un any a 3 mesos. Tot i que el nombre de persones que duen 3 anys o més amb un contracte indefinit no ha variat, el seu pes relatiu dins del col·lectiu de contractats indefinits ha baixat, d'un 56% l'any 2021 a només un 37% l'any 2024. Per tant, la conclusió ha de ser que s'han incorporat a la figura del contracte indefinit un grup de treballadors joves que, tot i tindre aquest tipus de contracte, estan sotmesos a una major inestabilitat de la que era corrent en aquesta modalitat contractual abans de la reforma de 2021. Ara bé, també cal dir que, des de 2021, , han augmentat molt en termes tant absoluts com relatius el nombre de treballadors joves amb una antiguitat mediana, entre 1 i 3 anys, la qual cosa pot ser interpretat com un efecte positiu de la reforma.

Sectors i Ocupacions dels joves

Distribució de la joventut per sectors

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Abans d'entrar en l'anàlisi per ocupacions, és interessant aturar-nos un moment per observar com han evolucionat els diferents sectors d'activitat dins del mercat laboral juvenil i també entre la resta de la població. Aquest gràfic mostra clarament com alguns sectors han perdut pes, mentre que d'altres l'han guanyat entre la joventut valenciana ocupada.

El cas més destacat és la construcció, que ha passat de donar feina a un 16% dels joves valencians l'any 2007 a només un 6% el 2024. També destaca la indústria alimentària, que redueix el seu pes del 7% al 4%.

Altres sectors industrials com la indústria pesada, química o farmacèutica mantenen una rellevància estable (del 8% al 7%), igual que els serveis industrials i la fabricació de maquinària, que es mantenen en un 5%. També cal assenyalar la davallada del sector primari, que ja era escàs el 2007 (3%) i que baixa fins a l'1,6% el 2024.

El conjunt format pel comerç, la mecànica i l'hostaleria manté una importància similar: el 2007 ocupava el 28% de la joventut valenciana, i el 2024 ho fa amb un 29%. Tot i això, cal destacar que durant la crisi econòmica, aquest grup de sectors va arribar a ocupar un 36% dels joves (el seu màxim).

També romanen relativament estables els serveis financers i professionals (d'un 11% en 2007 a un 10% en 2024) i la categoria d'altres serveis, que passen d'un 7% a un 8%.

El sector que més ha crescut en importància relativa i absoluta ha estat l'administració pública, l'educació i la sanitat, que ha passat d'ocupar un 11% dels joves el 2007 a un 21% el 2024.

També ha augmentat la rellevància de la logística i les telecomunicacions, que ha passat del 4% al 9% de l'ocupació juvenil valenciana, amb un increment absolut en el nombre de persones treballadores.

Comparativa amb la resta de la població valenciana

Si comparem l'evolució sectorial entre la joventut i la resta de la població adulta valenciana, trobem tendències molt similars:

- » Tant entre joves com entre adults, han perdut pes la indústria alimentària, el sector primari i, sobretot, la construcció.
- » Per contra, han guanyat pes l'administració pública, l'educació i la sanitat, així com el sector logístic i de telecomunicacions.

Una diferència remarcable és que els serveis financers, assegurances i professionals han crescut entre la població adulta (d'un 11% a 13%) però no entre la joventut (de 11% a un 10%).

Comparació amb la joventut de la resta d'Espanya. Hi ha algunes diferències entre el mercat laboral juvenil valencià i el del conjunt d'Espanya:

- » L'agricultura té menys pes a la Comunitat Valenciana: només un 1,6% dels joves hi treballa, enfront del 3% al conjunt d'Espanya.
- » Per contra, la indústria té més pes al nostre territori: un 15,6% dels joves valencians hi treballa, enfront de l'11,7% a la resta del país.

Tot i això, en tots dos casos hi ha hagut una reducció clara de l'ocupació industrial juvenil: del 19,8% al 15,6% a la Comunitat Valenciana, i del 16% a l'11,7% a la resta de l'Estat.

Un altre contrast és que els serveis privats especialitzats (finances, assegurances, serveis professionals fora del sector públic) tenen menys presència entre la joventut valenciana (10%) que a la resta de l'Estat (14%).

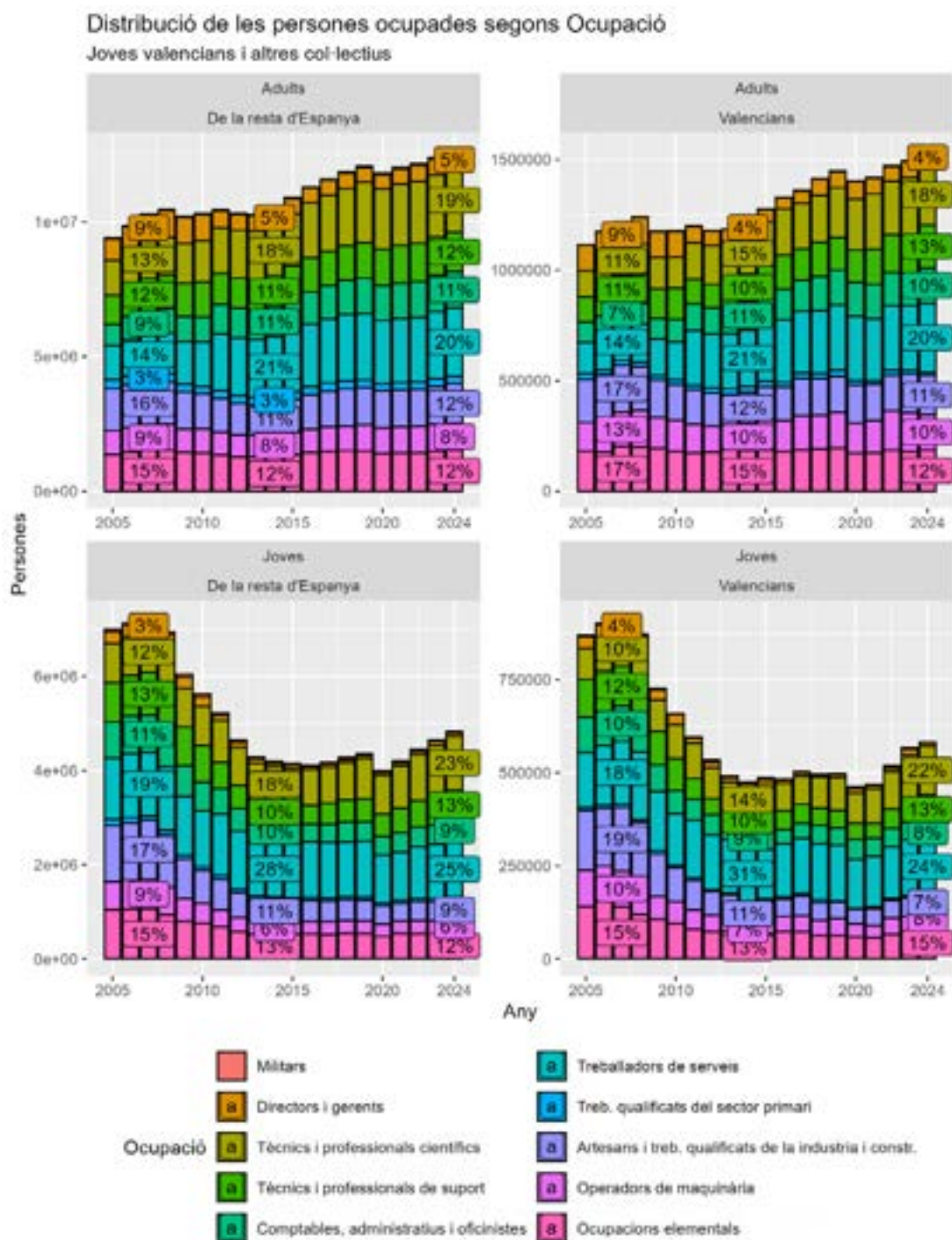
Podem concloure que no hi ha una estructura productiva radicalment diferent entre la Comunitat Valenciana i la resta d'Espanya. En tots dos casos, l'economia juvenil depèn fortament de:

- » L'administració pública, l'educació i la sanitat.
- » Els serveis de comerç i hostaleria.

Per això, resulta més rellevant passar ara a l'anàlisi per ocupacions, ja que la classificació utilitzada (CNO-2011) reflecteix en gran part els sectors d'activitat. Fer un doble anàlisi per sector i ocupació implicaria moltes repeticions, ja que moltes ocupacions estan vinculades a un sector específic.

Distribució de la joventut per ocupacions

Evolució de la composició ocupacional de la joventut valenciana (2007-2024)

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

En aquest gràfic podem observar com ha canviat la composició de la població jove ocupada segons la seua categoria professional. Ens centrarem principalment en l'evolució del mercat laboral juvenil valencià entre els anys 2007 —abans de la crisi— i 2024 —actualitat—, amb una breu referència a la situació de 2014, moment en què es pot considerar que el mercat laboral havia acabat el seu procés de reconfiguració després de la crisi.

Començant per la categoria més elevada, en 2007 un 4% dels joves ocupaven llocs com a directius i gerents. No obstant això, en 2014 aquest percentatge ja havia descendit per davall del 2,5% (motiu pel qual no apareix en el gràfic), i en 2024 s'ha reduït fins a l'1,7%.

On sí que s'observa un increment notable és en la categoria de tècnics i professionals científics i intel·lectuals. En 2007 representaven un 10% de la joventut ocupada; en 2014 ja eren un 16%, tot i una lleugera reducció del seu volum absolut. Tanmateix, entre 2014 i 2024 s'ha passat del 16% al 22%, acompanyat també d'un augment significatiu en xifres absolutes. De fet, actualment hi ha més joves treballant en aquest tipus d'ocupacions que abans de la crisi.

En el cas dels tècnics i professionals de suport, el percentatge s'ha mantingut relativament estable: del 12% en 2007 al 13% actual, encara que en termes absoluts el nombre de joves en aquesta categoria ha disminuït. Una dinàmica similar es dona entre els oficinistes, que passen del 10% abans de la crisi al 8% en 2024.

Cal destacar l'augment de la proporció de treballadors dels serveis: del 18% en 2007 al 24% en 2024. Aquest increment és especialment rellevant si tenim en compte que el volum absolut d'aquesta categoria s'ha mantingut més o menys estable durant tot el període, arribant a representar fins a un 31% del mercat laboral juvenil en 2014, en el punt més profund de la crisi. Això implica que, tot i mantenir-se el mateix volum de llocs de treball en serveis, la seua importància relativa ha augmentat significativament respecte al conjunt d'ocupacions accessibles per a la joventut.

El canvi més profund s'ha produït en la categoria d'artesans i treballadors qualificats de la indústria i la construcció, fonamentalment a causa de l'enfonsament del sector immobiliari valencià i les indústries associades. En 2007 representaven el 19% de la joventut ocupada; en 2014 aquest percentatge ja havia baixat a l'11% i en 2024 s'ha reduït fins al 7%. Aquest sector no s'ha recuperat després de la crisi, almenys pel que fa a l'ocupació juvenil.

Un patró similar s'observa entre els operadors de maquinària, que passen del 10% en 2007 al 8% en 2024. Finalment, quant als treballadors no qualificats o ocupacions elementals, la seua importància numèrica s'ha reduït, però en termes relatius continuen representant aproximadament el 15% del mercat laboral juvenil, el mateix que en 2007.

Comparant amb el conjunt d'Espanya, les proporcions per ocupacions són relativament similars: hi ha la mateixa proporció de tècnics (tant científics com de suport), una proporció semblant d'oficinistes i treballadors de serveis. No obstant això, la caiguda del sector industrial i de la construcció ha tingut un impacte més intens sobre la joventut valenciana. Les proporcions de treballadors qualificats d'aquest sector són inferiors a la mitjana estatal, tot i que no ocorre el mateix amb els operadors de maquinària. A més, la proporció de joves amb ocupacions elementals és lleugerament superior a la del conjunt estatal.

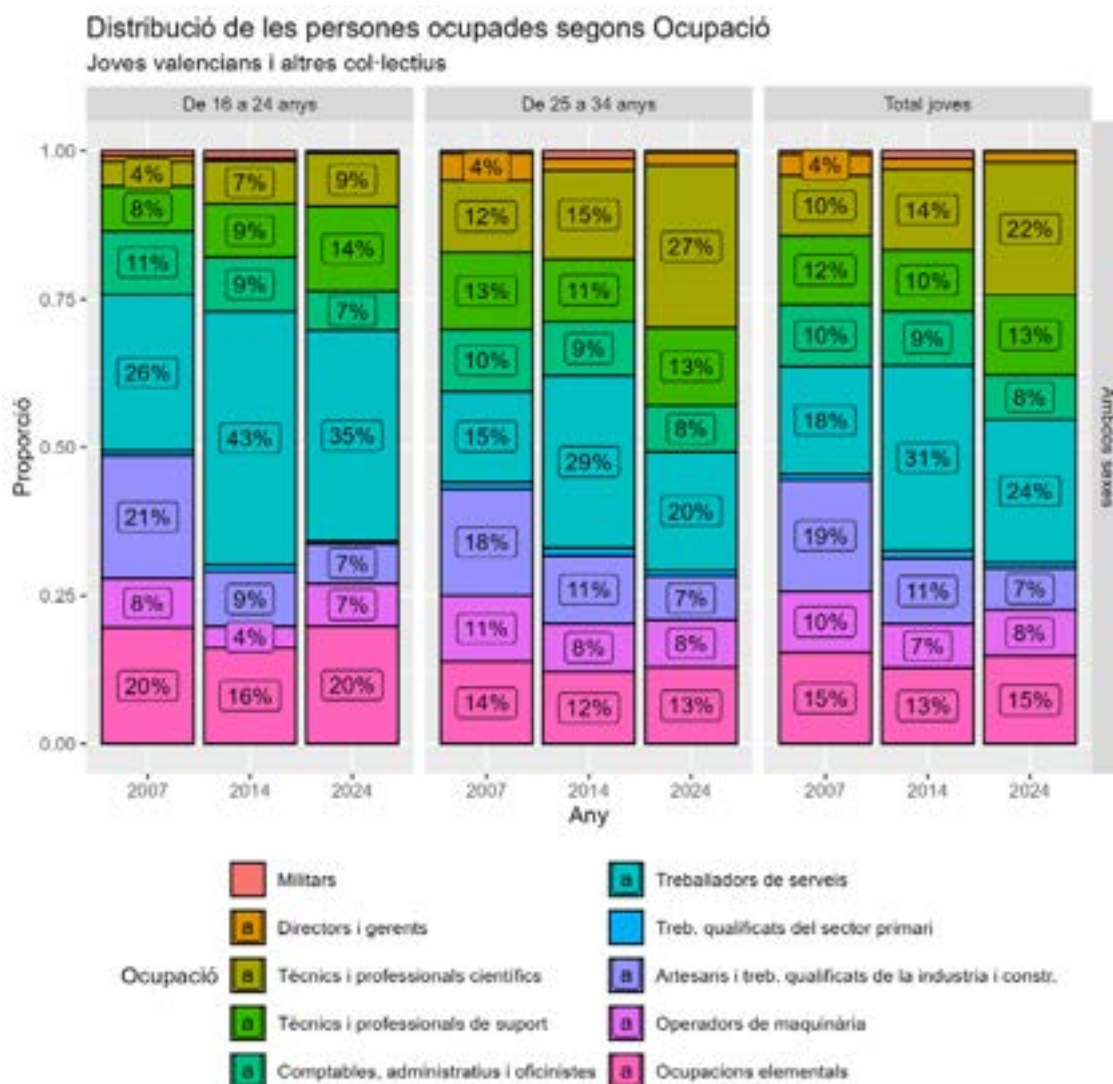
La comparació amb la població adulta mostra diferències més marcades. En primer lloc, perquè entre les persones majors de 35 anys ha augmentat el nombre d'ocupats, com s'ha vist en els gràfics anteriors. En segon lloc, perquè la reestructuració del mercat laboral no ha seguit exactament el mateix patró que entre la joventut. Entre els adults també s'observa una reducció dels directius i gerents, així com un augment dels tècnics i professionals científics, però aquest increment ha estat més acusat entre els joves. A diferència del jovent, entre els adults també s'ha produït un augment molt més significatiu dels treballadors de serveis (del 14% al 20%) i una reducció menys intensa dels treballadors qualificats de la indústria i la construcció o dels operadors de maquinària.

Això ens indica que el sector industrial i de la construcció, en el cas valencià, ha esdevingut un sector residual per a la joventut. Els pocs llocs de treball que han subsistit després de la crisi són ocupats majoritàriament per adults, mentre que els joves pràcticament no s'estan incorporant a aquest àmbit productiu.

En conclusió, podem afirmar que el mercat laboral valencià per a la joventut s'ha polaritzat. D'una banda, s'ha produït un augment significatiu de les ocupacions científiques i intel·lectuals, que solen estar relativament ben remunerades. D'altra banda, també ha crescut la presència de les ocupacions pròpies del sector serveis, juntament amb el manteniment de la importància relativa de les ocupacions elementals, generalment menys qualificades i pitjor remunerades.

En contrast, tot un conjunt d'ocupacions que tradicionalment requerien qualificacions intermèdies —com ara les ocupacions qualificades de la indústria i la construcció— han desaparegut pràcticament del mercat laboral juvenil. Aquesta dinàmica ha donat lloc a una estructura ocupacional marcada per la dualització: un segment altament qualificat i un altre de molt poc qualificat, amb la desaparició progressiva del segment intermedi o semi qualificat que històricament ofería estabilitat i projecció professional a una part important de la joventut treballadora.

Ocupacions dels joves segons edat

En primer lloc, és interessant analitzar l'accés dels joves a les diferents ocupacions en funció de la seua edat. Si comparem els gràfics dels joves de 16 a 24 anys amb els dels joves de 25 a 34, podem observar que els més joves tendeixen a estar molt més presents en el sector serveis. Podem pensar que es tracta d'una opció d'ocupació més accessible per a aquells joves que no han seguit trajectòries formatives tan llargues i, per tant, ja es troben plenament integrats en el mercat laboral abans dels 25 anys.

Podem comprovar que, segons les dades de 2024, un 35% dels joves menors de 25 anys treballen com a empleats en el sector serveis, enfront d'un 20% dels joves de 25 a 34 anys. A més, un 20% dels joves menors de 25 anys treballen en ocupacions elementals o no qualificades, mentre que entre els joves majors de 25 anys aquesta proporció baixa al 13%.

També podem veure com només un 9% dels joves menors de 25 anys han aconseguit ja una qualificació suficient per a ser contractats com a tècnics o professionals científics i intel·lectuals, mentre que aquesta proporció puja fins al 27% entre els joves de 25 a 34 anys. Adoptant una perspectiva del curs de vida, observem que els llocs de treball menys qualificats són més freqüents en les primeres etapes de la joventut, mentre que les ocupacions més qualificades apareixen més clarament en les últimes etapes, quan la majoria de joves ja ha finalitzat els seus estudis.

Per tant, per a tenir una visió més realista de com és el mercat laboral juvenil una vegada completades les trajectòries formatives, ens hem de centrar en el grup de 25 a 34 anys. Ací trobem tendències similars a les comentades anteriorment, però de manera més marcada, ja que analitzem un mercat laboral amb joves ja estabilitzats en posicions professionals que presumiblement ocuparan durant la resta de la seua vida laboral.

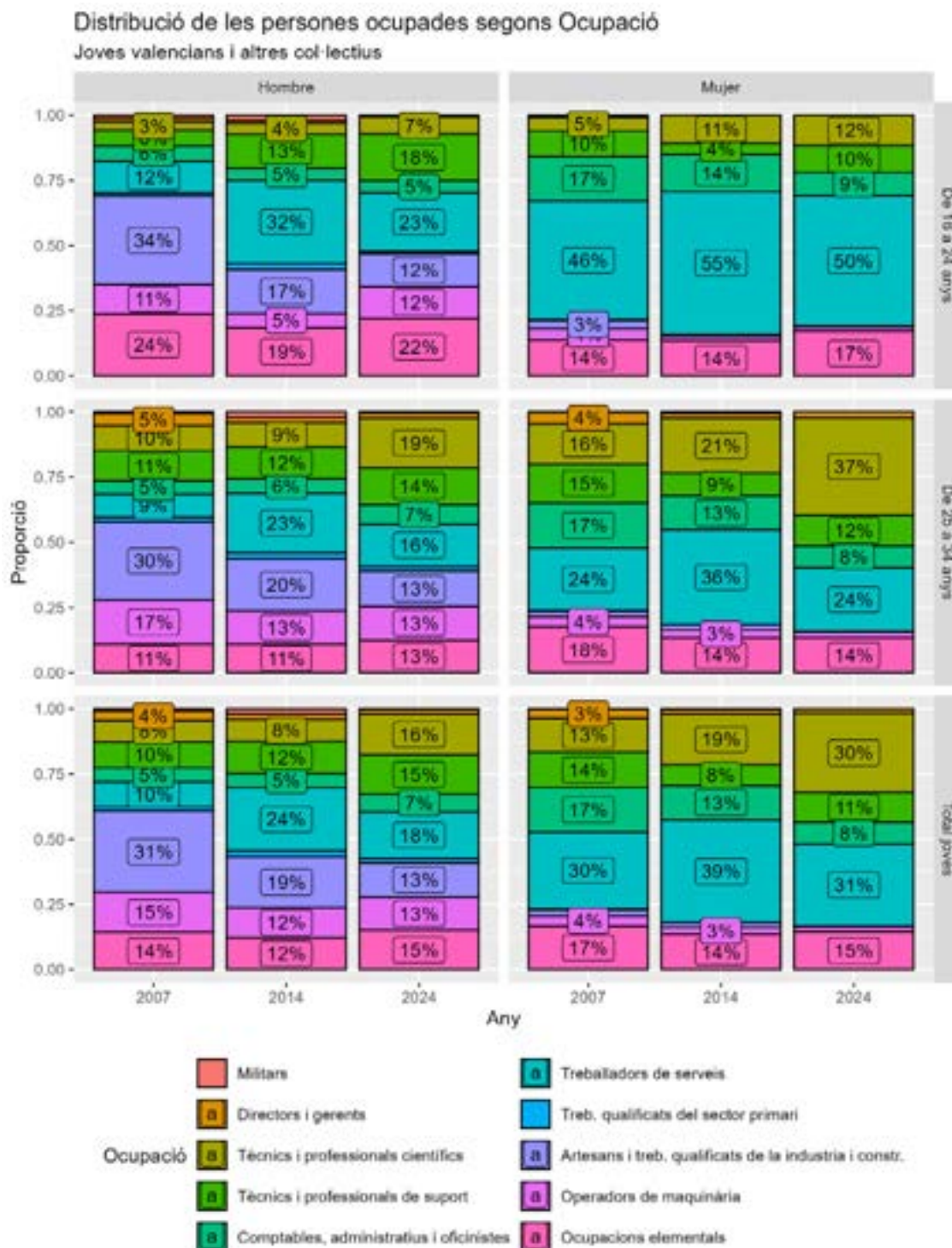
Així, mentre que en 2007 un 12% dels joves de 25 a 34 anys treballaven com a professionals científics i intel·lectuals, actualment aquesta proporció ha pujat fins al 27%. Per contra, veiem com s'ha passat d'un 15% de treballadors dels serveis en 2007 a un 20% en 2024. La proporció de treballadors en ocupacions elementals s'ha mantingut bastant estable, al voltant del 13-14%, i, com ja hem comentat, s'ha produït una reducció clara dels llocs de treball semi qualificats en la indústria i la construcció, que han passat d'un 18% a només un 7% entre els joves de 25 a 34 anys.

Pel que fa als joves de 16 a 24 anys, també podem extreure conclusions importants sobre com ha canviat el mercat laboral juvenil a la Comunitat Valenciana. En 2007, un 21% dels joves menors de 25 anys que estaven ja inserits en el mercat laboral treballaven com a artesans i treballadors qualificats en la indústria i la construcció, ocupant llocs semi qualificats en aquests sectors. Es tractava d'una opció professional que permetia a joves amb menor formació accedir a ocupacions relativament estables. Tanmateix, aquesta opció ha desaparegut pràcticament del mercat laboral valencià actual per als joves menors de 25 anys: només un 7% es troben ara en aquestes posicions.

Cal tindre en compte que, abans de la crisi, hi havia un 20% d'ocupacions elementals per als joves menors de 25 anys que treballaven, i aquest 20% es manté encara avui al mercat laboral valencià. Ara bé, segurament es tracta d'ocupacions en sectors diferents: podem pensar, per exemple, en la logística o el repartiment com a substituïts dels treballs no qualificats en la construcció, que ja no estan disponibles per a la joventut.

Per últim, també podem observar com abans de la crisi no era tan habitual que els joves més joves treballaren en el sector serveis com ho és avui. En 2007, només un 26% dels menors de 25 anys treballaven com a empleats dels serveis (restauració, serveis personals, etc.), mentre que en 2024 aquest percentatge ha pujat fins al 35%.

Ocupacions segons edat i sexe

Aquest segon gràfic se centra en l'anàlisi de la segmentació vertical del mercat laboral juvenil en funció del sexe. En primer lloc, si analitzem conjuntament el mercat laboral del conjunt de la joventut, tant d'homes com de dones, podem veure com existeixen diferències importants.

Els homes estan molt més presents en ocupacions semi qualificades de la indústria i la construcció, representant encara un 13% dels joves ocupats en 2024. A més, si hi afegim els operadors de maquinària i instal·lacions, sumen un altre 13%. Per contra, les dones estan pràcticament absents d'aquest segment ocupacional intermedi.

On sí que estan més presents les dones és en els dos segments ocupacionals que més han crescut des de 2007: d'una banda, com a tècniques i professionals científiques i intel·lectuals, i de l'altra, com a treballadores del sector serveis. Mentre que només un 16% dels homes són professionals científics, entre les dones aquesta proporció arriba al 30%. I mentre que un 18% dels homes treballen en serveis personals, restauració, etc., entre les dones el percentatge és del 31%.

Així, observem una polarització clara en l'ocupació femenina: moltes dones treballen en ocupacions molt qualificades, però també moltes ho fan en ocupacions desqualificades del sector serveis, amb una absència gairebé total del segment semi qualificat de la indústria i la construcció. També hi ha una menor presència femenina entre els professionals de suport, amb un 11% de dones enfront d'un 15% d'homes.

Cal destacar que, dels dos segments on les dones estan més representades —com a professionals científiques i com a treballadores del sector serveis—, només el primer ha experimentat un canvi real respecte al mercat laboral femení anterior a la crisi. El 2007, només un 13% de les dones treballaven com a professionals científiques i intel·lectuals, enfront d'un 8% dels homes. Per tant, ja hi havia més dones que homes en aquest sector, però actualment la diferència s'ha eixamplat molt més.

En canvi, pel que fa al sector serveis, ja abans de la crisi hi havia moltes dones i pocs homes, i aquesta situació no ha canviat substancialment. Per tant, podem concloure que, en el mercat laboral juvenil femení, s'ha produït un canvi rellevant en la direcció d'un augment significatiu de les dones en ocupacions científiques i intel·lectuals. Això no ha suposat un abandonament del sector serveis, sinó més bé una reducció de les ocupacions administratives o d'oficina, que representaven un 17% de l'ocupació femenina el 2007 i que actualment han caigut al 8%.

És a dir, hi ha un segment de dones que ha aconseguit millorar la seua posició en l'escala ocupacional respecte a la situació prèvia a la crisi. Tanmateix, si observem el nombre de directors i gerents, és igualment baix entre els homes que entre les dones (1.7% en homes, i 1.6% en dones). Tot i així, la creixent presència femenina en ocupacions professionals i científiques ens obliga a matisar el diagnòstic sobre la segregació vertical del mercat laboral juvenil.

És cert que hi ha més dones que homes en ocupacions no qualificades del sector serveis, però també hi ha més dones que homes amb ocupacions professionals científiques i qualificades. No obstant això, cal tindre en compte que entre els homes encara hi ha un 26% en ocupacions semi qualificades de sectors industrials, llocs que solen oferir millors condicions laborals que el sector serveis. I les dones continuen absents en aquest segment.

Per tant, per a un grup concret de dones, especialment les no qualificades, continua existint una barrera d'accés a determinades ocupacions que, pel seu sector d'activitat, no són percebudes com a atractives per les dones, fet que dificulta o impedeix l'accés a segments amb condicions de treball relativament bones.

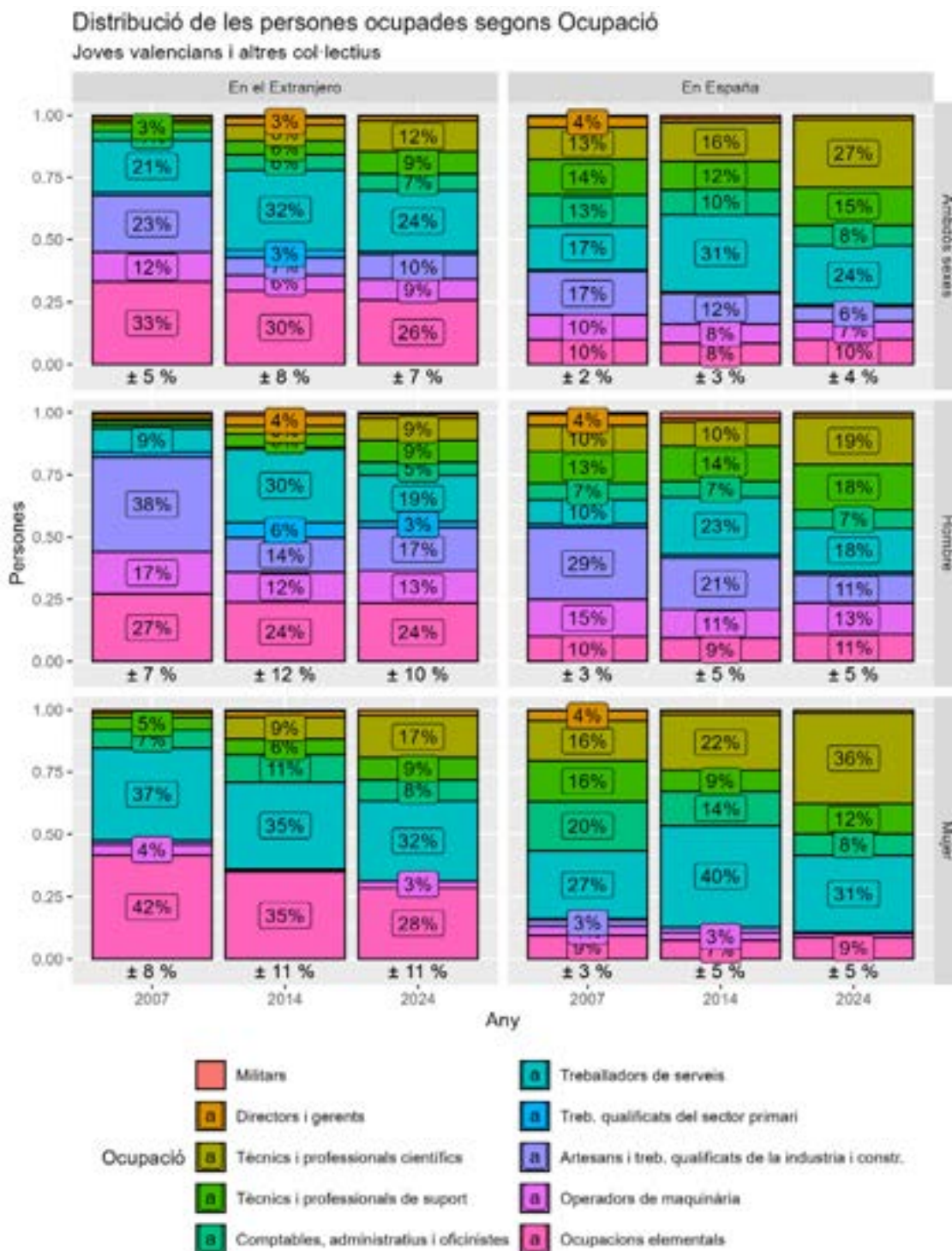
Les ocupacions militars continuen sent fonamentalment masculines, tot i que residuals: un 2.7% dels xics de 16 a 34 anys ocupats són militars, i virtualment cap dona.

Cal destacar la situació particular de les dones menors de 25 anys, ja que la gran majoria treballa en el sector serveis, igual que abans de la crisi, encara que aleshores tenien més presència en feines d'oficina. Aquesta situació contrasta fortament amb la dels homes menors de 25 anys, ja que un 24% treballa en ocupacions semi qualificades de la indústria i la construcció, i un 18% com a tècnics i professionals de suport, dos sectors on pràcticament no hi ha dones.

Això vol dir que les dones que comencen les seues trajectòries laborals de manera precoç tendeixen a acabar en el sector serveis, que és un sector amb dificultats de conciliació i unes condicions salarials especialment negatives. En canvi, entre les dones de 25 a 34 anys s'aplica el que ja hem vist per al

conjunt de la joventut: una proporció creixent treballa com a professionals científiques i intel·lectuals, tot i que encara hi ha moltes més dones que homes treballant en el sector serveis. Mentrestant, els homes d'aquesta edat continuen estant més representats en professions tècniques i de suport, així com en ocupacions semi qualificades o no qualificades dels sectors industrials i de la construcció.

Ocupació per sexe i nacionalitat

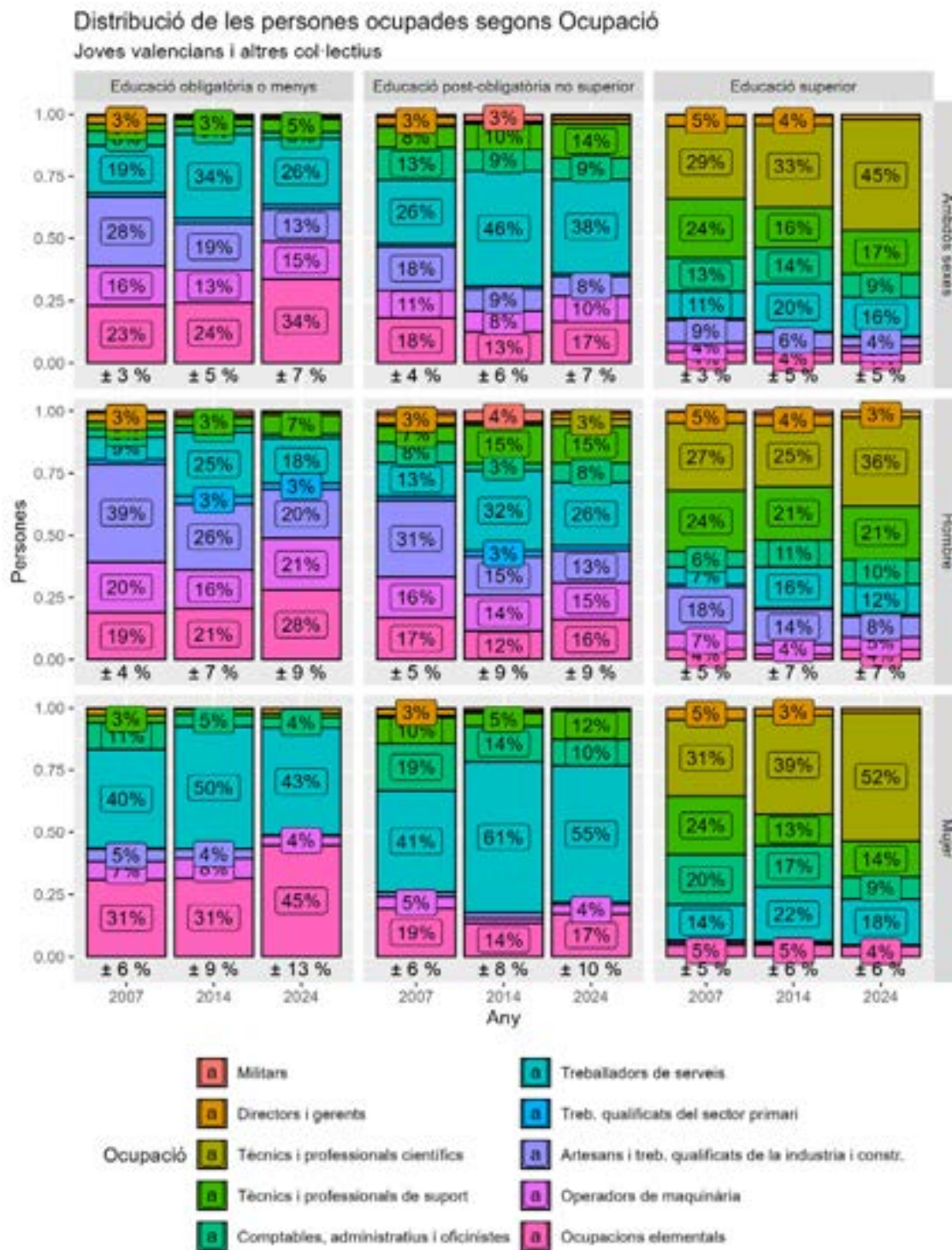
A la figura, podem veure com existeix una important segregació ocupacional entre els joves nascuts a Espanya, i els joves nascuts a l'estranger. Si ens fixem en el total d'ambdós sexes, les persones joves nascudes a l'estranger tenen una presència molt major a les ocupacions elementals no qualificades (un 26% del total de persones joves estrangeres ocupades desenvolupen aquestes ocupacions, front a un 10% de les persones nascudes a Espanya). La seua presència com a treballadors dels serveis d'atenció al públic, no obstant, és equivalent a la de les persones nascudes a Espanya (un 24%). Ara bé, on sí que trobem una diferència important és en els treballs qualificats i de suport: entre les persones nascudes a Espanya, trobem un 27% de tècnics i un 15% de tècnics de suport, mentre que entre les persones nascudes a l'estranger, les proporcions són d'un 12% i un 9%, respectivament. Per últim, també veiem una major presència de joves (homes, com veurem), estrangers desenvolupant ocupacions semi-qualificades de les branques industrials i de la construcció, i com a operadors de maquinària: un total d'un 19%, front al 13% entre els nascuts a Espanya.

Com no podia ser d'altra forma, a l'hora d'analitzar la segregació ocupacional cal tindre en compte el factor de gènere, ja que tant espanyols com estrangers reproduïxen la segregació que hem vist anteriorment a les dades generals, encara que amb matisos:

en primer lloc, pel que fa als xics, tant espanyols com estrangers es troben més presents en les ocupacions semi qualificades de la indústria i els serveis, i com a operadors de maquinària, que les corresponents xiques. Ara bé, com hem dit, entre els xics estrangers aquesta presència és molt més acusada (un 30% entre les dos categories) que entre els espanyols (un 24%), tot i que l'elevat marge d'error dels estrangers ens aconsella prudència a l'hora de llegir les dades. On també veiem una diferència important entre xics espanyols i estrangers és en la major presència d'aquests darrers en les ocupacions elementals, i en la menor presència entre els tècnics, com ja hem comentat per al conjunt de la joventut estrangera.

Pel que fa a les xiques, tant espanyoles com estrangeres es troben més presents al sector serveis (un 31%-32%) que els xics (18%-19%), sense diferències importants entre elles. Ara bé, cal assenyalar que les xiques nascudes a l'estranger també han aconseguit, com les seues companyes nascudes a Espanya, estar prou més presents a les ocupacions tècniques i professionals científiques, en comparació amb els homes: un 17% $\pm$ 11%, front a un 9% $\pm$ 10%, tot i que els marges d'error de nou invaliden fer una inferència sòlida. Probablement, aquestes xiques (i els pocs xics que també desenvolupen aquestes professions) es trobaran dins del fragment de joventut nascuda a l'estranger que va arribar a Espanya a una edat molt temprana, amb els seus pares, i ha desenvolupat la seua trajectòria formativa a Espanya. Això explicaria, també, el fort increment d'aquestes ocupacions al llarg del temps: a 2007 virtualment cap persona jove nascuda a l'estranger desenvolupava una feina com a tècnic i professional científic.

Ocupació per sexe i nivell d'estudis

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

El nivell d'estudis assolit per les persones joves és, tal vegada, la variable que més clarament introdueix una segmentació ocupacional. Això, de fet, era esperable, i el que és més, la no correspondència del nivell formatiu amb el nivell requerit per a l'ocupació que ses desenvolupa es considera un problema del mercat laboral, en no ajustar correctament la qualificació amb la feina.

Començant per els joves que només tenen l'educació obligatòria, quan no menys, aquests estan fonamentalment ubicats als segments menys qualificats del mercat laboral: les ocupacions dels serveis, les ocupacions semi-qualificades de la indústria i la construcció, i les ocupacions elementals. Ací, podem veure de nou la diferència de gènere, amb un 41% de xics treballant a les ocupacions semi-qualificades de la indústria i la construcció, i com a operadors de maquinària, i amb una presència molt menor al sector serveis, i a les ocupacions elementals de qualsevol sector: les xiques sense estudis post obligatoris es concentren en un 43% a les ocupacions dels serveis, i en un 45% a les ocupacions elementals, front a un 18% i un 28%, respectivament, dels xics.

Altre element que podem observar per als joves sense estudis post obligatoris és la desaparició d'una bona proporció de feines semi-qualificades, o amb qualificacions podríem dir "professionals", adquirides al lloc de treball: en el cas dels xics, la proporció dels que treballaven a les ocupacions semi-qualificades de la indústria ha baixat d'un 39% a un 20%, i per a les xiques, les ocupacions d'oficina han baixat d'un 11% a un 4%.

Pel que fa a les persones en ocupacions mitjanes, destaca la seua major dedicació a les feines semi-qualificades o no qualificades del sector serveis (en línia amb l'abundància de títols dedicats a sectors com l'estètica, l'hostaleria, el comerç, o similars, que vam veure a la secció de branques d'estudis). La proporció de joves d'ambdós sexes amb qualificacions mitjanes que es dediquen a aquestes ocupacions ha crescut d'un 26% a un 38%. Per altra banda, s'han reduït, igual que ho han fet per als joves amb estudis obligatoris, les ocupacions semi-qualificades de la indústria, i les d'oficina, tot i que no ha augmentat la proporció dels que treballen a ocupacions elementals, i sí que s'ha vist un increment rellevant a la proporció d'ocupacions tècniques i professionals de suport.

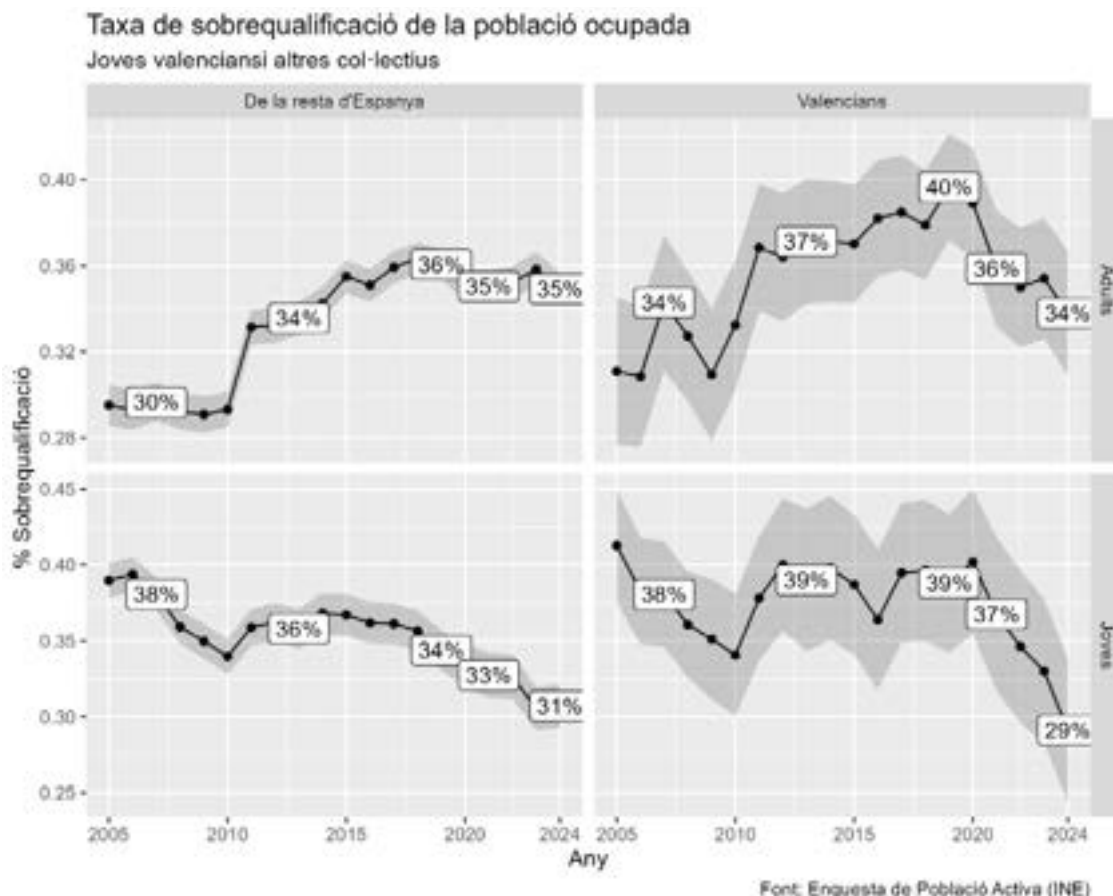
Per sexes, es pot veure clarament com, en el cas dels xics amb qualificacions mitjanes, les feines són molt més variades, amb una proporció important de treballadors semi-qualificats de la indústria i la construcció (13%) i dels operadors de maquinària (15%); les xiques amb aquest nivell d'estudis treballen, majoritàriament, a les ocupacions dels serveis: un 55% es troben en aquesta categoria. Podem repetir el mateix anàlisi que per a les persones sense estudis sobre la reducció de les ocupacions semi-qualificades (oficina i indústria), tot i que no deixa de ser cridaner que la proporció de feines semi-qualificades a la indústria i la construcció siga major entre les persones sense qualificació formal (un 41%±9% si comptem els operadors de maquinària) que entre aquelles amb un qualificació formal de nivell post-obligatori (un 28%±9% entre les dues categories). Això ens indica que no tots els xics que terminen en aquestes feines semi-qualificades ho fan mitjançant un itinerari formatiu especialitzat en aquestes, sinó que molts ho fan per una via "professional", adquirint l'ofici una vegada integrats en el mercat de treball.

Pel que fa a les persones joves amb una qualificació superior, podem veure com aquestes ocupen, com és natural, les ocupacions tècniques: un 45% de les persones amb qualificacions superiors treballen com a tècnics i professionals científics i intel·lectuals, als quals hi ha que sumar un 17% addicional treballant com a tècnics de suport (l'agrupació de nivells formatius de l'EPA no ens permet diferenciar als titulats superiors de FP dels graduats universitaris, per la qual cosa tenim que considerat com a igualment adequades aquestes dues categories per als titulats superiors) Aquesta prevalença no és igual per als dos sexes: entre els homes, només un 36%±7% són tècnics i professionals científics i intel·lectuals, front al 54%±6% entre les xiques. Ara bé, entre els xics, trobem molts més tècnics de suport (un 21% front al 14% de les xiques), i una petita proporció de directors i gerents, encara que no podem afirmar res degut al marge d'error. Cal assenyalar que, tot i la presència majoritària dels titulats superiors entre les professions científiques i intel·lectuals, moltes persones desenvolupen feines que requereixen una titulació molt inferior: Un 9% treballen a tasques d'oficina, un 16% (un 18% entre les xiques) treballen

com a treballadors dels serveis, un 13% dels xics (cap xica) treballen com a treballadors semi-qualificats de la indústria i la construcció, i un residual 4% treballa a ocupacions elementals

A continuació, ens centrarem en aquesta realitat amb l'anàlisi de la sobrequalificació

Sobrequalificació

Seguint la metodologia del CJE, la taxa de sobrequalificació mostra la proporció de joves, sobre el total de joves ocupats, que compleixen els següents criteris:

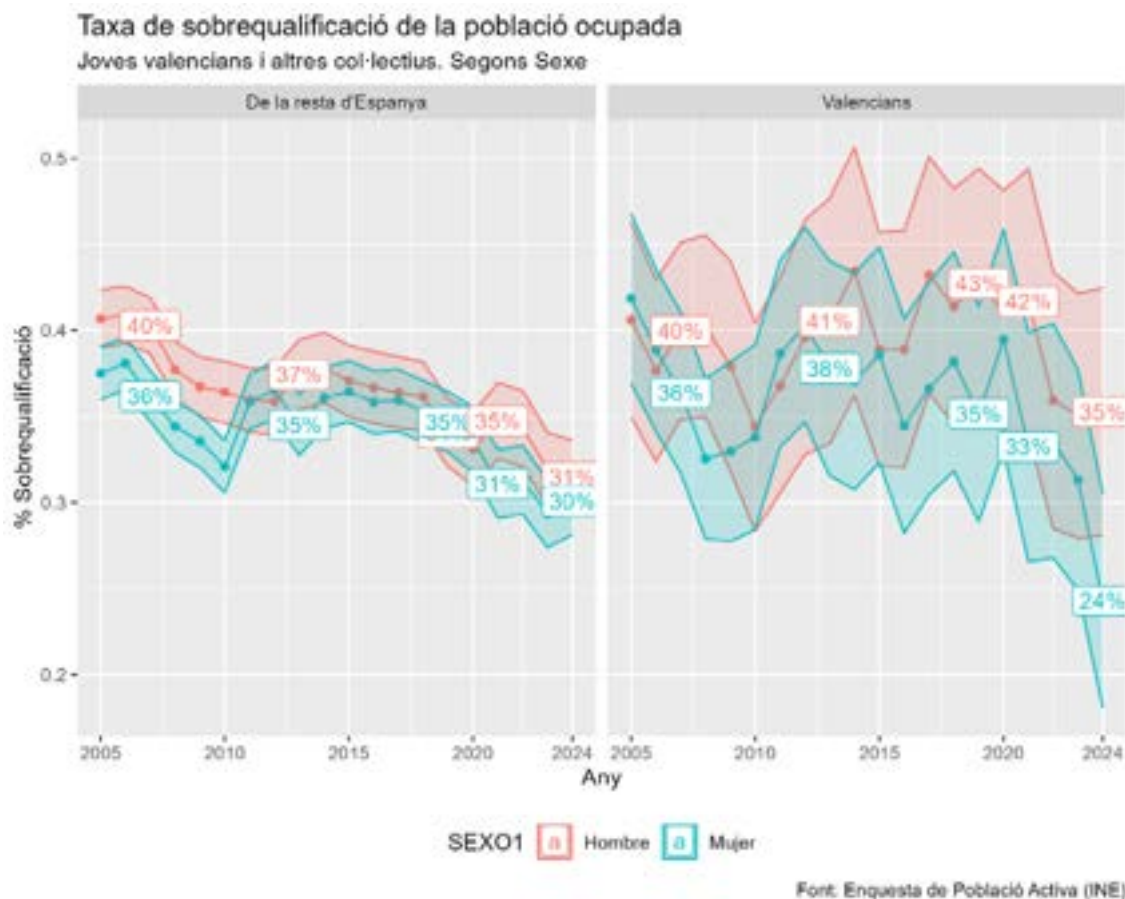
- » Que tinguen estudis superiors (tant de FP superior com universitaris)
- » Que no cursen estudis oficials (és a dir, que no estiguen encara completant el seu procés formatiu)
- » Que treballen en alguna categoria diferent a les tres primeres (Directius i gerents, professionals científics i professionals de suport)

La gràfica anterior ens mostra la proporció de joves i adults, valencians i de la resta d'Espanya, que compleixen amb aquests criteris, és a dir, que estan sobrequalificats, mesurats com a proporció respecte del total de joves amb formació superior ocupats.

Podem veure clarament com la taxa de sobrequalificació de la joventut valenciana està baixant, de la mateixa forma que ho està fent la de la joventut de la resta d'Espanya. Si que cal mencionar que al mercat laboral valencià, vam arribar a tindre, durant la crisi i fins a 2020, una taxa de sobrequalificació de fins a 5 punts per damunt de la de la resta d'Espanya, però actualment aquesta taxa es situa en un 29% dels joves ocupats amb estudis superiors; aquesta taxa es troba lleugerament per baix de la de la resta d'Espanya, però en tot cas la diferència no és significativa degut als marges d'error. En tot cas, sí que és un resultat substantiu que, al nostre territori, la taxa de sobrequalificació s'ha reduït deu punts en els darrers quatre anys, cosa que indica una clara millora en les condicions de treball dels titulats i titulades superiors, i un millor encaix entre formació i feina.

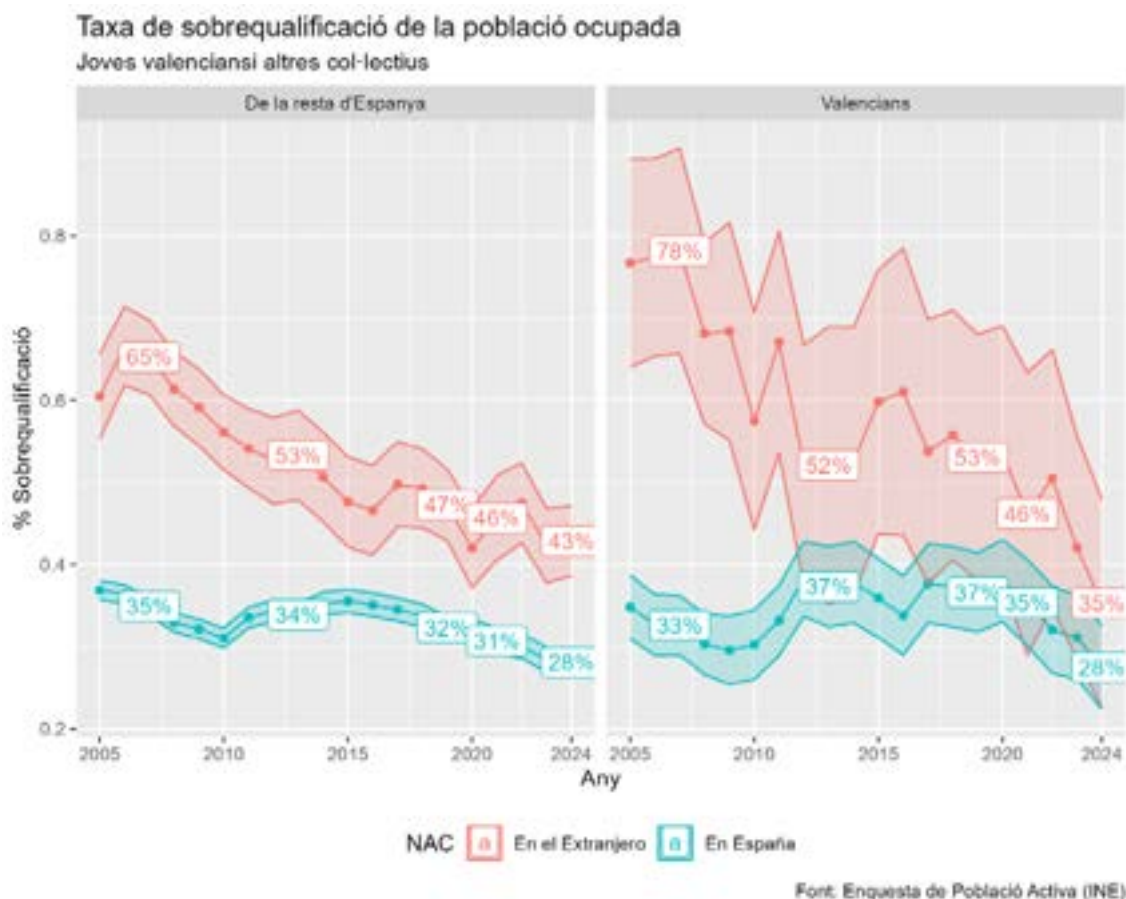
Tot i així, no cal perdre de vista que la taxa encara és elevada, i un 29% dels titulats superiors encara treballen en feines que requereixen un menor nivell de formació.

La taxa de sobrequalificació presenta diferències importants segons el sexe de la persona. Com podem veure a la gràfica següent, són les xiques les que millor aconsegueixen rendibilitzar els seus títols universitaris, i per tant les que presenten una taxa de sobrequalificació menor.

Al territori valencià, la diferència és de més de deu punts respecte als xics: mentre que només un 24% de les xiques ocupades amb estudis superiors treballen en una feina que no requereix aquests estudis, un 35% dels xics es troba en aquesta situació. A la resta d'Espanya, no obstant, aquesta diferència no és tan marcada, o al menys, s'ha reduït des de 2021

Pel que fa a les diferències segons lloc de naixement, també veiem una diferència, encara més pronunciada que la que veiem segons el sexe. En aquest cas, les persones nascudes a l'estranger tenen una taxa de sobrequalificació molt major que les nascudes a Espanya, degut a una major dificultat per a que se'ls reconeguen les seues credencials educatives, o a una possible discriminació, en el cas que si se les reconeguen. La taxa de sobrequalificació dels joves estrangers al mercat laboral valencià va arribar a ser del 78% abans de la crisi, tot i que actualment es situa en un 35%, només set punts per damunt de la dels joves nascuts a Espanya. Aquesta dada, no obstant, té un marge d'error molt ample, i no podem afirmar, degut a aquesta incertesa, que siga significativament diferent de la que veiem per a la resta d'Espanya, un 43% (15 punts per damunt de la dels nascuts a Espanya, que és un 28%).

El que sí que podem veure, per al cas d'Espanya, és que aquesta taxa s'ha reduït molt des d'abans de la crisi, quan es situava a nivells del 65%. El que podem pensar és que es deu al canvi a la composició sociodemogràfica dels nascuts a l'estranger. Com hem vist, actualment molts d'ells han crescut a Espanya, i poden tindre un títol superior que han obtingut ací després de passar pel sistema educatiu espanyol.

TREBALL REPRODUCTIU SEGONS L'ECEPOV

Fins ara, ens hem centrat al treball remunerat; aquell que es fa a canvi d'un salari, o per compte propi, oferint els propis serveis al mercat. Aquesta activitat, tradicionalment, ha sigut la única que s'ha considerat com a "Treball", mentre que la resta d'activitats necessàries per a la supervivència i el benestar humà han sigut invisibilitzades.

Aquestes activitats són les que anem a estudiar en aquest apartat, sota l'etiqueta de "Treball reproductiu" o de cures. Es tracta de totes aquelles activitats necessàries per al benestar i la subsistència humanes que han sigut fetes tradicionalment per les dones, a l'interior de les llars, i sense una contra-prestació econòmica.

Per analitzar-les, utilitzarem les dades de l'ECEPOV, que inclouen una pregunta sobre el grau de participació a les tasques domèstiques, i al treball de cura, per a totes les persones que componen la mostra. Començarem analitzant la dedicació a les tasques de la llar, segons edat, sexe, i situació de convivència.

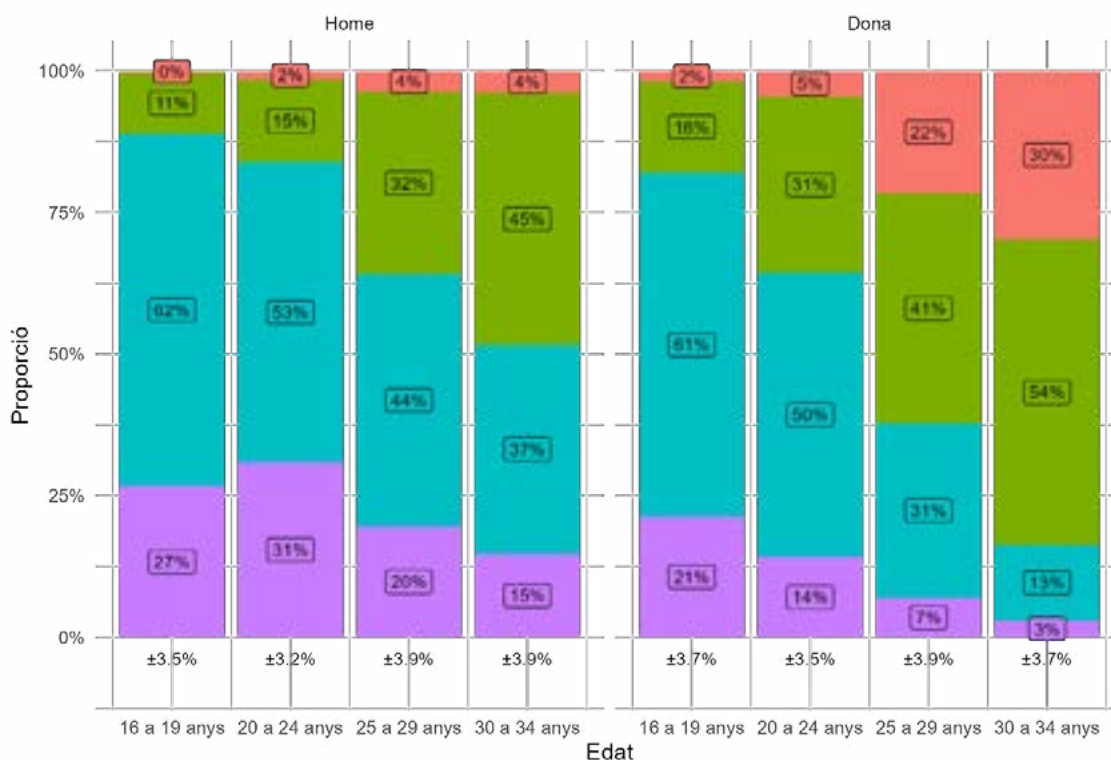
Dedicació a les tasques de la llar

En primer lloc, la següent gràfica mostra la distribució de la joventut valenciana segons la resposta que han donat a la pregunta "En quina mesura participes a les tasques de la llar a ta casa?".

Podem veure com el nivell d'implicació a les tasques de la llar augmenta progressivament amb l'edat. A les nostres societats, els infants estan exempts de contribuir al manteniment de la llar, a banda de tasques puntuals, que sovint estan plantejades més amb una finalitat educativa que com una veritable contribució a la llar. Aquesta contribució augmenta durant l'adolescència, tant en termes de temps com de complexitat. Tradicionalment, a les xiques adolescents se'ls requeria una major participació a les tasques i la cura a mesura que creixien, de forma paral·lela a la incorporació dels homes a les tasques productives, sota l'antic règim de divisió sexual del treball. Actualment, però, amb els nous rols igualitaris, xics i xiques són educats, suposadament, de forma equivalent, i els pares no solen exigir ni a fills ni a filles que participen a les tasques de la llar mentre viuen amb ells, ja que de la mateixa forma en què està vigent una divisió sexual del treball (les dones curen i els homes proveeixen), també ho està una divisió generacional del treball (els progenitors cuiden dels fills, s'ocupen de les tasques de la llar, i els fills s'ocupen del seu procés de formació i acumulació de capital humà) (Gil-Solsona, 2023).

Per tant, podem esperar que la participació dels fills i filles a les tasques siga escassa, especialment mentre visquen amb els pares, però també podem esperar una major participació de les xiques, front als xics.

Composició de la joventut valenciana
segons grau de participació a les tasques de la llar
SEGONS EDAT i sexe

- Grau de participació
- M'encarrego de la major part de les tasques domèstiques
 - M'encarrego d'una part important de les tasques, compartint-les amb altres persones
 - M'encarrego d'una petita part de les feines domèstiques
 - No participo habitualment en les tasques domèstiques

Any 2021. FONT: ECEPOV (INE)

El que veiem a la gràfica és una combinació d'aquests dos efectes. En primer lloc, veiem com la proporció de joves que diuen “Encarregar-se d'una petita part”, o “No participar habitualment a les tasques”, (les dues categories que encaixen en aquesta exempció, o petita participació, que hem comentat) van disminuint amb l'edat: entre els joves de 16 a 19 anys sumen un 89% (un 82% entre les xiques), mentre que al grup següent baixa (lleugerament per als xics, un 84%; més intensament entre les xiques, fins a un 64%), i a les edats següents el canvi és ben visible: només un 38% de les xiques de 25 a 29 anys diuen fer poc o res a la casa (encara que entre els xics encara hi ha un 64% que fa res o poc), i entre les de 30 a 34 anys, només un 16% fa res o poc (encara que la meitat dels xics continuen fent res o poc).

Podem veure, doncs, com hi ha un procés progressiu d'assumpció de responsabilitats respecte a les tasques de la llar (netejar, cuinar, etc.), però que aquesta responsabilització és molt menor per als xics que per a les xiques, i una proporció molt gran d'aquests manté en aquesta posició d'absència de responsabilitats que tenien durant l'adolescència. Per altra banda, trobem que la proporció de xiques valencianes que assumeixen tot o quasi tot el pes de les tasques és d'un 30% entre les de 30 a 34 anys (només un 4% dels xics està en aquesta situació). Tot i que la proporció de xics que afirma encarregar-se d'una part important de les tasques, compartint-les amb altres persones augmenta amb l'edat fins situar-se a un 45% en el grup de 30 a 34 anys, aquesta posició continua sent la minoritària. És a dir, tot i que hi ha una proporció rellevant de xics que assumeixen la seua part de la càrrega de tasques de la llar, aquesta proporció és encara minoritària.

Dedicació a les tasques de la llar segons convivència

Ara bé, per poder comprendre millor la participació dels xics cal diferenciar entre aquells que encara viuen amb els pares (i per tant, mantenen el seu rol de “fills” exempts de responsabilitats domèstiques), i els que ja s'han emancipat. Tenint en compte que els xics s'emancipen més tard que les xiques, aquesta pot ser una explicació parcial per aquesta menor dedicació dels xics a les tasques.

Per comprovar-ho, hem diferenciat els joves segons forma de convivència i edat. A la gràfica següent, podem veure diferents qüestions rellevants sobre el grau en què els joves valencians s'impliquen a les tasques de la llar durant la seua joventut.

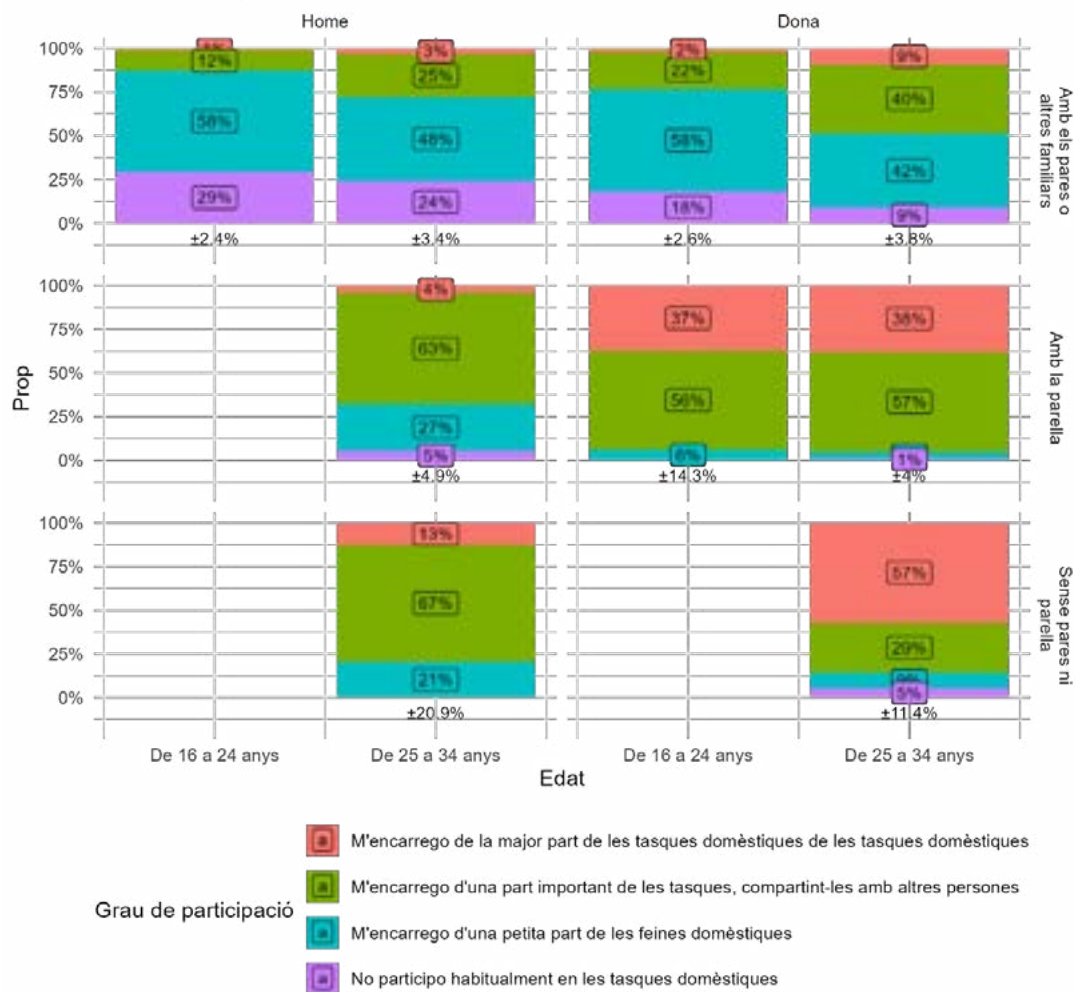
En primer lloc, la primera fila de gràfiques mostra la participació dels joves que encara viuen amb els pares, dividits en dos grans grups d'edat.

Podem veure com la participació a les tasques augmenta amb l'edat, fins i tot dins de la llar parental, i també podem veure com existeix una forta bretxa de gènere en aquest aspecte, fins i tot dins de la llar parental, i que augmenta amb l'edat. En primer lloc, veiem com un 29% de xics joves de 16 a 24 anys no participen a les tasques de la llar de cap forma mentre viuen amb els pares. Aquest percentatge baixa al 24% entre els que tenen de 25 a 34 anys i viuen amb els pares; entre les xiques, els percentatges són molt més baixos: un 18% que es redueix a la meitat entre les més majors. També es redueix, de forma paral·lela, la proporció de xics i xiques que diuen fer només “una petita part”. Mentre que entre xics i xiques de 16 a 24 anys que viuen amb els pares, un 58% diu fer més bé poc a casa, entre els més majors el percentatge baixa, respectivament, a un 48% i un 42%.

Ara bé, la gran diferència la trobem en la proporció de xics i xiques que diuen encarregar-se d'una part important, o fins i tot, de la major part de les tasques: un 25% dels xics de 25 a 34 anys que viuen amb els pares diuen encarregar-se d'una part important de les tasques (entre els de 16 a 24 només era un 12%); no obstant, entre les xiques són un 40% les més majors que viuen amb els pares i que contribueixen de forma significativa a la casa; a les que tenim que sumar un 9% que diuen fer-se càrrec de la major part de les tasques. És a dir, a més què les xiques es van abans de casa dels pares, com veurem, la seua emancipació en termes de cura (Gil-Solsona, 2023) es produeix abans, fins i tot si no s'han anat de casa dels pares.

Participació a les tasques de la llar de la joventut valenciana

SEGONS edat, sexe i Forma de convivència. Any 2021. FONT: ECEPOV (INE)

Ara bé, què passa amb xics i xiques quan es van de casa, en termes de tasques de la llar? Podem veure, a la segona fila, com les diferències són encara visibles entre els joves que viuen en parella. Si bé hi ha pocs xics que afirmen no fer res a casa quan viuen en parella (siga aquesta del mateix o de l'altre sexe), encara hi ha un 27% que diuen fer només “una petita part”; que si els sumem al 5% que diu no fer res, ens dona la xifra de que vora un terç dels xics que viuen en parella fa poc o res a casa. Al contrari, la xifra de xiques que fan poc o res es troba dins del marge d'error, i no podem afirmar amb seguretat que hi haja cap xica en esta situació. El que si que veiem és que un 38% de les xiques de 25 a 34 anys que viuen en parella fan la major part de les tasques, i que només un 57% de xiques comparteix les tasques de forma equilibrada (un 63% dels xics). Tampoc podem afirmar que hi haja cap xic que faça “la major part” de les tasques quan viu en parella.

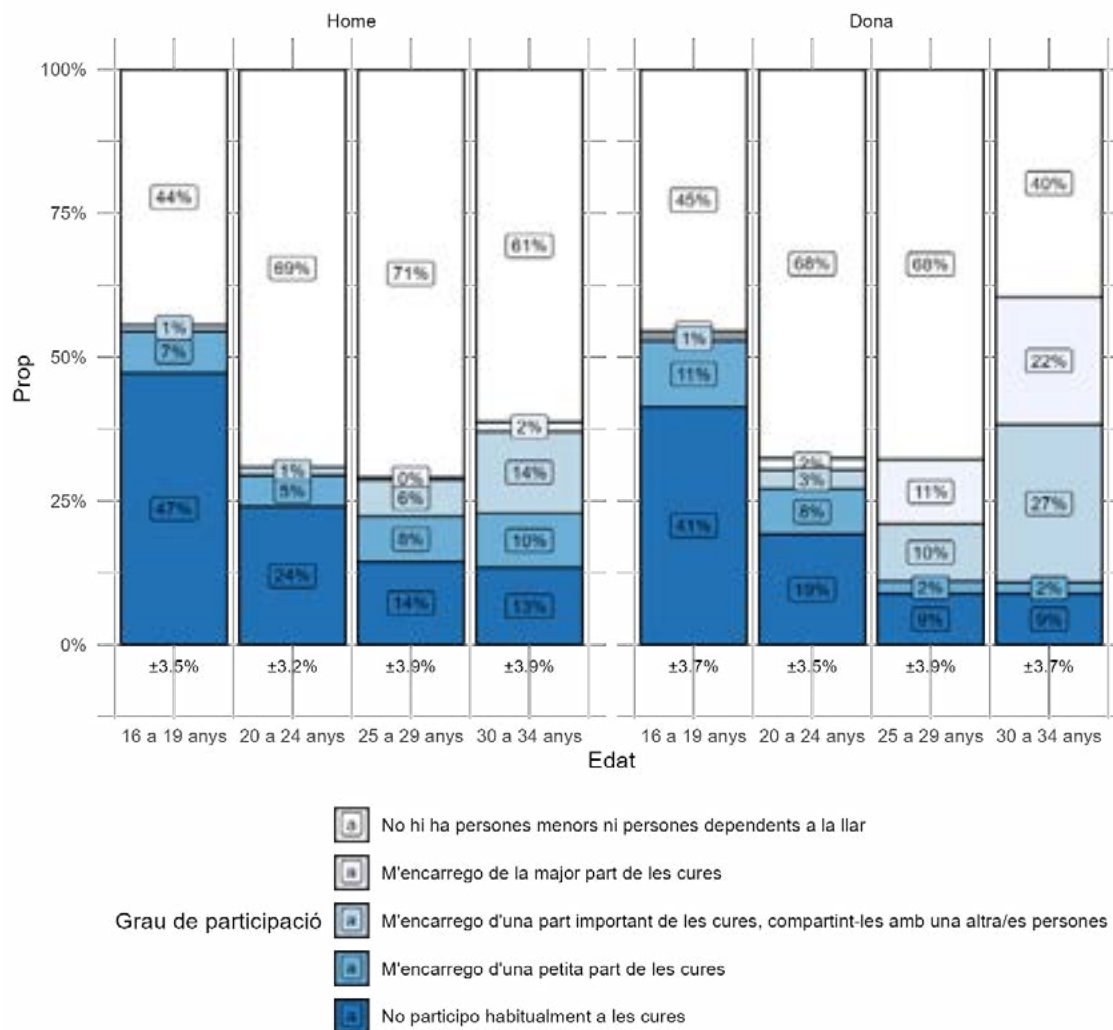
Ara bé, més interessant encara és comparar els nivells de participació de la gent que viu sense pares ni parella; tot i que el marge d'error és amplíssim, hi ha una major proporció de xiques que fan la major part de les tasques quan no viuen amb els pares ni la parella, però els xics continuen majoritàriament compartint-les (no sabem amb qui)

Dedicació a la cura

Un segon aspecte del treball reproductiu que podem analitzar amb l'ECEPOV és la dedicació al treball de cura, és a dir, el que suposa pròpiament fer-se càrrec del benestar i les necessitats d'una persona dependent, ja siga una criatura, una persona major, o una persona malalta. A la següent gràfica podem veure el diferent grau d'implicació a la cura de xics i xiques, tot i que en este cas, incloem també la categoria de resposta de qui diu no tindre a ninguna persona a casa que necessite cures de forma continua.

Participació a les tasques de cura de la joventut valenciana

SEGONS EDAT I SEXE. Any 2021. FONT: ECEPOV (INE)

Podem veure com també hi ha una diferència, de nou, per edat i per sexe: la proporció dels que diuen no encarregar-se habitualment de la cura va baixant amb l'edat: des d'un 47% en el cas dels xics de 16 a 19 anys fins a un 13% quan tenen de 30 a 34 anys; i amb xifres similars per a les xiques: d'un 41% a un 9%. Podem veure també que les persones solen partir d'una situació inicial on si que hi ha persones dependents (ells mateixos, com a infants, o els seus germans), però no són ells els encarregats de cuidar-los, passen per una etapa on no hi ha necessitats de cura a la seua llar, i aquestes tornen a aparèixer visiblement dels 30 als 34 anys, amb l'arribada dels primers fills de les persones joves.

Ací veiem també una diferència important per sexe: entre les xiques, hi ha una proporció molt major que diu encarregar-se de la major part de les cures (un 11% dels 25 als 29 anys, i un 22% dels 30 als 34 anys); categoria que no existeix per als xics, així com una major proporció que diu encarregar-se d'una part important, compartint-lo amb altres persones (un 10% entre les més joves, i un 27% entre les més majors). Tot i que aquesta categoria sí que es visible entre els xics (un 6% entre els de 25 a 29, i un 14% entre els de 30 a 34), les proporcions són molt menors, i trobem també una proporció molt important (un 8% dels de 25 a 29 i un 10% dels de 30 a 34) que diuen encarregar-se "d'una petita part", és a dir, una situació de cuidador "secundari", en la que, per altra banda, no està cap xica major de 25 anys.

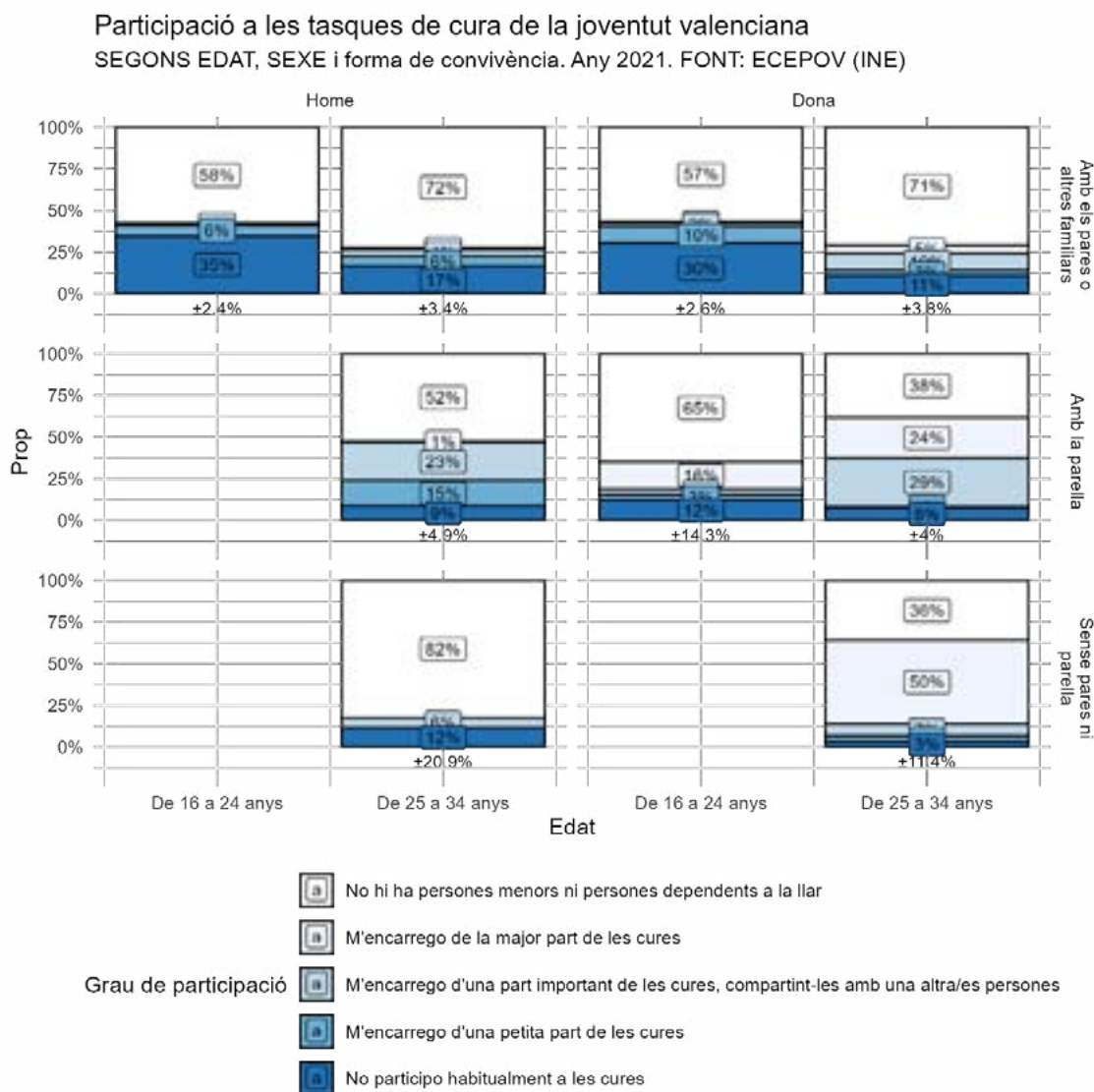
Dedicació a la cura segons convivència

Per entendre millor quan i en quina mesura s'impliquen les i els joves en la cura, cal distingir, igual que hem fet abans, per forma de convivència.

A la següent gràfica, podem veure diferents tendències. La primera és que les necessitats de cura a les llars a les que els joves viuen amb els pares van desapareixent progressivament, però entre aquelles responsabilitats que romanen, la dedicació és intensa (en el cas de les xiques, un 15% es cuidadora única o principal d'algú mentre viu amb els pares, tot i que això pot estar reflectint casos de famílies multi-generacionals, o es conviu a la vegada amb pares i fills).

És rellevant també veure com, fins i tot entre les xiques més joves, un 10% cuida d'algú ocasionalment mentre viu amb els pares (un 6% entre els xics). Podem pensar que es tracta d'algun germà menut, tot i que en general els joves que viuen amb els pares estan exempts d'aquestes responsabilitats (més de tres quarts parts dels joves que indiquen que hi ha algú que necessita cura no són responsables d'aquesta cura).

Si observem les proporcions entre els que viuen en parella, el primer que veiem és que, entre els xics de 25 a 34 anys, un 52% declaren que no hi ha ningú a la llar que necessite cura; segurament perquè encara no han tingut fills a aquesta edat; el percentatge es redueix a un 38% entre les xiques, indicant una maternitat més precoç.

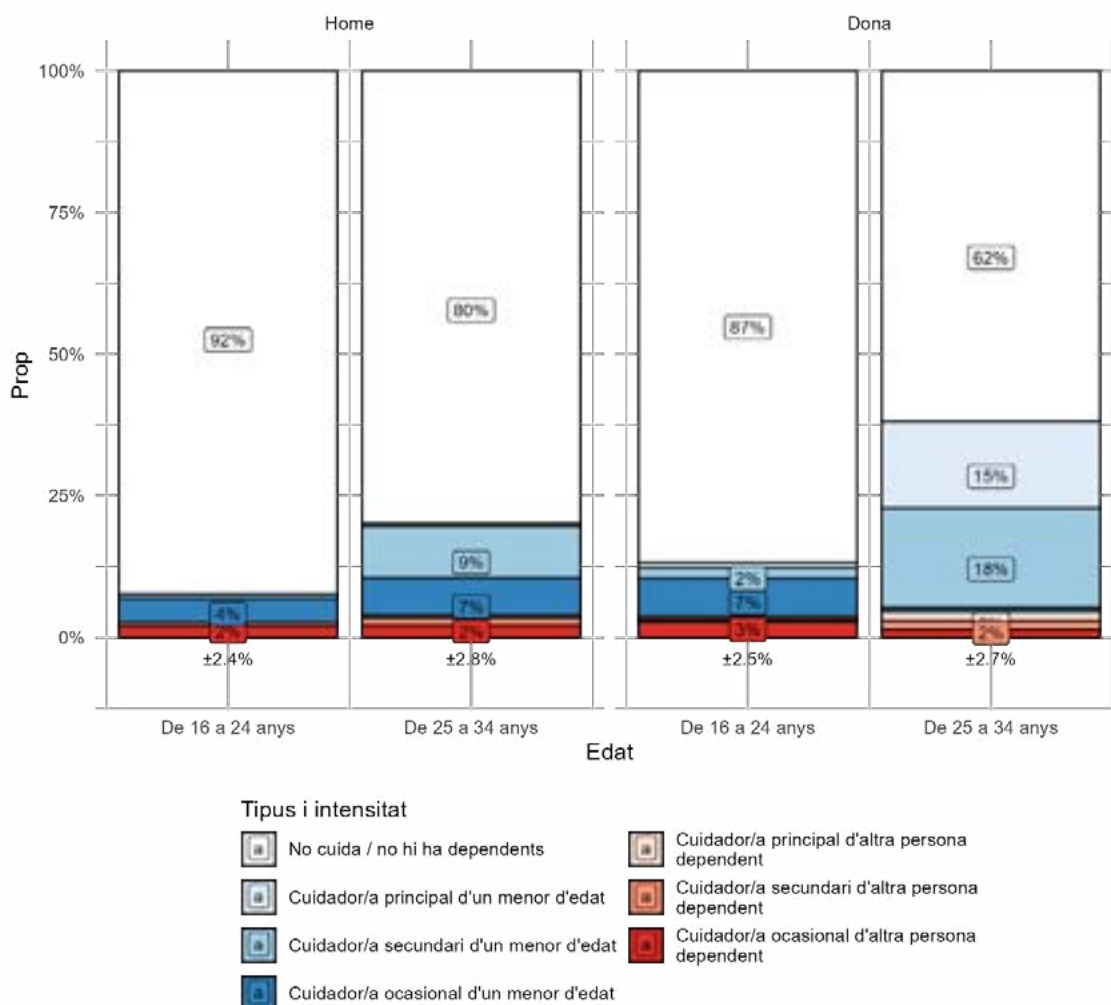
Ara bé, entrant en les diferències substantives, podem veure com, mentre un 24% dels xics (la meitat dels que tenen algú dependent a casa) diuen dedicar-se a la seua cura al menys en termes de responsabilitat (només un 1% diu dedicar-se majoritàriament), la proporció de xiques que són cuidadores principals és d'un 53% (un 85% de les que tenen responsabilitats), i d'elles la meitat diuen fer-ho tot o quasi tot. Fins i tot podríem afirmar que el 8% que diu no participar en les cures segurament està reflectint que no hi ha ningú a casa a qui cuidar. Entre els homes, hi ha un visible 15% que diu que s'encarrega només d'una petita part de les cures. En síntesi, quan els joves valencians passen a viure en parella, tot i que hi ha un percentatge important de xics que es co-responsabilitzen, la responsabilitat de la cura recau, majoritàriament, en les xiques joves.

Finalment, en aquelles situacions sense pares ni parella, les xiques sí que suporten una forta càrrega de cura (un 50% és cuidadora majoritària d'algú), cosa que no passa entre els xics.

Detall: dedicació a la cura segons tipus

Com a últim aspecte d'aquest apartat, indicarem que l'ECEPOV ens permet comprovar quina classe de persona dependent és a la que cuiden els i les persones joves. Com podem comprovar en la gràfica següent, majoritàriament estem parlant de menors d'edat (fills o germans/es petits/es). Les situacions de joves cuidant d'altres persones dependents són molt minoritàries (tot i que arriben al 4.6% entre les xiques de 25 a 34 anys; un 3.3% com a cuidadors corresponsables o principals, i al 3,9% entre els xics de la mateixa edat; només un 1.8% com a corresponsables o principals)

Participació a les tasques de cura de la joventut valenciana
SEGONS EDAT, SEXE i Tipus de persona a la que es cuida.
Any 2021. FONT: ECEPOV (INE)

04

CAPÍTOL QUART

EMANCIPACIÓ

ANAR-SE'N DE CASA I
FORMAR UNA NOVA LLAR

ASPECTES CLAU

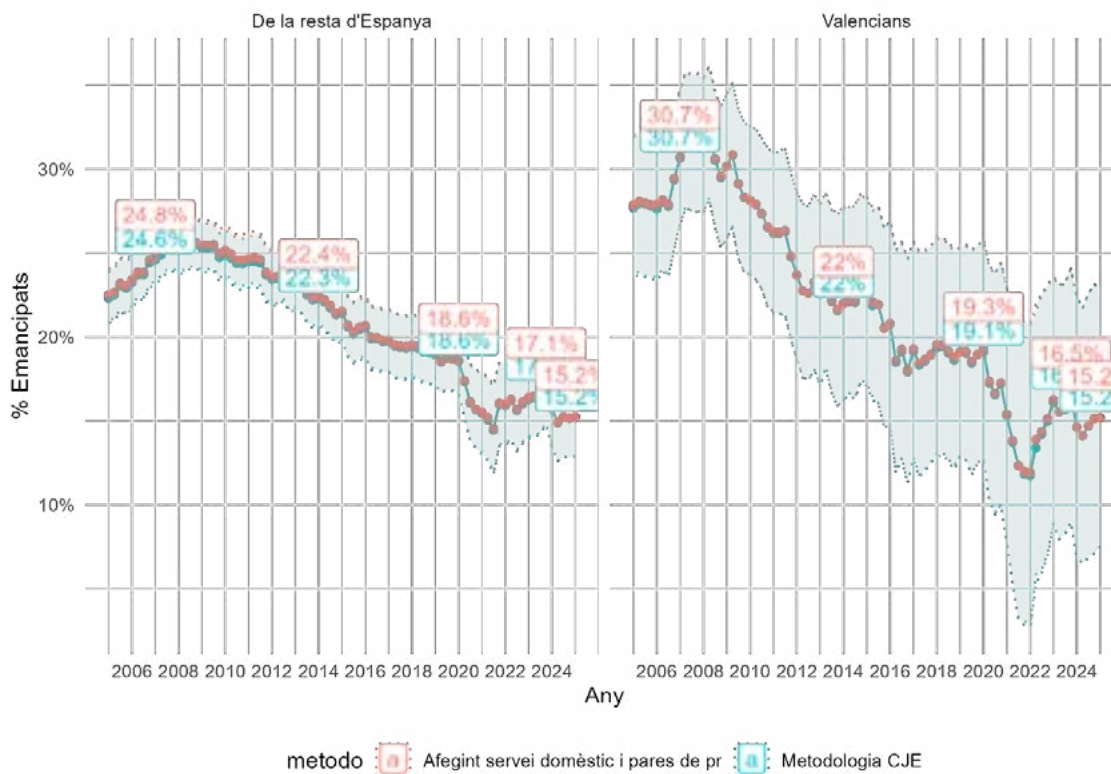
- La taxa d'emancipació de la joventut valenciana de 16 a 29 anys continua recuperant-se des de la pandèmia, després de la caiguda de 2024: un 15,2% dels joves valencians estaven emancipats al primer trimestre de 2024. No obstant, encara no s'han recuperat els nivells d'abans de la pandèmia (19,3%)
 - » Les taxes d'emancipació canvien molt amb l'edat: pràcticament ningú viu fora de casa abans dels 25 anys (abans de la crisi, si que era possible). Entre els joves dels 25 als 29 anys, només un 34% està emancipat, i la taxa puja a un 73% per als de 30 a 34 anys (a la resta d'Espanya és un 68%)
- No s'està produint un retard sense límits de l'emancipació.
 - » La proporció d'emancipats als 30-34 anys és només cinc punts inferior que a 2008 (tot i que s'han perdut deu punts des del màxim a 2011), indicant que hi ha un límit que no es sol superar
 - » El principal impacte el trobem en la impossibilitat d'anar-te'n de casa abans dels 30 anys (només un 34% ho aconsegueix; mentre que a 2008 ho feia un 55%)
- La taxa d'emancipació de les xiques de 25 a 29 anys és 13 punts superior a la dels xics, tot i que han anat evolucionant en paral·lel
- La taxa d'emancipació dels joves estrangers de 25 a 29 anys és 16 punts superior a la dels nascuts a Espanya, tot i que la diferència s'ha reduït des d'abans de la crisi
- Estar ocupat, tindre un contracte indefinit, ser funcionari, o tindre una antiguitat de més de tres anys a l'empresa, proporcionen una major probabilitat d'estar emancipat
 - » Tot i que el pes d'aquests factors s'ha anat reduint des de la crisi. Ara gairebé cap d'estes fites marca la diferència, o ho fa en una mesura més limitada que abans.
- Ha augmentat la importància relativa dels joves que s'emancipen sense parella (compartint pis, o a soles), però fonamentalment s'ha degut a la reducció de la gent que s'emancipa en parella, per estar encara vivint amb els pares
- Tres de cada 100 persones joves que viu en parella ho fa amb una parella del mateix sexe
- Les taxes d'emancipació són majors als municipis mitjans (de 50.000 a 100.000 habitants), i a la ciutat de València. Per comarques, les que tenen major taxa d'emancipació són també les que compten amb més estrangers: les Marines i el Baix Segura, així com el Baix Maestrat

EMANCIPACIÓ SEGONS L'EPA

Taxa d'Emancipació

Taxa d'emancipació de la joventut de 16 a 29 anys

Joves valencians i altres col·lectius. COMPARACIÓ DE METODOLOGIES

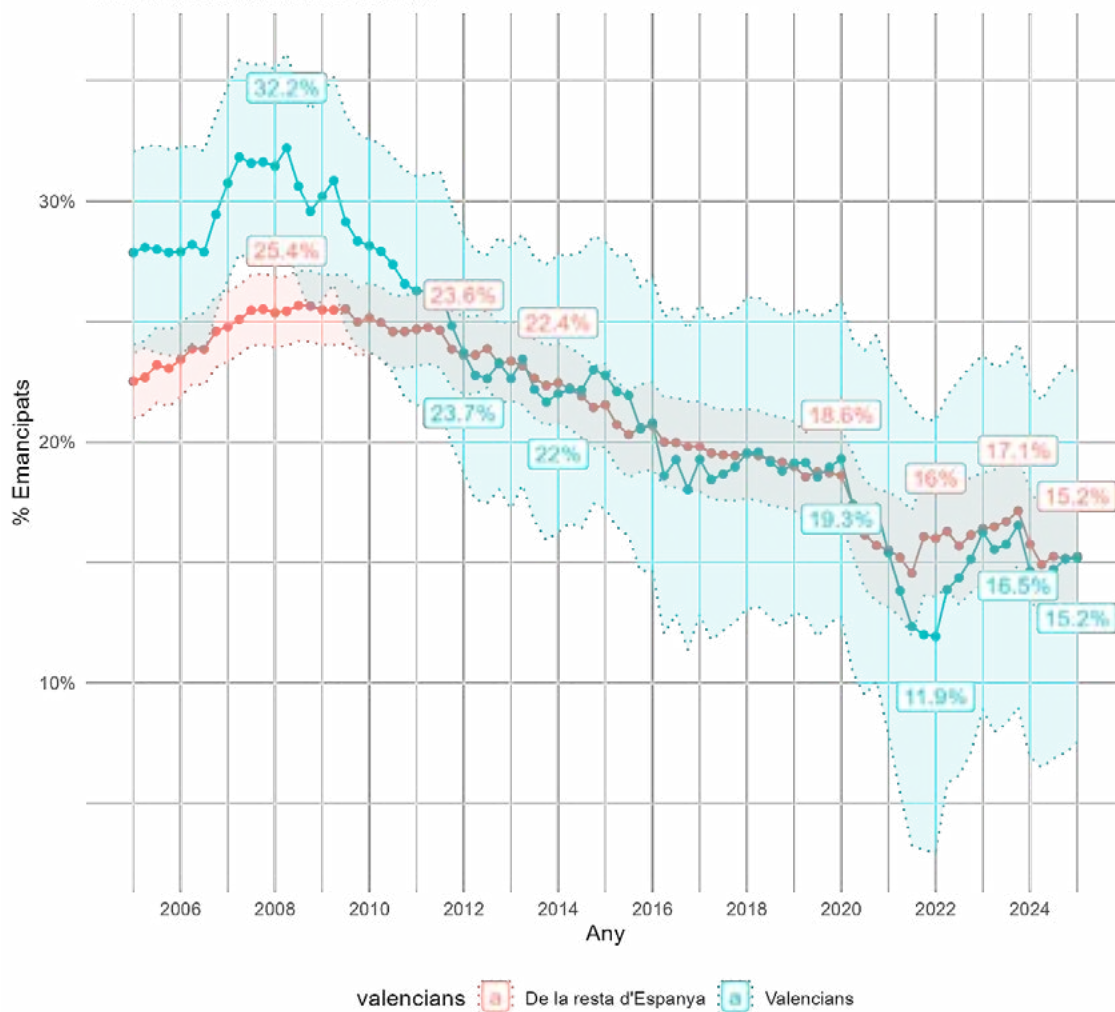

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Per a l'anàlisi detallat dels processos d'emancipació, hem ajustat lleugerament la definició de persona emancipada respecte al que fa el CJE, bàsicament per no considerar com a no emancipades aquelles persones que formen part del servei domèstic de les llars (i algun cas residual on s'indica que la persona de referència és el fill de la persona jove). Com es pot comprovar al gràfic, el canvi que això introdueix a la taxa d'emancipació és mínim, i això ens ajuda a l'hora de fer millor els sub-grups de la població emancipada i no emancipada, com veurem. D'ara endavant, utilitzarem aquesta taxa ajustada.

Taxa d'emancipació de la joventut de 16 a 29 anys

Joves valencians i altres col·lectius

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Entrant ja en matèria, la taxa d'emancipació és tal vegada l'indicador on la joventut valenciana ix pitjor parada quan la comparem amb la població jove de la resta d'Espanya: podem veure clarament com partiem d'una taxa d'emancipació molt superior a la de la resta: al segon trimestre de 2008, la taxa d'emancipació de la joventut valenciana va arribar a situar-se en un 32,2%: un terç dels menors de 30 anys vivien pel seu compte. La taxa en eixe moment a la resta d'Espanya era d'un 25,4%, molt per sota.

Ara bé, aquesta elevada taxa d'emancipació estava sostinguda per un model de desenvolupament, el del boom immobiliari, que estava destinat al fracàs, i a partir d'eixe moment, la taxa va començar a caure, fins arribar al nivell de la taxa per a la resta d'Espanya el primer trimestre de 2012. Per aleshores, només un 23,6% dels joves entre els 16 i els 29 anys vivien pel seu compte. Cal fixar-se en com, en el període 2008-2012, la taxa d'emancipació valenciana va caure quasi 10 punts, mentre la de la resta d'Espanya no arribava a perdre 2 punts percentuals.

Als trimestres posteriors, les taxes valenciana i de la resta d'Espanya retrocedien, en paral·lel, fins arribar a un nivell al voltant del 19%, al primer trimestre de 2020.

Les causes d'aquest retràs en la taxa d'emancipació les explorarem en aquest informe; algunes ja les hem vist, com l'increment de l'atur, el retard en la incorporació al mercat laboral dels joves, o la pèrdua de sectors que proporcionaven una certa estabilitat laboral als joves, com aquells relacionats amb la construcció o la indústria.

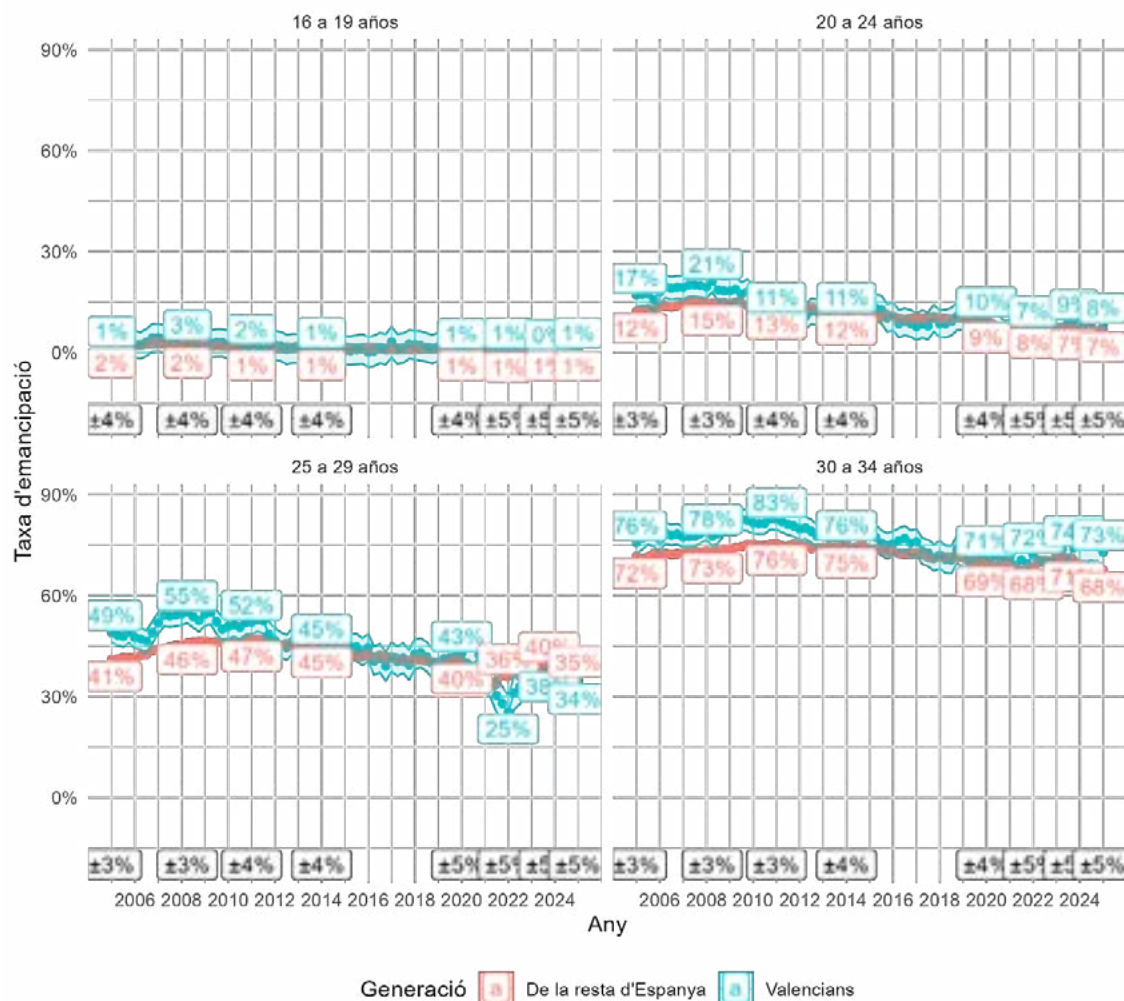
A l'hora d'analitzar les taxes d'emancipació de forma longitudinal, hi ha un primer aspecte clau que cal considerar: l'aportació de la població jove migrant. Les persones migrants, que com hem vist conformen una bona part del grup dels nascuts a l'estranger, especialment abans de 2015, aporten un gran nombre d'efectius als emancipats: l'arribada d'una gran quantitat de immigrants, que són majoritàriament joves, i quasi sempre emancipats, farà incrementar-se la taxa d'emancipació d'una forma "il·lusòria", ja que el que està passant no és que els joves autòctons s'estiguen emancipant a major velocitat, sinó que està arribant població jove ja emancipada. De la mateixa forma, la pèrdua de joves migrants (ja siga perquè se'n van o perquè deixen de ser joves), fa baixar "artificialment" la taxa d'emancipació.

A més, analitzar les taxes d'emancipació per edats pot ser útil per obtindre una visió més profunda d'aquesta realitat, i per aïllar possibles efectes de composició (per exemple, si la joventut "rejuveneix", com ha sigut el cas, la taxa d'emancipació tendirà naturalment a baixar ja que la gent més jove és la que menys emancipada està).

Per això cal anar molt en compte amb les taxes d'emancipació agregades, i interpretar-les en cautela. Com a remei, és aconsellable analitzar les taxes d'emancipació per edats, com fem al gràfic següent.

Taxa d'emancipació de la joventut valenciana i de la resta d'Espanya

Per grups d'edat

En ell, podem veure clarament com les taxes d'emancipació varien amb l'edat: mentre que virtualment cap jove menor de 20 anys viu fora del domicili familiar, les proporcions s'eleva fins un 8% en el cas dels que tenen de 20 a 24 anys, i un 34% en el cas dels de 25 a 29 anys.

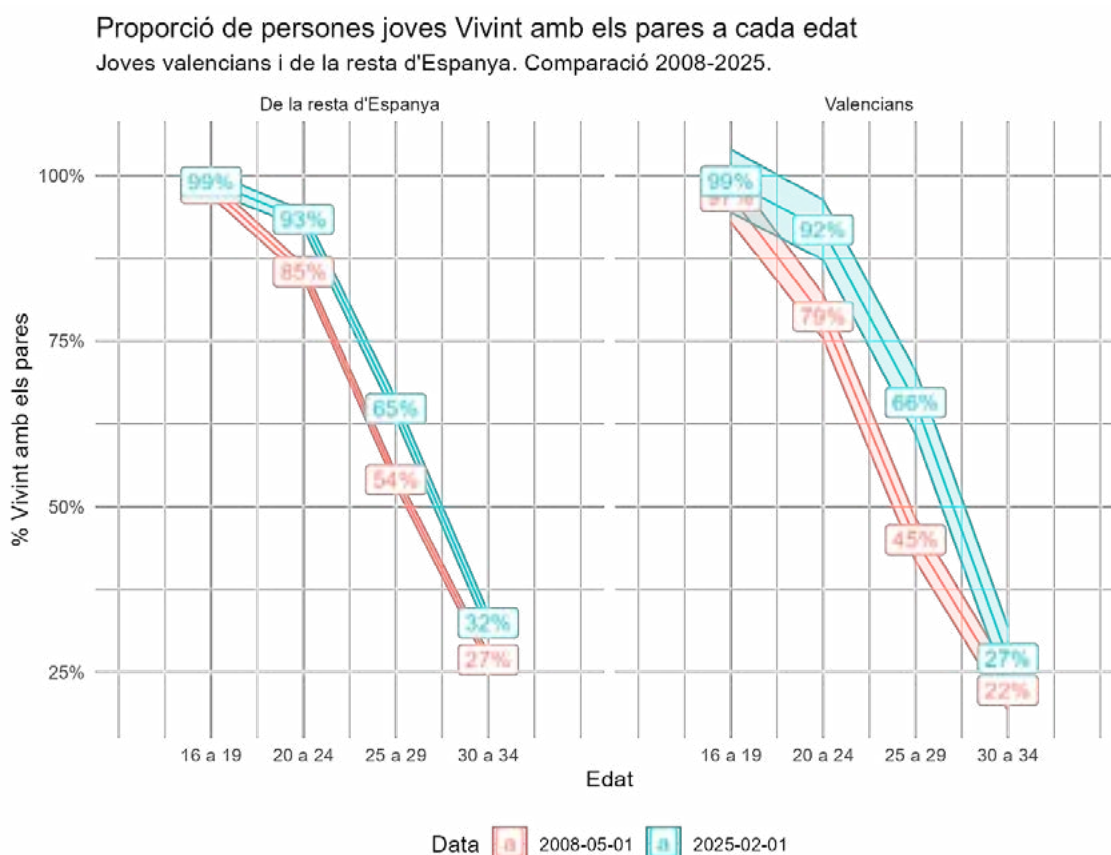
Aquest darrer grup és, com podem veure, el que marca la diferència, i determina les tendències que veiem a la taxa general de 16 a 29 anys. Si analitzem la seua evolució per al cas valencià, i la comparació amb la resta d'Espanya, podem veure clarament la gran distància que va dibuixar respecte a la resta de joves de l'estat l'any 2008, amb una taxa del 55% $\pm$ 3% (més de la meitat dels joves valencians de 25 a 29 anys vivien pel seu compte!) front a la de la resta, que es quedava en un 46%. També podem veure com la taxa baixa progressivament, fins arribar al mateix nivell que la taxa de la resta d'Espanya, al voltant de 2012.

També podem veure com aquest grup va ser el més colpejat per la pandèmia: la seua taxa d'emancipació es va desplomar des d'un 43% al primer trimestre de 2020 fins a un 25% al primer trimestre de 2022. Actualment, la seua taxa es situa en un 34% $\pm$ 5%, un punt per baix de la de la resta d'Espanya, i encara no ha recuperat els valors anteriors a la pandèmia, consolidant el seu decreixement constant. L'evolució d'aquest indicador en concret ens dona detalls de fins a quin punt s'ha erosionat la capacitat del jovent valencià per construir un futur autònom, amb una caiguda de vint-i-dos punts en la taxa d'emancipació a les darreres dues dècades.

Finalment, cal analitzar la taxa d'emancipació dels joves de 30 a 34 anys, tot i que normalment són exclosos de les taxes d'emancipació juvenils. Al territori valencià, aquest grup de joves-adults va assolit

la seua màxima taxa d'emancipació a l'any 2011, amb un 83% vivint pel seu compte. Aquesta taxa es va reduir molt ràpidament, i tres anys després ja fregava la de la resta de l'Estat, amb un 76%. Des d'aleshores, la taxa ha dibuixat una tendència paral·lela a la de la resta de l'Estat, desmarcant-se puntualment per dalt d'aquesta. Actualment, no obstant, podem veure com la taxa es situa significativament per dalt de la dels altres joves de l'estat: al primer trimestre de 2025, un 73%±5% dels joves-adults de 30 a 34 anys estaven emancipats, significativament per damunt de la taxa de la resta d'Espanya, un 68%. Aquesta dada, tot i que suposa un retrocés d'1,6 punts percentuals respecte al darrer trimestre de 2024, consolida una tendència visible des de 2024: la taxa d'emancipació una vegada passats els 30 és uns cinc punts major al territori valencià que a la resta de l'Estat.

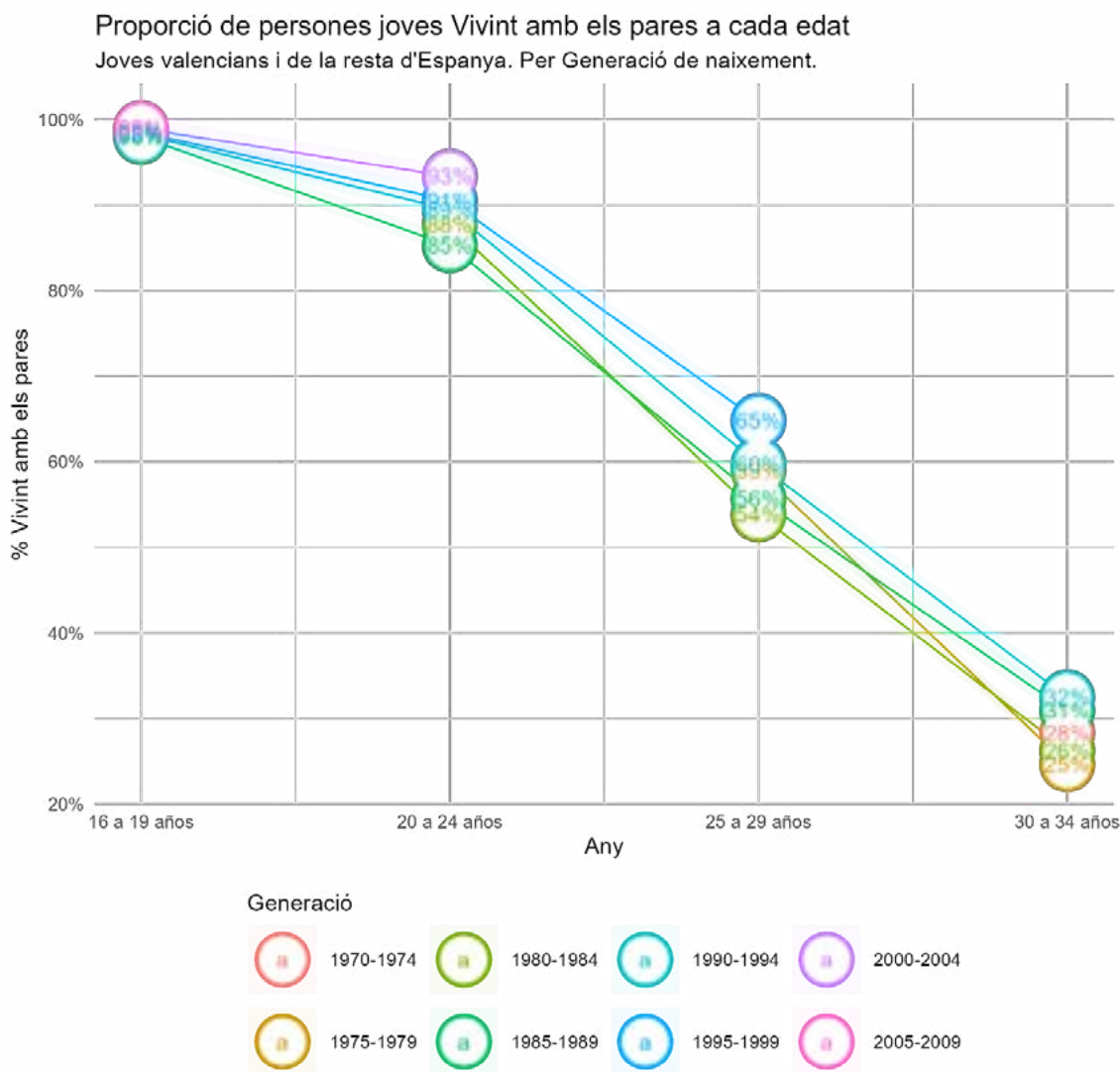
Aquesta dada canvia necessàriament el diagnòstic que cal fer sobre l'emancipació al territori valencià, i aconsella incorporar als joves-adults de 30 a 34 anys en l'anàlisi, per motius substantius, a més de per una qüestió de mida de la mostra. La distància en les taxes d'emancipació dels grups de 25 a 29 anys i de 20 a 24 anys aconsellen mantindre l'anàlisi acotat a dos grans grups d'edat, de la mateixa forma que hem fet anteriorment amb l'anàlisi del mercat de treball

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

També canvia la forma de narrar els canvis en l'emancipació juvenil: veníem d'un model, el de 2008, on l'emancipació era progressiva: si bé virtualment ningú s'anava de casa abans dels 20 anys, un 21% de la joventut s'anava abans dels 25; un altre 34% s'anava de casa entre els 25 i els 29 anys, i quan arribaven els 30-34 anys, ja s'havia anat un altre 23%, i només un 22% vivien encara a casa dels pares. Actualment, hem passat a un model d'emancipació més rectangular: ningú es va de casa abans dels 20, pràcticament ningú (només un 7%) es va de casa entre els 20 i els 24 anys; la proporció que es va de casa entre els 25 i els 29 anys ha caigut a un 26%, i quan arriba l'edat dels 25 a 29 anys, dos terços dels joves encara estan vivint amb els pares. No obstant, en el model actual d'emancipació tardana, vora un 40% de la joventut se'n va de casa entre els 30 i els 34 anys, i la proporció de joves que romanen vivint a casa dels pares en aquesta franja d'edat no és massa superior al que trobàvem l'any 2008: un 27% (només un 5% més que a aquell any).

Aquesta qüestió és molt important a l'hora de realitzar un correcte diagnòstic sobre l'emancipació juvenil, ja que frases com que “els joves acabaran anant-se de casa als 40 anys” no reflecteixen fidelment quina és la realitat de l'emancipació a la Comunitat Valenciana. La qüestió no és que l'edat d'emancipació es vaja retardant i retardant sense trobar un límit; l'edat d'emancipació sí que té un límit, que se sol situar per a tres quartes parts de la joventut en la franja d'edat dels 30 als 34 anys, i això no ha canviat en els darrers vint anys. Molt poca gent es va de casa després d'aqueixa edat. No obstant, el principal canvi que ha experimentat l'emancipació en el territori valencià, fonamentalment, es relaciona més amb aquest fenomen de la “rectangulació”⁵ de l'emancipació que acabem d'esmentar. És a dir, no és que els joves marxen de casa als 40 anys, però molt pocs joves es van de casa abans dels 30 anys, una realitat que per als joves d'abans de la crisi era molt comuna, (de fet, solament un 45% de joves vivien amb els seus pares en la franja d'edat dels 25 als 29 anys, mentre que actualment aqueixa proporció s'ha elevat a un 66%). Aquest és el canvi que s'ha produït en l'emancipació: no el d'un retard sense límit que dibuixa una distòpia on persones de 40 anys continuen vivint amb els seus pares, però sí una situació on, per a la gent jove, és impossible eixir de casa dels seus pares abans dels 30 anys, i a més, com veurem, causat per un problema, el de l'habitatge, que origina uns altres problemes relacionats amb l'emancipació, com la necessitat de dedicar una proporció abusiva dels ingressos a pagar el lloguer, hipotecant tota possibilitat d'estalvi futura i generant perverses dinàmiques de redistribució de la renda de signe regressiu.

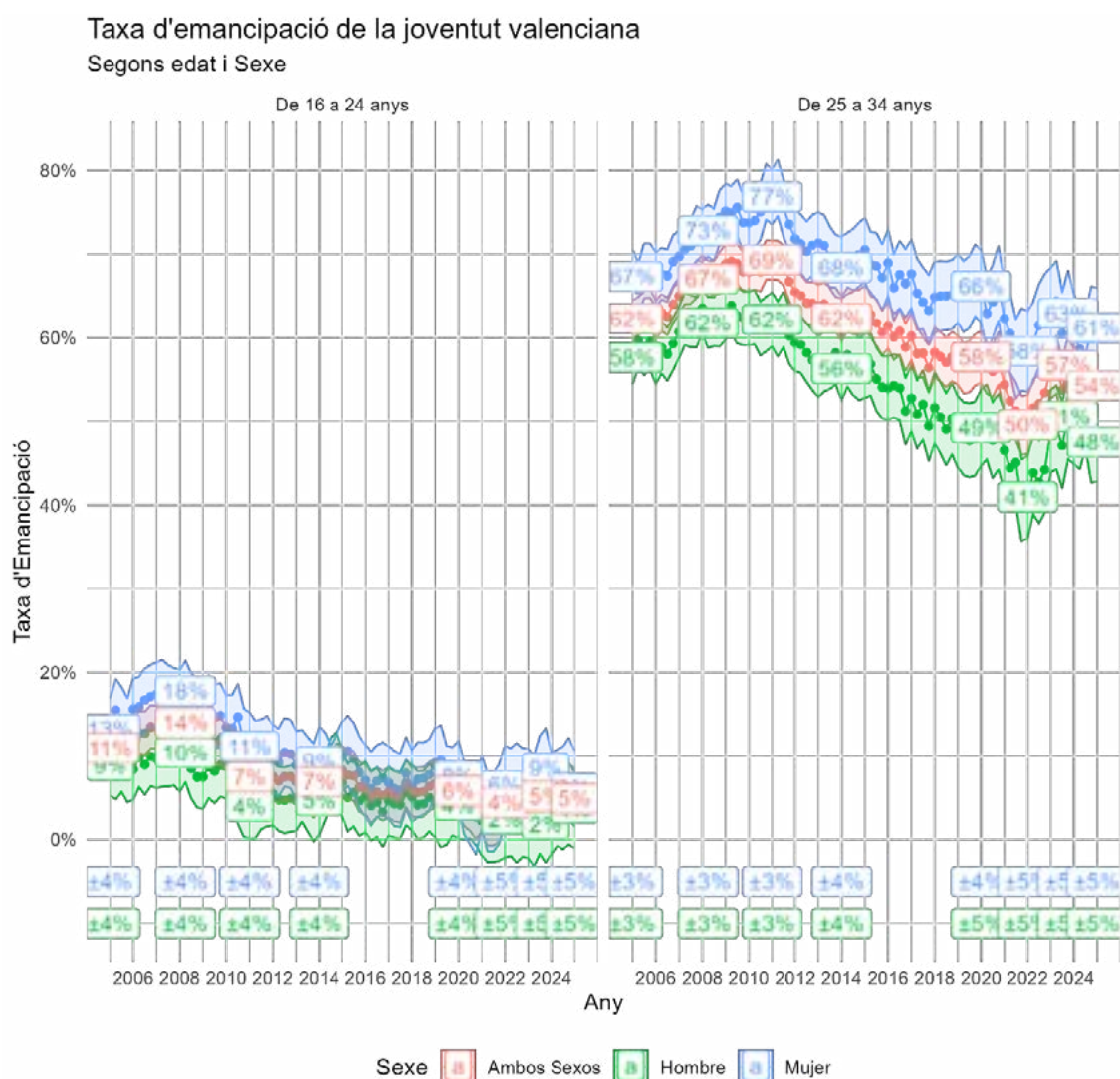

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

⁵ Aquest terme fa referència a que la gràfica de taxes d'emancipació per edat adquireix forma de rectangle: tothom viu amb els pares fins arribar a una edat límit, en la qual tothom marxa.

No obstant, cal tindre en compte també els efectes acumulatius que factors com un mercat immobiliari advers poden tindre sobre les trajectòries d'emancipació longitudinals d'una mateixa generació. Per exemple, aquesta gràfica mostra la proporció de cada generació que es trobava emancipada a cada edat. Podem veure com, als darrers 5 anys, s'ha obert una bretxa molt gran entre l'emancipació de les generacions nascudes entre 1990 i 1994, i les nascudes entre 1995 i 1999: mentre que, dels efectius de la primera generació, un 57% no vivia amb els pares quan tenia de 25 a 29 anys (l'any 2020), els de la generació següent es troben en una situació molt pitjor: un 66% viuen encara amb els pares a l'edat de 25-29 anys. No sabem com això pot impactar a la seua taxa d'emancipació als 30-34 anys l'any 2030, però podem veure com la diferència que els queda per retallar respecte a la generació anterior és significativa.

Emancipació per sexe i edat

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

En primer lloc, podem analitzar les taxes d'emancipació per sexe. Històricament, l'edat d'emancipació de les xiques ha sigut superior a la dels xics, degut al vincle històric que ha tingut la formació de parella amb l'emancipació, i a la tendència de les parelles a contindre una diferència d'edat favorable a l'home.

Així, podem veure com, en el moment de màxima taxa d'emancipació (l'any 2011, quan un 69% dels joves valencians de 25 a 34 anys vivien pel seu compte), un 77% de les xiques vivien fora de casa, front a només un 62% dels xics. Això suposava, aleshores, una diferència de 15 punts a la taxa d'emancipació. Aquesta diferència fins i tot es va ampliar durant la dècada següent: l'any 2020, la diferència era de 17 punts. No obstant, actualment s'ha fet lleugerament més estreta, com podem veure a la dada de finals

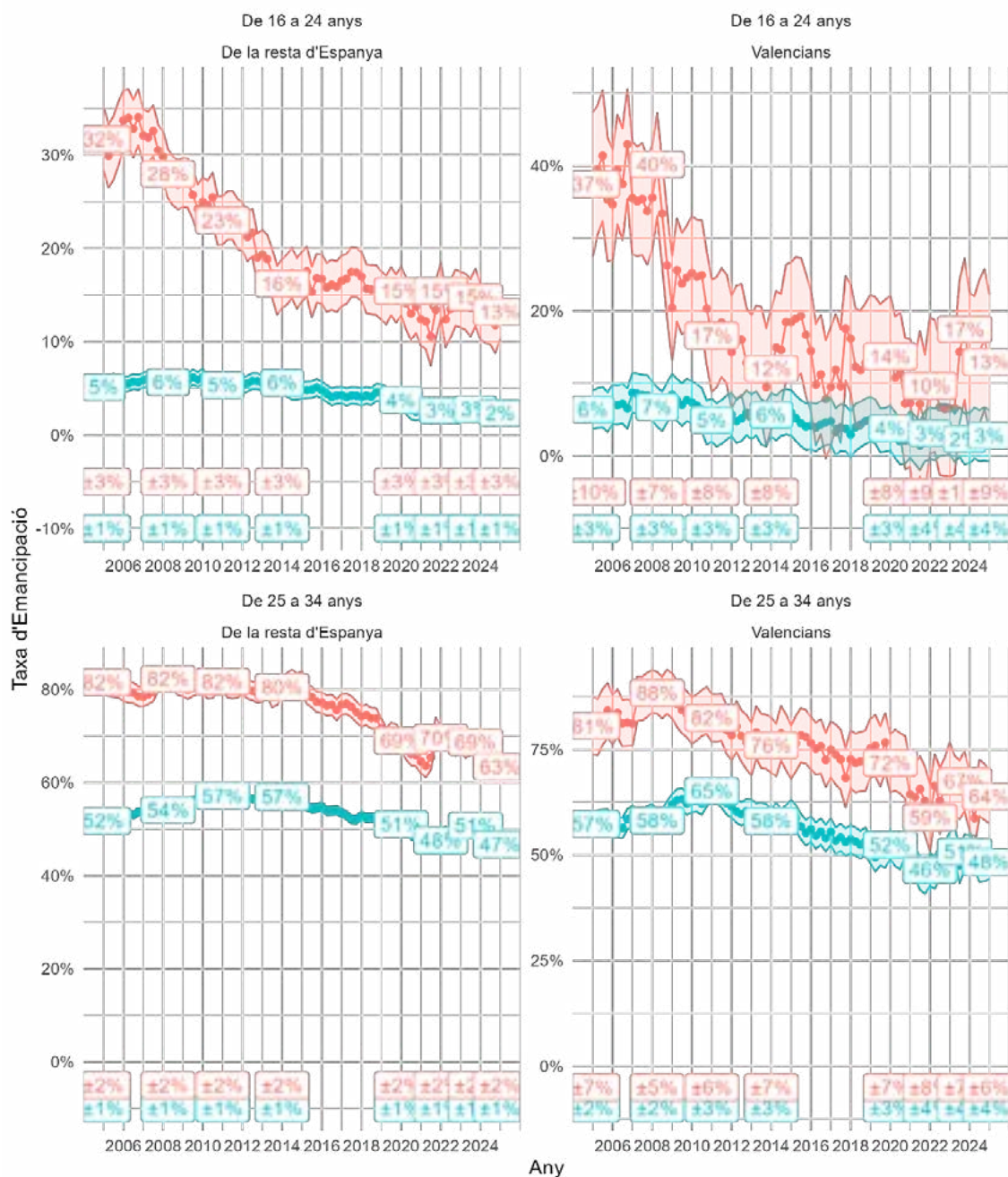
de 2023: en eixe moment un 63% d'elles xiques estaven emancipades, front a un 51% dels xics (una diferència de 12 punts), i actualment, la diferència es troba també al voltant dels 13 punts: el primer trimestre de 2025, un 62% de les xiques joves valencianes vivien pel seu compte, i només un 48% dels xics estaven a la mateixa situació. Els xics tenen, si fa no fa, la mateixa taxa d'emancipació que abans de la COVID, mentre que per a les xiques, hi ha hagut un descens d'un 5%.

Pel que fa als menors de 25 anys, la seua taxa d'emancipació es situa en un 5%, i les diferències per sexes són més estretes, llevat de moments puntuals. Cal assenyalar, no obstant, que abans de la crisi, l'any 2008, un 14% dels joves d'aquesta edat vivien fora de casa, amb una important diferència per sexes: un 18% de les xiques, front a un 10% dels xics ($\pm 4\%$)

Emancipació per lloc de naixement i edat

Taxa d'emancipació de la joventut valenciana

Segons edat i Lloc de naixement

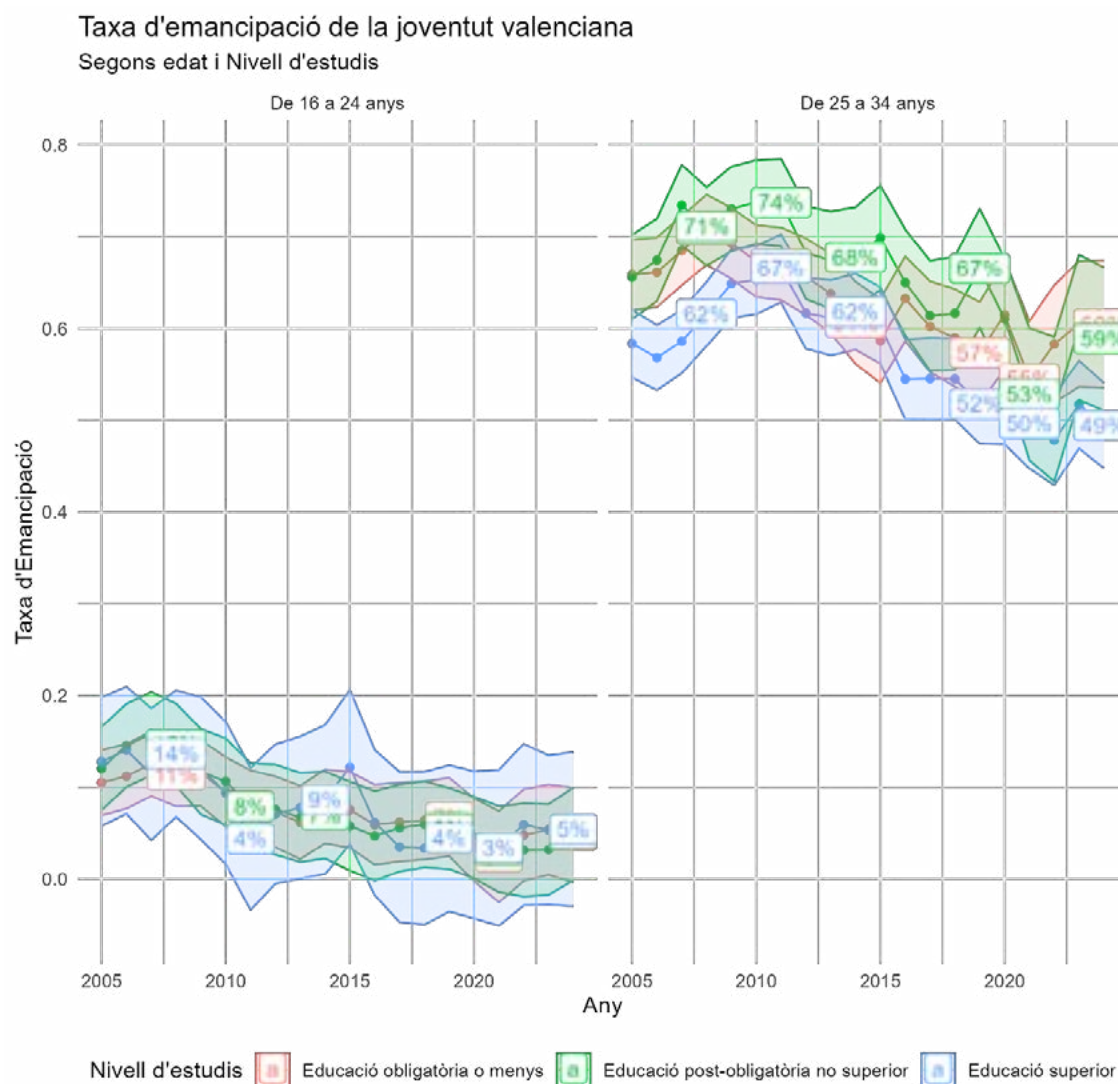
Una segona comparació que podem fer és entre joves nascuts a Espanya i a l'estranger. Recordem que els joves nascuts a l'estranger no són només migrants que han arribat durant la seua joventut, sinó també persones que van arribar de menuts i han passat la seua infantesa i joventut a Espanya. De fet, aquest segon grup ha anat guanyant pes entre les persones nascudes a l'estranger, com hem vist, i això explica parcialment el que mostra el següent gràfic.

Este gràfic ens mostra, fonamentalment, una convergència entre les taxes d'emancipació d'espanyols i estrangers. És cert que els joves nascuts a l'estranger encara tenen una taxa d'emancipació molt superior als espanyols: actualment, al primer trimestre de 2025, la taxa dels estrangers es situa en un 64% d'emancipats (de 25 a 29 anys) front a un 48% en el cas dels espanyols, és a dir, 16 punts de diferència. Ara bé, la distància era molt major l'any 2008: en aquell any, pràcticament tots els joves de 25 a 34 anys nascuts a l'estranger (un 88%) estaven emancipats, front a només un 58% dels nascuts a Espanya (una diferència de 30 punts). Aquesta bretxa es va anar tancant a mesura que els joves espanyols s'emancipaven abans, arribant la seua taxa al 65% l'any 2011 (els estrangers ja havien baixat la seua a un 82%, per tant, una diferència de només 17 punts). A partir d'eixe punt les diferències s'obrien lleugerament fins arribar a l'any 2020, en què tornem a una diferència de 20 punts, però la pandèmia tanca aquesta bretxa, amb el seu major impacte sobre la joventut nascuda a l'estranger. Cal tindre en compte que la taxa d'emancipació general de la joventut de 25 a 34 anys que hem mencionat abans (un 54% es deu en bona mesura a la joventut nascuda a l'estranger, ja que la joventut nascuda a Espanya té una taxa d'emancipació d'un 48%).

Pel que fa al tram d'edat més jove, podem veure com en aquest cas la tendència ha sigut encara més acusada: partint d'una diferència de 33 punts en 2008 (entre un 40% de joves estrangers emancipats i un 7% dels espanyols), es va passar ràpidament (en 2011) a només 12 punts (els estrangers havien baixat a un 17%), i posteriorment, la bretxa s'ha mantingut, si fa no fa, estable: actualment, la diferència és de 10 punts, tot i que es va situar de nou en els 15 punts l'any 2024. Podem veure com la joventut nascuda a l'estranger ha assimilat els patrons d'emancipació de la població autòctona, i actualment no hi ha una gran proporció de joves nascuts a l'estranger vivint pel seu compte abans dels 25 anys.

Sobre la comparació entre els joves valencians i els de la resta d'Espanya, cal assenyalar una qüestió important: hem vist abans com la taxa d'emancipació dels joves valencians es situava uns cinc punts percentuals per dalt de la de la resta d'Espanya; doncs bé, quan comparem per separat les taxes dels nascuts a Espanya i a l'estranger, podem veure com aquesta diferència desapareix: els nascuts a Espanya tenen una taxa d'emancipació del 48% (gairebé la mateixa que a la resta d'Espanya), i els nascuts a l'estranger tenen una taxa del 64% (la mateixa que a la resta d'Espanya). Aleshores, cal matisar l'afirmació anterior: si la taxa d'emancipació de la joventut valenciana de 30 a 34 anys és cinc punts superior a la mitjana espanyola és per una major presència de població nascuda fora d'Espanya, que tenen una pauta d'emancipació més precoç; no per factors endògens de l'economia o el mercat immobiliari valencià.

Emancipació per nivell d'estudis i edat

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

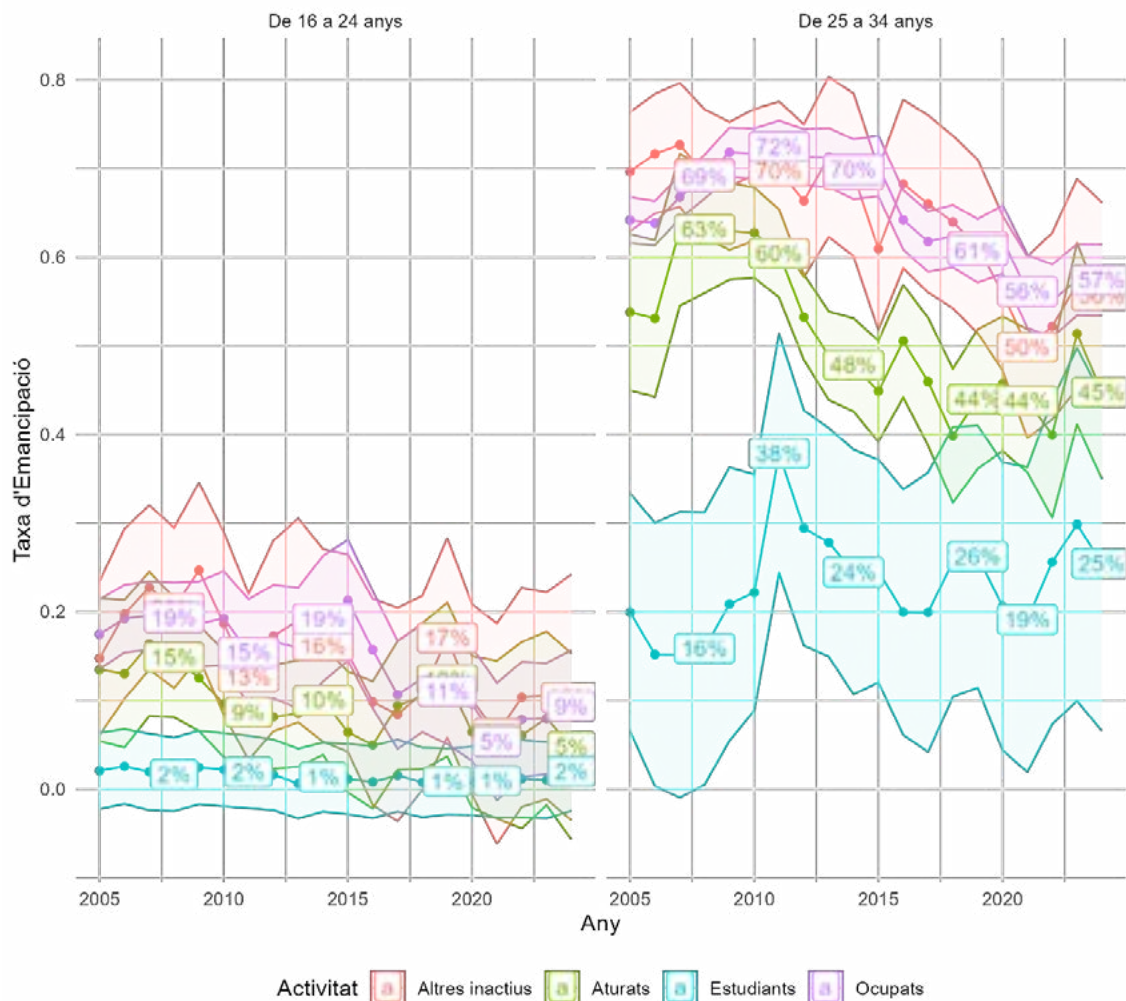
A continuació anem a analitzar una sèrie de factors que sovint es tenen en compte com a condicionants de l'emancipació. El primer és el nivell educatiu. En aquest sentit, sovint s'afirma que perseguir estudis superiors retarda l'emancipació, degut a que implica una pauta d'inserció laboral més tardana. Aquest sembla ser el cas entre la joventut valenciana també: si ens fixem a la franja d'edat més major (dels 25 als 29 anys) podem veure com només un 49% dels titulats superiors viuen fora de casa, mentre que entre els titulats mitjans o les persones sense estudis, la taxa és del 59-60%, respectivament; es a dir, deu punts superior.

Aquest ha sigut històricament el cas amb la joventut valenciana: com podem veure, abans de la crisi també hi havia uns nou punts de diferència (fins i tot van arribar a ser uns 13, l'any 2007). Aquesta diferència es va tancar relativament durant la crisi, i actualment s'ha tornat a obrir, degut fonamentalment a una millor situació de les persones sense estudis o amb estudis mitjans, pel que fa a l'emancipació. Respecte als canvis durant la crisi i la posterior recuperació econòmica, sembla que els que més es van beneficiar van ser els que tenien estudis mitjans (van arribar a una taxa d'emancipació del 67% l'any 2019, però precisament aquests s'han vist molt perjudicats per la COVID, perdent el seu avantatge sobre les persones amb estudis bàsics

Emancipació per EDAT i activitat

Taxa d'emancipació de la joventut valenciana

Segons edat i Activitat

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Altre aspecte que afecta l'emancipació és la situació d'activitat. A la gràfica de l'esquerra, podem veure que les úniques persones que tenen una taxa d'emancipació visible abans dels 25 anys són els ocupats i altres inactius (mestresses de la llar), tot i que el seu marge d'error és molt elevat. Abans de la crisi, la taxa d'emancipació abans dels 25 anys va arribar a ser d'un 19-20% per a aquestes dues categories, tot i que ara han descendit fins a un 9-10%.

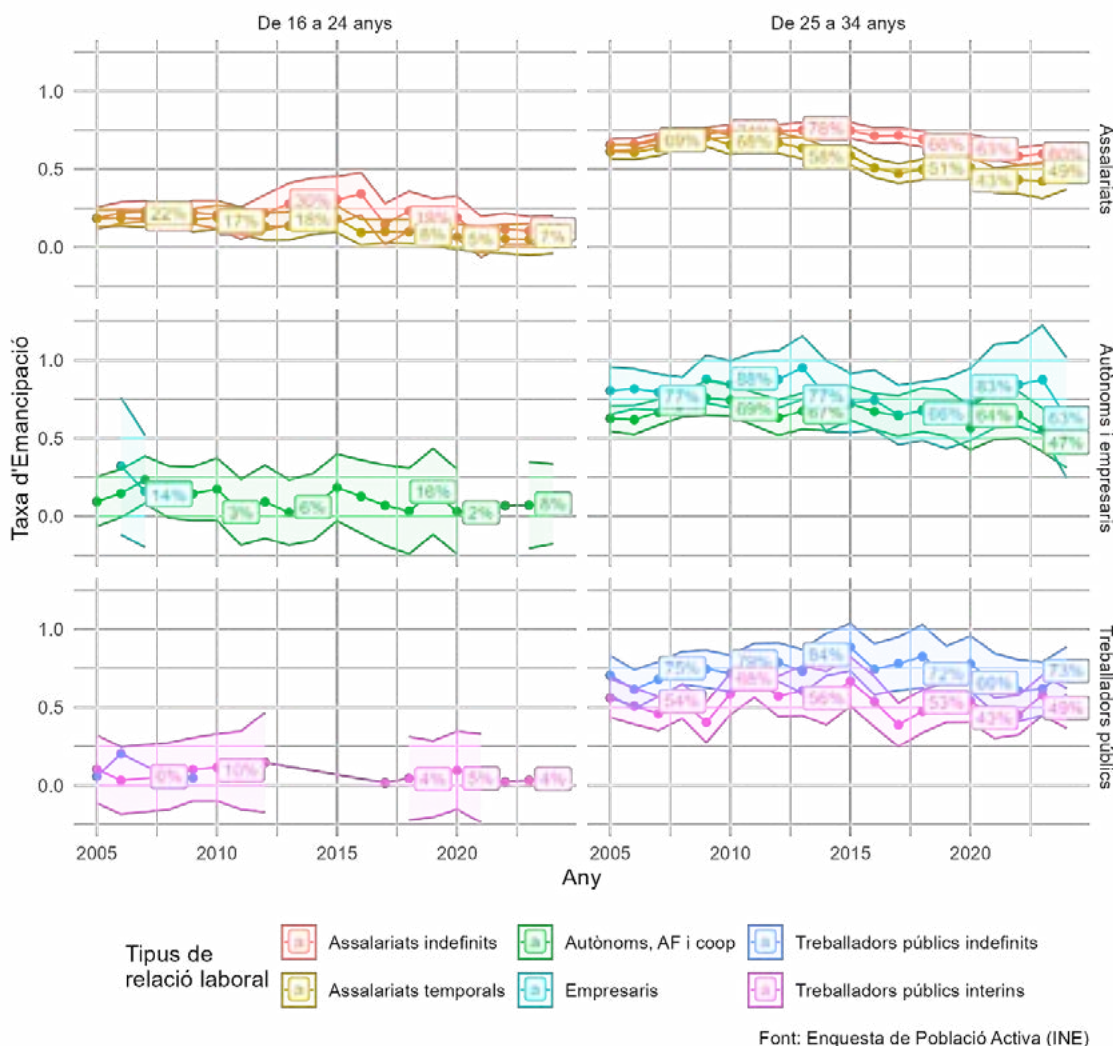
Tindre feina també afavoreix l'emancipació al grup d'edat següent: un 57% dels ocupats de 25 a 34 anys viuen fora de casa, així com un 56% dels altres inactius; per altra banda, els aturats tenen una taxa d'emancipació inferior, amb un 45%, i els estudiants tenen la més baixa de totes, amb un 25%, com és lògic per altra banda, ja que no solen tindre ingressos per emancipar-se. De totes formes, el marge d'error d'aquesta categoria és molt elevat degut a l'escàs nombre de persones que continuen estudiant a aquesta edat.

Si analitzem com han canviat les coses des de la crisi, obtenim algunes pistes clau. La primera és que, abans de la crisi, no hi havia una diferència tan marcada entre els que treballaven i els que no: tant actius com inactius per un motiu diferent als estudis tenien taxes d'emancipació superiors al 60%, i la diferència entre la menor (la dels aturats) i la major (la d'ocupats i altres inactius) era de només 6 punts (front als 12 actuals). Ara bé, durant la crisi, tindre o no feina es va convertir en el factor clau a l'hora de preveure si una persona estava o no emancipada: al 2014, només un 48% dels aturats vivien fora de casa dels pares, front al 70% de les persones ocupades i altres inactives (una diferència de 32 punts).

Aquesta imatge canvia, però, amb l'arribada de la recuperació econòmica (com veurem, degut a l'increment dels preus del lloguer a partir de 2014): mentre que la taxa d'emancipació dels aturats ja no baixa més (sembla haver arribat a un terra al voltant del 45%), la taxa d'emancipació dels ocupats comença a caure, perdent nou punts (del 70% al 61%) en només cinc anys, entre 2014 i 2019, i uns altres cinc punts amb la COVID (d'un 61% a un 56%), recuperant només un punt des d'aleshores. La conclusió que extraïem, en síntesi, és que **tindre feina ja no garanteix l'emancipació**, al mercat de l'habitatge actual, com sí ho feia durant la crisi.

Emancipació per EDAT i relació laboral

Taxa d'emancipació de la joventut valenciana
Segons edat i Tipus de relació laboral

Més enllà de la situació d'activitat, ens interessa aprofundir en quines condicions laborals són necessàries per a poder impulsar l'emancipació, en el context actual d'incertesa i increment dels preus de l'habitatge. A la gràfica podem veure les taxes d'emancipació dels diferents tipus d'ocupats, segons relació laboral.

Pel que fa als més joves, només mencionarem dos aspectes: la importància que tenia, en el període 2010-2019, tindre un contracte indefinit: els pocs joves menors de 25 anys que ho aconseguïen podien aconseguir una taxa d'emancipació de més del 30%, front al 18% dels que tenien només un contracte temporal; no obstant, a partir de 2017, aquest avantatge comparatiu desapareix, amb el descens generalitzat de la taxa d'emancipació per a tots els ocupats: actualment tant indefinits com temporals d'aquesta edat tenen una taxa d'emancipació igualment baixa, d'un 7-9%.

El mateix passa amb els més majors: entre els joves de 25 a 34 anys, tindre un contracte indefinit va arribar a suposar un passaport quasi segur a l'emancipació: un 76% dels que ho tenien estaven emancipats, al 2014, front al 58% dels joves amb contracte temporal. No obstant, aquest avantatge es va perdre ràpidament amb l'increment dels preus del lloguer: per a 2019, només un 66% de joves amb contracte indefinit estava emancipat, i la distància respecte als que tenien un contracte temporal s'havia reduït, ja que estos tenien una taxa del 51%. Tot i que la crisi de la COVID va tornar a obrir la bretxa entre temporals i indefinits, la recuperació posterior l'ha tornada a tancar: actualment, els joves amb contracte indefinit tenen la taxa d'emancipació més baixa de la sèrie, amb un 60%, i el seu avantatge sobre els que tenen un contracte temporal és de només 11 punts. D'igual forma que tindre feina no garantia l'emancipació, **tindre un contracte indefinit tampoc marca una gran diferència front als que tenen un contracte temporal, en termes d'emancipació.**

La major taxa d'emancipació la tenien, fins fa poc, els empresaris amb assalariats, que van arribar a tindre un 83% de probabilitat d'estar emancipats, a 2021. Ara mateix, la taxa marca un 63%, tot i que aquesta dada té un marge d'error molt elevat degut a l'escàs nombre d'empresaris a la mostra. Els autònoms solien tindre una taxa d'emancipació similar a la dels assalariats indefinits del sector privat, tot i que des de la COVID han vist com la seua taxa s'ha enfonsat fins el 47%, la més baixa de totes les categories analitzades.

Per altra banda, tenim als treballadors públics: els funcionaris són els que tenen una major taxa d'emancipació actualment: un 73% estan emancipats (van arribar a ser un 84% a 2014). I els treballadors públics interins tenen una taxa d'un 49%, similar als assalariats amb contracte temporal.

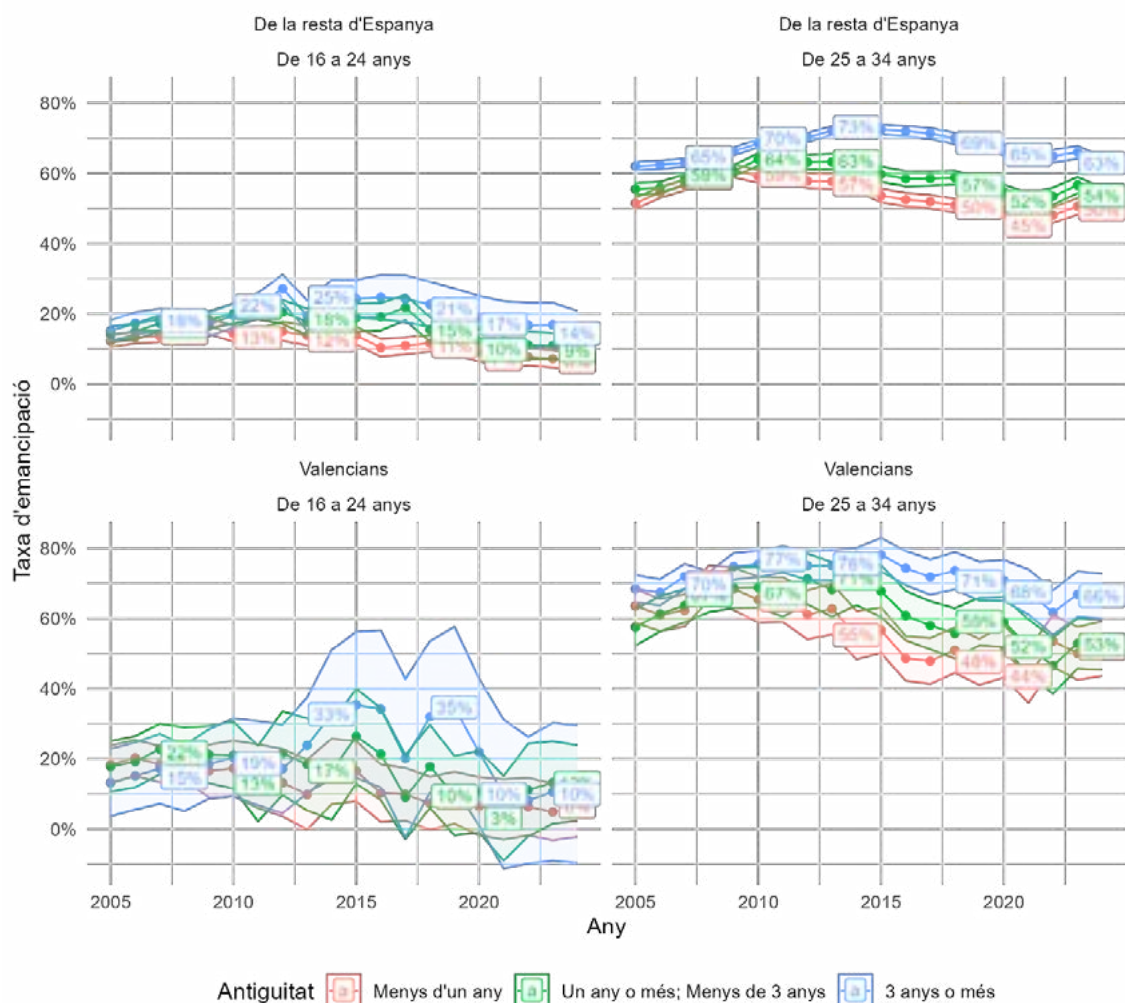
En síntesi, **tot i que els joves que han aconseguit assolir una posició laboral d'empresaris o funcionaris són els que tenen una major taxa d'emancipació, la seua taxa d'emancipació també s'ha erosionat els darrers anys.**

Emancipació per EDAT i Antiguitat

Finalment, un altre indicador que marca la diferència pel que fa a l'emancipació és l'antiguitat, tot i que el diagnòstic és similar al de la resta d'indicadors. Com podem veure al gràfic següent, entre la gent més jove, tindre una antiguitat superior a 3 anys a l'empresa va arribar a suposar una taxa d'emancipació del 35% (tot i que amb un marge d'error elevadíssim, que invalida qualsevol comparació), tot i que aquest avantatge – igual que el de ser indefinit, o tindre feina – s'ha anat perdent als darrers anys.

Entre els més majors, no obstant, el que veiem, és el contrari. Precisament en aquesta franja d'edat, que és on podem generalitzar més les dades pel menor marge d'error, el que veiem és que amb la crisi econòmica s'obre una bretxa en termes d'antiguitat, que arriba a marcar una diferència en la taxa d'emancipació de vint punts: mentre que els joves de 25 a 34 anys que portaven al menys 3 anys en l'empresa tenen, al 2014, una taxa d'emancipació del 76%, entre els que porten menys d'un any, la taxa és del 55%.

Taxa d'emancipació de la joventut valenciana, i de la resta d'Espanya Segons antiguitat en l'empresa

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Com veiem al gràfic, aquesta bretxa es manté, més o menys estable (fins i tot fent-se més profunda) en els cinc anys següents: a 2019, un 71% dels joves amb més antiguitat estaven emancipats, front a només un 48% dels que portaven poc de temps a la feina. Cal assenyalar que, tot i que la diferència augmenta en este període, la situació per als joves treballadors amb més antiguitat a les empreses empitjora, ja que perden cinc punts percentuals de taxa d'emancipació. Això ho podem explicar per l'increment del preu de l'habitatge, com veurem.

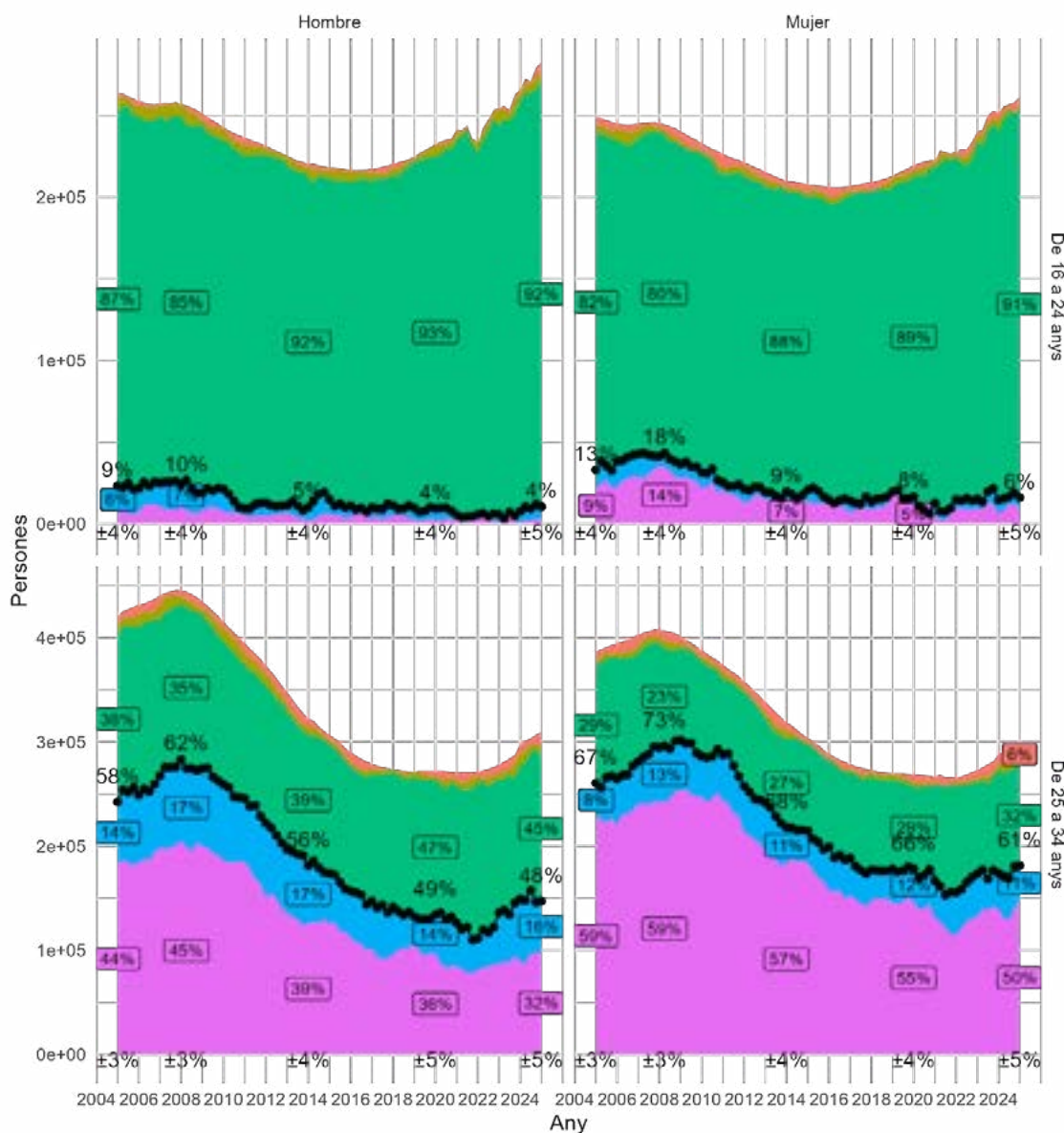
Ara bé, a partir de la COVID s'obri una tendència contrària, al tancament d'aquesta bretxa, fonamentalment, per l'increment de la taxa d'emancipació dels joves amb menys d'un any d'antiguitat a l'empresa, que passen de tindre una taxa d'un 44% al 2021 a un 52% al 2024. Pel contrari, els joves amb més antiguitat veuen com la seua taxa d'emancipació continua baixant, situant-se en un 66%.

Per altra banda, els joves amb un nivell d'antiguitat intermedi, d'1 a 3 anys, mantenen una taxa d'emancipació intermèdia (més propera a la dels que portaven al menys 3 anys, al 2014), i han vist com la seua situació s'assimilava a la de les persones que porten menys d'un any. La lectura que podem fer d'aquesta dada és doble: per una banda, podem afirmar que cal una antiguitat mínima de tres anys per marcar la diferència en termes d'emancipació. Per altra banda, segurament l'increment en la taxa d'emancipació dels que porten menys d'un any, que ha arribat quasi al nivell dels que porten d'1 a 3 anys s'haurà vist afectada per l'arribada, als darrers dos-tres anys, d'un contingent important de treballadors migrants, ja emancipats, i amb una antiguitat molt curta.

No obstant, si hi ha un aspecte que volem recalcar d'aquesta gràfica és el fet que ni tan sols tindre una antiguitat de més de tres anys a l'empresa es garantia d'emancipació, ja que, com hem vist, la taxa d'emancipació dels joves treballadors més establerts s'ha reduït del 76% al 66%. De nou, caldrà explicar aquest fenomen en termes d'habitatge.

Formes de convivència

Composició de la joventut valenciana segons forma de convivència
S'inclou la taxa d'emancipació. SEGONS SEXE I EDAT.

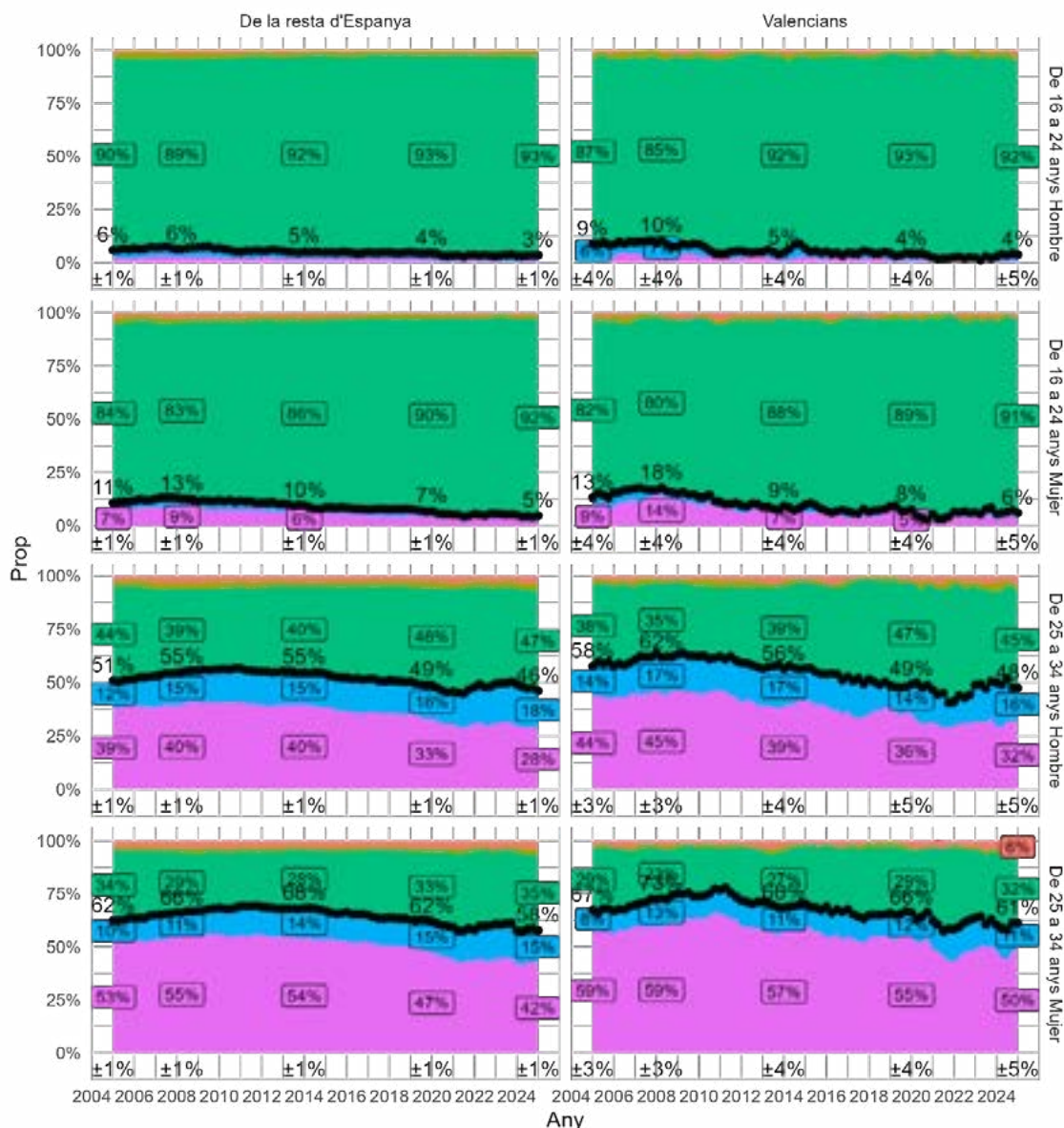

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

A aquesta gràfica, podem comparar la composició de la joventut valenciana per forma de convivència, més enllà de si estan o no emancipats. El panell també inclou una comparació amb la resta d'Espanya. Aquesta variable s'ha construït combinant la informació de relació de parentiu amb la persona de referència, i la presència o no de la parella o dels pares a la llar. En primer lloc, podem veure com d'entre els joves que no estan emancipats, la pràctica totalitat viuen amb els pares; no obstant, entre la joventut valenciana comencen a emergir alguns grups amb formes de convivència diferents: l'any 2024 es podia observar un 5%±5% de xics de 25 a 34 anys vivint amb altres familiars, i l'any 2025, podem veure com hi ha un 6%±5% de xiques vivint en llars de més d'un nucli (amb la parella i amb els pares o altres familiars d'un dels membres), una categoria que no havia superat el 4,5% en tota la sèrie.

A banda d'aquests dos grups, més bé anecdòtics, és interessant analitzar la composició dels emancipats, fonamentalment pel que fa a la distinció entre els que viuen en parella, o els que s'han emancipat sense formar un nou nucli (independentment de si comparteixen pis o viuen a soles). En aquest sentit, el que podem veure és que l'emancipació sense parella s'ha tornat relativament més important, tant dins del grup dels emancipats, com respecte al total de la joventut. Per al cas dels xics valencians d'entre 25 i 34 anys, podem veure com hem passat d'una situació, en 2005, on el 14% dels joves vivia en un pis compartit, a una taxa del 16% actualment. Donat que la taxa d'emancipació ha baixat d'un 58% a un 48%, els joves que s'emancipen sense parella han passat de ser un 24% del total d'emancipats a ser un 33%. Per a les xiques també hi ha hagut una evolució positiva: han passat de representar un 8% del total de xiques joves de 25 a 34 anys en 2005, a un 11% en 2025. Respecte al total d'emancipades, han passat de suposar un 11% a un 18% del total. Ara bé, cal assenyalar que la proporció de xiques emancipades sense parella és menor que la dels xics, ja que entre aquestes és molt més comú viure en parella: a l'any 2025, un 50% de les xiques joves de 25 a 34 anys viuen en parella (un 82% de les emancipades), front a només un 32% dels xics (només un 66% dels emancipats). La major prevalença dels xics en els pisos compartits s'explicaria, de nou, per que aquests tendeixen a emparellar-se amb xiques més joves.

Composició de la joventut valenciana segons forma de convivència S'inclou la taxa d'emancipació. SEGONS SEXE I EDAT.

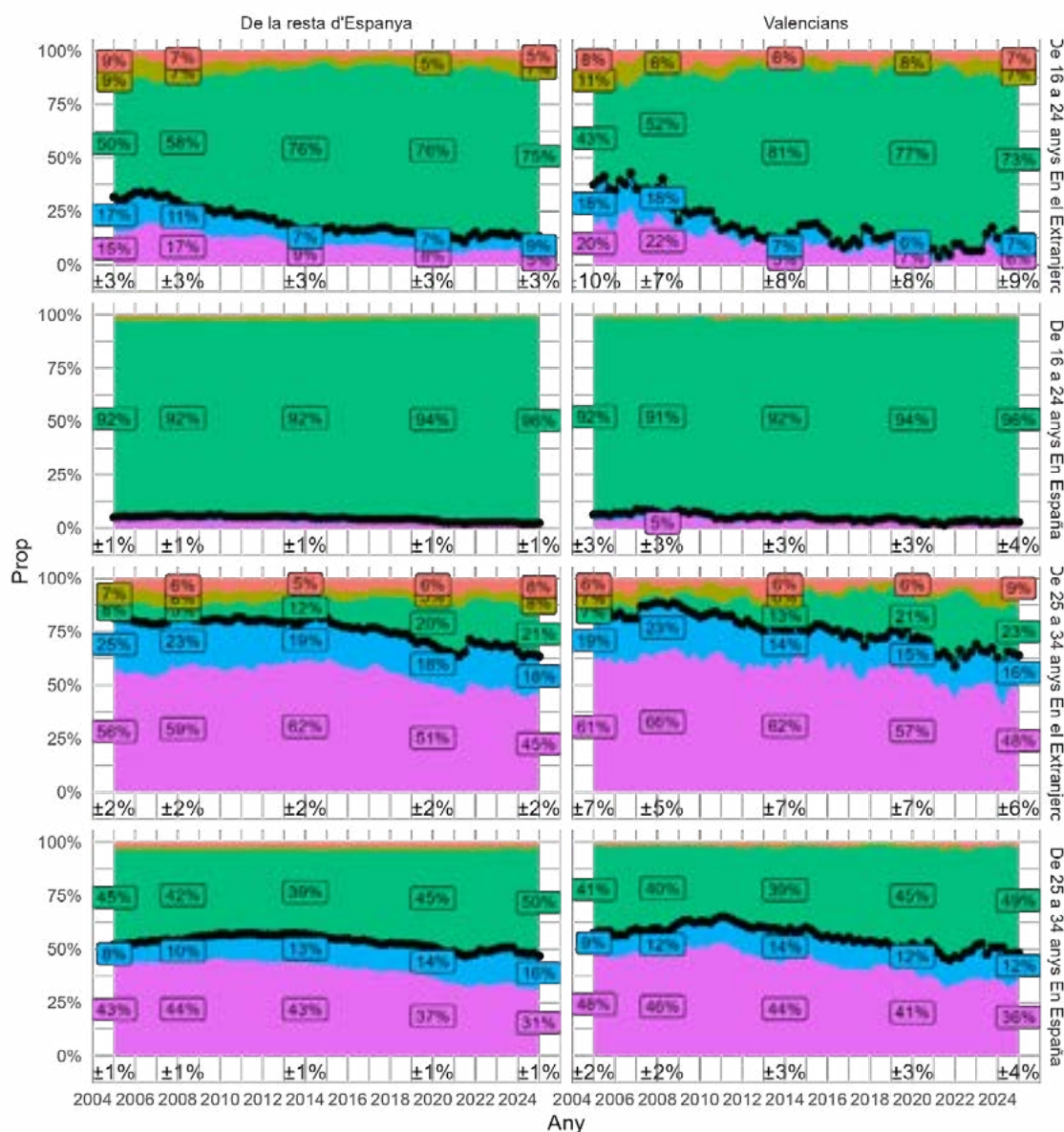

Pel que fa a la comparació amb la resta d'Espanya, crida l'atenció la menor prevalença actual de l'emancipació sense parella, sobre tot tenint en compte que les posicions de partida eren d'una prevalença major: si en 2008, un 17%±3% dels xics i un 13%±3% de les xiques a la Comunitat Valenciana vivia sense pares ni parella, per a la resta d'Espanya les taxes eren, respectivament, d'un 15% i un 11%. No obstant, actualment les taxes són molt més baixes entre els joves valencians (un 16%±5%, i un 11%±5%, respectivament) que entre els de la resta d'Espanya (respectivament, un 18% i un 15%).

Tot i que aquestes diferències són menudes, i de fet cauen dins del marge d'error, cal tindre en compte que la taxa d'emancipació de la joventut valenciana és lleugerament major a la mitjana espanyola (una vegada que considerem als joves de 30 a 34 anys), per la qual cosa la diferència encara esdevé major; per dir-ho d'altra forma: un 50%±5% de les xiques i un 32%±5% dels xics al territori valencià viuen amb la seua parella, front al 42% de les xiques i el 28% dels xics de la resta d'Espanya. Aquestes estimacions si que cauen, sens dubte, fora del marge d'error.

Formes de convivència i lloc de naixement

Composició de la joventut valenciana segons forma de convivència
S'inclou la taxa d'emancipació. SEGONS lloc de naixement i EDAT.

Font: Enquesta de Població Activa (INE)

Quan diferenciem per lloc de naixement, podem veure com les persones nascudes a l'estranger es diferencien de les nascudes a Espanya en les seues situacions de convivència en dos aspectes importants: el primer és la seua molt major presència a les formes familiars de diferents nuclis, i de famílies extenses: un 9% dels joves valencians de 25 a 34 anys viuen en parella juntament amb altres familiars d'un dels membres (també un 7% dels que tenen de 16 a 24 anys), i la proporció dels que viuen amb altres familiars es mou en una forquilla entre el 6 i el 8%, depenent de l'edat i la franja d'edat analitzada. Aquesta qüestió és comuna també a la resta d'Espanya, i normalment es troba vinculada a una major precarietat de mitjans, o a l'absència dels progenitors en el país, i la cerca de solucions residencials provisionals en la xarxa familiar extensa.

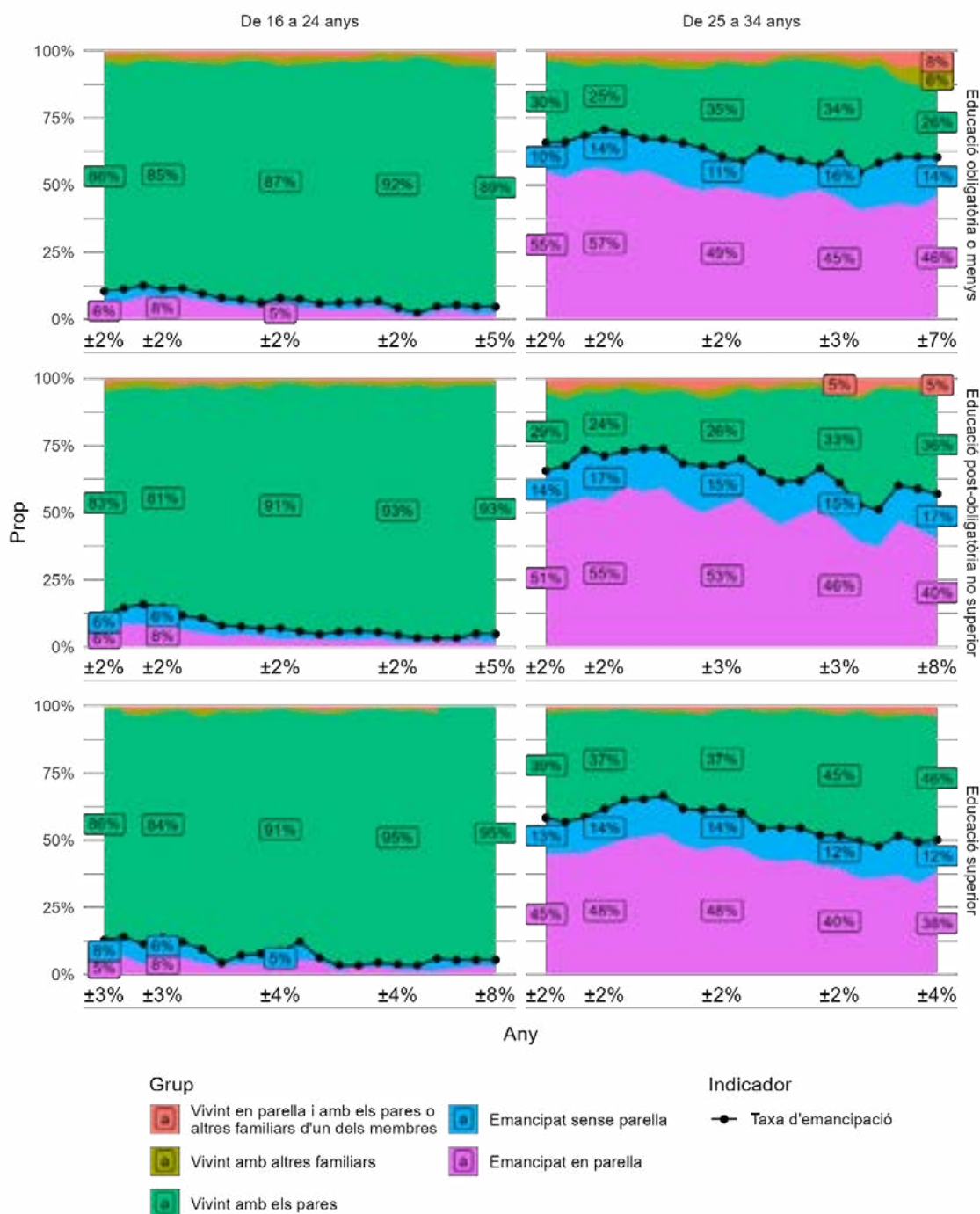
En segon lloc, pel que fa als pisos compartits i les persones que viuen soles, podem veure com la seua prevalença actualment és lleugerament major entre les persones nascudes a l'estranger (un 16%±6%, front a un 12%±4% per als nascuts a Espanya), però en termes relatius, en els dos grups suposen un 25% del total d'emancipats. La tendència en la resta d'Espanya és, de nou, a una major prevalença dels pisos compartits, i una menor proporció de joves vivint en parella, tant entre els espanyols com entre els estrangers (encara que entre els primers, la diferència és acusada). Ara bé, això no sempre ha sigut així: l'any 2008, un 23% dels joves de 25 a 34 anys nascuts a l'estranger vivien sense pares ni parella (un 25% dels emancipats), mentre que entre els espanyols, aquesta proporció era del 12% (un 20% dels emancipats). És a dir, que emancipar-se sense parella s'ha normalitzat relativament entre la joventut valenciana nascuda a Espanya

Formes de convivència i nivell d'estudis

Composició de la joventut valenciana segons forma de convivència

S'inclou la taxa d'emancipació. SEGONS NIVELL D'ESTUDIS I EDAT.

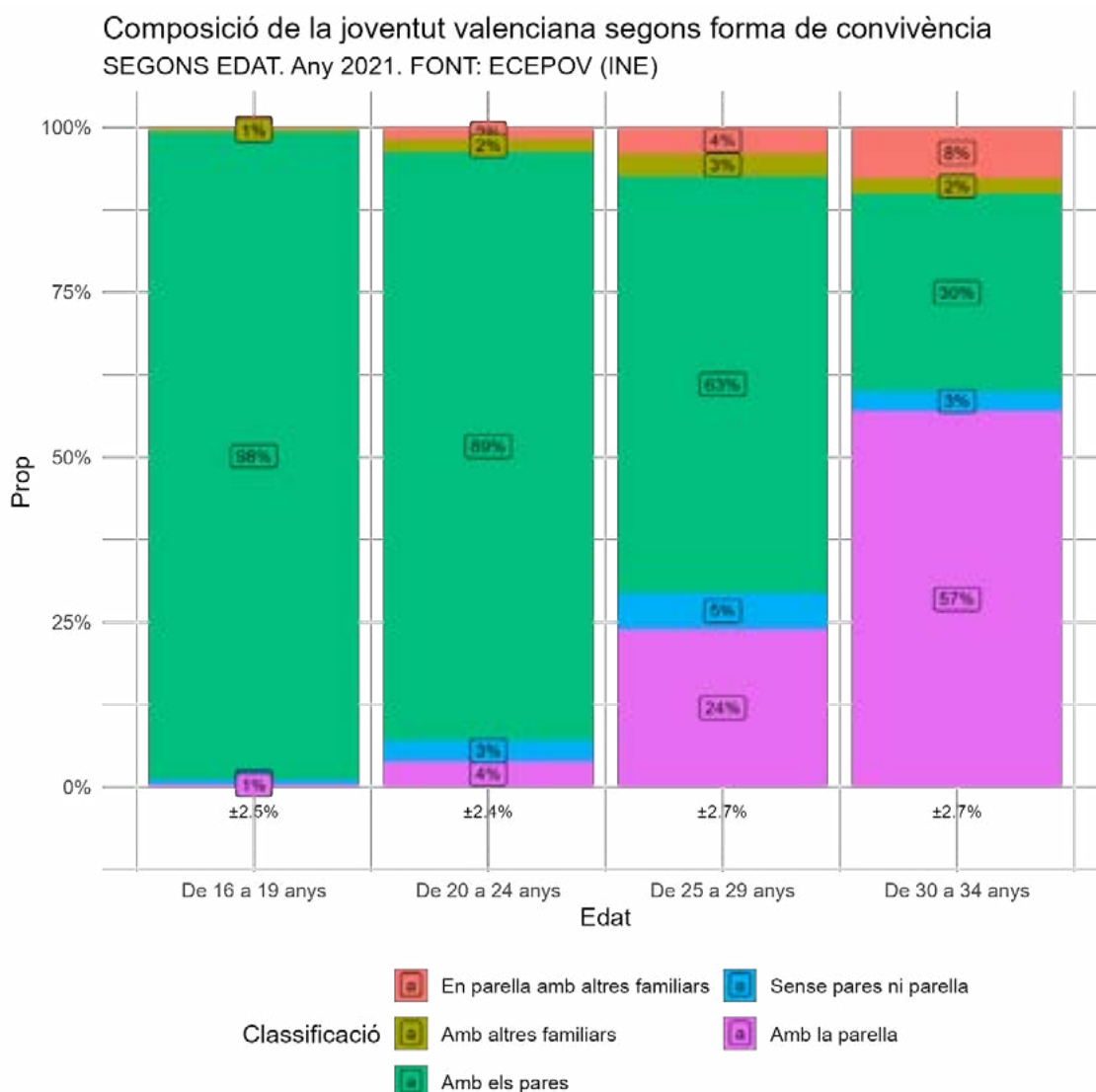

Podríem pensar que el nivell d'estudis genera una major proporció de gent vivint sense pares ni parella, és a dir, un mode de vida més independent i allunyat del model clàssic de la família nuclear. No obstant, no hi ha una diferència clara per nivell d'estudis (al voltant d'un quart dels emancipats viuen sense parella, a tots els nivells d'estudis). La única diferència visible és una major proporció, entre la gent d'estudis baixos, de persones vivint en parella i amb els pares o altres familiars d'un dels membres, i persones vivint amb altres familiars. No obstant, aquesta diferència segurament siga realment un efecte del lloc de naixement (més estrangers entre la població d'estudis baixos)

EMANCIPACIÓ SEGONS L'ECEPOV

Emancipació i formes familiars

Al llarg de l'informe, hem fet referència a l'estat d'emancipació quan hem utilitzat dades de l'ECEPOV, però sense arribar a definir com mesuràvem l'emancipació en aquesta font. La lògica d'això era evitar desviar l'atenció de l'anàlisi de l'emancipació amb l'EPA, que acabem de completar, i que constitueix la millor font per estudiar el fenomen, per la seua periodicitat, i per introduir l'idea de la "persona responsable" de la llar. Ara bé, cal endinsar-nos mínimament en la mesura de l'emancipació en l'ECEPOV, al menys en un grau suficient com per a comprovar la correspondència entre les dades de l'ECEPOV i la de l'EPA, i saber si les comparacions que hem fet anteriorment (per exemple, sobre la implicació a les tasques de la llar segons situació de convivència) són fiables.

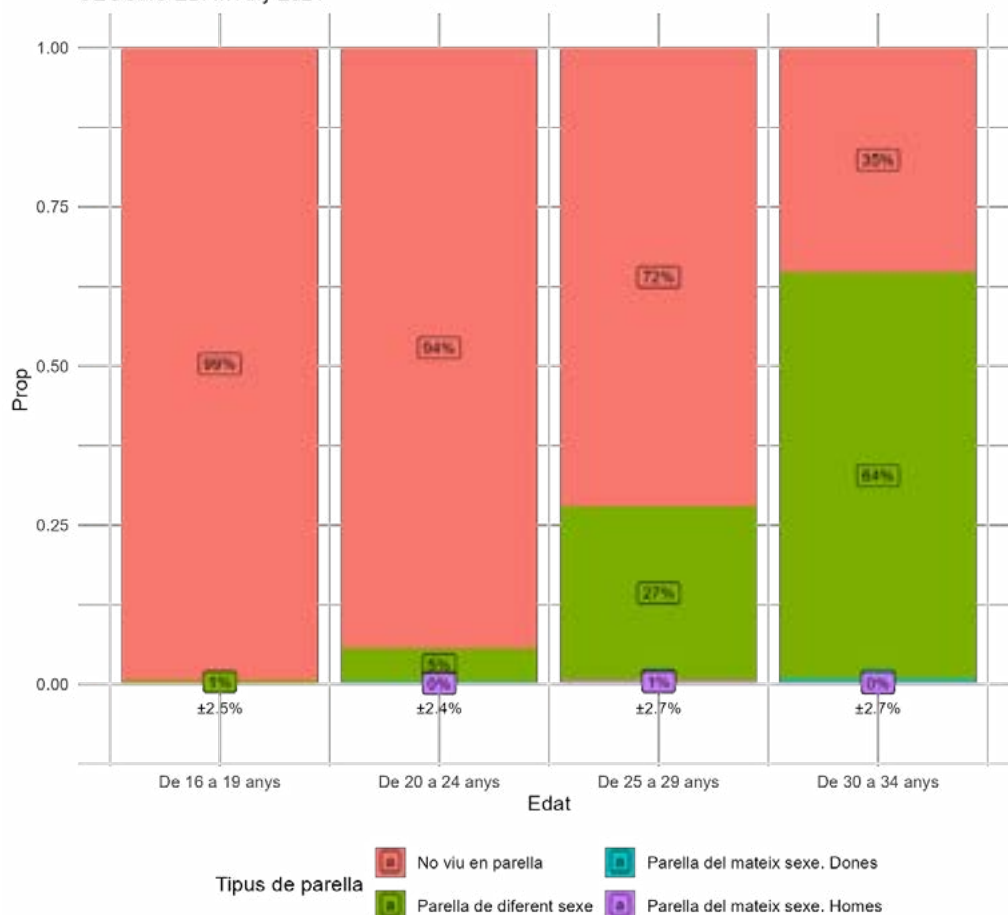
En aquest sentit, la gràfica anterior ens mostra la distribució de la joventut, per edats, en funció de la seua forma de convivència. Podem comprovar com els nivells d'emancipació que ens proporciona l'ECEPOV són prou similars als de la EPA:

Comparació de les taxes d'emancipació segons diferents fonts		
	Taxa d'Emancipació (EPA 1T2021)	No viu amb els pares ni altres familiars (ECEPOV)
16 a 19 anys	1%	1%
20 a 24 anys	8.5%	9%
25 a 29 anys	36%	33%
30 a 34 anys	71%	68%

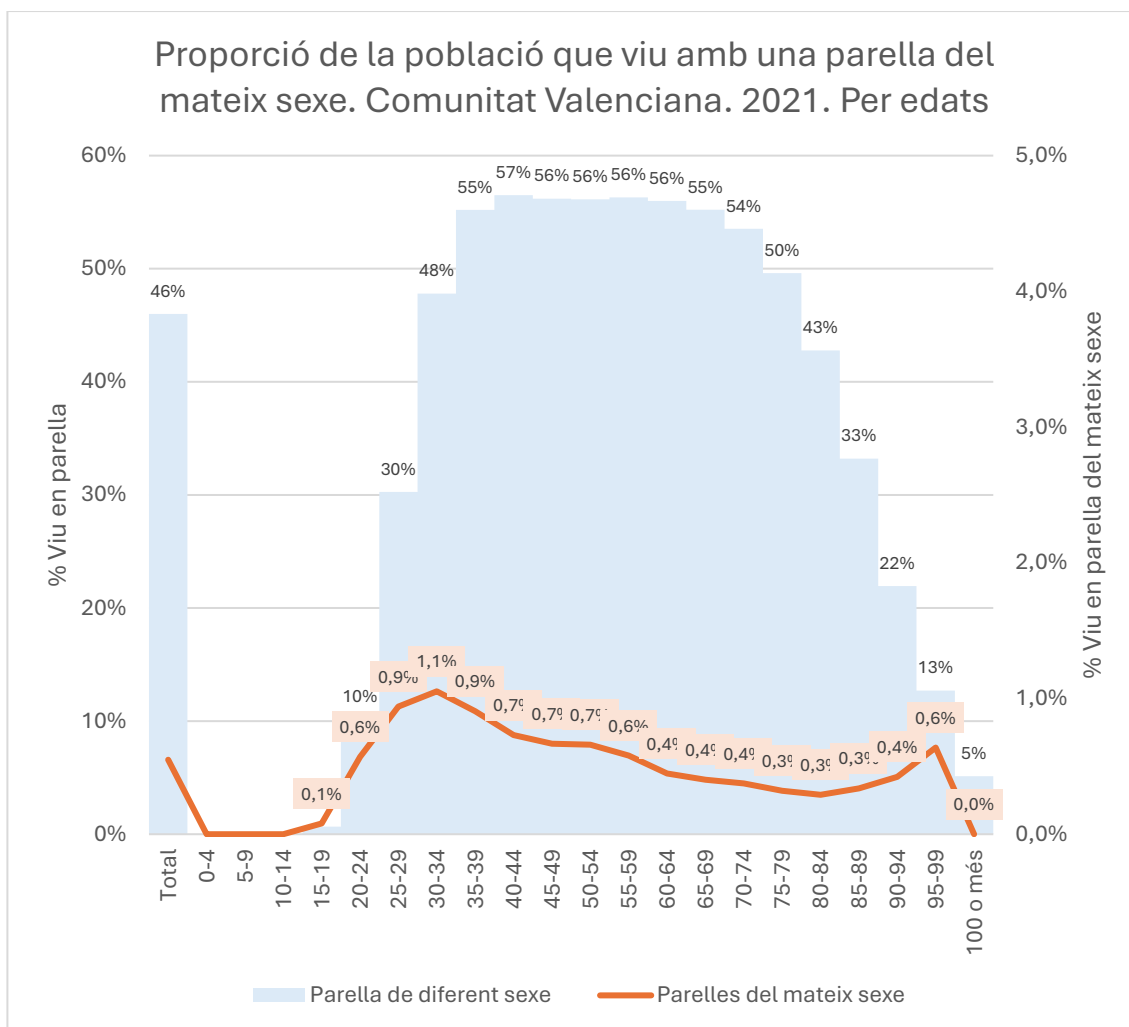
Cal tindre en compte que amb l'ECEPOV només hem pogut identificar relacions de parentiu (si alguna persona a la llar és son pare, sa mare, altre familiar, o la parella), però no hi ha una variable de "responsable de la llar" com si que la hi ha a l'EPA. Per tant, dins de la nostra categoria de persones vivint "En parella amb altres familiars" (la que més diferència dibuixa respecte a l'EPA) podem tindre a persones que són ja responsables de la llar, i tenen a un pare o mare a càrrec, i que no es diferencien d'aquelles persones on la parella jove s'ha anat a viure a casa dels pares.

En qualsevol cas, el que sí que dibuixa una diferència molt gran és la categoria de persones vivint "Sense pares ni parella", que a l'EPA superava el 12% per als joves de 25 als 34 anys, i en aquest cas no arriba al 5%. Podem pensar en la diferent metodologia de l'ECEPOV, basada en l'empadronament, que no es bona per captar aquestes situacions residencials (a soles, compartint pis) sovint considerades com a transitòries, i que no produeixen un canvi d'empadronament. El que sí que podem comprovar, amb l'ECEPOV, és la presència de parelles del mateix sexe, que, com podem veure a la gràfica següent, és escassa: només un 0.4% dels joves de 20 a 24 anys, un 0.6% dels joves de 25 a 29 anys, i un 0.8% de persones de 30 a 34 anys viuen amb una parella del mateix sexe, segons l'ECEPOV.

Composició de la joventut valenciana segons forma de convivència en parella
SEGONS EDAT. Any 2021

FONT: ECEPOV (INE)

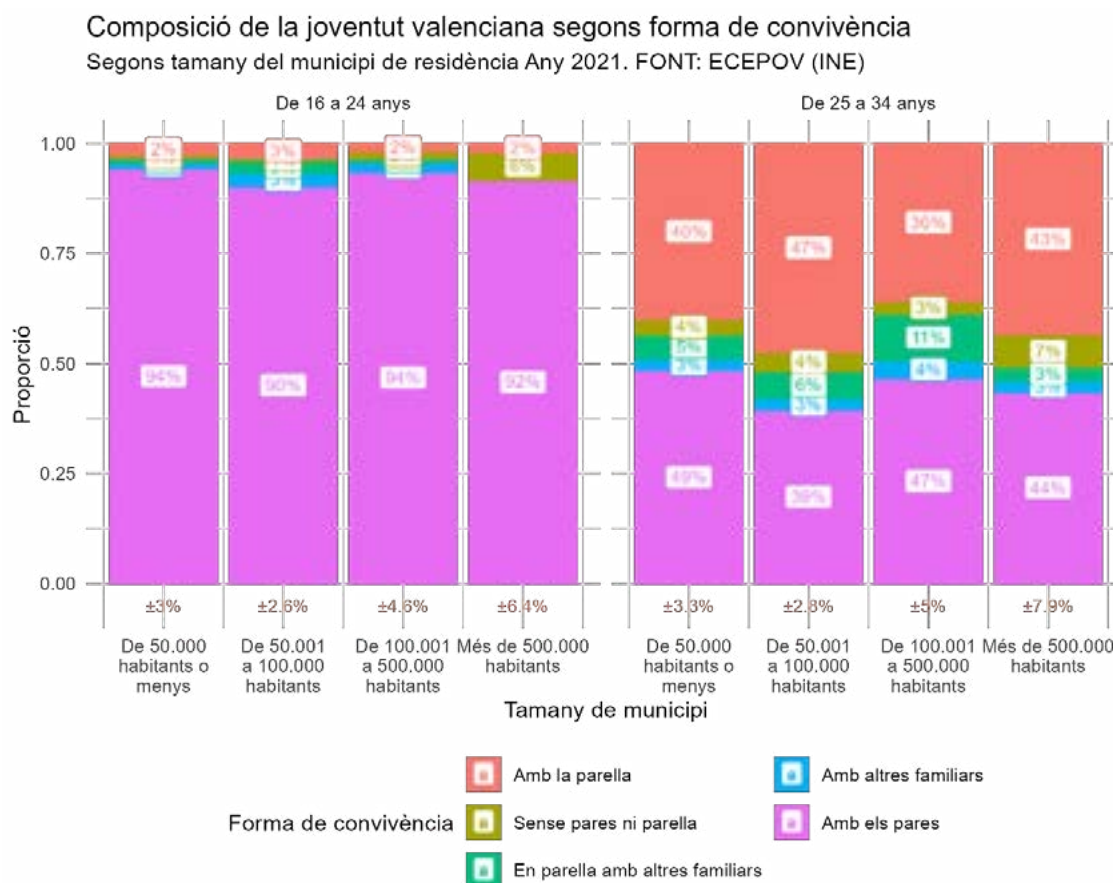

A les dades del Cens, podem veure com, entre la joventut valenciana de 30 a 34 anys, un 1.1% de la població viu en parella amb una persona del seu mateix sexe; si tenim en compte que només un 48% de la gent viu en parella, podem afirmar que 2 de cada 100 parelles són del mateix sexe.

Aquesta proporció encara es fa més gran si considerem el grup d'edat anterior, ja que, si bé només un 30% dels joves valencians de 25 a 29 anys viuen en parella, un 0.9% ho fa amb una parella del mateix sexe, és a dir, 3 de cada 100 parelles. No obstant, podem pensar que la població homosexual o bisexual pot tindre unes pautes d'emancipació diferents als de la població heterosexual, ja que per al grup d'edat més jove les taxes encara són més exagerades: si només un 10% dels joves de 20 a 24 anys viuen en parella, 6 de cada 100 ho fa amb una parella del mateix sexe. Entre els joves de 15 a 19 anys, només un 1% viu en parella, i d'aquest 1%, 12 de cada 100 són parelles del mateix sexe.

EMANCIPACIÓ SEGONS TERRITORI

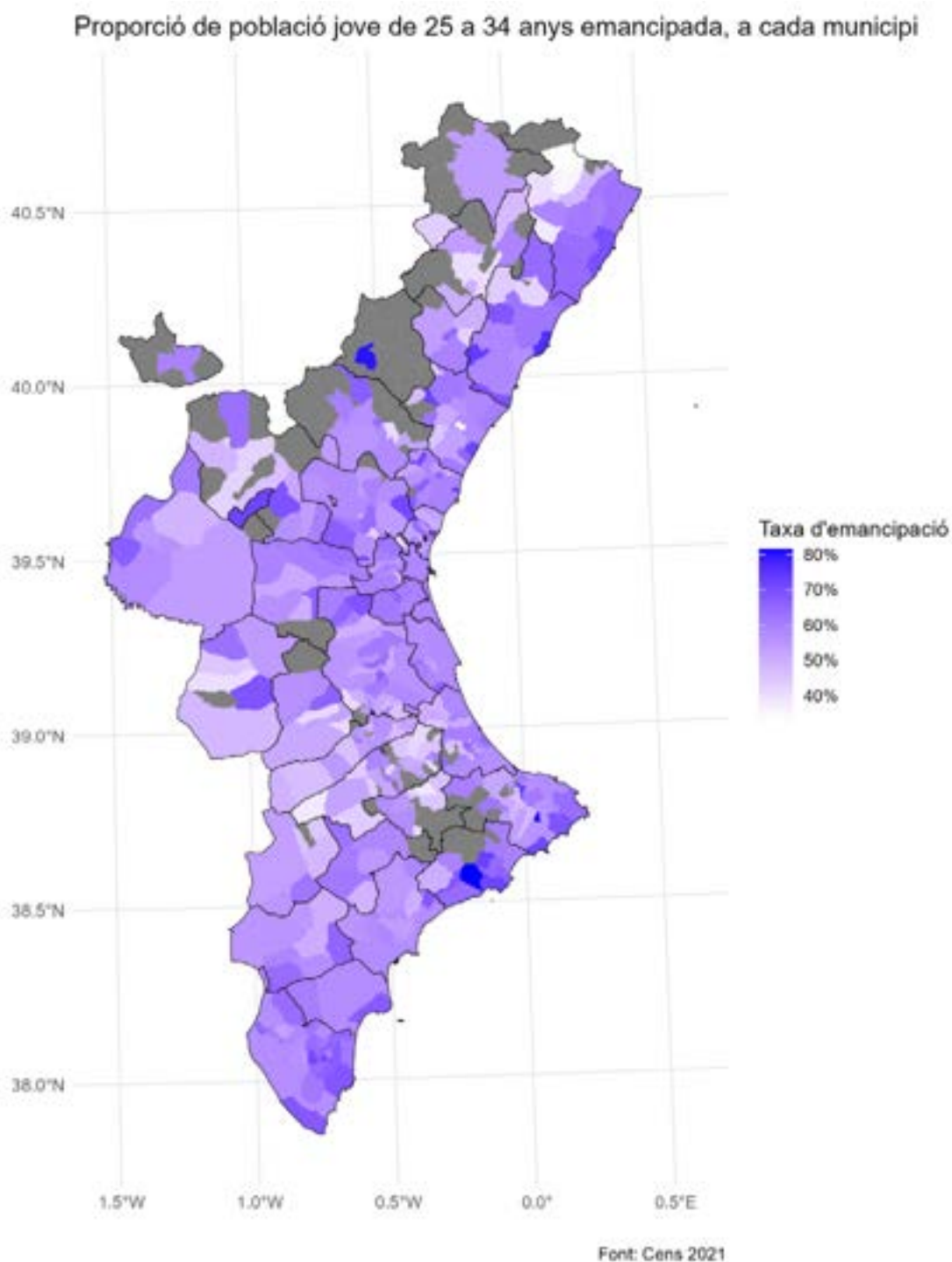
Un últim aspecte que podem considerar és com canvia l'emancipació en funció del territori. Igual que hem fet anteriorment, en primer lloc comprovarem com varia el fenomen segons la mida del municipi de residència, fent servir dades de l'ECEPOV

Podem veure com l'àmbit on trobem una major proporció de joves vivint amb els pares són els municipis de 100.000 a 500.000 habitants, seguits pels de 50.000 habitants o menys; No obstant, no hi ha un gradient clar, ja que als municipis on hi ha una menor proporció de joves vivint amb els pares són els municipis mitjans (de 50.000 a 100.000 habitants, tot i que a la ciutat de València hi ha una proporció similar de persones emancipades, si comptem conjuntament les que viuen en parella, i sense pares ni parella.

Entre la gent més jove no hi ha una pauta clara en els nivells d'emancipació, ja que totes les diferències es troben dins del marge d'error.

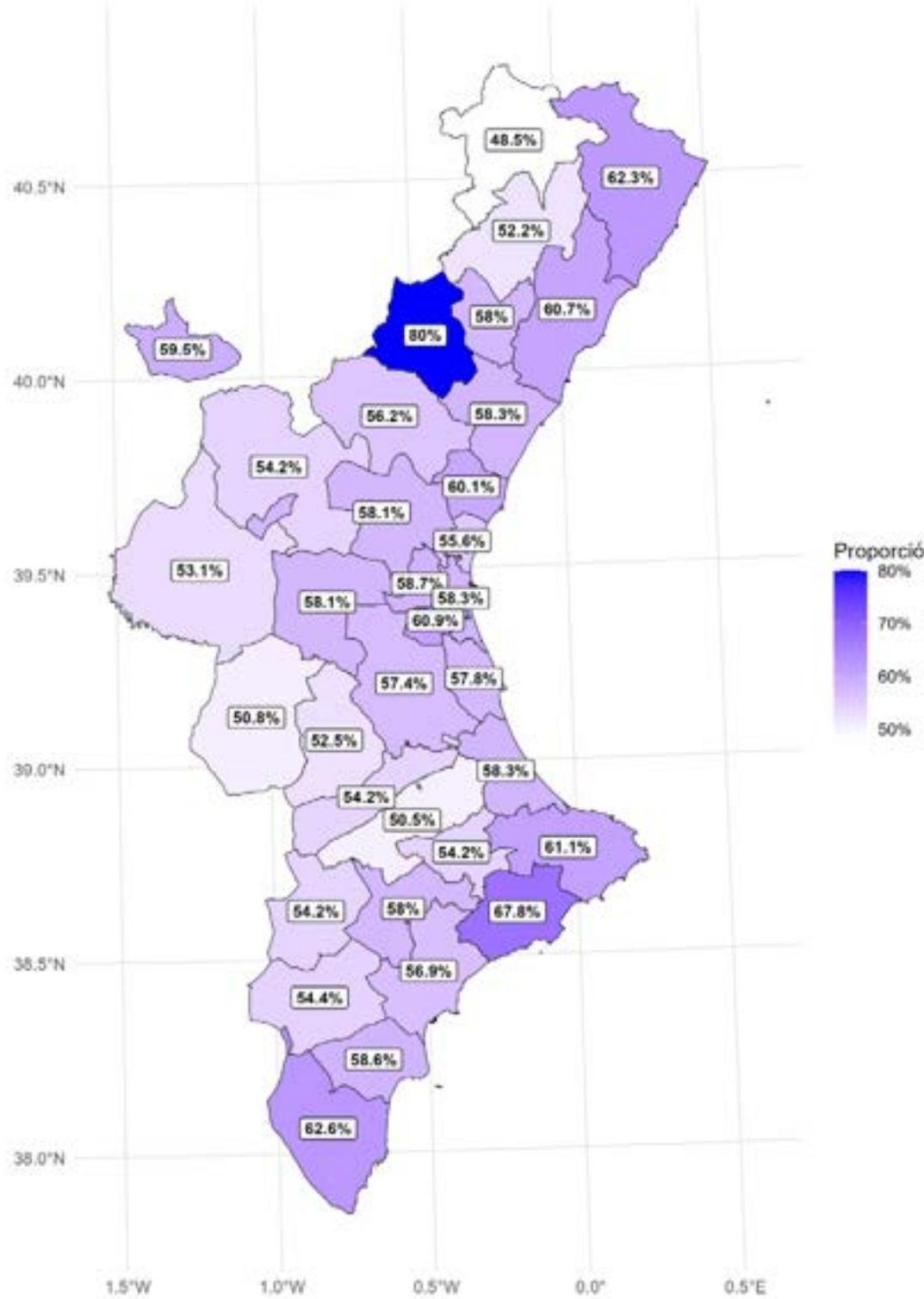
A continuació, analitzarem dades detallades per municipi procedents del Cens. Cal tindre en compte, de nou, que es tracta de dades registrals, i per tant el que estem mesurant en aquest cas és si les persones joves (només de 25 a 34 anys, per evitar efectes de composició que poden alterar les estimacions) estan o no empadronades al mateix habitatge que els seus pares.

Al mapa, trobem alguns casos excepcionals de municipis amb més d'un 75% dels joves vivint pel seu compte; es tracta, o bé de municipis menuts (com Senija, Montanejos o Emperador, amb poc més d'una cinquantena de persones joves de 25 a 34 anys), o bé municipis amb una proporció de persones joves estrangeres molt elevada, com Finestrat o Orpesa.

De nou, una anàlisi per comarques pot resultar més esclareidor que el detall municipal. AL mapa següent, llevat del cas de l'Alt Millars (que, recordem, només s'ha construït amb les dades de Montanejos, podem veure una menor taxa d'emancipació a les comarques d'interior, que concorda, per altra banda, amb la major proporció de joves vivint amb els pares a municipis menors de 50.000 habitants. Per altra banda, observem en general una major taxa d'emancipació a la costa, especialment en comarques com les Marines, el Baix Segura, o el Baix Maestrat. Cal reflexionar sobre que aquestes comarques coincideixen, precisament, amb les que presentaven un major percentatge de població jove estrangera, precisament un segment de la població jove que presenta taxes d'emancipació elevades

Proporció de població jove (25-34) a cada comarca que està emancipada

Font: Cens 2021

05

CAPÍTOL CINQUÈ

CONDICIONS DE VIDA

INGRESSOS I HABITATGE
DE LA POBLACIÓ JOVE

ASPECTES CLAU:

- L'any 2024, els ingressos personals mitjans de la població jove valenciana es trobaven al voltant dels 3.429 euros anuals per als joves de 16 a 24 anys, i en els 14.163 per als joves de 25 a 34 anys.
 - » Això suposa un fort increment des dels valors de 2016, respectivament 1.937 i 7.905 euros anuals. Els ingressos de la gent jove quasi s'han duplicat
 - » En termes de medianes, els ingressos s'han més que duplicat: de 6.363 a 14.753 per als més majors, i de 23 a 700 euros per als més joves
 - » Els ingressos de la població jove valenciana continuen sent menors que els de la joventut de la resta d'Espanya
 - » Els ingressos anuals de la població jove de 25 a 34 anys són, actualment, 1.300 euros inferiors als de la població adulta
- Si les persones joves valencianes de 16 a 24 anys visqueren a soles i hagueren de viure del seu salari, la seua taxa de pobresa seria del 87%. Per a les persones joves de 25 a 34 anys, la taxa seria del 36%
- Les xiques joves (25 a 34) tenen uns ingressos anuals mitjans 3.400 euros inferiors als dels xics joves
- Els joves (25 a 34) nascuts fora d'Espanya tenen uns ingressos anuals mitjans 4.400 euros inferiors als dels nascuts a Espanya
- Els joves (25 a 34) amb estudis superiors tenen uns ingressos anuals mitjans 8.500 euros superiors als dels que no tenen estudis superiors
- La proporció de joves valencians emancipats que viu de lloguer ha passat de ser un 30% del total de joves emancipats a ser un 46%. La proporció de propietaris ha passat de ser un 60% a un 44% entre 2014 i 2024.
- També ha augmentat d'un 8% a un 18% la proporció de joves que viuen de lloguer amb els seus pares
- De mitjana, els joves emancipats que vivien de lloguer a 2024 pagaven uns 514 euros de lloguer al mes. Les que vivien amb una hipoteca pagaven 446 euros de mitjana de lletra hipotecària.
- De mitjana, el preu mitjà que demana el mercat per un pis de lloguer d'uns 80 metres quadrats a la Comunitat Valenciana es va situar en uns 992 euros mensuals. A la ciutat de València, el preu era de 1240 euros, i a Castelló, de 696. El preu del lloguer a la Comunitat Valenciana s'ha multiplicat per 2,37 en els darrers 10 anys
- Per poder accedir a un pis de lloguer a 2024, una persona jove mitjana deuria dedicar el 75% del seu salari a pagar el lloguer. Aquest esforç s'ha incrementat als darrers quatre anys, degut a que l'increment del preu del lloguer ha sigut molt superior a l'increment dels ingressos mitjans de les persones joves.
- L'increment del preu del lloguer no està produïnt, de moment, una major sobrecàrrega de despeses de l'habitatge entre les llars joves, sinó fonamentalment el retard de la formació de noves llars fins poder-se emancipar amb seguretat

Per a aquesta secció, anem a fer ús de dades de l'Enquesta de Condicions de Vida, que ens proporciona dades sobre ingressos, així com sobre despeses d'habitatge, de la població, a més de donar-nos també informació sobre la composició de les unitats de convivència de les persones joves.

INGRESSOS

El primer que cal considerar per estudiar els processos d'emancipació i accés a l'habitatge de la joventut valenciana són els ingressos amb què compten els joves valencians per a emprendre este procés. Els gràfics següents mostren l'evolució dels ingressos MEDIANES i MITJANS dels joves valencians i de la resta d'Espanya, comparats amb altres grups.

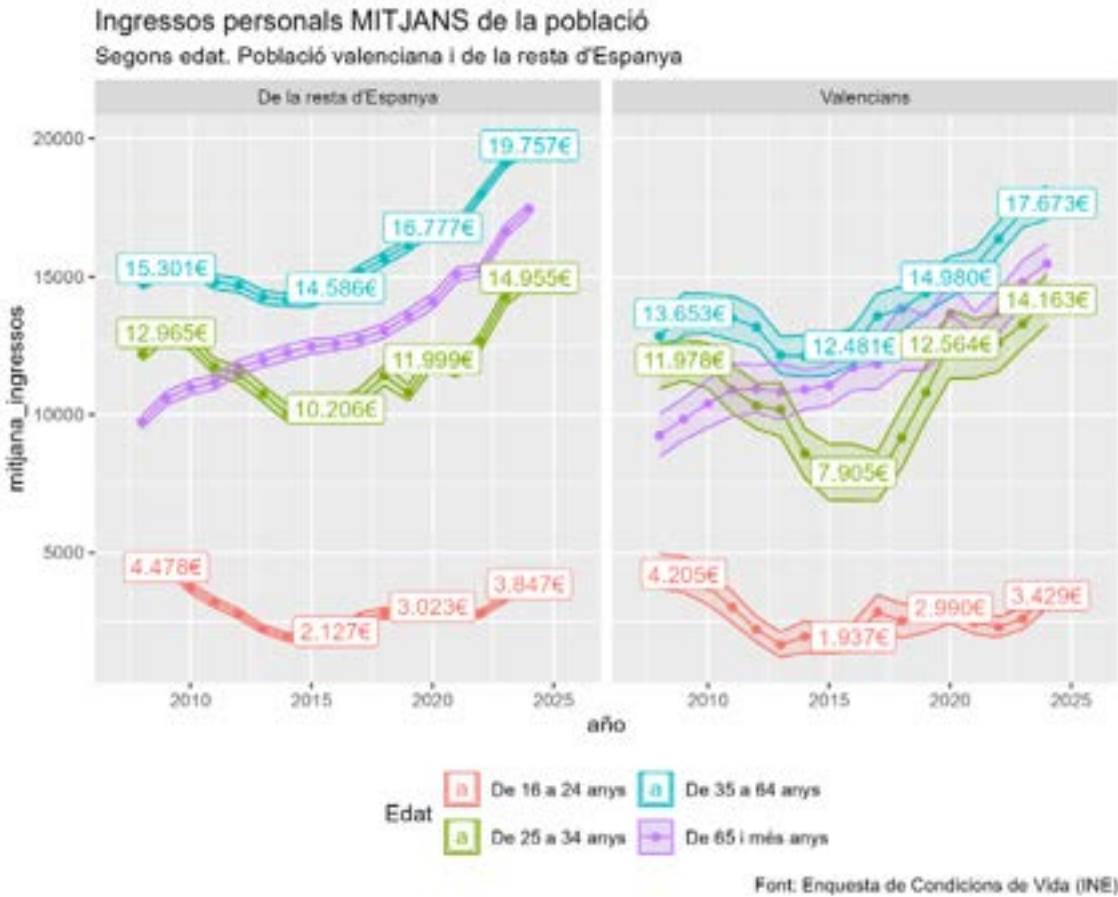
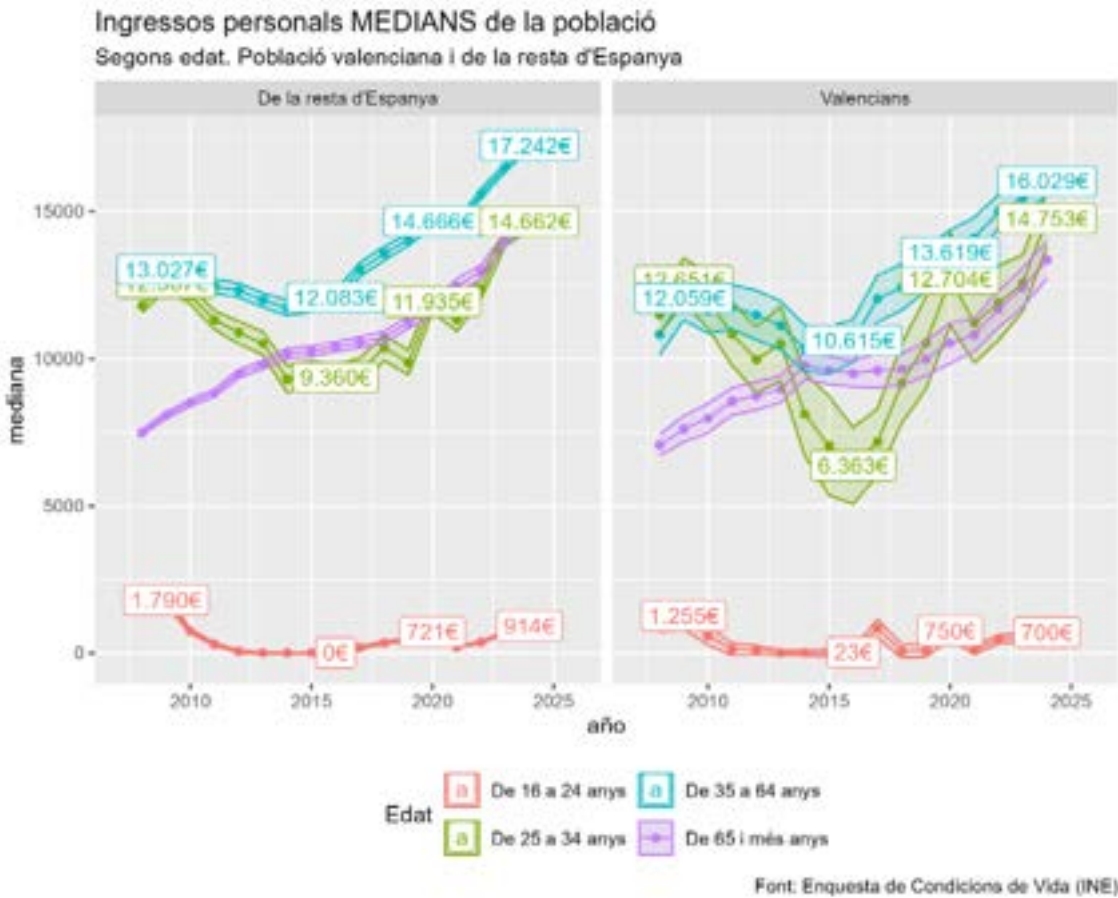
La renda personal inclou aquells components de la renda que rep individualment la persona entrevistada, i que es registren al qüestionari individual de la persona de l'ECV. Inclou els següents components:

1. Prestacions per desocupació (netes) l'any anterior al d'enquesta Prestacions per jubilació (netes) l'any anterior al d'enquesta
2. Prestacions per supervivència (netes) l'any anterior al d'enquesta
3. Prestacions per malaltia (netes) l'any anterior al d'enquesta
4. Prestacions per invalidesa (netes) l'any anterior al d'enquesta Ajuda per a estudis l'any anterior al d'enquesta
5. Rendes netes percebudes d'esquemes privats de pensions (diferents dels inclosos en SEE-PROS) l'any anterior al d'enquesta
6. Renda neta monetària o quasi monetària de l'assalariat l'any anterior al d'enquesta
7. Renda neta no monetària de l'assalariat l'any anterior al d'enquesta (cotxe d'empresa)
8. Beneficis o pèrdues monetaris nets de treballadors per compte propi (inclosos drets de propietat intel·lectual) l'any anterior al d'enquesta

Cal assenyalar també una qüestió metodològica important de l'ECV: les rendes declarades l'any de l'enquesta són les corresponents a l'any anterior: així, la renda mitjana de 2024 és la mitjana de les rendes guanyades en 2023.

Per altra banda, cal advertir al lector que durant aquesta secció combinarem dos tipus d'indicadors de resum dels ingressos: la mitjana, i la mediana. Les distribucions d'ingressos, com veurem, estan fortament esbiaixades a la dreta (hi ha unes poques persones que guanyen molts diners, i molta gent que no guanya res, o guanya molt poc). Si utilitzem la mitjana, aquestes poques persones que guanyen molt “unflen” el valor de resum, ja que treballa sobre l'assumpció que tots els ingressos es reparteixen entre la població (cosa que no passa). En aquest sentit, funciona millor la mediana, ja que ens indica quin és el valor que divideix a la mostra en dos meitats, una que guanya este valor o menys, i una altra que guanya més. D'aquesta forma, la mediana ens proporciona una millor mesura del que guanya una persona jove “típica”. No obstant, la mitjana és útil per tindre un millor indicador d'ingressos per a poblacions (com els joves de 16 a 24 anys) on hi ha una proporció molt elevada de la gent que no té ingressos, ja que la mediana molt sovint ens proporciona un valor de 0, o molt reduït, que no ens permet fer-nos una idea del que guanya un jove “típic”.

Ingressos medians i mitjans

El primer que cal assenyalar és l'escassíssima renda personal anual que reben les persones joves menors de 25 anys: la seua renda mediana anual es situa, actualment, en els 700 euros a l'any en el cas valencià. Podem veure com l'any 2009 els menors de 25 tampoc obtenien una renda mediana molt elevada, i fins i tot durant els anys de la crisi (2011 a 2015) la renda mediana d'aquest grup d'edat va ser 0. Això es deu, fonamentalment, al fet de trobar-se fora del mercat laboral, tot i que més endavant explorarem més en detall quina proporció de joves obté rendes. Si observem les rendes mitjanes, de fet, aquestes són molt més elevades per a aquest grup, degut fonamentalment a que, els que si que treballen, obtenen rendes prou superiors, i en el càlcul de l'indicador no tenen tant de pes les persones que no treballen.

Una vegada aclarit això, el primer que cal assenyalar és el fortíssim impacte que la crisi econòmica va tindre sobre els ingressos de la joventut valenciana: Passem d'una mediana de 12.651 euros anuals d'ingressos personals de les persones joves l'any 2009 (rendes corresponents a l'any 2008) a aproximadament la meitat, 6.363 euros anuals, de mediana, l'any 2016 (rendes corresponents a l'any 2015). A la resta d'Espanya, es va produir una caiguda de rendes considerable, de 12.567 euros de mediana a només 9.360 euros anuals, però la caiguda va ser molt més moderada que entre els joves valencians.

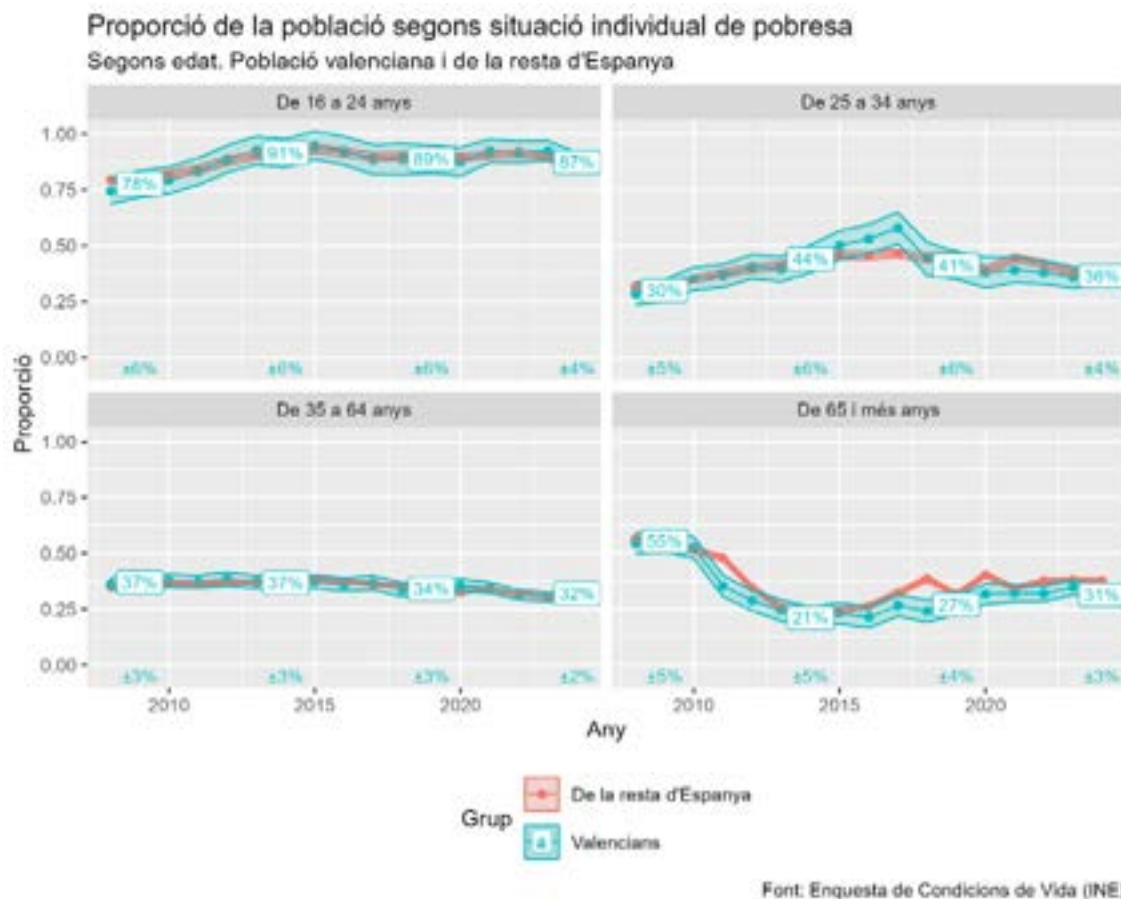
Amb la recuperació econòmica, la joventut valenciana va recuperar-se més ràpidament que la de la resta d'Espanya, arribant a uns ingressos personals medians de 12.704 euros l'any 2020 (rendes corresponents a l'any 2019). No obstant, la pandèmia va impactar en la joventut, i durant els següents dos anys, van tindre unes rendes inferiors. La renda mediana del jovent es va recuperar per a 2023, i l'any 2024, l'últim disponible (amb rendes del 2023, podem veure com la renda mediana dels joves valencians es situa en 14.753 euros anuals, uns 1300 euros per baix de la renda personal mediana dels adults).

En la comparació entre joves i adults, podem extraure diferents conclusions: la primera és que, durant la crisi, es va obrir una bretxa molt gran entre les rendes personals de joves i adults, arribant als 4.300 euros anuals, tot i que partien de nivells virtualment idèntics. Aquesta bretxa sembla que es va quasi recuperar amb la recuperació econòmica, degut al fort creixement de les rendes de la joventut, i al fet que els adults valencians es troben amb unes rendes que ronden els 1.000-1.200 euros menys a l'any que els de la resta de l'Estat. L'any 2020, la bretxa entre joves i adults valencians es va situar en només 900 euros a l'any. No obstant, la pandèmia no va impactar la població adulta valenciana en termes de renda, però si la jove, i l'any 2021, la bretxa es va tornar a obrir. Cal assenyalar l'important recuperació produïda el darrer any: l'any 2023 (rendes de l'any 2022), la renda mediana dels joves valencians estava a un nivell d'uns 12.500 euros anuals, i en només un any, ha pujat dos-mil euros fins el seu nivell actual. A la resta d'Espanya la imatge és similar: les rendes actuals medianes del jovent es situen també en uns 14.600 euros anuals; però en aquest cas, hi ha una diferència molt major amb les rendes dels adults, que es situen en els 17.242 euros anuals.

Risc de pobresa dels ingressos personals

Aquest indicador mesura la proporció de persones que es trobarien en risc de pobresa (és a dir, tindrien uns ingressos inferiors al 60% de la mediana d'ingressos per unitat de consum del territori de referència) que tindrien les persones joves si es trobaren en la situació que:

1. Només visqueren dels seus ingressos personals
2. Visqueren a soles, a una llar unipersonal

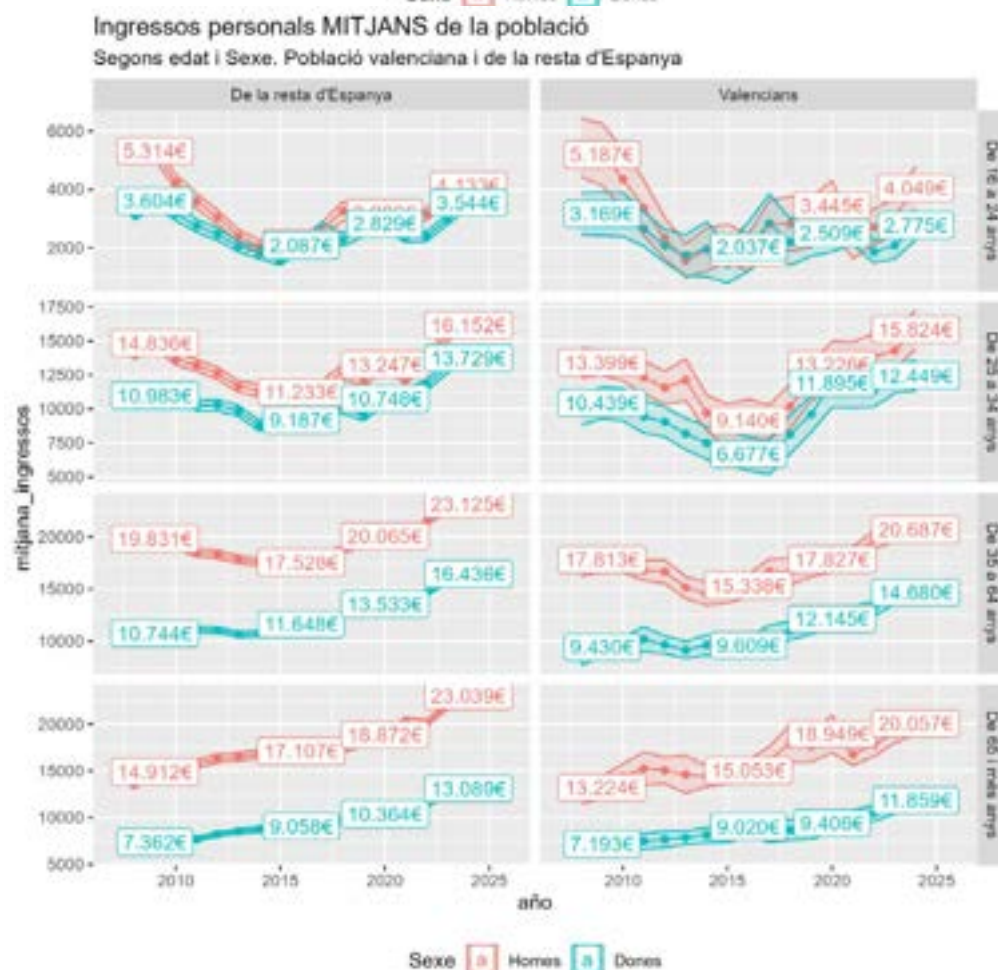
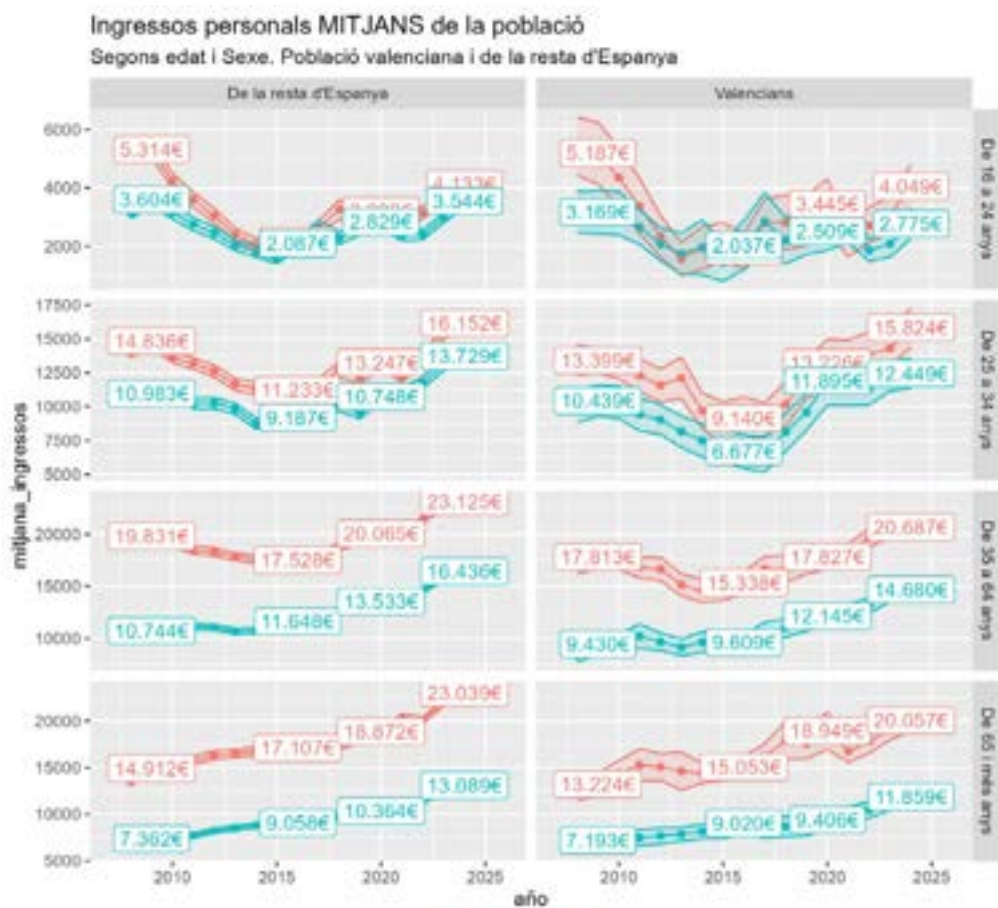

Podem veure com, per als menors de 25 anys, emancipar-se amb els propis ingressos suposaria automàticament convertir-se en una llar pobre en un 87% dels casos, i també per a un 36% dels de 25 a 34 anys.

Si observem l'evolució de l'indicador, podem veure com el risc es va disparar per als joves valencians, arribant a suposar una taxa de vora el 60% l'any 2017 (rendes de 2016). Des d'aleshores, la taxa ha baixat; es va tornar a situar al 41% per a l'any 2020, i actualment ha baixat fins al 36% que hem comentat. També ho ha fet per al conjunt de joves de la resta d'Espanya

Cal assenyalar que aquesta reducció en el risc personal de pobresa és deguda fonamentalment a la millora dels ingressos que hem comentat adés, així com a la menor distància entre els ingressos dels joves i els de la resta de la població: recordem com l'any 2016, els ingressos mitjans dels joves valencians de 25 a 34 anys eren de 7.905 euros anuals, un 63% dels corresponents als adults, que eren de 12.481 euros anuals; no obstant, a 2024, els ingressos d'este grup de joves havien pujat fins els 14.163 euros anuals, i havien retallat distància respecte a la mitjana dels adults, que es situava en 17.673 euros anuals: els ingressos dels joves eren ja un 80% dels corresponents als adults. Això es reflecteix, necessàriament, a l'indicador de pobresa, com hem vist.

Ingressos medians i mitjans segons sexe

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

És interessant aturar-nos un moment en la bretxa de gènere dels ingressos entre la gent jove. Actualment, els xics joves valencians de 25 a 34 anys guanyen, de mediana, 15.554 euros anuals, i les xiques guanyen uns 2.100 euros menys: 13.432 euros anuals. Entre els menors de 25 anys aquesta bretxa és molt més reduïda, i fins i tot en alguns moments els ingressos medians de les xiques han sigut majors que els dels xics (no així els mitjans, que actualment són 1200 euros superiors per als xics, 4049, que per a les xiques, 2775 en el grup d'edat més jove). En termes històrics, a més, podem assenyalar com aquesta bretxa per als més joves s'ha tancat, ja que a 2008, la distància entre les mitjanes de xics i xiques era de 2000 euros (5187 front a 3169 euros anuals), i la distància entre les medianes era de 1400 euros (2406 front a 988 euros anuals).

Per altra banda, la bretxa de gènere en els ingressos entre la joventut de 25 a 34 anys també s'ha reduït, tot i que de forma relativament menys intensa: l'any 2008, la bretxa d'ingressos era de 2.600 euros anuals a les medianes (13.682€ front a 11.076€ anuals). Aquesta bretxa es va mantindre durant la crisi: a 2016, la diferència era d'uns 2.800 euros (tot i que sí que podem veure una certa reducció en la bretxa en les mitjanes, que va passar de 3.000 a 2.500 euros anuals). Ara bé, mb la recuperació econòmica posterior, sí que podem veure clarament com es produeix un tancament molt fort de la bretxa de gènere, que arriba a situar-se en només 1200 euros anuals a les medianes (13.283€ front a 12.069€ a 2020). Actualment, no obstant, la bretxa s'ha tornat a obrir, des de la COVID, arribant ja als 2100 euros anuals. (En termes de mitjanes, la diferència és de 3.400 euros anuals, més, fins i tot, que abans de la crisi).

Ingressos medians i mitjans segons lloc de naixement

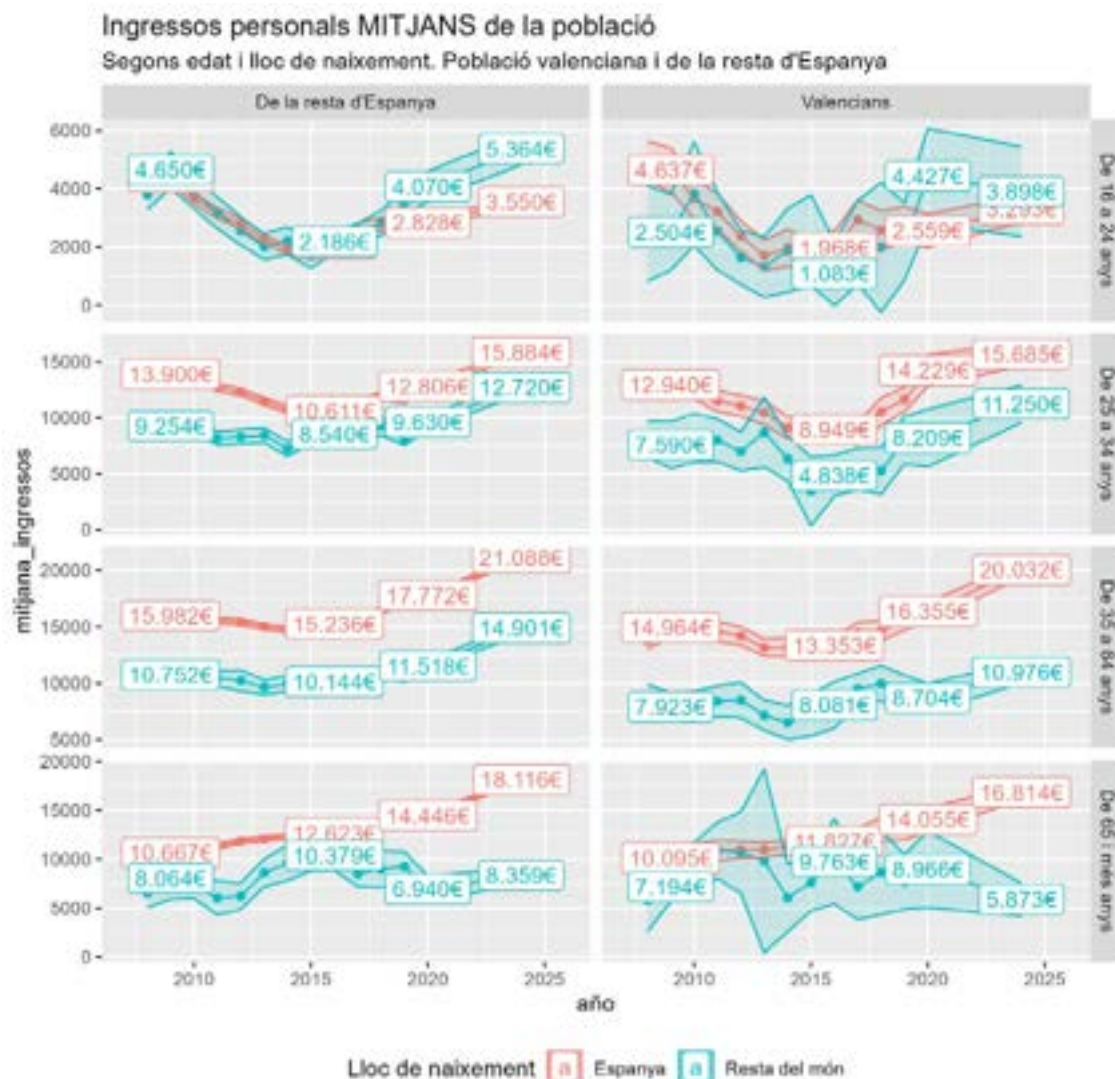
Una segona variable rellevant que genera diferències d'ingressos és el lloc de naixement.

A les següents gràfiques, podem veure l'evolució dels salaris medians i mitjans de la població valenciana per edats i lloc de naixement.

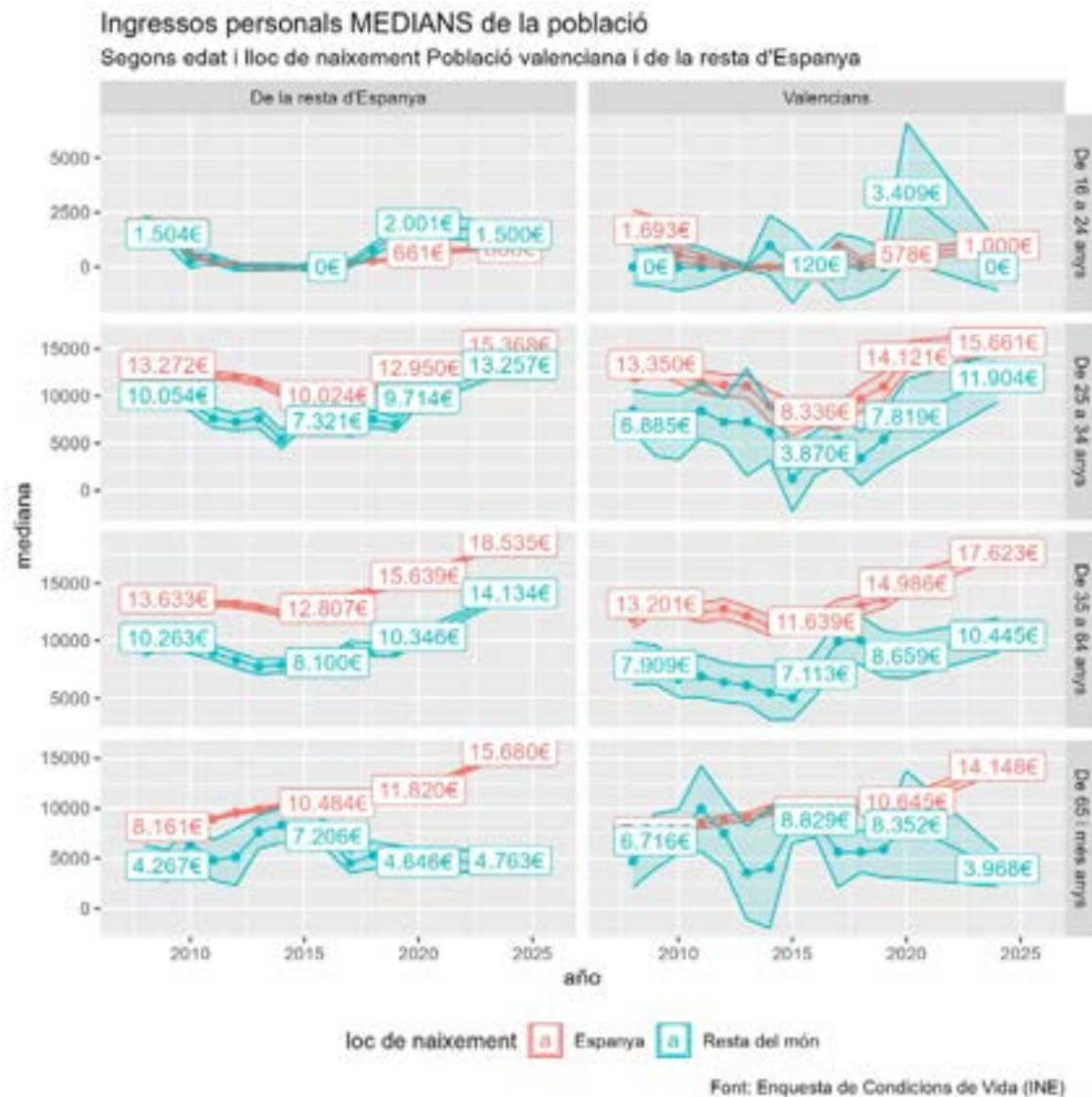
Pel que fa als joves de 16 a 24 anys, el marge d'error dels estrangers és massa ample com per a fer una bona estimació, tot i que sembla que les mitjanes podrien trobar-se per damunt de la mitjana d'ingressos dels joves espanyols, probablement degut a que a eixa edat hi ha molts més joves estrangers treballant que espanyols, que allarguen més la seua trajectòria laboral.

Si centrem l'anàlisi en el següent grup d'edat, podem veure com la bretxa d'origen es situa en uns 4.400 euros anuals de mitjana (3.700 de mediana). Aquesta bretxa és prou més estreta que abans de la crisi, moment en el qual els joves estrangers de 25 a 34 anys guanyaven uns 7590 euros anuals de mitjana, i els joves nascuts a Espanya guanyaven uns 5350 euros més: 12940 euros anuals. Com veiem, la bretxa actualment és uns 1000 euros menor que abans de la crisi. On sí que es nota la diferència és a la bretxa d'ingressos medians: aquesta s'ha reduït a la meitat, ja que a 2008, els joves de 25 a 34 anys nascuts a l'estranger cobraven de mediana uns 6.885 euros, una bretxa de 6.465 euros front als 13.350 euros anuals que cobraven els joves nascuts a Espanya.

Cal assenyalar una qüestió molt important: la bretxa per lloc de naixement és molt major entre la població adulta que entre el jovent: els adults nascuts a Espanya cobren 20.000 euros anuals, front als 11.000 nascuts fora. No sabem si, en el futur, la penalització per naixement desapareixerà entre les generacions que ja s'han criat a Espanya, però de moment els joves nascuts a l'estranger tenen una bretxa menor amb els seus coetanis que la generació dels seus pares

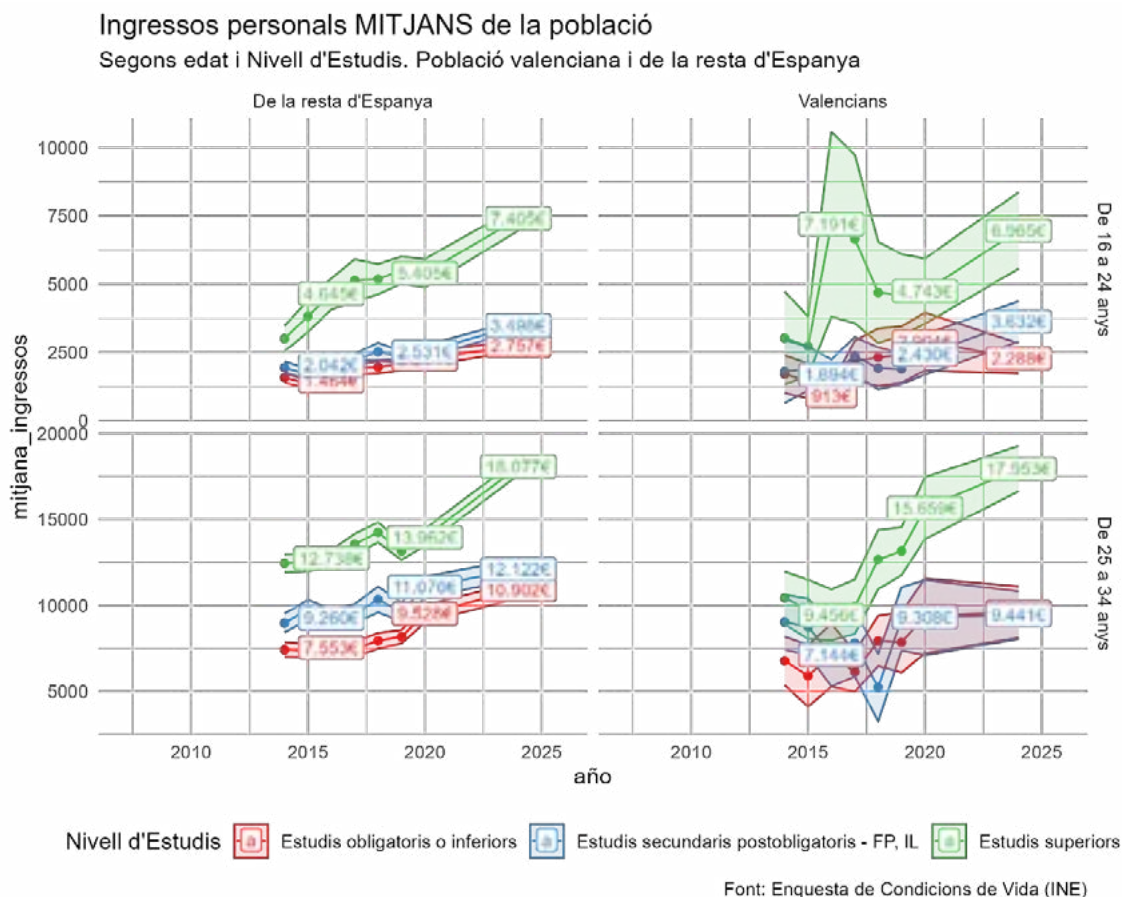
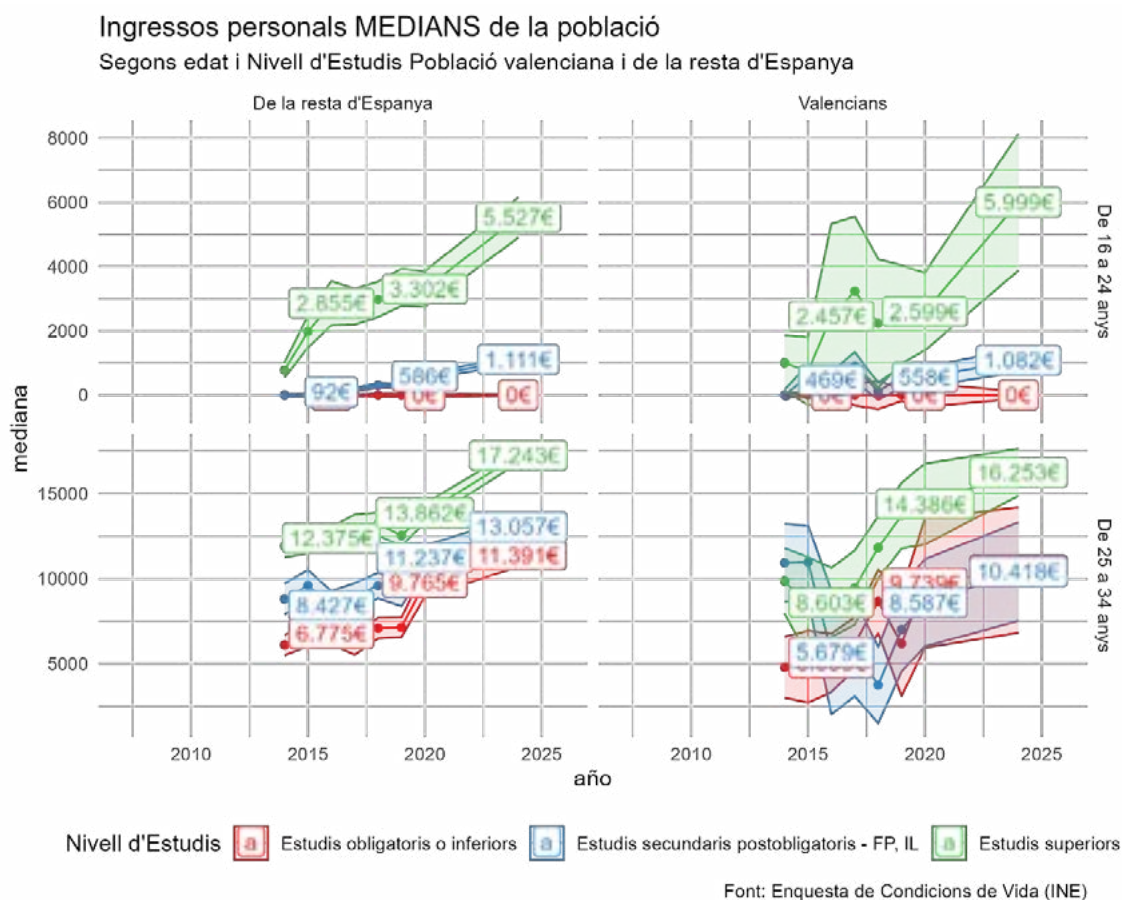
Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

Ingressos medians i mitjans segons nivell d'estudis.

Altra variable clau que afecta als ingressos de les persones joves és el nivell d'estudis. Als dos gràfics següents, podem veure l'evolució dels salaris medians i mitjans de la població valenciana per edats i nivell d'estudis.

Ingressos medians i mitjans segons nivell d'estudis

Als gràfics anterior, podem comprovar , podem comprovar que aquesta és tal vegada la variable que incorpora majors diferències entre joves. Els joves amb estudis superiors guanyen, de mediana, 6.000 euros a l'any quan tenen de 16 a 24 anys, i 16.253 quan tenen de 25 a 34 anys. Pel contrari, les persones amb estudis post obligatoris tenen una mediana d'ingressos de 1.080 euros, i les persones amb estudis obligatoris, de 0 euros, per al grup d'edat de 16 a 24 anys. Ara bé, entre aquests ens trobem, amb total seguretat, a molts joves que encara no han terminat els seus estudis, i per tant ni tenen ingressos ni un títol educatiu superior. En qualsevol cas, les dades per als joves de 25 a 34 anys sí que està lliure d'aquest efecte de composició, i en ella podem veure una bretxa per nivell d'estudis molt elevada: els joves sense estudis superiors guanyen de mediana 10.400 euros, uns 5800 menys que els seus col·leagues amb estudis superiors. Per a la resta d'Espanya aquesta bretxa és similar, tot i que amb un nivell d'ingressos més elevat, i a més allà si que es veu la diferència entre els que tenen estudis obligatoris i post obligatoris, que ací queda emmascarada pels marges d'error.

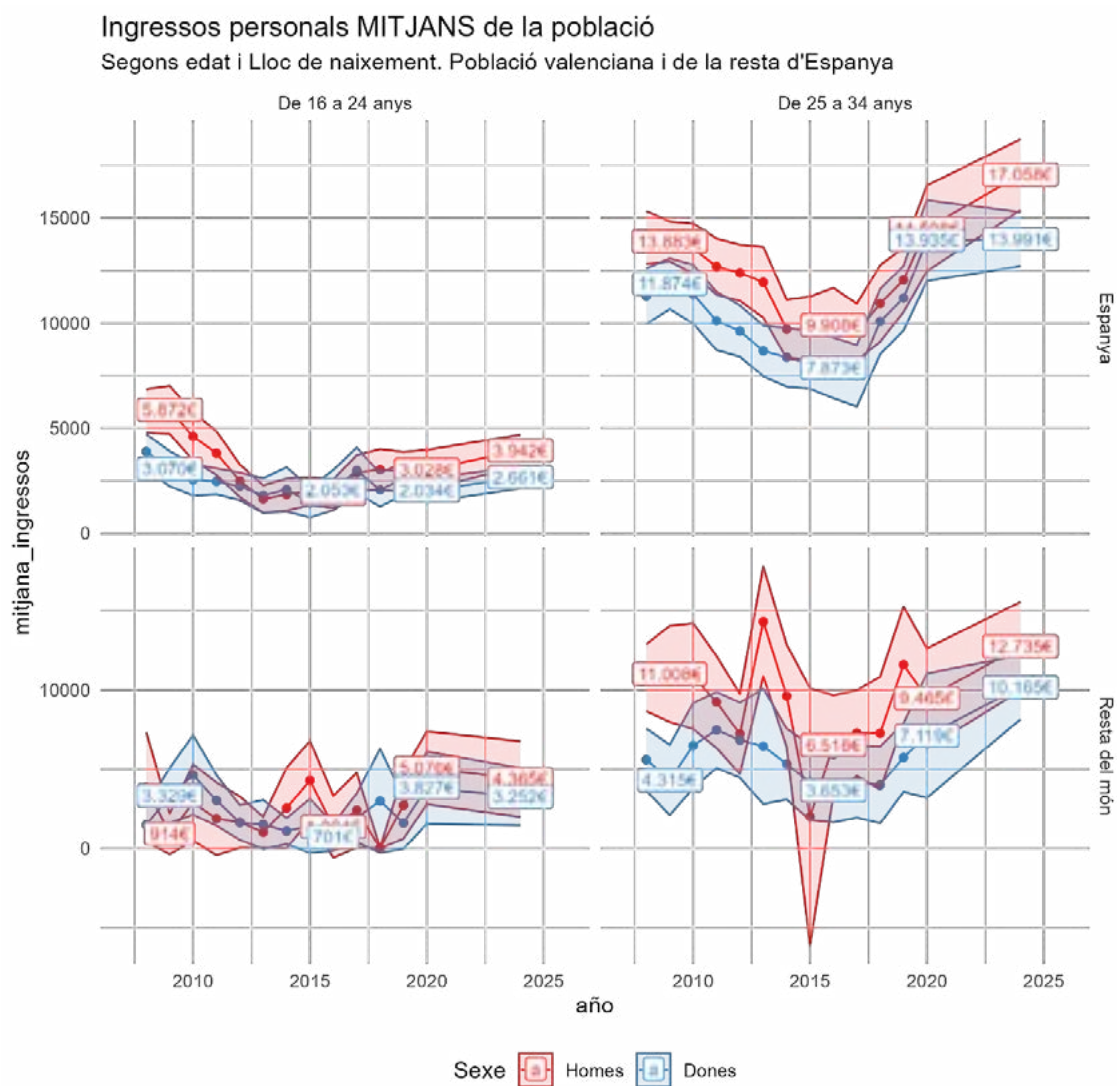
Pel que fa a les diferències en els ingressos mitjans, ací la diferència és encara és marcada (degut a la importància que deuen tindre les persones amb uns ingressos molt elevats, majoritàriament amb estudis superiors). Mentre que la mitjana d'ingressos dels joves de 25 a 34 anys amb estudis superiors és de 18.000 euros, la dels joves sense aquests títols superiors és de 9.400 euros. És a dir, una amplíssima diferència de quasi el doble d'ingressos.

A més, cal assenyalar una qüestió clau, i és l'evolució temporal que han experimentat aquests ingressos: mentre que els ingressos dels joves amb estudis superiors s'han quasi duplicat, per al cas del territori valencià, entre 2016 (quan guanyaven uns 9.400 euros de mitjana a l'any) i 2024 (els actuals 18.000), per als joves amb estudis bàsics o post obligatoris, els ingressos porten des de 2020 estancats al voltant de poc més de 9.000 euros anuals. A la resta d'Espanya també veiem com, mentre que els ingressos per als joves amb estudis superiors han crescut un 30% (uns 4.100 euros) entre 2020 i 2024, per als joves sense estudis l'increment ha sigut d'un 15%, (poc més de 1.000 euros) Això ens mostra una realitat prou preocupant de la joventut valenciana (i de la resta d'Espanya), i és una creixent dualització: mentre que la joventut amb estudis superiors prospera, i els seus ingressos s'incrementen, la joventut sense eixos estudis es troba estancada, en un context en el que els preus de l'habitatge no deixen de pujar, com veurem.

Per altra banda, cal destacar l'heterogeneïtat interna del grup dels joves amb estudis superiors: podem veure com, mentre que la bretxa en termes de salaris mitjans es situa en 8.600 euros anuals més a favor dels joves amb estudis superiors, la bretxa en terme d'ingressos medians no arriba als 6.000. Això ens pot indicar que són un grup específic de joves amb estudis superiors, amb salaris elevats (però no tots) els que estan produint aquest increment en els ingressos mitjans de la categoria.

Bretxa de gènere segons nivell d'estudis i lloc de naixement

Per finalitzar aquesta anàlisi detallada dels ingressos mitjans, anem a fer una darrera mirada a les bretxes de gènere de col·lectius específics: per lloc de naixement, i per nivell d'estudis.

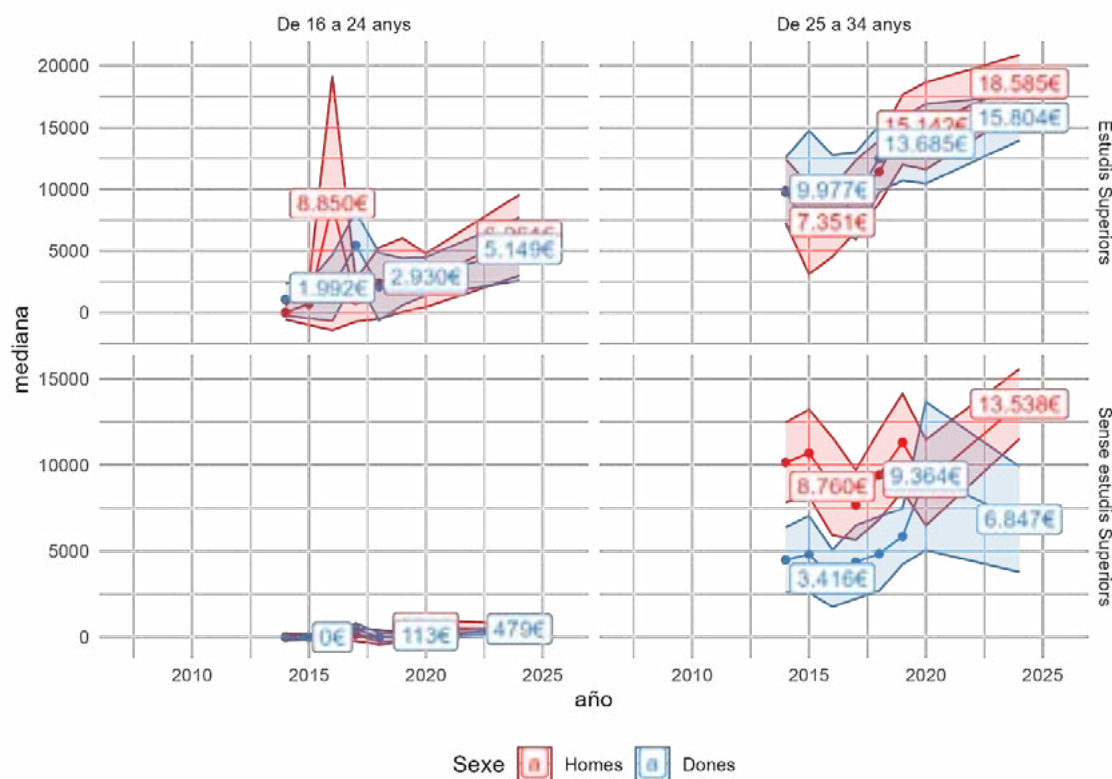

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

Pel que fa a la bretxa de gènere segons nacionalitat, podem veure com aquesta és menor entre els joves nascuts a espanya que entre els joves nascuts a la resta del món: entre els joves de 25 a 34 anys nascuts a espanya, la diferència és d'uns 1.800 euros (16.400 front a 14.600), front a 4.300 en el cas dels nascuts a l'estranger (14.400 front a 10.100). De la mateixa forma, podem dir que la bretxa entre xiques espanyoles i estrangeres és major que la bretxa entre xics espanyols i estrangers, un aspecte que ja hem comentat en l'anàlisi de les taxes d'ocupació.

Ingressos personals MEDIANES de la població

Segons edat i Nivell d'Estudis Població valenciana i de la resta d'Espanya

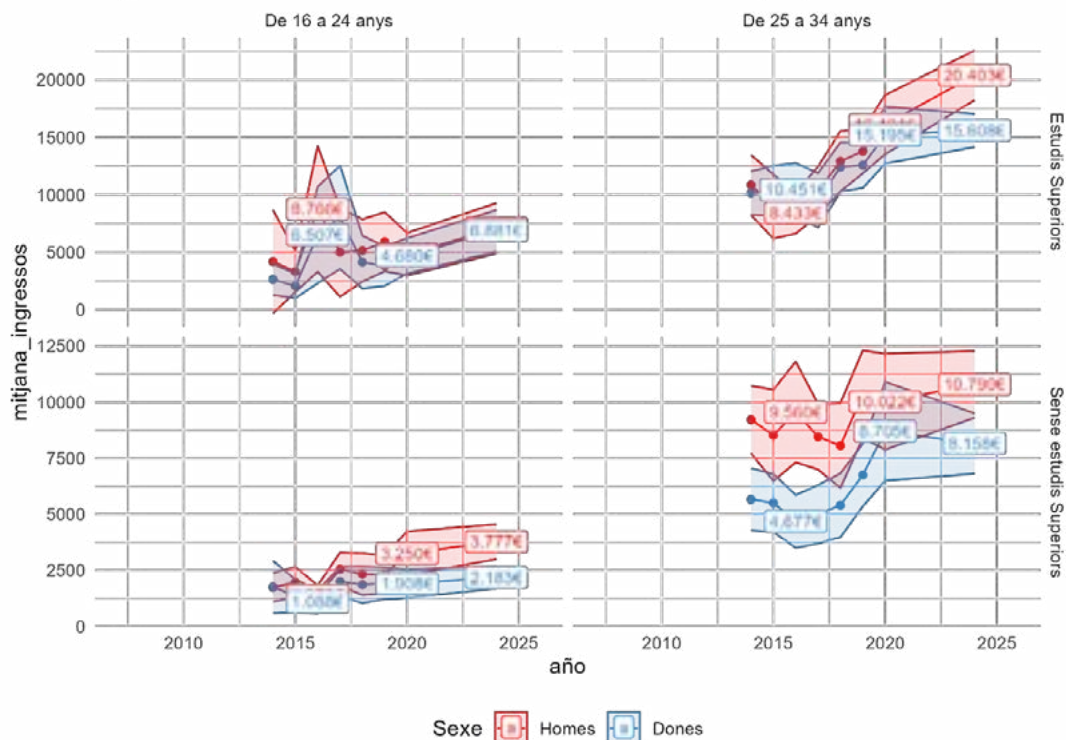
Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

Pel que fa a les diferències segons nivell d'estudi, podem veure com la bretxa de gènere és major entre les persones sense estudis superiors que entre xics i xiques amb estudis superiors, en els que la distància és de uns 2.800 euros anuals, de mediana.

Ara bé, si comparem les mitjanes, la història que contenen és una altra: mentre que els joves sense estudis superiors tenen una bretxa de gènere similar en la mediana i la mitjana, per al cas de les persones amb estudis superiors, la bretxa de gènere en els ingressos mitjans es dispara fins els 4.800 euros anuals. Això ens pot estar indicant que, entre aquest segment de titulats superiors amb elevats salaris que estan distorsionant les mitjanes, hi ha una forta presència masculina.

Ingressos personals MITJANS de la població

Segons edat i Nivell d'Estudis. Població valenciana i de la resta d'Espanya

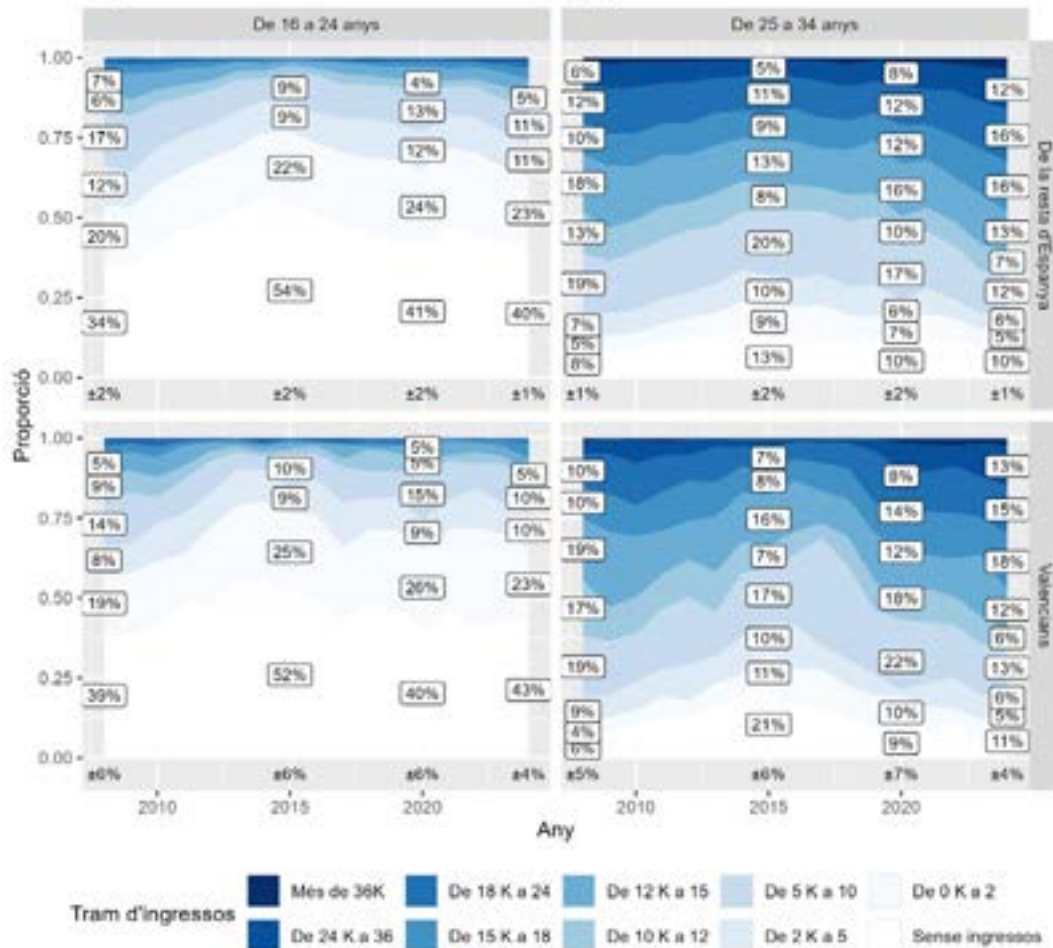

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

Distribucions detallades d'ingressos

Distribució de la població per tram d'ingressos

Segons edat. Població valenciana i de la resta d'Espanya

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

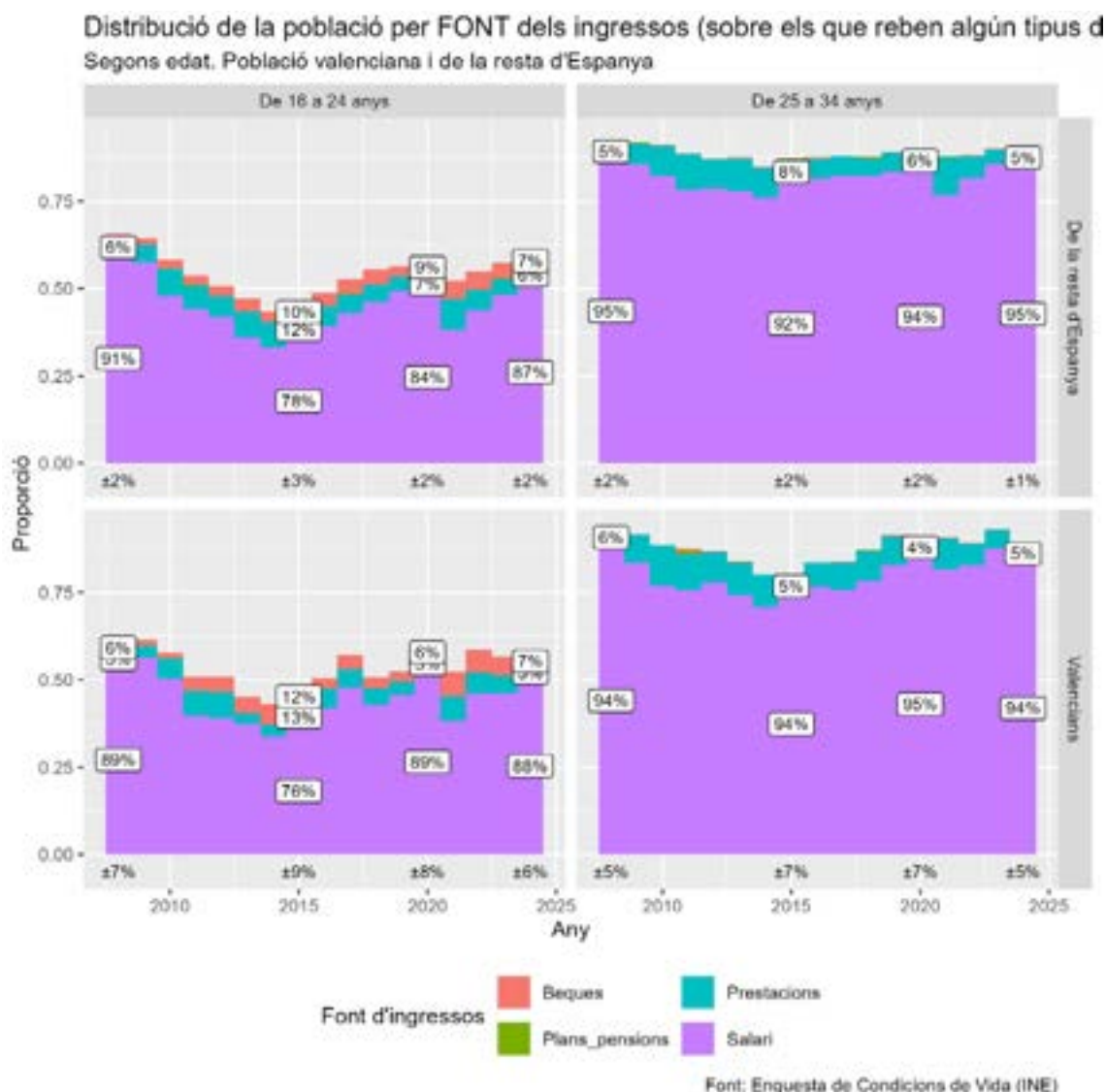
De 2008 al pic de la crisi (2014): Per als més joves (16 a 24 anys) - Augmenta la proporció de gent sense cap ingrés: del 39% al 52% - La proporció de gent amb ingressos menors als 5.000 euros al mes puja lleugerament, d'un 27% a un 34% - Es redueix dràsticament la quantitat de gent amb ingressos per damunt dels 5.000 euros anuals: d'un 34% a un 14% (els que guanyen més de 10.000 euros passen de ser un 20% a un 4%) Cal tindre en compte, a més, que probablement la pèrdua d'ingressos haja sigut major, ja que la ECV no considera les fonts d'ingressos no declarades (sous pagats en B total o parcialment), que al mercat laboral juvenil d'abans de la crisi, eren molt més comunes que actualment. Amb la recuperació econòmica, i amb el parèntesi de la pandèmia, la situació es recupera, però no torna a la d'abans de la crisi: - La proporció de joves menors de 25 sense ingressos va tornar a retrocedir fins un 43%±4%; No obstant, es manté la proporció de gent amb ingressos per baix dels 5.000 euros, que es consolida en un 33%, amb la recuperació. En línia amb el que hem vist abans sobre les situacions d'activitat segons la EPA, podem pensar que molts d'aquests joves combinen la feina amb els estudis, i per tat obtenen ingressos de treballs de poques hores, o de temporada, per la qual cosa no obtenen un sou anual complet. La proporció de persones que cobren de 5.000 a 10.000 euros anuals es manté estable, al voltant del 10%, i la que si que veiem com clarament augmenta és la proporció de menors de 25 que tenen ingressos propis per damunt dels 10.000 euros anuals: passen de l'escàs 4% de 2015 a un 14%.

Pel que fa als joves de 25 a 34 anys, destaca en primer lloc el fort increment dels joves d'aquesta edat que, en el pitjor de la crisi, l'any 2015, no comptaven amb cap ingrés: un 21% l'any 2015. Aquest percentatge actualment ha baixat fins l'11%, però tot i així continua sent molt més elevat que abans de la crisi, on només trobàvem un 4%. La proporció de persones que guanyen menys de 5.000 euros a l'any en aquest tram d'edat és molt escassa; partia d'un 13% abans de la crisi, es va elevar fins un 21% durant la crisi, i actualment ha tornat a un nivell d'un 11%. Més comú és la situació dels joves que, tot i guanyar més de 5.000 euros, no arriben a fer 10.000 euros a l'any (el que serien uns 833 euros al mes); la proporció d'aquests joves s'ha reduït des de la crisi, on trobàvem un 17%, i fins i tot des de la pandèmia: abans de la COVID, un 20% dels joves cobrava entre 416 i 833 euros mensuals. La següent granja, els que es troben dels 10.000 als 12.000 (els menys-de-mil-euristes) també s'han mantingut constants. Entre la gent jove major de 24 anys, el balanç en termes de ingressos des de l'any 2016 no pot ser més que positiu: L'any 2017, només un 26%±7% dels joves cobraven un salari per damunt dels 12.000 euros anuals; actualment, aquesta proporció s'ha elevat fins el 59%. El problema de l'emancipació no és, doncs, un problema de ingressos, com veurem, sinó de poder adquisitiu d'eixos ingressos. Cal assenyalar, a més, que actualment un 14%±4% dels joves cobra un salari per damunt dels 24.000 euros a l'any, una situació en què només es trobaven un 6% dels joves d'aquesta edat abans de la crisi; hi ha que tindre en compte, no obstant, el que hem comentat abans sobre l'economia submergida, i la possibilitat de què aquest percentatge fora prou major si comptem els possibles pagaments en B

Pel que fa a la comparació amb els adults, cal assenyalar que els ingressos medians, com hem vist, estan molt pròxims, però que entre els adults hi ha molta major presència dels trams retributius superiors: un 29% dels joves de 25 34 anys va cobrar, l'any 2024 (rendes del 2023), més de 18.000 euros a l'any, i entre els adults, aquesta proporció puja a un 40%.

La comparació amb la resta d'Espanya deixa en mal lloc especialment als adults: un 30% dels adults de la resta d'Espanya cobren per damunt dels 24.000 euros anuals, front a només un 23% dels adults valencians: entre els joves, la diferència no és tan acusada: són un 15% a la resta d'Espanya, i un 14% ací.

Fonts d'ingressos

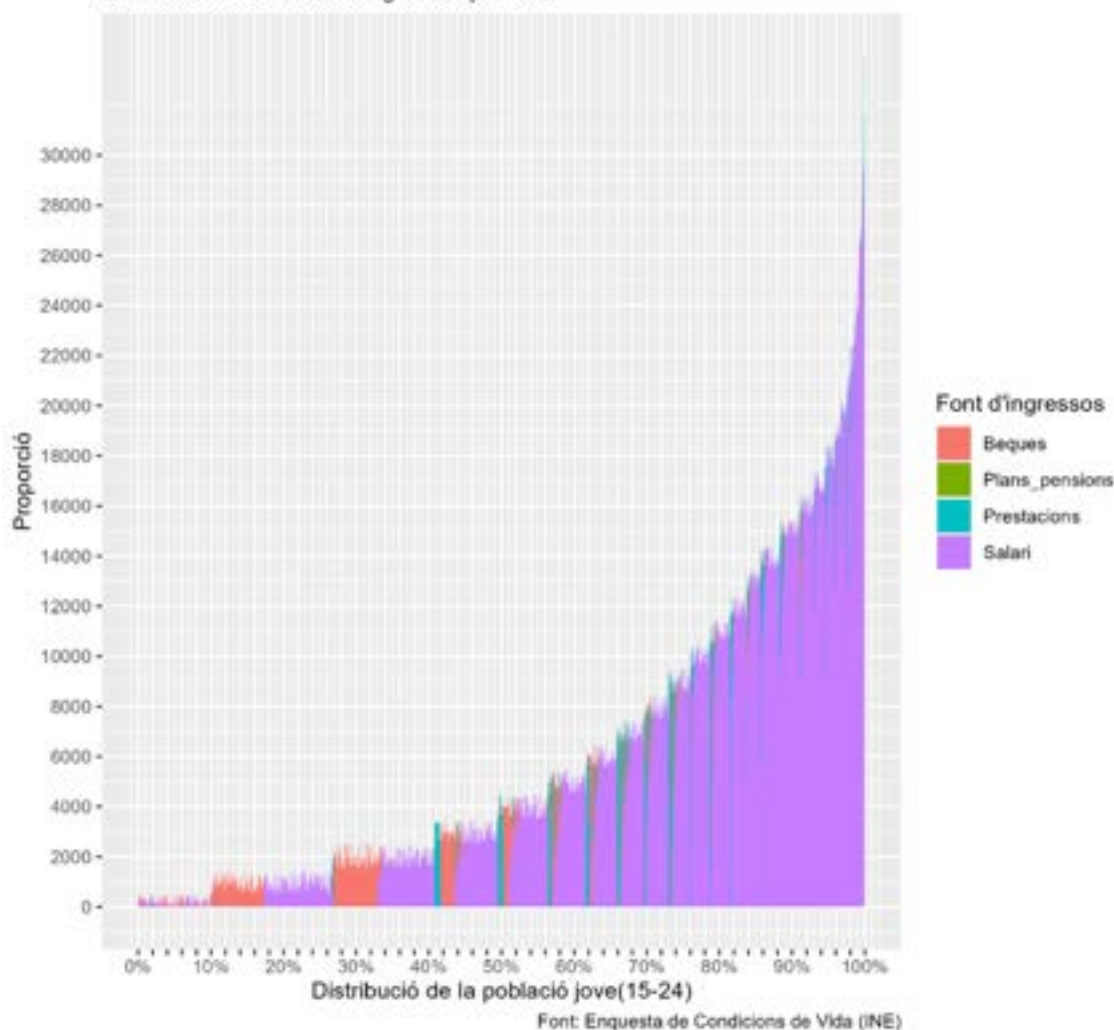
Dividir els ingressos que reben els joves per font és un exercici interessant per veure d'on procedeixen els ingressos que reben els joves. Aquest indicador ens diu en quina proporció reben ingressos de cadascuna de quatre fonts (salari, prestacions contributives, plans de pensions privats, i beques d'estudi) les persones de cada edat, considerant la mitjana de les proporcions dels diferents individus que componen la mostra. Així, les proporcions resultants expressen la proporció mitjana que representa cada component del conjunt de tots els ingressos que guanyen entre tots els individus d'una categoria. De forma més intuïtiva: si partim d'un ingrés mitjà de, per exemple, 1.000 euros per a cada jove menor de 25 anys, aquests 1.000 euros es composarien de 70 euros procedents de beques a l'estudi, 50 euros de prestacions contributives (per incapacitat, atur, etc.), i 880 euros de salaris. Lògicament, hi haurà individus que només guanyaran salaris, altres que només guanyaran prestacions, i altres que només tindran els ingressos de les beques a l'estudi, però en conjunt, la importància relativa de cada font seria aquesta. Cal tindre en compte, també, que uns ingressos de 10.000 euros fets al 100% de salari compten molt més en aquesta bossa comú que uns ingressos de 1.000 euros fets al 100% d'una beca a l'estudi.

Per visibilitzar millor els components de la renda dels joves, i el seu volum, el gràfic següent mostra un gràfic de rang-mida dels ingressos dels joves de 16 a 24 anys.

Representació gràfica de la població jove valenciana de 15 a 24 anys)

Ordenada segons ingressos (arrodonits a múltiples de 1000).

Es mostra la distribució d'ingressos per font

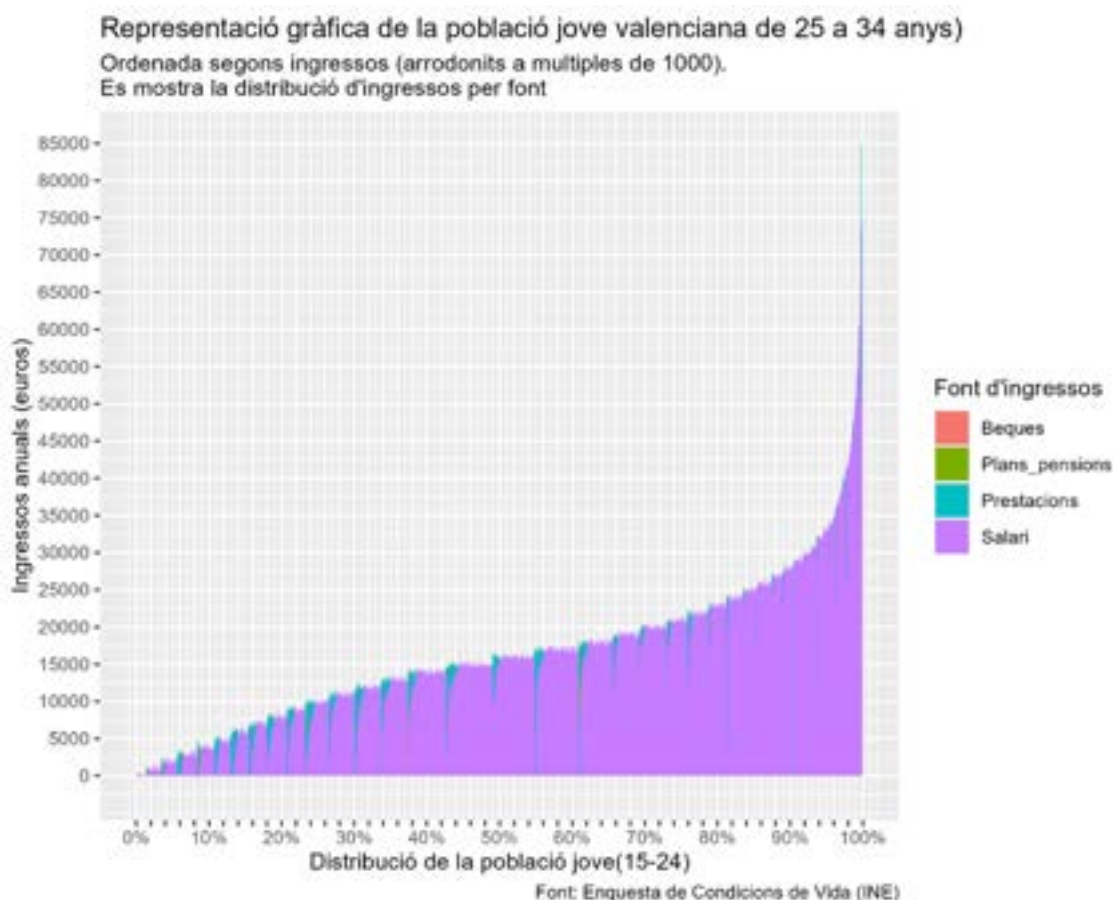
Aquesta és una forma més gràfica d'entendre quina importància tenen, per exemple, les beques a l'estudi, dins de l'economia dels joves menors de 25 anys. Les beques a l'estudi sovint representen el 100% dels ingressos d'una persona jove estudiant, però la seua quantia és mínima i no contribueix en un gran percentatge a aquesta "bossa" d'euros que empràvem a la secció anterior, i per tant queden invisibilitzades.

Aquesta és una millor forma de representar aquesta realitat: Aquesta gràfica mostra, ordenades de menor a major renda total, les persones joves de la mostra de l'ECV amb edats compreses entre els 16 i els 24 anys l'any 2024, que han percebut alguna renda personal durant l'any 2023. La guia de colors mostra les diferents fonts d'ingressos, i cada barra representa una persona. Podem veure com, per a la majoria de persones, el més comú és rebre només un tipus d'ingrés. Hi ha unes poques persones que combinen la beca d'estudis amb un salari, o amb una prestació per desocupació, o que combinen salaris o prestacions; fins i tot hi ha gent que combina totes tres fonts, però es tracta d'una cosa molt minoritària.

Podem veure com, a la part esquerra de la gràfica, es concentra un 7,5% de persones amb una beca d'estudis de vora 1.000 euros (entre 500 i 1500); un poc més a la dreta, trobem unes quantes persones més, al voltant d'un 6%, amb beques de vora 2.000 euros (entre 1500 i 2500. D'aquests, tots o quasi tots només han obtingut ingressos de la beca).

També trobem un 9,5% de persones que obtingueren 1.000 euros a l'any amb la seua feina, així com un 7,5% addicional que obtingué al voltant dels 2000 euros.

Les persones que només obtingueren una prestació per desocupació reberen al voltant dels 3.000 euros (un 1%), i també trobem un 2% de gent que rebé al voltant de 3.000 euros a l'any en una beca d'estudis, a més d'un 4,5% de gent que els obtingué treballant; tenim també aproximadament un 1% de gent que reuní 3.000 euros combinant una beca amb una feina. A la franja dels 4.000 euros trobem un 1% adicional de perceptors de prestacions, però el percentatge de persones que aconseguixen esta quantia només amb beques és inferior a l'1% dels que declaren cap ingrés. Posteriorment, tenim un 2% adicional que arriba a esta quantitat, però combinant la beca amb un salari, i a partir d'ahí, trobem un 4,5% de gent que obté 4.000 euros anuals amb un salari. A partir d'aquest llindar, trobem sobre tot prestacions per desocupació (en un percentatge reduït), i fonamentalment persones que guanyen un salari, tot i que de vegades els combinen amb prestacions, o una beca, i fins i tot podem trobar algun cas puntual de persones que junten més de 5.000 euros amb una beca.

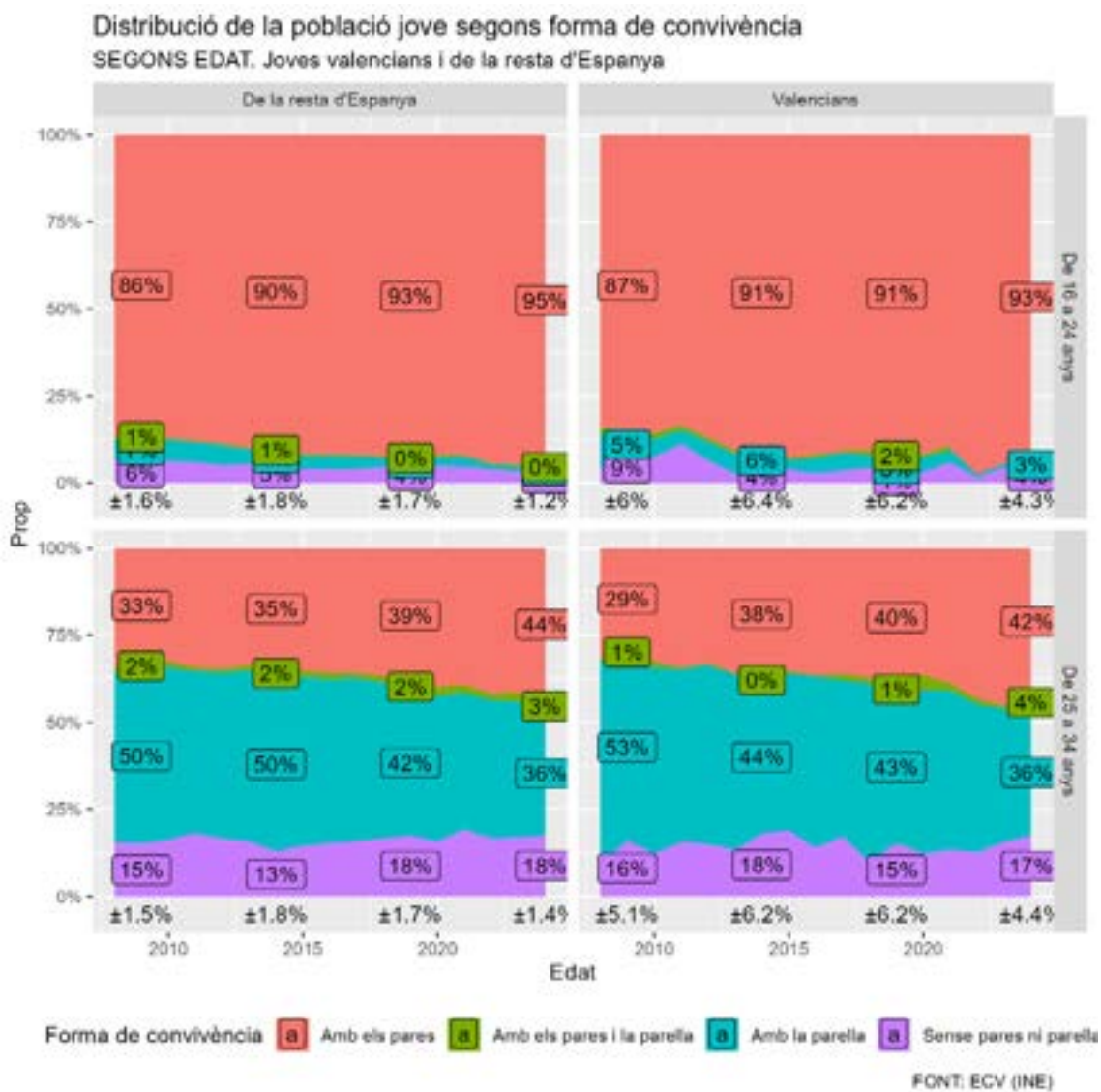

Per als que tenen de 25 a 34 anys, fonamentalment només es reben ingressos dels salaris, o de les prestacions, i no hi ha massa gent que només reba prestacions; per la qual cosa aquesta anàlisi detallada no es fa tan essencial

EMANCIPACIÓ SEGONS L'ECV

Abans de passar a l'anàlisi del cost de l'habitatge, és necessari que ens detinguem a analitzar les dades d'emancipació que ens proporciona l'ECV, per a poder comparar-les amb les de la EPA i l'ECEPOV.

Taxes d'emancipació i composició de la llar

Aquesta primera gràfica ens mostra la distribució de la joventut (valenciana i de la resta d'Espanya) segons les seues situacions de convivència.

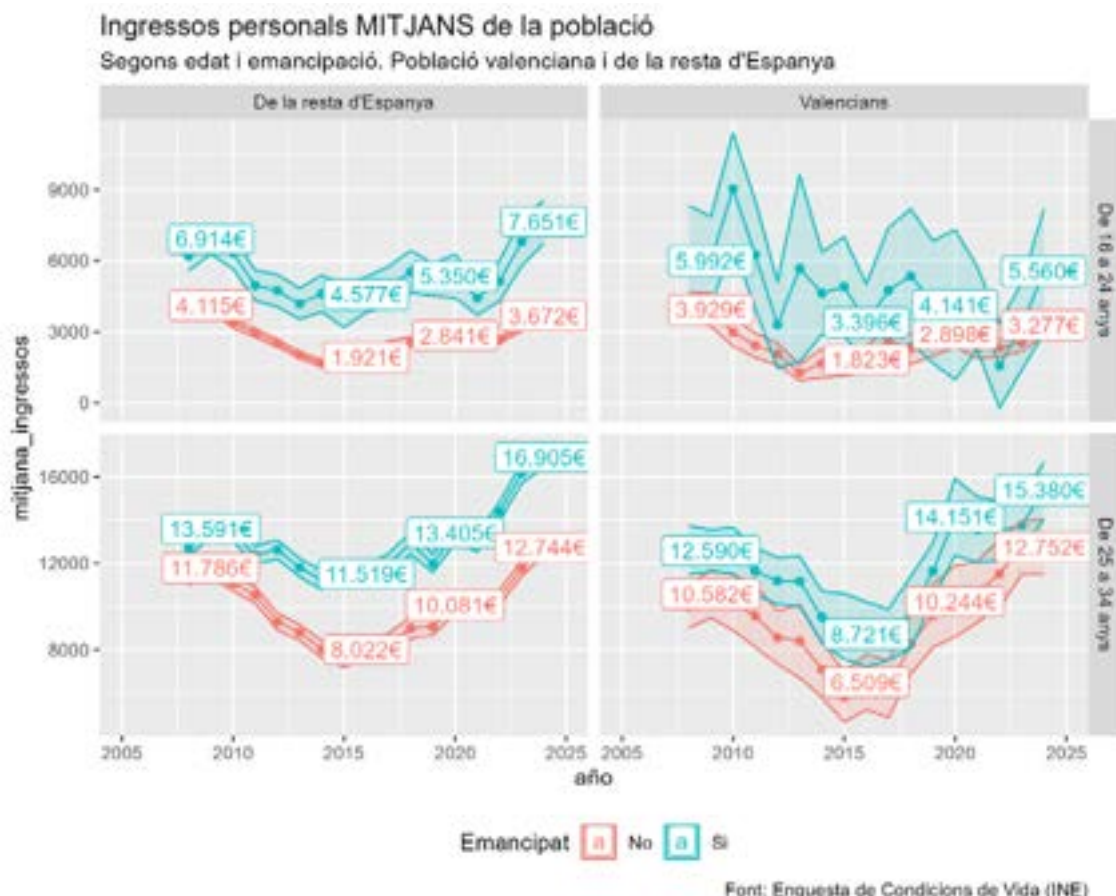
Podem veure com la taxa d'emancipació que ens proporciona l'ECEPOV és lleugerament superior, especialment per al grup d'edat de 25 a 34 anys, com podem veure a la taula comparativa següent

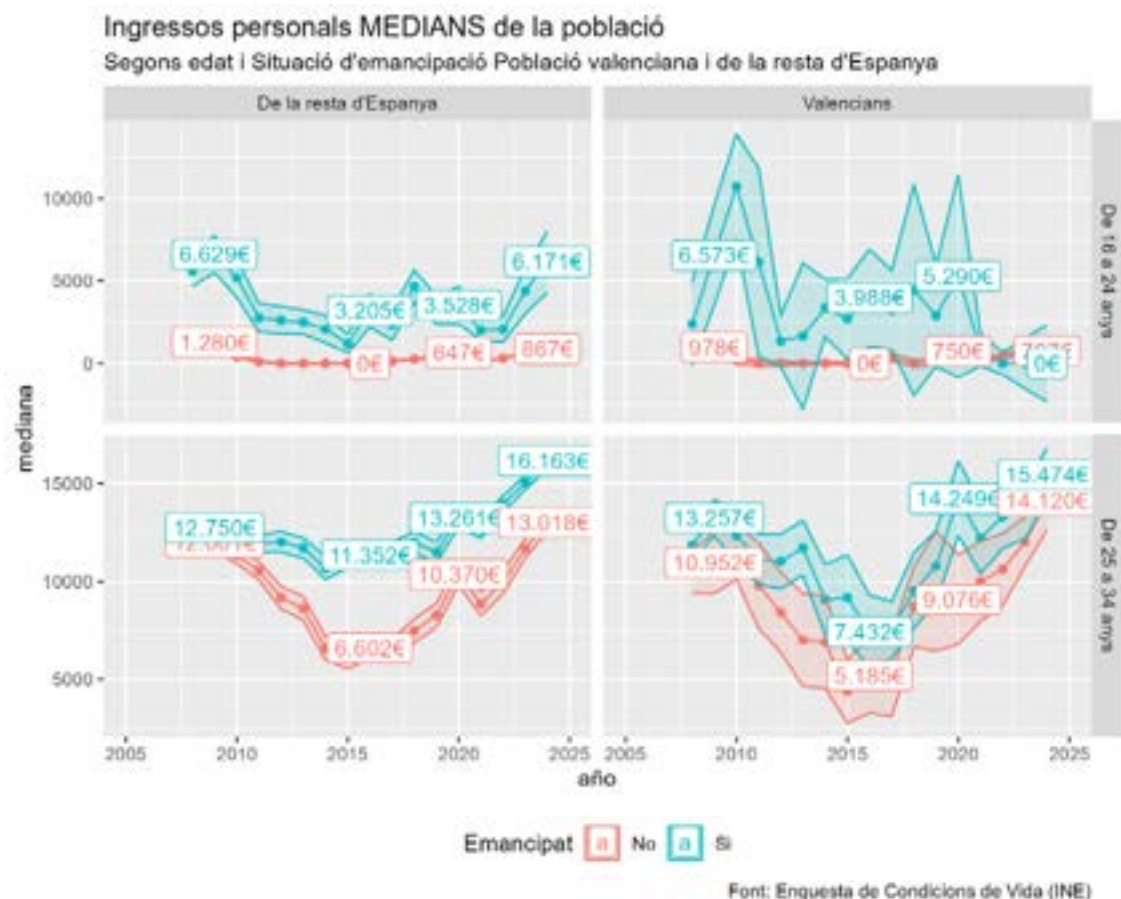
Comparció de taxes d'emancipació segons diferents fonts			
	No viu amb els pares (EPA 1T2021)	No viu amb els pares (ECEPOV)	No viu amb els pares (ECV 2021)
16 a 24 anys	5,53%	9,38%	9,45%
25 a 34 anys	54,2%	51,4%	59,3%

També trobem una major presència de joves emancipats sense parella a aquesta font de dades, respecte al que trobàvem a l'EPA (allà eren un 13%, i ací un 17%, entre la gent jove de 25 a 34 anys). No obstant, les diferències no són excessives, i no ens impedeixen treballar amb aquesta font de dades.

Ingressos mitjans i mitjans segons emancipació

Ens interessa comprovar la qualitat de l'indicador d'emancipació de l'ECV per ser la única font amb la qual podem realitzar el següent anàlisi: la comparació dels ingressos mitjans i mitjans de la població jove emancipada i no emancipada. L'objectiu d'aquesta anàlisi és comprovar si els joves emancipats tenen molts més ingressos que els no emancipats, per tal de poder establir si els ingressos personals són el factor decisiu a l'hora d'explicar per què uns joves s'emancipen abans que altres.

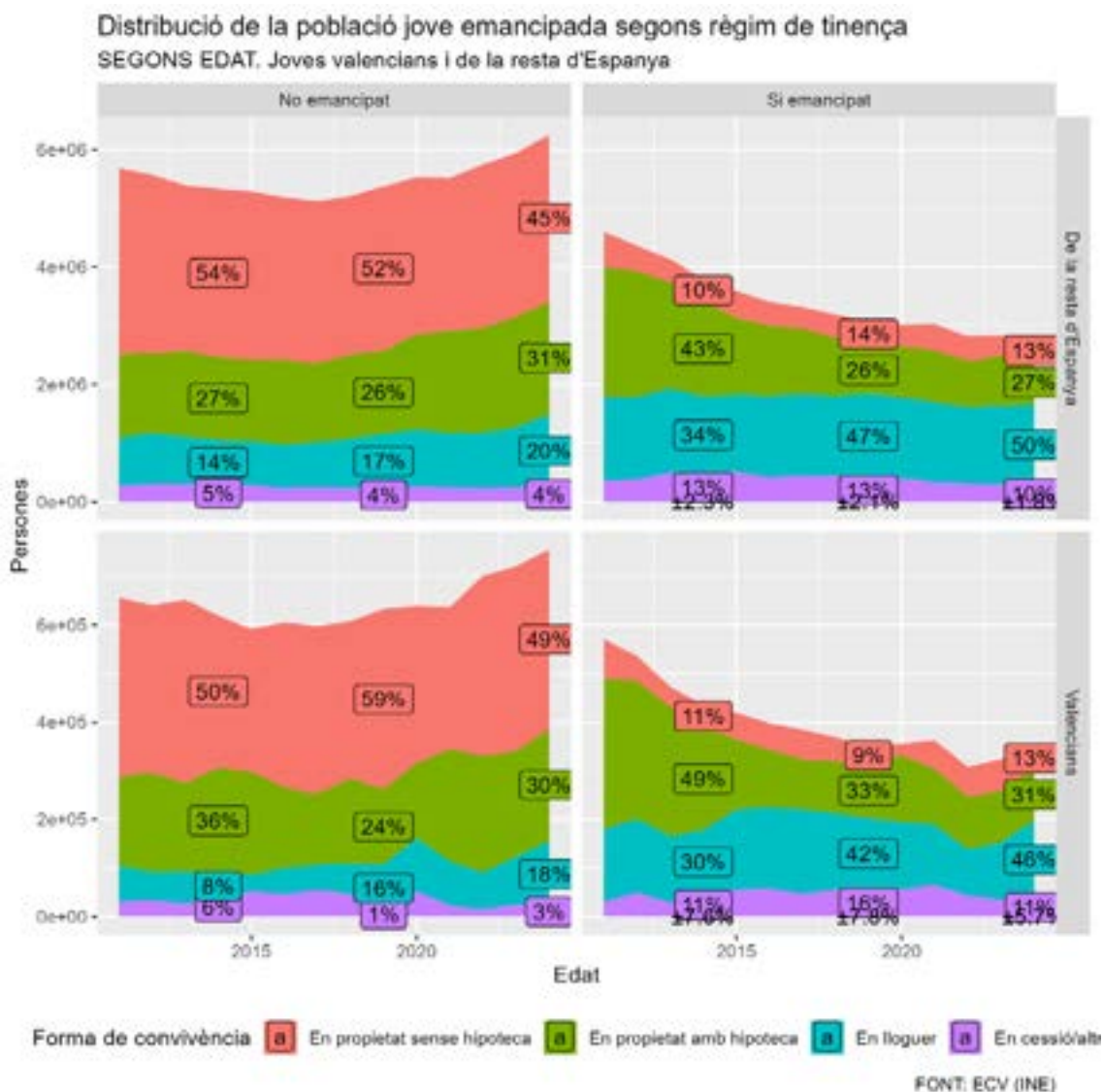

A la gràfica anterior podem veure com, en general, els joves emancipats (no viuen amb els pares) tenen uns ingressos superiors als joves que no estan emancipats: per als més joves, els de 16 a 24 anys, la diferència és d'uns 2300 euros anuals, tot i que en aquest grup d'edat, les dades per als no emancipats no són gens fiables.

Si analitzem el grup d'edat següent (en el qual més de la meitat dels joves ja no viuen amb els pares), podem veure que la diferència també existeix, però no és massa ampla: els joves emancipats guanyen, de mitjana, 15.400 euros a l'any, però els joves no emancipats només guanyen 2.650 euros menys a l'any: 12.750. Les diferències en termes de mitjana són encara més reduïdes: el diferencial de renda entre emancipats i no emancipats de 25 a 34 anys és de només 1.350 euros a l'any. A la resta d'Espanya les diferències semblen molt més amples, amb una diferència de 4.200 euros a les mitjanes, i de 3.000 euros a les medianes. A més, a la resta d'Espanya, sembla que aquesta diferència s'ha anat obrint amb la crisi i posterior recuperació, ja que a 2008, la diferència era de només 1800 euros a les mitjanes, i 700 euros a les medianes. Cal assenyalar, però, que la diferència va arribar a ser encara més gran del que és ara: a 2016 a la resta d'Espanya els emancipats tenien quasi el doble d'ingressos que els no emancipats (mentre que ací tenien només 2.300 euros més). Podem extraure la lectura que els ingressos no són tan determinants ací com a la resta d'Espanya, especialment en el nou context per a la resta de territoris, on sembla que aquesta diferència s'ha incrementat. No obstant, les nostres dades estan sotmeses a una variabilitat molt gran pel seu marge d'error, i no podem estar massa segurs de la nostra afirmació.

Règim de tinença

Un darrer aspecte que cal considerar, en termes de composició de la població, abans d'endinsar-nos en l'anàlisi els preus de l'habitatge, és analitzar quin és el règim de tinença dominant entre la població jove.

A la gràfica, podem veure com s'ha produït un increment relatiu (que no absolut) de les persones joves que viuen de lloguer. Si a 2014, un 30% del jovent valencià emancipat vivia de lloguer, actualment la proporció és del 46%. Les proporcions a la resta d'Espanya són lleugerament superiors, però el marge d'error és massa ample com per a afirmar que la diferència siga significativa. Aquest increment de la població jove que viu de lloguer s'ha produït com a contrapartida de la reducció de joves que viuen en un habitatge en propietat, que han passat de ser el 60% en 2014 a ser només el 43% l'any 2024. Ara bé, cal destacar dos qüestions: la primera és que l'increment relatiu del nombre de joves emancipats que viuen de lloguer s'ha produït bàsicament per la reducció del nombre de joves emancipats. És a dir, el nombre de joves que viuen de lloguer és similar que a 2014, però hi ha molts menys joves emancipats ara que a aquella època, i per tant la proporció que suposen els joves llogaters és major. En la categoria de joves que tenen un habitatge en propietat i estan pagant l'hipoteca sí que s'han reduït tant la proporció com el nombre absolut. D'entre les dues categories restants, hi ha una que ha mantingut la seua importància absoluta, i per tant ha incrementat la relativa: la dels joves que accedeixen a la propietat però no per hipoteca, sinó per altres vies (herència, donació...). L'altra, la dels joves que viuen en cessió o altres règims, s'ha mantingut estable en termes relatius, i per tant, s'ha reduït també la seua importància numèrica.

Cal assenyalar, també, el fort increment que estan experimentant els joves que viuen en lloguer amb els seus pares: si en 2014 només un 8% dels joves valencians que vivien amb els pares vivien de lloguer, a 2024 són el 18%; a més, com que el nombre total de joves no emancipats ha crescut, podem suposar també que hi haurà un major volum absolut d'estos joves. La importància d'aquesta realitat no és residual: créixer en una llar no propietària pot implicar menys possibilitats de rebre suport parental en el moment d'accedir a un habitatge propi, degut al fet de no tindre patrimoni familiar propi que presentar, per exemple, com a aval, o a la menor renda disponible d'uns pares que tenen que pagar el seu propi lloguer (a diferència, per exemple, d'uns pares que tingueren l'habitatge completament pagat).

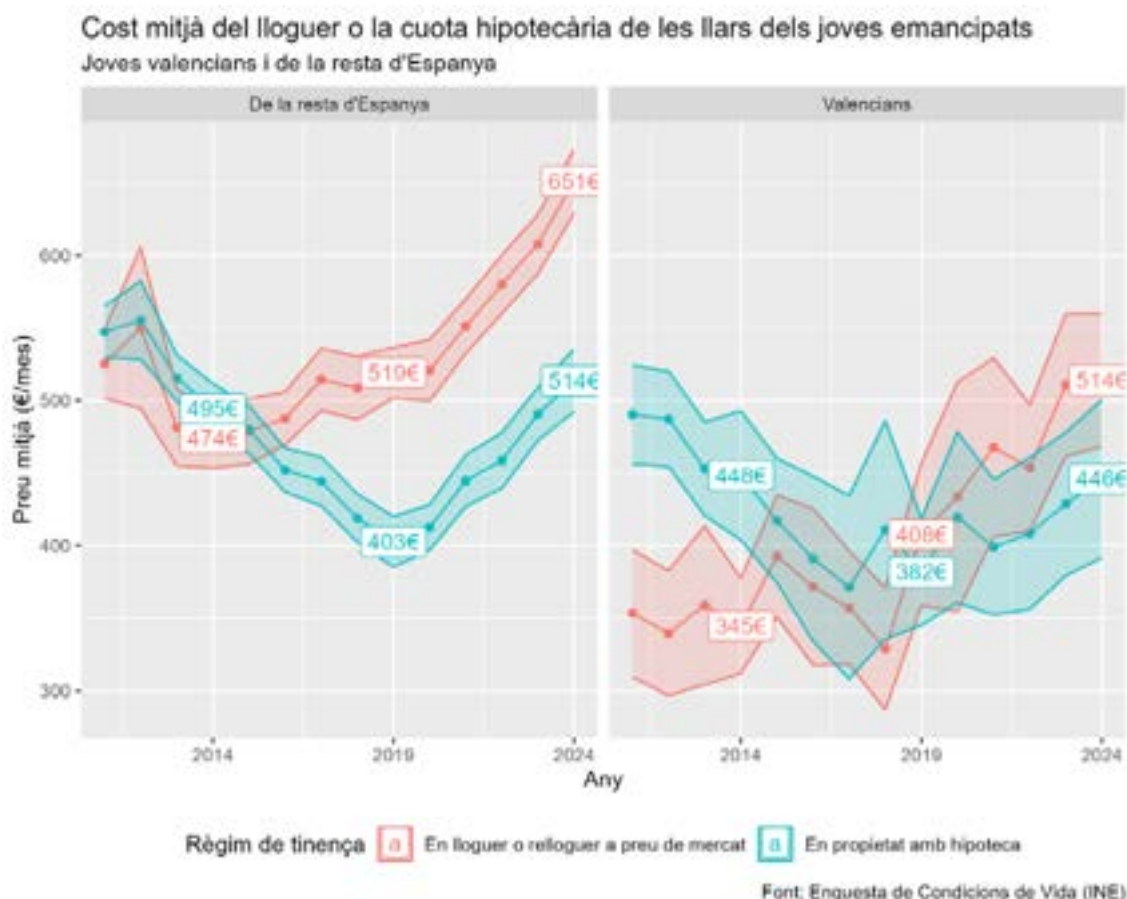
COSTOS DE L'HABITATGE I EMANCIPACIÓ

Després d'haver contextualitzat les situacions de residència i règim de tinença de la població jove valenciana, cal analitzar l'altra cara de la moneda dels processos d'emancipació, a banda dels ingressos: els costos de l'habitatge.

Per a elaborar aquesta secció, anem a utilitzar una combinació de diferents fonts de dades: per una banda analitzarem les dades sobre costos de l'habitatge que proporciona l'ECV, però també compararem les dades amb les del portal immobiliari idealista.com

Cost de l'habitatge: lloguer/hipoteca segons règim de tinença

En primer lloc, podem analitzar l'evolució dels costos de l'habitatge presents a l'ECV. Per tal de proporcionar una imatge més acurada de la situació del mercat de l'habitatge al que es tenen que enfrontar els joves valencians en el seu procés d'emancipació, hem decidit calcular els costos mitjans utilitzant només les dades corresponents a joves (16 a 34 anys) que viuen sense els pares (per tant, estan emancipats).

A la figura, podem veure l'evolució dels lloguers i de les quotes hipotecàries que paguen els joves emancipats que componen la nostra mostra.

Podem veure com, pel que fa als lloguers, el lloguer mitjà pagat pels joves valencians emancipats el 2024 va ser de 514 euros mensuals. Aquest lloguer és el més alt de tota la sèrie, i suposa uns 270 euros més al mes que el que pagava la joventut valenciana que vivia de lloguer fa 10 anys, al 2014. Es tracta d'un increment de vora el 50% en els preus del lloguer.

Si comparem aquest lloguer amb el que paguen els joves que viuen a la resta d'Espanya, els joves valencians paguen lloguers més barats que la mitjana de la resta, ja que el lloguer mitjà que paguen actualment els joves de la resta d'Espanya es troba en els 651 euros mensuals, és a dir, un 27% més car.

A la resta d'Espanya els lloguers també han pujat des de 2014. A aquell any, els joves pagaven, de mitjana, 474 euros. Això suposa que a la resta d'Espanya la pujada en els lloguers en els darrers deu anys ha sigut d'un 37%; menys intensa, per tant, que el que hem experimentat a terres valencianes.

A la gràfica també trobem l'evolució de les quotes hipotecàries pagades pels joves emancipats que viuen a un habitatge en propietat amb una hipoteca. Per als joves valencians, la quota mitjana es situa en els 446 euros mensuals. Aquest valor és més elevat que el que trobàvem a 2017 (uns 370 euros mensuals), però encara així, és més barat que el valor mitjà de l'any 2011, que fregava els 500 euros mensuals.

Cal assenyalar que el cost mensual mitjà d'una lletra hipotecària per als joves valencians és menor que el que paguen la resta de joves espanyols (uns 514 euros) tot i que la diferència no arriba als 100 euros, com sí que passa en el lloguer. Per a la resta d'Espanya, la tendència en els preus de les hipoteques ha sigut similar a la comentada per al cas valencià: partint de valors molt elevats a 2011 (en este cas, de 550 euros mensuals), les quotes hipotecàries mitjanes es foren abaratint progressivament fins 2019, any en el qual aquest indicador va començar a augmentar de nou, tot i que encara no ha arribat als nivells de 2011.

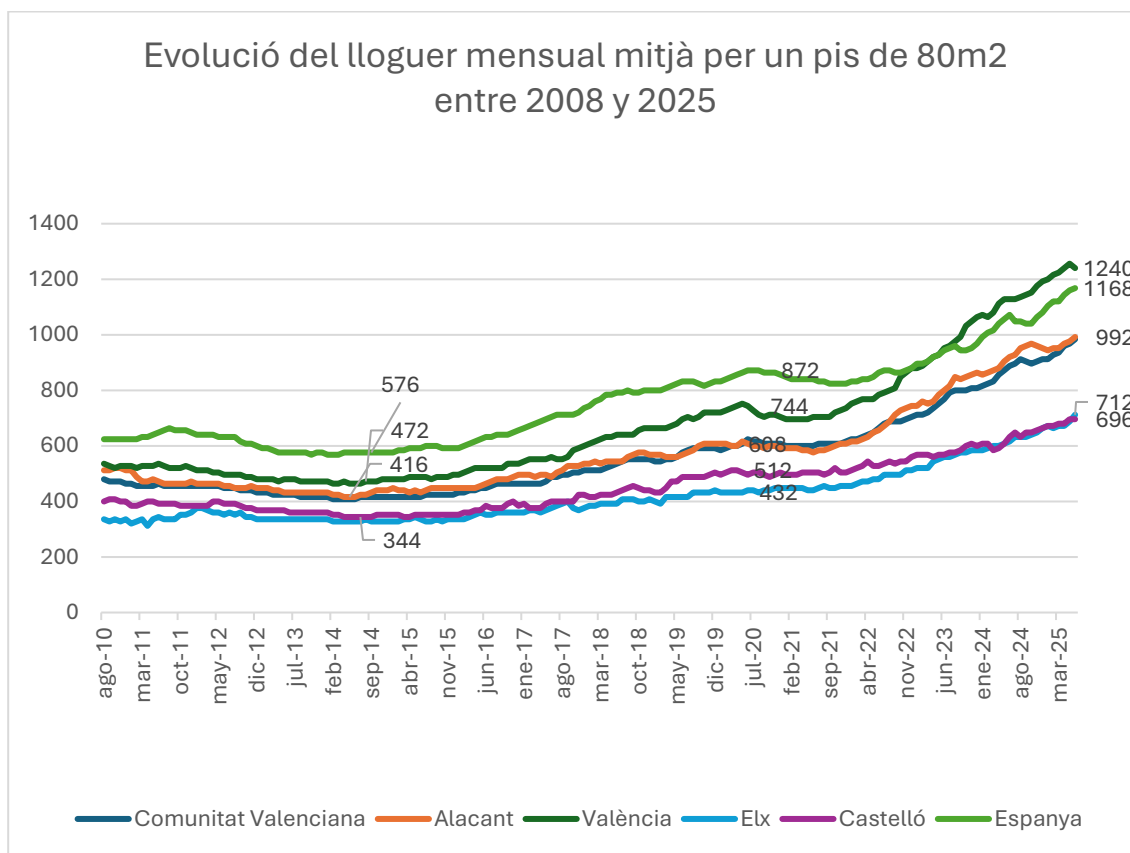
Finalment, cal indicar una última qüestió: els preus dels lloguers són, actualment, més alts que els preus de les quotes hipotecàries mitjanes que estan pagant els joves, i des de 2019, els dos indicadors evolucionen, si fa no fa, en paral·lel, al menys per a la resta d'Espanya (ací sembla que fins i tot els preus del lloguer estan creixent més ràpidament). Això és significatiu per dos qüestions: per què partim d'una situació en què un lloguer mitjà era significativament més barat que una hipoteca mitjana, al menys en el cas valencià (350 euros front a 500), i perquè el pagament d'una quota hipotecària implica realment una inversió en un patrimoni immobiliari que constituirà una font de riquesa en el futur.

Ara bé, un jove que vulga emancipar-se pagant un lloguer podrà trobar un pis de lloguer per 514 al mercat immobiliari valencià actual? Les dades del portal immobiliari idealista.com ens donen una imatge ben diferent.

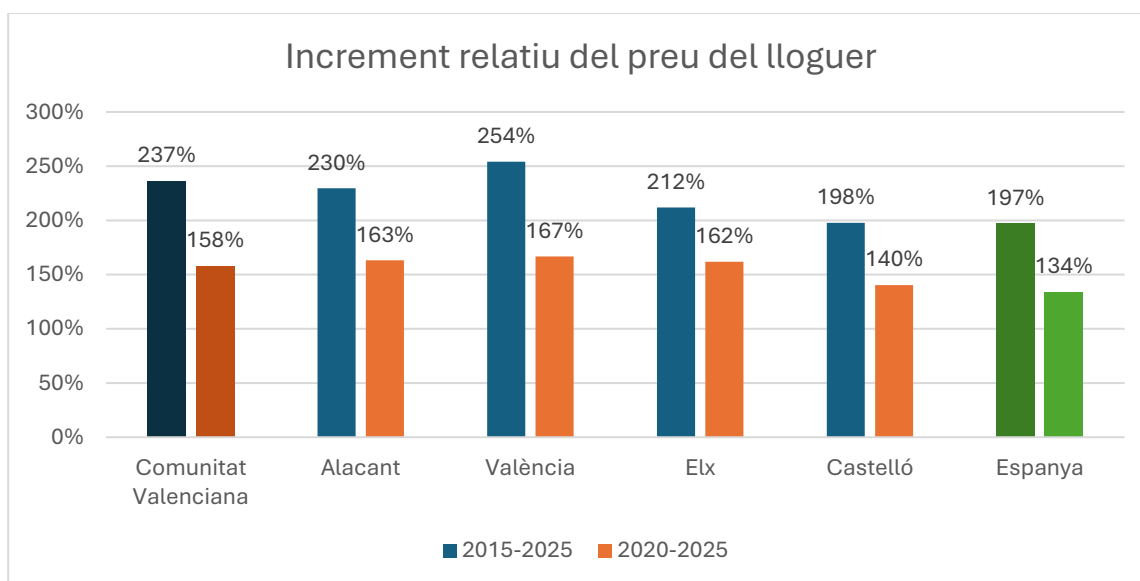
El següent gràfic mostra l'evolució del lloguer mensual mitjà per un pis de 80 metres quadrats (en base al preu mitjà per metre quadrat), segons les dades d'oferta publicades al portal immobiliari idealista.com per a diferents àmbits territorials: al conjunt d'Espanya, al conjunt de la Comunitat Valenciana, i a les quatre grans ciutats valencianes.

Podem veure com, actualment, a Juny de 2025, el preu mitjà que demanen propietaris i agències per un pis de 80 metres quadrats a la Comunitat Valenciana es ja de 992 euros mensuals. Aquest preu suposa un increment del 58% respecte al preu que es demanava fa només cinc anys, a Juny de 2020 (608 euros al mes), i suposa 2,38 vegades el preu que es demanava fa deu anys, que era de 416 euros al mes. Ara bé, aquest increment es nota molt més en uns àmbits territorials que altres: la ciutat d'Alacant, per exemple, ha tingut una evolució apegada a la mitjana de la Comunitat; a la ciutat de València, els preus porten desbocats des de la pandèmia: si la demanda mitjana per un pis de 80 metres al cap i

casal a 2020 era de 744 euros, actualment hem arribat als 1240 euros (quan en 2014 es pagaven 472). Per altra banda, les ciutats de Castelló o Elx compten amb un preu de l'habitatge més assequible, amb una mitjana de 696 euros a la capital de la Plana, i de 712 a la del Vinalopó.

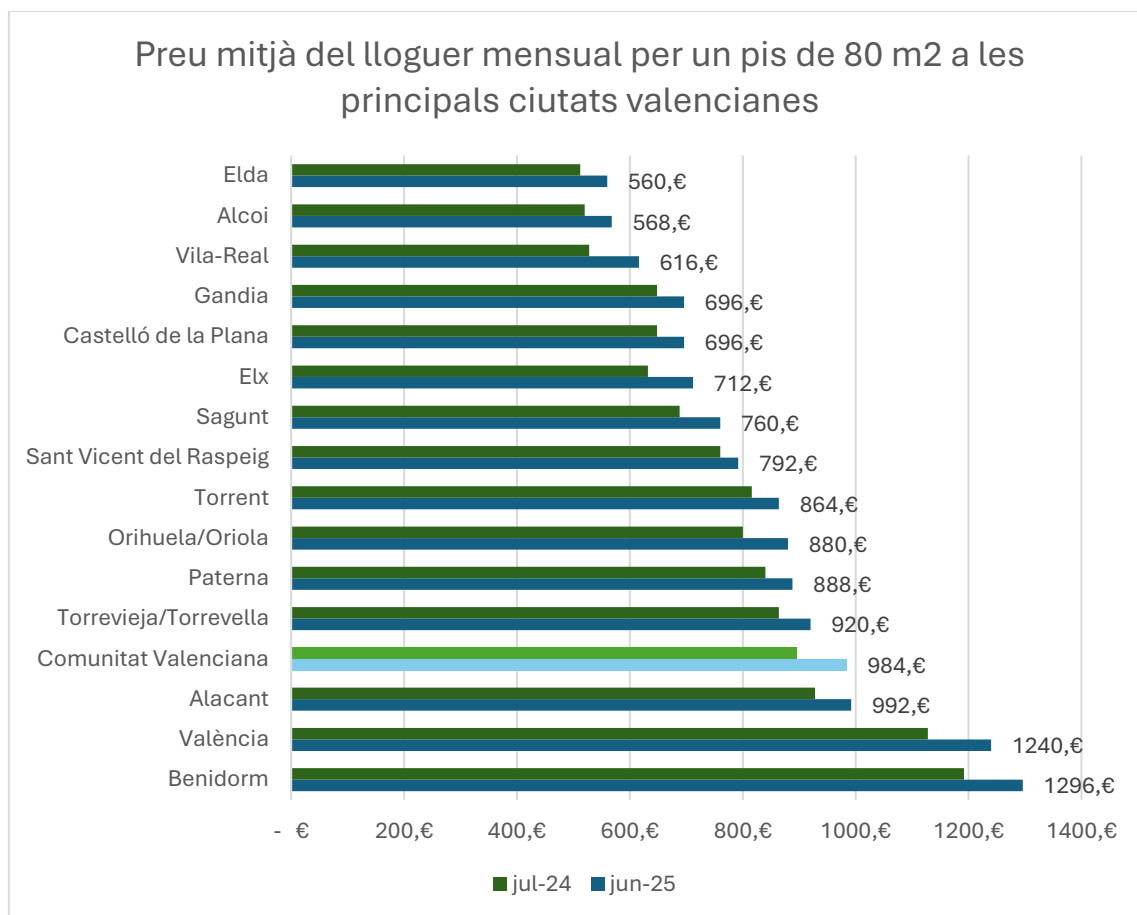
Font: idealista.com

Font: idealista.com

En aquest segon gràfic, podem comparar l'increment relatiu dels preus de demanda del lloguer, en el període 2015-2025, i en el període 2020-2025. Podem comprovar com, en deu anys, el cost del lloguer s'ha multiplicat per dos a tots els àmbits analitzats. A més, a totes les grans ciutats valencianes, i al conjunt de la Comunitat, el creixement ha sigut superior al de la mitjana espanyola: si al conjunt de l'Estat, el creixement als darrers deu anys ha sigut del 197%, només Castelló es situa en un nivell similar, amb un 198%. Elx, el segon àmbit on menys han crescut els lloguers, ha multiplicat els seus lloguers per 2,12, i la ciutat de València ha vist com els seus lloguers multiplicaven el preu en més de dos vegades i mitja (un 254%) el seu preu de 2015. La mitjana de la Comunitat (un 237%) i Alacant (230%) es situen en nivells intermedis entre la situació desbocada a la ciutat de València, i les més tranquil·les situacions de Castelló o, en menor mesura, Elx.

A més, cal destacar un fet molt rellevant: més de la meitat de l'increment en els preus del lloguer s'ha produït en els darrers cinc anys.

Font: idealista.com

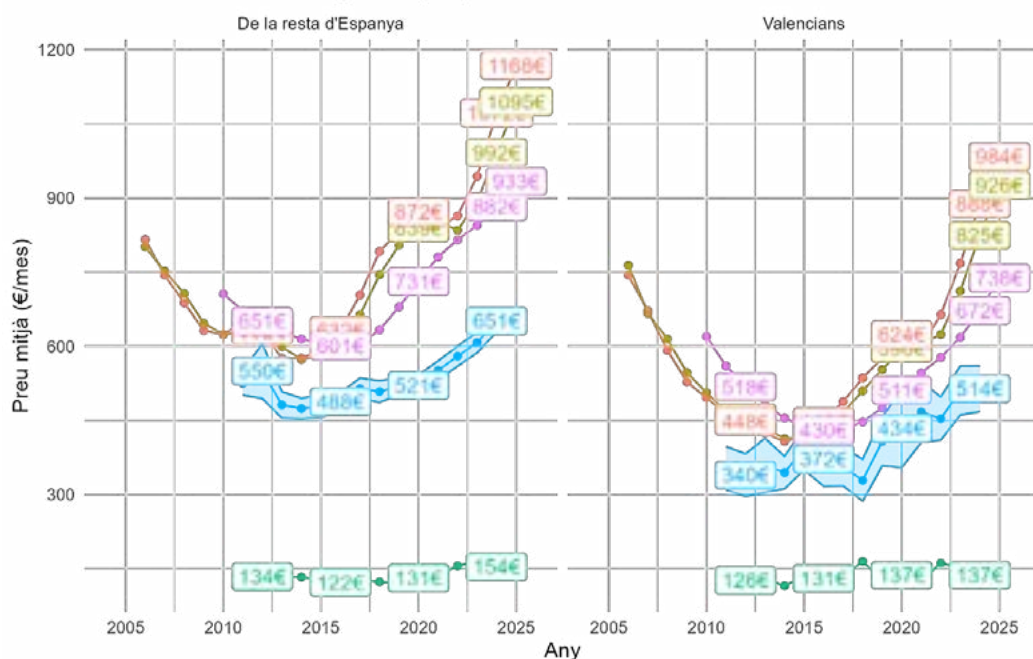
Per completar aquesta anàlisi, és útil comprovar què està passant també a la resta de municipis mitjans del territori valencià: en aquest cas ens centrem a les ciutats de més de 50.000 habitants. Podem veure com la situació és diversa: alguns municipis que no arriben als 100.000 habitants, com Benidorm, tenen preus del lloguer superiors als de la ciutat de València, i d'altres, com Torrevella tenen preus per damunt dels 900 euros mensuals, per un pis de 80 metres.

Cal assenyalar la posició relativa de Castelló i Elx, ciutats mitjanes que mantenen lloguers relativament baixos (tot i que en progressiu increment), i que han sigut superades per ciutats com Torrent, Paterna o Sant Vicent del Raspeig, pel fet de situar-se aquestes darreres en les àrees metropolitanes de València o Elx, respectivament, o per nuclis com Oriola o Torrevella, amb major pressió turística. Destaquen, per ser les ciutats on el lloguer és més barat, Elda i Alcoi (ambdues per baix dels 600 euros) o Vila-Real (poc més de 600)

Qui llig aquest informe haurà pogut comprovar les grans diferències que trobem entre el lloguer mitjà que paguen les llars joves valencianes segons l'ECV i el preu d'oferta del portal immobiliari: mentre que un pis mitjà s'ofereix per uns 992 euros a Idealista, els joves valencians diuen pagar només una mitjana de 514 euros. Podem pensar de forma realista que els preus que demanen els propietaris no són els que finalment terminen pagant els inquilins, en un context com l'actual de competència desbocada per l'habitatge de lloguer⁶?

La raó darrere d'aquesta diferència no va per ací, sinó que la podem trobar al fet que aquests indicadors són substancialment diferents, fonamentalment en el marc temporal en el qual s'apliquen. Els preus d'Idealista es refereixen al moment actual, és a dir, el preu que tindria que pagar una persona jove que volguera llogar un pis ara mateix. Per altra banda, les dades de l'enquesta recullen l'experiència de persones que acaben de llogar un habitatge, combinades amb la de persones que poden portar fins a deu anys pagant un mateix lloguer (o un similar, ajustat a la inflació). A més, cal tindre en compte que no tots els lloguers passen pels portals immobiliaris, sinó que pot haver una oferta oculta circulant per xarxes informals (amics, coneguts) amb un preu menor al que marquen les agències immobiliàries, que són la majoria dels que recull el portal. Per tal de veure fins a quin punt les dues bases de dades estan mesurant o no la mateixa realitat, anem a comparar les dades de l'ECV amb les dades acumulades d'Idealista per als darrers anys, que és una forma de respondre a la pregunta "quin lloguer estaran pagant les persones que han llogat un pis als darrers cinc anys?". Cal tindre en compte que estem assumint que l'entrada de nous inquilins al mercat és constant (que no ho és), que el preu d'oferta és el preu que terminen pagant els llogaters (que no sempre ha sigut així), però també, que els lloguers signats fa cinc anys no han pujat (cosa poc realista). En qualsevol cas, fer la mitjana dels darrers anys ens pot ajudar a tindre una visió més realista dels lloguers que estan pagant els inquilins que ja porten un temps amb el seu lloguer, i més en un context com l'actual de ràpida inflació dels preus.

Comparació dels diferents indicadors del preu de l'habitatge en lloguer
Comunitat Valenciana i conjunt d'Espanya

Font i indicador

- IDEALISTA: Preu mitjà de Juny
- IDEALISTA: Preu mitjà del darrer any (de Juliol a Juny)
- ECV: Mitjana de la resta de despeses d'habitatge
- ECV: Mitjana del lloguer pagat pels joves emancipats arrendataris
- IDEALISTA: Preu mitjà dels darrers 5 anys

Font: diverses fonts

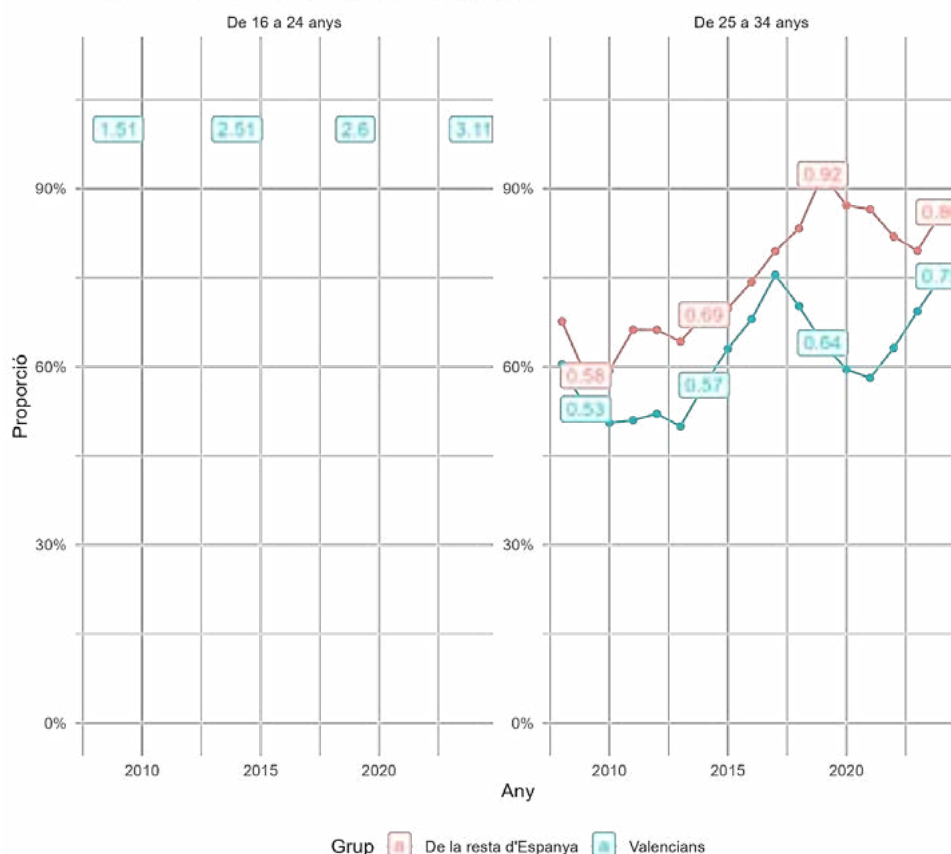
6 <https://elpais.com/economia/2025-01-30/buscar-un-piso-en-alquiler-es-competir-con-124-potenciales-inquilinos.html>

A la gràfica, podem veure com, si bé una persona que volguera entrar al mercat de l'habitatge valencià en Juny de 2024 es trobaria amb un lloguer mitjà de 888 euros (atenció perquè són quasi 100 euros menys que els actuals 984 de Juny de 2025), de mitjana una persona que s'haguera incorporat al mercat de l'habitatge durant els darrers cinc anys acceptant els preus d'oferta estaria pagant uns 672 euros (ja que els preus per exemple a 2020 eren molt més baixos).

Aquesta xifra ens dona una diferència de només 158 euros front al lloguer mitjà de 514 euros que hem comentat abans. Tenint en compte que les assumpcions i paràmetres d'aquesta mitjana de cinc anys són molts (¿per què cinc i no set? ¿el preu d'oferta era més negociable fa cinc anys que ara?) podem considerar ambdues xifres igualment vàlides, si bé la que ens dona la imatge més realista del cost d'entrar ara mateix al mercat de l'habitatge és la del portal immobiliari. La gràfica següent pren com a referència el preu d'oferta d'Idealista (així sí, el de Juny de 2024 per respondre a la següent pregunta: quin percentatge dels ingressos personals mitjans d'una persona jove representa un lloguer mitjà, segons els preus d'oferta del mercat? La resposta és a la vegada previsible i colpidora: una persona jove de 16 a 25 anys deu estalviar els seus ingressos de 3 mesos per pagar un mes de lloguer (l'any 2009 només tenia que estalviar els de mes i mig).

Ara bé, la majoria de joves d'esta edat estan encara estudiant i no tenen ingressos. No obstant, en el grup d'edat següent, on la gran majoria de joves ja estan integrats en el mercat laboral, la situació es poc millor: una persona jove mitjana de 25 a 34 anys (que té uns ingressos, com hem vist, de 14.163 euros a l'any) deu estar preparada per dedicar el 75% dels seus ingressos a pagar el lloguer. Aquesta xifra es va assolir ja en 2017, però perquè l'ingrés mitjà d'un jove aleshores era d'uns 8.000 euros anuals; els anys següents van veure com la proporció baixava per baix d'un 60% a 2020, gràcies al fort increment dels ingressos que es va produir en eixa època (recordem que els ingressos mitjans es van situar als 12.500 euros anuals en 2020), però des d'aleshores l'increment continuat dels ingressos (uns 1500 euros en quatre anys) no han pogut compensar l'increment brutal dels lloguers que acabem de presentar abans.

Cost d'accés a l'habitatge (preu d'oferta Idealista), expressat com a proporció dels inc
Segons edat. Joves valencians i de la resta d'Espanya

Font: ECV, INE i Idealista

Tornant a la xifra del 75%, no és sorprenent que les taxes d'emancipació estiguen baixant, ja que una persona jove no es pot plantejar com a projecte d'emancipació destinar el 75% del seu salari a pagar el lloguer de forma sostinguda, i a més fer front a despeses de subministraments, alimentació o transport. En aquest context, o bé la persona jove pot optar a algun habitatge cedit, donat o heretat, o bé ha de retardar la seua emancipació fins trobar una persona amb qui compartir estos costos (ja siguen companys de pis, o una parella, la qual si gana el mateix que ella mateixa, conjuntament hauran de destinar encara el 37,5% dels ingressos només al lloguer), o bé estalviar per poder afrontar l'entrada d'un habitatge en propietat, això si no continuen pujant les quotes hipotecàries. Mentrestant, la única solució és o bé mantindre's en casa dels pares, o bé assumir aquesta situació del mercat immobiliari, i navegar com es puga aquesta precarietat imposada pels preus del lloguer (ja siga compartint habitatge amb molta gent, o caent en la privació material).

Cal assenyalar, per concloure, que la situació a la resta d'Espanya és pitjor que ací, amb els joves mitjans dedicant el 86% dels seus ingressos a pagar un lloguer a preu d'oferta, tot i que la situació en este cas ha millorat: la millora dels salaris ha sigut més intensa que ací, i han pogut millorar des del 92% que va marcar l'indicador en 2019, tot i que al darrer any s'ha produït un repunt.

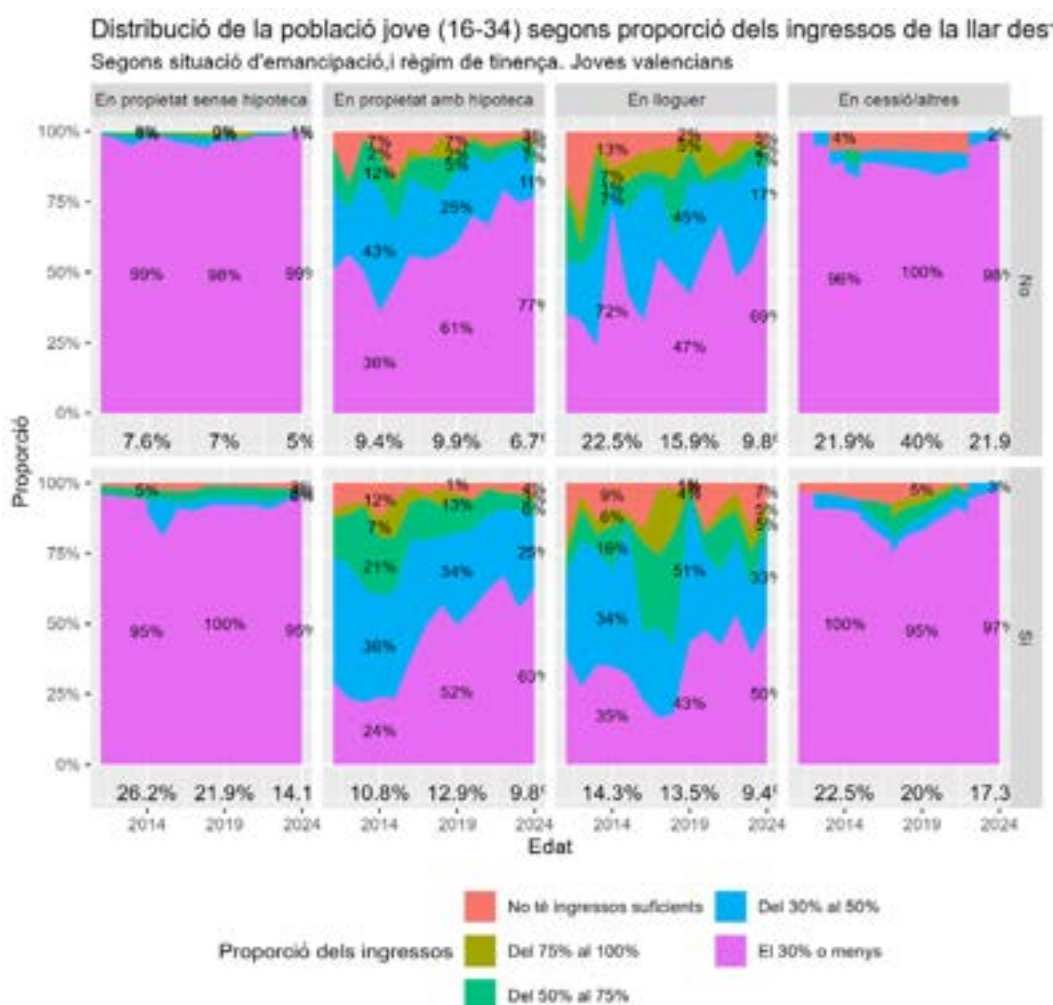
Cal assenyalar, també, que donat el preu de l'habitatge en Juny d'este any (992 euros), si mantinguérem els mateixos salaris de 2024, el cost d'accés ja arribaria al 84% dels ingressos de la persona jove, per al cas valencià (el 93% per a la resta d'Espanya). Ara bé, caldrà esperar a tindre dades d'ingressos més actualitzades.

SOBRECÀRREGA DE LES DESPESES DE L'HABITATGE

Per tancar aquesta secció, analitzarem un indicador estàndard que s'utilitza per comprovar si les llars estan efectivament destinant una proporció excessiva a les despeses de l'habitatge: es tracta de la proporció de llars que destinen més d'un 30% dels seus ingressos totals a despeses de l'habitatge, també coneguda com a Taxa de Sobrecàrrega de Despeses de l'Habitatge. A la següent gràfica, podem comprovar quina és la proporció de llars que es troben en aquesta situació (totes les franges diferents a la magenta), segons règim de tinença, a la Comunitat Valenciana i a la resta d'Espanya.

Sorprenentment, aquest indicador ha millorat: Només un 50% de les llars joves emancipades que viuen en lloguer destina efectivament més del 30% dels seus ingressos totals a la llar. La proporció baixa al 36% entre les llars que viuen en propietat amb hipoteca, i és insignificant entre qui no ha de pagar lloguer ni hipoteca. A més, podem veure com les proporcions dels que gasten menys del 30% s'han reduït des dels anys de la crisi, fonamentalment degut a la millora dels salaris.

Ara bé, podem concloure, doncs, que no hi ha una situació real en la que els joves no poden permetre's pagar el lloguer? Més bé el que està passant és que l'ajust està venint per altre costat: les persones que no poden permetre's pagar lloguers cada vegada més cars s'estan quedant a casa dels pares, i les persones que s'emancipen (i per tant, consten en aquesta gràfica) són només les que tenen una millor situació (perquè tenen al menys dos sous per damunt de la mitjana, o perquè han trobat un habitatge relativament barat). De nou, el millor indicador de que el jovent valencià no pot permetre's emancipar-se és la reducció de la taxa d'emancipació. Caldrà veure què passarà quan els joves arriben a edats límit (recordem que poca gent queda vivint amb els pares als 40 anys), i tinguen que afrontar un mercat de l'habitatge inassumible.

**SALUT
' BENESTAR**

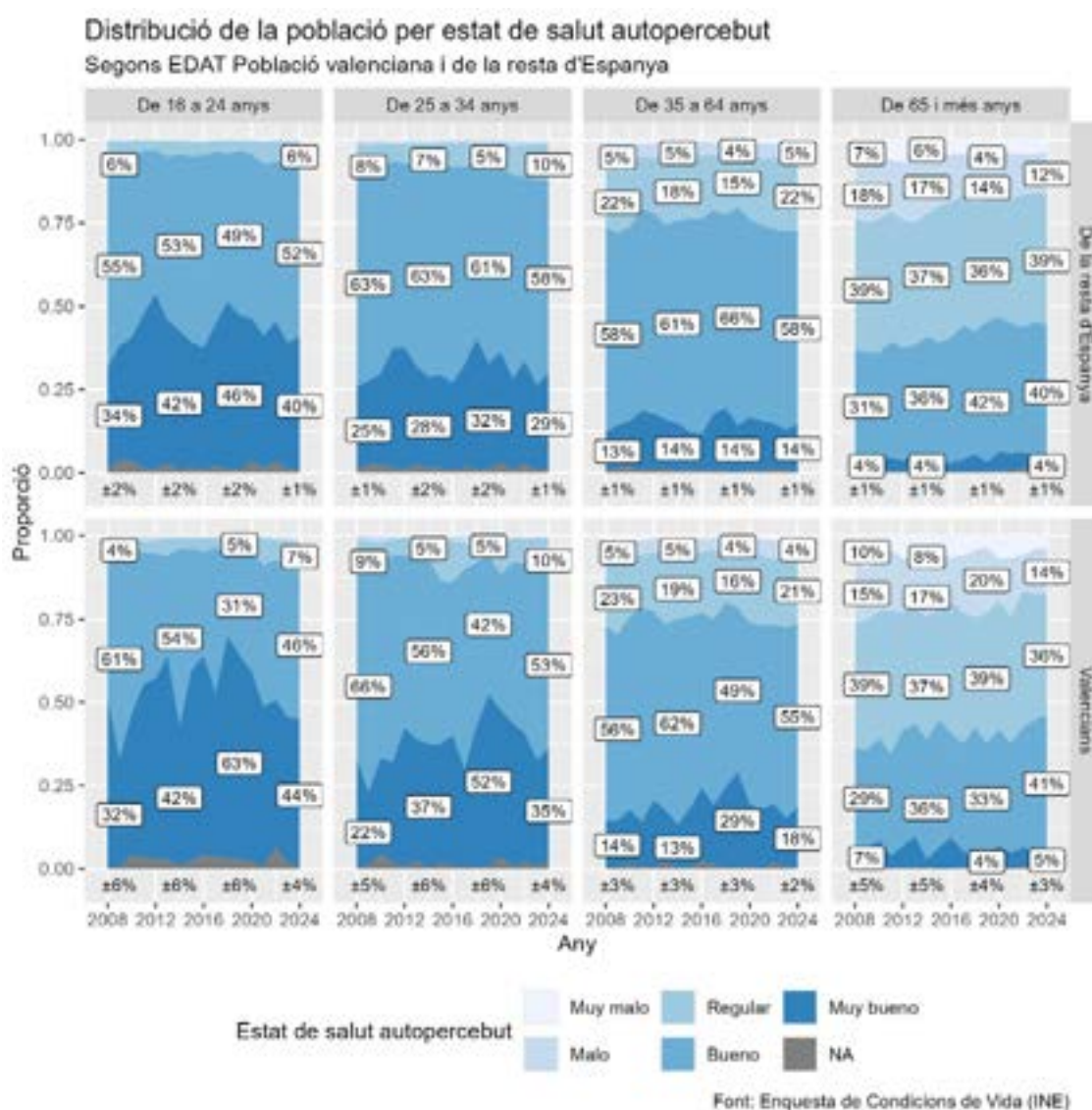
ASPECTES CLAU:

- Molt poca gent jove diu tindre un mal estat de salut: només un 8% entre els joves de 16 a 24 anys, i un 13% entre els joves de 25 a 34 anys. Aquestes xifres són lleugerament més elevades que les d'abans de la pandèmia
 - » Sembla que una extracció socioeconòmica més baixa afavoreix un pitjor estat de salut
- Poca gent jove diu tindre problemes de salut crònics: un 16%-17%. Aquesta proporció també ha augmentat des d'abans de la pandèmia.
- Molt poca gent jove diu haver-se vist limitat per a fer les seues activitats de la vida quotidiana per un problema de salut (només un 5-6% dels joves), tot i que durant la pandèmia la proporció va arribar a un 9%
- La població jove té, en general, millor estat de salut que adults i gen gran
- La gent jove diu estar, en general, prou satisfeta amb la vida en general, i no hi ha hagut massa canvis als darrers anys. La crisi de la COVID i l'actual situació de l'habitatge no semblen estar produint una tendència significativa a la insatisfacció juvenil.
 - » De nou, hi ha diferències per extracció socioeconòmica: aquells que tenen pares amb estudis baixos tendeixen a estar menys satisfets amb la vida.
- Només un 10% de la joventut diu no tindre a ningú amb qui parlar dels seus problemes.
- S'han incrementat els problemes d'abús d'alcohol, tabac i drogues, que afecten molt més als xics que a les xiques.
- L'obesitat s'està reduint a la infància i l'adolescència, però està augmentant a la joventut (20-34), sobre tot entre els xics
- També s'han incrementat els problemes de salut mental, que afecten especialment les xiques, així com els intents de suïcidi, especialment entre les xiques més joves
- La taxa de mortalitat entre el jovent continua baixa, tot i que amb repunts, en unes 3,5 defuncions per cada 10.000 xics de 15 a 29 anys, i 1,51 defuncions per cada 10.000 xiques de la mateixa edat
- La principal causa de mort entre els xics és el suïcidi, com ve ocorrent des de fa més d'una dècada. Entre les xiques, el suïcidi ha desbancat al càncer com a principal causa de mort només als darrers anys.
- S'han incrementat les taxes de suïcidi, tant per a xics com per a xiques, tot i que per als xics és molt superior: 0,71 casos per cada 10.000 xics, front a 0,34 per a les xiques.
- La taxa de suïcidi juvenil, tot i que no és la més elevada de tots els grups d'edat, és més elevada al territori valencià que a la resta d'Espanya, i entre els xics és especialment preocupant que s'està incrementant la taxa, però no arriben casos d'intent de suïcidi al sistema de salut (com sí que passa, i molt, amb les xiques), sinó directament suïcidis consumats

Per a aquesta secció, anem a utilitzar una diversitat de fonts de dades. En primer lloc, començarem amb un repàs d'alguns indicadors de salut i benestar continguts a l'Enquesta de Condicions de Vida i l'ECEPOV. A continuació, afegirem dades de problemes de salut diagnosticats, procedents de la Base de Dades Clíniques d'Atenció Primària, i terminarem l'anàlisi amb un repàs per la mortalitat juvenil i les seues causes.

ESTAT DE SALUT AUTO PERCEBUT

En primer lloc, farem servir l'Enquesta de Condicions de vida per repassar com la joventut valenciana declara la seua situació de salut auto percebuda; és a dir, si es senten en bon estat de salut, o no.

Podem veure com un 44% dels joves de 16 a 24 anys tenen un estat de salut "Molt Bo". Podem sumar un 46% addicional que diu que el seu estat es senzillament "Bo", i obtenim un 90% dels joves amb un estat de salut bo o molt bo. Només un 7% diuen estar "Regular", i el restant 3% diu no estar bé, o no contesta. La proporció baixa a un 35% entre el grup d'edat següent, tot i que continua sumant un 88% amb el grup dels que estan senzillament "Bé". La proporció dels que estan "Regular" puja a un 10%, i el 2% restant està malament o no contesta.

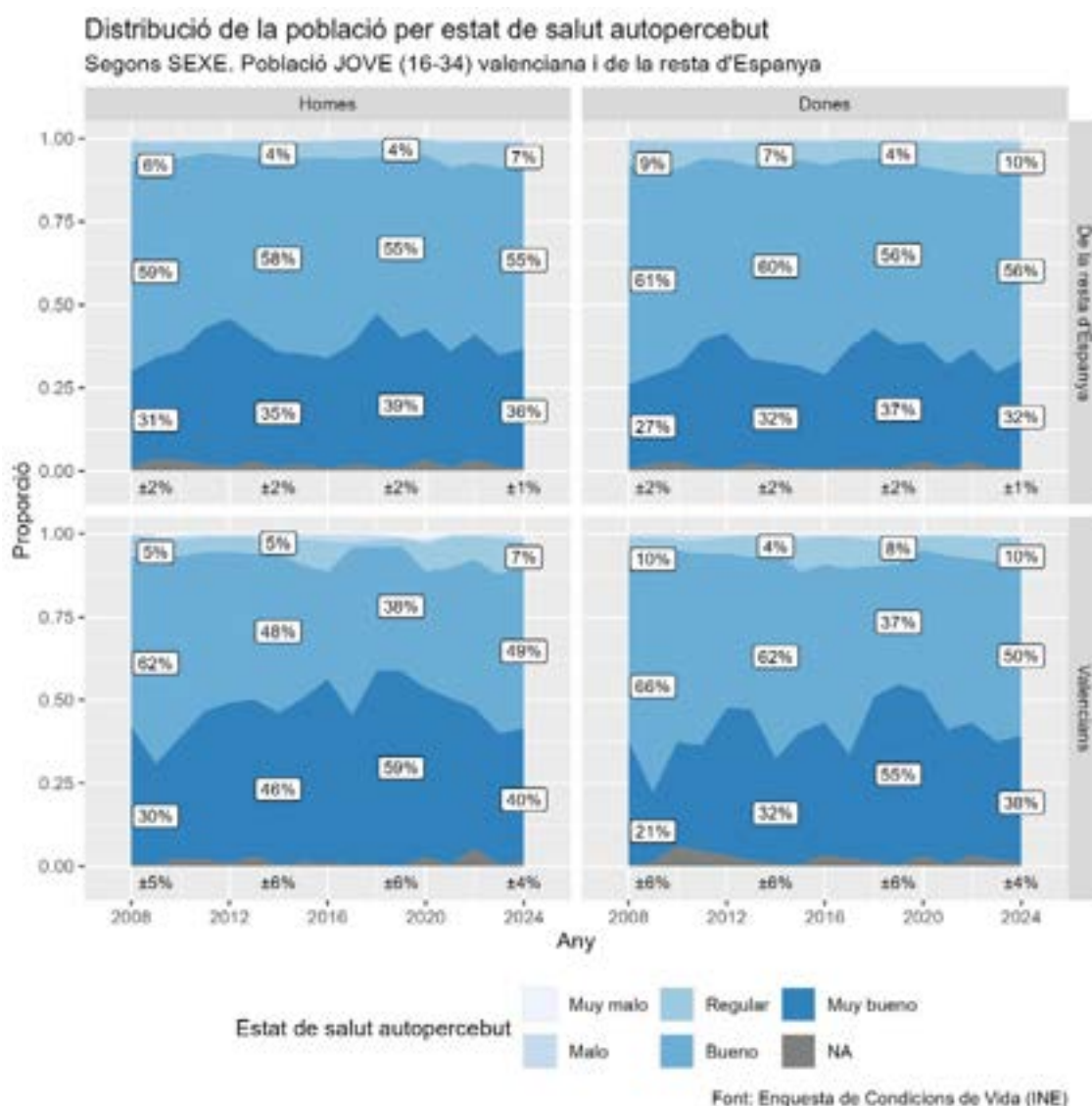
Quant a l'evolució, veiem com l'estat de salut va millorar de 2009 a 2019: la gent que deia estar "Molt bé" va passar d'un 32% a un 63% per als més joves, i d'un 22% a un 52% per als més majors; no obstant, en els darrers 5 anys, des de la pandèmia, es pot veure una reducció dels que diuen estar "Molt Bé", i un increment dels que diuen estar "Bé" o fins i tot dels que diuen tindre alguna afecció i avaluen el seu estat de salut com a "Regular": han crescut d'un 5% a un 7% entre els més joves, i d'un 5% a un 10% entre els més majors.

Cal assenyalar que aquesta reducció en la proporció de persones que diuen estar "Molt bé" també és visible entre els adults, però mentre per a ells ha baixat 11 punts, per als joves ha baixat 19 punts en un cas, i 17 en l'altre. Si ens comparem amb la resta d'Espanya, però, estem millor: quatre punts més de joves de 16 a 24 anys que diuen estar "Molt bé", i 6 punts més de joves de 25 a 34 anys. No obstant, també es cert que la resta d'Espanya ha perdut menys des de la pandèmia. Podem veure, finalment, com en general els joves són el grup poblacional que diu estar millor de salut, amb diferència.

A continuació, podem comprovar en un parell de gràfiques addicionals si existeixen diferències en aquestes situacions per sexe, lloc de naixement o classe social (aproximada amb el nivell d'estudis dels pares).

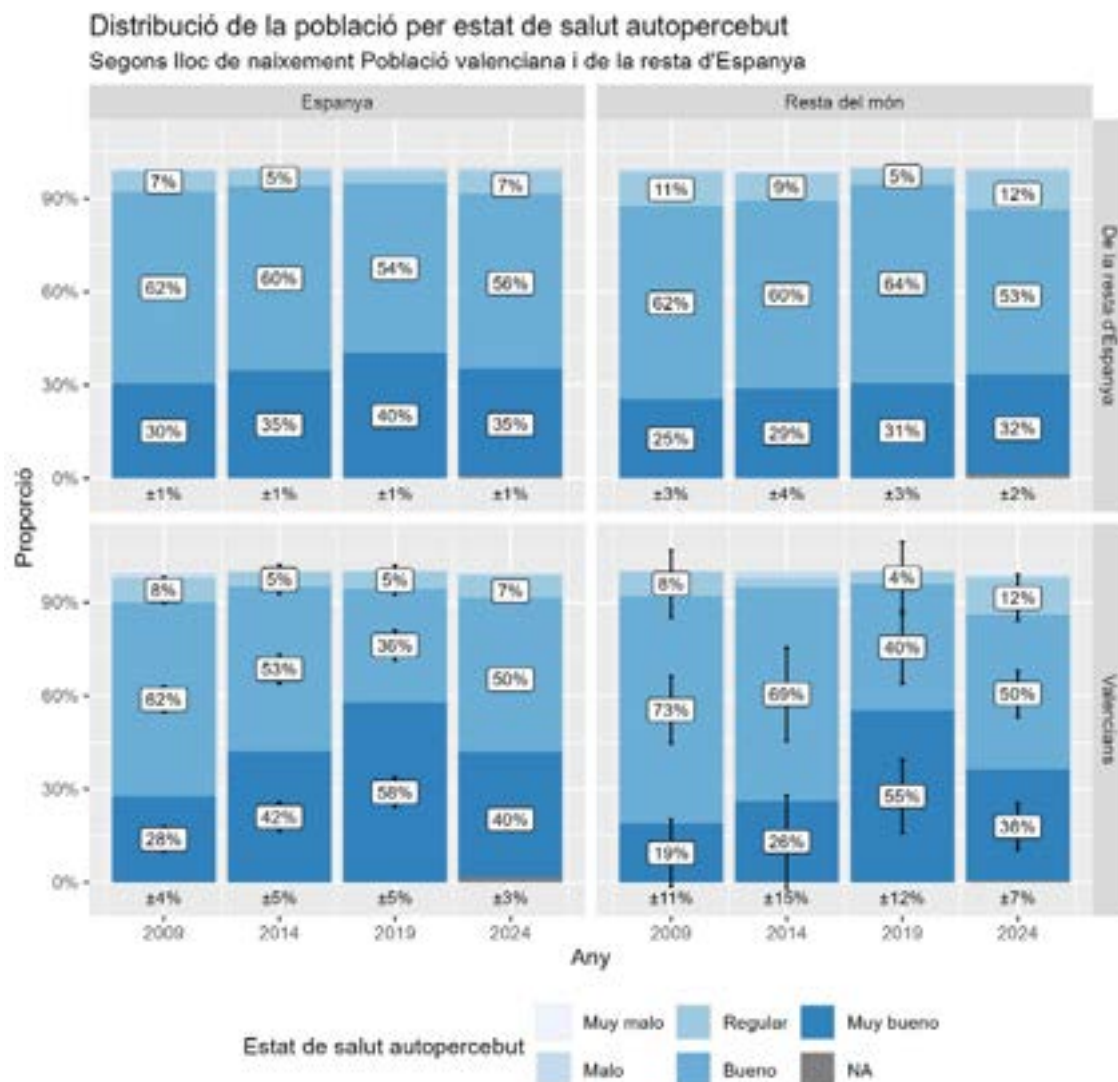
Per Sexe

Pel que fa al sexe, no existeixen diferències, o en tot cas, aquestes estan dins dels marges d'error.

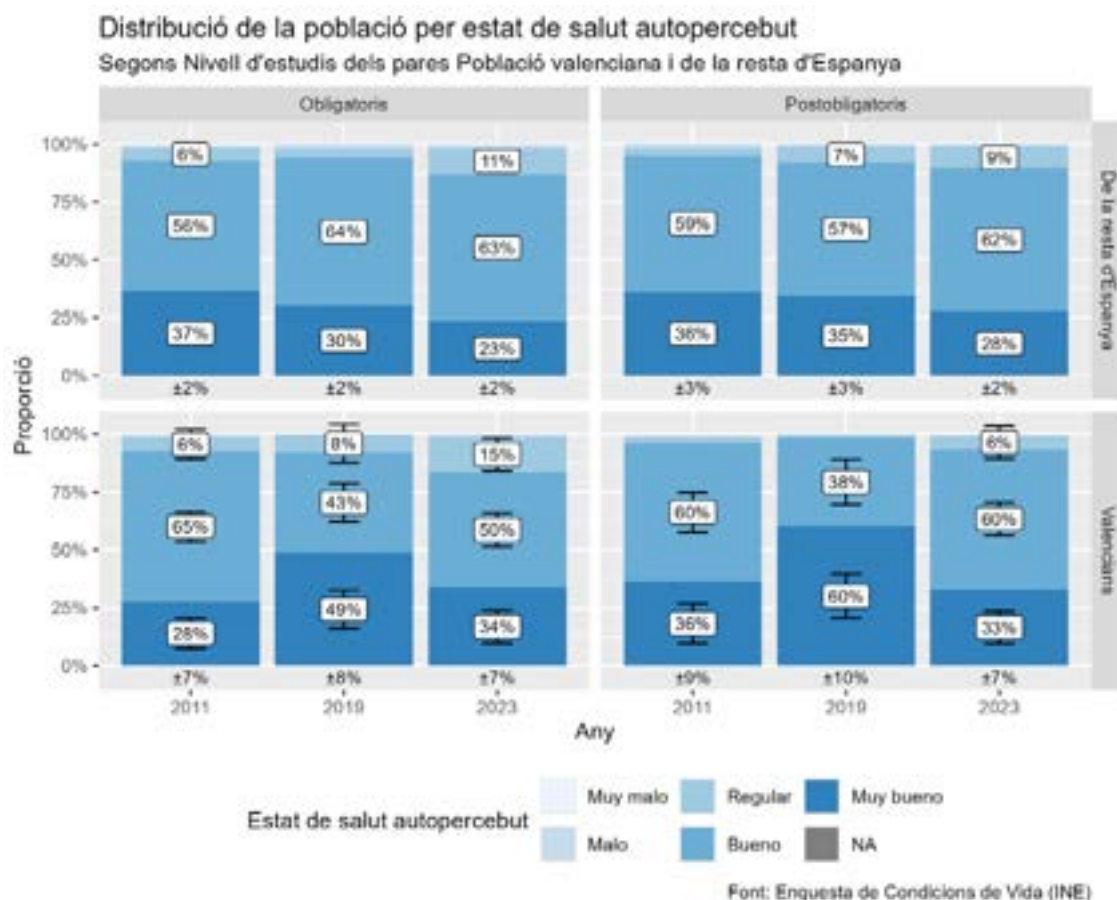

Per lloc de naixement

En segon lloc, pel que fa a les diferències per lloc de naixement, sembla que les persones nascudes a l'estranger tenen més problemes de salut, però no podem afirmar-ho amb rotunditat perquè la diferència està dins dels marges d'error

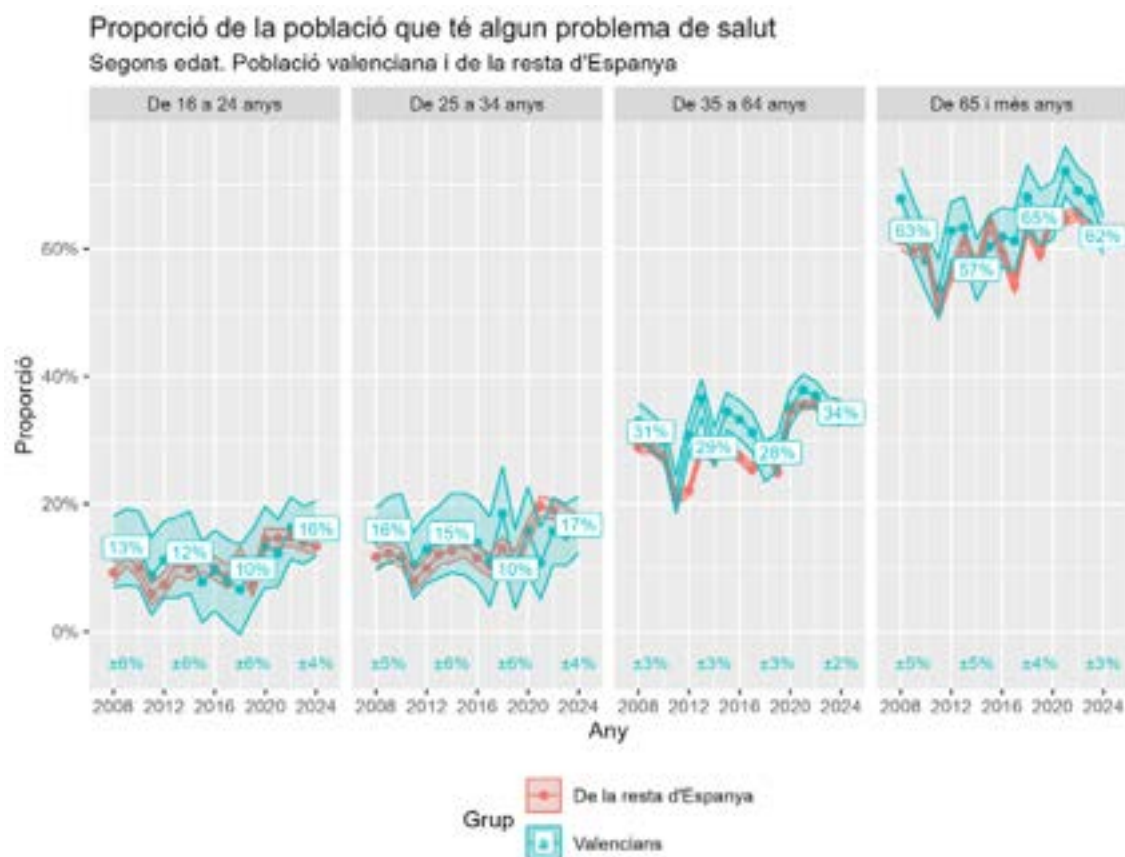
Per nivell d'estudis dels pares

Finalment, pel que fa a l'origen socioeconòmic, i per a la mostra valenciana de 2023, veiem una diferència que, tot i no ser significativa, podem assegurar, amb una probabilitat d'equivocar-nos del 5% ($p=0.053$), que no és deguda a l'atzar: Un 16.4%($\pm 7\%$) dels joves valencians els pares dels quals tenen estudis obligatoris o inferiors diuen tindre un estat de salut com a molt "Regular", mentre que aquesta proporció baixa fins un 6.4%($\pm 7\%$) entre els joves que són fills de pares amb estudis post obligatoris. Aquesta bretxa era molt menor, i no significativa, en els anys anteriors per als quals tenim dades, per la qual cosa podem afirmar que és molt probable que existisca una bretxa de classe en l'estat de salut auto percebut de la població valenciana

POBLACIÓ AMB PROBLEMES DE SALUT CRÒNICS

El segon dels indicadors que extraïem de l'ECV és la proporció de la població que manifesta tindre problemes de salut crònics.

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

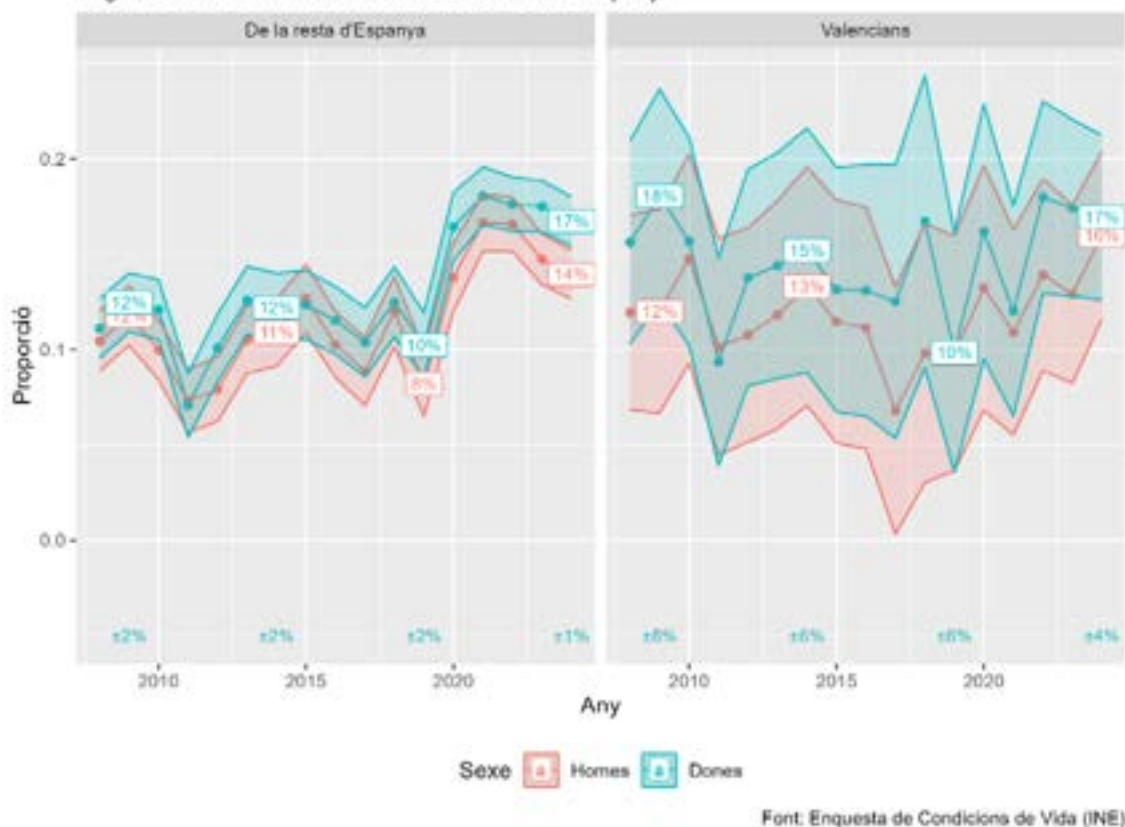
Podem veure com un 16%±4% dels menors de 25 anys i un 17%±4% dels joves de 25 a 34 anys declara tindre algun problema de salut crònic. Aquestes taxes són les més elevades de la sèrie històrica, i suposen un fort increment sobre tot des d'abans de la pandèmia, on ambdues taxes es situaven en un 10%±6%. També s'ha incrementat en una mesura similar la proporció d'adults que tenen problemes de salut (d'un 28% a un 34%), i la tendència és similar a la de la resta d'Espanya. A la resta d'Espanya sembla que la situació s'hauria recuperat després de la pandèmia per als més majors i no per als més joves, per la qual cosa podem pensar que hi ha un component de salut mental important, més que indicar que la pandèmia haja causat problemes de salut crònics.

Novament, els joves són els que menys problemes de salut tenen, amb prou diferència respecte als adults i la gent gran.

De nou, analitzarem si existeixen diferències rellevants per sexe, lloc de naixement o nivell d'estudis dels pares

Per Sexe

Proporció de la població JOVE (16-34) que té algun problema de salut
Segons SEXE Població valenciana i de la resta d'Espanya

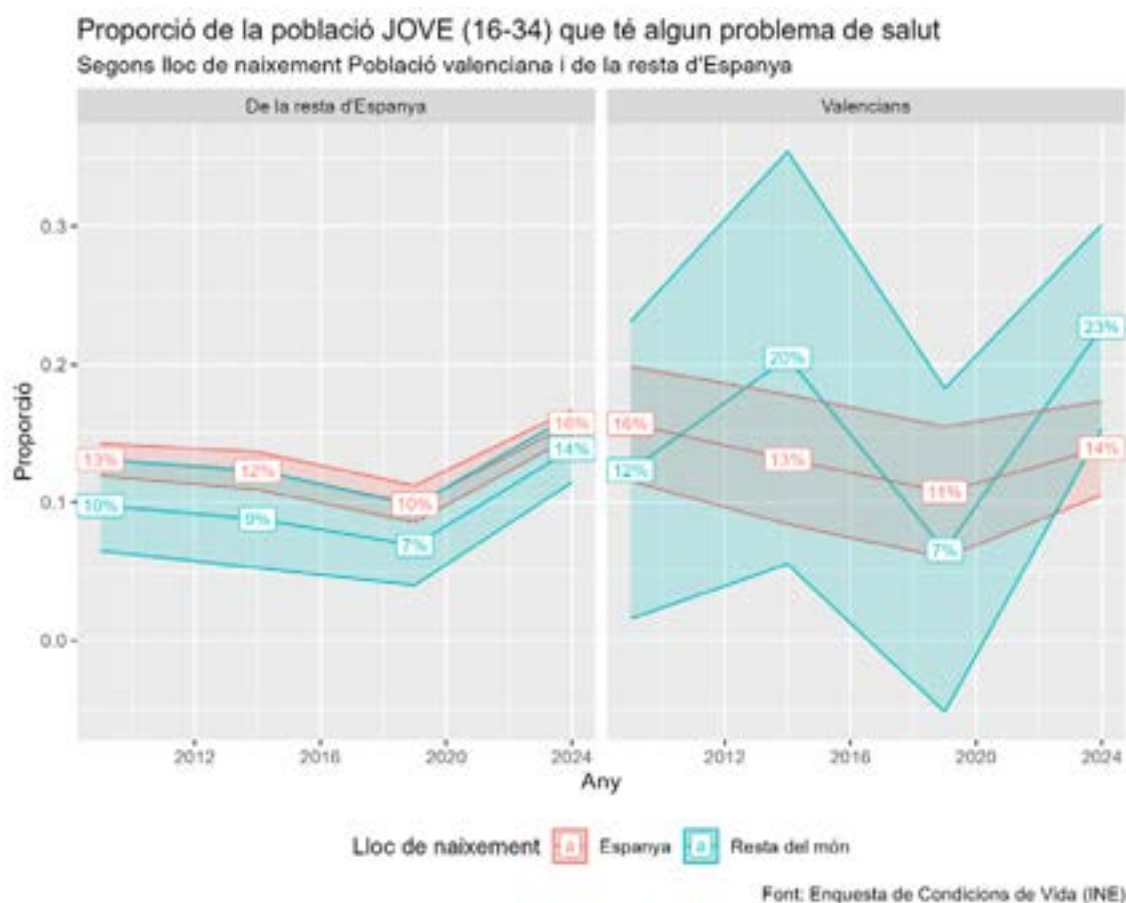

Font: Enquesta de Condicions de Vida (INE)

Les diferències no són consistents, i en tot cas es troben dins dels marges d'error. No obstant, a la resta d'Espanya es veu especialment un increment entre les dones, i una baixada passada la pandèmia, que ací encara no es visible

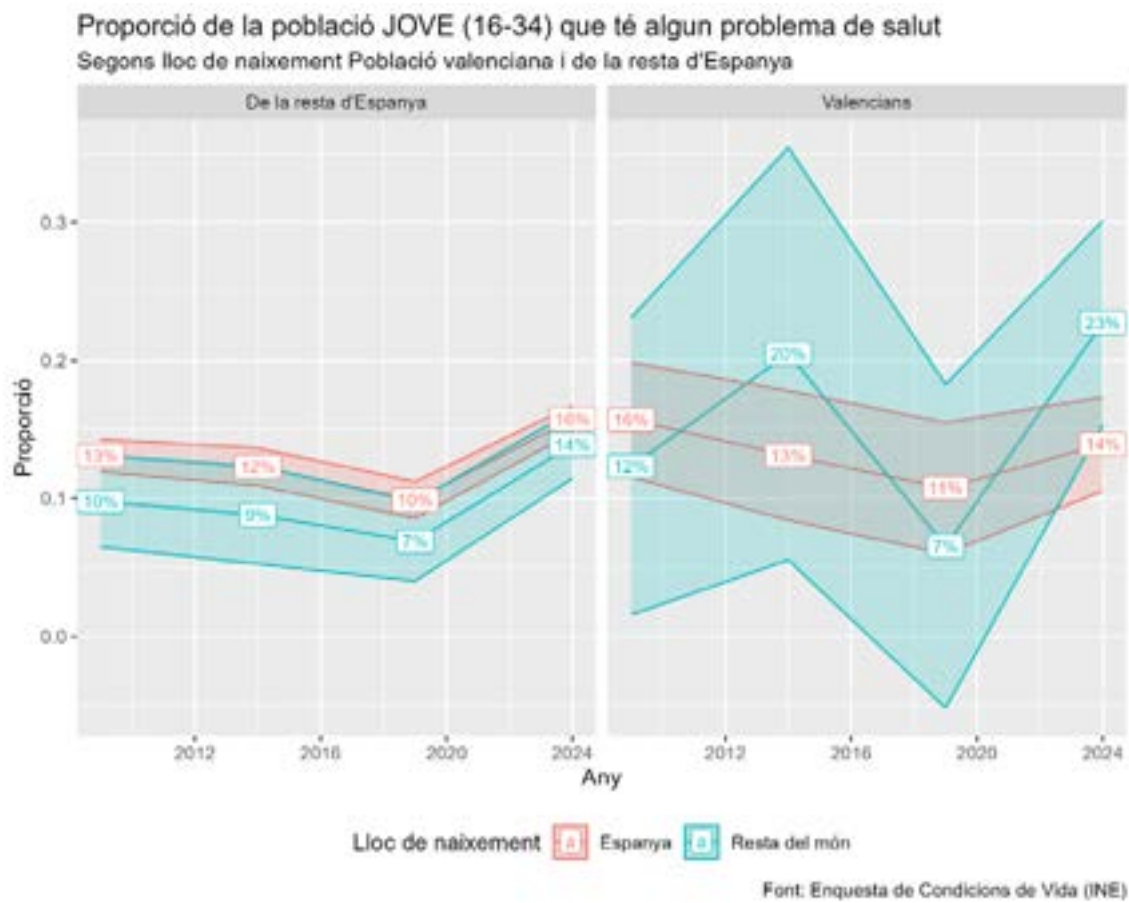
Per lloc de naixement

Pel que fa a la diferència per lloc de naixement, sembla que les persones nascudes a l'estranger tenen més problemes de salut, però aquesta diferència està dins dels marges d'error; a més, a la resta d'Espanya això no es veu, i tampoc podem pensar que ací la situació serà diferent

Per nivell d'estudis dels pares

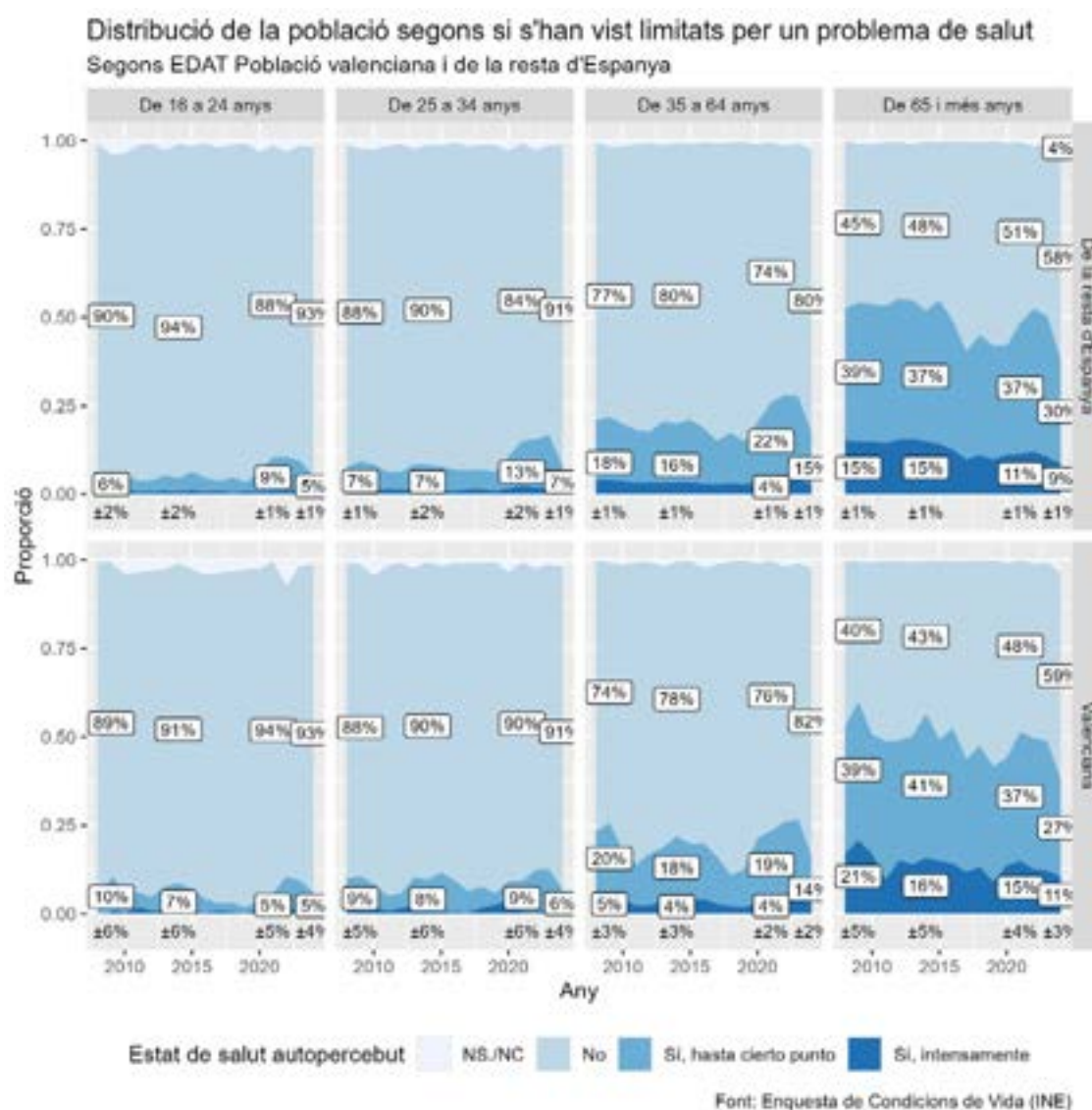
En aquest cas, l'origen socioeconòmic no aporta cap diferència significativa; les variacions es troben dins dels marges d'error

LIMITACIONS PER PROBLEMES DE SALUT

La tercera de les variables sobre salut que observem a l'ECV és la proporció de persones que es troben limitades en la seua vida quotidiana per problemes de salut.

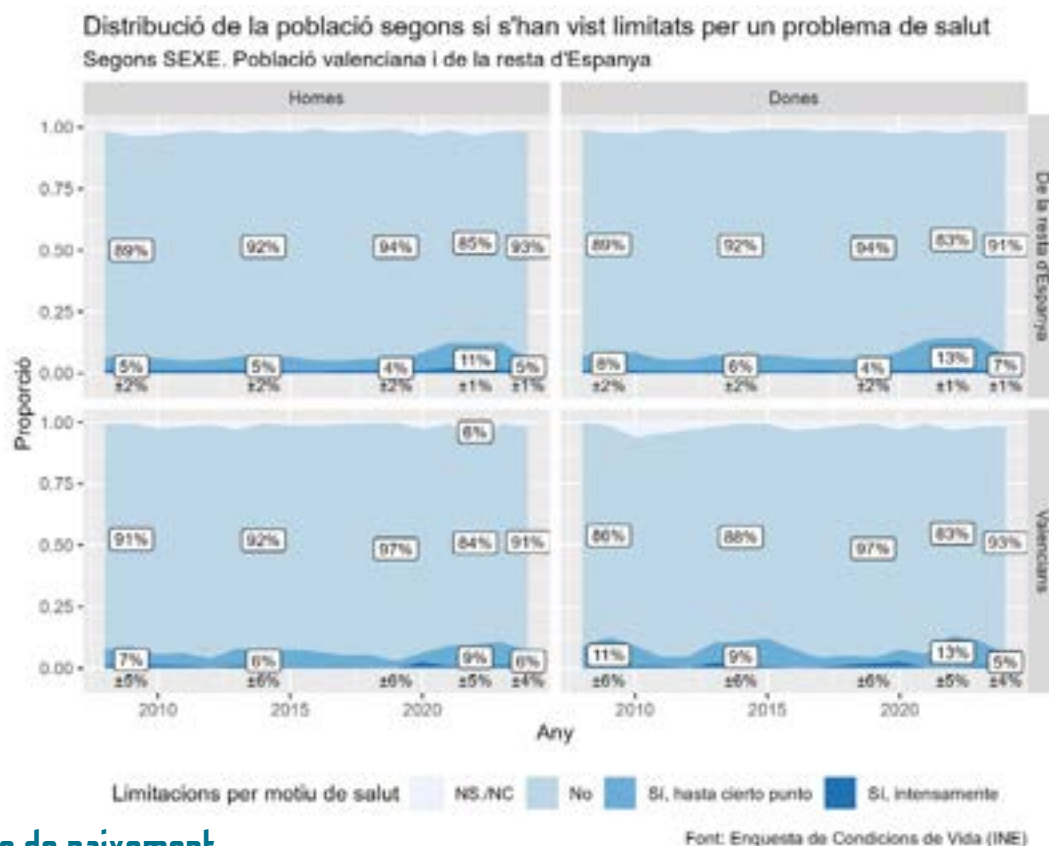
Com podem veure a la gràfica següent, només un 7% dels joves fins a 25 anys i un 9% dels joves de 25 a 34 anys manifesten algun problema de salut que els ha impedit realitzar les seues activitats amb normalitat. Són nivells similars als de la resta d'Espanya. Tot i així, és important recalcar que un 11% dels més joves i un 14% dels de 25 a 34 anys van arribar a assenyalar això com un problema en l'any 2022; probablement això estiga mesurant la incidència de la pandèmia, ja siga en termes de salut física (la pròpia malaltia) o mental.

Una vegada més, podem veure com la gent jove, especialment la de 16 a 24 anys, és la que menys limitacions per motiu de salut té, tot i que això no lleva que foren afectats per la pandèmia, sobre tot en el seu aspecte psicosocial, com han assenyalat nombrosos informes.

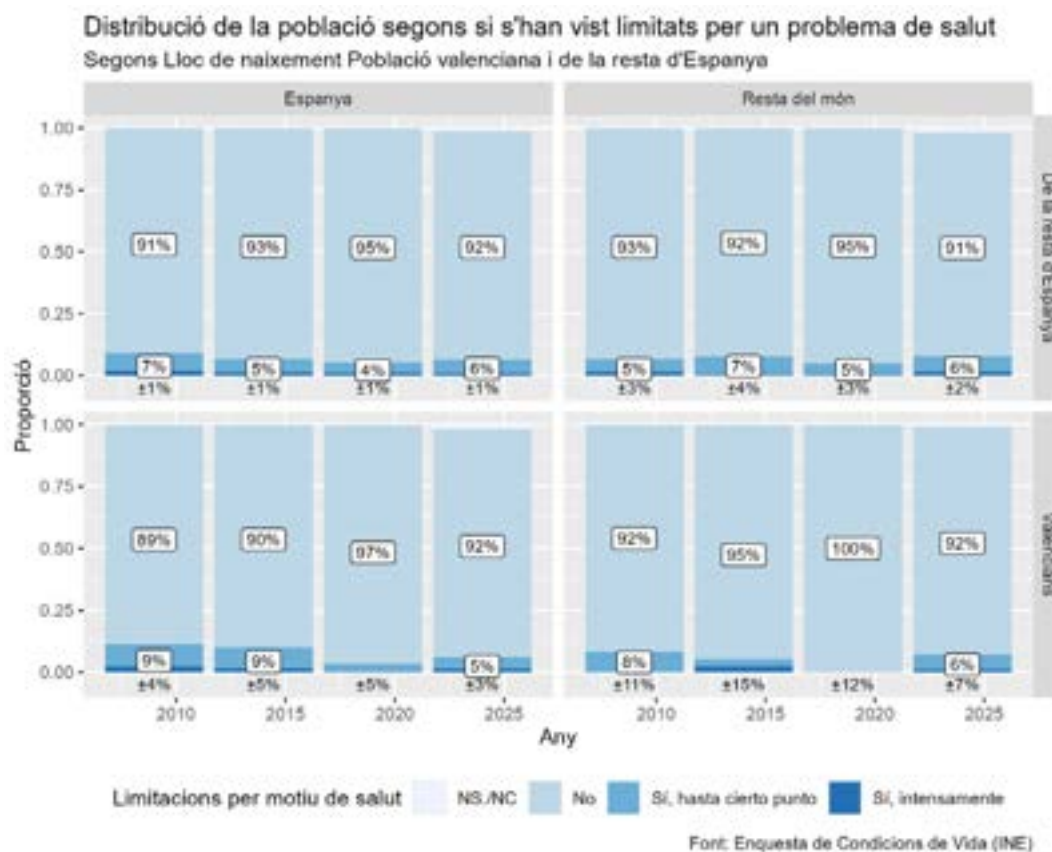

Per Sexe

De nou, les diferències per sexe es troben dins dels marges d'error, tot i que sembla que les xiques tinguen lleugerament més problemes de salut.

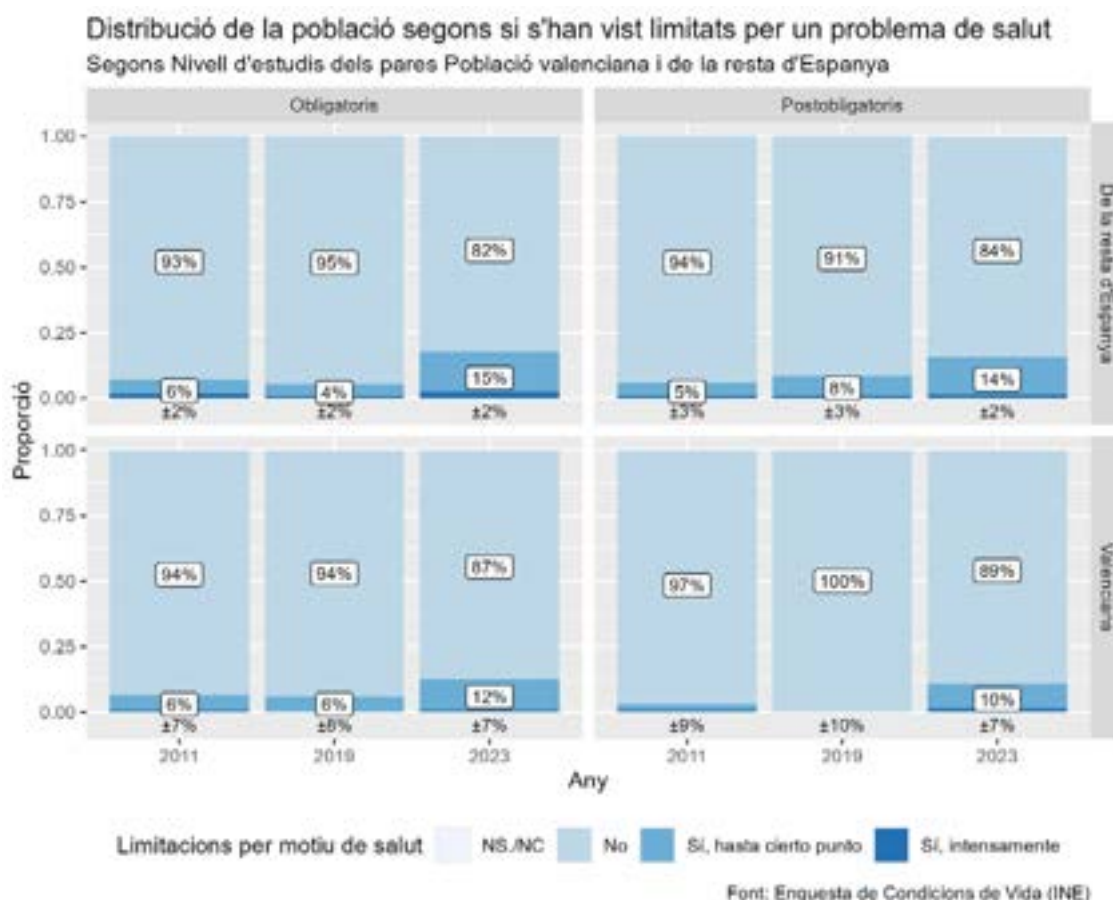

Per lloc de naixement

En este cas, no trobem cap diferència per lloc de naixement en aquest indicador, ni tampoc cap diferència per nivell d'estudis dels pares, com podem veure al gràfic següent.

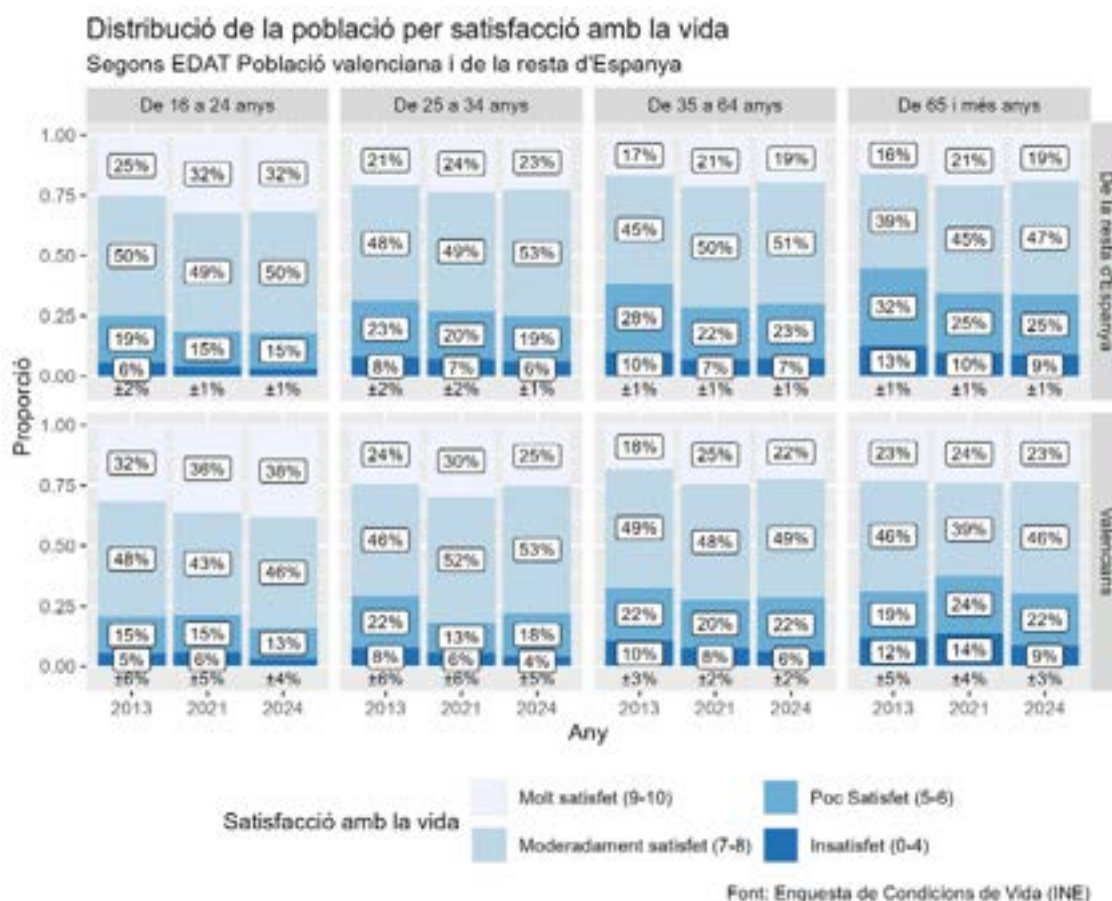
Per Nivell d'estudis dels pares

SATISFACCIÓ AMB LA VIDA

La darrera de les variables de salut de l'Enquesta de Condicions de Vida és significativament diferent a les anteriors, pel seu major focus, directament, al benestar subjectiu de la persona.

En lloc de preguntar per l'estat de salut, o limitacions per a la vida quotidiana, aquesta pregunta li demana directament a la població si estan satisfets amb la seua vida en general. Una anàlisi d'aquesta pregunta pot mostrar-nos problemes més relacionats amb la salut mental, i en general mesura en quin grau les persones joves consideren que estan "bé" a la seua vida.

Podem veure com la proporció de joves res satisfets amb la vida (un 4 o menys) va arribar a un màxim del 6%, per als menors de 25 anys, durant la pandèmia (2021); però actualment ha baixat fins el 3%. També ha baixat la proporció d'aquells poc satisfets (Un 5 o un 6), d'un 15% a un 13%. Aquests canvis puntuals, no obstant, queden dins del marge d'error i les diferències no són significatives.

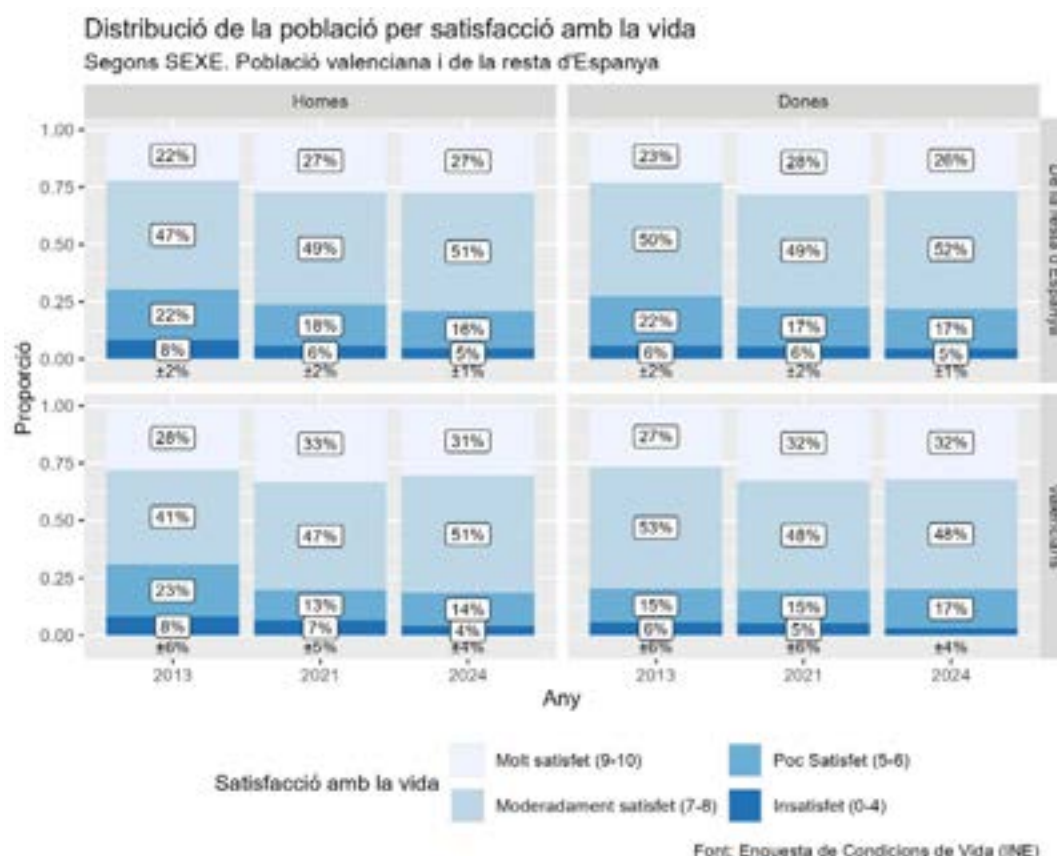
Podem veure com el que ha augmentat és la proporció de gent moderadament satisfeta (un 7 o un 8), que ha pujat d'un 43% a un 46%. La proporció dels que estan molt satisfets s'ha mantingut estable des de 2021, però ha augmentat des de 2013, d'un 32% a un 38%, encara que és poc significatiu donat el marge d'error

Pel que fa als més majors, ha baixat també la proporció dels insatisfets (d'un 8% en 2013 i un 6% en 2020 a només un 4%) NO obstant, a la proporció dels poc satisfets podem veure un canvi, especialment pel que fa a la comparació amb 2013: en aquell moment, un 8% estava insatisfet, i un 22% poc satisfet; en total un 30% de joves poc o res satisfets amb la vida. Cal recordar que estàvem en mig d'una crisi econòmica. L'any 2021, la situació havia millorat, amb només un 6% d'insatisfets, i un 13% de poc satisfets; en total un 19% de joves poc o res satisfets, una diferència prou significativa ($p < 0.05$). Podem veure també com l'any 2024 ha augmentat la proporció de gent poc satisfeta, però s'ha reduït la proporció de gent insatisfeta; això fa que el conjunt dels poc satisfets puge d'un 19% a un 22%, però aquesta diferència entra dins dels marges d'error.

Així doncs, podem concloure que els joves, en general, estan al menys moderadament satisfets amb la vida, quan no directament molt satisfets; que aquesta satisfacció es redueix amb l'edat, i que la insatisfacció produïda per la crisi que podem veure a 2013 s'ha reduït actualment; a més la crisi de la COVID i l'actual situació de l'habitatge no semblen estar produint una tendència significativa a la insatisfacció juvenil.

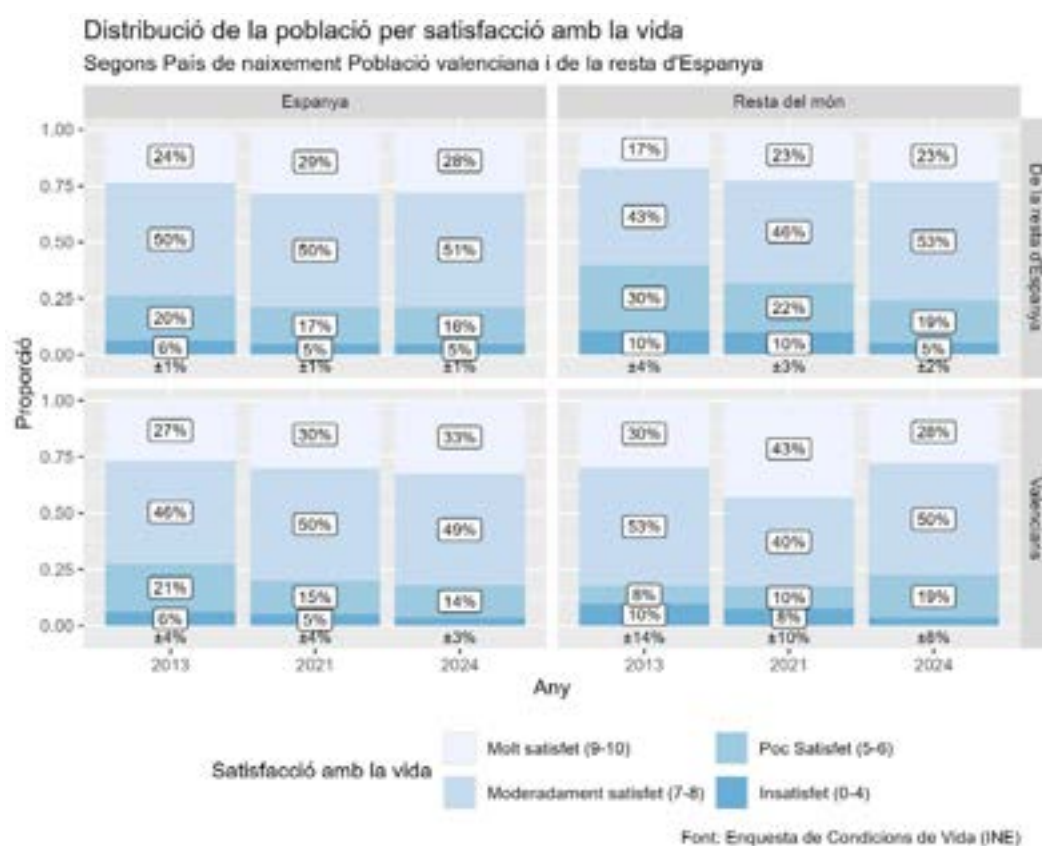
Cal assenyalar, també, que la diferència amb els adults és molt més estreta en aquest indicador que en la resta: si bé els joves poden estar molt millor en termes de salut física que els adults, el seu nivell de benestar subjectiu no és exageradament més alt que el de la població més major. De nou, podem analitzar aquesta qüestió per sexe, lloc de naixement o nivell d'estudis dels pares.

Per Sexe

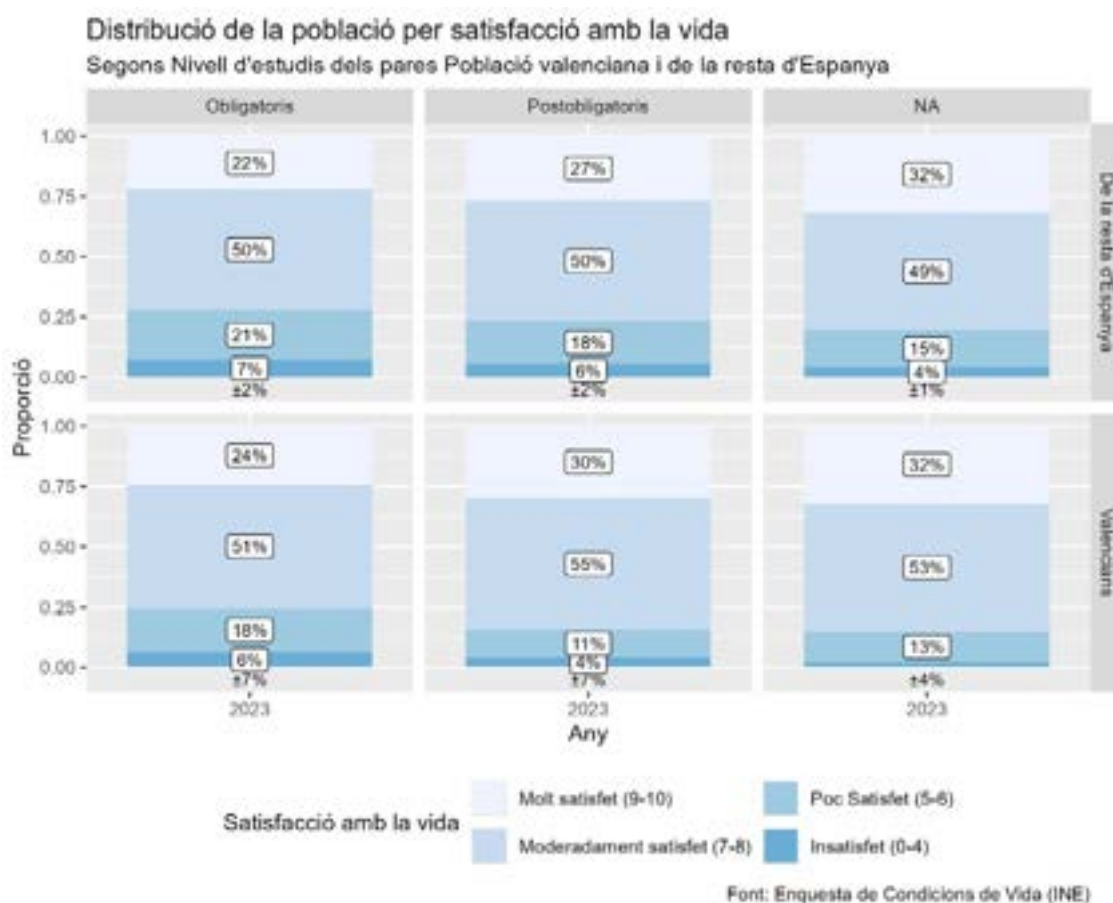

En primer lloc, l'anàlisi per gènere només ens proporciona una diferència molt estreta, que queda dins dels marges d'error.

Per lloc de naixement

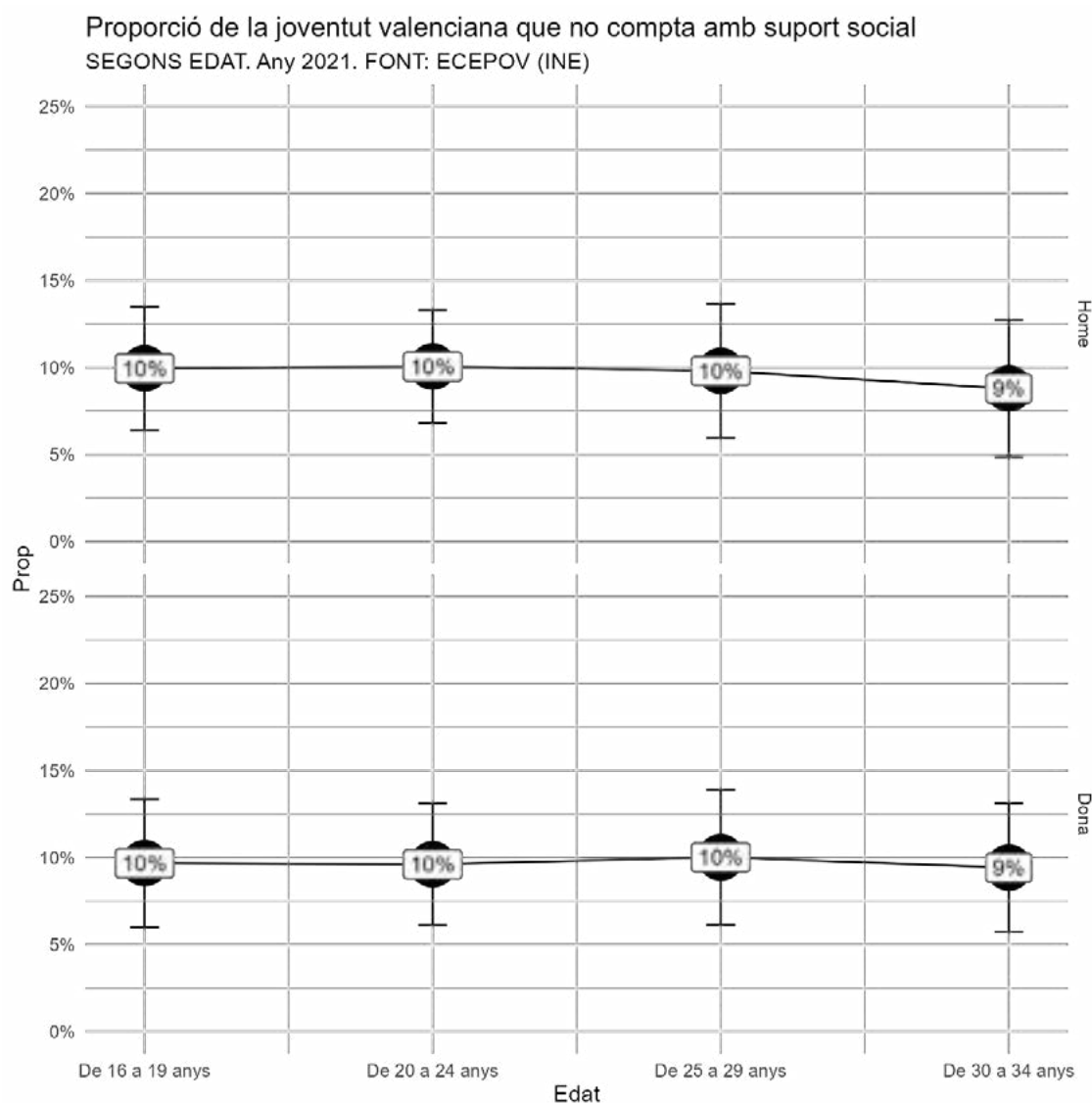
Per nivell d'estudis dels pares

Finalment, pel que fa al nivell d'estudis dels pares, per a la mostra valenciana de 2023, veiem una diferència que, tot i no ser significativa, podem assegurar, amb una probabilitat d'equivocar-nos del 8% ($p=0.08$), que no és deguda a l'atzar: Un 24.5% dels joves valencians els pares dels quals tenen estudis obligatoris o inferiors estan poc o res satisfets amb la vida, mentre que aquesta proporció baixa fins un 15,5% entre els joves que són fills de pares amb estudis post obligatoris.

SUPORT SOCIAL

Per tancar l'anàlisi de la salut i benestar amb dades d'enquesta, abans de passar a les de registre, presentem l'indicador de suport social que hem extret de l'ECEPOV per a l'any 2021. Aquest indicador pregunta a les persones si compten amb alguna persona propera amb qui poder parlar dels seus problemes personals.

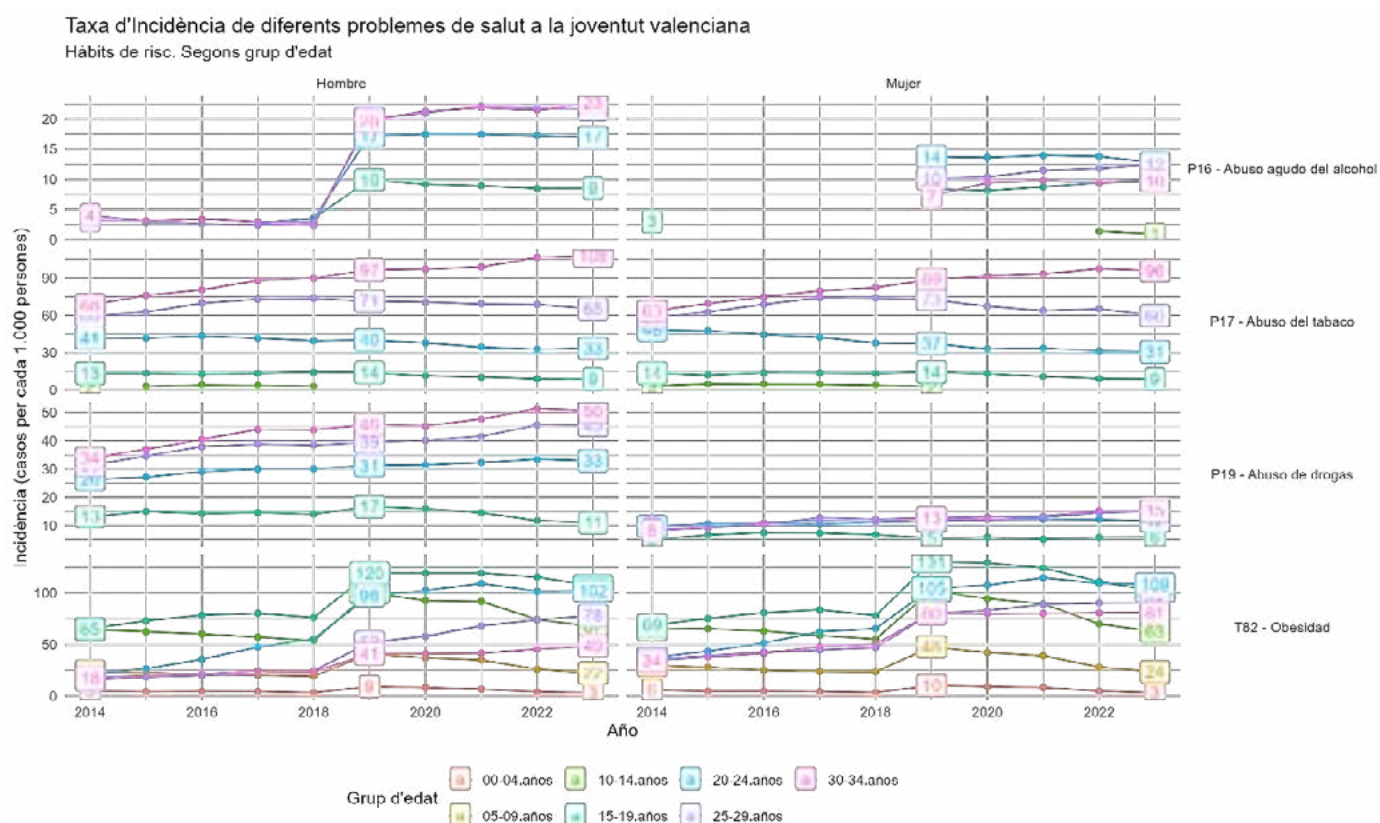
Com podem veure a la gràfica anterior, la proporció de gent que no compta amb aquest suport social és d'al voltant d'un 10%, per a totes les edats dins de la joventut, i per als dos sexes sense diferència. Només hi ha una molt lleugera reducció d'aquesta taxa entre la gent de 30 a 34 anys, però en tot cas aquesta es troba dins dels marges d'error.

PROBLEMES DE SALUT

La següent secció està construïda amb dades de registre, procedents de la Base de Dades Clínicas d'Atenció Primària. Les dades corresponen als historials sanitaris de la població jove de la Comunitat Valenciana.

A diferència de les dades anteriors, procedents d'enquesta, aquestes dades no tenen marge d'error, però poden estar afectades per canvis als registres administratius (per exemple, per un registre incomplet, o per canvis de metodologia).

La primera gràfica mostra la taxa d'incidència de diferents problemes de salut relacionats amb hàbits de risc o poc saludables, entre la joventut valenciana, per grups d'edat. Les dades s'expressen com a casos diagnosticats per cada 1.000 habitants.

En primer lloc, la gràfica ens mostra com 23 de cada 1000 joves valencians de 30 a 34 anys té un problema d'abús agut d'alcohol. Es tracta d'un problema que s'ha mantingut relativament estable, amb un repunt des dels 20 casos que es registraven a 2019 (anteriorment hi ha un trencament de sèrie, per la qual cosa no es poden analitzar les dades). Veiem com aquest és un problema més usual entre la gent més major (els joves de 15 a 19 anys actuals tenen una taxa d'un 9 per mil, i els joves de 20 a 24 anys, d'un 17 per mil); tot i que també podem pensar que, en ser un problema que es pot considerar com a crònic, una major taxa entre els més majors només estiga expressant una acumulació de casos.

En qualsevol cas, el que sí que veiem amb claredat és una diferència per sexes: les xiques tenen una taxa d'incidència de menys de la meitat de la dels xics, tot i que entre elles semblen ser les més joves les que tenen més problemes amb l'alcohol, especialment les de 25 a 29 anys, i les de 20 a 24 (ambdues amb 12 casos per cada 1000, tot i que les més majors mostren una tendència a l'alça).

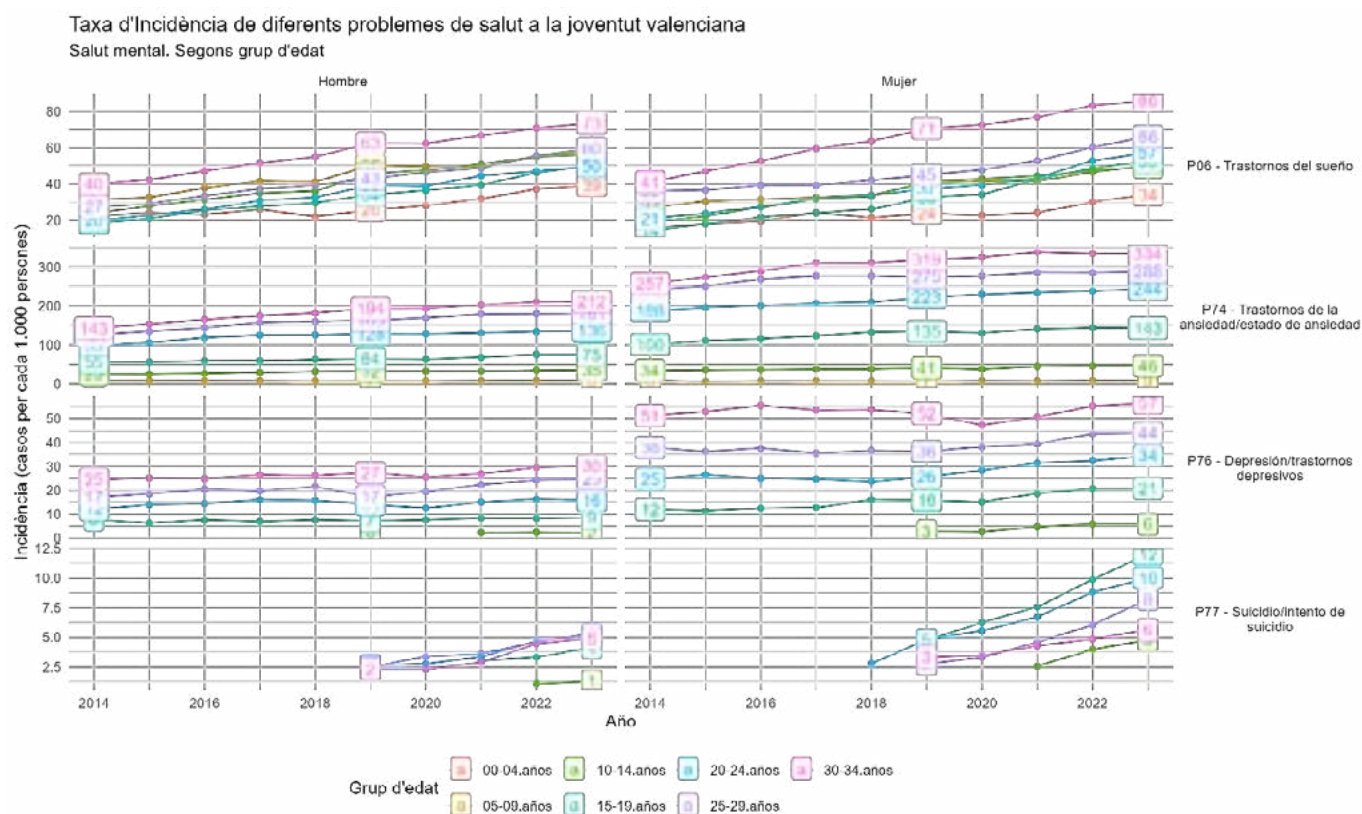
Amb l'abús del tabac trobem una lectura similar: les generacions que abandonen les edats joves són les que presenten una major taxa d'incidència (108 per cada 1000 en els xics, i 96 de cada 1000 en les xiques). A més, entre aquest grup d'edat, aquest problema ha anat augmentant (l'any 2019 eren 97 de cada 1000 entre els xics i 89 de

cada 1000 entre les xiques). Probablement això s'explique per l'arribada a aquesta edat de població fumadora, ja que al grup d'edat anterior, el de la gent de 25 a 29 anys, s'ha reduït, d'un 71 per mil a un 65 per mil entre els xics, i d'un 73 per mil a un 60 per mil entre les xiques. Entre la població més jove, la proporció de joves als quals el tabac els ha sigut diagnosticat com un problema de salut és menor (de nou, podem estar davant d'un problema d'acumulació de casos amb l'edat).

El tercer problema que es mostra és l'abús de drogues, que veiem en augment, i afectant sobre tot als xics: entre els xics, 50 de cada mil joves de 30 a 34 anys, i 45 de cada 1000 entre els de 25 a 29 anys tenen diagnosticat un problema d'abús de drogues (entre els més joves, les taxes són menors). Aquest problema sí que s'està incrementant any rere any: el 2019, les taxes eren respectivament del 46% i del 39%. Entre les xiques, tot i que la incidència és molt menor (només un 15% entre les de 30 a 34 anys), també hi ha hagut un increment (el 2019, la incidència en aquest grup era d'un 13%).

El darrer problema de salut que es mostra a la gràfica és l'obesitat. Aquesta condició té una lectura més complexa, ja que s'inclouen també dades de població infantil. A més, el patró d'edat és diferent. En primer lloc, podem comprovar com les xifres de xics i xiques són similars, tot i que són més elevades entre les xiques. Aquesta diferència es nota especialment en alguns grups d'edat, com el dels 30 als 34 anys (els xics tenen una incidència del 49%, front a un 81% entre les xiques). En segon lloc, pel que fa a les diferències per edats, podem veure com l'any 2019, el grup d'edat amb una major incidència era el dels 15 als 19 anys, amb una incidència d'un 120% entre els xics, i d'un 131% entre les xiques. No obstant, la incidència en aquest grup ha anat baixant (fins poc més del 100% en ambdós sexes), i s'ha incrementat en el grup següent (entre els 20 i els 24 anys, que ha passat d'un 98% entre els xics i un 105% entre les xiques a un 102% i un 109%, respectivament). Això s'ha produït possiblement per un canvi en la composició dels grups d'edat (els que tenen de 20 a 24 anys el 2023 tenien de 16 a 20 anys en 2019). Un grup que també tenia una incidència elevada de l'obesitat a 2019 (un 100% en ambdós sexes) és el dels adolescents de 10 a 14 anys, però en aquest cas també s'ha produït una reducció de la incidència, fins a xifres al voltant del 60%. També veiem un increment en la taxa entre la població de 25 a 29 anys, especialment entre els xics (d'un 53% a un 78%), així com un lleuger increment entre els de 30 a 43. També cal mencionar, finalment, una reducció (d'un 40-48% a un 22-24%) de la incidència de l'obesitat entre els infants de 5 a 9 anys. En resum, hi ha més incidència entre les xiques, i mentre que els grups adolescents i infants (menors de 20 anys) baixen la seua incidència, s'incrementa entre els més majors (de 25 a 34 anys), sobre tot en els xics.

A continuació, comentarem les dades d'incidència de problemes de salut mental entre la joventut. Com es pot comprovar a la taula següent, gairebé tots els problemes han anat augmentant, gairebé per a tots els grups d'edat, i quasi tots són especialment intensos entre les xiques.

i anem cas a cas, podem veure com els problemes de trastorn de la són s'han duplicat en tots els grups d'edat, i en alguns s'han multiplicat per un factor superior (tot i que això pot estar degut a una major atenció clínica per aquesta qüestió). De nou, els que presenten una incidència major són els més majors, de 30 a 34 anys (un 86% entre les xiques i un 73% entre els xics), tot i que això pot estar degut a una acumulació de casos amb l'edat, i la possibilitat que aquesta qüestió es convertisca en un problema crònic. Si passem al següent quadrant, podem veure una pauta molt més clara – i preocupant – en la proporció de la població que té diagnosticat un trastorn de l'ansietat o estat d'ansietat. Podem veure com un actualment hi ha una incidència de 334 casos per cada 1000 xiques de 30 a 34 anys, una incidència molt major que la dels xics (212 casos), i que s'ha incrementat des de 2019 (319 casos). També podem veure com és un problema que s'incrementa amb l'edat (segurament per la qüestió acumulativa: el problema es va manifestant al llarg de la joventut), i que apareix de forma significativa sobre tot a partir dels 15 anys, encara que entre les adolescents, tenim una incidència de 46 casos per cada 1000 xiques.

Pel que fa a la depressió o trastorns depressius, trobem un increment també a totes les edats, i una major incidència entre les xiques més majors (de 57 casos per cada 1000). Podem veure com l'increment, en este cas, ha sigut més intens entre la gent un poc més jove (entre les xiques de 20 a 24 anys, s'ha incrementat de 26 casos en 2019 a 34 casos en 2023, i entre les de 15 a 19, de 16 a 21 casos per cada 1000 xiques). També entre els xics hi ha hagut un increment fort, sobre tot entre els de 25 a 29 anys (de 17 casos per mil en 2019 a 25 casos en 2024).

Per acabar, la qüestió més preocupant és el fortíssim increment en el nombre de casos de suïcidi o intent de suïcidi que trobem en la base de dades d'atenció primària. Si a l'any 2019 només es registraren 5 casos per cada 1000 entre les xiques de 15 a 19 anys, l'any 2023 ja foren 12 casos per cada 1000, per a la mateixa edat. Entre les xiques de 20 a 24 anys, també s'ha passat de 5 a 10 casos, i entre les de 25 a 29, d'1 a 8 casos per cada 1000 xiques. També han crescut els casos entre les xiquetes de 10 a 14 anys: de no haver-hi, a registrar 5 casos per cada 1000 xiquetes. Cal assenyalar que aquest fort increment pot ser degut a un millor registre, o una millor atenció, a aquest fenomen, però les dades no deixen de ser preocupants, i en tot cas mostren una pauta de gènere clara (entre els xics, cap grup supera els 5 casos per cada 1000 persones). Ara bé, aquestes dades mostren un fort contrast amb les dades de mortalitat per suïcidi, com veurem a continuació.

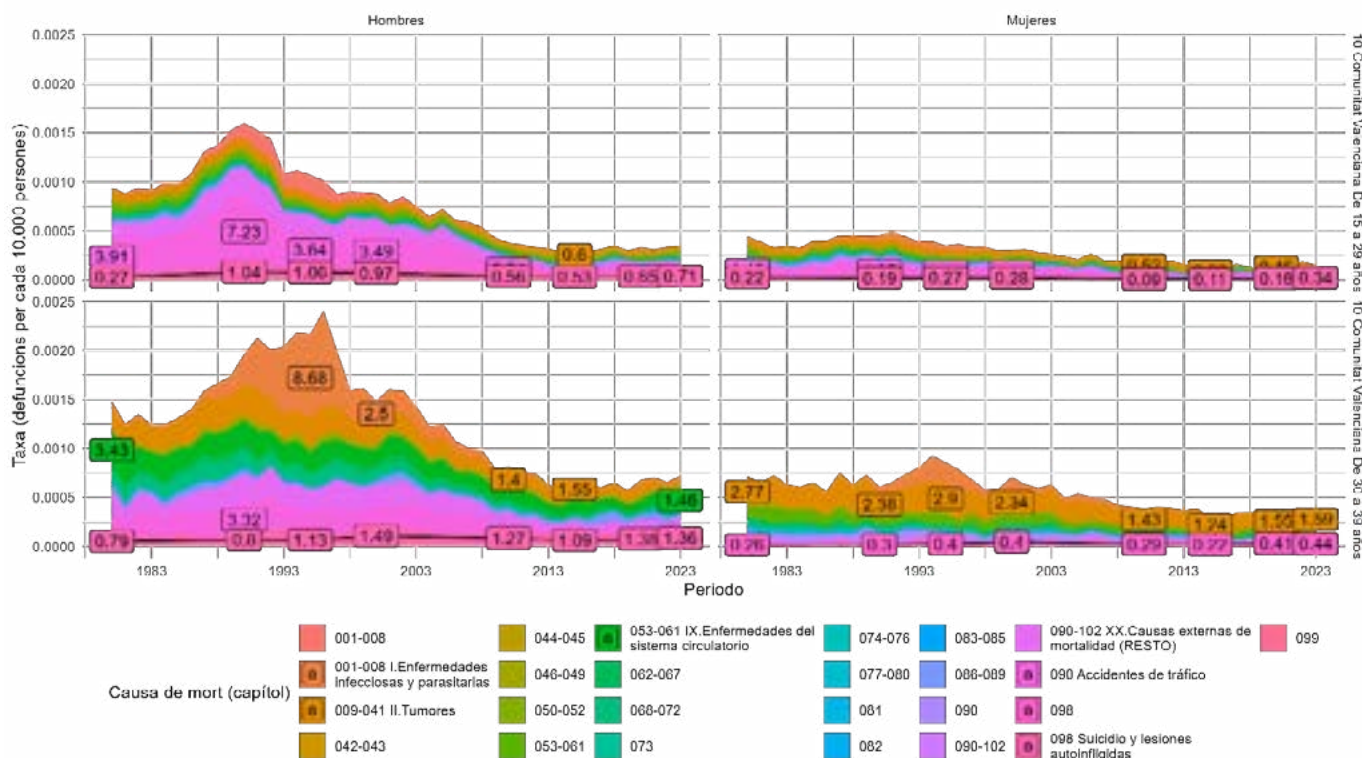
CAUSES DE MORT

Per complementar les dades sobre problemes de salut, cal fer un repàs per les causes de la mortalitat juvenil. En aquest sentit, el següent gràfic mostra la distribució, mesurada en incidència (defuncions per cada 10.000 habitants), acumulada. És a dir, que l'alçada total de la gràfica mostra totes les persones que han mort per qualsevol causa, en relació a la població, i la distribució interna per colors classifica les defuncions per causa.

El primer que podem constatar és la pronunciada reducció en la taxa de mortalitat juvenil a la comunitat valenciana en les darreres dècades: si en 1990, vam registrar 16 defuncions per cada 10.000 joves de 15 a 29 anys, actualment la taxa no arriba a les 3,5 defuncions per cada 10.000 habitants. Entre la població de 30 a 39 anys, la taxa també s'ha reduït dràsticament, del seu màxim a 1996 prop de les 25 defuncions per cada 10.000 habitants, a les actuals 7,5.

Distribució de les defuncions per causa, en relació a la població.

Es destaca la causa principal. Segons grup d'edat. Comunitat Valenciana i Resta d'Espanya

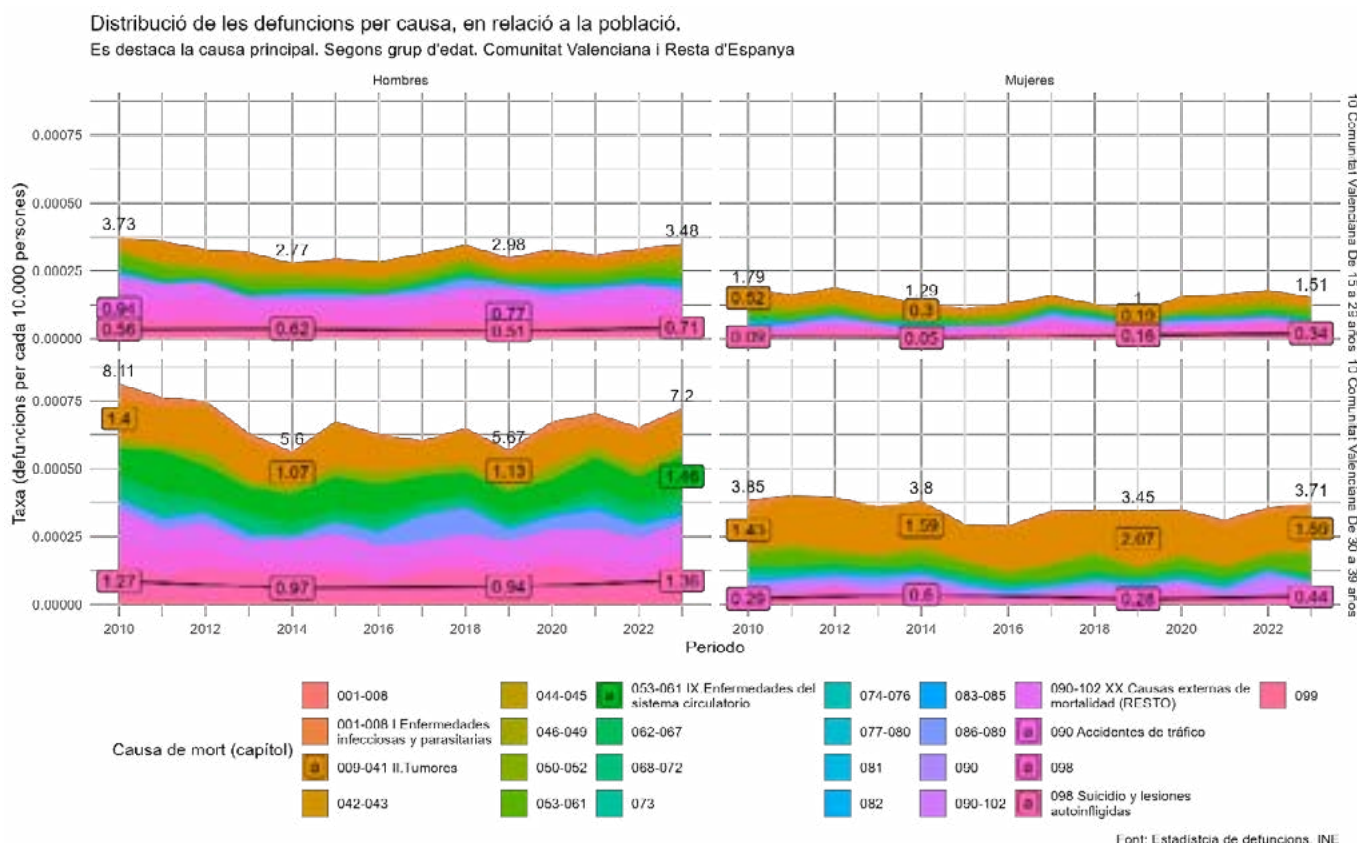
Font: Estadística de defuncions. INE

També podem veure com la mortalitat ha sigut, històricament, molt més intensa entre els homes que entre les dones. A 1990, quan es registraven 16 defuncions de joves de 15 a 29 anys per cada 10.000 xics, només es registraven 5 defuncions de xiques per cada 10.000 xiques, i actualment la taxa també és de la meitat: només 1,5 entre les xiques front a 3,5 entre els xics. Entre la població de 30 a 39 anys la diferència també era notable: d'uns 24 xics per cada 10.000 a 1996 a només 9 per cada 10.000 entre les xiques.

Un segon aspecte que podem veure és l'evolució de les causes principals de mort. Entre els xics més joves, la causa principal històricament eren els accidents de trànsit, que s'emportaven a 7 de cada 10.000 joves l'any 1990, i actualment només causen la mort a 0,37 joves cada 10.000. Entre les xiques, els accidents de trànsit també eren la principal causa de mort a 1990, però la seua incidència era molt menor: només 1,35 per cada 10.000 joves (actualment són 0,12).

Entre la població de 30 a 39 anys, les causes estan més diversificades, apareixent ja malalties de diferent tipus com a principal causa de mort; no obstant, al 1990 la principal causa de mort també va ser, entre els xics, l'accident de trànsit (3.32 defuncions per cada 10.000 persones), tot i que entre les xiques, ho era el càncer (2.38 defuncions per cada 10.000). Als anys 90, no obstant, apareix una nova causa de mortalitat: es tracta de les malalties infeccioses, fonamentalment l'epidèmia de VIH que va causar una gran mortaldat entre els homes joves: 8.68 per cada 10.000 entre els homes de 30 a 39 anys l'any 1995.

Degut a l'escassa taxa de mortalitat a partir de la dècada dels 2000, i especialment dels 2010, a continuació es mostra un nou gràfic amb el detall des de l'any 2010.

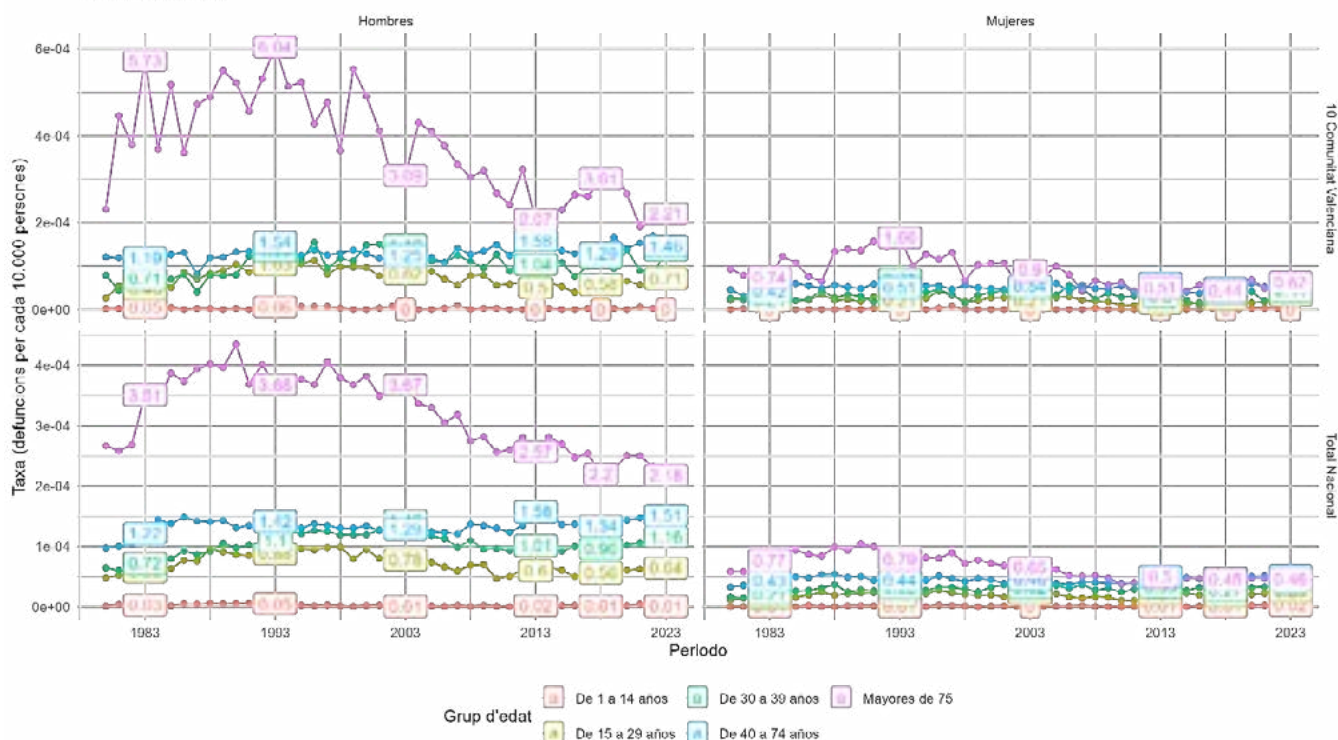
En aquesta gràfica podem veure com han evolucionat les taxes de mortalitat general, i la distribució per causes. En primer lloc, podem veure com les taxes de mortalitat arriben a un mínim l'any 2014 per a pràcticament tots els grups analitzats, i despunten des d'aleshores (amb una nova reducció l'any 2019, que es converteix en el mínim per exemple per a les xiques joves). En qualsevol cas, ens situem en taxes de mortaldat d'entre 3 i 3.5 defuncions per cada 10.000 persones per als xics de 15 a 29 anys, d'entre 1 i 1.5 defuncions per a les xiques d'esta edat, i taxes més elevades, d'entre 6.5 i 7 per als homes de 30 a 39 anys, i d'entre 3 i 3.7 per a les dones d'esta edat. Quan arribem a taxes de mortalitat tan reduïdes, comencen a aparèixer petites variacions d'un any a un altre; no obstant, a les nostres dades sí que podem observar una tendència creixent en la mortalitat dels xics joves de 15 a 29 anys: després d'arribar a un mínim de 2.77 defuncions per cada 10.000 xics en 2014, les defuncions han dibuixat una tendència creixent fins les 3.48 de l'any 2023 (entre els homes joves de 30 a 39 anys també s'observa aquesta tendència, amb un increment dels 5.66 als 7.2, però no entre les joves, ni entre les adultes joves).

Pel que fa a les causes de mort, per als xics més joves, el suïcidi és la primera causa de mort en dos dels quatre anys ressaltats (en 2010 i 2019 ho era la combinació de la resta de causes externes de mortalitat diferent als accidents de trànsit i al suïcidi, així que tampoc és una única causa).

Entre les xiques joves de 15 a 29 anys, però, el suïcidi només s'ha convertit fa poc en la primera causa de mort. Durant la dècada anterior, morien més xiques per càncer de les que es suïcidaven. També s'ha incrementat la incidència del suïcidi entre els barons de 30 a 39 anys, ja que s'ha incrementat de 0.97 casos per cada 10.000 persones fins a 1.36 casos per cada 10.000. Entre les dones de la mateixa edat, no s'observa el mateix patró.

Ara bé, per a parlar de suïcidi com a causa de mort de la joventut cal tindre presents les dades que presentem a continuació, que mostren la taxa de mortalitat per suïcidi de les diferents edats i sexes, al llarg del temps.

Taxa de defuncions per suïcidi, segons grup d'edat. Comunitat Valenciana i Restat d'Espanya
Període 1980-2023

Font: Estadística de defuncions. INE

El primer que cal assenyalar és que el suïcidi no és una realitat diferencialment juvenil: de fet el grup d'edat que presenta una major taxa de suïcidi són els (homes) majors de 75 anys, amb una taxa tres vegades més gran que la dels joves: 2,21 defuncions per cada 10.000 homes d'esta edat. De fet, en els anys 90, la taxa de suïcidis dels homes grans es va arribar a situar en 6 casos per cada 10.000 persones.

També cal assenyalar com, en general, la taxa de suïcidi és major entre els grups d'edat més majors: de fet els joves són els que mostren una taxa de suïcidis més reduïda de tots els grups d'edat (0.71 casos per cada 10.000).

En tercer lloc, cal assenyalar que la tendència, al menys si considerem tot el període des dels anys 90, és a la millora de l'indicador: en 1993, es va produir un cas per cada 10.000 xics joves de 15 a 29 anys, al territori valencià, front als 0.71 actuals.

Ara bé, sí que podem assenyalar dos qüestions sobre la qual es deuria situar l'atenció: la primera és que els joves (si considerem també el grup dels adults-joves de 30 a 39 anys) són el grup on més han augmentat les morts per suïcidi des d'abans de la pandèmia, però això només es cert per al cas valencià, que solem tindre una taxa de suïcidis superior a la de la resta d'Espanya. Si a l'any 2019 es registraven 0.56 suïcidis per cada 10.000 xics de 15 a 29 anys, i 0.94 per cada 10.000 homes de 30 a 34 anys, l'any 2023 les xifres van ser, respectivament, de 0.71 i 1.36. A la resta d'Espanya, les taxes són lleugerament menors: 0.64 per cada 10.000 entre els més joves, i 1.16 entre els adults joves.

És a dir, que es tracta d'un problema que està despuntant, especialment entre la joventut valenciana.

Sobre la qüestió de gènere, cal captar l'atenció sobre una qüestió: abans hem vist com, en termes de persones que arriben al sistema de salut després d'haver-se intentat suïcidar, les xiques presentaven taxes molt més elevades que els xics (entre 8 i 12 casos per cada 1.000 persones, dependent del tram d'edat, front a només de 3 a 5 casos entre els xics); no obstant, en termes de mortalitat, aquesta és molt més elevada entre els xics. Cal fer, en aquest sentit, una lectura de gènere del problema, i reflexionar sobre què està fallant en el sistema sanitari, en la masculinitat i la socialització de gènere dels xics, o en la societat en general, per a que un de cada 10.000 terminen consumant un suïcidi, però sense activar abans les alertes dels sistemes d'atenció en forma d'un intent de suïcidi, una situació molt més comú entre les xiques.

07

CAPÍTOL SETÈ

OCI

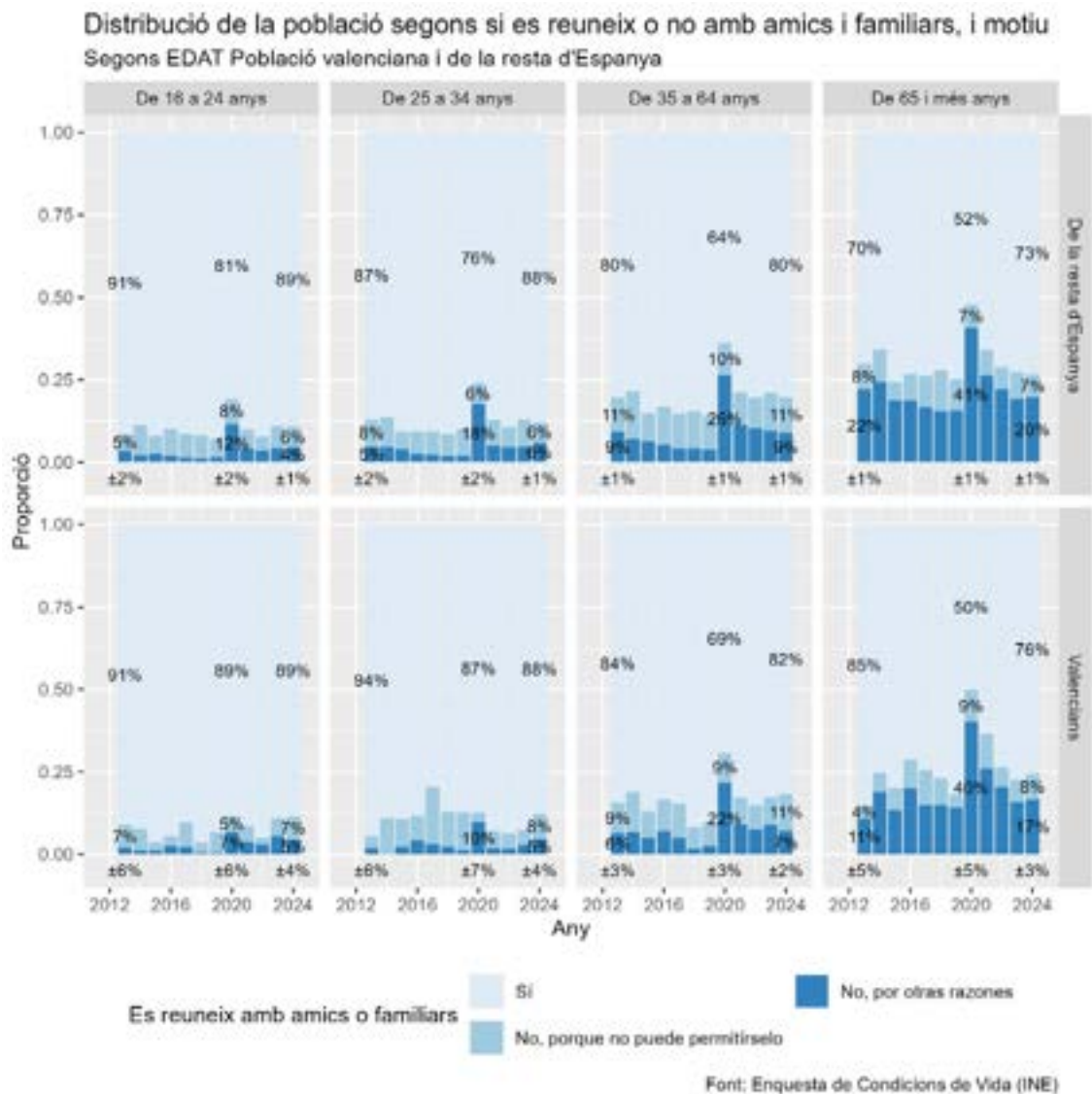
ASPECTES CLAU:

- La immensa majoria de la gent jove té una vida social activa: vora el 90% es reuneix amb amics o familiars, i d'entre els que no ho fan, destaca un 7% que s'absté per motius econòmics.
 - » Això és especialment freqüent entre els estrangers (que també afirmen no reunir-se per altres motius en una proporció important), i entre els fills de pares sense estudis
- Una gran majoria de joves participa en activitats d'oci: un 80% dels de 18 a 24 anys, i un 72% dels de 25 a 34 anys. D'entre els que no participen, un poc menys de la meitat no ho fa per motius econòmics, i la resta, per altres motius. Assistim a un cert increment, des de la COVID, de joves que diuen no participar en activitats d'oci per motius no econòmics.
 - » De nou, els que més s'abstenen de participar en activitats d'oci són els joves nascuts a l'estranger, i els fills de pares amb estudis bàsics.
- Els joves valencians han fet un ús superior a la mitjana del bo cultural jove: un 56% l'han fet servir (més xiques que xics), amb una despesa mitjana d'uns 262 euros (també per damunt de la mitjana).
- L'oci de la població jove està fortament lligat a les xarxes socials i a internet: gairebé tota la joventut empra Internet, i tindre un perfil a xarxes socials ha esdevingut quelcom generalitzat, excepte per als xics molt joves o molt majors, i en menor mesura, tampoc per a les xiques més majors.
- El temps d'oci està condicionat també pel temps que els joves han de destinar als desplaçaments: els més joves (16 a 19) són els que més es mouen, tot i que en la franja dels 20 als 24 és on els trajectes són més llargs. Per territori, els joves que viuen a nuclis intermedis i rurals sovint es veuen obligats a emprar més de 90 minuts en els seus desplaçaments, però també hi ha més joves que gaudeixen de temps de desplaçament molt curts, de menys de 20 minuts, cosa que a les ciutats és menys comú.

Per finalitzar aquest informe, durem a terme un breu anàlisi d'alguns aspectes de l'activitat d'oci de la joventut. Com veurem, el dedicar molt de temps a activitats de sociabilitat i oci és un aspecte fonamental de la joventut, que contribueix al desenvolupament de la personalitat i a l'establiment de xarxes amb els iguals. A més, la joventut, en tant que etapa vital normalment exempta de les responsabilitats de cura pròpies dels adults, com hem vist, proporciona més marge per gaudir del temps d'oci. A aquesta secció, combinarem indicadors, de nou, de l'ECV (proporció de joves que es reuneixen amb amics o familiars, o que participen en activitats d'oci) i l'ECEPOV (Internet, xarxes socials, i temps perdut als desplaçaments), amb dades de registre procedents de l'explotació estadística del bo cultural jove fet pel ministeri de Cultura.

REUNIR-SE AMB AMICS O FAMILIARS

El primer dels indicadors de l'ECV ens mostra la proporció de joves que afirmen reunir-se o no amb amics o familiars, destacant a més el motiu pel qual les persones que no es reuneixen diuen no fer-ho (si és per motius econòmics, o per altres motius).

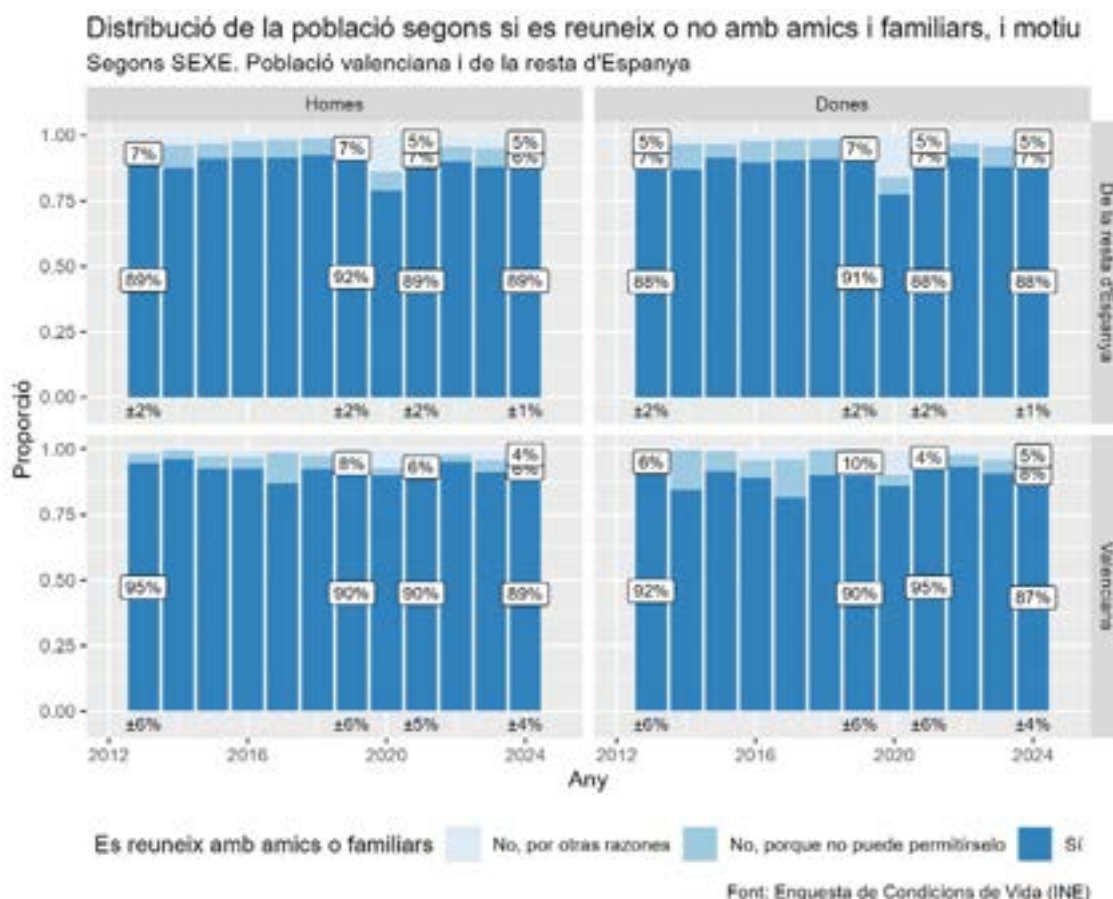
Com veiem, la proporció de joves que no pot reunir-se amb amics o familiars per motius econòmics es d'un 7-8% ($\pm 3\%$, i aquesta varia molt poc entre els més majors i els més joves).

A aquesta dada, hi ha que sumar-li un 5% addicional de joves que no es reuneixen amb amics o familiars per altres motius, una taxa que tampoc varia massa entre els més joves i els més majors, però que sí que va ser prou significativa a tots els grups d'edat l'any 2020, degut a la pandèmia (per les mesures de prevenció del contacte). No obstant, podem veure com el contacte social amb amics i familiars és prou més elevat entre la gent jove (un 88% sí que tenen contacte) que entre la gent adulta (un 82%) o major (un 76%). No hi ha diferències marcades amb la resta d'Espanya.

D'igual forma que veiem per a les dades de salut, a aquestes dades també podem comprovar com la població jove és la que amb més intensitat es reuneix amb amics o familiars, més que els grups dels adults i la gent gran, que diu no fer-ho però, això sí, no per motius econòmics (com és el cas sovint entre la joventut).

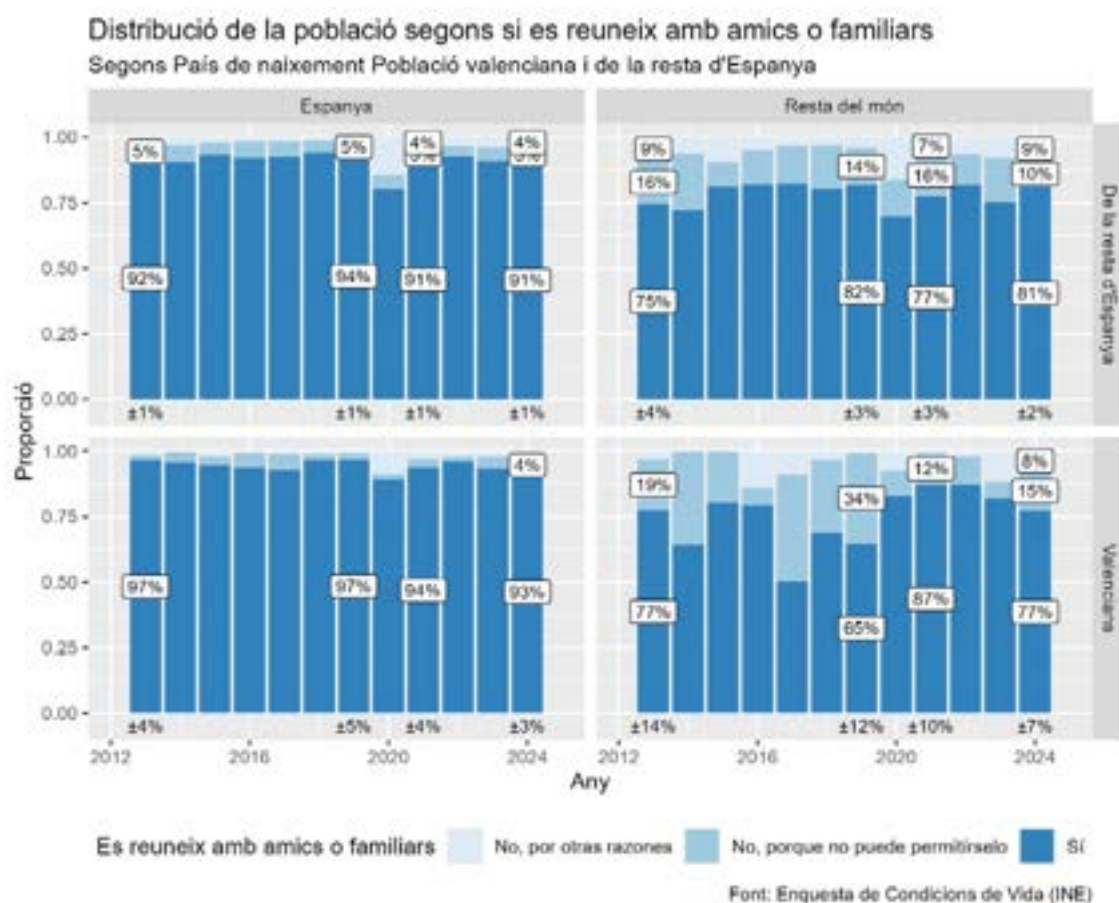
De nou, com hem fet anteriorment, farem una anàlisi per sexe, per lloc de naixement, i segons el nivell d'estudis dels pares.

Per Sexe

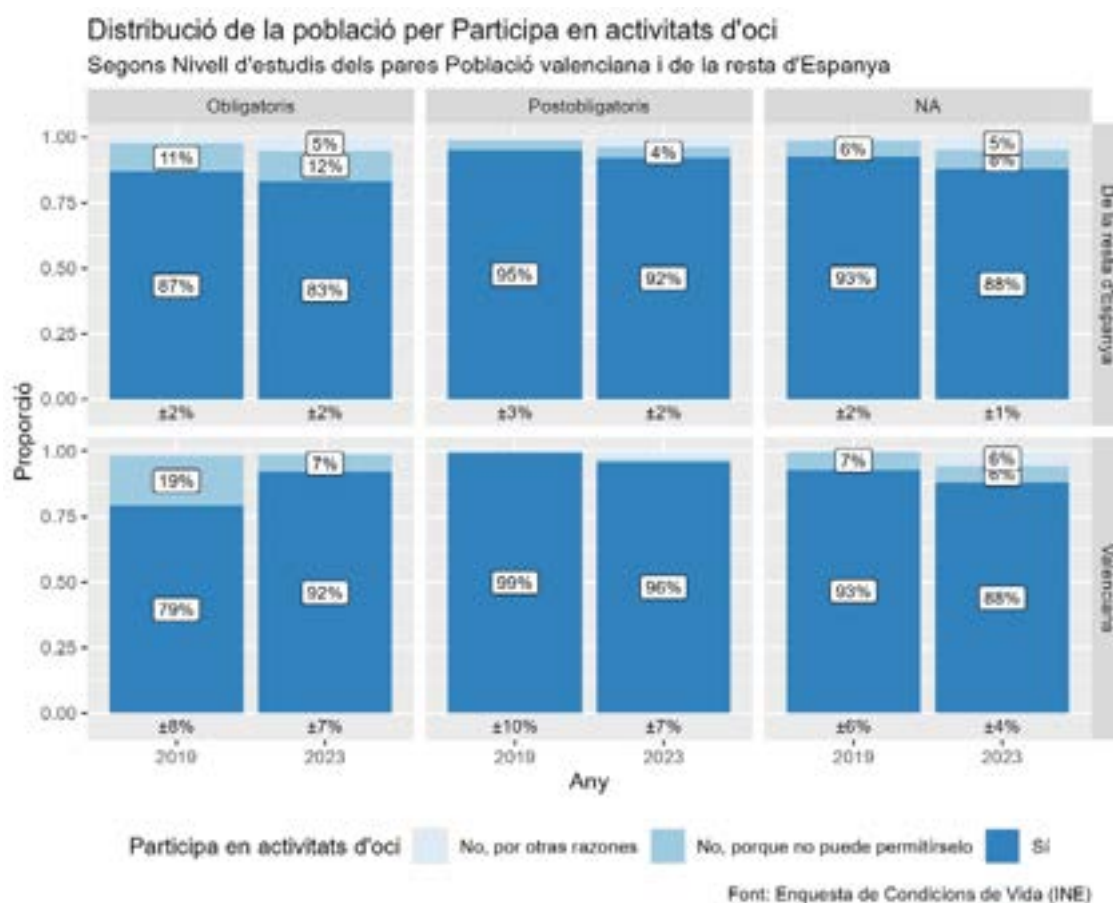
Pel que fa al sexe, no existeixen diferències, o en tot cas, aquestes estan dins dels marges d'error.

Per lloc de naixement

En segon lloc, pel que fa a les diferències per lloc de naixement, en aquest cas sí que hi ha una diferència clara i significativa: existeix un major aïllament social entre els joves nascuts a l'estranger; A més, podem veure com hi ha tant una major proporció de persones que diuen no poder permetre-s'ho (per una situació econòmica més precària) com més gent que diu no fer-ho per altres motius (per exemple, per no tindre la seua xarxa familiar i d'amistat al nostre país), tot i que la diferència en aquesta categoria amb els nadius no és massa ampla.

Per nivell d'estudis dels pares

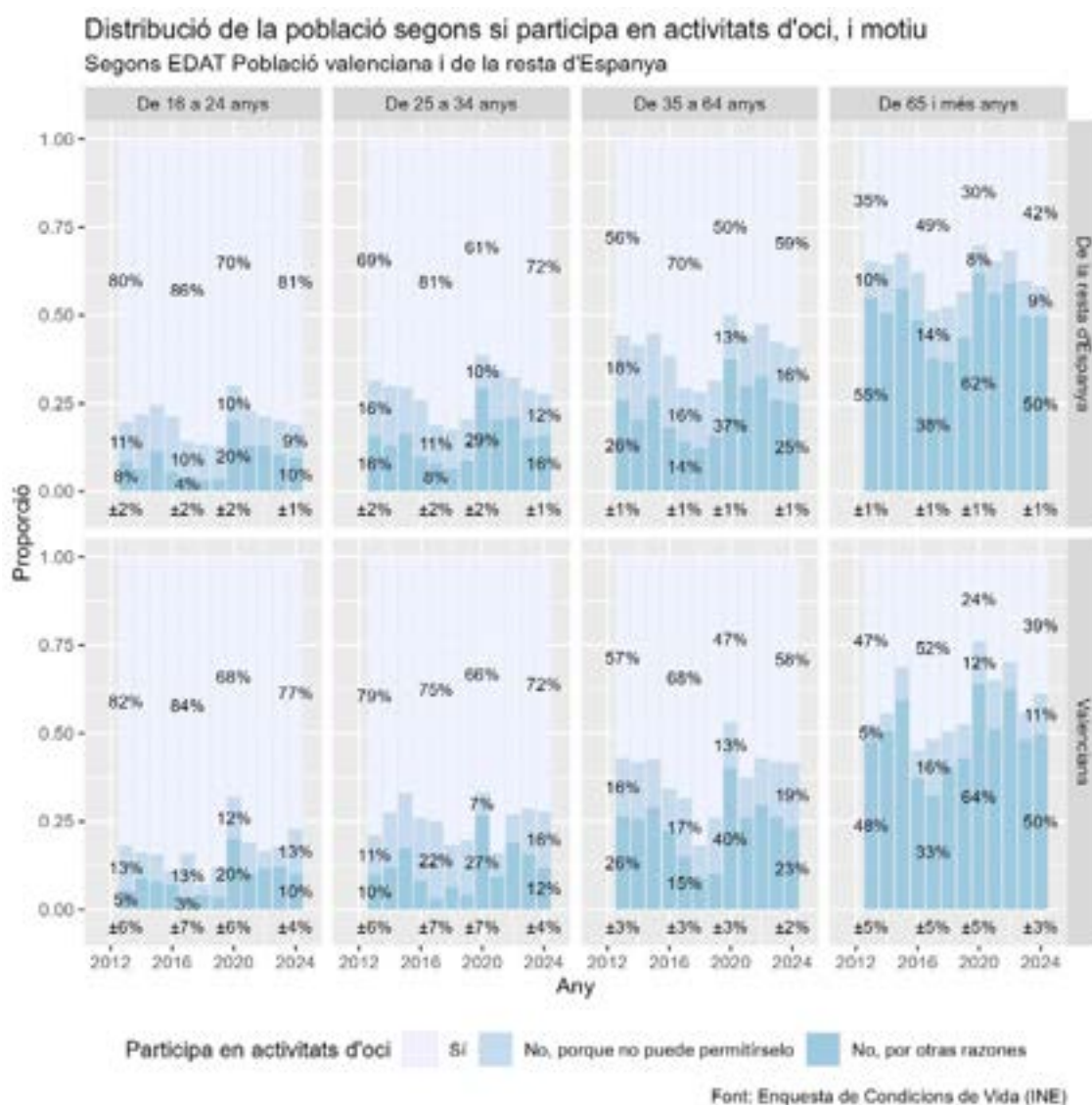
Respecte a les diferències per nivell d'estudis dels pares, les dades per a la resta d'Espanya, que tenen un menor marge d'error, si que indiquen una diferència en el sentit d'una menor sociabilitat entre els fills de pares amb estudis obligatoris; no obstant, les dades valencianes ens indiquen que, si bé aquesta diferència existia en 2019, en 2023 és molt menor; tot i que encara existeix una major proporció de joves que no poden permetre's quedar amb els amics entre els fills de pares amb estudis obligatoris (un 7%) que entre els fills de pares amb estudis post obligatoris (un 1%), encara que aquesta diferència no és significativa pels marges d'error

PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS D'OCI COM ESPORTS, CINEMA, CONCERTS...

Hi ha una segona variable a l'ECV que ens permet establir diferències en termes de gaudi d'activitats d'oci entre joves i adults, i dins dels propis joves. Es tracta de la proporció de persones joves que diuen acudir, o no fer-ho, i el motiu, a activitats d'oci com esports, cinema, concerts... és a dir, espectacles i altres activitats d'oci social, no individual.

En este sentit, la gràfica següent ens mostra la distribució de la població segons la seua resposta a aquesta pregunta. Podem veure com la proporció de joves que no pot participar en activitats d'oci per motius econòmics es d'un 11% (±3%), i aquesta varia molt poc entre els més majors i els més joves.

A aquesta dada, hi ha que sumar-li un 14% addicional de joves que no participen en activitats d'oci per altres motius, una taxa que varia un poc més entre els més joves i els més majors, però dins dels marges d'error.

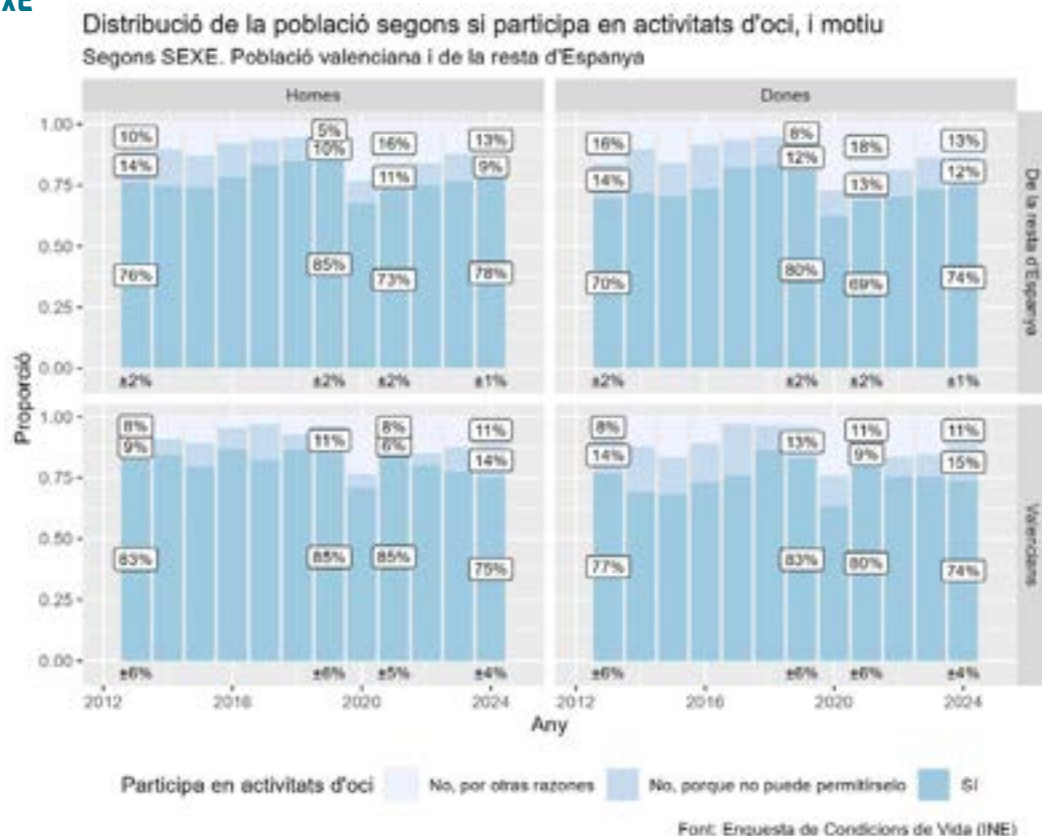

Cal assenyalar, de nou, l'impacte que va tindre la pandèmia: l'any 2020 un 24% de joves no van participar en activitats d'oci, proporció que en gran mesura estarà influïda per les mesures d'aïllament social. Hi ha que assenyalar, a més, que entre els joves està havent un cert repunt de la proporció de persones que no participen en activitats d'oci per motius no econòmics, que al període 2017-2019 es va situar al voltant d'un 3% (front al 11% actual), tot i que aquesta dada no es inèdita i l'havíem vist ja al període de la crisi (2009-2015). La proporció de joves que no participen en activitats d'oci per motius econòmics sembla haver augmentat des de la pandèmia, de forma significativa (d'un 7% al 2021 a l'actual 14%). No obstant, podem veure com la participació en activitats d'oci és prou més elevat entre la gent jove (un 75% sí que participa) que entre la gent adulta (un 58%) o major (un 39%).

Cal dir que no hi ha diferències marcades amb la resta d'Espanya, però que, de nou sí que veiem una diferència clara amb la resta d'edats, en aquest cas més acusada que a la variable anterior. De nou, les persones adultes i majors diuen no participar tant com els joves en aquestes activitats d'oci, però no per incapacitat econòmica, sinó per altres motius.

De nou, podem desagregar les dades per sexe, lloc de naixement o nivell d'estudis dels pares, per veure si hi ha diferències.

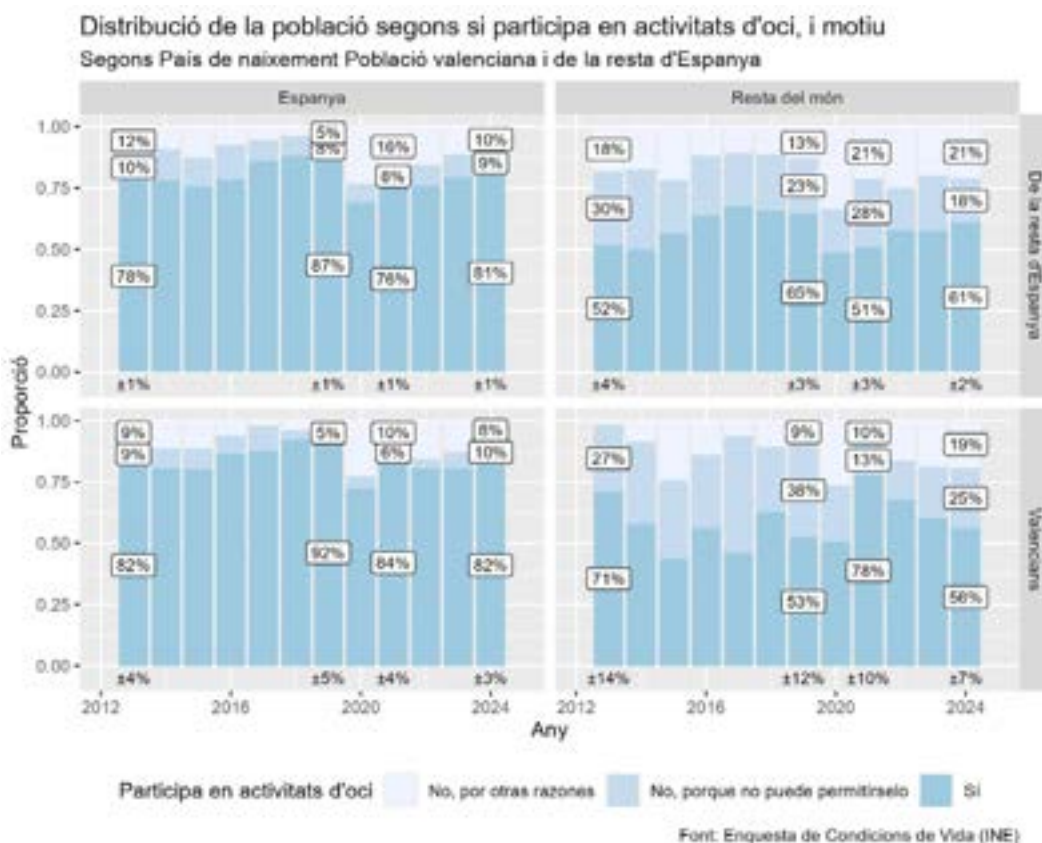
Per Sexe

De nou, igual que en la secció anterior, podem veure com durant la joventut no hi

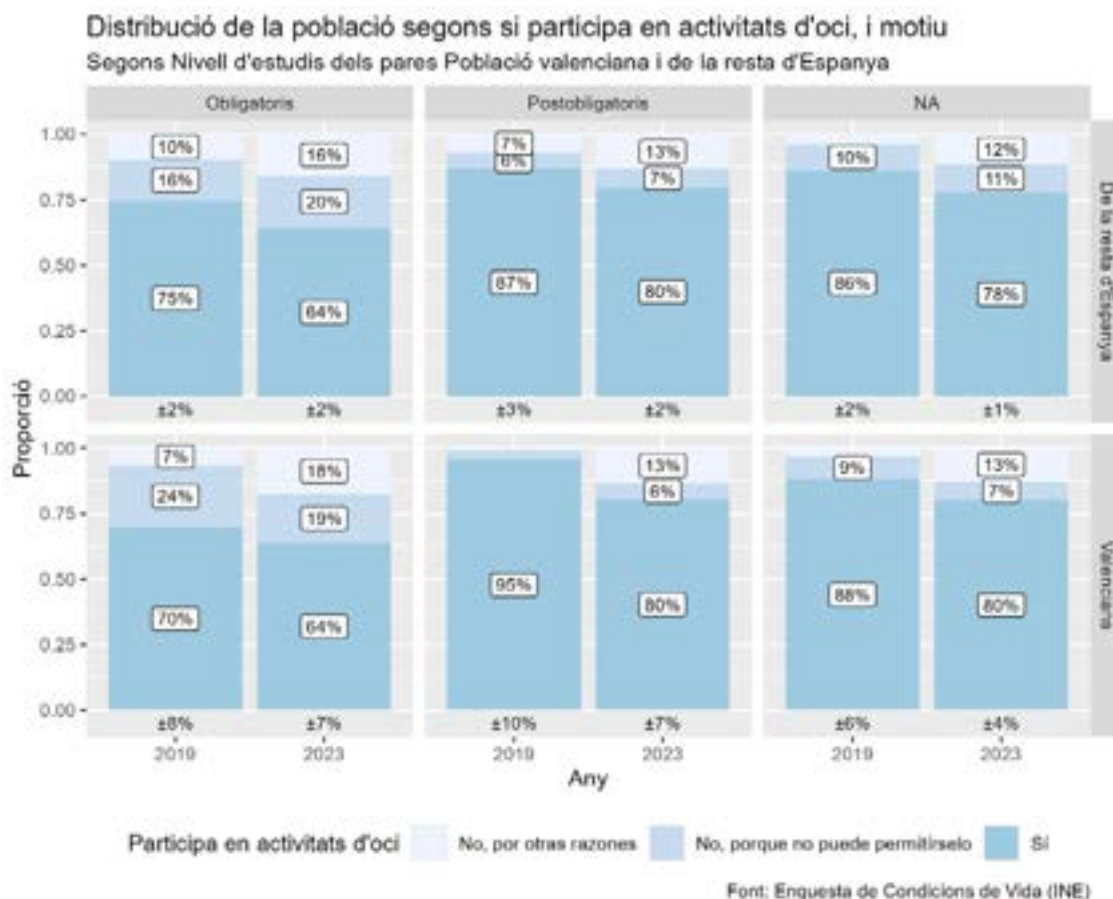
De nou, igual que en la secció anterior, podem veure com durant la joventut no hi ha una diferència marcada per sexe en l'accés a aquest tipus d'activitats d'oci.

Per lloc de naixement

En termes de lloc de naixement, però, sí que hi ha una diferència clara i significativa: menor participació en activitats d'oci entre els joves estrangers, tant per motius econòmics (un 19%, front a un 8%), com per altres motius (un 25% front a un 10%). Cal reflexionar-hi: l'experiència de la joventut com un moment d'exploració de preferències personals, sociabilitat i oci és quelcom que no és accessible per igual a tota la població jove.

Per nivell d'estudis dels pares

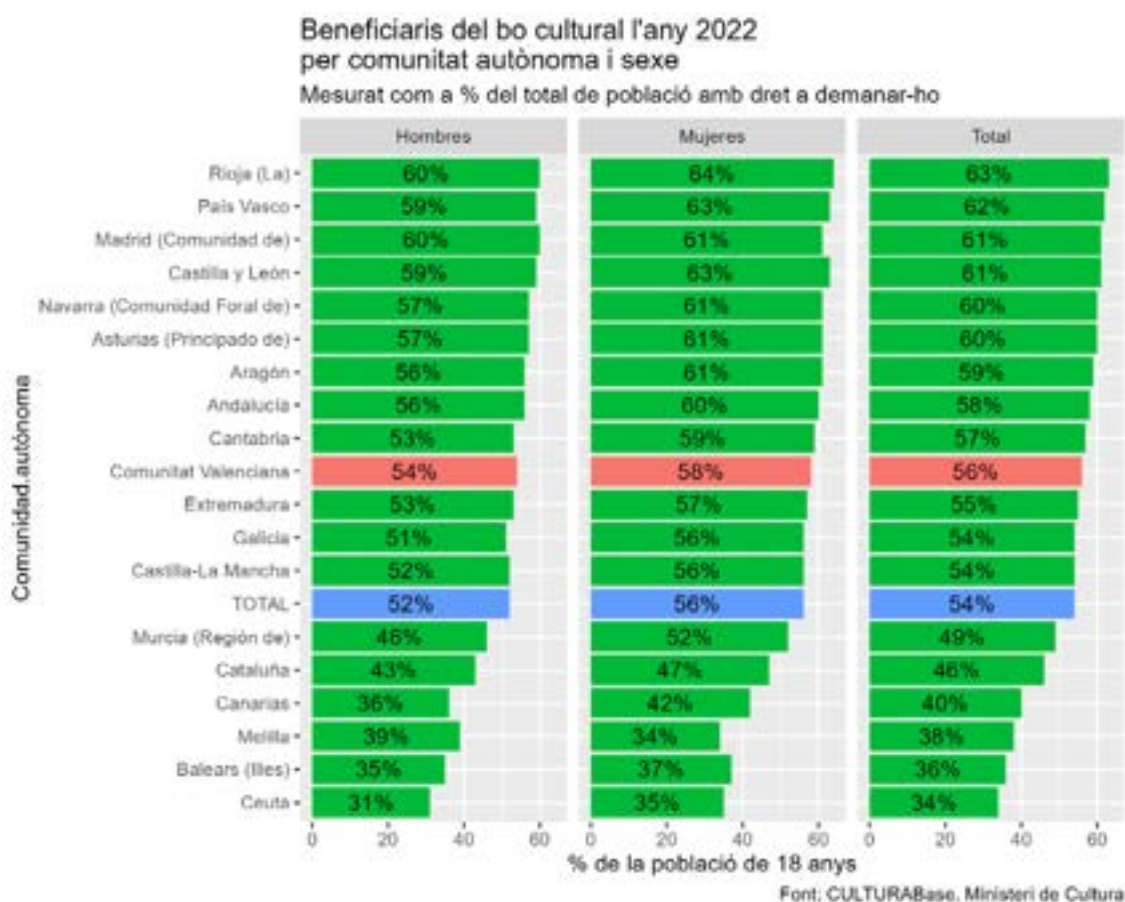

Quelcom similar passa amb les diferències per nivell d'estudis dels pares: aquelles persones que són filles de pares més educats participen molt més en activitats d'oci (un 80%) que els que són fills de pares sense estudis post obligatoris (un 64%). Aquests últims tenen, sobre tot, una major probabilitat de no poder permetre's aquestes activitats d'oci (un 19% front a un 6% entre els fills de pares més educats). No obstant, també podem veure com, en l'interval de quatre anys del qual tenim dades, s'ha incrementat la proporció de joves fills de pares amb estudis post obligatoris que no participen en activitats d'oci per "altres motius", com també s'ha incrementat entre els fills de pares sense estudis post obligatoris.

Bo CULTURAL JOVE

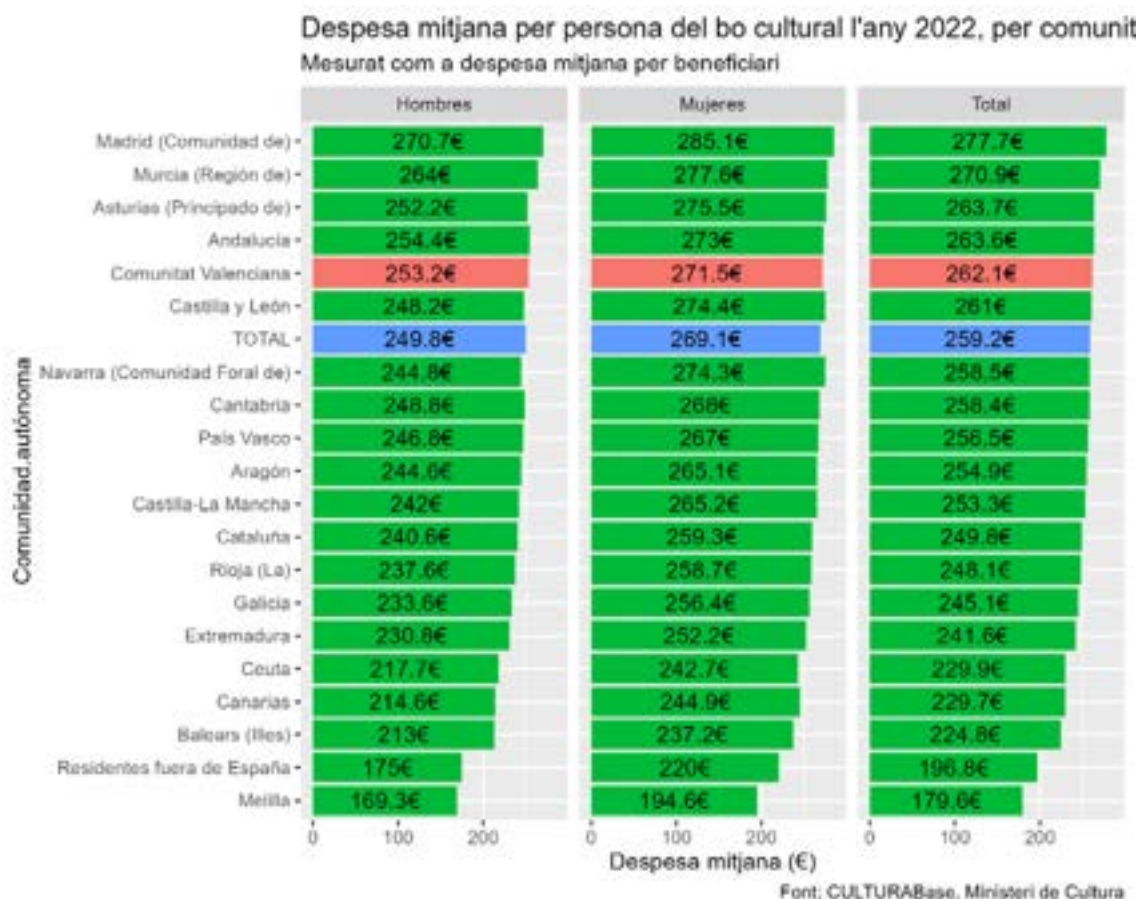
Precisament aquesta qüestió de la igualtat social en l'accés a l'oci i la cultura va estar darrere del llançament per part del Govern d'Espanya del Bo cultural jove. A continuació, farem una breu explotació estadística de les dades que proporciona el Ministeri de Cultura sobre l'ús d'aquesta ajuda, centrant-nos en l'ús per part del jovent valencià.

En primer lloc, el següent gràfic mostra la proporció de persones que es van beneficiar del bo cultural jove en 2022, com a proporció del total de població de 18 anys amb dret a demanar-ho. Podem veure com, a la Comunitat Valenciana, un 56% dels joves de 18 anys es van beneficiar del bo cultural. Es tracta d'una proporció lleugerament superior a la mitjana estatal (54%), però significativament per baix de les comunitats que van fer un ús més intensiu d'aquesta ajuda: la Rioja, el País Basc, la Comunitat de Madrid o Castella i Lleó (totes per damunt del 60%).

La gràfica també mostra la proporció de xics, per un costat, i xiques, per altre, que es van beneficiar del bo cultural. Podem veure com l'aprofitament va ser major entre les xiques (un 58%) que entre els xics (un 54%), una bretxa d'un 4% similar a la de la mitjana estatal, i que es pot explicar en termes del major nivell formatiu que tenen les xiques joves, respecte als xics, que hem destacat en diferents apartats del present informe.

El següent gràfic mostra la despesa mitjana per persona en els productes del bo cultural jove.

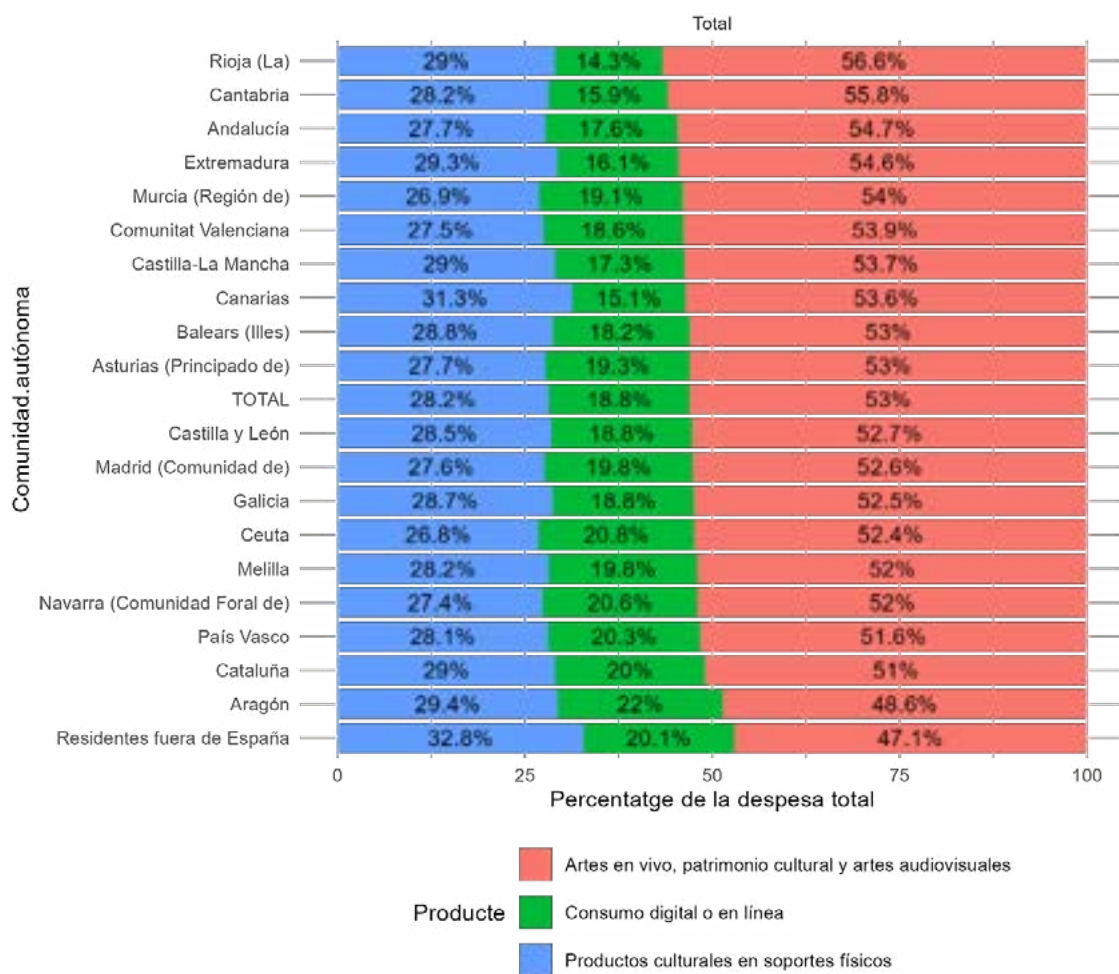

Podem veure com la despesa mitjana va ser també lleugerament superior a la mitjana de l'Estat, amb 262 euros per persona (dels 300 disponibles), que només representa tres euros més que la mitjana estatal (259), i de nou ens situa a prou distància de les comunitats que més van gastar, on torna a destacar la Comunitat de Madrid amb 277,7 euros.

Per sexe, de nou veiem un major aprofitament per part de les xiques que per part dels xics: les xiques gastaren de mitjana 271.5 euros, i els xics només 253. Aquesta bretxa, de 18 euros, és similar a la bretxa mitjana.

Finalment, la darrera gràfica mostra la distribució de la despesa per categoria, d'entre les tres categories que el bo cultural estableix: arts en viu, consum digital i productes en suports físics. Cal assenyalar que la normativa del bo estableix la necessitat de gastar un import mínim en cadascú d'aquests productes.

Despesa mitjana per categoria del bo cultural l'any 2022
per comunitat autònoma
Percentatge sobre el total de la despesa

Font: CULTURABase. Ministeri de Cultura

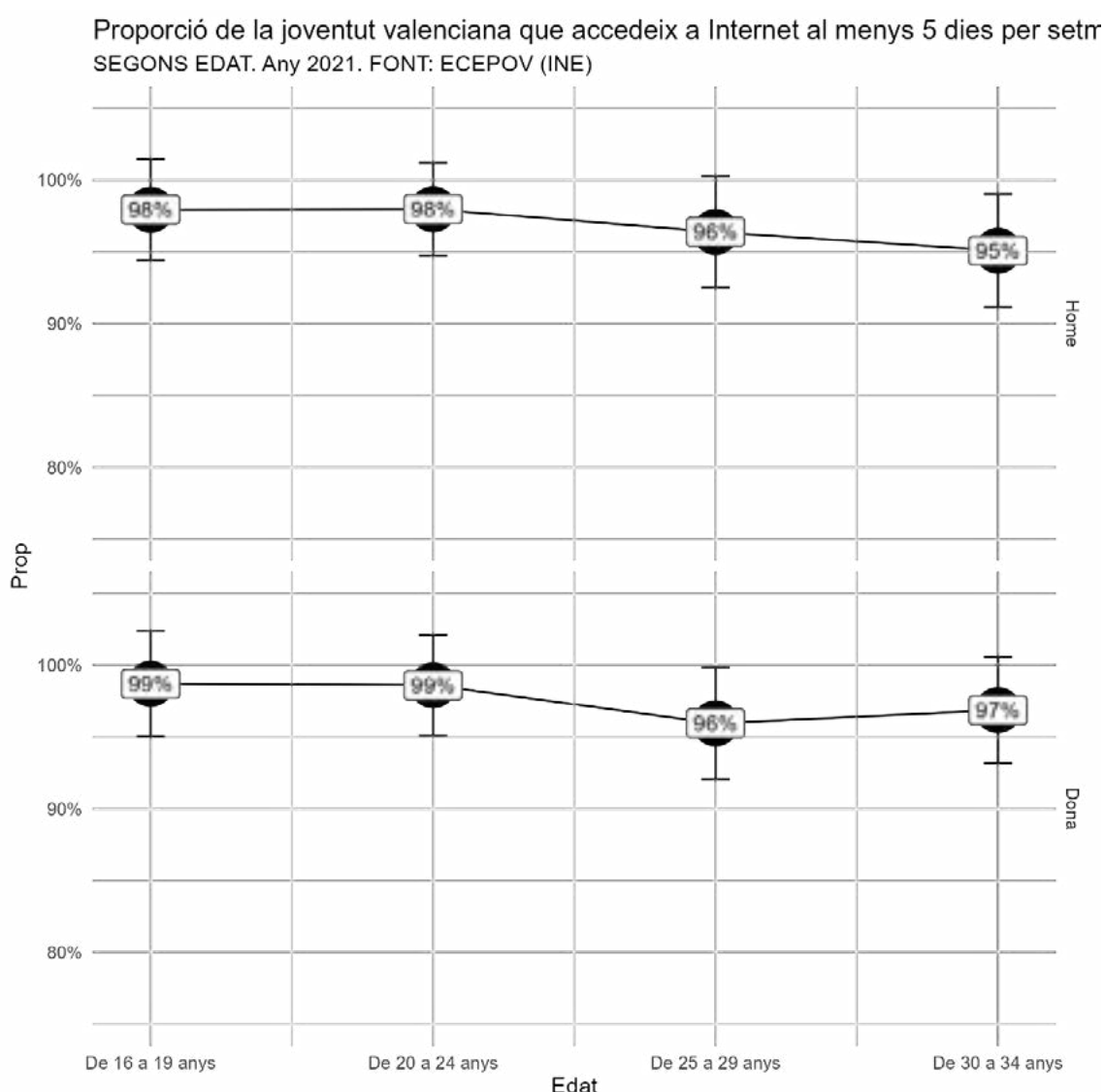
No obstant, sí que podem assenyalar una diferència respecte a la mitjana: en general es va gastar més diners en arts en viu (un 54,7% del pressupost) que la mitjana (un 53%), però la despesa en productes en formats físics i en consum digital va estar, si fa no fa, en la mitjana

POBLACIÓ QUE ACCEDEIX A INTERNET DURANT AL MENYS 5 DIES PER SETMANA

Per finalitzar l'anàlisi dels hàbits d'oci dels joves, aportarem un parell de dades procedents de l'ECE-POV, sobre l'ús d'Internet i les xarxes socials, i sobre el temps dedicat als desplaçaments a la feina i al centre d'estudis (i per tant, no disponible per a l'oci).

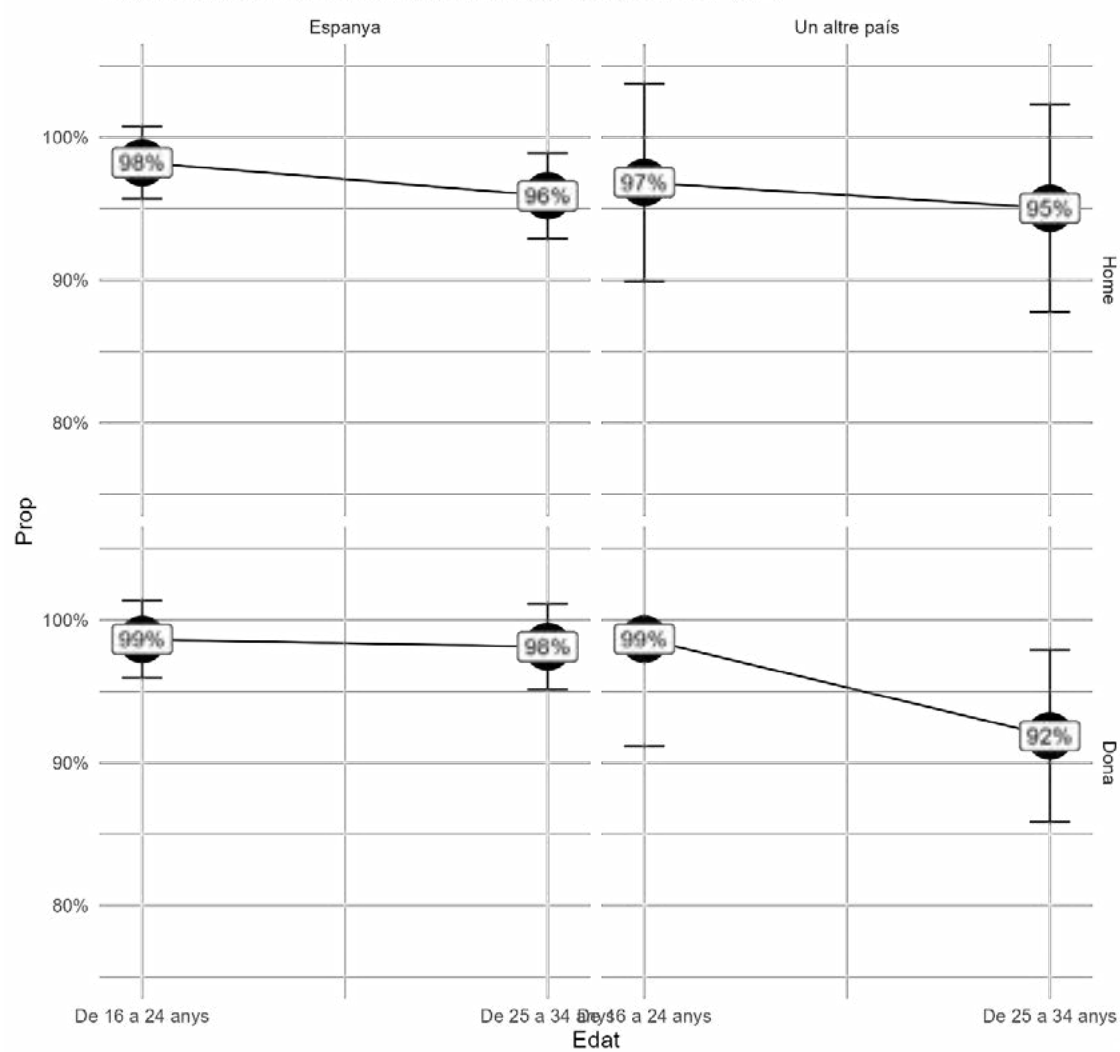
En primer lloc, la següent gràfica mostra la proporció de persones que accedeixen a internet al menys 5 dies a la setmana, per edat i sexe.

Podem veure com hi ha un lleuger efecte generacional, amb els més majors (els de 30 a 34 anys) fent un ús lleugerament menys intensiu d'Internet que els més joves, els de 16 a 19 anys (un 95% que l'usa, front a un 98%). No obstant, es tracta d'una diferència molt escassa, que entra dins dels marges d'error. En general, l'ús d'Internet en aquestes generacions és generalitzat.

Un aspecte interessant d'aquesta anàlisi és diferenciar per lloc de naixement. A la següent gràfica, podem observar que aquesta variable no introdueix cap diferència entre els xics, ni entre les xiques més joves, però que entre les xiques de 25 a 34 anys nascudes a l'estranger sí que hi ha un proporció significativa (un 8%) que no usa Internet.

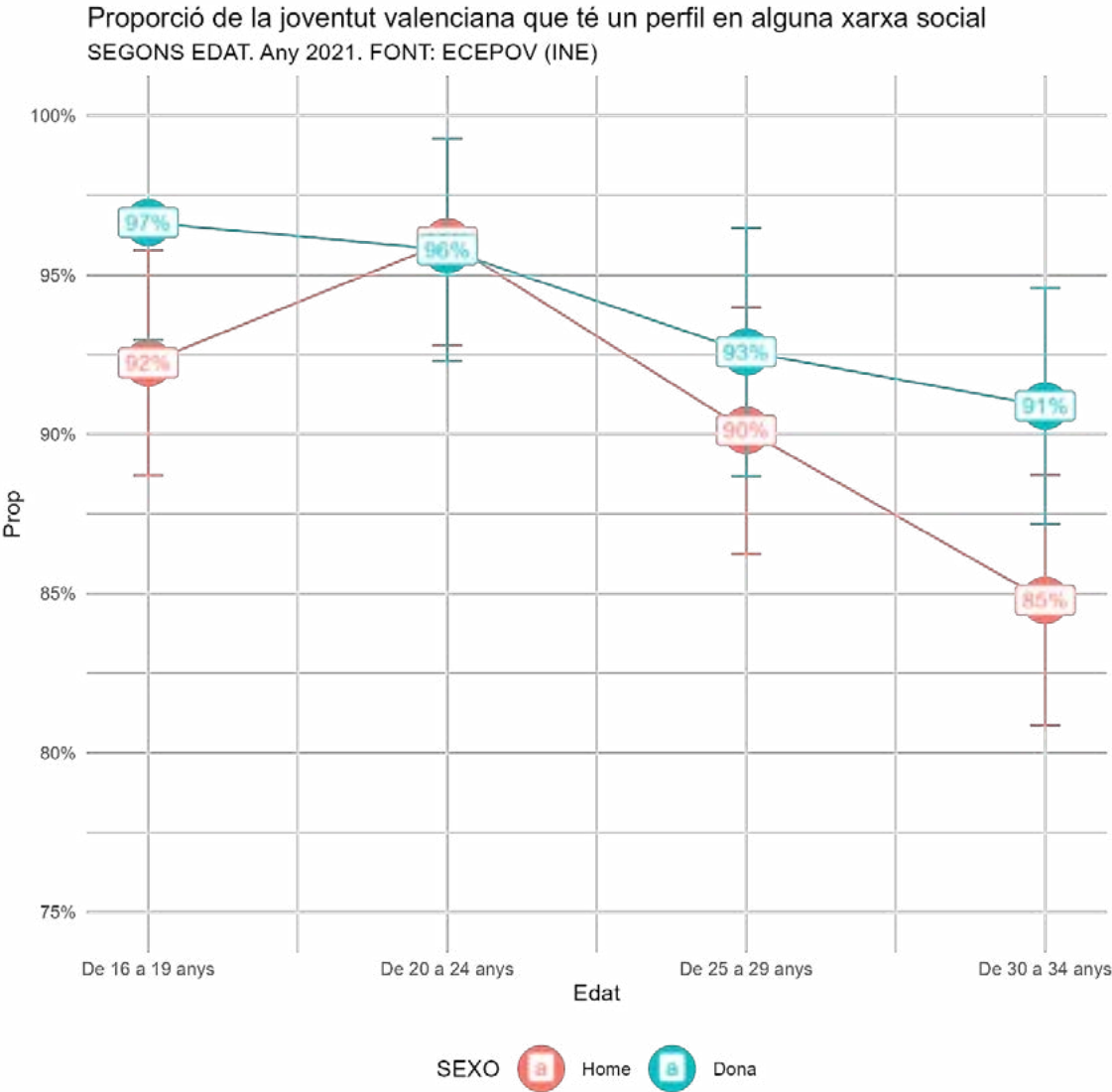
Proporció de la joventut valenciana que accedeix a Internet al menys 5 dies per setr
Segons Edat i lloc de naixement. Any 2021. FONT: ECEPOV (INE)

POBLACIÓ QUE TÉ UN PERFIL A XARXES SOCIALS

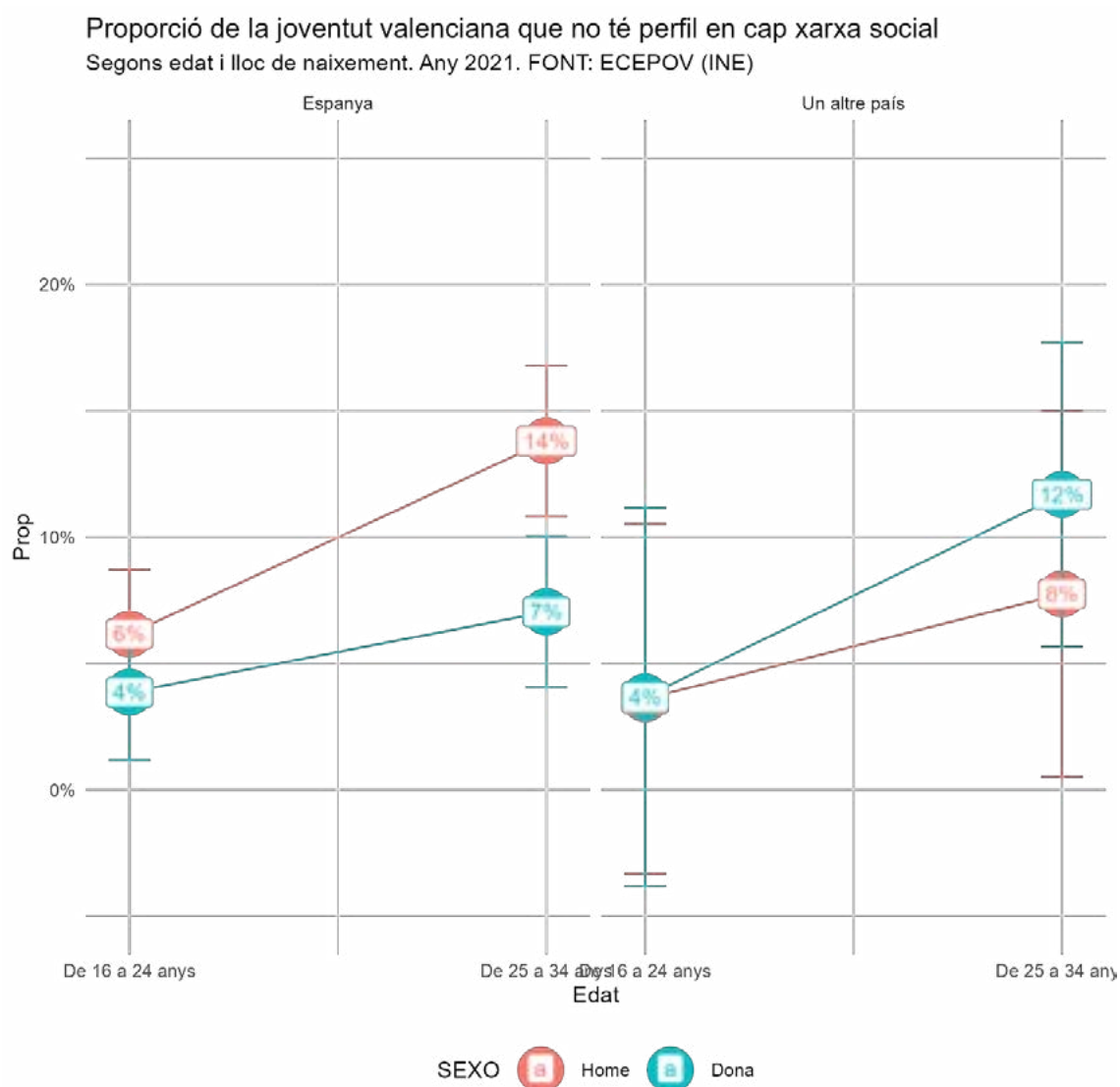
El segon dels indicadors que anem a analitzar fent servir dades de l'ECEPOV és la proporció de joves que tenen un perfil en alguna xarxa social.

Podem veure com en aquest cas sí que trobem una diferència generacional significativa, que a més canvia segons el sexe. Entre els xics valencians de 30 a 34 anys, hi ha encara un 15% de persones que diuen no tindre cap perfil en cap xarxa social. Aquest percentatge baixa a un 10% entre el grup d'edat anterior, el dels 25 als 29 anys, i arriba al seu mínim entre els de 20 a 24 anys: en aquesta edat, un 96% dels joves tenen un perfil en alguna xarxa social. Ara bé, cal ressaltar com, entre els xics de 16 a 19 anys, hi ha un 8% que afirma no tindre cap perfil en xarxes.

Entre les xiques, el perfil és força diferent: un 97% de les xiques menors de 20 anys, i un 96% de les que tenen de 20 a 24 anys tenen perfil en xarxes. Aquesta proporció es redueix a un 93% entre les de 25 a 29 anys, i entre les més majors arriba a ser de només un 91%. Veiem també una reducció en l'edat, però mantenint-se en nivells molt més elevats que els xics. En qualsevol cas, la conclusió general és que hi ha un grup de xics que comença més tard a tindre perfil en xarxes, i entre els xics més majors, hi ha prou que no en gasten; no obstant, entre les xiques està més generalitzat, des d'una edat més precoç.

De nou, la gràfica següent diferencia aquesta pauta per lloc de naixement, i ens proporciona resultats interessants. En aquest cas, mostrem directament la proporció de joves que NO tenen un perfil en xarxes.

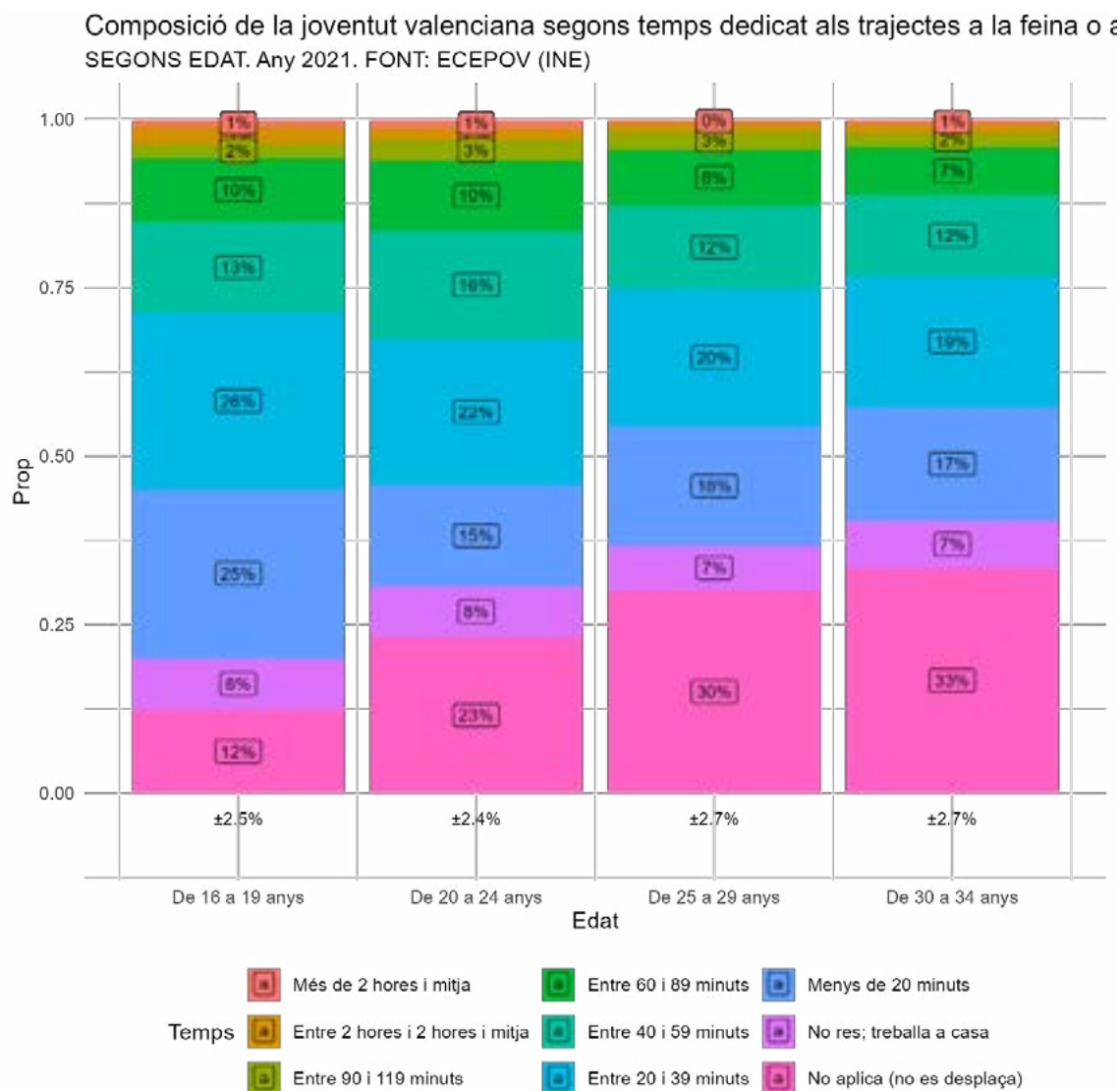

Podem veure com, la pauta de gènere que hem mencionat abans (menor presència en xarxes entre els xics més majors) s'aplica només als joves nascuts a Espanya, ja que entre la joventut nascuda a l'estranger, són les dones les que afirmen en major mesura no tindre perfil en xarxes (un 12% entre les que tenen de 25 a 34 anys, front a un 8% entre els xics). Cal assenyalar que això es pot deure a diferències culturals de determinats grups de població estrangera, o a l'assumpció més precoç de responsabilitats familiars, ja que entre les xiques de 16 a 24 anys estrangeres no hi ha diferència respecte als xics. I en tot cas, la diferència per a les més majors cau dins dels marges d'error.

TEMPS DEDICAT ALS DESPLAÇAMENTS

El darrer indicador que anem a analitzar és el temps dedicat als desplaçaments a la feina o al centre d'estudis. Hem extret aquesta informació de l'ECEPOV, i volem amb ell tractar de fer una estimació del temps "perdut" pels joves, i per tant, que no es pot dedicar ni a qüestions productives, ni a l'oci.

La següent taula mostra la distribució del jovent en funció del temps dedicat als trajectes al treball o al centre d'estudis, segons edat.

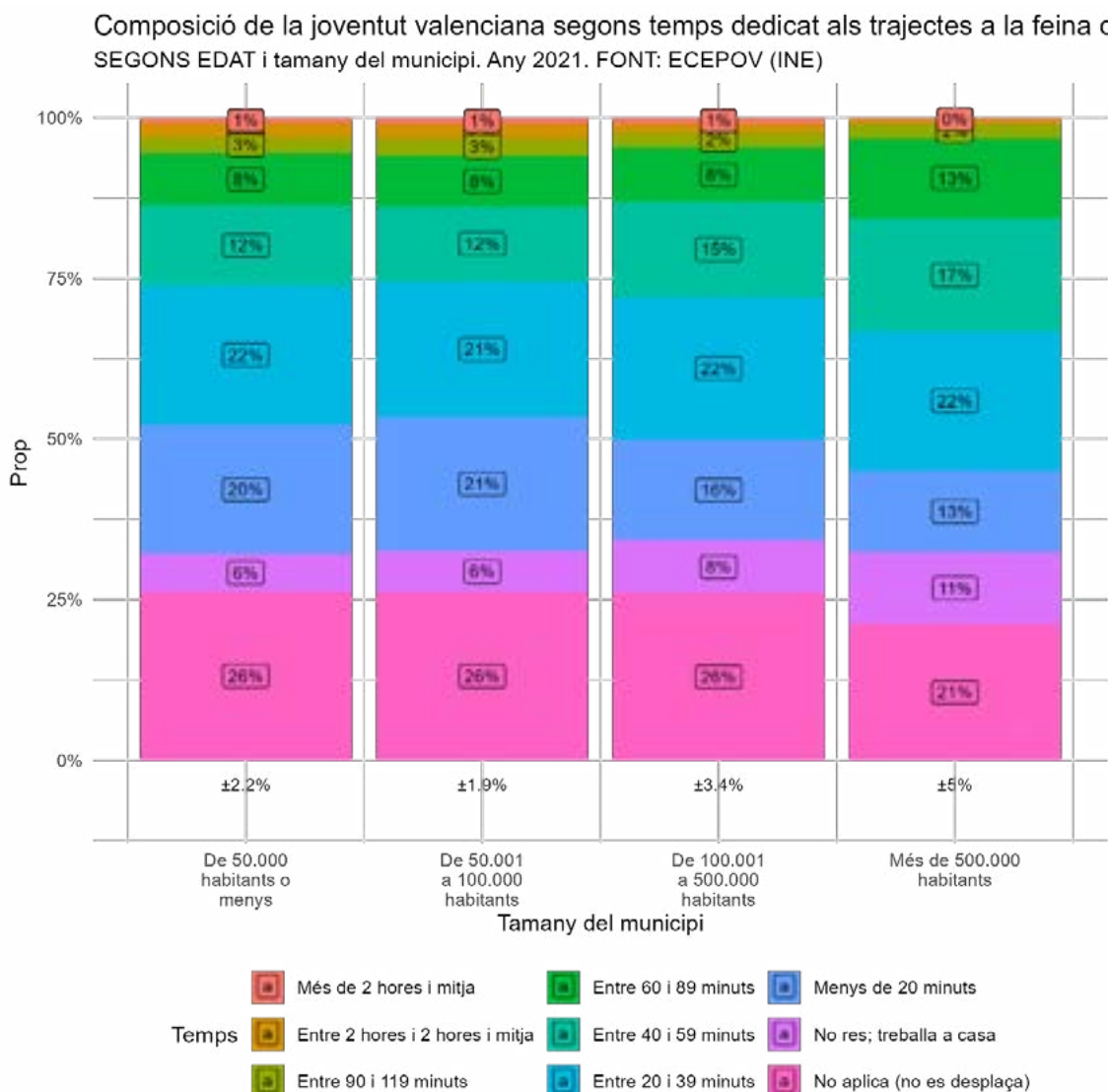

En la taula es pot veure, en primer lloc, que el grup d'edat que "es mou" més són els de 16 a 19 anys, ja que entre els més majors és molt més freqüent no moure's per anar a treballar ni estudiar (per exemple, per estar a l'atur o inactiu). Ara bé, la gran majoria dels joves de 16 a 19 anys (un 51%) empra menys de 40 minuts en total, al dia, per a desplaçar-se, i només un 15% gasta una hora o més. Podem pensar en una població que generalment es desplaça a l'institut, que sol estar prop de sa casa. Entre el grup d'edat següent, podem veure com la situació canvia: més gent no es desplaça, però els que ho fan, gasten més temps (per exemple, per tindre que desplaçar-se a la universitat, o per anar a treballar a un altre municipi). Veiem com un 16% gasta una hora o més, i només un 37% gasta menys de 40 minuts.

Els grups d'edat següents són els que menys temps dediquen als desplaçaments: a un 30% que no es desplacen, podem sumar respectivament un 38% i un 36% que perden menys de 40 minuts, i només un 12% i un 10%, respectivament, perden una hora o més.

Temps dedicat als desplaçaments segons mida de municipi

Pot ser interessant analitzar aquesta qüestió segons el tipus de municipis en el que es viu. A continuació podem veure la distribució del jove segons temps de desplaçament i mida de municipi.

Podem veure com hi ha un doble efecte: per una banda, els joves (16 a 34) que més freqüentment dediquen 90 minuts o més en viatges (un 6%) són els que provenen de pobles de menys de 50.000 habitants, o de ciutats mitjanes (de 50.000 a 100.000), mentre que entre els habitants de la ciutat de València o de la resta de ciutats, això és més comú. També és menys comú a València no moure's (només un 21%), tot i que més gent treballa des de casa (un 11%). Ara bé, entre la gent de la ciutat de València és més comú dedicar entre 40 i 59 minuts als trajectes (un 17%, front a un 12% als pobles), mentre que és molt menys comú dedicar-ne menys de 20 minuts (només un 13% tenen aquesta sort, front a un 20% en els municipis de menys de 100.000 habitants).

PART A CONCLUSIONS

A les pàgines anteriors, hem pogut fer un recorregut exhaustiu per la situació social de la joventut valenciana. Com hem mencionat a la introducció, en aquest informe hem considerat la joventut com un procés de transició social, compost fonamentalment per canvis a les posicions i relacions socials a les quals les persones joves estan immerses.

No obstant, la joventut en tant que procés es concreta sobre una població d'edat i característiques determinades, i de l'experiència compartida de trobar-se immersos en aquestes transicions emergeixen qüestions comunes que configuren allò que podríem dir l'experiència de "ser jove". Tot i que aquesta experiència és, com hem vist a l'informe, molt diversa.

Aquesta noció, la de la diversitat, és la conclusió principal que es deu extraure d'aquest informe. La joventut ha passat d'estar travessada per uns pocs eixos de desigualtat (classe, sexe, hàbitat) a veure's compartimentada per tot un conjunt de nous eixos de ruptura (la orientació i identitat sexual – de la que hem parlat poc en aquest informe degut a l'escassetat de dades – el lloc de naixement i la nacionalitat, propi i dels progenitors o la pròpia trajectòria acadèmica assolida en un sistema progressivament més inclusiu).

Actualment, un dels principals eixos que estructura l'experiència de ser jove és l'origen nacional. Un de cada quatre joves valencians no ha nascut a Espanya, però d'aquests, només un terç són nous nadius que porten menys de cinc anys al territori; la meitat porten al menys deu anys, i

un terç porten ja quinze anys o més. Cal tindre en compte que quan parlem de joventut nascuda a l'estranger, estem barrejant a la mateixa categoria dues realitats: per una banda, tenim la dels joves que arriben ja ben avançada la joventut, amb credencials educatives bàsiques (o superiors, però no reconegudes) i s'obrin pas en els segments més precaris dels mercats laboral i de l'habitatge, normalment conformant famílies molt més prompte que els locals. Cal mencionar el cas específic de les xiques migrants, que poden veure's atrapades als segments més precaris del mercat laboral, entrant i eixint de l'atur, o de la figura, ja superada per la majoria de xiques, de la mestressa de la llar.

Per altra banda, trobem la realitat de ser una persona filla de migrants, que ha sigut escolaritzada i socialitzada al sistema educatiu valencià. Aquestes persones han tingut una experiència molt similar a la de les persones natives, i encara que han de patir situacions de racisme i xenofòbia (com si aquest no fora també el seu País), poden gaudir de millors oportunitats que qui acaba d'arribar: poden haver cursat estudis superiors, accedir a ocupacions tècniques (tot i que no en el sector públic, que sempre els posarà el requisit de la nacionalitat), i veure com la seua bretxa amb els seus col·legues es redueix. De nou entra en joc la interseccionalitat, i en concret per a les xiques, haver tingut la oportunitat de formar-se al sistema educatiu els proporcionarà un escut front a les situacions molt més precàries (d'atur, inactivitat, parcialitat) que patiran les seues companyes, també nascudes a l'estranger, però que han arribat ja durant la joventut.

PART A CONCLUSIONS

Un segon eix de desigualtat, que reiteradament apareix als nostres anàlisis és la classe social. Apareix en la desigualtat educativa, com una ferida oberta a través de la societat, que fa que en quina família t'has criat continue determinant, a la tercera dècada del segle XXI, quin serà el teu futur educatiu. I del futur educatiu depèn tot, com hem vist: depèn l'ocupació i les condicions d'aquesta ocupació; d'aquests depèn el salari, i d'aquest, l'emancipació. Una vella desigualtat socioeconòmica que es manifesta fins i tot en qüestions corporals, com l'estat de salut o la percepció subjectiva de benestar, i que actualment, a més, torna a emergir sota la forma d'una nova estructura de desigualtat que amenaça amb generar una societat encara més dividida: la de l'accés a la propietat. Si uns poden accedir-hi còmodament sense que el lloguer supose una llosa a la seua economia, i altres tenen que dedicar-hi el 75% del seu salari, aquesta diferència generarà sense dubte una escletxa social difícil de tancar.

La classe social no només ens remet a la idea de la classe social d'origen. També és necessari reflexionar sobre les posicions de classe disponibles al nou mercat laboral valencià, dominat pels serveis públics, llocs atractius per als que hi poden accedir (de nou, via educació superior), i per altra banda, amb una quota creixent d'ocupacions precàries al sector del serveis: hostaleria, comerç, i el creixent sector de la logística. Aquest nou mercat configura una estructura de posicions de classe dualitzada, amb uns pocs llocs de tècnics i professionals (que tampoc escapen a la precarietat), i una massa de proletaris

dels serveis, poc qualificats, i amb condicions sovint poc compatibles amb el benestar personal i familiar. En el mig, queda el gran buit que han deixat les ocupacions semi-qualificades dels oficis de la construcció i la indústria, que en altre temps proporcionaren la base del model de creixement econòmic, i d'inserció socio-laboral, d'aquella joventut valenciana que ja ha deixat de ser-ho: la dels 2000. Posicions que proporcionaven, amb qualificacions accessibles a la classe treballadora, uns salaris de benestar que permetien la integració social. La nostàlgia per aquestes posicions socials perdudes és inevitable.

Ens queda també per comentar la qüestió del gènere, la més complicada de totes, degut a la seua ambigüitat. Per una banda, trobem a les xiques sent víctimes injustes de les persistents bretxes de gènere, que sembla que es tanquen, però mai del tot, com la dels salaris, o la de les cures, i la qüestió sempre present dels sostres de vidre, i els terres enganxosos. No obstant, cal mencionar també ací la profunda dualitat que està emergint entre les pròpies xiques joves. Algunes (les d'ací, les formades, les que tenen inquietuds culturals i una consciència clara de que volen per al seu futur) aconseguixen bons llocs, normalment dins dels aparells relativament meritocràcies de l'administració pública. Ho fan no sense abans pagar un preu en termes de sacrifici, inversió desmesurada en capital humà, i sovint, salut mental deteriorada per l'estrès i l'ansietat. Per altra banda, hi ha altre grup de xiques que es queden fora d'aquest segment, i continuen assumint les tasques que la nostra societat patriarcal s'encabota en voler continuar

assignant a les dones: els treballs menys qualificats dels serveis, la parcialitat més o menys voluntària, o la càrrega de les cures. I aquestes dones són, per altra banda, diferents a les primeres: són estrangeres, o estan poc formades, o les dues coses alhora.

Aquesta dualitat no la trobem entre els xics, o al menys no tan marcada, degut a que els xics autòctons continuen buscant el camí cap a un model masculí perdut, el dels treballadors de mono blau, que el mercat laboral valencià s'ha llevat de sobre. En aquesta cerca, no li donen tanta importància a les qualificacions acadèmiques, confiant en que el seu privilegi de gènere els col·locarà a una posició adequada, i comparteixen espais, en major mesura amb els treballadors estrangers (ja siguin nouvinguts, o criats ací). Ara bé, aquesta cerca de la posició social dels pares pot desencadenar frustracions, en veure com el món ha canviat, i ja no dona als barons un bonus de gènere tan marcat com ho feia abans, la qual cosa pot terminar en el replantejament tràgic de tot plegat.

La situació social de la joventut no és, doncs, millor que fa vint anys. Tampoc és necessàriament pitjor. Hem passat de tindre a la meitat dels adolescents tardans buscant-se la vida al mercat de treball a tindre al 80% estudiant, hem reduït la bretxa de gènere (tenim al menys a la meitat dels xics fent-se càrrec de forma corresponsable de la llar, i a un de cada tres fent-se càrrec també de les cures), i sembla que estem avançant en la compatibilitat de feina i estudis. També tenim i acceptem noves formes familiars més tolerants

amb les necessitats vitals de cadascú (no només les parelles del mateix sexe; també les reconstituïdes; fins i tot formes diferents a la parella), i hem millorat en termes de mortalitat (no tant de salut, com hem vist); els joves continuen gaudint, a més, del seu temps d'oci, tot i que travessats de nou per la desigualtat.

Ara bé, encara queden sobre la taula moltes assignatures pendents per garantir a les generacions que actualment afronten el procés de joventut una transició digna. Tal vegada la més important siga l'accés a l'habitatge. I no per voler situar-nos en una distòpia irreal en la qual els joves terminen anant-se'n de casa als 40 anys, sinó per el risc real de trobar-nos en una altra encara pitjor. Aquesta seria la dels joves anant-se'n de casa quan el rellotge socio-biològic marca el temps de marxar, però sense una bona base, o bé tenint-se que enfrontar, com pugen, a un mercat immobiliari hostil. Això vol dir estar disposats a convertir tres quartes parts dels seus ingressos en una sucosa plusvàlua per a algú altre, intensificant un nou mecanisme regressiu de redistribució de rendes.

Això sense oblidar-nos de la salut mental, de la encara injusta divisió sexual del treball, de les masculinitats en crisi, o del treball, eixe treball que, encara que s'hagen aprovat reformes laborals que ens diguen que els contractes han de ser indefinits, no sembla que vaja a tornar a ser mai un treball estable, amb una durada suficient per poder construir a sobre un projecte vital.

PART B

ESTUDI DELS DISCURSOS
SOCIALS
DELS JOVES SOBRE
LES SEVES
PERSPECTIVES
DE **FUTUR**

1. INTRODUCCIÓ I METODOLOGIA

Aquesta secció de l'estudi sobre la joventut valenciana es planteja mitjançant una metodologia qualitativa. El seu objectiu fonamental és **endinsar-nos i comprendre les diferents posicions discursives de la joventut valenciana sobre les seues perspectives de futur**.

Aquesta part de la investigació s'ha dut a terme mitjançant **3 grups de discussió** celebrats a València i Castelló durant els mesos de març i abril de l'any 2025. En ells s'han reunit a una vintena de joves de diferents ascendències i trajectòries formatives-laborals, amb la finalitat de captar la major varietat de discursos possible.

A continuació, s'expliquen els objectius d'aquesta part de la investigació, a més de detallar com s'ha plantejat la mostra estructural per a aquests grups de discussió i quins han sigut finalment els grups celebrats.

■ Objectius de la investigació qualitativa

Quant als objectius, com ja s'ha dit, fonamentalment es pretenia captar els discursos de la joventut valenciana sobre les seues perspectives de futur. Dins d'aquest tema tan ampli s'inclouen qüestions com:

- Com perceben els joves les seues trajectòries formativa-laborals, així com la utilitat que li veuen al fet d'estudiar un mòdul de Formació Professional o una carrera
- Quines són les seues percepcions i discursos sobre la seua posició, actual i futura, en el mercat laboral
- Com perceben el seu procés futur d'accés a l'habitatge.

Parlem de "procés futur" perquè, en tot cas, estem treballant amb joves menors de 25 anys, ja que ens interessava explorar com joves que encara no han emprés el seu procés d'integració laboral plena ni d'accés a l'habitatge perceben les seues perspectives sobre aquests processos en un futur pròxim.

La introducció dels grups va ser, en tot cas, bastant oberta, buscant que foren els propis joves els qui dirigiren el discurs cap a altres temes possibles com la participació social, la sociabilitat, les diferències entre estrangers o espanyols, o entre homes i dones, o la comparació amb les generacions dels seus pares.

■ Disseny dels grups

El camp per a la mostra estructural s'ha construït sobre la base de tres variables estratificadores principals, i una variable secundària.

Les tres variables principals són l'ascendència, la trajectòria educativa i el sexe.

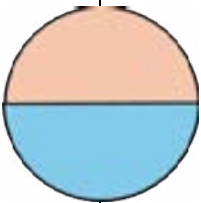
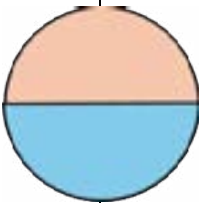
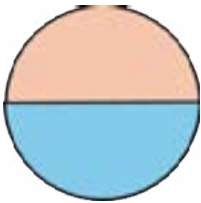
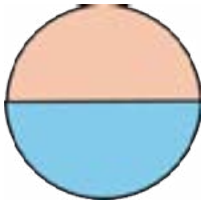
Definim l'**ascendència** com el país diferent d'Espanya amb què es té almenys una de les tres vinculacions següents: s'hi ha nascut, se n'és nacional, o el primer progenitor hi ha nascut, en el cas de persones nascudes a Espanya i amb nacionalitat espanyola, però sense cap progenitor nascut a Espanya. S'ha buscat que hi haguera varietat en termes d'ascendència, però sense considerar si la persona tenia o no la nacionalitat, o havia nascut o no a Espanya

Amb “**trajectòria educativa**” ens referim al major, d’entre el nivell d’estudis assolit, i el nivell d’estudis en curs. Així, si la persona actualment està estudiant a la universitat, però no té encara un grau universitari, se li considerarà com a “trajectòria d’educació superior”. Les persones que no estiguen estudiant seran considerades com a que la seua trajectòria és la dels estudis terminats. S’han agrupat els nivells d’estudis en dos nivells: universitaris i no universitaris.

En quant al **sexe**, al disseny es va plantejar inicialment un esquema binari (Home/Dona), per no estar inicialment orientats a captar els no binarismes, de la mateixa forma que no s’integraven altres realitats de gènere u orientació sexual. No obstant, aquesta qüestió s’ha mantingut flexible en el disseny, acceptant la inclusió de persones no binàries als grups si apareixien al procés de captació i els seus altres trets encaixaven amb la investigació.

En base a aquestes variables, es va construir un disseny de camp basat en tres grups: un grup d’estudiants o graduats universitaris, mixt en termes de gènere, i divers en termes d’ascendència, i dos grups d’estudiants o graduats no universitaris, un amb major presència de persones amb ascendència estrangera, i altre amb menor presència de persones amb ascendència estrangera. Aquest disseny es resumeix en el següent esquema:

Taula 1: Disseny dels grups de discussió

	Ascendència Espanyola	Ascendència Estrangera
Universitaris		 GD1: Mixte. Universitaris. Ascendència diversa
No Universitaris	 GD3: Mixte. No universitaris. Ascendència espanyola	 GD2: Mixte. No universitaris. Ascendència estrangera

Finalment, la composició dels grups va ajustar-se prou a l'objectiu:

- El grup 1, celebrat el 10/03/2025 al Social-lab de la Universitat de València, va incloure Quatre xics i quatre xiques. D'entre les xiques, dos eren espanyoles, una llatinoamericana, i l'altra africana; D'entre els xics, dos eren espanyols, i dels altres dos, un era llatinoamericà, i l'altre descendia de pares europeus i llatinoamericans. Dos d'ells eren graduats universitaris, quatre estaven cursant un màster, i els altres quatre estaven cursant estudis de grau.
- El grup 2, celebrat el 31/03/2025, a Castelló de la Plana, va incloure dos xics i dos xiques, tots ells estrangers (una persona era asiàtica, i les altres tres, llatinoamericanes). Tots havien terminat estudis de FP
- El grup 3, celebrat el 07/04/2025, Social-lab de la Universitat de València, va incloure tres xics, tres xiques i dues persones identificades com a no binàries. Dues persones eren d'ascendència estrangera (argentina i xilena), i la resta eren espanyols. Dels huit, una persona havia terminat un grau de FP, quatre estaven encara estudiant-lo, i tres havien terminat el grau de FP però actualment es trobaven estudiant a la universitat.

2. RESULTATS

A continuació, presentem els principals eixos discursius trobats, organitzats en temes: una primera secció, amb els discursos sobre el procés d'emancipació, i tot allò que té a veure amb la formació, la inserció laboral i l'accés a l'habitatge, en segon lloc, una secció sobre consciència social, valors i sostenibilitat, i finalment, una amb els discursos pròpiament sobre perspectives de futur.

Procés d'emancipació: formació, inserció laboral i accés a l'habitatge.

“Con 24 anys estás todavía intentando acabar una carrera, o un máster y todavía vives en casa de tus padres...” (D2, GD1).

“Aquí la gente vive con sus padres hasta los 30.”(D2, GD2).

Hi ha un consens entre els i les joves respecte al procés de transició a la vida adulta que passa pels concepte d'emancipació o d'independència. Els factors principals al voltant d'aquest procés són la formació i capacitació, la inserció a la vida laboral i l'accés a l'habitatge.

La inadequació entre la formació i l'ocupació, les dificultats per trobar un lloc de treball, la precarietat salarial, inclús la discriminació laboral que perceben per ser joves sense experiència, son les principals dificultats que experimenten el conjunt de les persones joves en relació a la transició a la vida adulta.

Aquesta situació es relaciona directament amb la impossibilitat percebuda d'independitzar-se i formar noves llars de forma estable i viable. La precarietat laboral que es substància en llargs itineraris d'inserció, en la temporalitat i els baixos salaris s'uneix a la precarietat residencial, inclús a situacions estructurals d'exclusió residencial derivades de la conjuntura al mercat de l'habitatge.

“Els meus pares vivien en un pis i tenien dos fills als 22. Jo tinc tres companys de pis i no arribe a final de mes.”(H2, GD3).

En conjunt, la situació dels factors que condicionen l'emancipació dels i les joves generen sentiments de frustració, certa tristesa col·lectiva i una ansietat d'estatus que provoca perspectives molt negatives respecte al futur.

L'ascensor social de l'educació s'ha espallat.

“Se nos vendió un poco la idea de que si estudiábamos íbamos a tener un futuro asegurado, un trabajo digno... y no.” (H3, GD1).

La majoria dels i les joves percep com una millora el tenir oportunitats per a ampliar la seua formació més enllà de l'educació obligatòria. A diferència de la generació dels seus pares i mares, ara hi ha més facilitats per realitzar estudis post obligatoris., i es reconeix que es imprescindible tenir estudis mitjans o superiors per poder treballar. D'aquesta manera, la formació perd el caràcter vocacional i es basa més en els requisits i les expectatives de sortida professional, adoptant una visió més instrumental que expressiva.

“ahora los jóvenes podemos terminar la ESO. Podemos luego decidir hacer un bachillerato, un ciclo de grado medio, superior. Y que sin estudiós... es lo que más escucho mencionar a los españoles de más edad que yo. Que trabajaban y que no les pedían tantas cosas como ahora” (H1, GD2).

A l'actualitat els estudis professionals de grau mitjà i superior han anat guanyant prestigi, tot i que encara existeix certa visió de poca valoració. Serveixen per accedir a qualificacions professionals específiques, algunes amb bones sortides laborals, i faciliten l'accés al nivell universitari. En general, són estudis ben valorats, tot i mantenir cert estigma dintre del sistema educatiu i a la societat.

“Pero no te plantean una segunda alternativa que puede ser un grado superior y luego universidad si quieres, pero eso no se te plantea porque es para fracasados.” (D3, GD1).

“Yo tengo compañeros que han hecho un grado medio que llevan anys trabajando, están cobrando mucho más de lo que yo he esperado cobrar con una carrera o con un máster.” (H3, GD1).

“En una FP sí que he visto como que me vienen más las oportunidades... pero al final ves que la universidad te da más rendimiento.” (D2, GD3).

En aquest sentit, hi ha un discurs molt pessimista respecte de la meritocràcia. Esforçar-se per obtenir un nivell de qualificacions elevat no garanteix millors condicions laborals, i per tant les expectatives de millora social per la via de la formació es veuen deteriorades.

“Conozco gente que ha estudiado seis anys y gana lo mismo que un cajero o un camarero.” (GD3).

Especialment entre els i les joves amb estudis superiors pren força el discurs de migrar a països amb millors oportunitats. El fenomen de la fuga de talent i la sensació de que a Espanya no es cuiden les persones ben formades es recolza en la comparació amb la situació a altres països, i per la experiència coneguda de la generació que a partir de la crisi de 2008 va haver de emigrar.

“He estudiado, he sacado buenas notas, pero sigo sin tener trabajo... Tengo que irme fuera de España porque aquí no valoran todo lo que he estudiado.”

“Yo creo que nosotros no queremos volver. Lo que escucho de los jóvenes es que no se plantean volver a España.”

“Yo mi futuro lo veo fuera. Por ese tema. Por una vida mejor.

En definitiva, la majoria dels i les joves expressen la paradoxa de que tenir un major nivell d'estudis no garanteix ni facilita una millor inserció laboral. I apareix un discurs de decepció amb els valors socialment dominants respecte a l'educació i el discurs meritocràtic.

“Cuando nacemos y desde que vamos al colegio nos dicen que tenemos que estudiar, tenemos que sacar muy buenas notas para conseguir un buen trabajo, pero es que ese buen trabajo, no llega, no está, ¿por qué?” (D3, GD1).

“Estudia, saca buenas notas y consigue un trabajo. Cuando llegas justamente a los 21, acabas la carrera, dices, me han engañado, he estudiado, he sacado buenas notas, pero sigo sin tener trabajo...” (H2, GD1)

Entre les expectatives d'estabilitat i la realitat precària.

“Un trabajo que me sirva para vivir y para mantener el nivel de vida que quiero tener y poco más...” (H3, GD3).

El treball és percebut com el factor principal per accedir a la independència econòmica i a un projecte de vida autònom. Les expectatives es centren en treballar per a viure i per a compaginar unes condicions de treball estables amb altres dimensions de la vida social i personal.

“Yo trabajando pero a la vez haciendo aquello que me gusta, yo por ejemplo me encanta viajar y quiero un trabajo que combine ambas...” (D2, GD1).

“Pero con la palabra que me quedaría es con estabilidad. En 5 anys quiero estar estable y tranquilo de que puedo desarrollar mi vida sin muchas preocupaciones...” (H1, GD1).

En eixe sentit, el discurs principal respecte al mercat de treball és el que representa una visió més instrumental. Treballar permet independència econòmica i emancipar-se. I en eixe sentit, es valora la inserció laboral com una transició que s'allarga en el temps i no garanteix un mínim d'independència econòmica per una vida autònoma, amb el que el principal sentiment és la frustració.

“No ven que ni vayan a trabajar, ni vayan a poder tener una vida, entonces como que está esa tristeza colectiva...” (H3, GD1).

Sense experiència no hi ha treball, i sense treball no hi ha experiència

“Piden mucha experiencia, y al mismo tiempo es todo muy temporal.” (H1, GD3).

“porque no es tan fácil encontrar un trabajo porque piden muchísima experiencia...” (D3, GD1)

El principal obstacle per a l'accés al mercat de treball és la falta d'experiència i la dificultat d'adquirir-la en el context de l'empresa. Es una opinió generalitzada en forma de contradicció al mercat de treball, que prolonga en excés el procés de trobar feina.

“No tienes experiencia, no te contratan, y todo lo de atrás, que no puedes acceder a un salario, no puedes acceder a independizarte.” (H2, GD3)

He tenido entrevistas y me han dicho que no, porque no tenía experiencia... ¿Cómo vas a tener experiencia si acabas de salir?” (D2, GD1).

També hi ha molts joves en situació de compaginar un llarg període de formació amb l'activitat laboral. En eixos casos es percep la doble condició com un mecanisme de qualificació i adquisició d'experiència, tot i que generalment és un procés que allarga la inserció i no garanteix millors condicions d'accés a un treball estable.

“He hecho una FP, estoy haciendo una carrera, tengo experiencia laboral... y aún me veo más en un trabajo precario.” (H2, GD3)

“Estoy haciendo doble grado, terminaré casi a los 30, y solo tengo currículum de hostelería.” (D3, GD3).

El que es troben les persones joves en general es un procés llarg i difícil per accedir a un treball estable. Pel camí, períodes llargs de formació, dificultat per adquirir experiència laboral i treballs precaris mal remunerats que no es corresponen en molts casos amb la qualificació assolida.

“He tenido problemas hasta al aplicar para Mercadona y para McDonald's, y teniendo una carrera y un máster, para McDonald's, o sea es que es fuerte, como no te cojan ni McDonald's teniendo una carrera y un máster...” (D3, GD1).

“Nunca es un contrato indefinido, siempre es temporal, y no te da la opción de crecer en la empresa.” (H1, GD3).

“Los únicos que no piden experiencia a lo mejor son para 4 o 5 euros la hora.” (D3, GD3).

És impossible. Ni tan sols treballant pots tenir una casa.

“Compartir pis i pagar 300 euros per una habitació vella és la normalitat.” (H3, GD3).

“creo que aunque tengas un muy buen trabajo que es dudable, saliendo es muy dudable, no puedes pagar esos precios. O sea, es imposible.” (D2, GD1).

Siga perquè estan estudiant o perquè tenen treballs precaris, la majoria de joves veuen la qüestió de la vivenda com a inaccessible, i veuen allargar-se la convivència amb la família o llogant habitacions.

“Estoy viviendo con mis padres porque no tengo suficiente fuente de economía para mantenerme.”

El problema amb la vivenda és més greu quan s'acaba d'estudiar i hi ha la intenció d'emancipar-se residencialment. L'opció més viable i majoritària és anar compartint pis, prolongant el mode de convivència fins ara característicament estudiantil.

“Ya no es compartir una casa. Yo creo que tampoco vemos el punto de inflexión de cuándo podemos dejar de compartir piso.” (D2, GD3).

El mecanisme d'accés a una vivenda en propietat mitjançant la hipoteca és percep com un objectiu impossible a mitjà termini. Allò que va funcionar en la generació dels seus pares i mares és ara una promesa incomplerta.

“han podido acceder a la vivienda con mucha más facilidad y mucho más jóvenes. Yo no me veo comprando un piso, ni tengo la entrada para un piso, ni pienso en una hipoteca, porque me veo completamente incapaz.” (H3, GD3).

“nuestros padres se podrían comprar, independizarse muchísimo antes, se podrían comprar coches. A los 40 anys ya a lo mejor habían terminado de pagar la casa. Nosotros lo terminamos de pagar a los 80 y eso.” (H1, GD3).

En termes polítics o de percepció del conflicte social que es conforma al voltant de la qüestió de la vivenda a Espanya no es manifesten massa discursos explícits respecte de les causes i possibles solucions al problema. Si bé el fenomen de la turistificació i els usos no residencials de les vivendes es percep com el signe més evident d'un mercat de la vivenda que no prioritza la seua necessitat.

“En Valencia hay barrios en los que ya no puedes vivir si no eres turista. Todo son pisos turísticos.” (H3, GD1)

“Me parece muy fuerte que no puedas vivir en el sitio donde has nacido, no puedas tener un alquiler digno, porque ahora todo son pisos turísticos, todo es para los turistas, todo es para hacer dinero.” (H2, GD3).

“Mi barrio ha cambiado completamente en 5 anys. Ahora es todo Airbnbs y terrazas para guiris.” (D2, GD1)

Hi ha alguna menció puntual a les manifestacions que han tingut lloc els darrers mesos pel dret a l'habitatge, i que representa possiblement el referent més rellevant de mobilització social de la joventut els darrers anys a Espanya.

“Hace dos semanas hubo una manifestación por el derecho a la vivienda en Valencia. Éramos muchísimos jóvenes.” (D1, GD3)

“Yo fui a la mani del otro día, y creo que es importante. Pero también me pregunto si sirve de algo. Porque los precios siguen subiendo.” (H2, GD3).

Finalment, hi ha la opinió general sobre les dinàmiques especulatives en el mercat de la vivenda i sobre la necessitat de regular el mercat en benefici del dret a l'accés dels i les joves. És un discurs majoritari que simpatitza amb la regulació de preus i usos que, no obstant, s'expressa amb escepticisme i resignació.

“El problema no es solo de los precios, es que se ha convertido la vivienda en un negocio. Es inversión, no derecho.” (D2, GD1)

“Y yo creo que si dejamos de pagar el alquiler, el alquiler se va a bajar. Porque si nadie alquila un piso, bajará.” (H2, GD3).

Lo del control del precio del alquiler lo han prometido muchas veces y nunca llega.” (H1, GD1)

“Habría que limitar los pisos turísticos, o por lo menos que paguen más impuestos si quitan vivienda residencial.” (H1, GD1).

Consciència social, valors i sociabilitat.

“Socialmente vamos a mejor, porque los jóvenes estamos más abiertos y somos más tolerantes.” (D1, GD2).

Hi ha un discurs bastant recurrent de que, si bé en termes econòmics la situació de la joventut ha anat a pitjor, en alguns aspectes socials consideren que ha hagut canvis molt positius, i apareixen dis-

cursos més optimistes relatius als valors i el compromís social. No obstant, hi ha també discursos sobre les dificultats per establir vincles socials estables que estarien influïts per una sociabilitat mediada per l'aïllament de les xarxes socials i per les condicions de vida precàries.

Tot i tenir discursos crítics amb la realitat social i considerar-se una generació amb major consciència i compromís social, hi ha també una frustració amb la incapacitat d'incidir col·lectivament sobre els problemes socials. En termes individuals es consideren persones tolerants i solidaries, però a nivell col·lectiu es perceben com una generació conformista i desmobilitzada.

L'aïllament social i els vincles febles propiciats per fenòmens com les mesures sociosanitàries de la COVID-19, l'ús de les xarxes socials o la precarietat econòmica, són factors amb que expliquen el seu baix nivell de participació social i reivindicació, així com una tendència a l'aïllament i a certa ansietat social que representa en alguns casos problemes de salut mental.

Una consciència social més tolerant i respectuosa amb la diversitat.

“Estamos como más preocupados a lo mejor de no ser como hemos visto que se ha actuado en el pasado.” (D2, GD2).

Hi ha un discurs hegemònic relatiu a l'autopercepció com a una generació més oberta socialment i més tolerant amb la diversitat que en el passat. Hi ha un distanciament generacional pel que fa a la inclusió, la diversitat, els drets de les dones i les persones migrants. I en eixe sentit es comparteix la visió de la joventut com una condició eminentment reivindicativa i intransigent amb les condicions socials d'injustícia.

“Ahora tenemos más libertad de expresión que antes. Yo creo que toda la juventud en su momento ha sido una reivindicación constante.” (D2, GD3).

“Los jóvenes ahora estamos mejor por todo lo que incluimos. Somos más abiertos en meter a más tipos de personas de diferentes nacionalidades o de género.” (H1, GD2).

Interculturalitat. De tot prendre allò bo i de lo meu deixar allò dolent.

“Voy a tomar cosas de esta cultura, lo bueno de esta cultura. Yo, por ejemplo, intento hacer con todo, de todo tomar lo bueno. Y de lo mío intentar dejar lo malo.” (H1, GD2).

Els i les joves nascudes a Espanya descendents de persones migrades o que arribaren de molt joves experimenten tipus de discriminació específica i ho expressen de forma diferent a les persones migrants adultes, ja que s'han criat ací. Perceben un racisme estructural que discrimina la diferència cultural.

“Voy a intentar entrar aquí donde no me quieren, donde no voy a ser aceptado. Entonces yo creo que se convierte como en un círculo de... Son racistas hacia ti.” (D2, GD2).

“Te alejas y luego dicen que no te quieren tanto porque tú no te integras. Pero cuando te intentas integrar no te lo permiten. Entonces yo sí lo veo que es mucho más difícil.” (H2, GD1).

Pel fet de ser joves, expressen majors desitjos i necessitat d'integrar-se des de la seua pròpia subjectivitat. Manifesten explícitament una predisposició a la integració des de la perspectiva intercultural.

“Y no creo que es que no se integren. Lo que pasa es que quieren que tú llegues y te conviertas en espanyl. Yo estoy aquí A Espanya, voy a contribuir a este país.”

Pero no voy a dejar mi cultura por eso. Y voy a seguir de mi cultura con lo que considero que está bien, que respeta y demás. Y por eso no me estoy integrando aquí a España.” (H1, GD2).

Y tú también con tu país y yo con el mío. Entonces si tú llegas y quieren que tú dejes eso de lado para que te integres, no te estás integrando. Cuando tú te integras es cuando tú eres capaz de convivir con su cultura y tú con mi cultura sin problema. (D1, GD2).

En definitiva, i a pesar dels factors de discriminació estructural que perceben, assenyalen la interculturalitat i els canvis en els models de convivència social com un fenomen natural que acabarà imposant-se socialment. En alguns casos ho han viscut als seus propis països d'origen.

Es decir, en algún momento mi compañero de trabajo va a ser asiático, otro va a ser latino, otro va a ser africano, otro va a ser espanyl y ya poco a poco se nos va a hacer natural. Puede que pase mucho tiempo para eso. Nos vamos a ir acostumbrando ya por obligación.

Así la gente no quiera y sea racista, va a ir dejando de ser racista o aprender a convivir con los demás. Lo quieran o no, como es el caso de mi país. En mi país hubo mucha migración de todos los países.

“Ens conformem sense futur”. Individualisme, aïllament i xarxes socials.

La consciència i el compromís social no es traslladen fàcilment a actituds i accions de participació o activisme social. Es un discurs minoritari el que reivindica les pràctiques més tradicionals d'associacionisme i organització social reivindicativa, caracteritzades per compromisos forts i estables.

“Yo siempre he estado en asociaciones de distintos tipos, de las escasas, también militantes y tal, y a partir de ahí como que comienzas a abrirte puertas.” (M2, GD3)

“A mí me gustó mucho eso, ver cómo es el nuevo mundo de lucha y pelea al que podía acceder, y creo que eso es algo, una oportunidad que tenemos ahora nosotros que igual nuestros padres no tenían.” (H1, GD3)

Mentre que és més abundant el discurs autocrític sobre la falta d'implicació constant i de mobilització social, i l'excés d'un conformisme més individualista. En este punt també es tendeix a comparar amb el passat.

“Nos conformamos con migajas que poco a poco se van a ir agravando. Y la gente joven no se moviliza política o socialmente.” (H2, GD1).

“Lo que pasó con el 15M fue principalmente también por la gente joven que se veía sin un futuro, la crisis de 2008 es lo que pasaba... ahora qué pasa, nosotros nos vemos sin futuro, pero nos conformamos.” (D3, GD1).

“Yo creo que muchas veces no se conoce porque vivimos en una sociedad tan individualista que solo miramos por nosotros, y cuando no nos pasa a nosotros pues no nos importa.” (D3, GD3).

“Estem sobrevivint”: sociabilitats entre la Pandèmia, les xarxes socials i la DANA.

“No tengo acceso a un bienestar. No podemos viajar, no podemos hacer nada, porque estamos sobreviviendo.” (D3, GD3).

Els i les joves manifesten les dificultats per a definir projectes de vida i aspiracions de futur en un context que entenen com a precari i incert.

“Ahora el objetivo es vivir bien, tener experiencias, poder ir a cenar una vez al mes. Antes era tener casa, casarte, hijos...” (D2, GD2).

El context en el que s’han socialitzat el defineixen de forma destacada al voltant de fenòmens com la Pandèmia o més recentment la DANA a l’Horta Sud. Per una banda, la pandèmia i les mesures socio-sanitàries varen tenir un impacte rellevant sobre els modes de sociabilitat i sobre l’estat emocional de les persones joves. Per l’altra, les característiques d’emergència social dels efectes de la DANA varen implicar condicions per desplegar el compromís social i la voluntat d’ajuda de moltes persones joves.

“Después de la pandemia me notaba que me costaba relacionarme, que te cuesta el tú a tú...” (D2, GD1).

“A mí me sorprendió ayudar en la DANA y verme rodeada de jóvenes que estaban ayudando. Éramos un montón.” (H2, GD3).

“En la DANA hicimos algo porque vimos sufrimiento, vimos necesidad. Entonces nos movilizamos.” (D3, GD3).

Finalment, hi ha un discurs crític amb els efectes de les tecnologies en la sociabilitat dels i les joves. Si bé impliquen avantatges en l’accés i intercanvi d’informació, una part important és conscient dels efectes negatius sobre les relacions i interaccions socials més quotidianes, contribuint a la sensació d’aïllament social relatiu.

“Hay un montón de estímulos todo el tiempo. Y las redes sociales no te dejan desconectar ni parar a reflexionar.” (D2, GD3).

“Me doy cuenta hasta con el tema de socializar. Soy tan dependiente de la tecnología que a veces voy con mi madre y quiero ver a qué hora llega el bus, y dependo de la app... y mi madre me dice: pero pregúntale a alguien. Y no quiero.” (D1, GD1).

“Ahora está la broma de que incluso nos cuesta coger el teléfono, que si no sabemos quién llama, no, no, no.” (D2, GD1).

Perspectives de futur.

En termes generals, es percep el futur amb incertesa i falta de garanties, el que comporta sentiments de frustració, resignació i angoixa social. Sentiments que s’agreugen a través de la desconexió entre el que es vol i el que realment es pot aconseguir.

Tot i que hi ha certa dissonància amb els processos d’emancipació i les condicions de vida de la generació dels seus pares i mares, no tenir la possibilitat de definir un procés propi diferenciat porta els i les joves a una perspectiva de futur indefinit.

“Tenemos nuestros sueños, nuestros ideales... pero si no sabemos a qué realidad nos vamos a enfrentar, no podemos soñar nuestro futuro en base a esa realidad.” (D3, GD3).

Viure pitjor que els nostres pares i mares. Promeses incomplertes.

En general, hi ha l'opinió de ser una generació que viurà pitjor que els seus pares i mares. Es un tema molt recurrent al llarg de les converses que expressa una sensació de retrocés generacional en quant a una vida autònoma, amb estabilitat laboral i poder constituir una llar estable.

“esa frase de que somos la primera generación que vivimos peor que nuestros padres, o que así se afronta, creo que es totalmente real” (H1, GD1).

En el cas dels fills i filles de progenitors autòctons, hi ha la percepció que la seua generació té menys oportunitats i majors dificultats per a emancipar-se i accedir a la vida adulta. Mentre que en el cas de fills i filles de persones migrades, es percep la dificultat de forma relativa, ja que en el seu cas la millora és més evident, amb major perspectiva de mobilitat social ascendent.

“ (...) pero es que somos la primera que vamos a vivir peor que nuestros padres, y esa es una sensación bastante compartida por todos. Por estas promesas, falsas promesas, que si haces una carrera vas a acabar bien.” (H1, GD1).

“...y supongo que de algunos jóvenes migrantes, sí que tenemos el privilegio de vivir mejor que nuestros padres, porque tenemos estudios y porque no accedemos a trabajos precarios. Pero supongo que desde otro punto de vista cambia esa perspectiva.”

“Mi madre lo pasó peor que yo, porque yo aquí estoy de manera regular y he estudiado y todo. Yo no he tenido que trabajar en trabajos precarios. Mi única obligación ha sido estudiar.” (D2, GD1).

Es relaciona molt amb allò que han escoltat de persones més majors. En la generació anterior es començava a treballar abans, es trobava ocupació encara que sense estudis, i costava menys accedir a l'habitatge, un vehicle i la capacitat de consum en general.

“Antes con 24 anys te independizabas, pagabas hipoteca de casa y de coche... ahora estás acabando un máster y aún vives con tus padres.” (H3, GD3).

En definitiva, la mobilitat social ascendent, l'educació com a ascensor social i la mescla de meritocràcia i oportunitats assolibles que perceben en la generació precedent es manifesta en els i les joves com una promesa incomplerta i un fracàs col·lectiu de la societat de propietaris amb que es refereixen en alguns casos.

“Nuestros padres han sido una generación de propietarios y nosotros somos una generación de inquilinos.” (D2, GD1)

“Si vives de alquiler, alquilas coche... ¿qué tienes? Antes el objetivo era casa, coche, hijos. Nosotros no tenemos nada físico.” (D1, GD2).

Gaudir del present i deixar el futur per a més endavant.

“Yo intento disfrutar el presente, pero luego pienso: ¿cuándo me tengo que empezar a preocupar por el futuro? Todo lo dejamos para luego.” (H2, GD1).

El discurs majoritari al parlar del futur és que no hi ha futur. Darrere la hipèrbole es mostren perspectives pessimistes respecte a les dificultats que ja s’han relatat sobre la precarietat material i la feblesa dels vincles socials.

“Y antes yo creo que sí vivíamos mejor por el hecho de que antes eras pobre pero tenías lo mínimo.” (D1, GD2).

“Yo creo que ya es que nos conformamos con menos de lo mínimo. Por eso yo creo que no hay futuro.” (H3, GD3).

En termes negatius, es valoren la precarietat laboral i les dificultats per accedir a un habitatge com els principals obstacles per al futur. Però també s’afegeix la perspectiva sobre la perduda de drets socials, les retallades en serveis públics o temes més globals com la pandèmia, la guerra d’Ucraïna o el canvi climàtic.

“Después de la pandemia, la guerra de Ucrania... ya estamos viviendo una crisis, pero no se ha dado el nombre. Es una segunda crisis después de la del 2008.” (H2, GD1).

“Vamos a acabar sin pensiones. Se te empieza a decir que ahorres tú para pagarte la jubilación.” (D3, GD3).

“Creo que los gobiernos actualmente también influyen muchísimo... todo está conectado. El cambio climático también es un problema importante a futuro.” (H3, GD1).

Per altra banda, en termes positius, hi ha una esperança activa que es recolza en els valors i el compromís social ja assenyalat, i en algunes línies argumentals relatives a la capacitat i la necessitat de definir projectes de vida significatius i flexibles, atenent a les condicions actuals.

“Yo creo que si queremos, podemos. Los derechos tenemos que usarlos.” (H2, GD2)

“Tenemos un lugar en el que queremos estar, pero no tenemos la seguridad, la garantía de que vaya a pasar. Es un deseo.” (D1, GD3)

“Puede que seamos idealistas, soñadores... pero si no luchamos por un futuro mejor, pues todo se va a pique.” (H1, GD2)

“Yo creo que ahora el objetivo es vivir bien, tener experiencias, no tanto tener una casa o casarte como antes.” (D2, GD1)

PART B CONCLUSIONS

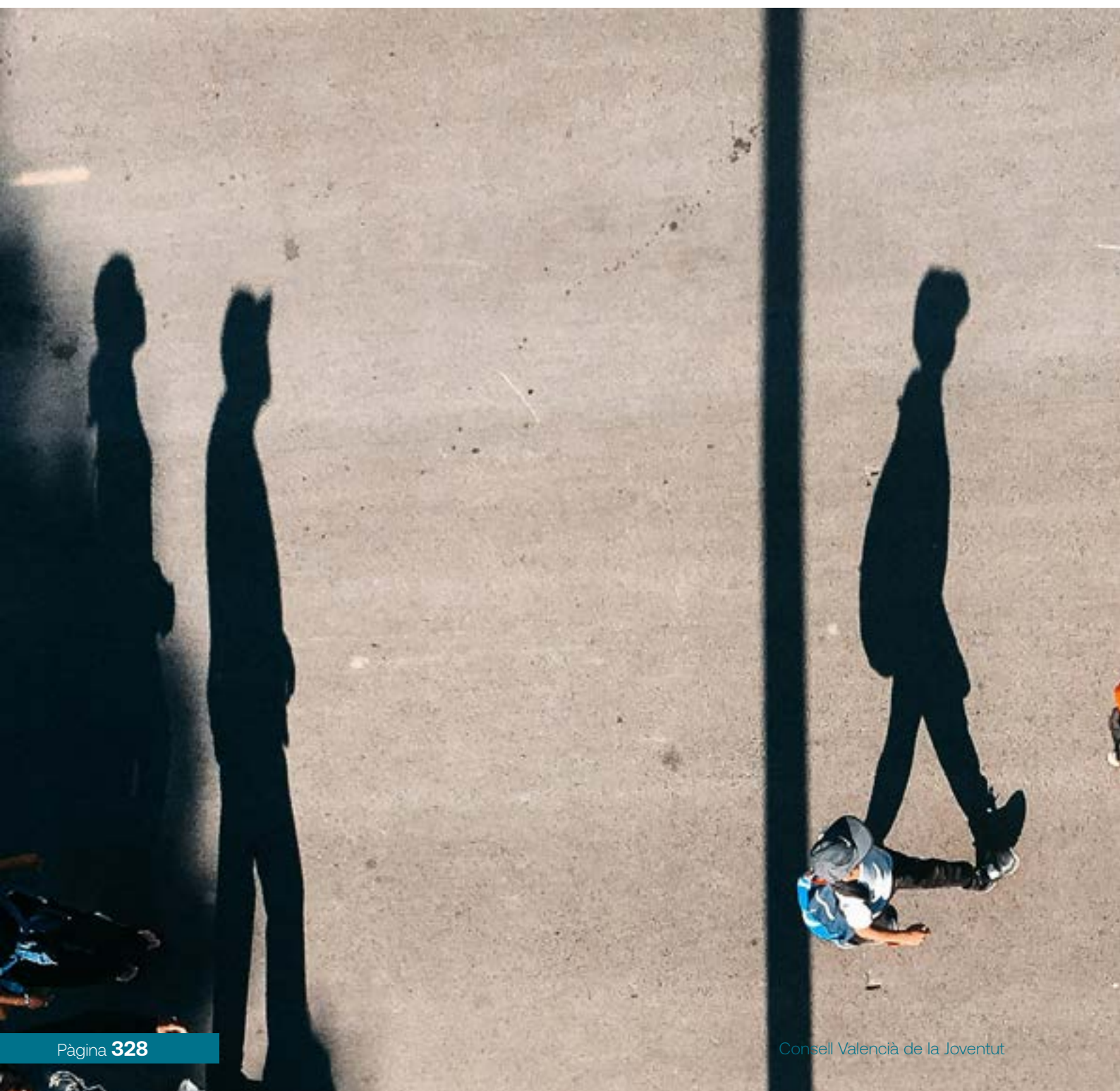
En síntesi, hi ha uns quants eixos discursius que podem extraure dels grups, respecte al discurs dels joves sobre les seues perspectives de futur:

- Perceben la formació com un procés inevitable per a la inserció laboral (ara ja no es pot treballar sense estudis o amb estudis bàsics). Els crea certa ansietat prolongar l'emancipació, i més percebent que no és un procés automàtic (com ho va ser en altres temps, o inclús en altres països europeus, principalment).
- La vocació professional es basa en major mesura en la vessant instrumental més que no expressiva. Estudien o es volen formar en opcions que els permeten les millors condicions de treball possibles a futur, i manifesten en alguns casos que la vocació expressiva no té cabuda, perquè ni tan sols se'ls fomenta a la ESO.
- En eixe sentit, es senten decebuts amb el que la societat els ofereix i espera d'ells i elles. Hi ha certa dosi de frustració i descontent, però també d'incertesa, vulnerabilitat i ansietat social.
- Accepten les normes de la meritocràcia i la igualtat d'oportunitats. Les veuen legítimes i desitjables. Però perceben que no estan funcionant degut a la gran dificultat per emancipar-se a partir de l'itinerari de formació i inserció laboral.
- L'accés a l'habitatge representa l'exemple més dramàtic de les limitacions estructurals del procés d'emancipació. Si formar-se i trobar un treball és incert i inestable, l'accés a una vivenda és encara més precari.
- Es consideren més tolerants i socialment compromesos que altres generacions, valoren la interculturalitat i la diversitat social.

- Els migrants es senten discriminats, però ho normalitzen fins a cert punt en termes d'accés a l'ocupació i certa jerarquia social. Tenen una percepció que la interculturalitat s'acabarà naturalitzant per a la majoria de la societat, i perceben de forma menys pessimista les perspectives de futur, donada una diferent comparació amb la generació dels seus pares i mares, i dels seus països d'origen.
- La comparació, i possible idealització, de la realitat socioeconòmica i cultural de la generació dels pares i mares condueix a discursos negatius pel que fa a les oportunitats socials i econòmiques, i a discursos més positius pel que fa a valors socials i oportunitats culturals.
- El discurs sobre el futur està marcat per la frustració, l'ansietat i certa resignació davant les difícils perspectives d'emancipació i, per tant, de transició a la vida adulta. Els principals factors són els itineraris d'inserció laboral, que perceben com erràtics i contradictoris (demanen sobrequalificació, demanen experiència prèvia, salaris baixos i molta temporalitat), el període de formació i qualificació (on no troben orientació professional, tenen una visió molt instrumental, tot i que valoren l'oportunitat de poder formar-se ho viuen com un requisit imprescindible per poder competir al MT), i l'accés a un habitatge (on els preus elevats, el fet de d'haver de compartir vivenda, i la impossibilitat d'accedir en propietat, es percep com una exclusió residencial estructural).
- Estes condicions fan que hi haja una major tendència a comparar-se amb la generació dels seus pares i mares, com una certa nostàlgia per un passat dur però menys complex i amb un horitzó de major seguretat i certesa. El discurs sobre la reivindicació social i els valors i compromís social es centra en qüestions culturals com la tolerància, la diversitat, etc... però no aplica de igual forma a la mobilització social i política sobre els drets dels joves (no hi ha una politització del problema, una visió compartida). Açò pot ser es relaciona amb el discurs autocrític que fan sobre l'aïllament social i les pràctiques de sociabilitat, oci i consum. Molt centrades en les xarxes socials i en hàbits molt individuals de consum cultural.
- Absències: criden l'atenció les poques mencions a les polítiques públiques i la demanda social que caldria tenir com a grup social. Saben que socialment hi ha un tap que dificulta la seua emancipació, però no identifiquen clarament els agents, les causes i les possibles solucions. Parlen molt de la complicada conjuntura (COVID, crisis 2008, DANA, guerra...). També quan parlen de les altres generacions, tendeixen a idealitzar (com si hagués segut més senzill i no hagués requerit conflicte social i context polític i econòmic complicat). Crida l'atenció que no hi ha menció a la voluntat o aspiració a conformar famílies-llars, a les relacions afectives i de parella, etc... El projecte o ideal d'emancipació també es un discurs molt individual.

Bibliografia

- Casal, J., Masjoan, J., and Planas, J. (1991). La Inserción social y profesional de los jóvenes. Ministerio de Educación.
- Consejo de la Juventud de España. (2024). Observatorio de Emancipación 2o semestre 2023. <https://www.cje.org/ca/observatorio-de-emancipacion/#268-274-segundo-semester-2023>
- De Zárraga, J. L. (1985). INFORME JUVENTUD EN ESPAÑA. La inserción de los jóvenes en la sociedad. Instituto de la Juventud. Ministerio de Cultura.
- Fuster, N., Palomares-Linares, I., and Susino, J. (2023). Changes in young people's discourses about leaving home in Spain after the economic crisis. *Advances in Life Course Research*, 55. <https://doi.org/10.1016/j.alcr.2023.100526>

- Gil-Solsona, D. (2024). La segunda transición demográfica y la emancipación juvenil en España. *Quaderns de Polítiques Familiars*, 9, 74–95.
- Gil Solsona, D. (2023). La emancipación compleja. Cambios en los procesos de independencia juvenil en España entre 1990 y 2020 en perspectiva comparada. Universidad de València.
- Moreno, L., and Marí-Klose, P. (2013). Youth, family change and welfare arrangements: Is the South still so different? *European Societies*, 15(4), 493–513. <https://doi.org/10.1080/14616696.2013.836400>
- Simón, P. (2020). Informe Juventud en España 2020.

Pots llegir el resum
executiu ací:

@conselljove

Carrer Llanterna, 26 - 46001 València

+34 963 510 120

info@conselljoventut.org

www.conselljoventut.org